

378.05
ก 733

สถิติบสองปี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

S 178809

28 เมษายน 2534

173193

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

โดย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พิมพ์ครั้งที่ 3

จำนวน 1,000 เล่ม

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. 2534

จัดพิมพ์โดย

สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา 107/59 ซอยมันลิน 4 พระราม 6 พญาไท กรุงเทพฯ

10400 โทร. 2158548,2803038,2802334 Fax.2802065

คำนำ

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดงาน 42 ปี มศว ขึ้นชุมนุม ขึ้นในโอกาส
ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีอายุครบรอบ 42 ปี ในวันที่ 28 เมษายน 2534

งาน 42 ปี มศว ขึ้นชุมนุม จัดในวันเสาร์ที่ 27 เมษายน 2534 งานนี้มีความมุ่งหมายที่จะ
ให้บรรดาศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้พบปะ
สังสรรค์กัน และมีการประกาศเกียรติคุณศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดีเด่น พ.ศ.2533
และนอกจากนี้ ก็จะได้รวบรวมทุนเพื่อดำเนินการก่อสร้างรูปปั้นครึ่งตัวของอาจารย์ทั้ง 3 ท่าน ที่มี
ความสำคัญยิ่งต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นั่นคือ ศาสตราจารย์หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ผู้
จัดซื้อที่ดินและวางผังก่อสร้างสถานศึกษาแห่งนี้ ทั้งยังรักษาการอธิการคนแรกเมื่อเป็นวิทยาลัยวิชา
การศึกษาด้วย หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ท่านเป็นผู้อำนวยการคนแรกของโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง
ถนนประสานมิตร และศาสตราจารย์ ดร.สุดใจ เหล่าสุนทร อธิการบดีคนแรก เมื่อวิทยาลัยวิชาการ
ศึกษาได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ท่านได้ดำเนินการต่อสู้เพื่อให้ได้รับการ
ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยด้วยจิตใจเด็ดเดี่ยวมั่นคง

หนังสือที่ระลึก 42 ปี มศว เล่มนี้ จะพยายามบันทึกประวัติสถานศึกษาที่เป็นมาตั้งแต่เป็น
โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เมื่อ 28 เมษายน 2492 เป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่
เริ่มปี 2496 เป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 2517 รวมทั้งประวัติของ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล
หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ดร.สาโรช บัวศรี และดร.สุดใจ เหล่าสุนทร และในท้ายเล่มจะมีประวัติ
ของศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดีเด่น พ.ศ.2533 เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานของมหาวิทยาลัย
จึงมีผลงานของคณะ วิทยาเขตต่าง ๆ ด้วย

ผมต้องขอขอบพระคุณท่านทั้งหลายที่มีกุศลจิต ได้เมตตาให้ความอุปถัมภ์การพิมพ์หนังสือ
เล่มนี้ จนสามารถแจกจ่ายได้ในว่งงาน 42 ปี มศว ขึ้นชุมนุม ต้องขอขอบคุณ คุณทองใบ บุญทวี ที่
ได้ดำเนินการในเรื่องการจัดพิมพ์

(รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารบัญ

กำหนดงาน 42 ปี มศว	5
ประกาศแต่งตั้งกรรมการจัดงาน 42 ปี มศว ขึ้นชุมนุม	6
สารนายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	17
สารประธานจัดงาน 42 ปี มศว ขึ้นชุมนุม	18
รายนามกรรมการสภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	20
รายนามผู้บริหารมหาวิทยาลัย	22
รายนามผู้ได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์	23
ประวัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	27
วันศรีนครินทรวิโรฒ	47
งานของฝ่ายต่าง ๆ	53
ประวัติและผลงานของวิทยาเขตต่าง ๆ	59
ประวัติและผลงานของคณะและสำนักสถาบันต่าง ๆ	71
ประวัติและผลงานของสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	128
3 วันประวัติศาสตร์ มศว	164
ประวัติและผลงานของมูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	166
การสร้างรูปปั้น 3 อาจารย์	225
ประวัติ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล	227
ประวัติ หลวงสวัสดิสารศาสตร์พุทธิ	246
ประวัติ ดร.สาโรช บัวศรี	272
ประวัติ ดร.สุดใจ เหล่าสุนทร	291
หลักเกณฑ์การสรรหาศิษย์เก่า มศว ดีเด่น	309
ประกาศรายนามศิษย์เก่า มศว ดีเด่นปี 2533	311
ประวัติของศิษย์เก่า มศว ดีเด่นปี 2533	312

กำหนดงาน 42 ปี มศว ขึ้นชุมนุม

วันเสาร์ที่ 27 เมษายน 2534

ณ บริเวณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

- 18.00 น. สังสรรค์ตามอัธยาศัย
- 19.49 ประธานจัดงานกล่าวรายงาน
ประธานในงานกล่าวเปิดงาน
รำอวยพร
- 20.00 น. รับประทานอาหาร
- 20.30 น. การแสดง
- 21.00 น. นายกสภาคศิษย์เก่า มศว กล่าวสดุดีศิษย์เก่า มศว ดีเด่น พ.ศ.2533
ประธานในงานมอบโล่สดุดีเกียรติคุณแก่ศิษย์เก่าดีเด่น
- 21.30 น. ลีลาศ รำวง
- 24.00 น. ปิดงาน

**ประกาศสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดงาน 42 ปี มศว ขึ้นชุมนุม**

□□□□□□□□□□□□□□

เนื่องด้วยสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดจัดงาน “42 ปี มศว ขึ้นชุมนุม” ในวันที่ 27 เมษายน 2534 ณ บริเวณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อให้การจัดงานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อแนะนำผู้บริหารมหาวิทยาลัย ตลอดจนผู้ทรงเกียรติที่ได้รับปริญญาคุณวุฒิปันจิติ กิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัย
3. เพื่อประกาศเกียรติคุณศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดีเด่น พ.ศ.2533
4. เพื่อพบปะสังสรรค์กันระหว่างศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย

เพื่อหาเงินทุนดำเนินการสร้างรูปปั้นครึ่งตัวของผู้มีคุณค่ายิ่งต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 3 ท่าน อันได้แก่ ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล หลวงสวัสดิสารศาสตร์พหุวิ และ ศาสตราจารย์ ดร.สุจิตใจ เหล่าสุนทร

จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดงาน 42 ปี มศว ขึ้นชุมนุม ดังนี้

ก. คณะกรรมการที่ปรึกษา

1. อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ประธาน
2. นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ประธานร่วม
3. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร	กรรมการ
4. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	กรรมการ
5. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต	กรรมการ
6. รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนพัฒนา	กรรมการ
7. รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย	กรรมการ
8. รองอธิการบดีฝ่ายต่างประเทศ	กรรมการ
9. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ	กรรมการ
10. คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	กรรมการ

11. คณบดีคณะแพทยศาสตร์	กรรมการ
12. คณบดีคณะสังคมศาสตร์	กรรมการ
13. คณบดีคณะพลศึกษา	กรรมการ
14. คณบดีคณะวิทยาศาสตร์	กรรมการ
15. คณบดีคณะมนุษยศาสตร์	กรรมการ
16. ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด	กรรมการ
17. ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา	กรรมการ
18. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์	กรรมการ
19. รองอธิการบดี มศว บางเขน	กรรมการ
20. รองอธิการบดี มศว ปทุมวัน	กรรมการ
21. นายบรรจง ชูสกุลชาติ	กรรมการ
22. นายสำราญ ถาวรายุคัม	กรรมการ
23. ดร.ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์	กรรมการ
24. นายปริญญา นาคฉัตรีย์	กรรมการ
25. พลอากาศตรีวิวัฒน์ กระแสร์ตานนท์	กรรมการ
26. นายบุญชู ตริทอง	กรรมการ
27. นายจรรยา มลินทร์	กรรมการ
28. นางปลั่งศรี มูลศาสตร์	กรรมการ
29. นายสมชัย วุฑฒิปรีชา	กรรมการ
30. ดร.พจน์ สะเพียรชัย	กรรมการ
31. ศาสตราจารย์สุวิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์	กรรมการ
32. นายสฤษฏีเดช สมบัติพานิช	กรรมการ
33. นางสาวสายสมร เจริญจันทร์แดง	กรรมการ
34. คุณหญิงสุนันท์ ชลออยู่	กรรมการ
35. คุณหญิงพวงรัตน์ วิเวกานนท์	กรรมการ

ข. คณะกรรมการดำเนินงาน

1. ประธานและรองประธาน

1.1 ดร.จันทร์	ชุมเมืองปัก	ประธาน
1.2 ดร.วิจิตร	จันทร์รากุล	รองประธาน

1.3	ดร.ประเสริฐ แสงหิรัญ	รองประธาน
1.4	นายสมเจตน์ อภิภณฑ์รักษา	รองประธาน
2. ฝ่ายสถานที่ มีหน้าที่จัดสถานที่ เวที ฟลอร์ แสงและเสียง		
1.	นายวันชัย วิเศษสุวรรณ	ประธาน
2.	นายสงุ่น จีนนคร	รองประธาน
3.	นายวันชัย วงศ์วรรณ	กรรมการ
4.	นายพิลาศ เกื้อมี	กรรมการ
5.	นายพิสัณฑ์ บุญปก	กรรมการ
6.	นายมงคล สไล	กรรมการ
7.	นายวิญญา สุดพิทักษ์	กรรมการ
8.	นายสายฝน ชุนเศรษฐี	กรรมการ
9.	นายบุญเสริม ชุนเศรษฐี	กรรมการ
10.	นายน้อม ชลคีรี	กรรมการ
11.	นายชม ไสภา	กรรมการ
12.	นายสมชาย หาบ้านแทน	กรรมการ
13.	นายทวีศักดิ์ พิพัฒน์โยธะพงษ์	กรรมการ
14.	นายหนูบน สหาย	กรรมการ
15.	บุคคลอื่นที่ประธานจะกำหนด	กรรมการ
3. ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม		
1.	นายจรรยา มุ่งการนา	ประธาน
2.	นายภิรมย์ ลิ้มสุวัฒน์	ประธานร่วม
3.	นางอารี ชุ่มเมืองปัก	กรรมการ
4.	นายวินัย พัฒนรัฐ	กรรมการ
5.	นายชัยยุทธ บุญยสวัสดิ์	กรรมการ
6.	นางสาวศรีประภา สนธิพันธ์	กรรมการ
7.	นายพงศ์ศักดิ์ รัตนวงศา	กรรมการ
8.	นายธงชัย สุขสวัสดิ์	กรรมการ
9.	นายวินิจ ทับเที่ยง	กรรมการ
10.	นายไพบูลย์ วงศ์ยะรา	กรรมการ
11.	บุคคลอื่นที่ประธานจะกำหนด	กรรมการ

4. ฝ่ายสวัสดิการและความปลอดภัย

1. นายวันชัย	วิเศษสุวรรณ	ประธาน
2. นายบัณฑิต	แพนลินฟ้า	กรรมการ
3. นายวันชัย	วงศ์วรรณ	กรรมการ
4. บุคคลอื่นที่ประธานจะกำหนด		กรรมการ

5. ฝ่ายประชาสัมพันธ์

1. นายไพโรจน์	เบาใจ	ประธาน
2. นายภิรมย์	ลิมสุวัฒน์	รองประธาน
3. นายชัยสิทธิ์	เอี่ยมยิ่งพานิช	กรรมการ
4. ดร.สุนทร	โคตรบรรเทา	กรรมการ
5. นางสาวขวัญเรือน	อภิเมณฑ	กรรมการ
6. นายเริงศักดิ์	กำธร	กรรมการ
7. นางจันทร์รา	จิตตะวีระ	กรรมการ
8. นายสุรพล	บุญรัตนพันธ์	กรรมการ
9. นายประจวบ	ไชยรัตน์	กรรมการ
10. บุคคลอื่นที่ประธานจะกำหนด		กรรมการ

6. ฝ่ายจำหน่ายบัตร

1. นายวิสิทธิ์	โรจน์พจนรัตน์	ประธาน
2. นายศรี	ประจิมนอก	รองประธาน
3. นางสุพีร์	ลิมไทย	กรรมการ
4. นางอมรรัตน์	เศวตนันท์	กรรมการ
5. นายพิตร	ทองชั้น	กรรมการ
6. นายจารึก	วิเชียรเกื้อ	กรรมการ
7. นายประจวบ	แสงอินทร์	กรรมการ
8. นายธีระ	รัตนจันทร์	กรรมการ
9. นายจรรยา	เพิ่มพูล	กรรมการ
10. นายไพบุลย์	เสียงก้อง	กรรมการ
11. นายบุญเรือง	ตันยา	กรรมการ
12. นายเสริม	สุพรรณกุล	กรรมการ
13. นายอินทร์	ศรีคุณ	กรรมการ
14. ดร.วิจิตร	จันทร์รากุล	กรรมการ
15. นายวิชัย	แข่งขัน	กรรมการ

16. นายบุญชู	นาถวงศ์	กรรมการ
17. นายสมุทร	คณาญาติ	กรรมการ
18. นายถนอม	อินทรกำเนิด	กรรมการ
19. นายวิชา	อัครศาสตร์	กรรมการ
20. นายวิฑิต	สุวรรณรัตน์	กรรมการ
21. นายประชา	พระแก้ว	กรรมการ
22. นายเสมอ	นาคพงศ์	กรรมการ
23. ร.ต.สวัสดิ์	ดวงจันทร์	กรรมการ
24. นายดุษฎี	วงศ์ศิริธร	กรรมการ
25. ดร.สุรัฐ	ศิลปอนันต์	กรรมการ
26. นายพยุงค์ศักดิ์	จันทร์สุรินทร์	กรรมการ
27. นายชาติชาติตรี	โยสีดา	กรรมการ
28. นายทองอยู่	แก้วไทรชะ	กรรมการ
29. นายพิสนธ์	ศิวายพราหมณ์	กรรมการ
30. นายจำเริญ	เศกธีระ	กรรมการ
31. นายโกวิท	ประवालพฤษ์	กรรมการ
32. นายศิริ	ศิริบุตร	กรรมการ
33. นายสมคิด	โชติกวนิชย์	กรรมการ
34. นายชำนาญ	สงวนพงศ์	กรรมการ
35. นายวีระ	เทศวิศาล	กรรมการ
36. นางเพยาร์	ไทยวัชรมาศ	กรรมการ
37. นายสุธรรม	ปิ่นประเสริฐ	กรรมการ
38. นายกี	กาญจนภา	กรรมการ
39. นายเจริญ	การุญ	กรรมการ
40. นายเต็ม	แย้มเสมอ	กรรมการ
41. นายสนั่น	อินทรประเสริฐ	กรรมการ
42. นายสมุทร	วรรณพงษ์	กรรมการ
43. นายจรัส	ปัทมดิลก	กรรมการ
44. นายวิศิษฐ์	ชุมวรฐายี	กรรมการ
45. นายเจริญผล	สุวรรณโชติ	กรรมการ
46. นายที	อาธีรพรรณ	กรรมการ
47. นายจรัส	นองมาก	กรรมการ

48. นายเข็น	แก้วยศ	กรรมการ
49. นายประดิษฐ์	สังขวิชัย	กรรมการ
50. ว่าที่ ร.ต.พิเชษฐ์	มากช่วย	กรรมการ
51. นายสมพงษ์	พลະสุรย์	กรรมการ
52. นางดุษณี	แก้วกำเนิด	กรรมการ
53. นายสุทัศน์	วงศ์นิมิตร	กรรมการ
54. นายกว้าง	รอบคอบ	กรรมการ
55. นายสุวัฒน์	เงินจำ	กรรมการ
56. ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา วิทยาโท		กรรมการ
57. ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา		กรรมการ
58. ผู้อำนวยการโรงเรียนนทรวิद्या		กรรมการ
59. ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ		กรรมการ
60. ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมราชาลัย		กรรมการ
61. ผู้อำนวยการโรงเรียนปัญญาวรคุณ		กรรมการ
62. ผู้อำนวยการโรงเรียนปากน้ำพิทยาคม		กรรมการ
63. ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธจักรวิทยา		กรรมการ
64. ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง		กรรมการ
65. ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์		กรรมการ
66. ผู้อำนวยการโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย		กรรมการ
67. ผู้อำนวยการโรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม		กรรมการ
68. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชิรธรรมสาธิต		กรรมการ
69. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนวลนรดิศ		กรรมการ
70. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนายโรง		กรรมการ
71. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบวรนิเวศ		กรรมการ
72. ผู้อำนวยการโรงเรียนบวรมงคล		กรรมการ
73. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม		กรรมการ
74. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดรางบัว		กรรมการ
75. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชโอรส		กรรมการ
76. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชาธิวาส		กรรมการ
77. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสังเวช		กรรมการ
78. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธิวราราม		กรรมการ
79. ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีพุดผา		กรรมการ

80. ผู้อำนวยการโรงเรียนศิลาจารย์พัฒน์	กรรมการ
81. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอัปสรสวรรค์	กรรมการ
83. ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวิทยา	กรรมการ
84. ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวิทยา 2	กรรมการ
85. ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย	กรรมการ
86. ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี	กรรมการ
87. ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนอนันต์	กรรมการ
88. ผู้อำนวยการโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	กรรมการ
89. ผู้อำนวยการโรงเรียนสายน้ำผึ้ง	กรรมการ
90. ผู้อำนวยการโรงเรียนสายปัญญา	กรรมการ
91. ผู้อำนวยการโรงเรียนสารวิทยา	กรรมการ
92. ผู้อำนวยการโรงเรียนสิงหราชพิทยาคม	กรรมการ
93. ผู้อำนวยการโรงเรียนสีกัน	กรรมการ
94. ผู้อำนวยการโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี	กรรมการ
95. ผู้อำนวยการโรงเรียนสุวรรณารามพิทยาคม	กรรมการ
96. ผู้อำนวยการโรงเรียนหอวัง	กรรมการ
97. ผู้อำนวยการโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์	กรรมการ
98. ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิต บางแก้ว	กรรมการ
99. ศึกษาธิการจังหวัดนครปฐม	กรรมการ
100. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม	กรรมการ
101. ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีนนทบุรี	กรรมการ
102. ผู้อำนวยการโรงเรียนสมุทรปราการ	กรรมการ
103. อธิการวิทยาลัยครูพระนคร	กรรมการ
104. อธิการวิทยาลัยครูจันทระเกษม	กรรมการ
105. อธิการวิทยาลัยครูสวนดุสิต	กรรมการ
106. อธิการวิทยาลัยครูเพชรบุรีพิทยาลงกรณ์	กรรมการ
107. อธิการวิทยาลัยครูเทพสตรี	กรรมการ
108. อธิการวิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา	กรรมการ
109. หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มศว ประสานมิตร	กรรมการ
110. หัวหน้าภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มศว	กรรมการ
111. หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มศว	กรรมการ

112. หัวหน้าภาควิชาแนะแนวการศึกษาและจิตวิทยา กรรมการ
 113. หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา กรรมการ
 114. หัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและการสอน กรรมการ
 115. หัวหน้าภาควิชาการศึกษาพิเศษ กรรมการ
 116. บุคคลอื่นที่ประธานจะได้กำหนด กรรมการ

7. ฝ่ายดนตรี

1. นายสุเทพ บรรเล้อสินธุ์ ประธาน
 2. ท่านหญิงประภาพันท์ กรโกสัยกาจ รองประธาน
 3. นายวิเชียร วรินทร์เวช กรรมการ
 4. นายสมเกียรติ สายวงศ์ กรรมการ
 5. นายวินิจ คำแหง กรรมการ
 6. นางกาญจนา อินทรสมานนท์ กรรมการ
 7. นายประทีป เล้ารัตนอารีย์ กรรมการ
 8. บุคคลอื่นที่ประธานจะได้กำหนด

8. ฝ่ายการแสดง

1. ท่านหญิงประภาพันท์ กรโกสัยกาจ ประธาน
 2. นายประทีป เล้ารัตนอารีย์ กรรมการ
 4. นายเฉลิมพล งามสุทธิ กรรมการ
 4. บุคคลอื่นที่ประธานจะได้กำหนด กรรมการ

9. ฝ่ายจัดหารางวัล

1. นางเจริญใจ บุญยทัต ประธาน
 2. นางอมรรัตน์ เศวตนันท์ รองประธาน
 3. นางเสงี่ยม มณีรัตน์ กรรมการ
 4. นางรัตนา มณีสินธุ์ กรรมการ
 5. นางสาวนา บุปผเวส กรรมการ
 6. นายสุขุม เฉลยพันธ์ กรรมการ
 7. นายไพโรจน์ เปาใจ กรรมการ
 8. นายชัยสิทธิ์ เขียมยิ่งพานิช กรรมการ
 9. บุคคลอื่นที่ประธานจะได้กำหนด

10. ฝ่ายปฎิคม

1. ดร.ประเสริฐ แสงหิรัญ ประธาน
 2. นางนงนวล พงษ์ไพบูลย์ กรรมการ

3. นางสาวสมสุข	ธีระพิจิตร	กรรมการ
4. บุคคลอื่นที่ประธานจะได้กำหนด		กรรมการ
11. ฝ่ายเหรียญกษาปณ์		
1. นายสมศักดิ์	แสนสุข	ประธาน
2. นางโสภา	เงินรวม	กรรมการ
3. นางอังคณา	แก้วคำ	กรรมการ
4. นางสาวดวงใจ	ศิริสุนทร	กรรมการ
12. ฝ่ายจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึก 42 ปี มศว		
1. นายชม	ภูมิภาค	ประธาน
2. นายไพโรจน์	เบาใจ	รองประธาน
3. นายหทัย	ตันหยง	รองประธาน
4. นายเลิศ	ชุนาค	กรรมการ
5. นางนงนวล	พงษ์ไพบุลย์	กรรมการ
6. นายชัยสิทธิ์	ภูวภิรมย์ขวัญ	กรรมการ
บุคคลอื่นที่ประธานจะได้กำหนด		กรรมการ
13. ฝ่ายจัดหางานบริจาคสนับสนุนการสร้างรูปปั้น		
1. นายชม	ภูมิภาค	ประธาน
2. นายบุญชู	ตรีทอง	รองประธาน
3. นายเสมอ	นาคพงศ์	รองประธาน
4. นายศิริ	ศิริบุตร	กรรมการ
5. นายสมคิด	โชติกวณิชย์	กรรมการ
6. นายบุญชู	นาถวงศ์	กรรมการ
7. นายจรัส	ปัทมดิลก	กรรมการ
8. นายดุสิต	วงศ์ศิริ	กรรมการ
9. นายสวัสดิ์	ดวงจันทร์	กรรมการ
10. นายสมศักดิ์	เลาหนักดี	กรรมการ
11. นายหทัย	ตันหยง	กรรมการ
12. นายวิจิตร	จันทร์รากุล	กรรมการ
13. นายมนู	วัลย์เพชร	กรรมการ
14. นายพงษ์ศิริ	เชาวนปรีชา	กรรมการ
15. นายสุพจน์	วัฒน์ประดิษฐ์	กรรมการ
16. นายวิฑิต	วิสิทธิ์วงศ์	กรรมการ
17. นายบุญส่ง	วรรณกลาง	กรรมการ

18. นายเลิศ	ชูนาค	กรรมการ
19. นายวิจิตร	ภักดีรัตน์	กรรมการ
20. นายวีระ	บุญยกาญจน์	กรรมการ
21. นายชาติรี	เมืองนาโพธิ์	กรรมการ
22. นายวิลาศ	สิงหวิสัย	กรรมการ
23. พลอากาศตรีมนัส	ศุภธีระ	กรรมการ
24. นายประหยัด	หาสิตะพันธุ์	กรรมการ
25. นายสมใจ	อดิคนิษฐ์	กรรมการ
26. นายแสงวง	โชติพันธุ์	กรรมการ
28. นายนิคม	หิรัญบุศย์	กรรมการ
28. นายจำนง	เกียรติมงคล	กรรมการ
29. นายกิตติ	จรรย์ยานนท์	กรรมการ
30. นายปรีชา	พิมพ์พันธุ์	กรรมการ
31. นายสุบิน	กุลชล	กรรมการ
32. นายปรีชา	เศรษฐีธร	กรรมการ
33. นายชัยโรจน์	ชัยอินคำ	กรรมการ
34. นายสุธรรม	ปั้นประเสริฐ	กรรมการ
35. นายเจริญผล	สุวรรณโชติ	กรรมการ
36. นายลือชา	สร้อยพาน	กรรมการ
37. นายกมล	มณีนาวา	กรรมการ
38. นายสุชาติ	โพธิวิทย์	กรรมการ
39. นายประวิทย์	อัครเวศม์	กรรมการ
40. บุคคลอื่นที่ประธานจะได้กำหนด		กรรมการ
14. ฝ่ายพิธีการ		
1. นายประเสริฐ	แสงหิรัญ	ประธาน
2. บุคคลอื่นที่ประธานจะได้กำหนด		กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้จนกว่าการจัดงานจะสิ้นสุด
ประกาศ ณ วันที่ 27 ธันวาคม 2533

(รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค)

นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารของ อธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในโอกาส 42 ปี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความเจริญไพศาลและความมั่นคงแห่งวงศ์สกุล ดำรงอยู่ได้ด้วยคุณธรรมความดีของสมาชิกแห่งวงศ์สกุลฉันใด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะมีความเจริญไพศาลมั่นคงต่อไปได้ก็ด้วยคุณธรรมความดีของศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยฉันนั้น

ระยะเวลา 42 ปี นับตั้งแต่มีการก่อตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ประสานมิตร เป็นต้นมา จนสถาบันแห่งนี้เติบโตเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในวันนี้ ชาวเทา-แดง ยึดมั่นอยู่ตลอดมาว่า

ชาวเทา-แดง กล้าทำสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม

ชาวเทา-แดง ฝึกฝนในความรู้ คู่คุณธรรม และ

ชาวเทา-แดง แสวงหาความเป็นบัณฑิตอยู่ชั่ววันจันทร์

ขอเชิญชวน ชาวเทา-แดง ทุกท่านได้โปรดระลึกและปฏิบัติธรรมของสถาบันให้มั่นคงสม่ำเสมอ แม้กาลเวลาจะเปลี่ยนไป อายุของสถาบันยิ่งสูงขึ้น แต่ความเป็นเทา-แดง จะมั่นคงอยู่ตลอดกาล

ทศ/เทา/ธ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติรี เมืองนาโพธิ์)
อธิการบดี

สารจาก นายกสมาคมศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

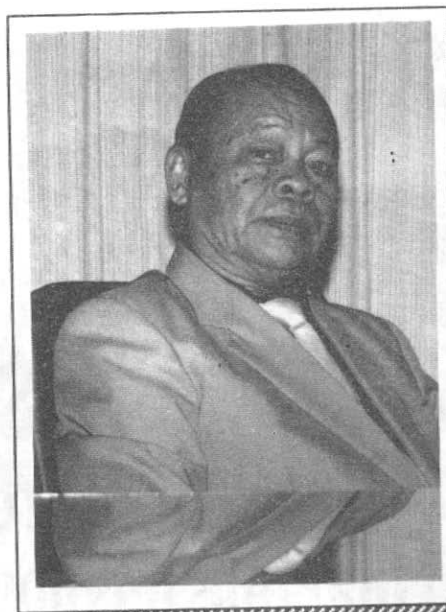
ชาวศรีนครินทรวิโรฒที่เคารพรักทุกท่าน

วันที่ 28 เมษายน ของทุกปีนั้นถือเป็นวันกำเนิดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ! นั่นคือ เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2492 ได้ประกาศตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ณ ถนนประสานมิตร ชั้น แะต่อมา ได้พัฒนาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปัจจุบันผู้บริหารมหาวิทยาลัย ได้มีมติถือเอาวันที่ 28 เมษายน เป็นวันเกิดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และถือเอาวันที่ 28 เมษายน เป็น **วันศรีนครินทรวิโรฒ**

วันที่ 28 เมษายน 2534 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีอายุครบ 42 ปี สมาคมศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัย จึงจัดงาน 42 ปี มศว **ชื่นชมมูม** ขึ้น เพื่อให้บรรดา ชาวศรีนครินทรวิโรฒทั้งหลายได้พบปะสังสรรค์ รื่นเริง สร้างความสามัคคี เพื่อพลังในการสนับสนุน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต่อไป

(รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค)

นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารจาก ประธานจัดงาน 42 ปี มศว ชื่นชมบุญ

เรียน คณาจารย์ มศว ทั้งอดีต และปัจจุบัน ที่เคารพ
เรียน พี่ เพื่อน, น้อง บรรดาศิษย์เก่า มศว ที่รัก

ผมเป็นศิษย์เก่า จาก มศว ประสานมิตร สมัยยังเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา จบรุ่น 4 พ.ศ.2500 สมัยเป็นนิสิตก็เป็นอุปนายกองค์การนิสิต มีนายกชื่อ **ชม ภูมิภาค** สมาคมศิษย์เก่าพัฒนามาจาก องค์การนิสิตเก่า เกิดมาตั้งแต่ปี 2500 ปีที่ผมจบนั้นแหละ ผมเริ่มมาเป็นกรรมการสมาคมศิษย์เก่า เมื่อ พ.ศ.2518 (กรรมการชุดที่ 7) จนถึงปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะเป็นตำแหน่งอุปนายก ซึ่งมีนายกชื่อ **ชม ภูมิภาค** เป็นคนเดียวกับนายกองค์การนิสิตที่ผมเป็นอุปนายก ดูๆ แปรลกดี แต่มันก็เป็นความจริง ผมกับอาจารย์ชม ภูมิภาค เป็นคู่กรรมกันมาแต่ชาติใดก็ไม่รู้ แต่ที่รู้แน่ ๆ คือ คงจะก่อนที่โกโบริจะ พบอังศุมาลินเป็นแน่แท้

ปีนี้ผมได้รับมอบหมายให้เป็นประธานจัดงาน ได้พยายามประสานงานกับศิษย์เก่ามากมาย ทั้งได้ทำหนังสือแจ้งไปยังปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย และอธิบดีต่างๆ เพื่อขอความร่วมมือ ให้ท่านยอมให้ศิษย์เก่าที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชาของท่านมาร่วมเป็นกรรมการ และมาร่วมงาน ผมได้รับความร่วมมือด้วยดีจากทุกคนอย่างน่าชื่นชม ผมขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

ในส่วนคณะกรรมการที่สมาคมตั้งขึ้นนั้น ส่วนมากก็ให้ความร่วมมือทั้งทางตรงทางอ้อม ทางตรงคือ กระโดดมาช่วยจัดงาน เช่น มาร่วมประชุมบ้าง ช่วยจำหน่ายบัตรบ้าง บอกโน่นนี่บ้าง ทางอ้อมก็เช่น ส่งข่าวมาขอซื้อบัตร หรือนั่งเอาใจช่วยอยู่ที่ทำงาน ที่บ้าน ซึ่งผมต้องขอขอบคุณด้วยความจริงใจ

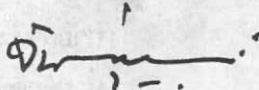
นอกจากนี้ ในฐานะที่ผมได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการสรรหาศิษย์เก่าดีเด่นอีกตำแหน่งหนึ่ง เราคณะกรรมการก็ได้ช่วยกันสอดส่องและเสาะแสวงหา เรียกว่า แคะมาจากที่ต่าง ๆ การสรรหาศิษย์เก่าดีเด่น ปีนี้เป็นปีที่ 3 เราก็ได้พยายามค้นหาศิษย์เก่าที่จบจากวิทยาลัยเขตต่าง ๆ แม้ผู้ที่เกษียณอายุราชการไปแล้ว เราก็ไม่ลืมท่าน เราจะลืมได้อย่างไร ในเมื่อท่านเป็นศิษย์เก่าของ มศว คนหนึ่ง และท่านก็เป็นคนที่สังคมยอมรับมาเป็นเวลานาน

หากงานปีนี้ ประสบผลสำเร็จ มากหรือน้อย ผมขอยกความดีให้แก่กรรมการทุกท่าน โดยเฉพาะนายกสมาคม ที่ไว้ใจให้ผมเป็นประธานแทนท่าน หากมีสิ่งใดผิดพลาดบกพร่อง มากหรือน้อย ผมขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

ขอขอบคุณ คณาจารย์ทั้งเก่าและปัจจุบัน ขอขอบคุณเพื่อนศิษย์เก่าทุกรุ่น ขอขอบใจศิษย์รุ่นปัจจุบัน ซึ่งต่อไปจะเป็นศิษย์เก่าเหมือนพวกเรา ที่ได้มาร่วมกิจกรรมกับงานในปีนี้อีกหลายอย่าง ขอให้ทุกคนที่มาร่วมงานจงประสบสุข และสนุกสนานบันเทิงใจ ขอให้ทุกคนรักกันสามัคคีกัน ตราบชั่วนิรันดร์ ผมขอฝากภาวนิตของชมรมเทาแดงโคราชที่เราเคยสัญญาต่อกันว่า "รวมกันเราอยู่ แยกกันต่างคนต่างอยู่ แต่เราก็คิดถึงกันเสมอใจ"

พบกันปีหน้าครับ

จากใจ

(ดร.จันทร ชุ่มเมืองปัก)

รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา

ประธานจัดงาน 42 ปี มศว ชื่นชมมม

รายนามคณะกรรมการ สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. ศาสตราจารย์ ดร.เกษม	สุวรรณกุล	ประธาน
2. นายชวน	หลีกภัย	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
3. ศาสตราจารย์ ดร.พจน์	สะเพียรชัย	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
4. นายแพทย์ ประพฤติ	ธีรคุปต์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
5. ศาสตราจารย์ ดร.กระมล	ทองธรรมชาติ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
6. นายธรรมรักษ์	การพิศิษฐ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
7. นายประยูร	จินดาประดิษฐ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
8. นายวานิช	ไชยวรรณ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
9. ดร.เอกวิทย์	ณ ถलग	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
10. นายสุรใจ	ศิรินุพงศ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
11. อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	(นายชาติตรี เมืองนาโพธิ์)	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
12. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	(นายสำเร็จ บุญเรืองรัตน์)	กรรมการ
13. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต	(นายศักดิ์ชัย นิรัญทวี)	กรรมการ
14. รองอธิการบดีฝ่ายต่างประเทศ	(นายวิทยา จีระเดชากุล)	กรรมการ
15. รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย	(นายณัฐพงษ์ เจริญพิทย์)	กรรมการ
16. รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนพัฒนา	(นายสมบุญ ชาติพงศ์)	กรรมการ
17. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ	(นายแพทย์ปราโมทย์ วีรานุกวัฒน์)	กรรมการ
18. รองอธิการบดีวิทยาเขตปทุมวัน	(นางชมพูนุท กุญชร ณ อยุธยา)	กรรมการ
19. รองอธิการบดีวิทยาเขตบางเขน	(นายธานี ทับทิมโต)	กรรมการ
20. รองอธิการบดีวิทยาเขตมหาสารคาม	(นายวีระ บุญยะกาญจน)	กรรมการ
21. คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	(นายบันลือ ถินพังกา)	กรรมการ
22. คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	(นายชม ภูมิภาค)	กรรมการ
23. คณบดีคณะวิทยาศาสตร์	(นางดาภรณ์ วีรสาร)	กรรมการ
24. คณบดีคณะแพทยศาสตร์	(นายแพทย์วสันต์ จงเจตน)	กรรมการ
25. คณบดีคณะสังคมศาสตร์	(นายธำรงค์ อุดมไพจิตรกล)	กรรมการ
26. คณบดีคณะมนุษยศาสตร์	(น.ส.วิพุธ โสมาวงศ์)	กรรมการ

27. คณะบดีคณะพลศึกษา	(นายอุดม พิมพ์า)	กรรมการ
28. คณะบดีคณะเทคโนโลยี	(นายสุทธิ ภมรสมิต)	กรรมการ
29. คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย	(นายสมพร บัวทอง)	กรรมการ
30. ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา (นายโชติ เพชรชื่น)		กรรมการ
31. ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง (นางนงนวล พงษ์ไพบูลย์)		กรรมการ
32. ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ (นางฉวีลักษณ์ บุญยกาญจน์)		กรรมการ
33. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ (นางจรรยา สุวรรณทัต)		กรรมการ
34. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน (นายอาคม วรจินดา)		กรรมการ
35. ผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา (นายสุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์)		กรรมการ
36. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร (นายสมคิด บุญเรือง)	กรรมการและเลขานุการ	

รายนามผู้บริหาร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (นายชาติรี เมืองนาโพธิ์)
2. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ (นายสำเร็จ บุญเรืองรัตน์)
3. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร (นายสมคิด บุญเรือง)
4. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต (นายศักดิ์ชัย นิรัญทวี)
5. รองอธิการบดีฝ่ายต่างประเทศ (นายวิทยา จีระเดชากุล)
6. รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย (นายณัฐพงษ์ เจริญพิทย์)
7. รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนพัฒนา (นายสมบูรณ์ ชิตพงศ์)
8. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ (นายแพทย์ปราโมทย์ วีรานุกวัฒน์)
9. รองอธิการบดีวิทยาเขตปทุมวัน (นางชมพันธุ์ ฤกษ์ธร ณ อยุธยา)
10. รองอธิการบดีวิทยาเขตบางเขน (นายธานี ทับทิมโต)
11. รองอธิการบดีวิทยาเขตมหาสารคาม (นายวีระ บุญยะกาญจน)
12. รองอธิการบดีวิทยาเขตสงขลา (นายบันลือ ถิ่นพังงา)
13. คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ (นายชม ภูมิภาค)
14. คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ (นางดาภรณ์ วีรสาร)
15. คณบดีคณะแพทยศาสตร์ (นายแพทย์วสันต์ จงเจตน์)
16. คณบดีคณะสังคมศาสตร์ (นายธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล)
17. คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ (น.ส.วิพุธ โสมาวงศ์)
18. คณบดีคณะพลศึกษา (นายอุดม พิมพา)
19. คณบดีคณะเทคโนโลยี (นายสุทธิ ภมรสมิต)
20. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย (นายสมพร บัวทอง)
21. ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา (นายโชติ เพชรชื่น)
22. ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง (นางนงนวล พงษ์ไพบูลย์)
23. ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ (นางฉวีลักษณ์ บุญยกาญจน์)
24. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ (นางจรรยา สุวรรณทัต)
25. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน (นายอาคม วรจินดา)
26. ผู้อำนวยการสถาบันทัศนคติศึกษา (นายสุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์)

รายพระนามและรายชื่อ ผู้ได้รับปริญญาคุณวุฒิปรัชญิตกิตติมศักดิ์

การศึกษาคุณวุฒิปรัชญิตกิตติมศักดิ์

1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว		สภาวิทยาลัยวิชาการศึกษา อนุมัติ เมื่อการประชุมครั้งที่ 3/2502 วันที่ 27 ตุลาคม 2502
2. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ		รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2509
3. ม.ล. ปิ่น มาลากุล		รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2510
4. หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ		รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2510
5. กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร		รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2511
6. Dr. Herman B. Wells		รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2511
7. ดร.สาโรช บัวศรี		รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2512
8. นายบุญถิ่น อัตถากร		รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2512
9. ดร.วิลลิศ. พี ปอร์เตอร์		รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2512
10. สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี		สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อนุมัติเมื่อการประชุมครั้งที่ 3/2513 วันที่ 28 กันยายน 2513 และนำเข้าสู่สภามหาวิทยาลัยพิจารณาอีกในการประชุม ครั้งที่ 2/2518 และประกาศสดุดีพระเกียรติคุณในพิธีพระราชทาน ปริญญาบัตร เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2518 และได้้นำปริญญาบัตรไปทูลเกล้าฯ ถวายที่วังสระปทุม ในภายหลัง
11. นายสุกิจ	นิมมานเหมินทร์	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2518
12. สมเด็จพระนางเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา		รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2523
13. คุณหญิงชั้น	ศิลปบรรเลง	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2523
14. ดร.สุดีใจ	เหล่าสุนทร	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2523
15. ฯพณฯ ชิงทามิ	ซุนาตะ	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2525
16. ศจ.คุณหญิงอุบล	หุระนันท์	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2525
17. นายประพนธ์	จิตชอบใจ	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2525
18. นายแจ้	สุขเกื้อ	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2525

19. คุณละม้ายมาศ ศรทัตต์
20. ศาสตราจารย์ ดร.ชวาล แพรัตกุล
21. Dr. Lloyd T. Watkins
22. นายเกรียง กิริติกร
23. ศาสตราจารย์ ดร.ธำรง บัวศิริ
24. ศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิพานิชย์
25. พลตำรวจจัตวาหม่อมหลวงมานิจ ชุมสาย
26. นายอนันต์ อนันตกุล
27. ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล
28. ศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ รัทษพลเดช
29. นายสมาน แสงมลิ
30. พระธรรมเสนาบดี
31. นายสายหยุด จำปาทอง
32. นายแอนเดิส โพลเซน

ศิลปศาสตร์คุณวุฒิปริญญาตรีศึกษาศาสตร์

1. พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
2. นายถาวร พรประภา
3. พระอริยานุวัตร เขมจารี
4. นายอุเทน เตชะไพบูลย์
5. นายสุชาติ รัตนปราการ
6. ม.ล.พวงร้อย (สนิทวงศ์) อภัยวงศ์
7. นายประทีป บัวบุศย์
8. นายเชนโกะ ชูชุกิ
9. นางมาเรีย เหล่าสุนทร
10. นางสาวช่อนกลิน พิเศษสกุลกิจ
11. นายมนตรี ตราโมท
12. นายตาเกยโร โทมิตา
13. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
14. พลเอกเปรม ติณสูลานนท์
15. พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก

- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2526
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2527
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2528
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2529
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2529
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2529
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2530
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2530
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2530
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2531
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2531
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2531
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2523
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2523
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2523
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2523
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2523
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2525
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2525
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2525
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2526
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2526
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2526
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2526
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2527
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2527
- รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2527

16. จำสิบเอกทวี	บุรณเขตต์	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2527
17. คุณหญิงแก้ว	สนิทวงศ์ เสนีย์ ฯ	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2528
18. นายเทียม	โชควัฒนา	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2528
19. นางแม่นมาส	ชวลิต	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2528
20. นายคำหมา	แสงงาม	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2528
21. นายชวน	หลีกภัย	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2528
22. นายบัญชา	ล้ำค่า	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2529
23. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี		
24. พลเอกชวลิต	ยิงใหญ่ทร	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2530
25. พลตำรวจเอกณรงค์	มหานนท์	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2530
26. นางเจริญใจ	สุนทรวาทีน	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2530
27. พลโทศิริ	ทิวะพันธุ์	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2530
28. นายหุย	เรืองศรีอรุญ	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2530
29. นายวานิช	ไชยวรรณ	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2530
30. นายสัญญา	ธรรมศักดิ์	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2531
31. นายกระมล	ทองธรรมชาติ	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2531
32. นายเสนาะ	อุณาภูล	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2531
33. นายประยูร	จินดาประดิษฐ์	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2531
34. นางสาวอุทัย	หุติยะโพธิ์	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2531
35. นายภิญโญ	สุวรรณคีรี	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2531

วิทยาศาสตร์คุณุภีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

1. นายเต็ม	สมิตินันท์	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2523
2. นายแพทย์บุญสม	มาร์ติน	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2526
3. นางสาวสวาท	เสนาณรงค์	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2526
4. ม.ล.ด้อย	ชุมสาย	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2526
5. นายแพทย์สนอง	อุณาภูล	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2528
6. พลอากาศเอกทวี	จุลละทรัพย์	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2528
7. นายกอง	วิสุทธิธรรมณ์	รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2528
8. ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ณัฐ งามประวัติ		รับพระราชทาน เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2529

กระทรวงศึกษาธิการ
 ประวัตินมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประวัตินมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัตินมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (Srinakharinwirot University) เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีฐานะเทียบเท่ากรม สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีอธิการบดี ซึ่งมีฐานะเทียบเท่าอธิบดี เป็นหัวหน้าส่วนราชการ มีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเป็นกฎหมายสำหรับเป็นฐานรองรับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่เดิมคือ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ต่อมาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย ทำให้มหาวิทยาลัยขยายการจัดการศึกษาในสาขาต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้น การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ นอกจากเป็นแหล่งผลิตครูและนักการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีและปริญญาเอกแล้ว มหาวิทยาลัยแห่งนี้ ยังได้เปิดทำการสอนระดับปริญญาเอกทางการศึกษาเป็นแห่งแรกของประเทศไทย ในด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการศึกษาค้นคว้าวิจัยทางการศึกษา และพฤติกรรมศาสตร์อย่างกว้างขวางและลึกซึ้งอย่างต่อเนื่อง ยิ่งกว่านั้น มหาวิทยาลัยยังสร้างแบบทดสอบมาตรฐานได้สำเร็จเป็นแห่งแรกของประเทศไทย แบบทดสอบมาตรฐานเหล่านี้ได้ให้บริการสอบแก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั่วประเทศ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวิทยาเขตทั้งหมด 5 วิทยาเขต ตั้งกระจายอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ กัน ที่ในส่วนกลางมีวิทยาเขตประสานมิตร ปทุมวัน บางเขน ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีวิทยาเขตอยู่ที่จังหวัดมหาสารคาม และภาคใต้มีวิทยาเขตอยู่ที่จังหวัดสงขลา การที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวิทยาเขตตั้งกระจายอยู่ในสถานที่และภูมิภาคต่าง ๆ กันเช่นนี้ ทำให้มีรูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัย เป็นแบบการบริหารวิทยาเขต เป็นแห่งแรกของประเทศอีกเช่นกัน

ประวัติความเป็นมา

กระทรวงศึกษาธิการได้เปิดโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ขึ้นที่ถนนประสานมิตร เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ.2492 รับผู้ที่เรียนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มาเรียนต่อตามหลักสูตร 3 ปี เมื่อจบแล้วได้รับวุฒิประกาศนียบัตรครูประถม (ป.ป.) และถ้าเรียนต่อจากหลักสูตร 3 ปีไปอีก 2 ปี จะได้รับประกาศนียบัตรครูมัธยม (ป.ม.) ในขณะนั้นอาชีพครู มีวุฒิสูงสุดเพียงแต่ ป.ม.เท่านั้น ทำให้เกิดความล้าหลังในการประกอบอาชีพครู และในวงการการศึกษาของไทยก็ขาดแคลนครูเป็นอย่างมาก ผู้ที่เป็นครูพอได้วุฒิ ป.ม.แล้ว ก็หันเหไปศึกษาวิชากฎหมาย ครั้นได้รับปริญญาทางกฎหมายแล้วก็ลาออกจากการเป็นครูยิ่งทำ

ให้ครูขาดแคลนมากยิ่งขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นปัญหาดังกล่าวนี้ และดำริที่จะแก้ปัญหา ดังกล่าวข้างต้น จึงได้เชิญผู้รู้ทางการศึกษาทั้งหลายมาร่วมประชุม เพื่อหาทางแก้ปัญหา ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ได้เสนอให้จัดตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้น ให้มีการสอนถึงขั้นปริญญา ดังนั้นในปี พ.ศ.2496 กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นและประกาศรวมโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เข้ากับวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร และได้ตราพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ.2497 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้ขยายวิทยาเขตไปตั้งในสถานที่ต่าง ๆ ดังนี้

พ.ศ.2498 ตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน และวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน (สถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อ 30 กรกฎาคม 2533)

พ.ศ.2510 ตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก (สถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยนเรศวร เมื่อ 30 กรกฎาคม 2533)

พ.ศ.2511 ตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม และวิทยาลัยวิชาการศึกษา สงขลา

พ.ศ.2512 ตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา พระนคร

พ.ศ.2513 ตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา พลศึกษา (สิ้นสุดใน พ.ศ.2532)

เมื่อวิทยาลัยวิชาการศึกษาเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น และต้องการจะขยายการจัดการศึกษาในสาขาอื่น ๆ ศาสตราจารย์ ดร.สุดีใจ เหล่าสุนทร จึงดำเนินการเพื่อยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยและได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ.2517 ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พุทธศักราช 2517 ทำให้มหาวิทยาลัย สามารถจัดการศึกษาและประสาทปริญญา ในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม

สำหรับชื่อ ศรีนครินทรวิโรฒ นี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้แก่มหาวิทยาลัย มีความหมายว่า "มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร"

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยังคงใช้สี และตราของวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นสีและตราประจำมหาวิทยาลัยคือ สีเทา-แดง

สีเทาเป็นสีของสมอง หมายถึงความคิด

สีแดงเป็นสีของเลือด หมายถึง ความกล้าหาญ ดังนั้นเมื่อรวมสีเทา-แดง จึงหมายถึงคิดอย่างกล้าหาญหรือกล้าหาญที่จะคิด

ตราของมหาวิทยาลัยใช้รูปกราฟที่เขียนแทนสมการทางคณิตศาสตร์ $y = e^x$ เส้นกราฟของสมการดังกล่าวนี้ มีแต่จะขยายเพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ ไม่มีที่สิ้นสุด อันเป็นกราฟที่แทนความหมายถึงความเจริญงอกงาม ตรงกับปรัชญาการศึกษาที่ว่า การศึกษาคือ ความเจริญงอกงาม และตรงกับภาษาบาลีว่า ลิกขา วิรุฬฺหิ สัมปัตตา ซึ่งความเจริญงอกงามนี้มหาวิทยาลัยเน้นทั้งด้านความรู้ และคุณธรรม

การแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัย

ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย 5 วิทยาเขต และมีสถาบันสมทบอีก 2 แห่งดังนี้

1. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
3. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
4. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
5. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
6. วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ กระทรวงสาธารณสุข เป็นสถาบันสมทบ
7. วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ เป็นสถาบันสมทบ

ด้วยเหตุที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวิทยาเขตตั้งอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ กัน ดังนั้น จึงมีรูปแบบการบริหารแบบวิทยาเขต โดยแต่ละวิทยาเขตมีรองอธิการบดีประจำวิทยาเขต เป็นหัวหน้าส่วนราชการบริหารงานในวิทยาเขตนั้น ๆ ตามอำนาจและหน้าที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรืออธิการบดีมอบหมาย

สำหรับส่วนราชการของมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน มีดังนี้

1. สำนักงานอธิการบดี ประกอบด้วยส่วนราชการคือ กองกลาง กองการเจ้าหน้าที่ กองกิจการนิสิต กองคลัง กองแผนงาน กองธุรการวิทยาเขตทุกวิทยาเขต กองบริการการศึกษา ฝ่ายกิจการต่างประเทศ ฝ่ายกิจการพิเศษ ฝ่ายวิจัย

2. คณะพลศึกษา มี 3 ภาควิชา คือ ภาควิชาพลศึกษา ภาควิชานันทนาการและภาควิชาสุขศึกษา

3. คณะมนุษยศาสตร์ มี 7 ภาควิชา คือ ภาควิชาจิตวิทยา ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ภาควิชาภาษาตะวันตก ภาควิชาภาษาไทย และภาษาตะวันออก ภาควิชาภาษาศาสตร์ และภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม

4. คณะวิทยาศาสตร์ มี 6 ภาควิชาคือ ภาควิชาคณิตศาสตร์ ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ ภาควิชาเคมี ภาควิชาชีววิทยา ภาควิชาฟิสิกส์ ภาควิชาวาริชศาสตร์ (เฉพาะวิทยาเขตบางแสน) และภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป

5. คณะศึกษาศาสตร์ มี 8 ภาควิชาคือ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ ภาควิชาการศึกษาพิเศษ ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน และภาควิชาวิจัย และประเมินผลการศึกษา

6. คณะสังคมศาสตร์ มี 6 ภาควิชาคือ ภาควิชาบริหารธุรกิจ ภาควิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชาภูมิศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ และภาควิชาสังคมวิทยา

7. คณะแพทยศาสตร์ มี 17 ภาควิชา คือ ภาควิชาอายุรศาสตร์ ภาควิชาศัลยศาสตร์ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ ภาควิชารังสีวิทยา ภาควิชาพยาธิวิทยา ภาควิชาวิสัญญีวิทยา ภาควิชาออร์โธปิดิกส์ ภาควิชาสูติศาสตร์และนรีเวชศาสตร์ ภาควิชาจักษุ-โสต-คอ-นาสิก-ลาริงซ์วิทยา ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม ภาควิชานิติเวชศาสตร์ ภาควิชากายวิภาคศาสตร์ ภาควิชาจุลชีววิทยา ภาควิชาเภสัชศาสตร์ ภาควิชาชีวเคมี และภาควิชาสรีรวิทยา ตั้งอยู่ ณ วิทยาเขตประสานมิตร และคณะแพทยศาสตร์ วชิรพยาบาล

8. บัณฑิตวิทยาลัย ทำหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

9. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ รับผิดชอบงานวิจัยด้านพฤติกรรมศาสตร์ ให้บริการทางวิชาการแก่หน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนให้คำปรึกษาและเผยแพร่งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้ความร่วมมือกับบัณฑิตวิทยาลัยผลิตบัณฑิตตามหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ ตั้งอยู่ ณ วิทยาเขตประสานมิตร

10. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา รับผิดชอบงานด้านการวิจัย และสร้างแบบทดสอบมาตรฐาน สอน อบรม และให้บริการวิชาการในด้านการทดสอบ และการประเมินผลการศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์รวมแบบทดสอบต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำนักนี้ไม่มีการผลิตบัณฑิตโดยตรงแต่ให้ความร่วมมือกับคณะและบัณฑิตวิทยาลัย ในการผลิตมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตสาขาต่าง ๆ ตั้งอยู่ ณ วิทยาเขตประสานมิตร

11. สำนักหอสมุดกลาง จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นศูนย์วิชาการ และศูนย์บริการสารสนเทศวัสดุทางการศึกษา ให้บริการด้านการเรียนการสอน การศึกษาค้นคว้า และการวิจัยของคณาจารย์ ข้าราชการและนิสิตทุกระดับในทุกวิทยาเขต ตลอดจนผลิตคู่มือที่ช่วยในการสืบค้นและการใช้ทรัพยากรวิชาการด้วย สำนักหอสมุดกลางนี้ไม่มีการผลิตบัณฑิตโดยตรง แต่ให้ความร่วมมือกับบัณฑิตวิทยาลัย และคณะต่าง ๆ ผลิตบัณฑิตทุกระดับ นอกจากสำนักหอสมุดกลางที่วิทยาเขตประสานมิตรแล้ว ยังมีหอสมุดวิทยาเขตตั้งอยู่ในทุกวิทยาเขต

12. สถาบันทัศนคติศึกษา จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำนุบำรุง อนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมภาคใต้ และยังเป็นศูนย์กลางศึกษาค้นคว้า และวิจัยวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ เป็นแหล่งกลางในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมแขนงต่าง ๆ เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางภาคใต้ ตั้งอยู่ ณ วิทยาเขตสงขลา

13. คณะเทคโนโลยี จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตและมหาบัณฑิตในสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์และเทคโนโลยี เพื่อดำเนินการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยี เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างงานในชนบทและสร้างอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับการพัฒนาวัตถุดิบ

หรือทรัพยากรของประเทศให้มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ และเพื่อบริการทางวิชาการแก่สังคม โดยการเผยแพร่ความรู้ ให้คำแนะนำ และสนับสนุนทางวิชาการสาขาเทคโนโลยีต่าง ๆ แก่บุคคลผู้สนใจทั่วไป ตั้งอยู่ ณ วิทยาเขตมหาสารคาม

14. สำนักวิทยบริการ จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นแหล่งกลางบริการทางวิชาการอย่างกว้างขวาง และทั่วถึงแก่ชุมชนในท้องถิ่น แหล่งกลางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาและเทคโนโลยีพัฒนาชุมชนแหล่งพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชากร สังคม เศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เป็นศูนย์เอกสารอีสานและวัสดุกองจดหมายเหตุแห่งชาติ เป็นแหล่งรวบรวมข้อสนเทศสำหรับการศึกษาค้นคว้าในทุกรูปแบบ เป็นแหล่งสนเทศเคลื่อนที่เข้าถึงชุมชนในชนบทในทุกรูปแบบ เป็นแหล่งข้อมูลที่สามารถนำไปช่วยการวางแผนพัฒนาภูมิภาค และเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ ณ วิทยาเขตมหาสารคาม

15. สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา การทำนุบำรุงและการวิจัยทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อสนับสนุน อนุรักษ์ สร้างเสริม ประสานงาน เผยแพร่ และบริการวิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรมแก่ชุมชน และเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีวิชาเอกศิลปศึกษา ปริญญาโท วิชาเอกไทยคดีศึกษา และวิชาเอกประวัติศาสตร์-ศิลปะ ตั้งอยู่ ณ วิทยาเขตมหาสารคาม

ส่วนราชการเหล่านี้มีอยู่ทุกวิทยาเขต ยกเว้นบางส่วนราชการเท่านั้นที่มีอยู่ ณ วิทยาเขตใด วิทยาเขตหนึ่งเท่านั้น แต่ละคณะบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันและสำนักมีคณะกรรมการประจำคณะหนึ่งประกอบด้วยคณบดี หรือผู้อำนวยการเป็นประธานกรรมการ รองคณบดี หรือรองผู้อำนวยการ และหัวหน้าภาควิชาเป็นกรรมการ เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายภายในคณะ หรือส่วนราชการนั้นๆ ตลอดจนทำหน้าที่วางระเบียบการภายในของคณะหรือสำนัก ในส่วนที่ไม่ขัดต่อระเบียบของมหาวิทยาลัย นอกจากนั้นคณะกรรมการมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่คณบดี หรือผู้อำนวยการในการปฏิบัติงาน หรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ของคณะหรือสำนักหรือสถาบัน

โดยเหตุที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย 5 วิทยาเขตตั้งกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ศูนย์กลางของการบริหารอยู่ที่วิทยาเขตประสานมิตร ในกรุงเทพมหานคร แต่ในด้านการบริหารมหาวิทยาลัยเป็นการประสานงาน และพยายามกระจายอำนาจให้แก่แต่ละวิทยาเขตได้ดำเนินการบริหารของแต่ละวิทยาเขตเป็นประการสำคัญ

แต่เดิมนั้นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีทั้งหมด 8 วิทยาเขต ที่ปัจจุบันเหลือ 5 วิทยาเขตก็ด้วย

1. ยุบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา เป็นคณะพลศึกษา เท่านั้น
2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางส่วน แยกตัวเป็นมหาวิทยาลัยอิสระ คือ มหาวิทยาลัย

บูรพา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลกแยกตัวเป็น มหาวิทยาลัยนเรศวร

ต่อไปก็จะยุบวิทยาเขตกลางตามแผนอีก คือ วิทยาเขตปทุมวัน และวิทยาเขตบางเขน คือ ส่วนกลางก็จะเหลือวิทยาเขตประสานมิตรแห่งเดียว ส่วนที่ดินที่องค์กรรักษานั้น ก็จะพัฒนาเป็นคณะต่างๆ อยู่ภายใต้วิทยาเขต ประสานมิตร

จากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ... สู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ดังที่ได้ทราบแล้วโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ได้เปิดเมื่อ 28 กันยายน 2492 และในปี พ.ศ.2496 ได้ยกฐานะโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง เป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา และได้ดำเนินการให้มีพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ลงพระปรมาภิไธย ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2497

จากนั้นอีก 15 ปี ได้มีการเคลื่อนไหวเพื่อยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัย ซึ่งจะขอเสนอตามลำดับดังนี้

ความเคลื่อนไหวในการยกฐานะ วิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัย

จุดเริ่มต้น

คำปรารภของ ศาสตราจารย์ ดร.สุดีใจ เหล่าสุนทร อธิการวิทยาลัยวิชาการศึกษาตีพิมพ์ในเอกสารที่พิมพ์เผยแพร่โดยสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา วันที่ 16 กันยายน 2513 มีใจความตอนหนึ่งว่า “เมื่อข้าพเจ้าได้รับตำแหน่งอธิการวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อเดือนมกราคม 2512 ได้พบว่า การดำเนินงานของวิทยาลัยวิชาการศึกษาไม่มีความคล่องตัวเป็นอันมาก จึงได้ร่าง พ.ร.บ. ยกฐานะวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัย เสนอต่อประธานสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2512 และขอรับฟังการพิจารณาอยู่ 1 ปีเต็ม จนถึงเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2513 จึงได้เสนอร่าง พ.ร.บ.นี้ ต่อประธานสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษาอีกครั้งหนึ่ง และเสนอให้เลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติเพื่อพิจารณาอีกทางหนึ่ง อาจจะเป็นเพราะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็น “วิทยาลัย” ในความหมายของความเข้าใจของบุคคลทั่วไปว่าไม่ใช่สถานศึกษาชั้นปริญญาในระดับมหาวิทยาลัย ดังที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้ดำเนินงานอยู่จริง.....”

ฐานะของวิทยาลัย (ก่อนวันที่ 30 กันยายน 2515)

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 วิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นสถานการศึกษาและการวิจัยในวิชาการศึกษา และวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องโดยมุ่งหมายจะส่งเสริมวิชาชีพ และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา

มาตรา 6 ให้วิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นนิติบุคคล

ตามความในมาตราทั้ง 3 แห่ง พระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ.2497 วิทยาลัยจึงจะอยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติ แต่ไม่มีฐานะเป็นส่วนในทางราชการ ไม่เป็นทั้งกรม ไม่เป็นกอง หรือเป็นแผนก เช่น ส่วนราชการอื่น ๆ โดยทั่วไป ฉะนั้น อาจารย์ทุกคนจึงเป็นข้าราชการสังกัดกรมการฝึกหัดครู

จุดเริ่มต้นดังกล่าว เมื่อปี พ.ศ.2512 นับเป็นจุดเริ่มของความเคลื่อนไหวในการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย ซึ่งในสมัยนั้น ฯพณฯ สุกิจ นิมานเหมินท์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ทางวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประกอบด้วยคณาจารย์และนิสิตนักศึกษาได้ดำเนินการขอยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย โดยวิธีการที่ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของทางราชการทุกประการ และทางกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมี ฯพณฯ สุกิจ นิมานเหมินท์ เป็นรัฐมนตรีและเป็นประธานสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ก็เห็นชอบด้วยกับหลักการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย ดังนั้น ทางคณาจารย์และนิสิตนักศึกษาก็ได้ดำเนินการ เพื่อขอยกฐานะวิทยาลัยตามลำดับขั้นดังนี้

๑. เสนอเรื่องเพื่อขอยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยต่อสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษา

เมื่อเรื่องการขอยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ที่ประชุมสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้มีมติเกี่ยวกับการยกฐานะให้เป็นวิทยาลัยดังนี้

มติสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษาให้ยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยครั้งที่ 3/2513 วันที่ 28 กันยายน 2513 ตัดมาเฉพาะตอนดังนี้

“....ที่ประชุมพิจารณาเห็นควรให้ยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็น “มหาวิทยาลัย”

ดร.ก่อ สวัสดิพานิชย์ เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยที่จะสถาปนาขึ้นนี้จะมีย่อย College เดียว หรือมีหลาย College

ฯพณฯ สุกิจ นิมานเหมินท์ ประธานสภาฯ กล่าวว่า ตามประวัติของมหาวิทยาลัยฝ่ายตะวันตกมีทำนองคล้ายวิทยาลัยวิชาการศึกษาแห่งนี้ คือ เปิดสอนคณะเดียวกันก่อน คือสอน THEOLOGY ต่อมาเมื่อมีความจำเป็นก็เพิ่ม ARTS ขึ้นอีกคณะหนึ่ง จากนั้นก็มีคณะต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้ว เห็นว่ามหาวิทยาลัยหลายแห่งทั้งภายในและภายนอกประเทศก็เคยเป็น College เดียวมาก่อน แล้วจึงขยายตัวเป็นหลาย College ในภายหลัง สำหรับวิทยาลัยวิชาการศึกษาเอง ขณะนี้ก็มีคณะวิชาต่าง ๆ ที่มีรากฐานเข้มแข็งอยู่แล้ว เช่น คณะวิชาการศึกษา คณะวิชามนุษยธรรมศึกษาและสังคมศาสตร์ คณะวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ คณะวิชาวิจัยการศึกษา เมื่อเป็นมหาวิทยาลัยและผลิตครูให้แก่กระทรวงศึกษาธิการได้เพียงพอตามความต้องการแล้ว ก็อาจเริ่มขยายตัวออกเป็น College ต่าง ๆ ต่อไปได้อย่าง

ศาสตราจารย์สาโรช บัวศรี เสนอว่าเนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันได้ทรงลงพระปรมาภิไธย พ.ร.บ.วิทยาลัยวิชาการศึกษา อันเป็นสถานศึกษาอุดมศึกษาแห่งแรกในรัชสมัยของพระองค์ดังนั้น จึงเห็นสมควรจะได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานพระนามของพระองค์เป็นชื่อของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ เพื่อเป็นสิริมงคลยิ่งต่อไป

ที่ประชุมเห็นชอบ ฯพณฯ รัฐมนตรี ประธานสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้กรุณารับภาระที่จะนำความขึ้นกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระนาม เป็นชื่อของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ต่อไป แต่ทั้งนี้ก็สุดแท้แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ”

2. เสนอเรื่องเพื่อขอยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยต่อกระทรวงศึกษาธิการ

เมื่อเรื่องการขอยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้ผ่านสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษา และทางสภาวิทยาลัยได้มีมติให้ยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา ขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยจึงได้มีการเสนอเรื่องนี้ต่อไปยังกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป ซึ่งในสมัยนั้น ฯพณฯ สุกิจ นิมานเหมินท์ เป็นรัฐมนตรีอยู่ทางกระทรวงศึกษาธิการ เห็นชอบด้วยกับการยกฐานะวิทยาลัยขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย และจะขอคัดลอกออกมาเฉพาะตอนดังนี้

คัดจากหนังสือที่ ศธ.0301/19005 ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2513 เรื่องการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย ถึงประธานกรรมการบริหารสภาการศึกษา

“...กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว เห็นสมควรที่จะยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย เพราะความจริงก็เป็นอยู่แล้วแต่เดิมและเห็นสมควรที่จะให้มีฐานะเป็นกรมสังกัดกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

สำหรับชื่อของมหาวิทยาลัยนั้น กระทรวงศึกษาธิการจะได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานต่อไป...”

(หนังสือฉบับนี้ ๗๗๖ สุกิจ นิมมานเหมินท์ ลงนาม)

จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ในสมัยนั้น ได้กล่าวคำปราศรัย เนื่องในวันครูครั้งที่ 15 เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2514 เกี่ยวกับการยกฐานะ วศ.เอาไว้ว่า “...นอกจากนั้นจะได้ตราพระราชบัญญัติยกฐานะของวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้ฐานะของครูมีความก้าวหน้าไม่น้อยหน้าอาชีพอื่น...”

จากหลักฐานดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นอย่างปรากฏชัดแล้วว่า ทางกระทรวงศึกษาธิการเห็นชอบกับการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย และรัฐบาลก็มีนโยบายให้การส่งเสริมอาชีพครูโดยจะตราพระราชบัญญัติยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย

3. ทางกระทรวงศึกษาธิการได้เสนอเรื่องการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยต่อสภาการศึกษาแห่งชาติ

เมื่อเรื่องการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา ทรงกระทรวงศึกษาธิการเห็นชอบด้วยแล้ว กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้นำเรื่องนี้เสนอต่อสภาการศึกษาแห่งชาติ และได้พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยดังนี้

ก. มติของสภาการศึกษาแห่งชาติเห็นชอบในการที่ให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย หนังสือที่ สร. 1402 (7)/1859 ลงวันที่ 16 เมษายน 2514 เรื่องแจ้งมติกรรมการบริหารสภาการศึกษาแห่งชาติเรื่องวิทยาลัยวิชาการศึกษาเสนอเรื่องการปรับปรุงฐานะเป็นมหาวิทยาลัย ถึงอธิการวิทยาลัยวิชาการศึกษา

“บัดนี้คณะกรรมการบริหารสภาการศึกษาแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 9/2514 ได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบในหลักการเกี่ยวกับการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยโดยมีฐานะเป็นกรมสังกัดในกระทรวงศึกษาธิการ โดยตั้งข้อสังเกตดังนี้ คือ

1. โดยคำนึงถึงกำลังคนด้านการผลิตครูเห็นสมควรระบุไว้ในกฎหมายมหาวิทยาลัยว่า ในระยะ 10 ปีแรกนี้ ให้มหาวิทยาลัยมุ่งเฉพาะผลิตครูเท่านั้น หลังจากนั้นจึงดำเนินการขยายตัวผลิตกำลังคนในสาขาอื่น ๆ นอกเหนือไปจากวิชาการทางการศึกษา...”

ข. มติสภาการศึกษาแห่งชาติ (ต่อมา) เห็นชอบให้เป็นมหาวิทยาลัย แต่ให้คำนำหน้าชื่อว่า สถาบัน.....

คัดจากหนังสือที่ สร. 1401 (7)/3843 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2514 เรื่องแจ้งมติการพิจารณาร่าง พ.ร.บ. มหาวิทยาลัย..... ฉบับแก้ไขใหม่ ถึงอธิการวิทยาลัยวิชาการศึกษา (ศาสตราจารย์ ดร.สุดใจ เหล่าสุนทร)

“...เนื่องจากสถาบันการศึกษาแห่งนี้เป็นหน่วยราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแตกต่างไปจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ฉะนั้น สถาบันแห่งนี้ (วิทยาลัยวิชาการศึกษา) ควรมีคำนำหน้าชื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างนี้ชัดเจนลงไปและชื่อที่เหมาะสมคือ “สถาบัน...” ทั้งนี้เพื่อจะได้สอดคล้องกับสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า ซึ่งเป็นสถาบันสังกัดในกระทรวงศึกษาธิการอยู่แล้ว

4. เสนอเรื่องการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาต่อสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

เมื่อเรื่องนี้ ได้เสนอต่อสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีแล้ว ทางสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ฯพณฯ สุกิจ นิมมานเหมินท์) เกี่ยวกับการเสนอชื่อของวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้นำเรื่องนี้มาเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาต่อไป ซึ่งจะขอนำหนังสือของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีมาให้เห็นดังนี้

คัดจากหนังสือที่ สร.0403/12218 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2514 เรื่องความเห็นการใช้คำนำหน้าชื่อของวิทยาลัยวิชาการศึกษา เพื่อยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยของคณะกรรมการบริหารสภาการศึกษาแห่งชาติถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

“ด้วยสำนักนายกรัฐมนตรี ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการใช้คำนำหน้าชื่อของวิทยาลัยวิชาการศึกษา เพื่อยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยของคณะกรรมการบริหารสภาการศึกษาแห่งชาติมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ ประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป”

เมื่อ ฯพณฯ สุกิจ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้รับหนังสือจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีแล้ว จึงได้บันทึกสั่งเจ้าหน้าที่ไว้ท้ายหนังสือนี้ว่า “ทำหนังสือชี้แจงไปว่าจะเอาชื่อมหาวิทยาลัย โดยไม่ต้องมีการรวมสถาบันเทคโนโลยีในขณะนี้”

หลังจากนั้นเรื่องการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยก็เข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี แต่ยังไม่ได้มีการพิจารณากัน วันต่อมาก็เกิดการปฏิวัติขึ้นเรื่องการยกฐานะของวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยจึงหยุดซงกไปในระยะนั้น

5. การดำเนินเรื่องการขอยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยในระหว่างที่คณะปฏิวัติบริหารประเทศ

เมื่อเกิดการปฏิวัติขึ้นในวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2514 ทางคณาจารย์และนิสิตนักศึกษา ไม่ได้ยินยอมในเรื่องนี้แต่ประการใด ได้ติดตามเรื่องนี้อยู่ตลอดเวลา แต่เรื่องก็เงียบหายไป เพราะสาเหตุอันใดไม่แจ้งชัด จนกระทั่งในวันที่ 21 กันยายน 2515 ข่าวเกี่ยวกับการปรับปรุงส่วนราชการที่คณะปฏิวัติจะประกาศใช้ได้แพร่ออกมาทราบว่าวิทยาลัยวิชาการศึกษามีฐานะลดลงเป็นกองสังกัดกรมการฝึกหัดครู และในวันเดียวกันนั้นนิสิตนักศึกษาได้ส่งผู้แทนจำนวนหนึ่งขอเข้าพบหัวหน้าคณะปฏิวัติ (จอมพลถนอม กิตติขจร) เพื่อทราบเหตุผลเรื่องนี้ แต่ผู้แทนนิสิตนักศึกษาก็ไม่ได้รับอนุญาต

ให้เข้าพบในวันนั้น และทางกองประชาสัมพันธ์คณะปฏิวัติ (พลโทเฉลิมชัย จารุวัตร เป็นหัวหน้า) ได้นัดให้ผู้แทนนิสิตนักศึกษาไปพบหัวหน้าคณะปฏิวัติอีกในวันที่ 25 กันยายน 2515 แต่เมื่อผู้แทนนิสิตนักศึกษาได้ไปเพื่อจะเข้าพบหัวหน้าคณะปฏิวัติในวันและเวลาที่นัดหมายไว้ก็ไม่ได้พบอีกเช่นเคย ดังนั้นในวันที่ 28 กันยายน 2515 ผู้แทนนิสิตนักศึกษา จึงได้ไปที่กองบัญชาการคณะปฏิวัติอีกครั้งหนึ่งแต่ก็ไม่ได้เข้าพบหัวหน้าคณะปฏิวัติ จึงรออยู่ที่หน้ากองบัญชาการคณะปฏิวัติ และในวันเดียวกันนั้น ทางคณะปฏิวัติได้เชิญอธิการวิทยาลัยวิชาการศึกษาไปชี้แจง จากการชี้แจงมีผลให้คณะปฏิวัติพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานะจากกองให้เป็นกรม

การที่คณะปฏิวัติพิจารณาให้เป็นเพียงกรมหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการ และยังคงอยู่ในสภาพวิทยาลัยวิชาการศึกษาเหมือนเดิมนั้น ก่อให้บรรดานิสิตนักศึกษาไม่พอใจ ในวันรุ่งขึ้น คือในวันที่ 29 กันยายน 2515 นิสิตนักศึกษาวินิจฉัยวิทยาลัยวิชาการศึกษาทั้ง 8 แห่ง ได้เดินทางไปที่กองบัญชาการคณะปฏิวัติ เพื่อเรียกร้องให้คณะปฏิวัติพิจารณาเรื่องการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย ที่รัฐบาลชุดก่อนทำค้างไว้ ทางคณะปฏิวัติได้ให้ทางวินิจฉัยวิทยาลัยวิชาการศึกษาจัดทำโครงการมหาวิทยาลัยเสนอต่อคณะปฏิวัติเพื่อพิจารณา ซึ่งทางวินิจฉัยได้ทำโครงการมหาวิทยาลัยอย่างละเอียด เสนอไปยังกระทรวงศึกษาธิการและเรื่องนี้ได้ผ่านทางกระทรวงศึกษาธิการไปแล้ว (จากหนังสือที่ ศธ.0201/21558 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2515 เรื่อง โครงการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยถึง นายองค์การนิสิตนักศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาแจ้งว่า กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการส่งไปยังคณะปฏิวัติเรียบร้อยแล้วตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม 2515) แต่เรื่องก็เงียบหายไป ผู้แทนนิสิตนักศึกษา จึงได้ติดตามเรื่องที่ฝ่ายอำนวยการศึกษาและสาธารณสุข ในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2515 และได้ทราบจากเจ้าหน้าที่ว่าเรื่องนี้ไม่เคยรับเข้ามาเลย จึงต้องตรวจสอบหลักฐานและค้นหากันจนพบ และได้รับปากว่าจะส่งเรื่องคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายอำนวยการศึกษาและสาธารณสุขพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 7 วัน ให้ออกร่างผลการพิจารณาจากสภาบริหารคณะปฏิวัติซึ่งเป็นขั้นสุดท้ายเลย และหลังจากนั้นเรื่องก็เงียบหายไป

ต่อมาเมื่อมีข่าวว่าคณะปฏิวัติจะประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองและจะจัดตั้งคณะรัฐบาลชุดใหม่ขึ้น องค์การนิสิตนักศึกษาวินิจฉัยวิทยาลัยวิชาการศึกษา จึงได้มีหนังสือไปทวงถามเรื่องนี้ ซึ่งทางฝ่ายประชาสัมพันธ์คณะปฏิวัติได้ชี้แจงข้อเท็จจริงตามหนังสือที่ ปชส.1759/2515 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2515 ว่า

“...สภาบริหารคณะปฏิวัติมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดพิจารณาและดำเนินการในเรื่องอื่นๆ ที่เร่งด่วนกว่าเพื่อให้เสร็จสิ้นไปก่อนประกาศธรรมนูญการปกครอง...” และมีความอีกตอนหนึ่งกล่าวว่า “...เรื่องการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษายังไม่อาจได้รับการพิจารณาได้ทันในระยะปฏิวัตินี้แล้ว ก็ย่อมจะได้รับการพิจารณาโดยรัฐบาลที่จะได้จัดตั้งขึ้นตามธรรมนูญการปกครองต่อไป”

เมื่อคณะปฏิวัติได้ตั้งรัฐบาลชุดใหม่ ต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ให้สัมภาษณ์หนังสือวิทยาสาร ฉบับที่ 1 มกราคม 2516 หน้า 9 มีใจความตอนหนึ่งว่า “...ส่วนผมว่า เป็นวิทยาลัยกิติแล้ว และอีกตอนหนึ่งจากคำชี้แจงของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องวิทยาลัยวิชาการศึกษา ลงวันที่ 10 มกราคม 2516 ว่า

“...ขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการไม่มีนโยบายที่จะเปลี่ยนชื่อ หรือสภาพของวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย และคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2516 เห็นชอบในนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ”

บทสรุป

จะเห็นได้ว่าการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยมีที่ท่าว่าจะสำเร็จหลายครั้งหลายคราวคือ

1. วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้เสนอเรื่องตามลำดับผ่านสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการสนับสนุนเห็นชอบจาก ฯพณฯ สุกิจ นิมมานเหมินท์ และเรื่องได้เสนอผ่านกระทรวงศึกษาธิการ จนถึงวาระสุดท้ายจะเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี แต่มีอุปสรรคเข้ามาขัดขวาง คือ การเกิดการปฏิวัติขึ้น
2. ในระหว่างที่คณะปฏิวัติบริหารประเทศ ทางคณะปฏิวัติได้ให้วิทยาลัยทำโครงการมหาวิทยาลัยเสนอคณะปฏิวัติ ซึ่งเรื่องนี้ได้ผ่านตามลำดับขั้นจนถึงสภาคณะปฏิวัติ ตามหลักฐานข้อเท็จจริงที่ได้รับทราบภายหลังจากข้อความบันทึกเสนอของประธานคณะที่ปรึกษาฝ่ายนโยบายและบริหารการศึกษามีดังนี้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ		คณะที่ปรึกษาฝ่ายนโยบายและบริหารการศึกษา
ที่	6	วันที่ 28 พฤศจิกายน 2515
เรื่อง		การยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย

ขอประทานเสนอ ฯพณฯ ผู้อำนวยการฝ่ายอำนวยการศึกษาและสาธารณสุข

ตามที่ได้ส่งเรื่องการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัยไปให้พิจารณานั้น คณะที่ปรึกษาฝ่ายนโยบายและบริหารการศึกษาได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นพ้องกับความเห็นของ ฯพณฯ ที่เสนอต่อ ฯพณฯ หัวหน้าคณะปฏิวัติ ที่เห็นควรยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย และมีความเห็นเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. เมื่อยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยแล้วควรให้สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยไม่มีกำหนดเวลา เพื่อให้เป็นกำลังในการผลิตครูระดับปริญญาสนองความต้องการในการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
2. การยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย ควรรวมวิทยาลัยวิชาการศึกษาทุกแห่ง เป็นมหาวิทยาลัยเดียว โดยให้วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประธานมิตร เป็นสำนักงานกลาง วิทยาลัยวิชาการศึกษาในส่วนภูมิภาคเป็นสาขา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา (ได้แนบเรื่องเดิมคืนมาด้วยแล้ว)

นายระบิล สีตะสุวรรณ

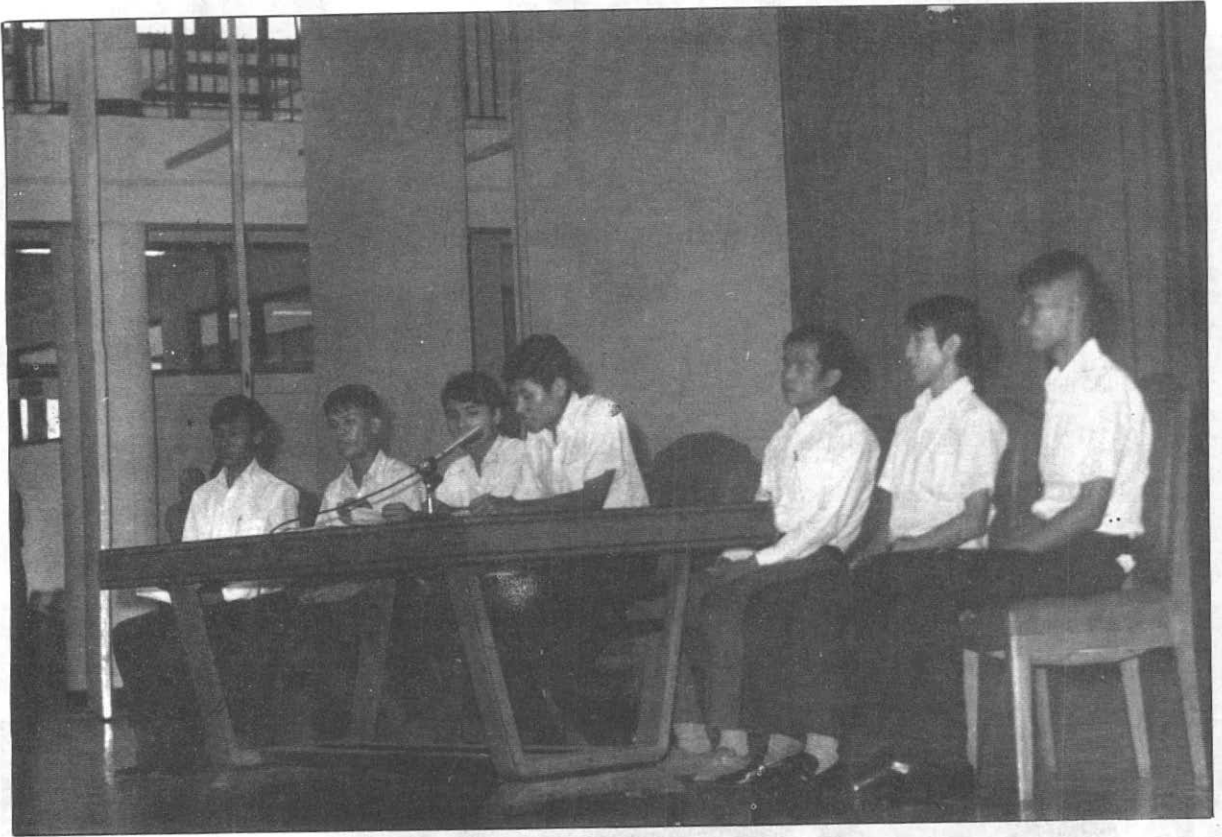
ประธานคณะที่ปรึกษาฝ่ายนโยบายและบริหารการศึกษา

แต่เนื่องจากสภาพบริหารคณะปฏิวัติมีภาระงานในหน้าที่มาก จนไม่สามารถนำเรื่องเข้าพิจารณาได้ทัน แต่ได้สัญญาว่าจะได้รับการพิจารณาโดยรัฐบาลที่จะได้จัดตั้งขึ้นต่อไป

3. เมื่อคณะปฏิวัติได้จัดตั้งคณะรัฐบาลใหม่ขึ้นมา เรื่องการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย ถูกกระทรวงศึกษาธิการแถลงออกมาอย่างแน่ชัดว่า กระทรวงศึกษาธิการ ไม่มีนโยบายเปลี่ยนชื่อหรือสภาพของวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย

หลังจากนั้นทางวิทยาลัยได้เสนอ และติดตามเรื่องมาโดยตลอด บางครั้งก็ถูกหน่วยงานเกี่ยวเก็บเรื่องเอาไว้ให้ล่าช้าบ้าง จนกระทั่งเรื่องได้ผ่านที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2517 รุ่งขึ้นทางมหาวิทยาลัยจึงได้ขอพระราชทานนามของมหาวิทยาลัย และได้รับพระราชทานนามว่า "ศรีนครินทรวิโรฒ" เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2517 ต่อมา พ.ร.บ.ของมหาวิทยาลัยได้ผ่านที่ประชุมสภานิติบัญญัติ และประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2517 มหาวิทยาลัยจึงถือเอาวันที่ 29 มิถุนายน เป็นวันคล้ายวันยกฐานะของมหาวิทยาลัย

เหตุการณ์เมื่อ 29 กันยายน 2515

□ บุญเกิด ควรหาเวช

ระยะเวลา 19 ปี ที่ผ่านไปคงไม่นานเกินไถ่ สำหรับจะนึกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาในอดีตสักเรื่อง หากท่านสนใจข่าวคราวในหน้าหนังสือพิมพ์อยู่บ้าง คงจะจำข่าวการเดินทางของพ่อพิมพ์แม่พิมพ์ของชาติ เพื่อเรียกร้องให้ยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยกันได้ ในโอกาสครบรอบ 42 ปี ของมหาวิทยาลัย ผู้เขียนใคร่ขอแนะนำเหตุการณ์บางตอนในช่วงนั้นมาเล่าสู่กันฟัง เพื่อเป็นการระลึกถึงเหตุการณ์เก่า ๆ และสร้างความเข้าใจในข้อมูลที่แท้จริงอีกครั้งหนึ่ง

ความตื่นตัวในการกระตุ้นเรื่องการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ.2515 อันเป็นวันสถาปนาวิทยาลัยวิชาการศึกษา องค์การนิสิตนักศึกษา วศ.ประสานมิตร ได้เชิญ พล.ต.อ.ประเสริฐ รุจิรวงศ์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและสาธารณสุขมาชี้แจงเรื่องการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย แต่ท่านไม่สามารถให้คำชี้แจงได้ จึงให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายบุญถิ่น อัตถากร) มาแทนและปลัดกระทรวงฯ ได้ให้อธิบดีกรมการฝึกหัดครู (ศจ.ดร.สาโรช บัวศรี ผู้ก่อตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา) มาแทน แต่อธิบดีกรมการฝึกหัดครูก็ไม่สามารถมาให้คำชี้แจงในเรื่องนี้ได้เช่นกัน ในวันที่พฤหัสบดีที่ 21 กันยายน พ.ศ.2515 ตัวแทนของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้ยื่นหนังสือต่อหัวหน้าคณะปฏิวัติเพื่อขอเข้าฟังคำชี้แจงในเรื่องนี้ ซึ่งคณะตัวแทนดังกล่าวได้พยายามติดตามผลในการขอเข้าพบหลายต่อหลายครั้ง ในระหว่างนั้น นิสิต นักศึกษาทุก วศ. ได้มีการตื่นตัวในเรื่องนี้กันมาก และในวันที่ 27 กันยายน พ.ศ.2515 เวลา 13.00 น. นิสิตนักศึกษา 8 วศ. ได้เปิดให้มีการอภิปรายเสรีในเรื่องการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย ปฏิบัติในครั้งนี้นำให้นิสิตนักศึกษาวัยวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่มีความตื่นตัวและทราบข้อเท็จจริงต่างๆ เต็มที่ ผลสรุปในการอภิปราย นิสิตนักศึกษาต้องการให้ยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยในสังกัด เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

การขอเข้าพบหัวหน้าคณะปฏิวัติครั้งสุดท้ายในวันที่ 28 กันยายน พ.ศ.2515 เป็นวันที่อธิการ ศจ.ดร.สุใจ เหล่าสุนทร ได้มีโอกาสเข้าชี้แจงเหตุผลในการยกฐานะของวิทยาลัยที่ประชุมของคณะปฏิวัติ และอธิการได้รับบัญชาจากหัวหน้าคณะปฏิวัติให้มาชี้แจงให้คณะตัวแทนนิสิตทราบ ว่า คณะปฏิวัติได้พิจารณาการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเหมือนกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ใช้ชื่อว่าวิทยาลัยวิชาการศึกษาตามเดิมในตอนปลายวันนั้น คณะตัวแทนของนิสิต ได้นำผลมาแจ้งให้นิสิตนักศึกษาที่รออยู่ในหอประชุม วศ.ประสานมิตร ทราบ ซึ่งนิสิตนักศึกษายืนยันในเรื่องนี้ตามมติเดิม

ในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น อธิการได้นัดประชุมนิสิตนักศึกษาทั้งหมดทุก วม. ที่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ที่ วม. ประสานมิตร เพื่อชี้แจงผลการประชุมดังกล่าว แต่นิสิตนักศึกษายังคงไม่เห็นด้วย และมีปฏิริยารุนแรงยิ่งขึ้น ในที่สุด เมื่อเวลา 10.30 น. ของวันศุกร์ที่ 29 กันยายน พ.ศ.2515 นิสิตนักศึกษาประมาณ 4,000 คน ได้พร้อมใจกันขึ้นรถบัสประมาณ 50 คัน ไปชุมนุมกันที่ลานพระบรมรูปทรงม้า และได้ส่งตัวแทนนิสิตนักศึกษาพร้อมกับช่อดอกไม้ เข้าคารวะต่อหัวหน้าคณะปฏิวัติเพื่อฟังคำชี้แจง ซึ่งได้พบกับพันโทณรงค์ กิตติขจร, รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการและรองอธิบดีกรมการฝึกหัดครูก่อน จึงได้ชี้แจงเหตุผลในการขอยกฐานะของวิทยาลัยให้เข้าใจ

ต่อมาได้มีการประชุมเพื่อตกลง โดยมี พลโทเฉลิมชัย จารุวัตร เป็นผู้ดำเนินการประชุม และมี พล.ต.ท.ชุมพล โลหะชาละ พ.ท.ณรงค์ กิตติขจร ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รองอธิบดีกรมการฝึกหัดครู อธิการวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตัวแทนคณาจารย์และตัวแทนของนิสิตเป็นผู้เข้าร่วมประชุม การประชุมดำเนินไปอย่างตึงเครียดเป็นเวลาประมาณ 4 ชั่วโมง ผลการประชุม คณะปฏิวัติยินยอมรับข้อเสนอและสนับสนุนเหตุผลต่าง ๆ ในการยกฐานะของวิทยาลัยที่ตัวแทนนิสิตนักศึกษา และคณาจารย์ได้ให้ในที่ประชุม แต่ขอให้กลับไปทำโครงการมาเสนอโดยด่วน และในที่ประชุม นั้น ปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความเห็นว่า เมื่อคณะปฏิวัติเห็นด้วยกับการยกฐานะวิทยาลัยนี้ ตนเองก็ยินดีด้วยที่เป็นไปตามความตั้งใจของผู้ก่อตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา สำหรับข้อเสนอที่นิสิตนักศึกษาต้องการจะฟังคำชี้แจงจากหัวหน้าคณะปฏิวัตินั้นไม่เป็นผล และที่ประชุมเห็นว่าการจะให้ตัวแทนนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมประชุมเป็นผู้ออกไปชี้แจงให้นิสิตนักศึกษาทั้งหมดทราบผลการประชุมและขอร้องให้นิสิตนักศึกษาแยกย้ายกันกลับ แต่คณะตัวแทนนิสิตศึกษา ยื่นกรานไม่เห็นด้วย จนกระทั่งปิดประชุมและผู้ประชุมออกจากที่ประชุมไปหมดแล้ว คณะตัวแทนนิสิต จึงได้ปรึกษากันว่าจะทำอย่างไรดี ขณะนั้นมีนายทหารมาบอกให้ตัวแทนนิสิตนักศึกษาทราบว่าจะผลของการประชุมได้ถูกถ่ายทอดให้นิสิตนักศึกษาที่อยู่ข้างนอกทราบอยู่ตลอดเวลา คณะตัวแทนนิสิตนักศึกษาจึงตกลงกันให้ผู้เขียนเป็นผู้ออกไปชี้แจง ซึ่งผู้เขียนเองก็เข้าใจว่าเมื่อนิสิตนักศึกษาได้ทราบผลการประชุมโดยตลอดก็คงจะพูดกันให้เข้าใจง่าย มีเรื่องเดียวที่จะตกลงกันคือ จะต้องรอให้หัวหน้าคณะปฏิวัติมาชี้แจงด้วยตนเอง แต่เมื่อผู้เขียนจะออกไปชี้แจงจึงทราบวานิสิตนักศึกษาที่อยู่ข้างนอกยังไม่ทราบผลการประชุมกันเลย ฉะนั้นจึงเป็นการยากที่จะพูดให้นิสิตนักศึกษาเข้าใจ จึงเกิดมีการต่อรองที่จะขอฟังการชี้แจงจาก พ.ท.ณรงค์ กิตติขจร ซึ่ง พ.ท.ณรงค์ ได้มีข้อแม้ว่าจะขอพูดแต่ข้อยุติของที่ประชุมและไม่มีคำถาม เมื่อพูดเสร็จแล้วจะต้องให้นิสิตนักศึกษาแยกย้ายกันกลับทันที ซึ่งนิสิตนักศึกษาทั้งหมดไม่พอใจ จึงได้ร้ออยู่จนกระทั่งถึงเวลาประมาณ 20.30 น. พ.ท.ณรงค์ กิตติขจร ได้ออกมาพบกับนิสิตนักศึกษาและให้ความหวังไว้ว่าจะขอสนับสนุนการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย อย่างเต็มที่ แต่นิสิตนักศึกษาก็ยังไม่พอใจอยู่นั่นเอง แต่ก็ต้องจำใจแยกย้ายกันกลับมารวมกันที่หอประชุม วม.ประสานมิตร เพื่อเชิญอาจารย์มาชี้แจงในเรื่องการทำโครงการที่จะเสนอคณะปฏิวัติต่อไป

หลังจากนั้น คณาจารย์ต่างก็ให้ความร่วมมือในการทำโครงการอย่างเต็มที่ โดยมีนิสิตศึกษามารวมกันที่หอประชุมอย่างสงบ เพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่คณาจารย์ หลังจากนั้นอีก 5 วัน โครงการก็เสร็จเรียบร้อยโดยสมบูรณ์ และได้นำเสนอต่อคณะปฏิวัติในวันพุธที่ 4 ตุลาคม 2415

ในขณะที่คณาจารย์ร่วมการทำโครงการอย่างขะมักเขม้น นิสิตนักศึกษาได้มีการเยี่ยมเยียนกันเพื่อเป็นการรวมพลังกันให้มันคงยิ่งขึ้น และสร้างความรัก ความเข้าใจอันดีต่อกันตลอดเวลา สำหรับเงินที่ใช้ในการเดินทางและเรื่องอาหารนั้นได้แรงสนับสนุนจากการเสียสละจากนิสิตนักศึกษา ศิษย์เก่าฯ คณาจารย์ สมาคมฯ คณะกรรมการโรงอย่างพร้อมเพรียง ซึ่งเป็นการแสดงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและความพร้อมในการต่อสู้ เพื่อความยุติธรรมในสังคม อย่างที่ไม่เคยมีมาก่อนเลย

จากความพยายามดิ้นรนต่อสู้เรียกร้องในคราวนั้น ส่งผลให้ประสบความสำเร็จตามความต้องการโดยทั่วกันแล้ว หากนับจากวันนั้นจนถึงวันนี้ ก็ครบ 17 ปีพอดี ลองมองย้อนกลับไปดูช่วงเวลา 17 ปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยมีความคล่องตัว ในการบริหารงานมากขึ้นเพียงใด การจัดระบบสายงานองค์กรในมหาวิทยาลัย สภาพความเป็นอยู่ของนิสิต อาจารย์ ดีขึ้นบ้างไหม? บรรยากาศทางวิชาการ ความกระตือรือร้นในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบและบริการสังคมอย่างทันที่ทั่วถึงที่ ตลอดจนความรัก ความสามัคคี ความผูกพัน ของมวลสมาชิกทั้ง 8 วิทยาเขตดีขึ้นขนาดไหน? นอกจากวงการครูแล้ว ชาวบ้านเขารู้จัก "มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" กันบ้างหรือยัง เวลาผ่านไป 17 ปีแล้ว ถ้าพวกเรายังไม่ยอมตื่นช่วยกันเสริมสร้างชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยกันต่อไป ก็คงไม่มีใครจะมาช่วยสานช่วยสร้างให้เราอย่างแน่นอน □

บันทึก

วีรกรรมที่ปราศจากเหรียญตรา

□ ณรงค์ พ่วงพิศ

ท่ามกลางโศกเศร้าและระลอกฝนที่สลับเปลี่ยนกันปฏิบัติหน้าที่ของมันจากเที่ยงวันไปจนพลบค่ำในวันนั้น ลูกรักของวิทยาลัยวิชาการศึกษาทั้งหมดแห่งนั้นจำนวนเกือบหมื่นคนยังคงยืนและนั่งอยู่อย่างแน่นขนัดล้อมรอบพระบรมรูปทรงม้า ซึ่งกำลังประทับยืนเป็นสง่าท่ามกลางอนุสาวรีย์หน้ากองบัญชาการคณะปฏิวัติสนามเสือป่า พร้อมด้วยเสียงเรียกร้องที่อัดแน่นไปด้วยพลังแห่งความคิดที่จะให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาย้ายตัวออกไปเป็นมหาวิทยาลัย พลังนั้นไม่อ่อนแรงจนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของชาติแต่ประการใด แต่...มันเป็นพลังเย็นที่นำกล้วจะเกิดการระเบิดออกมาอย่างรุนแรง ถ้าความกดดันจากพลังเบื้องสูงกว่ามีมากไปอันเกินจะทนได้ ถึงแม้ว่าหน่วยปราบจลาจลของตำรวจ และหน่วยทหารรักษาการณ์ของกองบัญชาการคณะปฏิวัติ ที่กำลังเรียงรายอยู่โดยรอบในลักษณะที่พร้อมจะกระโจนเข้าพาดพิงจะลงมือปฏิบัติการละเลงเลือดโดยทันทีก็ตาม

นับเป็นครั้งแรกที่ลูกรักของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้รวมพลังน้ำใจให้กับสถาบันการศึกษาของตนอย่างน่าชมเชยจดจำไปชั่วชีวิต พวกเขามีได้กระทำไปเพื่อความยิ่งใหญ่ของคณะอาจารย์ผู้ซึ่งหวาดหวั่นต่อการที่จะต้องสูญเสียตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ... พวกเขามีได้กระทำไปเพื่อความยิ่งใหญ่ของสถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมที่ใช้ปัญญาและวิจารณ์ญาณอันถูกต้องอยู่แล้ว... และพวกเขาก็มิได้กระทำไปเพื่อลบลบผิดของตนเอง ซึ่งไม่เคยปรากฏมีขึ้นในจิตใจของบัณฑิตผู้คงแก่เรียนจากสถาบันแห่งนี้ แต่... พวกเขาได้กระทำลงไปเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมที่พวกเขาควรจะได้เห็นได้ในดินแดนที่กล่าวกันว่าพอจะมีเสรีภาพแห่งอิสระชนอยู่บ้านต่างหาก!

พวกเขาเหล่านี้อาจจะเรียกร้องสิทธิอันควรจะได้รับจากสัญญาบนปลายลิ้นของบุคคลที่ได้ชื่อว่า “นักการเมือง” พวกเขาอาจจะเรียกร้องสิทธิอันควรจะได้รับจากสัญญาบนแผ่นกระดาษที่เรียกว่า “บันทึกเสนอร่างพระราชบัญญัติ” และพวกเขาอาจจะเรียกร้องสิทธิ อันควรจะได้รับในเรื่องการดำรงอยู่ของสถาบันการศึกษาของตนเอง นั่นคือ วิทยาลัยวิชาการศึกษา! ใครจะกล้ารับรองและให้คำมั่นสัญญากับพวกเขาได้อย่างหนักแน่นมั่นคง ด้วยหลักประกันที่มีรัฐบาลเป็นหุ้นส่วนอยู่ด้วยว่า “วิทยาลัยวิชาการศึกษาทั้งแปดแห่งจะไม่ถูกแบ่งแยกออกเป็นแผนกจะต้อง ไปขึ้นต่อกองการศึกษาศาสตร์ กรมการฝึกหัดครู มิใช่ขึ้นต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษาเหมือนแต่ก่อน” ถ้าหากว่าการเดินขบวนของนิสิตนักศึกษาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาทั้งแปดแห่ง จะไม่อุบัติขึ้นมา ก่อนที่จะประกาศใช้พระราชบัญญัติการแบ่งส่วนราชการบริหารแผ่นดิน ในวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. 2515 อนิจจา! นี่หรือการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของชาติ ซึ่งสมควรจะก้าวไปข้างหน้ากลับถอยกลับเข้าคลอง

บัดนี้การต่อสู้ของลูกรักแห่งวิทยาลัยวิชาการศึกษา ทุกคนยังคงเสริมพลังอยู่ในตัวของมันเองอย่างเงิบ ๆ แต่หนักแน่นเป็นการต่อสู้กันด้วยหลักการและเหตุผลอันปราศจากโมหะ และโทสะจริตเข้าครอบงำจิตใจเหมือนกับบุคคลบางคนที่สร้างยกย่องสรรเสริญตนเองว่าเป็นมนุษย์ แต่ในขณะเดียวกันจิตใจและความรู้สึกนึกคิดทั้งปวงยังคงวณหลงทางอยู่ในยุคที่เรียกว่า “ก่อนประวัติศาสตร์” ของมนุษยชาติ พวกเขาเสี่ยงต่อบทโทษของวิทยาลัยที่อาจจะกำหนดชะตากรรมของพวกเขาให้ต้องเปลี่ยนอาชีพใหม่ในอนาคตอันใกล้ พวกเขาเสี่ยงต่อการถูกตั้งข้อหาว่าบ่อนทำลายความสงบเรียบร้อยของชาติ ทั้ง ๆ ที่พวกเขาเหล่านี้กำลังทำงาน เพื่อสร้างสรรค์ชาติ และพวกเขา กำลังเสี่ยงต่อการถูกประณามจากสังคมที่ฟัง แต่เสียงคำสรรเสริญเยินยอและเสียงสาปแช่งโดยปราศจากข้อมูลหลักฐานอ้างอิง

วันเวลาแห่งการรอคอยที่มีระยะทาง แต่ปราศจากจุดหมายเห็นแต่เพียงจุดเริ่มต้น ยิ่งเคลื่อนที่ต่อไปไม่หยุดยั้ง ความกังวลใจของลูกรักวิทยาลัยวิชาการศึกษาทุกคน จากการรอคอย คำตอบครั้งสำคัญนี้มีมากกว่าความกังวลใจที่เกิดจากการรอคอยคำตอบรึกระหว่างชายหนุ่มกับหญิง และการรอคอยฟังข่าวคราวของคนสนิทที่จากไปเป็นเวลานานปี พวกเขากังวลใจต่อความยุติธรรม ที่พระเจ้ามักจะทรงชอบหยิบยื่นให้กับคนผู้แสวงหาความยุติธรรม ซึ่งพอ ๆ กับความเลวร้ายที่พระเจ้าทรงชอบหยิบยื่นให้บุคคลที่กระทำกรรมดี พวกเขากังวลใจต่อความอหังการที่พระเจ้ามักทรงมอบให้กับมนุษย์ ผู้บูชาลัทธิจะธรรมเป็นเครื่องตอบแทนคุณความดีเสมอ แต่...พวกเขาก็จะคอย...คอยต่อไป จนกว่าจะพบด้วยตัวเองว่า “เสียงอ่านบทสวดในพระคัมภีร์ดังกว่าเสียงปืน”

วิทยาลัยวิชาการศึกษาจะกลับกลายเป็นมหาวิทยาลัย เพื่อสนองอุดมการณ์ การพัฒนาประเทศของคณะปฏิวัติหรือไม่เป็นเรื่องของอนาคต ซึ่งมีทั้งความแน่นอนและไม่แน่นอนพอกัน แต่เรื่องของการต่อสู้ก็ยังเป็นอุดมการณ์ของมนุษยชาติต่อไป นับตั้งแต่โลกได้ให้กำเนิดมนุษย์สองคนแรก คือ อีฟ กับ อาดัม เป็นต้นมา ไม่มีประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติตอนใดที่กล่าวถึงการได้มาซึ่งสิ่งถูกต้องทำนองคลองธรรมในหมู่ธรรมโดยปราศจากการต่อสู้ด้วยหยาดเหงื่อ...หยดเลือด...น้ำตา และแม้กระทั่งชีวิตเลยสักครั้งเดียว จะเป็นการใจดำเกินไปหรือไม่ ถ้าลูกรักของแม่ทุกคนจะอาศัยท้องแม่เพียงเพื่อกำเนิดเป็นตัวคนแล้ว ทอดทิ้งแม่ไปโดยปราศจากการกลับหลังมาเหลียวดูแม่บ้างว่าจะประสบเคราะห์กรรมทุกข์สุขเพียงไหน จะเป็นการใจร้ายเกินไปหรือไม่ถ้ามนุษย์ผู้ที่จะปล่อยให้ห้อง ๆ ต้องผจญชะตากรรมไปโดยลำพัง ทั้ง ๆ ที่ห้อง ๆ กำลังกระทำทุกอย่างเพื่อแม่ที่รักจะได้เป็นแม่ของทุก ๆ คนในชาติที่ไม่หาความรู้วิทยาการในด้านต่าง ๆ ไม่เฉพาะสาขาวิชาชีพชนิดใด ๆ ขอเชิญลูกรักของวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่กำลังเจริญก้าวหน้า ในตำแหน่งหน้าที่การงานอยู่ในขณะนี้ทุกคนโปรดใช้วิจารณญาณอันสุขุมคัมภีร์ภาพ ไตร่ตรองดูให้ชัดเจนและกลับมาพร้อมกับน้อง ๆ ต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ไปบ้างเป็นไร?

ถึงแม้จะปราศจากความรักแห่งสวรรค์ และมากไปด้วยความซึ้งแห่งนรก แต่น้ำใจของมนุษย์ย่อมแสวงหาได้จากความรัก ความกตัญญูและกตเวทิตาคุณ ซึ่งมีอยู่มากมายในหัวใจของศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษาทุกคน จากเหนือสุดลงไปจรดใต้ และจากตะวันออกไกลโพ้นไปจรดตะวันตก สายเลือดของวิทยาลัยวิชาการศึกษาแม่กระจายไปทั่วประเทศ เหมือนกับอากาศธาตุที่จำเป็นของมนุษย์ได้ปกคลุมอยู่เหนือผืนแผ่นดินไทย บัดนี้แม้บังเกิดเกล้าคือ วิทยาลัยวิชาการศึกษา กำลังรอคอยการกลับคืนมาของลูกรักทุกคนพร้อมด้วย “น้ำใจ” ที่ไม่มีวันเหือดแห้งไปได้โดยแม้แต่หยดเดียวจากหัวใจของสายเลือดวิทยาลัยวิชาการศึกษา “น้ำใจ” ที่จะรอคอยราดลงไปบนพลังของการต่อสู้ของน้อง ๆ ให้เข้มแข็งอยู่ต่อไปอย่างไม่มีวันรู้ดับ มันเป็นการต่อสู้ที่ ๆ จะต้องกัมศึระชะคราวระให้ในความบริสุทธิ์ใจของน้อง เพราะมันเป็นการต่อสู้ที่ปราศจากเหรียญตราเป็นบำเหน็จรางวัล นอกจาก “น้ำตาและผิตหวังในบางครั้ง” เท่านั้น...เป็นการต่อสู้ที่ปราศจากกติกา และไม่จำกัดขนาดของเวที รวมทั้งไม่มีกรรมการตัดสินที่ทรงไว้ ซึ่งความเป็นธรรมแต่อย่างใด นอกจากสู้กันด้วย “ความจริง” เพียงอย่างเดียว

ท่ามกลางความสงบเยียบแห่งความรู้สึกของคนที่กำลังรอคอย ความหวังอันไกลโพ้น ท่ามกลางความกังวลที่คอยรบกวนความรู้สึกของคนที่ไม่แน่ใจในชะตากรรมของตนเอง และท่ามกลางเสียงสาปแช่งอยู่ในใจด้วยความโกรธแค้นของมนุษย์ผู้มากไปด้วยโมหะและโทสะจริต เสียงของแม่บังเกิดเกล้า ของผู้เป็นสายเลือดแห่งวิทยาลัยวิชาการศึกษาทุกคนได้คร่ำครวญบอกลูก ๆ ชาววิทยาลัยวิชาการศึกษาทั้งอดีตและปัจจุบันทุกคนว่า

เขาจะเชือดเอาเลือดแม่แล้วเล่าเนื้อ
 เขาจะเถือแม่จนกว่าจะอาสัญ
 เขาเยาะแม่แล้วยังด่าสารพัน
 ชะลงทัณฑ์แม่จนกว่าสาแก่ใจ
 เขากล่าวหาว่าแม่แสหาเรื่อง
 เหมือนขุนเคืองโกรธแม่มาแต่ไหน
 เขาจะเขื่อนแม่เป็นชั้นจนสิ้นใจ
 ลูกอยู่ไหนแม่จะม้วยไปรดช่วยที่

□□□□□□□□□□

วันศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยทั้งหลายย่อมมีวันของมหาวิทยาลัย เช่น วันจุฬา วันธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ก็มีวันศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งฝ่ายบริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็ได้ยอมรับแล้ว คือวันที่ 28 เมษายน ถือเป็นวันศรีนครินทรวิโรฒ ถือเป็นวันเกิดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บรรดาท่านทั้งหลาย ทั้งที่เป็นศิษย์เก่าและผู้ที่ยังจำกั้มักคุ้นกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพราะมีวันสำคัญอยู่อีก 2 วัน คือ วันที่ 16 กันยายน และวันที่ 29 มิถุนายน จึงอยากจะเรียนให้ทราบว่า วันที่ 16 กันยายน นั้นเราถือว่าเป็นวันที่โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เปลี่ยนรูปเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ.2497 และวันที่ 29 มิถุนายน นั้น เป็นวันที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2517

ส่วนวันเกิดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นั้นถือเอาวันที่ประกาศเปิดโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร คือ วันที่ 28 เมษายน 2492 และฝ่ายบริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้ถือเป็นวันศรีนครินทรวิโรฒ คือ 28 เมษายน งานฉลองวันศรีนครินทรวิโรฒได้ทำมาแล้วหลายครั้ง ตั้งแต่ปี 2528

ผมอยากจะเล่าความเป็นมาของวันศรีนครินทรวิโรฒให้ทราบดังนี้

หากจะดูประวัติของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในหนังสือคู่มือนิสิต หนังสือที่ระลึกพระราชทานปริญญาบัตรก็ตาม ล้วนแต่ยอมรับว่ารากฐานการกำหนดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นั้นก็กล่าวได้ว่า กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ที่ถนนประสานมิตร ขึ้นเมื่อ พ.ศ.2492 และได้สถาปนาโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อ พ.ศ.2496 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2517

ดังนั้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงยกฐานกำเนิดมาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร และจากหลักฐานทางราชการคือ รายงานการประชุมคณะกรรมการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงที่ถนนประสานมิตร ครั้งที่ 1 วันที่ 2 พฤษภาคม 2492 ได้พูดถึงคำสั่งเปิดโรงเรียนลงวันที่ 28 เมษายน 2492 ดังนั้น จึงถือว่าโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เกิดเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2492 และจะถือว่าวันเกิดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือ วันที่ 28 เมษายน จึงจะถูกต้อง ดังนั้นจึงควรถือเอาวันที่ 28 เมษายน เป็นวันศรีนครินทรวิโรฒ

เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ทราบประวัติ จึงขอเอารายงานการประชุมคณะกรรมการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ปี พ.ศ.2492 มา เสนอดังนี้

รายงานการประชุมคณะกรรมการ
โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ที่ถนนประสานมิตร อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร

ครั้งที่ 1

วันที่ 2 พฤษภาคม 2492

รายนามผู้ที่มาประชุม

1. หม่อมหลวงปิ่น	มาลากุล	ประธานกรรมการ
2. หลวงสวัสดิสารศาสตรบุทธิ		รองประธานกรรมการ
3. นายอภัย	จันทิมล	กรรมการ
4. นายพร	ทองพูนศักดิ์	กรรมการ
5. นายสวัสดิ์	สิงหพงษ์	กรรมการและเลขานุการ

ผู้ที่รับเชิญให้เข้าร่วมประชุม

1. นายเพี้ยน	สมบัติเปี่ยม	สถาปนิก กรมสามัญศึกษา
2. นายเจนจิตต์	กฤษณบุตร	สถาปนิก กรมสามัญศึกษา
3. นางสาวกฤษณา	คชเสณี	

เริ่มประชุมเวลา 14.15 น.

เรื่องที่ประชุม

1. ประธานกรรมการกล่าวเปิดประชุมแล้วแสดงความเข้าใจในเรื่องคำสั่งเปิดโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการและระเบียบ ลงวันที่ 28 เมษายน 2492 แล้วพิจารณาชื่อของโรงเรียนว่า ในขณะนี้โรงเรียนยังไม่มีชื่อเฉพาะ ซึ่งจะได้พิจารณาภายหลัง จึงขอให้ชื่อชั่วคราวไปก่อน ในที่สุดตกลงให้ใช้ชื่อชั่วคราวว่า “โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ที่ถนนประสานมิตร อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร”

ประธานกรรมการแสดงความเข้าใจในเรื่องระเบียบว่า ตามระเบียบเราอาจรับนักเรียนได้หลายระยะ ซึ่งจะได้พิจารณาต่อไปภายหลัง

ในเรื่องค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงเท่าที่ได้วางไว้ในระเบียบนั้นเป็นอัตราที่สูง ซึ่งอาจจะวางอัตราใหม่เท่าไรก็ได้ ไม่เกินนั้น

ในเรื่องทุนเล่าเรียน ถ้านักเรียนผู้ใดได้รับทุนเล่าเรียน ก็ไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียนด้วย

2. พิจารณาเรื่องชื่อของคณะกรรมการว่าจะใช้ชื่ออย่างไร ที่ประชุมได้ตกลงให้ใช้ชื่อว่า “คณะกรรมการโรงเรียน”

3. พิจารณาว่า โรงเรียนควรจะขึ้นกับกองฝึกหัดครูด้วยหรือไม่ รองประธานกรรมการมีความเห็นว่าควรฝากกองฝึกหัดครูไว้แต่เรื่องงบประมาณเท่านั้น

ตกลงที่ประชุมเห็นควรให้โรงเรียนขึ้นตรงต่อกรมสามัญศึกษา คงฝากแต่เรื่องงบประมาณไว้แต่กองฝึกหัดครู

4. ซ้อมความเข้าใจในเรื่องหน้าที่ของคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

เรื่องชนิดใดก็ตามระเบียบที่ปฏิบัติอยู่ รัฐมนตรีเป็นผู้สั่งก็ให้คณะกรรมการเสนอผ่านรัฐมนตรีสั่ง เช่น เรื่องหลักสูตร งบประมาณ เครื่องแบบ ฯลฯ ส่วนเรื่องอื่นๆ ก็เป็นเรื่องที่คณะกรรมการโรงเรียนจะได้ประชุมตกลงกัน เช่น แนวการศึกษาอบรม และระเบียบข้อบังคับ ซึ่งจะได้ประชุมกันภายหลัง นอกจากนี้ หน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนก็คือ ควบคุมดูแลจัดการโรงเรียนตลอดจนเป็นที่ปรึกษาของโรงเรียนด้วย

หน้าที่ของผู้อำนวยการ ในด้านธุรการก็มีการควบคุมดูแลสถานที่ การเงิน และพัสดุซึ่งได้วางไว้ในระเบียบแล้ว

5. การประชุมของคณะกรรมการ ซึ่งตามระเบียบวางไว้ว่าให้มีการประชุมเดือนละครั้งนั้น ที่ประชุมตกลงว่า ถ้าในเดือนใดประธานไม่ได้เรียกประชุมเลย ก็ให้ถือวันพฤหัสบดีสุดท้ายของเดือนเป็นวันประชุม ส่วนการประชุมที่ประธานสั่งให้เรียกประชุมนั้น ให้เลขานุการทำหน้าที่ถือถึงกรรมการทุกท่าน โดยแจ้งระเบียบวาระให้ทราบด้วย และระเบียบวาระนั้นให้เรียงลำดับดังต่อไปนี้

1. รับรองรายงานการประชุมครั้งที่แล้วมา

2. เรื่องเนื่องจากการประชุมครั้งที่แล้ว

ต่อจากนั้นก็เป็นเรื่องลำดับต่อไป และในลำดับสุดท้ายให้เป็นเรื่องอื่นๆ ที่กรรมการจะเสนอประธานกรรมการได้ขอให้เชิญสถาปนิกของกรมสามัญศึกษา และนางสาวกฤษณา คชเสนี เข้าร่วมประชุมในการประชุมครั้งต่อไปด้วย

6. พิจารณาเรื่องการเปิดเรียน เรื่องบุคคล และการหาตัวบุคคลไปร่วมงาน ที่ประชุมได้ตกลงว่า นอกจากนายสวัสดิ์ สิงหนงษ์ ซึ่งจะต้องไปประจำอยู่ที่โรงเรียน เพื่อทำหน้าที่ทั้งด้านวิชาการและธุรการแล้ว จะได้จัดครูไปช่วยอีกสองนาย ซึ่งจะต้องเป็นข้าราชการไม่ต่ำกว่าชั้นตรี และมีวุฒิไม่ต่ำกว่า ป.ม. และมีเสมียนชั้นประจำแผนอีก 1 นาย แม่บ้าน 1 คน แม่ครัว 1 คน และคนงานภารโรงจำนวนยังไม่แน่นอน

7. พิจารณาเรื่องเครื่องมือ เครื่องใช้และยานพาหนะที่จำเป็น เห็นควรให้มีเครื่องพิมพ์ 1 เครื่อง ตู้เซฟ 1 ตู้ โทรศัพท์ 1 เครื่อง เรือแจว 1 ลำ และจักรยาน 1 คัน ด้วย

8. การก่อสร้างอาคารชั่วคราวที่จะต้องจัดก่อน คือ โรงครัว โรงอาหาร โรงรถ โรงเรือ รวมทั้งการจัดหาเรือแจว 1 ลำ เรื่องนี้ขอมอบให้สถาปนิกรับจัดเป็นการด่วน

9. พิจารณาเรื่องไฟ และน้ำประปา ตกลงให้ทำการต่อสายและท่อกับสายและท่อใหญ่ตลอดจนการต่อท่อประปาไปยังบ้านพักหลังนอนนอนหลังที่ 1

10. ประธานกรรมการได้มอบให้ นายสวัสดิ์ สิงห์พงษ์ ทำแผนผังตึกนอกทั้งชั้นล่างและชั้นบนสำรวจดูบานประตูที่มีกุญแจ เพื่อพิจารณากำหนดเลขที่ประจำห้อง

11. พิจารณาการรับสมัครนักเรียน ที่ประชุมเห็นว่า เท่าที่กองฝึกหัดครูได้ประกาศแล้วเป็นการประกาศรับสมัครโดยทั่วไป ไม่ได้เกี่ยวกับนักเรียนที่จะไปประจำที่โรงเรียนนี้โดยเฉพาะ จึงขอทราบประกาศของกองฝึกหัดครูก่อน และจะได้พิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

12. ประธานกรรมการได้ขออนัดประชุมครั้งต่อไป ในวันที่ 3 พฤษภาคม 2492 เวลา 8.00 น. ปิดประชุมเวลา 16.30 น.

สวัสดิ์ สิงห์พงษ์

เลขานุการ

ผู้จัดบันทึก

ผมในฐานะนายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒควรจะต้องถือเอาวันที่ 28 เมษายน เป็น “วันศรีนครินทรวิโรฒ” ซึ่งฝ่ายบริหารมหาวิทยาลัยก็ยอมรับ ดังรายงานการประชุมรองอธิการบดี คณะบดี ผู้อำนวยการ ครั้งที่ 10/2527 และครั้งที่ 11/2528 ซึ่งขอเสนอในส่วนของเรื่องเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดังนี้

รายงานการประชุมรองอธิการบดี คณะบดี ผู้อำนวยการ

ครั้งที่ 10/2527

วันที่ 2 ตุลาคม 2527

ห้องประชุม 927 มคอ. ประสานมิตร

วาระที่ 8 พิจารณาวັນศรีนครินทรวิโรฒ

นายประเสริฐ วิทยาวิรัฐ รองอธิการฝ่ายบริหาร รายงานต่อที่ประชุมว่า สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอให้มหาวิทยาลัยกำหนดวันที่ 28 เมษายน ของทุกปีเป็นวันศรีนครินทรวิโรฒแทนวันที่ 29 มิถุนายน ซึ่งเป็นวันที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยได้ไปค้นดูหลักฐานการประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ที่ถนนประสานมิตร อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2492 มีรายงานการประชุมว่า “.....ประธานกล่าวเปิดประชุมแล้วชักข้อความเข้าใจในเรื่องคำสั่งเปิดโรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการและระเบียบลงวันที่ 28 เมษายน 2492 แล้ว พิจารณาชื่อโรงเรียนว่า ขณะนี้ยังไม่มีชื่อเฉพาะ ซึ่งจะได้พิจารณาภายหลังจึงขอให้ชื่อชั่วคราวไปก่อน ในที่สุดให้ใช้ชื่อชั่วคราวว่า โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ที่ถนนประสานมิตร อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร “ชื่อโรงเรียนดังกล่าวได้สถาปนาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา และยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามลำดับ จึงเห็นสมควรจะใช้วันที่ 28 เมษายน เป็น “วันศรีนครินทรวิโรฒ” และวันที่ 28 เมษายน 2528 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะมีอายุครบ 36 ปี จึงสมควรที่มหาวิทยาลัยจะได้จัดงานเฉลิมฉลองมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ครบรอบ 36 ปี

จึงเสนอที่ประชุมพิจารณา 2 ประเด็น คือ

1. กำหนดวันที่ 28 เมษายน เป็นวันศรีนครินทรวิโรฒ

2. จัดงานครบรอบ 36 ปี

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบตามเสนอ

ฯลฯ

รายงานการประชุมรองอธิการบดี คนบตี ผู้อำนวยการ

ครั้งที่ 11/2527

วันที่ 6 ธันวาคม 2527

ณ ห้องประชุม 927 มคอ ประสานมิตร

วาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่อง

3.2 การจัดงานวันศรีนครินทรวิโรฒ

นายทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ อธิการบดี รายงานต่อที่ประชุมว่า สืบเนื่องจากการประชุม รองอธิการบดี คณบดี และผู้อำนวยการ ครั้งที่ 10/2527 วาระที่ 8 ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบในการกำหนดวันที่ 28 เมษายน ของทุกปีเป็น “วันศรีนครินทรวิโรฒ” นั้น ทางกรรมการพิจารณารูปแบบการจัดงาน ในที่ประชุมวันที่ 4 ธันวาคม 2527 ที่ประชุมมีมติตกลงที่จะจัดงาน “วันศรีนครินทรวิโรฒ” ระหว่างวันที่ 25-28 เมษายน 2528 โดยกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ว่า เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และอธิการบดีได้เสนอวัตถุประสงค์เพิ่มเติมอีก 2 ประการ คือ

1. เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของศิษย์เก่าดีเด่น โดยให้ฝ่ายสมาคมศิษย์เก่าเป็นฝ่ายสรรหา
2. เพื่อเป็นการเทอดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พร้อมกับหาเงินสมทบทุนสุนทร ซึ่งมียุ่แล้วประมาณ 400,000 บาท

ด้วยเหตุที่พูดมาแล้วจึงเห็นว่า วันที่ 28 เมษายน 2492 จึงมีความสำคัญยิ่งสำหรับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นวันเปิดโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เป็น “วันศรีนครินทรวิโรฒ”

ผมอยากจะให้ศิษย์เก่า มศว ทั้ง 8 วิทยาเขต ทุกจังหวัดตั้งชมรมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัด เมื่อมีชมรมศิษย์เก่าครบ สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะได้ติดต่อประสานงานกับประธานชมรมศิษย์เก่าทุกจังหวัด อยากให้ศิษย์เก่า มศว ทุกจังหวัดจัดงาน “วันศรีนครินทรวิโรฒ” ขึ้นในวันที่ 28 เมษายน

ผมอยากให้เห็นชาว มศว ในทุกจังหวัดจัดงาน “วันศรีนครินทรวิโรฒ” และในวัตถุประสงค์ประการหนึ่งคือ อยากจะหารายได้สมทบทุนมูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ทุนมูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ก่อตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ.2517 แล้ว และได้ให้ทุนสนับสนุนกิจการของมหาวิทยาลัยมาโดยตลอด แต่ขณะนี้มูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒยังมีเงินทุนเพียงล้านกว่าบาทเท่านั้น มูลนิธิสามารถใช้เฉพาะดอกเบี้ยเท่านั้นในการสนับสนุนกิจการของมหาวิทยาลัยในระยะที่ผ่านมาได้ให้ทุนนิสิตและอาจารย์ไปกว่าห้าแสนบาทแล้ว

จึงอยากจะเชิญชวนชาว มศว สนับสนุนกิจการของมหาวิทยาลัย ด้วยการบริจาคสมทบทุนมูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศิษย์เก่าเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนามหาวิทยาลัย ขอให้ชาว มศว ได้โปรดให้ความสำคัญในเรื่องนี้ด้วย

รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค

นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รองประธานมูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อุปนายกสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย

คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

งานฝ่ายต่างๆ

ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

งานและผลงานของฝ่ายบริหาร

งานที่รองอธิการบดีฝ่ายบริหารได้รับมอบหมายให้ดูแลรับผิดชอบ ได้แก่ งานในหน้าที่ของ กองกลาง กองคลัง และกองการเจ้าหน้าที่ ในวิทยาเขตประสานมิตร และประสานงานดังกล่าวระหว่าง วิทยาเขต ซึ่งภาระงานดังกล่าวมีดังนี้

1. งานสังกัดกองกลาง มี 6 งาน คือ งานสารบรรณ งานประชุม งานประชาสัมพันธ์ งาน อาคารสถานที่ งานจักรกลการพิมพ์ และงานสภาคณาจารย์
2. งานสังกัดกองคลัง มี 7 งาน คือ งานการเงินงบประมาณ งานเงินรายได้ งานบัญชี งาน งบประมาณ งานพัสดุ งานธุรการ และงานบำเน็จบำนาญ
3. งานในสังกัดกองการเจ้าหน้าที่ มี 6 งาน คือ งานบริหารงานบุคคล งานทะเบียนประวัติ และสถิติ งานวิจัยและนิติการ งานฝึกอบรม งานสวัสดิการ งานธุรการ

นอกจากผลงานที่กองต่างๆ ภายใต้การดูแล สั่งการของรองอธิการบดีฝ่ายบริหารได้ดำเนินการตามปกติแล้ว มีผลงานที่สมควรด้วยการบันทึกไว้เป็นกรณีพิเศษ ดังนี้

1. ประสานงานกับฝ่ายวางแผนและพัฒนา ในการควบคุมดูแลการก่อสร้างอาคารต่างๆ ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เช่น อาคาร 11 อาคาร 12 อาคารพรีคลินิก อาคารเรียนรวม อาคาร สมเด็จพระเทพฯ และอาคารอเนกประสงค์ที่กำลังก่อสร้างอยู่ เป็นต้น
2. ปรับปรุงอาคารที่มีอยู่ก่อนแล้วให้ใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้น เช่น ปรับปรุงตึก 3 ตึก 4 ตึก 9 และปรับปรุงอาคารหอสมุดเดิมให้เป็นอาคารกิจกรรม เช่น ที่ทำการของฝ่ายกิจการนิสิต และสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
3. นอกจากการปรับปรุงและตกแต่งบริเวณอาคารสถานที่ในงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรงาน “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ” และงานที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นในโอกาสต่างๆ แล้ว ฝ่ายบริหารได้ปรับปรุงบริเวณได้เลดูสวยงามและเหมาะสม แต่ประโยชน์ใช้สอยมากยิ่งขึ้น เช่น
 - ปรับปรุงบริเวณด้านข้างหอประชุมใหญ่ ให้เป็นลานอเนกประสงค์สำหรับการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้
 - ปรับปรุงบริเวณทั้งด้านหน้าและด้านข้างหอประชุม ให้มีไม้ดอกและไม้ประดับดูสวยงามขึ้น

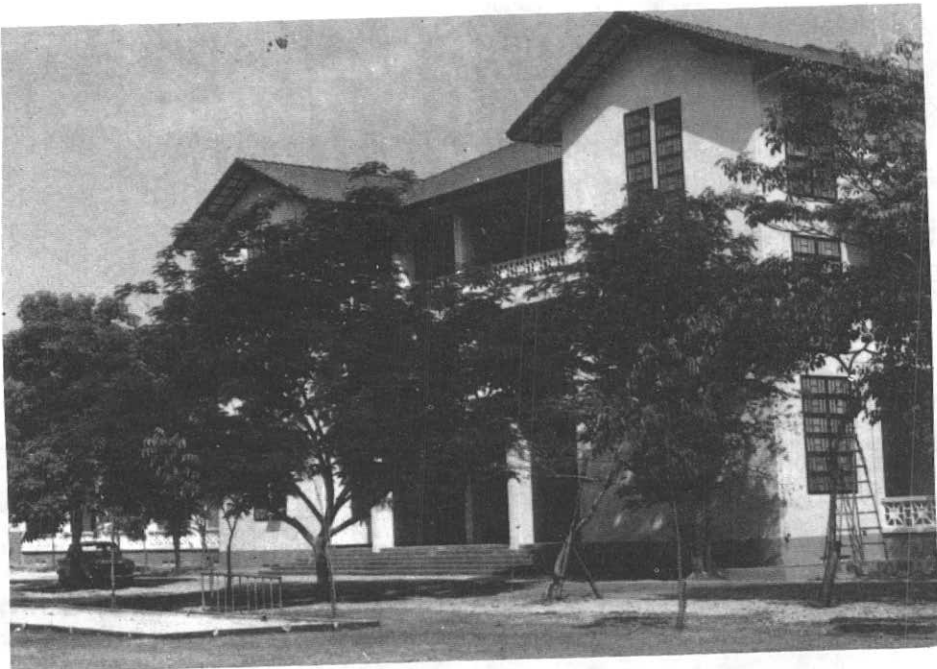
- ปรับปรุงบริเวณด้านหลังอาคารสมเด็จพระเทพฯ ให้เป็นลานจอดรถสำหรับอาจารย์และ
นิสิต

- ปรับปรุงถนนภายในมหาวิทยาลัย

- ดูแลรักษาตัดแต่งต้นไม้ สนามหญ้า โต๊ะ เก้าอี้สนาม

4. เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
จึงได้ขยายระบบโทรศัพท์ จากตู้สาขาระบบอัตโนมัติ จำนวน 120 หมายเลข เป็นตู้สาขาโทรศัพท์
อัตโนมัติแบบอิเล็กทรอนิกส์ระบบดิจิทัล จำนวน 200 หมายเลข

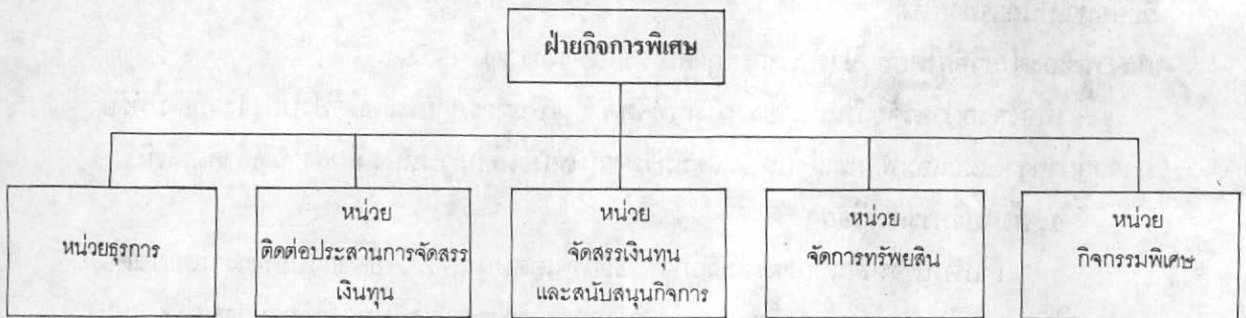
อนึ่ง นอกจากผลงานที่ดำเนินการดังกล่าว ทางฝ่ายบริหารได้พยายามปรับปรุงสวัสดิการ
ด้านต่าง ๆ ให้กับคณาจารย์และนิสิตอีกหลายประการ เช่น การจัดร้านอาหาร ที่สะอาดถูกสุขลักษณะ
และเพียงพอจำนวนผู้บริโภค และพยายามจะจัดที่จอดรถให้เพียงพอกับจำนวนรถยนต์ของคณาจารย์
และนิสิต เป็นต้น

ประวัติและผลงานของฝ่ายกิจการพิเศษ

ฝ่ายกิจการพิเศษ เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้น โดยมติของสภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการประชุมครั้งที่ 3/2532 เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2532 ให้มีหน้าที่ติดต่อดำเนินการ และประสานงาน ตามที่อธิการบดีหรือหน่วยงานต่างๆ มอบหมายโดยตรง ซึ่งเป็นงานพิเศษที่มีได้อยู่ในความรับผิดชอบของรองอธิการบดีฝ่ายใด อาทิ เช่น งานวันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, งานพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา, งานพระราชทานปริญญาบัตรกิตติมศักดิ์, งานพระกรุณาพระราชทาน, งานการเปลี่ยนแปลงกฎหมายของมหาวิทยาลัย, งานส่งเสริมกีฬาบุคลากร, ดูแลรับผิดชอบและส่งเสริมกิจกรรมของงานสภาคณาจารย์กลางและวิทยาเขต, ดูแลเสนอความเป็นไปได้ของกิจการ หรือการพัฒนาพื้นที่ของมหาวิทยาลัยที่ได้รับมอบจากหน่วยราชการและเอกชน, ดูแลสนับสนุนบุคคล หน่วยงานและร้านค้าในการใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัย, แสวงหาและระดมแหล่งเงินทุนภายในประเทศ เพื่อส่งเสริมกิจการของมหาวิทยาลัยให้เจริญยิ่งขึ้น และรับผิดชอบด้านส่งเสริมงานสวัสดิการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การจัดสวัสดิการในส่วนราชการ พ.ศ.2530

การแบ่งงานและการบริหารงาน ฝ่ายกิจการพิเศษ แบ่งออก ดังนี้

วัตถุประสงค์ ของฝ่ายกิจการพิเศษ ดังนี้

1. เพื่อเป็นหน่วยงานกลางในการส่งเสริมกิจกรรมของวิทยาเขตกลางและภูมิภาค
2. เพื่อติดต่อแสวงหาแหล่งเงินทุนจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน สมาคมตลอดจนผู้มีอุปการะคุณต่อมหาวิทยาลัย
3. เพื่อส่งเสริมการจัดสวัสดิการ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่บุคลากรในการปฏิบัติราชการและการดำรงชีวิต
4. เพื่อจัดการทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยให้เกิดประโยชน์สูงสุด
5. เพื่อสนับสนุนงาน/โครงการนอกแผนทุกแผนงาน

ฝ่ายวิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติความเป็นมา

แต่เดิมนั้นภาระหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยในด้านงบประมาณอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายวางแผนและพัฒนา ในขณะนั้นมหาวิทยาลัยยังไม่มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม พัฒนา และประสานงานด้านการวิจัยโดยตรง มหาวิทยาลัยจึงได้ขออนุมัติจัดตั้งฝ่ายวิจัยขึ้น ซึ่งสภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติเมื่อ 23 กรกฎาคม 2530 หลังจากนั้นสภามหาวิทยาลัยได้มีคำสั่งแต่งตั้งรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยเพื่อปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีในภารกิจเกี่ยวกับบริหารกิจการวิจัยของมหาวิทยาลัยนั้น ทั้งนี้ในส่วนของกำลังบุคลากรและทรัพยากรพื้นฐานอื่น ๆ ให้ใช้วิธีจัดหาเป็นการภายใน

ผลงานของฝ่ายวิจัยโดยสรุป (ตั้งแต่กรกฎาคม 2530 - มกราคม 2534)

เนื่องจากฝ่ายวิจัยเป็นหน่วยงานใหม่ที่จัดตั้งขึ้นเป็นการภายในจึงได้ปรับปรุงงานเดิมที่รับมาจากฝ่ายวางแผนและพัฒนาส่วนหนึ่ง และริเริ่มงานใหม่ขึ้นอีกส่วนหนึ่ง มีผลงานที่สำคัญดังนี้

1. ด้านบริหารการวิจัย

1.1 ปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้พร้อมทั้งยกร่างสัญญาการขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้รวม 3 ฉบับ

1.2 ปรับปรุงระบบการพิจารณาและพัฒนางานวิจัยโดยแต่งตั้งกรรมการพัฒนาการวิจัยระหว่างวิทยาเขต และกรรมการพัฒนาการวิจัยวิทยาเขตประสานมิตร

1.3 จัดทำทิศทางการวิจัยขึ้นโดยเน้นงานวิจัยทั้งที่เป็นงานวิจัยบริสุทธิ์ งานวิจัยประยุกต์และงานวิจัยเพื่อการพัฒนาบนฐานวิทยาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านระบบพฤติกรรมและด้านศิลปะวัฒนธรรมพร้อมทั้งจัดพิมพ์เอกสารร่างทิศทางการวิจัยขึ้น จำนวน 50 เล่ม

1.4 รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาในระยะที่ 7(พ.ศ.2535-2539) ของ มศว ในแผนงานวิจัย จำนวน 324 โครงการ วงเงิน 81,473,440 บาท

1.5 ประสานงานและผลักดันให้เกิดการก่อสร้างอาคารโรงงานนำร่องในโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างอุตสาหกรรมการผลิตสารไฮโดรคอลลอยด์จากสาหร่ายทะเลในประเทศไทย โดยใช้เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยและเงินบริจาคสมทบ ราคา 1,800,000 บาท

2. ด้านการประสานงานกับแหล่งทุนและการจัดสรรทุนวิจัย

2.1 ประสานงานและประชาสัมพันธ์ข่าวการให้ทุนวิจัยจากแหล่งทุนต่าง ๆ ให้กับบุคลากรและหน่วยงานในมหาวิทยาลัยตั้งแต่ปี 2531-ปัจจุบัน ประมาณ 165 ทุน

2.2 ประสานงานและบริการการขอทุนวิจัยของบุคลากรในมหาวิทยาลัยกับองค์กรภายนอก ซึ่งเป็นเจ้าของทุนวิจัย

2.3 จัดประชุมเพื่อพิจารณาโครงการวิจัยที่เสนอขอทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน และงบประมาณเงินรายได้ตั้งแต่ปี 2531-ปัจจุบัน จำนวน 420 โครงการ ในวงเงิน 8,336,600 บาท

2.4 จัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินงบประมาณรายได้ให้กับโครงการวิจัยที่ผ่านการพิจารณาตั้งแต่ปี 2531-ปัจจุบัน จำนวน 131 โครงการ วงเงิน 3,336,600 บาท พร้อมทั้งติดตามผลการดำเนินงานและการจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ของโครงการเหล่านั้น

2.5 ประสานงานกับส่วนโครงการมหาวิทยาลัย ศูนย์อำนวยความสะดวกช่วยเหลือประชาชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวพระราชดำริเพื่อพัฒนาระบบงานของโครงการมหาวิทยาลัย และรับเป็นหน่วยประสานในการควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานของโครงการฝึกอบรม และประเมินผล ในปี 2531 จำนวน 22 โครงการ วงเงิน 3,229,350 บาท

2.6 อำนวยการด้านการบริหารงบประมาณโครงการมหาวิทยาลัยฯ ของวิทยาเขต ประสานมิตร และวิทยาเขตพลศึกษา ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2532 - 2534 จำนวน 26 โครงการ วงเงิน 6,838,500 บาท

2.7 ประสานงานในการของบประมาณโครงการมหาวิทยาลัยจากส่วนโครงการ มหาวิทยาลัย ศสร. ของ มศว ทุกวิทยาเขต ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2531-2535 จำนวน 110 โครงการ วงเงิน 35,125,542 บาท

2.8 จัดประชุมพิจารณาคัดเลือกโครงการมหาวิทยาลัยให้กับ ศสร. ในปีงบประมาณ 2533 จำนวน 350 โครงการ วงเงินงบประมาณ 50 ล้านบาท

2.9 บริหารการเงินตามระบบประมาณของโครงการวิจัยของมหาวิทยาลัยที่ได้รับทุนจากองค์กรภายนอก 5 โครงการ วงเงิน 13,628,592 บาท

3. ด้านการจัดประชุมและพัฒนากิจการวิจัย

3.1 จัดให้มีการประชุมทางวิชาการเพื่อเสนอผลงานวิจัยขึ้นในมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นการกระตุ้น และส่งเสริมให้มีการทำวิจัยเพิ่มขึ้น ในปี 2530, 2532 และ 2533 พร้อมทั้งจัดพิมพ์เอกสารการประชุมทางวิชาการเพื่อรวบรวมผลงานวิจัยที่น่าเสนอออกจำหน่ายและเผยแพร่แก่ผู้สนใจ และห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ ไม่ต่ำกว่า 1,500 เล่ม

3.2 จัดประชุมนานาชาติ เรื่อง การวิจัยและพัฒนาในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ในทศวรรษหน้า เพื่อให้ให้นักวิจัยในมหาวิทยาลัยได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักวิจัยของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และของประเทศต่าง ๆ จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 100 คน และจัดพิมพ์หนังสือ Research and Development in the Next Decade : Asian Perspectives ฉบับภาษาอังกฤษจำนวน 500 เล่ม โดย

ใช้เงินบริจาคจากเอกชนเพื่อเผยแพร่และจัดจำหน่าย

3.3 จัดประชุมเพื่อพัฒนาเทคนิคการเขียนโครงการวิจัย โดยเชิญวิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติมาชี้แจงให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย 1 ครั้ง พร้อมจัดทำเอกสารประกอบการประชุม

3.4 ประสานงานกับหน่วยงานในวิทยาเขตประสานมิตร เพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของบุคลากรด้วยงบประมาณเงินรายได้ฝ่ายวิจัย จำนวน 8 ครั้ง วงเงิน 40,000 บาท

3.5 จัดทำวิจัยเรื่องการทดลองสอนภาษาญี่ปุ่นแก่ผู้เริ่มเรียนด้วยวิธี TPR โดยได้รับเงินสนับสนุนจากมูลนิธิญี่ปุ่นพร้อมทั้งนำเสนอผลงานวิจัยให้กับผู้สนใจที่โรงแรมอริสตัน

3.6 จัดสัมมนาทางวิชาการเรื่องวิจัยวิถีอีสาน : การปฏิบัติการของ มศว ตามโครงการนำพระทัยจากในหลวง พร้อมทั้งจัดทำเอกสารประกอบการประชุม

3.7 จัดอบรมหลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยตามโครงการความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ 4 ครั้ง ๆ ละ 7-8 วัน โดยมีรองอธิการบดีและบุคลากรฝ่ายวิจัยเป็นวิทยากร

4. ด้านสารสนเทศและเผยแพร่ผลงานวิจัย

4.1 จัดทำวารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา รายสัปดาห์ ปีละ 3 ฉบับ ๆ ละ 2,000 เล่ม จำนวน 18,000 เล่ม และจัดทำจุลสาร มศว วิจัย ฉบับรายเดือน ปีละ 12 ฉบับ ๆ ละ 1,000 เล่ม จำนวน 37,000 เล่ม เพื่อเผยแพร่และจัดจำหน่ายให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สมาชิกและผู้สนใจทั่วไป ตั้งแต่ปี 2531-ปัจจุบัน

4.2 รวบรวมข้อมูลการวิจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้องไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อจัดเตรียมบนที่กลงในคอมพิวเตอร์สำหรับการศึกษาค้นคว้าด้านวิจัย

4.3 จัดพิมพ์หนังสือ เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยออกเผยแพร่และจัดจำหน่ายดังต่อไปนี้ คือ

4.3.1 จัดทำเอกสาร Research Proposal SWU ฉบับภาษาอังกฤษ จำนวน 50 เล่ม

4.3.2 จัดทำหนังสือ Research and Development in Progress ฉบับภาษาอังกฤษ จำนวน 50 เล่ม

4.3.3 จัดทำหนังสือ Green Isan Project 1989 จำนวน 30 เล่ม

4.3.4 จัดพิมพ์หนังสือปาฐกถาเรื่อง "มหาวิทยาลัยกับงานวิจัยทางพระพุทธศาสนา" ของพระเทพเวที จำนวน 1,000 เล่ม โดยใช้เงินบริจาคเพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในวาระที่มหาวิทยาลัยถวายปริญญาคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์สาขาปรัชญาการศึกษาแก่ พระเทพเวที ในปีการศึกษา 2533 การพัฒนาองค์กรของฝ่ายวิจัยในอนาคต

ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 7 (2535-2539) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฝ่ายวิจัยจะได้รับการพัฒนาขึ้นเป็นสถาบันวิจัยและพัฒนา โดยมีการแบ่งส่วนราชการภายในสถาบันเป็น 5 หน่วยงานคือ สำนักงานเลขานุการสถาบัน ฝ่ายบริการวิชาการ ฝ่ายวิจัยสาขาวิทยาศาสตร์ ฝ่ายวิจัยสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์และฝ่ายสิทธิประโยชน์และรายได้

ประวัติ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกับวิทยาลัยครูพระนครในที่ดินของวัดพระศรีมหาธาตุวรวิหาร อยู่ระหว่างสี่แยกอนุสาวรีย์กับสี่แยกหลักสี่ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงอนุสาวรีย์ บางเขน กรุงเทพมหานคร มีชื่อเดิมว่า “วิทยาลัยวิชาการศึกษาพระนคร” จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2512 ตามมติของสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษาซึ่งมี ฯพณฯ สุกิจ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้นเป็นประธานสภา นับเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาสาขาที่ 6 ถัดจาก วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน บางแสน พิษณุโลก มหาสารคาม และสงขลา ผู้ริเริ่มการจัดตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษาพระนคร คือ นายบุญถิ่น อัตถากร อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระหว่างที่ท่านดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมการฝึกหัดครู

เมื่อวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาพระนครจึงเปลี่ยนฐานะเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อใหม่ว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน และเปลี่ยนสังกัดจากกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ไปขึ้นกับทบวงมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน (วิทยาลัยวิชาการศึกษาพระนคร) เปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2512 รับนิสิตเข้าเรียนในชั้นปีที่ 3 หลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต หลักสูตร 2 ปี และเปิดสอนวิชาเอกวิชาสามัญ 4 วิชา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และเคมีกับวิชาเอกหัตถศึกษา ซึ่งเปิดสอนสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 4 ที่ได้รับโอนมาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตรอีก 1 วิชา รวมเป็น 5 วิชาเอก นิสิตรุ่นแรกมีทั้งหมด 183 คน เป็นนิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 155 คน และนิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 28 คน ดังนั้นพอสิ้นปีการศึกษาแรกจึงมีผู้เรียนสำเร็จหลักสูตรได้รับปริญญา กศ.บ. (อุตสาหกรรมศิลป์) จำนวน 28 คน ในขณะนั้นมีอาจารย์และเจ้าหน้าที่จำนวน 27 คน เป็นศึกษานิเทศก์ และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเลขาธิการ กรมการฝึกหัดครู 12 คน นอกนั้นเป็นอาจารย์ซึ่งย้ายตัวมาจากวิทยาลัยครูต่างๆ ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคอีก 15 คน มีนายเฉลิม อยู่เวียงชัยศึกษานิเทศก์เอก กรมการฝึกหัดครู เป็นรองอธิการบดีคนแรก อาคารเรียนในระยะเริ่มแรกยังไม่มี ต้องอาศัยห้องเรียนของวิทยาลัยครูพระนครเป็นการชั่วคราว นางประเยาว์ ศักดิ์ศรี ผู้อำนวยการในขณะนั้นได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง ที่ตั้งสำนักงานรองอธิการบดีอยู่ที่อาคาร 2 ห้องชั้นล่างสุดด้านตะวันตก (ปัจจุบันคือห้องพักอาจารย์ภาควิชาภาษาอังกฤษของวิทยาลัยครูพระนคร)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2513 ถึง พ.ศ. 2516 มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียนของคณะต่างๆ รวมทั้งอาคารหอสมุดที่ตั้งเห็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ได้แก่ ตึกคณะวิทยาศาสตร์ ตึกอำนวยการ หอสมุด ตึกคณะศึกษาศาสตร์ ตึกคณะสังคมศาสตร์ ซึ่งปรับปรุงจากหอพักนิสิตหญิงเป็นตึกเรียน

มหาวิทยาลัยได้เปิดสอนนิติภาคสมทบ (เดิมเรียกนักศึกษา) เมื่อปี 2514 หลังจากที่ได้รับ การยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยแล้วได้เริ่มเปิดรับนิสิตหลักสูตร 4 ปี เพิ่มขึ้นอีกหลักสูตรหนึ่งเมื่อปี 2518 และได้โอนหลักสูตรวิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์ (หัตถศึกษาเดิม) ไปให้วิทยาลัยครูพระนคร ซึ่งขยายหลักสูตรถึงขั้นปริญญาเป็นผู้ดำเนินการ

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีดังนี้คือ

1. หลักสูตรปริญญาการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.ม.) สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ ภาคปกติมีหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตรเทียบ 4 ปี ส่วนภาคสมทบมีเฉพาะหลักสูตรเทียบ 4 ปี
2. หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สังกัดคณะวิทยาศาสตร์ เปิดสอนสาขา ชีววิทยาและสาขาสถิติ
3. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ เปิดสอนสาขาวิชาภาษา และวรรณคดีอังกฤษ (สำหรับในปีการศึกษา 2531 นี้งดรับ)

“ศรีนครินทรวิโรฒ” เป็นมงคลนามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานแก่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ มีความหมายว่า “มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร”

ตราของมหาวิทยาลัยเป็นรูปกราฟสมการ $y = e^x$ ซึ่งหมายถึงความเจริญออกงามอย่างไม่มีที่สิ้นสุด สีประจำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แก่ สีเทา-แดง สำหรับสีประจำวิทยาเขตบางเขนได้แก่สี เทา-ม่วง

งานบริหาร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน เป็นวิทยาเขตหนึ่งในแปดวิทยาเขตของระบบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีรองอธิการบดีเป็นผู้บริหารสูงสุด แบ่งส่วนราชการดังนี้

1. สำนักงานรองอธิการบดี แบ่งส่วนราชการเป็น 7 ฝ่าย คือ

1.1 ฝ่ายบริหาร มีผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร เป็นผู้รับผิดชอบ ทำหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารราชการทั่วไป มีงานที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบ 5 หน่วยงาน คือ งานสารบรรณ งานการเงินและบัญชี งานพัสดุ งานการเจ้าหน้าที่ และงานการประชุม

1.2 ฝ่ายวิชาการ มีผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ แบ่งงานออกเป็น 6 หน่วยงานคือ งานทะเบียนและสถิติ งานจัดการเรียนการสอนภาคปกติ และภาคสมทบ งานบริการวิชาการ งานอาจารย์ที่ปรึกษา งานส่งเสริมและพัฒนาทางวิชาการ สำหรับงานบริการเอกสาร ตำราและสื่อการสอน และงานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นงานที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

1.3 ฝ่ายกิจการนิสิต ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านกิจการนิสิตทั้งหมด มีผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตเป็นผู้รับผิดชอบ แบ่งงานออกเป็น 4 หน่วยงานคืองานธุรการงานแนะแนวและทุนการศึกษา งานกิจกรรมนิสิต และงานบริการและสวัสดิการนิสิต

1.4 ฝ่ายนโยบายและแผน ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการวางแผนจัดทำงบประมาณ มีผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผนเป็นผู้รับผิดชอบ แบ่งงานออกเป็น 5 หน่วยงานคือ งานธุรการ งานวิเคราะห์และประสานการวางแผน งานวิจัยสถาบัน งานงบประมาณ งานรายงานและเผยแพร่

1.5 ฝ่ายพัฒนา ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานทั่วไปทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย มีผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาเป็นผู้รับผิดชอบ มีหน่วยงาน 7 หน่วยงานคือ งานประชาสัมพันธ์ งานอาคารสถานที่งานบ้านพักอาจารย์ งานสภาคณาจารย์ งานสโมสรอาจารย์ งานสวัสดิการ และงานโครงการพิเศษอื่นๆ

1.6 ฝ่ายกิจการต่างประเทศ ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านติดต่อกับต่างประเทศและทำโครงการต่างๆ มีผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศเป็นผู้รับผิดชอบ แบ่งหน่วยงานออกเป็น 3 หน่วยงานคืองานนิเทศสัมพันธ์ งานติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างประเทศ และงานโต้ตอบกับหน่วยงานต่างประเทศ

1.7 ฝ่ายวิจัย ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานโครงการวิจัย มีผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยเป็นผู้รับผิดชอบ ประกอบด้วยคณะกรรมการวิจัย คณะอนุกรรมการพิจารณาโครงการวิจัย ทำหน้าที่หลักเกี่ยวกับการวิจัยกำหนดทิศทางการศึกษาวิจัยให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยส่งเสริมสนับสนุนให้มีการวิจัย ผลิตผลงานวิจัยจัดประชุมสัมมนาการวิจัย ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ

2. คณะ มีหน้าที่บริหารงานทางวิชาการ และเปิดสอนตามหลักสูตรสาขาวิชาต่างๆ ของคณะกรรมการบริหารงานอยู่ในความรับผิดชอบของรองคณบดี และผู้ช่วยรองคณบดีฝ่ายต่างๆ แบ่งส่วนราชการออกเป็นสำนักงานเลขานุการคณะและภาควิชา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน มีคณะต่างๆ 4 คณะคือ

2.1 คณะมนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ภาควิชาคือ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก ภาควิชาภาษาตะวันตก ภาควิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม และภาควิชาดุริยางคศาสตร์

2.2 คณะวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 6 ภาควิชาคือ ภาควิชาคณิตศาสตร์ ภาควิชาเคมี ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ ภาควิชาชีววิทยา ภาควิชาฟิสิกส์ และภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป

2.3 คณะศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ภาควิชาคือ ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

2.4 คณะสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย 6 ภาควิชาคือ ภาควิชาภูมิศาสตร์ ภาควิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชาสังคมวิทยา ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์ และภาควิชาบริหารธุรกิจ

3. หน่วยงานเทียบเท่าคณะ

3.1 สำนักหอสมุด ทำหน้าที่เป็นศูนย์วิชาการและศูนย์บริการด้านการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้าวิจัยของอาจารย์และนิสิต มีรองผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลางเป็นผู้บริหารงาน

งานผลิตบัณฑิต

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ผลิตบัณฑิตสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้

1. คณะศึกษาศาสตร์ ผลิตการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์-เคมี วิทยาศาสตร์-ชีววิทยา วิทยาศาสตร์-ฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ คณะกรรมการ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ธุรกิจศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา และบรรณารักษศาสตร์
2. คณะวิทยาศาสตร์ ผลิตวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาชีววิทยาและสาขาสถิติ

งานวิจัย

งานวิจัยที่คณาจารย์ทำไปแล้วมี 13 เรื่อง

1. การศึกษาคาร์โบไฮเดรตของปลาชวยและปลาเทโพ
2. การศึกษาโครโมโซมของปลาหมอไทยและปลาหมอตาล
3. คาร์โบไฮเดรตของปลาตะเพกและปลาสลัดย่นกเขา
4. รายงานการค้นพบปลา *Oryzias melastigma* ครั้งแรกในประเทศไทย
5. การศึกษาคาร์โบไฮเดรตของปลากระต๊อง
6. การศึกษากำจัดลูกน้ำโดยชีววิธีด้วยหนอนพลาณาเรีย
7. การแพร่กระจายและถิ่นฐานวิทยาของปลา *Oryzias* ทางภาคเหนือของประเทศไทย
8. การศึกษาโครโมโซมของปลาดุกด้านและปลาดุกอยู่ที่พบในประเทศไทย
9. การศึกษาโครโมโซมของปลาสดและปลาแรด
10. การแพร่กระจายและถิ่นฐานวิทยาของปลา *Oryzias* ทางภาคใต้ของประเทศไทย
11. การศึกษากระบวนการผสมพันธุ์และการเพาะเลี้ยงปลากัดไทย
12. คาร์โบไฮเดรตปลาจืดของไทย
13. สัมมนาวิจัยกรรมการสอนภาษาอังกฤษ

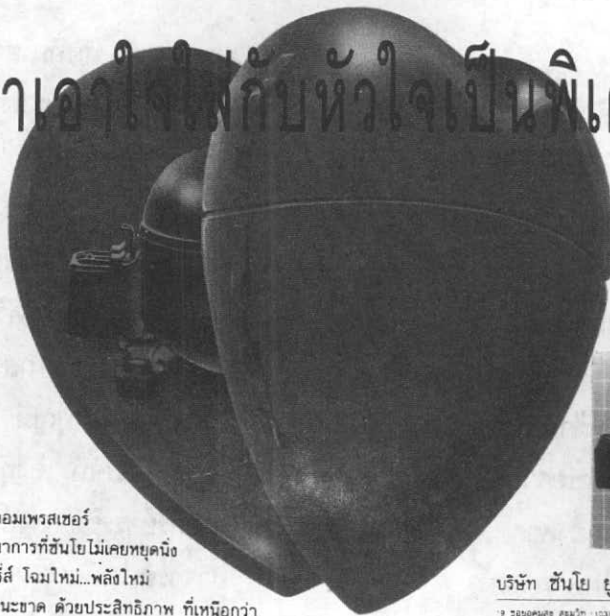
งานวิจัยที่คณาจารย์กำลังทำ

1. เทคโนโลยีที่ได้จากวิชาคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา
2. ปัญหาการนำความรู้วิชาชีพครูไปปฏิบัติ
3. การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. การศึกษาประสิทธิภาพการสอนตามการประเมินของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน

5. การศึกษานวัตกรรมสอนวิทยาศาสตร์แบบสืบสวนสอบสวนอริยสัจ 4 โดยใช้บทเรียนด้วยตนเอง ที่มีต่อการพัฒนาศักยภาพ กระบวนการคิดสืบสวนสอบสวนทักษะกระบวนการศึกษาค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ พฤติกรรม เจตนคติแบบวิทยาศาสตร์ และบูรณาการสมบูรณของเยาวชนในโรงเรียน อายุ 13-15 ปี
6. การเสนอโครงการพัฒนาดนจารย์เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน
7. อัตราเร็วและสมมูลเคมีของสารประกอบเชิงซ้อนของทราเนลิสซัน อนุกรมที่ 1 กับกรด 5 ไนโตรซาลิไซลิก
8. คาริไอโทพ์ของปลาแขยงไค้วและปลากดหม้อ
9. การศึกษาโครโมโซมของปลากระทิงและปลากระทิงไฟที่พบในประเทศไทย
10. การศึกษาโครโมโซมของปลาช่อน ช่อนงูเห่า กระสง ชะโด และปลาก้างที่พบในประเทศไทย
11. คาริไอโทพ์ของปลากระแห ปลาดตะเพียนขาว และปลาแก้มช้ำของไทย

SANYO

เราเอาใจใส่กับหัวใจเป็นพิเศษ

**C-B
SERIES**

หัวใจสำคัญของพลังเป็น คือ คอมเพรสเซอร์
หัวใจของเทคโนโลยี คือ พัฒนาการที่ชั้นโยโมเคยทุดนิจ
คอมเพรสเซอร์ ชั้นโย ซี-บี ซีรีส์ โฉมใหม่...พลังใหม่
ทรงกลมบอลที่เล็กกะทัดรัด แต่ชนะขาด ด้วยประสิทธิภาพ ที่เหนือกว่า
เย็นจัด...เย็นเร็ว...เย็นทน...และเย็นประหยัดไฟ

บริษัท ซันโย ยูนิเวอร์แซล อิเล็กทริก จำกัด

19 ซอยอนุบาล สุขุมวิท 1031 พระโขนง กรุงเทพฯ 10260
โทร 398 0120, FAX 398 4128

รายนามของอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน

นายเฉลิม อยู่เวียงชัย	มี.ค. 2512 - ก.ย. 2512
ศาสตราจารย์ ดร.ฟุ้งเฟื่อง เครือตราชู	ก.ย. 2512 - ต.ค. 2520
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ธรรมมา	ต.ค. 2520 - ต.ค. 2524
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย ดิสสระ	ต.ค. 2524 - ต.ค. 2528
รองศาสตราจารย์ อารีย์ สหชาติโกสัย	ต.ค. 2528 - ต.ค. 2530
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี ทับทิมโต	พ.ย. 2530 - ปัจจุบัน

**คณะกรรมการบริหาร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน**

พ.ศ. 2533

1. รองอธิการบดี	ผศ.ดร.ธานี ทับทิมโต
2. ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร	อาจารย์เมตตา ไหมม่วงษ์
3. ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	ผศ.ธวัช ดอนสกุล
4. ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต	อาจารย์สุวัฒน์ บัววรภรณ์
5. ผู้ช่วยรองอธิการบดีพัฒนา	อาจารย์ ดร.บรรชา รัตนวัย
6. ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ	ผศ.เกษมศรี วงศ์เลิศวิทย์
7. ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย	อาจารย์พวงร้อย กล่อมเอียง
8. ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน	รศ.ดร.เสนาะ บุญมี
9. รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์	อาจารย์วิโรจน์ เอ็งสุโสภณ
10. รองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์	อาจารย์ครรชิต พงษ์ธนอนันต์
11. รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์	อาจารย์ประดิษฐ์ คุณรัตน์
12. รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์	อาจารย์เจริญ ไช้ไชย
13. รองผู้อำนวยการสำนักหอสมุด	รศ.ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตปทุมวัน ตั้งอยู่ที่ถนนอังรีดูนังค์ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ในบริเวณเดียวกับโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

วิทยาเขตแห่งนี้เดิมเป็นแผนกฝึกหัดครูมัธยม โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ถนนพญาไท ตั้งขึ้นเพราะเหตุ 2 ประการ คือ

1. เนื่องจากการขาดแคลนครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษา หลังสงครามโลกครั้งที่ 2
2. รัฐบาลในขณะนั้น มีนโยบายยกเลิกชั้นเตรียมอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยให้โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ทั่วไปดำเนินการด้านเตรียมอุดมศึกษา ดังนั้นจึงโอนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาในสมัยนั้น มีอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ดีเป็นจำนวนมาก จัดเป็น “ขุมกำลัง” ทางวิชาการ การจัดตั้งแผนกฝึกหัดครูมัธยมเป็นการใช้กำลังคนที่มีอยู่ดังกล่าวให้เต็มประโยชน์

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีคำสั่งลงวันที่ 20 มิถุนายน 2490 ให้เปิดชั้นฝึกหัดครูมัธยมขึ้นในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ให้มีคณะกรรมการอำนวยการฝึกหัดครูมัธยมทำหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงาน รายชื่อคณะกรรมการชุดมีดังนี้

1. หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล
2. หลวงสวัสดิ์สารศาสตร์พุทธิ
3. นายสนั่น สุมิตร
4. หม่อมเจ้าวงษ์มหิป ชยางกูร
5. นายสงวน เล็กสกุล

เมื่อเริ่มงานนั้นหม่อมเจ้าวงษ์มหิป ชยางกูร ทรงเป็นหัวหน้าแผนกครูมัธยม ครั้นโอนไปราชการที่กระทรวงต่างประเทศแล้ว ดร.อัมพร มีสุข ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการและเป็นหัวหน้าแผนกครูมัธยมแทน ในปลายปีการศึกษา 2493 ดร.อัมพร มีสุข ย้ายไปปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการการศึกษาตามรัฐบัญญัติฟูลไบรท์ อาจารย์อุบล หุระนันท์ จึงได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการและเป็นหัวหน้าแผนกฝึกหัดครูตั้งแต่นั้น

ในด้านผู้เรียน เริ่มแรกกับผู้มีความรู้สูงกว่าชั้นประโยคเตรียมอุดมศึกษา ใช้เวลาศึกษามากกว่า 3 ปี รุ่นต่อมาจึงรับผู้สำเร็จประโยคเตรียมอุดมศึกษา หรือเทียบเท่าเข้าเรียนตามหลักสูตร 3 ปี ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรประโยคครูมัธยม (ป.ม.) ซึ่งแบ่งเป็นแผนกอักษรศาสตร์และแผนกวิทยาศาสตร์

ปีการศึกษา 2497 ได้เปิดชั้นสาธิตขึ้นเพื่อเป็นแหล่งฝึกสอนของนักเรียนฝึกหัดครู และเป็นที่ค้นคว้าทดลองวิธีสอนแบบใหม่ ทั้งนี้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการอำนวยการในการประชุมครั้งที่ 45 เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2496 ให้ชื่อว่า “หน่วยสาธิตแผนกฝึกหัดครูมัธยมโรงเรียนเตรียม

อุดมศึกษา" ผู้ที่ทำหน้าที่ครูใหญ่เรียกว่า หัวหน้าหน่วยสาธิต หัวหน้าหน่วยสาธิตคนแรก คือ รองศาสตราจารย์คุณหญิงเต็มศิริ บุญยสิงห์ เมื่อรองศาสตราจารย์คุณหญิงเต็มศิริ บุญยสิงห์ ย้ายไปประจำวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานสมิทร รองศาสตราจารย์คุณหญิงสมจิตต์ ศรีธัญรัตน์ ได้ดำรงตำแหน่งแทนจนครบเกษียณอายุ เมื่อ พ.ศ.2523 ผู้ช่วยศาสตราจารย์พ่ายพ บุปผาคำ ได้ดำรงตำแหน่งแทนจนครบเกษียณอายุใน พ.ศ.2531 อาจารย์ใหญ่ในปัจจุบัน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผกา แสงสุวรรณ

ในปีการศึกษา 2498 คณะกรรมการอำนวยการฝึกหัดครูมัธยมสลายตัวไป เมื่อมีประกาศกระทรวงศึกษาธิการลงวันที่ 11 มิถุนายน 2498 ให้โอนแผนกครูมัธยมของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ไปสังกัดกรมการฝึกหัดครู คือเป็นสาขาหนึ่งของวิทยาลัยวิชาการศึกษา มีกรมการสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษาทำหน้าที่แทน ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ.2497 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผลให้แผนกฝึกหัดครูมัธยมเปลี่ยนทั้งสังกัด และฐานะ คือ จากแผนกในสังกัดโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา มาเป็นหน่วยงานอิสระอยู่ระยะหนึ่ง และต่อมาเมื่อประกาศใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ.2497 แล้วก็กลายเป็นสาขาของวิทยาลัยวิชาการศึกษา เรียกว่า วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน มีรองอธิการ เป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่ออธิการ วิทยาลัยวิชาการศึกษา หลักสูตรเดิม 3 ปี ได้เปลี่ยนเป็น 4 ปี ตามหลักสูตรของวิทยาลัยวิชาการศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจะได้รับวุฒิปริญญาตรีวิชาการศึกษา (กศ.บ.) วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน ได้เปิดสอนเฉพาะสาขามัธยมศึกษาตลอดมา

ต่อมาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน ได้เริ่มโครงการส่งเสริมวุฒิมัธยมศึกษาประจำการตั้งแต่ปีการศึกษา 2502 เป็นต้นมา โดยเปิดสอนหลักสูตรอนุปริญญาวิชาการศึกษา แก่บุคคลภายนอกและได้สำเร็จการศึกษาเป็นรุ่นแรก ในปีการศึกษา 2505

เมื่อวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน จึงเปลี่ยนฐานะเป็นมหาวิทยาลัย มีชื่อใหม่ว่า "มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน" และเปลี่ยนสังกัดจากกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ มาขึ้นกับทบวงมหาวิทยาลัย

นับตั้งแต่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน ได้ถือกำเนิดมาจนกระทั่งได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ผู้บริหารที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี มี 6 ท่าน คือ

1. ศาสตราจารย์คุณหญิงอุบล หุระนันท์	พ.ศ.2492-2514
2. ศาสตราจารย์ ดร.ลัดดา วงศ์ชัยณ์	พ.ศ.2514-2517
3. ศาสตราจารย์ ดร.มัลลิกา เกาพิจิตร	พ.ศ.2517-2520
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิญ มลิณฑสุต	พ.ศ.2520-2524
5. รองศาสตราจารย์ คุณหญิงสมจิตต์ ศรีธัญรัตน์	พ.ศ.2524-2530
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ชมพันธุ์ ฤกษ์พร ณ อยุธยา	พ.ศ.2530-ปัจจุบัน

คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ประกอบด้วย

1. รองอธิการบดี (รศ.ดร.ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา)	ประธานกรรมการ
2. รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ (ผศ.มาลี โทณานนท์)	กรรมการ
3. รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ (อาจารย์อรรณ สัมมาพันธ์)	กรรมการ
4. รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ (อาจารย์ชมพูนุท นาศิริรักษ์)	กรรมการ
5. รองผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง (ศ.ดร.ลมูล รัตตากร)	กรรมการ
6. อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิต มศว ปทุมวัน (ผศ.ผกา แสงสุวรรณ)	กรรมการ
7. ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ (อาจารย์พัชนี ไชติงเสถียร)	กรรมการ
8. ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา (อาจารย์มาลินี ประเสริฐธรรม)	กรรมการ
9. ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต (อาจารย์ธงชัย เจริญทรัพย์มณี)	กรรมการ
10. ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษและต่างประเทศ
(ผศ.เซาวลี จงประเสริฐ)	กรรมการ
11. ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย (อาจารย์เชาวนา ขวลิตธำรง)	กรรมการ
12. ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร (อาจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)	กรรมการ
และเลขานุการ

ผู้ได้รับเชิญเข้าร่วมประชุม คือ

1. ประธานสภาคณาจารย์
2. ประธานกรรมการประชาสัมพันธ์

การแบ่งส่วนราชการ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีฐานะเป็นวิทยาเขตหนึ่งของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ มีรองอธิการบดีประจำวิทยาเขต ปทุมวัน เป็นหัวหน้า มีการแบ่งส่วนราชการออกเป็น

1. สำนักรองอธิการบดี
 - 1.1 ฝ่ายบริหาร
 - 1.1.1 กองธุรการ
 - 1.2 ฝ่ายวิชาการ
 - 1.3 ฝ่ายวางแผนและพัฒนา
 - 1.4 ฝ่ายกิจการพิเศษและต่างประเทศ
 - 1.5 ฝ่ายกิจการนิสิต
 - 1.6 ฝ่ายวิจัย
2. คณะมนุษยศาสตร์
 - 2.1 ภาควิชาจิตวิทยา
 - 2.2 ภาควิชาดุริยางคศาสตร์
 - 2.3 ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
 - 2.4 ภาควิชาภาษาตะวันตก
 - 2.4.1 แผนกวิชาภาษาฝรั่งเศส

- 2.4.2 แผนกวิชาภาษาเยอรมัน
- 2.4.3 แผนกวิชาภาษาอังกฤษ
- 2.5 ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
- 2.6 ภาควิชาภาษาศาสตร์
- 2.7 ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม
- 3. คณะศึกษาศาสตร์
 - 3.1 ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
 - 3.2 ภาควิชาการบริหารการศึกษา
 - 3.3 ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 3.5 ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา
 - 3.5 ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
 - 3.5.1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
- 4. คณะสังคมศาสตร์
 - 4.1 ภาควิชาบริการธุรกิจ
 - 4.2 ภาควิชาประวัติศาสตร์
 - 4.3 ภาควิชาภูมิศาสตร์
 - 4.4 ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
 - 4.5 ภาควิชาสังคมวิทยา
- 5. หอสมุดวิทยาเขต

นโยบายการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน เป็นสถาบันการศึกษาในระดับสูงสุด มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการผลิตกำลังคนที่มีคุณสมบัติ มีปัญญา มีคุณธรรม เพื่อช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้นภารกิจสำคัญที่มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการมาแล้ว ตามบทบาทและหน้าที่ของมหาวิทยาลัย และจะเร่งดำเนินการต่อไปในอนาคต คือ

1. การสอน เพื่อผลิตบุคคลให้มีวิชาชีพระดับสูง สำหรับออกไปรับใช้สังคมเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพสมบูรณ์ มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมหลักสูตรบางหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ได้แก่ วิชาเอกประวัติศาสตร์ (เน้นการท่องเที่ยว) การสอนวิชาภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน เป็นการสอนภาษาต่างประเทศที่เปิดสอนเฉพาะวิทยาเขต ปทุมวัน ซึ่งทางวิทยาเขตเน้นการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตในด้านภาษาเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ยังเปิดสอนวิชาเลือก เช่น วิชาภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น การพูดและการอ่านสำหรับการท่องเที่ยว อังกฤษธุรกิจ ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการโรงแรม เป็นต้น อันจะเป็นการพัฒนาความพร้อมของบัณฑิตให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานภาคธุรกิจ

นอกจากการสอนด้านวิชาการแล้ว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ยังได้จัดการศึกษาอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมเสริมให้แก่นิสิต โดยการเชิญวิทยากรมาบรรยายเป็นประจำทั้งด้านวิชาการและปลูกฝังจริยธรรม

ในด้านการพัฒนาคุณภาพการสอนของคณาจารย์ ได้มีการสนับสนุนบุคลากรเข้าร่วมประชุมสัมมนา ฝึกอบรม ดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เป็นประโยชน์แก่คณาจารย์และมหาวิทยาลัย โดยส่วนรวม โดยจัดให้มีโครงการความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ อันได้แก่ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย

นอกจากนี้ยังได้มีการพัฒนาบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ โดยจัดให้มีโครงการประชุมสัมมนาและฝึกอบรมต่าง ๆ เช่น โครงการอบรมความรู้ ด้านคอมพิวเตอร์ โครงการอบรมการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์กับโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน โครงการกีฬาข้าราชการและลูกจ้าง และโครงการพัฒนาข้าราชการและลูกจ้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนคุณภาพในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรเพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์และความสามัคคี และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้ได้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน

2. การวิจัย วิทยาเขตปทุมวันได้จัดส่งเสริมการวิจัย โดยจัดให้มีโครงการเพิ่มพูนความรู้ด้านการวิจัย เพื่อส่งเสริมให้นิสิตและคณาจารย์มีความรู้ทางการวิจัย เพื่อกระตุ้นบุคลากรให้สนใจที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถด้านการทำวิจัย และเพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำวิจัย และการใช้ผลการวิจัยให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

สำหรับโครงการวิจัยที่กำลังดำเนินการโดยใช้งบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2533-2534 คือ งานวิจัยเรื่อง "การสร้างและพัฒนาสื่อ เพื่อฝึกทักษะการพูดของเด็กพิการทางโสต" โครงการมหาวิทยาลัยสนับสนุนงานพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามโครงการน้ำพระทัยจากในหลวงฯ (อีสานเขียว) ได้ให้ทุนสนับสนุนจำนวน 100,000 บาท "โครงการขยายพันธุ์และเผยแพร่ไม้ผลพันธุ์ดี" มีพื้นที่ปฏิบัติงานที่ ตำบลวังหลวง อำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังได้รับงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2534-2535 สำหรับโครงการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้กลวิธี "โครเอย์" เพื่อสร้างเสริมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

3. การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมในด้านต่าง ๆ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ได้จัดตั้งศูนย์บริการทางวิชาการแก่สังคม 3 ศูนย์ คือ

1. ศูนย์ภาษา อยู่ในความรับผิดชอบของคณะมนุษยศาสตร์
2. ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน อยู่ในความรับผิดชอบของคณะศึกษาศาสตร์
3. ศูนย์บริการความรู้ทางสังคมศาสตร์สำหรับประชาชน อยู่ในความรับผิดชอบของคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีโครงการที่ทำร่วมกับต่างประเทศด้วย เช่น

โครงการร่วมมือกับมหาวิทยาลัย Puget Sound ประเทศสหรัฐอเมริกา ในการอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือแก่มหาวิทยาลัย Puget Sound ในการนำนักศึกษา มาศึกษาวัฒนธรรมไทย โดยเริ่มตั้งแต่ พ.ศ.2530 เป็นต้นมาจนปัจจุบัน

โครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน กับ Sydney College of Advanced Education (ต่อมารวมกับ University of Sydney) ประเทศออสเตรเลีย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ได้ส่งคณะอาจารย์ไปฝึกอบรมที่ประเทศออสเตรเลียตั้งแต่ พ.ศ.2531 เป็นจำนวน 3 รุ่นแล้ว ส่วนมหาวิทยาลัยซิดนีย์ได้ส่งนิสิตมาฝึกสอนที่โรงเรียนสาธิต มศว ปทุมวัน ตั้งแต่ พ.ศ.2532 ปัจจุบันนี้โครงการนี้ได้เป็นโครงการระดับมหาวิทยาลัย คือ ได้มีการทำสัญญาโครงการแลกเปลี่ยนความช่วยเหลือระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับมหาวิทยาลัยซิดนีย์ ซึ่งนับว่าเป็นการริเริ่มของวิทยาเขต ปทุมวัน

โครงการบริการทางวิชาการแก่สังคม เช่น

คณะมนุษยศาสตร์ รับผิดชอบศูนย์ภาษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จัดโครงการสอนภาษาญี่ปุ่นภาคฤดูร้อน (มีนาคม-เมษายน) โดยมีอาสาสมัคร JICA

โครงการสอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อการท่องเที่ยวและโครงการอบรมภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว

คณะศึกษาศาสตร์ รับผิดชอบโครงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน โครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โครงการเตรียมฝึกสอน โครงการสัมมนาหลังฝึกสอน

คณะสังคมศาสตร์ รับผิดชอบโครงการพัฒนาชุมชนแออัดในเขตเมือง : การพัฒนาเด็กและเยาวชนโครงการศูนย์บริการความรู้ทางสังคมศาสตร์สำหรับประชาชน เป็นต้น

4. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม วิทยาเขตปทุมวันได้มีบทบาทในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและการปลูกฝังความเป็นพลเมืองดีให้แก่ นิสิต นักศึกษา เพื่อที่จะได้ถ่ายทอดไปยังประชาชน ที่สำคัญได้แก่ การจัดพิธีไหว้ครูประจำปี พิธีไหว้ครูดนตรีไทย การเข้าร่วมงานดนตรีไทยอุดมศึกษา โครงการศึกษาและปฏิบัติธรรมของภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม และการเข้าร่วมกิจกรรมในงานส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยหมุนเวียนให้วิทยาเขตต่าง ๆ เป็นเจ้าภาพ

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ยังส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ และจริยธรรมของนิสิต โดยมีโครงการคัดเลือกนิสิตดีเด่น และการส่งเสริมพัฒนาจริยธรรมแก่นิสิต เพื่อเสริมสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาสังคมสืบไป

ประวัติและผลงานของ คณะศึกษาศาสตร์

ความเป็นมา

นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2492 ปีที่กระทรวงศึกษาธิการได้ก่อตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตรขึ้นมา ต่อมา พ.ศ. 2496 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศยกฐานะโรงเรียนฝึกหัดครูแห่งนี้ขึ้นเป็น วิทยาลัยวิชาการศึกษา และได้มีพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษาพุทธศักราช 2497 ออกมารองรับในฐานะสถาบันอุดมศึกษา ทำให้สามารถผลิตบัณฑิตทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกได้เหมือนมหาวิทยาลัยทั่วไป พระราชบัญญัติฉบับนี้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ.2497 เราจึงถือว่าวันที่ 16 กันยายน เป็นวันกำเนิดวิทยาลัยวิชาการศึกษา และผู้ที่เราไม่ควรลืมในฐานะที่ท่านเป็นผู้คิดริเริ่มก่อตั้งวิทยาลัยแห่งนี้ให้เป็นสถาบันผลิตครูปริญญา นั่นคือ ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี

วิทยาลัยวิชาการศึกษาในสมัยนั้นทำหน้าที่ผลิตครูและเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาเพียงอย่างเดียว จึงมีคณะที่สำคัญเพียงคณะเดียว คือ คณะวิชาการศึกษา ส่วนคณะอื่นๆ เช่น คณะวิชาวิจัยการศึกษา คณะมนุษยธรรมศึกษาและสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เป็นเพียงคณะที่ช่วยให้งานของคณะวิชาการศึกษาดำเนินงานไปได้โดยสมบูรณ์เท่านั้น เพราะทั้งหมดช่วยกันสอนและผลิตบัณฑิตทางการศึกษาเพียงปริญญาเดียว ด้วยเหตุนี้ วันที่ 16 กันยายน จึงเป็นเสมือนวันก่อกำเนิด คณะวิชาการศึกษา นั่นเอง

คณะวิชาการศึกษาดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษาเรื่อยมา จนถึง พ.ศ.2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาจึงได้เปลี่ยนฐานะและชื่อเป็น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พุทธศักราช 2517 คณะวิชาการศึกษาก็ได้เปลี่ยนเป็น คณะศึกษาศาสตร์ ตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาที่ประกาศออกมาในขณะนั้น เมื่อเป็นดังนี้ เราจึงถือกันว่า วันที่ 16 กันยายน ก็คือวันคล้ายวันสถาปนาคณะศึกษาศาสตร์ด้วย ตลอดระยะเวลา 20 ปี ที่ดำรงฐานะเป็นคณะวิชาศึกษานั้น มีหัวหน้าคณะวิชาตามลำดับดังนี้

1. ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี (2497-2499)
 2. ศาสตราจารย์ ดร.สุดีใจ เหล่าสุนทร (2499-2505)
 3. ศาสตราจารย์ นางุเจลิยว สุมาวงศ์ (2505-2516)
 4. ศาสตราจารย์ ดร.มัลลิกา ภาพิจิตร (2516-2518)
- ตั้งแต่ พ.ศ.2517 คณะศึกษาศาสตร์มีคณบดีตามลำดับดังนี้
1. รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ (2518-2522)
 2. ศาสตราจารย์ ดร.อารี สันหนวี (2522-2526)
 3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมควร อภัยพันธ์ุ (2526-2530)
 4. รองศาสตราจารย์ ดร.เบ็อง กุมุท (2530-2532)
 5. รองศาสตราจารย์ ชม ภูมิภาค (2533-ปัจจุบัน)

- 1.2.7 เทคโนโลยีทางการศึกษา
- 1.2.8 บรรณารักษศาสตร์
- 1.2.9 การศึกษาผู้ใหญ่
- 1.2.10 การศึกษาพิเศษ
- 1.2.11 การศึกษาปฐมวัย
- 1.2.12 จิตวิทยาพัฒนาการ
- 1.2.13 จิตวิทยาการศึกษา
- 1.2.14 พลศึกษา
- 1.2.15 สุขศึกษา
- 1.2.16 ภาษาศาสตร์การศึกษา
- 1.2.17 ภาษาไทย
- 1.2.18 ภาษาอังกฤษ
- 1.2.19 ภูมิศาสตร์
- 1.2.20 ประวัติศาสตร์
- 1.2.21 วิทยาศาสตร์ศึกษา
- 1.2.22 คณิตศาสตร์
- 1.2.23 ชีววิทยา
- 1.2.24 อุตสาหกรรมศึกษา

มีนิสิตทั้งสิ้น 1,603 คน มีมหาบัณฑิตที่สำเร็จแล้วทั้งสิ้น 4,010 คน (คิดถึงปีการศึกษา 2532)

1.3 ระดับปริญญาเอกเปิดสอนทั้งสิ้น 4 สาขา คือ

- 1.3.1 การบริหารการศึกษา
- 1.3.2 เทคโนโลยีการศึกษา
- 1.3.3 การอุดมศึกษา
- 1.3.4 การทดสอบและวัดผลการศึกษา

มีนิสิตทั้งสิ้นประมาณ 47 คน มีดุษฎีบัณฑิตที่สำเร็จแล้วทั้งสิ้น 9 คน (คิดถึงปีการศึกษา 2532)

1.4 ในช่วงแผนพัฒনারะยะที่ 6 และแผนพัฒনারะยะที่ 7 คณะศึกษาศาสตร์มีโครงการเปิดสอนนิสิตเพิ่มอีก 5 สาขา คือ

- 1.4.1 ระดับปริญญาโท 1 สาขา คือ เทคโนโลยีการฝึกอบรม (ปี 2537)
- 1.4.2 ระดับปริญญาเอก 4 สาขา คือ
 - 1.4.2.1 การศึกษาผู้ใหญ่ (ปี 2535)
 - 1.4.2.2 การศึกษาปฐมวัย (ปี 2538)

1.4.2.3 จิตวิทยาการให้คำปรึกษา (ปี 2538)

1.4.2.4 หลักสูตรและการสอน (ปี 2537)

2. คณาจารย์ของคณะศึกษาศาสตร์จัดทำโครงการวิจัยด้านการศึกษาปีละประมาณ 10 โครงการ และยังมีคณาจารย์จำนวนหนึ่งไปเป็นที่ปรึกษา และเป็นกรรมการวิจัยของหน่วยงานอื่นๆ ภายนอกมหาวิทยาลัย
3. การบริการวิชาการแก่สังคม ภาควิชาต่างๆ ได้จัดให้มีโครงการบริการวิชาการแก่สังคมในรูปของการจัดประชุม สัมมนาทางวิชาการปีละประมาณ 12 โครงการ และยังให้บริการวิชาการแก่สังคมในรูปอื่นๆ เช่น โรงเรียนสาธิต โครงการบริการวิชาการแก่ผู้มีความบกพร่องทางการได้ยิน การเป็นวิทยากรและที่ปรึกษาโครงการต่างๆ ของหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย
4. การทุนำรุงศิลปะ และวัฒนธรรมเป็นโครงการ เฉพาะเรื่อง เช่น โครงการวันเด็ก การแสดงของนิสิตภาคต่างๆ ในโครงการเพชรในตม และโรงเรียนสาธิตยังจัดให้มีการแสดงศิลปวัฒนธรรมเป็นประจำทุกปี
5. งานอื่นๆ คณะศึกษาศาสตร์มีโครงการพิเศษนอกเหนือจากงานที่กล่าวมาแล้วคือ
 - 5.1 โครงการเพชรในตม เป็นโครงการร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน และกระทรวงศึกษาธิการ รับนักเรียนจากหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองเข้าศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ปีละ 30 คน เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วบัณฑิตเหล่านี้จะกลับไปรับราชการสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติในหมู่บ้านที่ตนเองมีภูมิลำเนาหรือหมู่บ้านใกล้เคียง
 - 5.2 โครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์ เป็นโครงการเพื่อบัญญัติศัพท์และอธิบายตามศัพท์ด้านการศึกษาและจิตวิทยามีทั้งสิ้น 16 สาขาวิชา
 - 5.3 โครงการพัฒนาวิชาชีพศึกษาศาสตร์ เป็นโครงการส่งเสริมให้คณาจารย์ทดลองค้นคว้าวิจัยเพื่อหารูปแบบใหม่ๆ ในการจัดการศึกษาเพื่อขึ้นนำสังคม โดยคณะศึกษาศาสตร์สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการด้านต่างๆ

นโยบายการบริหารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วัตถุประสงค์ทั่วไป

การบริหารงานคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวัตถุประสงค์ทั่วไปจะต้องบรรลุมีดังนี้

1. ความสมัครสมานสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของชาวศึกษาศาสตร์
2. ความศรัทธาของชาวศึกษาศาสตร์ที่มีต่อคณะศึกษาศาสตร์
3. ความเข้าใจตรงกันและยอมรับร่วมกันในหลักชัยของคณะศึกษาศาสตร์
4. ความมุ่งมั่นของชาวคณะศึกษาศาสตร์ที่จะสร้างความเกรียงไกรให้แก่คณะศึกษาศาสตร์
5. ความเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนที่มีต่อคณะศึกษาศาสตร์
6. เลือกคนสติปัญญาดีและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เข้าเรียนคณะศึกษาศาสตร์
7. สิ่งแวดล้อม การเรียนการสอนที่ดี เพื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
8. วิชาชีพการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูง ต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษา
9. ทำหน้าที่ในการสอน การวิจัย การบริการชุมชน และทุนบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้มีความ

สมคูลย์

นโยบาย

1. เร่งจัดการสร้างขวัญและกำลังใจแก่คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของคณะศึกษาศาสตร์
2. ส่งเสริมให้ชาวคณะศึกษาศาสตร์มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคณะศึกษาศาสตร์
3. ให้ชาวศึกษาศาสตร์ทราบและเข้าใจแผนพัฒนาคณะศึกษาศาสตร์
4. ให้ชาวคณะศึกษาศาสตร์ตระหนักในหน้าที่ของตนต่อการพัฒนาคณะศึกษาศาสตร์
5. ประชาสัมพันธ์คณะศึกษาศาสตร์ในทุกรูปแบบ
6. ดูแลและประสานงานการปฏิบัติงานของบัณฑิตการศึกษา
7. พัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของคณะศึกษาศาสตร์ให้มีความสะอาดและสะดวกต่อการเรียนรู้
8. นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนให้มากขึ้น
9. ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีวิชาต่างๆ มีความริเริ่มในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะมหาวิทยาลัยให้มีความครบถ้วนและมีความสมคูลย์

มาตรการ

1. ปรับปรุงกิจการสโมสรอาจารย์ให้สามารถให้ความสะดวกสบายแก่คณาจารย์ได้เต็มที่
2. ส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณาจารย์ให้ได้รับความสะดวกให้มากที่สุด
3. พิจารณาความดีความชอบด้วยความเป็นธรรม
4. สนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของคณาจารย์
5. ประชาสัมพันธ์ผลงานของคณะศึกษาศาสตร์ทางสื่อมวลชนทุกประเภท
6. ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการมีงานทำของบัณฑิตศึกษาศาสตร์
7. พัฒนาห้องเรียนและอาคารสถานที่ให้มีความสะอาดและร่มรื่น
8. ปรับปรุงหน่วยสื่อการสอนให้สามารถบริการแก่การเรียนการสอนอย่างกว้างขวางนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการสอน
9. ส่งเสริมให้ภาควิชามีความคล่องตัวในการทำงาน ประสานงานโดยใช้คณะกรรมการประจำคณะ

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นวัตถุประสงค์ นโยบาย และมาตรการโดยทั่วไปในการบริหารงานคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้การบริหารงานคณะศึกษาศาสตร์บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพโดยแยกงานการบริหารคณะศึกษาศาสตร์ออกเป็น 8 ฝ่าย และแต่ละฝ่ายมีวัตถุประสงค์ นโยบาย และมาตรการเฉพาะดังนี้

1. ฝ่ายบริหาร

วัตถุประสงค์

ฝ่ายบริหารของคณะศึกษาศาสตร์ มีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยสนับสนุนและให้ความร่วมมือทุกๆ ด้านทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะมีผลต่อในเรื่องของการเรียนการสอน สวัสดิการต่างๆ ของอาจารย์และข้าราชการ ซึ่งสามารถจำแนกงานที่จะต้องรับผิดชอบโดยสังเขป เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. งานสารบรรณ งานธุรการต่างๆ งานประชุมของคณะ
2. งานบุคคล ได้แก่ ทะเบียนประวัติ การบรรจุ แต่งตั้ง การลาต่างๆ ของอาจารย์และข้าราชการ
3. งานงบประมาณและพัสดุ วางแผนในการจัดทำงานงบประมาณ ติดตามการใช้เงินงบประมาณ สวัสดิการเกี่ยวกับการเงิน การจัดหาและแจกจ่ายพัสดุครุภัณฑ์
4. งานสถานที่ ควบคุมการรักษา ความสะอาดอาคาร ซ่อมแซมบำรุงรักษา ประสานงานในเรื่องห้องพักทำงานของอาจารย์ ข้าราชการ ตลอดจนห้องเรียนต่างๆ
5. งานสนับสนุนการศึกษา เช่น งบประมาณสื่อการสอน งานพิมพ์เอกสารคำสอนและข้อสอบ

นโยบาย

1. เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของงานต่างๆ ดังกล่าว
2. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นต้องติดตามแก้ไขโดยเร็ว
3. พัฒนางานของคณะให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

มาตรการ

1. เพิ่มความรวดเร็วในงานสารบรรณ เช่นการติดต่อ การโต้ตอบหนังสือราชการสำหรับการประชุมต่างๆ ให้มีการเผยแพร่ผลการประชุมในเรื่องที่ไม่เป็นความลับของราชการ
2. จัดทำระบบการเก็บทะเบียนประวัติให้ง่ายต่อการค้นหา
3. บริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มความรวดเร็วเกี่ยวกับการเงินต่างๆ จัดหาวัสดุครุภัณฑ์ ที่มีคุณภาพและตรงต่อวัตถุประสงค์ของการสอน
4. หมั่นตรวจดูแลอาคารสถานที่ เมื่อพบสิ่งบกพร่อง ดำเนินการแก้ไขทันที ห้องพักอาจารย์ และห้องเรียนไม่พอ ต้องประสานงานโดยเร็ว
5. ควบคุมดูแลผู้ทำหน้าที่ให้บริการสื่อการสอนโดยใกล้ชิด วางระบบงานพิมพ์เอกสารคำสอน และข้อสอบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ฝ่ายวิชาการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ความสามารถ และผลงานทางวิชาการของบุคลากรในคณะศึกษาศาสตร์
2. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานทางวิชาการของภาควิชา
3. เพื่อพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนในคณะให้เหมาะสม ทันสมัย และทันเหตุการณ์
4. เพื่อสนับสนุนงานด้านการให้บริการทางวิชาการ ของบุคลากรในคณะศึกษาศาสตร์

นโยบาย

1. สนับสนุนการจัดประชุมทางวิชาการ การอบรมและสัมมนาของภาควิชาต่างๆ
2. สนับสนุนและหาโอกาสให้บุคลากรในคณะศึกษาศาสตร์ ได้เข้าร่วมประชุมทางวิชาการ ที่หน่วยงานภายนอกจัดขึ้นในสาขาวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่
3. สนับสนุนการจัดกิจกรรม และโครงการทางวิชาการของภาควิชา
4. แสวงหาความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
5. พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสม ทันสมัย และทันเหตุการณ์

3. ฝ่ายวางแผนและพัฒนา

วัตถุประสงค์

1. จัดการศึกษาในสาขาศึกษาศาสตร์ ให้ได้ตามแผนที่กำหนด
2. พยายามติดตามและดูแลให้งบประมาณทั้งงบประมาณแผ่นดิน และงบประมาณรายได้ เป็นไปตามแผนที่กำหนด
3. จัดทำข้อมูลของคณะทั้งนิสิตและอาจารย์ให้เป็นปัจจุบัน

นโยบาย

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลที่เกี่ยวข้องจัดดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้
2. สนับสนุนให้มีงบประมาณและทรัพยากรต่างๆ เพียงพอที่จะจัดดำเนินการตามแผนที่กำหนดได้
3. ส่งเสริมให้อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ทราบและเข้าใจแผนต่างๆ ของคณะศึกษาศาสตร์
4. ส่งเสริมให้อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์มีส่วนร่วมในการพัฒนาคณะ
5. เร่งรัดในการจัดทำข้อมูลทั้งของนิสิตและอาจารย์ให้เป็นปัจจุบัน

มาตรการ

1. ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยและบุคลากรที่เกี่ยวข้องของคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้ตามแผนที่กำหนดไว้
2. ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในมหาวิทยาลัย เพื่อให้ได้งบประมาณ ทั้งงบประมาณแผ่นดิน และงบประมาณเงินรายได้ตามแผนที่กำหนดจัดดำเนินการ จัดทำคลังข้อมูลของนิสิตและอาจารย์ให้เป็นปัจจุบัน
4. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการใช้อัตรากำลังของคณะเพื่อสรรหาคณาครที่มีคุณภาพมาทดแทน เพื่อที่จะให้สามารถจัดดำเนินการตามแผนที่กำหนดได้
5. จัดทำและเผยแพร่เกี่ยวกับแผนต่างๆ ของคณะศึกษาศาสตร์ ให้อาจารย์ได้ทราบอย่างทั่วถึง
6. สนับสนุนให้คณาจารย์ได้เข้ารับการอบรม ทำการอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับวิชาการ

4. ฝ่ายวิจัย

วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของการวิจัยทางการศึกษาของอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ โดยมีเป้าหมายอยู่ที่ความเป็นเลิศและความเป็นผู้นำทางการศึกษาของประเทศ

นโยบาย

1. ส่งเสริมและกระตุ้นให้อาจารย์ทุกคนมีความต้องการที่จะทำการวิจัย
2. ให้ความช่วยเหลือด้านการเตรียมโครงการวิจัย การดำเนินการวิจัย และการเสนอผลการวิจัย
3. หาแหล่งทุนและประชาสัมพันธ์ทุนวิจัยของหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนติดต่อประสานงานระหว่างมหาวิทยาลัย (ผ่านฝ่ายวิจัยของมหาวิทยาลัย) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนการเสนอผลงานวิจัยของอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศ

มาตรการ

1. ตั้งหน่วยส่งเสริมและช่วยเหลือด้านการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้บริการด้านการเตรียมขอทุนวิจัย ตลอดจนการทำการวิจัยและรายงานการวิจัย
2. ประสานและกระตุ้นให้ฝ่ายวิจัยของมหาวิทยาลัยดำเนินการติดต่อกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อจัดการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยของอาจารย์ในระดับอุดมศึกษา โดยสับเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพ ปีละ 1 ครั้ง (แทนที่ต่างมหาวิทยาลัยต่างจัดกันอย่างในปัจจุบัน) จะทำให้มีผลงานวิจัยทุกสาขาวิชา ซึ่งต่างจากที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจัดอยู่ประจำทุกปี ที่เน้นเฉพาะด้านการศึกษาและสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเท่านั้น
3. จัดทำแผ่นป้ายในสโมสรอาจารย์เพื่อเสนอข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการวิจัยอย่างปัจจุบัน และจัดเป็นแผ่นป้ายเฉพาะ

5. ฝ่ายต่างประเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ และความก้าวหน้าทางวิชาการระหว่างคณาจารย์ศึกษาศาสตร์ กับผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ
2. เพื่อแสวงหาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างคณะศึกษาศาสตร์ กับสถาบันการศึกษาชั้นสูงในต่างประเทศ
3. เพื่อเผยแพร่เกียรติภูมิของคณะศึกษาศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในต่างประเทศ

นโยบาย

1. สนับสนุนให้อาจารย์ เพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการในต่างประเทศ โดยการเข้าร่วมประชุมทางวิชาการ หรือการวิจัย หรือการไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ
2. แสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศ ผ่านหน่วยงานของต่างประเทศในประเทศไทย และติดต่อกับหน่วยงานในต่างประเทศโดยตรง
3. จัดหาวิทยากรชาวต่างประเทศมาบรรยายทางวิชาการ หรือสัมมนาในประเทศเพื่อให้อาจารย์ได้แลกเปลี่ยนและเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาการ
4. จัดประชุมนานาชาติในประเทศไทย โดยคณะศึกษาศาสตร์ เป็นเจ้าภาพ

มาตรการ

1. ประสานงานกับฝ่ายต่างประเทศของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการจัดสรรทุนเพื่อไปศึกษาและดูงานในต่างประเทศ
2. ประสานงานกับหน่วยงานเอกชน และหน่วยงานรัฐบาลต่างประเทศ ในประเทศไทยเพื่อแสวงหาทุนสำหรับคณาจารย์ไปศึกษาและดูงานในต่างประเทศ ร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการในต่างประเทศ และสำหรับชาวต่างประเทศมาบรรยายทางวิชาการในประเทศไทย

3. สสำรวจความเป็นไปได้ในการจัดประชุมนานาชาติในประเทศไทย
4. จัดรายการดูงานและท่องเที่ยวในต่างประเทศ โดยคณาจารย์เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเองบางส่วน

6. ฝ่ายกิจการนิสิต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ ความเข้าใจ ความสามัคคีอันดีงามของนิสิตและบุคลากรของคณะฯ
2. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตได้เรียนรู้และสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบตามวิถีทางประชาธิปไตย
3. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตมีคารวธรรม สามัคคีธรรมและปัญญาธรรม
4. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตรู้คุณค่าของการเสียสละและอุทิศตนเพื่อส่วนรวม
5. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตรู้จักตนเองและผู้อื่นในการอยู่ร่วมกัน
6. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตเกิดพลานามัยและพัฒนาบุคลิกภาพแห่งตน
7. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา ประสบการณ์ ความคิดสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ส่วนตัวและสังคม
8. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตทำงานในรูปแบบต่างๆ เช่น สโมสร ชมรม และการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน สังคม
9. เพื่อส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของไทย
10. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณของคณะฯ

นโยบาย

1. จัดกิจกรรมให้เกิดคุณค่าทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. สร้างความเข้าใจและมีเป้าหมายในหลักการอันเดียวกันเพื่อพัฒนาศักยภาพเอกภาพแห่งตนและหมู่คณะ
3. ให้นิสิตเกิดการพัฒนา จัดประสบการณ์แห่งตนในเรื่องของโลกียธรรมและโลกุตระธรรมเพื่อชีวิต
4. สร้างสถานการณ์ให้เกิดการรับรู้ ซาบซึ้ง มีทัศนคติที่ดีต่อธรรมชาติ ศิลปะ วัฒนธรรม ฯลฯ ของไทย
5. บริการให้คำปรึกษาทั้ง (Advising, Counseling)
6. ใช้หลักการ POSDCORB 7 กระบวนการดำเนินการ

มาตรการ

เป็นที่พึงและให้ความอบอุ่นแก่นิสิต สร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษาและความประพฤติชอบ มีทัศนคติกว้างไกลต่อคุณธรรม จริยธรรม เมตตาธรรม เพื่อพัฒนาอินทรีย์ทั้งห้าของร่างกายและจิตใจ ประสานงานกับหน่วยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

“การดำเนินการเปรียบเสมือน บิดร มารดา คนที่ 3 ของบุตร”

7. ฝ่ายกิจการพิเศษ

วัตถุประสงค์

1. ช่วยเหลือดูแลและดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมพิเศษต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันมีโครงการพิเศษที่ปรากฏ คือ
 - 1.1 โครงการสารานุกรมคณะศึกษาศาสตร์
 - 1.2 โครงการเพชรในตม
 - 1.3 หน่วยงาน P.D.K.
 - 1.4 มุมหนังสือของคณะ
 - 1.5 สโมสรข้าราชการ
2. ริเริ่มโครงการต่างๆ ที่ส่งเสริมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของคณะ เช่น
 - 2.1 การจัดทำห้องประวัติศาสตร์วิชาการศึกษา
 - 2.2 การจัดทำห้องเรียนโบราณ เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม
 - 2.3 โครงการพุทธธรรม
3. รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมพิเศษเนื่องในวันสำคัญต่างๆ อาทิเช่น
 - 3.1 วันคณะศึกษาศาสตร์ (16 กันยายน)
 - 3.2 วันอำลาชีวิตราชการข้าราชการที่เกษียณอายุ
4. จัดการเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ของคณะศึกษาศาสตร์
5. งานอื่นๆ ที่คณะตีมอบหมาย

นโยบาย

1. เกี่ยวกับกิจกรรมพิเศษต่างๆ
 - 1.1 ดำเนินการให้งานสารานุกรมคณะศึกษาศาสตร์ ที่ดำเนินการมาแล้วให้ดำเนินไปอย่างคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และเผยแพร่แก่ชุมชนมากที่สุด
 - 1.2 ประสานงานและรับใช้คณะกรรมการโครงการเพชรในตมตามที่คณะกรรมการที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งจะมอบหมาย
 - 1.3 ส่งเสริมและประสานงานคณะกรรมการ P.D.K. ให้ได้รับความสะดวกในการบริหารงานของสมาคม
 - 1.4 พัฒนามุมหนังสือคณะศึกษาศาสตร์
 - 1.5 สนับสนุน ส่งเสริม ร่วมมือกับคณะกรรมการสโมสรอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ที่มาจากตัวแทนข้าราชการ
2. ริเริ่มโครงการต่างๆ
 - 2.1 พัฒนาห้องประวัติศาสตร์วิชาการศึกษา
 - 2.2. ริเริ่มจัดทำห้องเรียนโบราณ

- 2.3 สนับสนุนและส่งเสริมโครงการพุทธธรรมในคณะศึกษาศาสตร์
3. กิจกรรมพิเศษ
 - 3.1 จัดงานวันคณะศึกษาศาสตร์ (16 กันยายน) เป็นวันที่ระลึกสำคัญของชาวศึกษาศาสตร์
 - 3.2 จัดการวันอำลาชีวิตราชการข้าราชการที่เกษียณอายุ เพื่อข้าราชการที่จะต้องจากไป
 - 3.3 จัดงานในวันสำคัญและโอกาสอันควรและเหมาะสมโดยหารือร่วมกับคณะกรรมการสโมสรอาจารย์
4. ดำเนินงานประชาสัมพันธ์ผลงานของคณะศึกษาศาสตร์ทั้งภายในและภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ดำเนินงานอื่นๆ ที่คณบดีมอบหมาย

มาตรการ

1. กิจกรรมพิเศษต่างๆ
 - 1.1 ประสานงานคณะกรรมการสภานุกรมเพื่อจัดการประชุมและดำเนินการเพื่องานสภานุกรมต่อไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
 - 1.2 ติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโครงการเพชรในตมเพื่อเป็นข้อมูลของคณะศึกษาศาสตร์
 - 1.3 ประสานงานกับคณะกรรมการทาง P.D.K. และอำนวยความสะดวกในกิจกรรมต่างๆ ของคณะกรรมการ
 - 1.4 จัดตั้งมุมหนังสือของคณะศึกษาศาสตร์ที่ชั้น 2 ของตึก 12
 - 1.5 ขอให้มีการเลือกตั้งประธานสโมสรและมีคณะกรรมการสโมสร และฝ่ายกิจการพิเศษ จะร่วมมือประสานงานอย่างใกล้ชิด
2. ริเริ่มโครงการต่างๆ ขอความร่วมมือคณะกรรมการสโมสรอาจารย์ริเริ่มโครงการดังนี้
 - 2.1 พัฒนาห้องประวัติศาสตร์วิชาการศึกษา
 - 2.2 ริเริ่มจัดทำห้องเรียนโบราณ
 - 2.3 สนับสนุนและส่งเสริมโครงการพุทธธรรมให้เป็นรูปแบบที่ถูกต้องและไปในแนวทางเดียวกัน
3. กิจกรรมพิเศษ ขอความร่วมมือสโมสรอาจารย์ในการวางแผนและดำเนินงาน
 - 3.1 จัดงานวันคณะศึกษาศาสตร์ (16 กันยายน)
 - 3.2 จัดงานวันอำลาชีวิตราชการข้าราชการที่เกษียณอายุ
 - 3.3 จัดงานวันสำคัญอื่นๆ ตามโอกาสอันควร
4. จัดตั้งคณะกรรมการประชาสัมพันธ์คณะศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วยบุคคลจากหน่วยงานคณะศึกษาศาสตร์ทุกหน่วยงาน เพื่อประชุมปรึกษาหารือในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ

5. วางแผนและดำเนินงานตามมติคณะบดีมอบหมายโดยพิจารณาว่าจะขอความร่วมมือประสานงานจากหน่วยงานใด

6. ดำเนินการทุกรูปแบบเพื่อให้เกิดความสามัคคี ขวัญ และกำลังใจในหมู่ข้าราชการคณะศึกษาศาสตร์ทุกหน่วยงาน

7. ในการทำงานจะยึดหลักที่ว่า “ผูกมนุษย์สัมพันธ์ สรรค์สร้างงาน บริการชุมชน” เพื่อความยิ่งใหญ่และเกรียงไกรของชาวศึกษาศาสตร์ทุกท่าน

8. ฝ่ายบริการวิชาการ

วัตถุประสงค์

1. ให้บริการสื่อการสอนกับอาจารย์อย่างทั่วถึงและสะดวกสบาย
2. ให้บริการผลิตสื่อการสอนกับอาจารย์ตามความพร้อมที่มีอยู่
3. เพื่อให้อาจารย์ได้บริการวิชาการแก่สังคมได้เต็มที่และสะดวกสบาย
4. เพื่อให้คณะศึกษาศาสตร์สามารถพึ่งตนเองได้ โดยมีโครงการบริการทางวิชาการสนองต่อสังคมทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างกว้างขวาง

นโยบาย

1. เพื่อเพิ่มคุณภาพนิสิตโดยใช้สื่อการสอน
2. จัดหน่วยฝึกอบรม เพื่อสนองนโยบายพึ่งตนเอง
3. ประสานงานกับกรม กองต่างๆ เพื่อบริการอบรมให้มากขึ้น

มาตรการ

1. ให้บริการสื่อการสอนทั้งที่ตึก 12 และตึก 3 เพื่ออำนวยความสะดวกสบายแก่อาจารย์ทั้งสองตึก
2. ให้บริการผลิตสื่อการสอนตามศักยภาพที่มีอยู่โดยติดต่อกับฝ่ายบริการวิชาการ
3. จัดหน่วยฝึกอบรม โครงการทำงานเป็นระบบ มีคณะทำงานและเจ้าหน้าที่ประจำ โดยมุ่งเน้นให้อาจารย์ทำการอบรมเท่านั้น ส่วนงานด้านธุรการ และการอำนวยความสะดวก เป็นภาระของหน่วยฝึกอบรม
4. ติดต่oprสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อป้อนงานการอบรมให้กับภาควิชาต่างๆ เพื่อโครงการพึ่งตนเอง

9. นโยบายเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิต

วัตถุประสงค์

โรงเรียนสาธิตต้องสามารถทำหน้าที่ถึง 2 ด้านได้อย่างสมบูรณ์ คือ

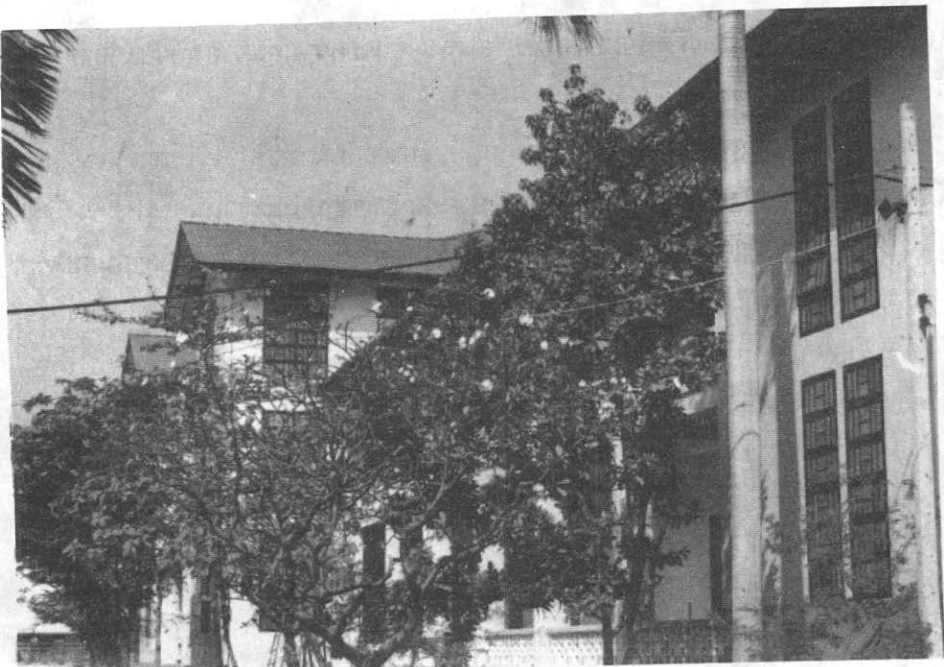
1. จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ
2. สนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพศึกษาศาสตร์

นโยบาย

1. โรงเรียนสาธิตต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ที่สมดุลงานในด้านความรู้ ปัญญา ทักษะ และจริยธรรม
2. โรงเรียนสาธิตเป็นแหล่งสนับสนุนคณะศึกษาศาสตร์ ในการผลิตบัณฑิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ
3. โรงเรียนสาธิตเป็นแหล่งเผยแพร่ วิธีจัดการศึกษา วิธีสอน และเป็นที่ยอมรับสนับสนุนการฝึกอบรมวิชาชีพการศึกษา

มาตรการ

1. ดำเนินการให้โรงเรียนสาธิตปฏิบัติหน้าที่เทียบภาควิชาในคณะศึกษาศาสตร์
2. จัดการให้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดระหว่างโรงเรียนสาธิต และภาควิชาต่างๆ ในคณะศึกษาศาสตร์
3. สนับสนุนให้โรงเรียนสาธิตมีอาคารสถานที่เพื่อทำหน้าที่โรงเรียนสาธิตได้สมบูรณ์ตามภาระหน้าที่ของโรงเรียนสาธิตที่กำหนดไว้ในแผน
4. โรงเรียนสาธิตในวิทยาเขตกลางประสานมิตรจะต้องรวมกันเป็นโรงเรียนเดียวให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดปีการศึกษา 2534

ประวัติและผลงานของ คณะวิทยาศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถือได้ว่าก่อกำเนิดขึ้นพร้อมกับการเริ่มจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ซึ่งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในปี พ.ศ.2492 ต่อมาได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาเมื่อ พ.ศ.2497 ในสมัยนั้นได้เปิดสอนนิสิตภายใต้คณะวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จนทั้งปี พ.ศ.2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย ภายใต้พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยแบ่งส่วนราชการในคณะวิทยาศาสตร์ ออกเป็นสำนักเลขานุการ ภาควิชาคณิตศาสตร์ ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ ภาควิชาเคมี ภาควิชาชีววิทยา ภาควิชาฟิสิกส์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ภายหลังได้จัดตั้งภาควิชาวาริชศาสตร์และภาควิชาจุลชีววิทยาขึ้นอีกตามลำดับ

ผลงานของคณะวิทยาศาสตร์มีอยู่มากทั้งทางด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคม ด้านการผลิตบัณฑิต จะเห็นว่าจากอดีตถึงปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2533) มีผู้สำเร็จการศึกษารวมทั้งสิ้นกว่า 10,000 คน บัณฑิตทั้งหลายต่างประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทั้งในหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยมีตำแหน่งในสายงานในระดับต่าง ๆ ที่ไม่ได้ออกกว่าบัณฑิตจากสถาบันอื่น อาทิเช่น ครู-อาจารย์ ผู้อำนวยการ อธิบดี จนถึง รองปลัดกระทรวง เป็นต้น

การจัดการเรียนการสอนในระยะเริ่มแรก (ก่อน พ.ศ.2518) ภายใต้คณะวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ได้เปิดสอนนิสิตทั้งระดับปริญญาตรี ประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะ และปริญญาโท ตามหลักสูตรต่าง ๆ ดังนี้ คือ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ได้แก่ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ส่วนในหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะและหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตประกอบด้วย 4 สาขาวิชา คือ คณิตศาสตร์ เคมี ชีววิทยา และฟิสิกส์

หลังจากการยกฐานะเป็นคณะวิทยาศาสตร์ภายใต้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว คณะฯ ได้ตระหนักถึงความจำเป็นของการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ เพื่อสนองความต้องการของประเทศ จึงได้เริ่มเปิดสอนวิทยาศาสตร์บัณฑิตในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ เคมี ชีววิทยาและฟิสิกส์ ขึ้นในปีการศึกษา 2519 สาขาวิชาวาริชศาสตร์ สถิติ วิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ และจุลชีววิทยา ในปีการศึกษา 2525 2527 2529 และ 2531 ตามลำดับ สำหรับนิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะฯ ได้เริ่มเปิดสอนเมื่อปีการศึกษา 2531 ในสาขาวิชาเคมี ชีวภาพและฟิสิกส์ จากผลงานที่ผ่านมายังไม่สามารถสนองความต้องการบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์ของประเทศได้อย่างพอเพียง ประกอบกับคณะฯ ได้มองเห็นทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอันที่จะก้าวไปสู่ยุคแห่งข่าวสารข้อมูลและอุตสาหกรรม จึงได้จัดการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์และเคมีอุตสาหกรรมขึ้นอีกในปีการศึกษา 2532 และดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

จากการขยายตัวของประชากร ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น คนชนฯ ได้มีแผนการผลิตบุคลากรทางวิทยาศาสตร์ประยุกต์ รวมทั้งผู้ที่มีความรู้ความสามารถขั้นสูง หรือระดับสูงกว่าปริญญาโทตามหลักสูตรและสาขาวิชาต่าง ๆ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) พอสสรุปได้ดังนี้ ระดับปริญญาตรีหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวัสดุศาสตร์ (เน้นอัญมณีศาสตร์) และสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ระดับปริญญาโทหลักสูตรวิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ระดับปริญญาเอกในหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ศึกษาและสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา เป็นต้น

งานด้านวิจัยของคณะวิทยาศาสตร์ได้มุ่งเน้น การนำผลไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง เพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศชาติเป็นหลัก และยังช่วยเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม ตลอดจนความเป็นอยู่ของประชากร การพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอีกด้วย ผลการวิจัยยังขยายขอบเขตแห่งการใช้ประโยชน์ในแง่การเพิ่มพูนองค์ความรู้และวิทยาการสมัยใหม่แก่ประชาคมโลก ดังจะเห็นได้จากการส่งผลงานวิจัยตีพิมพ์ลงในวารสารต่าง ๆ ทั่วโลกอยู่เสมอ ตัวอย่างผลงานที่สำคัญ เช่น การผลิตวุ้นจากสาหร่ายทะเล การผลิตสารโคตินและโคโตแซนจากเปลือกกุ้ง การศึกษาสอร์โมนในหัวกุ้ง การสังเคราะห์สารประกอบไบรอนเพื่อรักษามะเร็ง และโครงการวิจัยอื่น ๆ อีกมาก ซึ่งพอจะกล่าวเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ ด้านไบโอพอลิเมอร์ ด้านการสังเคราะห์สารอินทรีย์ ด้านสมุนไพรมะเร็ง ด้านนิวเคลียร์ฟิสิกส์ ด้านตัวนำยิ่งยวดอุณหภูมิสูง เป็นต้น โครงการวิจัยเหล่านี้ ต่างได้รับความสนใจและได้รับทุนสนับสนุนจากหลาย ๆ แหล่งทั้งต่างประเทศ รัฐบาลไทย และมหาวิทยาลัย

งานบริการวิชาการแก่สังคมนั้น คณาจารย์ได้มีบทบาทในการให้บริการชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ได้รับทุนจากศูนย์ช่วยเหลือราษฎรตามแนวพระราชดำริ (ศชร) เพื่อดำเนินการโครงการสาธิต ฝึกอบรม พัฒนาเกี่ยวกับการจัดใช้ทรัพยากรธรรมชาติแก่ประชาชนในชนบท นอกจากนี้ยังเข้าร่วมโครงการอีสานเขียว บริการจัดฝึกอบรม ครู-อาจารย์ของโรงเรียน วิทยาลัยครู ทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการผลิตอุปกรณ์การสอนวิทยาศาสตร์บริการสังคม ในรูปของความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ลักษณะ เอกสาร บทความ ตำราทางวิชาการ และมีโครงการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษาแก่ประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ คณาจารย์ประจำภาควิชาต่าง ๆ ยังได้รับเชิญไปเป็นวิทยากร ผู้บรรยายพิเศษในงานอบรมสัมมนาทางวิชาการ แก่หน่วยงานอื่น ๆ ทั่วประเทศ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจากอดีตจนถึงวาระครบรอบ 42 ปี ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะเห็นว่า คณะวิทยาศาสตร์ ได้มีส่วนร่วมพัฒนาประเทศในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเคียงคู่กับมหาวิทยาลัยแห่งนี้มาโดยตลอด ดังปรากฏผลงานซึ่งเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาสาธารณชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง จึงเป็นที่เชื่อถือได้ว่า ในอนาคตคณะวิทยาศาสตร์จะต้องพัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในด้านการผลิตบัณฑิต วิจัยและบริการวิชาการแก่สังคม ให้ก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อให้คงความเป็นเลิศทางวิชาการสมกับเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันชั้นนำแห่งหนึ่งของประเทศชาติสืบไป

ประวัติและผลงานของ คณะมนุษยศาสตร์

* วิพุธ ไสภวงศ์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เดิมมีชื่อว่า คณะวิชามนุษยธรรมศึกษา และสังคมศาสตร์ เป็นคณะวิชาหนึ่งของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งถือกำเนิดขึ้นโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ.2497 คำ "มนุษยธรรมศึกษา" หมายถึง 'Humanities' เนื่องจากในขณะนั้นคำว่า "มนุษยศาสตร์" ยังไม่ได้เกิดขึ้น นอกจากสอนวิชาต่าง ๆ เช่น ภาษาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ฯลฯ แล้ว คณะมนุษยธรรมศึกษา ยังได้สอนรายวิชาอื่น ๆ ซึ่งขณะนั้นยังไม่ได้เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาอื่นเลย ที่สำคัญได้แก่ วิชาวัฒนธรรมไทย ชุมชนไทย Music Appreciation, Art Appreciation ซึ่งวิทยาลัยวิชาการศึกษาในขณะนั้นกำหนดให้ผลิตทุกคนเรียน ด้วยเห็นว่าเป็นวิชาที่จะเสริมสร้างให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของความเป็นไทย และตระหนักในคุณค่าของศิลปะด้านต่าง ๆ อันมีส่วนกลมกลืนจิตใจให้คนเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ ต่อมาวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้เพิ่มหลักสูตรวิชาเอก วิชาโทขึ้น คณะวิชามนุษยธรรมศึกษา จึงสอนวิชาเอก และวิชาโทต่าง ๆ ในสาขาเพิ่มขึ้น

วิทยาลัยวิชาการศึกษาเปลี่ยนฐานะมาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2517 คณะวิชามนุษยธรรมศึกษาและสังคมศาสตร์ก็ได้แยกเป็นสองคณะ คือ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้แบ่งส่วนราชการของคณะมนุษยศาสตร์ดังนี้ คือ สำนักงานเลขานุการ ภาควิชาจิตวิทยา ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ภาควิชาภาษาตะวันตก ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก ภาควิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม

คณะมนุษยศาสตร์ยังคงรับผิดชอบอย่างต่อเนื่องในการผลิตบัณฑิตทางศึกษาศาสตร์ทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ที่ศึกษาวิชาในคณะมนุษยศาสตร์เป็นวิชาเอก และดำเนินการผลิตบัณฑิตสายตรงของคณะ ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิตด้านศิลปะ ด้านภาษาและวรรณคดี ซึ่งแยกเป็นภาษาอังกฤษ ภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศส และวิทยาศาสตร์บัณฑิตทางด้านจิตวิทยา โดยเริ่มรับนิสิตในหลักสูตร ศศ.บ. เมื่อ พ.ศ.2519 และหลักสูตร วท.บ. เมื่อ พ.ศ.2520 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรแรก คือ หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ นอกจากงานสอนและงานผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาเอกต่าง ๆ แล้ว คณะมนุษยศาสตร์ยังต้องรับภาระอันสำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง คือ การสอนวิชาพื้นฐานทางด้านมนุษยศาสตร์ คือ วิชากลุ่มภาษา 10 หน่วยกิต และวิชาในกลุ่มมนุษยศาสตร์อีก 6 หน่วยกิต รวม 16 หน่วยกิต ให้แก่นิสิตของมหาวิทยาลัยทุกหลักสูตร ผลงานของภาควิชาต่าง ๆ ในคณะมนุษยศาสตร์

นอกจากภาระงานสอนตามหลักสูตรต่าง ๆ และการสอนวิชาพื้นฐานหรือวิชาศึกษาทั่วไปแล้ว แต่ละภาควิชายังได้ปฏิบัติงานในโครงการต่าง ๆ ของภาควิชาอีกเป็นอันมาก ไม่อาจพรรณนาได้หมด ในที่นี้จึงขอกล่าวพอสังเขปดังนี้

* คณบดีคณะมนุษยศาสตร์คนปัจจุบัน

ภาควิชาจิตวิทยา มีโครงการผลิตตำราในรายวิชาต่าง ๆ ของภาควิชา เพื่อส่งเสริมให้มีตำราภาษาไทยไว้ใช้ในการเรียนการสอน โครงการนี้ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาโดยตลอด ขณะนี้ได้ตำรามาแล้วหลายรายวิชา นอกจากนี้ยังมีโครงการวิจัยและโครงการพัฒนางานทดสอบทางจิตวิทยา ซึ่งมีนโยบายที่จะรวบรวมแบบทดสอบทางจิตวิทยาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ปรากฏในประเทศไทย รวมทั้งแบบทดสอบที่สำคัญจากต่างประเทศ โดยมุ่งจะให้การบริการแก่ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้า รวมทั้งการเปิดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและการใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยา

ตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 7 ภาควิชาจิตวิทยาจะดำเนินการจัดสอนหลักสูตร วท.ม. ในสาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ

ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ นอกจากจะรับภาระงานสอนวิชาพื้นฐานและวิชาเอกแล้ว ยังได้มีโครงการทะนุบำรุงและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่องมาโดยตลอด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 ตราบจนถึงปัจจุบัน ได้จัดการสาธิตและแนะนำดนตรีไทยและนาฏศิลป์ให้แก่เยาวชน และประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ รวมทั้งร่วมการสาธิตกับศูนย์วัฒนธรรมในกรุงเทพฯ นอกจากนี้ยังได้นำวงดนตรีไทยและการแสดงนาฏศิลป์ไปแสดงและร่วมงาน นาฏศิลป์นานาชาติมากกว่า 20 ครั้งในหลายประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย อังกฤษ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ฝรั่งเศส อิตาลี กรีซ ฮองกง และสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้คัดเลือกนิสิตไปแสดงในต่างประเทศมากกว่า 300 คน นอกจากนี้ทางภาควิชาดุริยางคศาสตร์ยังได้จัดโครงการส่งเสริมโอกาสให้แก่เยาวชนดีเด่นทางดนตรีทั้งดุริยางค์ไทย และดุริยางค์สากล ให้ผู้มีความสามารถพิเศษทางดนตรีมีโอกาสได้รับคัดเลือกเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย

ผลงานที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศของภาควิชา นอกจากการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยแล้ว อาจารย์ของภาควิชายังได้รับเชิญไปสอนดนตรีไทยที่ South Western University สหรัฐอเมริกา ทางด้านดุริยางค์สากลภาควิชาดุริยางค์ฯ ได้รับเกียรติให้ดำเนินการสอบเทียบเกรดวิชาดนตรีร่วมกับ Trinity College of Music มหาวิทยาลัยลอนดอน

ในแผนพัฒนาช่วงที่ 7 นี้ ทางภาควิชาจะดำเนินการเปิดสอนหลักสูตร ศศ.ม. ทางดุริยางคศาสตร์

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

ทางด้านการสอนรับผิดชอบทั้งวิชาพื้นฐาน วิชาเอกในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ทางด้านปริญญาโทดำเนินการอยู่สองหลักสูตร คือ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ และศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขามหาบัณฑิตสาขามหาบัณฑิตสาขารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการโครงการบริการชุมชนอีกหลายโครงการ ดังเช่น โครงการอบรมครูบรรณารักษ์ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีจุดประสงค์ที่จะส่งเสริมให้มีการจัดดำเนินการห้องสมุดในโรงเรียนดังกล่าว เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อให้เยาวชนสนใจการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โครงการนี้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.2522 จนถึงปัจจุบัน ได้อบรมบรรณารักษ์ เพื่อให้ดำเนินการห้องสมุดโรงเรียนไปแล้วถึง 427 โรง ภาควิชาบรรณารักษ์

ประสงค์จะส่งเสริมการอ่านแก่เยาวชนอย่างทั่วถึง จึงได้ดำเนินการโครงการห้องสมุดฉบับกระเป๋า ขึ้น ดำเนินการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2522 ครอบคลุมปัจจุบัน โครงการนี้ได้รับรางวัลนานาชาติ IBBY/ASAHI Reading Promotion Award ในปี พ.ศ.2532 โครงการนี้เป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จมากได้รับความสนับสนุนจากเอกชนและองค์กรต่าง ๆ ซึ่งมีจิตศรัทธาในการเผยแพร่เรื่องการอ่านไปสู่เด็ก ๆ ในท้องถิ่นต่าง ๆ นอกจากนี้ทางภาควิชายังได้จัดโครงการอบรมกิจกรรมสร้างเสริมการอ่านระดับชาติ และขยายวงออกไปสู่ภูมิภาคเอเชีย โดยจัดโครงการอบรมสร้างเสริมการอ่านระดับภูมิภาคเอเชีย ซึ่งได้รับความสนับสนุนจาก UNESCO เนื่องจากองค์กรดังกล่าวเล็งเห็นถึงความสำเร็จในการดำเนินงานของภาควิชา

ภาควิชาภาษาตะวันตก

ภาควิชาภาษาตะวันตก มีภาระงานสอนวิชาพื้นฐานหรือวิชาศึกษาทั่วไปเป็นจำนวนหน่วยกิตที่สูงกว่าวิชาอื่น ๆ ให้แก่นิสิตทั้งมหาวิทยาลัย ในระดับปริญญาตรีเปิดสอนวิชาเอกทั้งหลักสูตร การศึกษาศาสตรบัณฑิต เพื่อฝึกคนไปเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต นอกจากนี้ยังรับผิดชอบการสอนระดับปริญญาโทหลักสูตร กศ.ม., วิชาเอกภาษาอังกฤษ ซึ่งในปีนี้มีโครงการจะรับนิสิตเข้าเรียนแผน ข. ซึ่งไม่ต้องเขียนปริญญาบัตรด้วย ภาควิชามีโครงการบริการชุมชนที่เรียกว่าการสอนภาษาอังกฤษชุมชนโดยจัดสอนเป็นหลักสูตรระยะสั้นดำเนินการอยู่หลายหลักสูตร เป็นต้นว่า English for Communication, Systematic Reading and writing, TOEFL Preparation

ภาควิชามีโครงการอบรมภาษาอังกฤษสำหรับครู ซึ่งเป็นโครงการร่วมระหว่าง “หน่วยการสอนภาษาอังกฤษ” (English Language Teaching Unit : ELTU) ของภาคกับสถาบันการสอนภาษาของศูนย์ภาษาส่วนภูมิภาค (Regional Language Centre : RELC) ประเทศสิงคโปร์ ผู้ผ่านการอบรมและสอบไล่ได้จะได้รับประกาศนียบัตรการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง

นอกจากวิชาภาษาอังกฤษ ภาควิชาภาษาตะวันตกยังดำเนินการสอนวิชาเอกภาษาฝรั่งเศส ทั้งสองหลักสูตร คือ หลักสูตร กศ.บ. และ หลักสูตร ศศ.ม. สำหรับวิชาโทภาษาอื่น ๆ ภาควิชาภาษาตะวันตก มีวิชาโท 2 วิชา คือ วิชาโทภาษาเยอรมัน และวิชาโทภาษาสเปน

ในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ทางด้านภาษาอังกฤษจะเปิดสอนหลักสูตร ศศ.ม. โดยแบ่งสัดส่วนวิชาอย่างใหม่ คือ เน้นทักษะภาษา 50% วรรณคดี 30% และภาษาศาสตร์ 20% และกำลังดำเนินการร่างหลักสูตรระดับปริญญาเอก คือ ศศ.ด.วิชาเอกภาษาอังกฤษอันเป็นหลักสูตรต่อเนื่องหลักสูตรปริญญาโท ศศ.ม. ส่วนภาษาฝรั่งเศสก็มีโครงการที่จะเปิดสอนระดับปริญญาโท และภาษาเยอรมัน ก็จะเพิ่มโครงการวิชาเอกขึ้นด้วย

ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันตก

ภาควิชาภาษาไทยฯ รับภาระงานสอนวิชาภาษาไทย อันเป็นวิชาพื้นฐานหรือวิชาศึกษาทั่วไป ในจำนวนหน่วยกิตที่ใกล้เคียงกับภาษาอังกฤษ และดำเนินการสอนระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทยทั้งสองหลักสูตร คือ หลักสูตร กศ.บ. และ หลักสูตร ศศ.ม. พร้อมด้วยวิชาโทที่แตกแขนงออกไปคือวิชาวาทกรรม ระดับปริญญาโทดำเนินการสอนหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตวิชาเอกภาษาไทย

นอกจากงานสอนตามปกติแล้ว ภาควิชาภาษาไทยยังได้จัดสอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างประเทศอีกด้วย มีผู้สนใจมาศึกษาภาษาไทยจากนานาประเทศ เช่น จีน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส นอร์เว สวีเดน ผู้ที่มาเรียนมีทั้งผู้ให้ทุนตนเอง ทุนรัฐบาลไทย และทุนจาก UNESCO

ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ภาควิชาภาษาไทย จะเปิดสอนวิชาภาษาไทยในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตเพิ่มขึ้น และจะดำเนินการสร้างหลักสูตรวิชาเอกวิทยาศาสตร์ในระดับปริญญาตรี และวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

ภาควิชาภาษาไทยได้จัดโครงการบริการวิชาการแก่นักศึกษาต่างประเทศ ดังเช่น โครงการอบรมเรื่อง "รามเกียรติ์และวัฒนธรรมไทย" ซึ่งจัดให้แก่บัณฑิตของ St. Olaf College รัฐ Minnesota สหรัฐอเมริกา และประมาณเดือนสิงหาคมศกนี้ จะจัดโครงการฝึกอบรมภาษา และวัฒนธรรมไทย ให้แก่นักศึกษาญี่ปุ่นจาก Tokyo University for Foreign Studies

ภาควิชาภาษาศาสตร์

ภาควิชาภาษาศาสตร์รับผิดชอบ 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาศาสตร์การศึกษา และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นโครงการร่วมกับรัฐบาลสหราชอาณาจักรภายใต้แผนโคลัมโบ

นอกจากความรับผิดชอบต่อวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรแล้ว ภาควิชาภาษาศาสตร์ได้จัดงานบริการวิชาการในลักษณะต่าง ๆ เช่น การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาและเนื้อหาภาษา การอบรมครูเกี่ยวกับการใช้ภาษา และการจัดกิจกรรมในการสอนภาษาอังกฤษปีละหลายครั้ง มีการจัดนิทรรศการทางวิชาการเพื่อแสดงผลงานของนิสิต นอกจากงานภายในมหาวิทยาลัย บุคลากรในภาควิชาฯ ยังได้รับเชิญเป็นกรรมการให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ นอกมหาวิทยาลัย เช่น เป็นกรรมการประเมินสื่อการเรียน ทั้งในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการของบางมหาวิทยาลัย เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของหลาย ๆ มหาวิทยาลัยและทบวงมหาวิทยาลัย รวมทั้งเป็นกรรมการตำแหน่งต่าง ๆ ในสมาคมครูสอนภาษาอังกฤษแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นสาขาของสมาคม TESOL แห่งประเทศอเมริกา

ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม

ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรมจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท กล่าวคือ ในระดับปริญญาตรีรับผิดชอบการสอนวิชาเอกศิลปะทั้งหลักสูตร กศ.บ. และหลักสูตร ศศ.บ. รวมทั้งวิชาพื้นฐาน ส่วนในระดับปริญญาโท จัดการสอนวิชาเอกศิลปะในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรมมีผลงานในโครงการเผยแพร่ผลงานของภาควิชาอยู่เป็นอันมาก ล้วนเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จได้รับการรับรองจากสาธารณชนเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป จำแนกประเภทได้เป็นโครงการนิทรรศการทัศนศิลป์แสดงผลงานของนิสิตและคณาจารย์ โครงการทัศนศิลป์เนื่องในวันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โครงการอบรมปฏิบัติการทางด้านศิลปะ รวมทั้งโครงการที่ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เช่น โครงการจัดประกวดผลงานเยาวชนร่วมกับบริษัท

สิงคโปร์แอนด์ไลน์จำกัด เพื่อสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะให้แก่เยาวชนทั่วประเทศ ในการจัดแต่ละครั้งมีเยาวชนมาร่วมโครงการเป็นจำนวนมาก

ตามแผนพัฒนาการฉบับที่ 7 ภาควิชาศิลปะฯ มีโครงการที่จะขยายงานออกไปอย่างกว้างขวางทั้งด้านวิชาการและด้านบริหาร ทางด้านวิชาการจะมีหลักสูตรใหม่ ๆ เกิดขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก เพื่อส่งเสริมศิลปะ และส่งเสริมความก้าวหน้าในการสร้างสรรค์อาชีพ สำหรับงานด้านบริหารจะได้กล่าวต่อไปในส่วนการขยายงาน

กล่าวโดยย่อ ภาควิชาต่าง ๆ ในคณะมนุษยศาสตร์ได้ทำหน้าที่อย่างครบถ้วนในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ยังมีงานอีกมากที่ไม่อาจพรรณนาได้ครบถ้วน อาทิงานวิจัยของทุกภาควิชา และงานบริการวิชาการแก่สังคมที่บุคลากรของคณะได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

การขยายงาน

เนื่องจากภาควิชาต่าง ๆ ได้ขยายภาระงานทั้งในด้านกว้างและด้านลึก ทางด้านกว้าง คือ ขยายขอบเขตของงานออกไปมากยิ่งขึ้น เช่น การเพิ่มหลักสูตรใหม่ทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท การขยายในด้านลึกคือ การแยกหน่วยงานที่มีลักษณะเฉพาะออกไปดำเนินการต่างหาก เพื่อจะได้ดำเนินการไปอย่างเฉพาะเจาะจงได้ตรงตามลักษณะงาน อันจะสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่มหาวิทยาลัยได้มากขึ้น

ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 คณะมนุษยศาสตร์ได้เสนอโครงการต่าง ๆ และได้รับอนุมัติให้ดำเนินการได้หลายโครงการด้วยกัน ดังได้กล่าวแล้วบางส่วนในตอนทีกล่าวถึงภาควิชาต่าง ๆ ในส่วนนี้จะกล่าวเฉพาะลักษณะการขยายงานทางด้านการร่วมกันดำเนินการหลักสูตรใหม่ และการตั้งหน่วยงานใหม่ ดังนี้

1. การร่วมกันดำเนินการหลักสูตรใหม่

ภาควิชาต่าง ๆ ในคณะมนุษยฯ ได้เห็นพ้องกันว่าน่าจะจัดทำหลักสูตรใหม่ที่ภาควิชาต่าง ๆ สามารถร่วมกันสอนได้ตามความถนัดของตน โดยจัดหลักสูตรในลักษณะที่ผสมผสานความรู้ต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้เหมาะสมแก่ภาระงานในสังคมปัจจุบัน ดังเช่นการเสนอหลักสูตรภาษาเพื่ออาชีพ ซึ่งจัดสอนโดย 4 ภาควิชา คือ ภาควิชาภาษาตะวันตก (ภาษาอังกฤษ) ภาษาไทย จิตวิทยา และบรรณารักษศาสตร์ ทั้งนี้โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยได้เป็นอย่างดี และเรียนจิตวิทยาเพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดีด้วยดี และเรียนรู้วิธีการสืบค้นสนเทศจากบรรณารักษศาสตร์ ลักษณะหลักสูตรผสมแบบนี้ จะมีหลักสูตรภาษาและการท่องเที่ยวอีกหนึ่งหลักสูตร ซึ่งหลายภาควิชาจะร่วมกันสอน วิธีการนี้ทำให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ผลและประหยัดได้มาก

2. การตั้งหน่วยงานใหม่

เนื่องจากบางภาควิชาในคณะมนุษยศาสตร์มีลักษณะเฉพาะที่ควรแยกไปดำเนินการให้เหมาะสมแก่ลักษณะเฉพาะนั้น ๆ ดังนั้น ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 จึงกำหนดให้ดำเนินการตั้งภาควิชาและคณะขึ้นใหม่ดังนี้ คือ

2.1 ภาควิชาปรัชญาและศาสนา ภาควิชานี้แยกมาจากวิชาศิลปะและวัฒนธรรม

2.2 คณะศิลปกรรมศาสตร์ เป็นคณะที่รวมภาควิชาดุริยางคศาสตร์ และภาควิชาศิลปะ และวัฒนธรรมเข้าไว้ด้วยกัน โดยจัดภาควิชาต่าง ๆ ขึ้นใหม่ รวมทั้งจัดเสนอหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับงานด้วย

2.3 คณะสารนิเทศศาสตร์ เป็นคณะใหม่ที่ขยายขึ้นของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์เดิม ซึ่งจะต้องจัดแยกภาควิชาใหม่ รวมถึงหลักสูตรใหม่เช่นเดียวกัน

การจัดตั้งหน่วยงานใหม่ต่าง ๆ เหล่านี้ ขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการ การเฉลิมฉลองวิทยาลัยในโอกาสครบรอบ 42 ปี จึงเป็นนิมิตหมายอันดีที่คณะมนุษยศาสตร์หน่วยงานหนึ่งของสถาบันนี้ ได้เติบโตขึ้นถึงจุดที่จะต้องแยกเป็นหน่วยงานใหม่ขึ้น ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ก้าวหน้าไปได้ด้วยดี

ประวัติและผลงานของ สถาบันทักษิณคดีศึกษา

บ้านอ่าวทราย หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ประวัติความเป็นมาของสถาบันทักษิณคดีศึกษา

สถาบันทักษิณคดีศึกษา เป็นหน่วยราชการที่มีฐานะเท่าคณะฯ หนึ่งในของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีบทบาทหน้าที่ในการศึกษาค้นคว้าและส่งเสริมพัฒนาศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ โดยเฉพาะ เดิมสถาบันฯ ตั้งอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา ปัจจุบันย้ายมาตั้งที่บ้านอ่าวทราย หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ความเป็นมาของการจัดตั้งสถาบันแห่งนี้ได้เริ่มมาแต่ปีแรกที่มีการจัดตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา สงขลา คือ ในปีพ.ศ. 2512 โดยเริ่มดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรมภาคใต้เป็นการภายในแต่ปีนั้นและกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดมา จนถึงปี พ.ศ.2518 ได้เริ่มดำเนินการในรูปของโครงการ “ศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้” ถึงปี พ.ศ. 2523 จึงได้รับยกฐานะขึ้นเป็น “สถาบันทักษิณคดีศึกษา” มีฐานะเท่าคณะหนึ่งในของมหาวิทยาลัยนี้ การดำเนินงานของสถาบันได้ก้าวหน้ามาเป็นลำดับและขณะเดียวกันได้ขยายงานออกไปกว้างขวางขึ้น สถาบันจึงจำเป็นต้องขยายด้านอาคารสถานที่ด้วย เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีศักยภาพ ด้วยที่ตั้งอยู่เดิมมีข้อจำกัดหลายประการ ในที่สุดทบวงมหาวิทยาลัยได้มีมติเห็นชอบให้สถาบันย้ายไปตั้งที่ตำบลเกาะยอ เพื่อจะได้ขยายงานให้สมบูรณ์แบบ ในปี พ.ศ.2530 จึงได้งบประมาณก่อสร้างสถาบันขึ้นที่เกาะยอในเนื้อที่ประมาณ 24 ไร่ ด้วยงบประมาณ 21,374,097 บาท และสถาบันได้ดำเนินการหาเงินเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นอีกประมาณ 4,000,000 บาท โครงการดังกล่าวนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเฉลิมพระเกียรติฝ่ายรัฐให้เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวันมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบด้วย การก่อสร้างสถาบัน ณ ที่ใหม่นี้แล้วเสร็จในปี พ.ศ.2532 ได้เปิดดำเนินการเรื่อยมาและจะเปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการได้ในปี พ.ศ.2534 นี้

สถาบันทักษิณคดีศึกษาที่เกาะยอ มีอาคารต่างๆ ที่ก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วรวม 25 หลัง อาคารแต่ละหลังได้ออกแบบให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ตามบทบาทหน้าที่ของสถาบัน ขณะเดียวกันได้มีการปรับแต่งบริเวณเพื่อให้สถาบันเป็นแหล่งสนทนาทางวิชาการวัฒนธรรมและแหล่งรื่นรมย์ทางธรรมชาติด้วย

บทบาทหน้าที่

1. เพื่อทำนุบำรุง อนุรักษ์ และพัฒนาวัฒนธรรมภาคใต้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ
2. เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้
3. เพื่อให้เป็นแหล่งกลางในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมแขนงต่างๆ ทั้งด้านการสาธิต การฝึกอบรม และการจัดประชุมสัมมนาและการจัดนิทรรศการ
4. เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าของภาคใต้ ให้ภาพพจน์ที่ดีงามแก่ผู้เยี่ยมชมทั้งชาวไทยและต่างประเทศ

องค์ประกอบของสถาบันทักษิณคดีศึกษา

1. พิพิธภัณฑ์คติชนวิทยา ให้สำหรับจัดนิทรรศการวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้โดยจำแนกในเนื้อที่อาคารกลุ่มบ้านสถาปัตยกรรมภาคใต้ ประกอบด้วย อาคารกลุ่มบ้านหลังคาจั่ว (มีอาคารย่อย 9 หลัง) อาคารกลุ่มบ้านหลังคาปั้นหย่า (มีอาคารย่อย 3 หลัง และศาลาพัก 1 หลัง) กลุ่มบ้านหลังคาบลานอ (มีอาคารย่อย 10 หลัง ศาลาพัก 2 หลัง)

2. อุทยานวัฒนธรรม ใจเป็นทีจัดแสดงข้อมูลกลางแจ้งประสมกับข้อมูลที่จัดในอาคารให้เป็นแหล่งศึกษาความรู้และเป็นที่พักผ่อนไปในตัว ใช้เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 12 ไร่ แบ่งส่วนต่างๆ เช่น สวนหนังตะลุง มีสวนและศาลาหนังตะลุง สวนลูกปัด มีสวนลูกปัดโบราณที่จัดแสดงข้อมูลซึ่งบรรจุในแท่งแก้วใสวางอยู่กลางแจ้ง และศาลาลูกปัด สวนเทคโนโลยีพื้นบ้านมีศาลาเรือ ศาลาเทคโนโลยีจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ประเภทเครื่องผ่อนแรง และเทคโนโลยีพื้นบ้าน สวนวัฒนธรรมไม้ไผ่ มีสวนไม้ไผ่ชนิดต่างๆ และศาลาไม้ไผ่ สวนวัฒนธรรมพืชผลใช้ปลูกไม้ผลและพรรณไม้สำคัญ ที่พืชเศรษฐกิจ สมุนไพรและพรรณไม้ดอกที่พบในภาคใต้

นอกจากนี้ในอุทยานวัฒนธรรมยังประกอบด้วย “สระน้ำบุญเกียรติ” มีเนื้อที่ประมาณ 350 ตารางวา เมื่อเสร็จสมบูรณ์แล้วจะมีประติมากรรมในรา เป็นประติมากรรมรูปปั้นโนรารำต่อตัวรวม 6 ตน ขนาดโตกว่าคนจริงหนึ่งเท่าครึ่ง ล้อมด้วยทองเหลือง มีน้ำตก ขนาดกว้าง 14 เมตร ยาวประมาณ 60 เมตร มีศาลาและหอสถูสำหรับชมทิวทัศน์รอบเกาะ

3. อาคารสารนิทัศน์ เป็นแห่งให้บริการทางด้านวิชาการ มีหน้าที่ผลิตและให้บริการสารสนเทศทางวัฒนธรรม และเป็นทีจัดเก็บข้อมูลประเภทที่เป็นภูมิปัญญา และพฤติกรรมของสังคมที่ไม่ปรากฏเป็นวัตถุอย่างเด่นชัด จะใช้อาคารนวมภูมิินทร์ ซึ่งเป็นอาคาร 6 ชั้น รวมพื้นที่ประมาณ 3,200 ตารางเมตร ประกอบด้วยพิพิธภัณฑ์ภาพ พิพิธภัณฑ์เสียง และหอเอกสารทักษิณ (คาดว่า จะดำเนินการได้ในปีงบประมาณ 2535 ปัจจุบันใช้อาคารพาไลพัฒนาดำเนินการชั่วคราว)

4. กิจกรรมสัมพันธ์ เป็นส่วนดำเนินการจัดกิจกรรมวัฒนธรรม โดยใช้อาคารสารนิเทศเป็นที่สนทนาข้อมูล จัดแสดงและจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง อาคารพาไลพัฒนา หรืออาคารอเนกประสงค์ ซึ่งประกอบด้วย ห้องประชุมติดนูลานนท์ มีเนื้อที่ 750 ตารางเมตร ใช้สำหรับจัดกิจกรรมเฉพาะเรื่อง

จัดแสดงการละเล่นพื้นเมือง ส่งเสริมประเพณี จัดกิจกรรมสาธิต และการประกวดแข่งขันฉายภาพยนตร์
 จุคนประมาณ 1,200-1,500 คน ห้องประชุมบ้านชูชุกี ใช้สำหรับจัดประชุมสัมมนา อบรม บริการ
 ประชุมสัมมนาบรรยายสรุป มีเนื้อที่ 499.8 ตารางเมตร จุคนได้ประมาณ 400 คน (สามารถแบ่งเป็น
 2 หลังย่อย) ห้องประชุมจรัญจรรย์วัฒนา จุคนได้ประมาณ 30-40 คน และเวทีกลางแจ้ง จุคนได้
 ประมาณ 4,000 คน

นอกจากนี้สถาบันฯ ยังมีโครงการพิเศษที่สำคัญ เช่น โครงการจัดทำและพัฒนาพจนานุกรม
 ภาษาถิ่นใต้ โครงการจัดทำและพัฒนาสารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ โครงการจัดทำแถบบันทึกภาพ
 วัฒนธรรมไทยพุทธภาคใต้ โครงการส่งเสริมหัตถกรรม โครงการส่งเสริมการละเล่นและดนตรีพื้นเมือง
 โครงการเรียบเรียงตำราด้านวัฒนธรรมเฉพาะเรื่อง เป็นต้น

การแบ่งส่วนราชการของสถาบันทักษิณคดีศึกษา

สถาบันทักษิณคดีศึกษาประกอบด้วยฝ่ายต่างๆ 5 ฝ่าย คือ สำนักงานเลขานุการฝ่ายพิพิธภัณฑ
 คติชนวิทยา ฝ่ายกิจกรรมสัมพันธ์ ฝ่ายสารนิทัศน์ และฝ่ายวิจัยและประเมินผล

สถาบันทักษิณคดีศึกษาในวันนี้ใกล้จะเสร็จสมบูรณ์แล้ว คาดว่าจะเป็นแหล่งสำคัญทางวิชา
 การ และเป็นองค์กรสำคัญของชาติที่จะช่วยยกระดับคุณภาพของประชากร และสร้างภาพพจน์ที่ดีงาม
 ให้แก่ประเทศ

ประวัติและผลงานของ สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม

บุญเลิศ สดุษชาติ**

ความเป็นมา

สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน เป็นโครงการที่เกิดจากการขยายงานของศูนย์ศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตมหาสารคาม ศูนย์ฯ ดังกล่าวเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2513 พัฒนาการเองเรื่อยมาจนกระทั่งเป็น “สถาบัน” ในวันที่ 30 ตุลาคม 2529 (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 103 ตอนที่ 198 หน้า 9-10)

เริ่มต้นจาก “ใจรัก” ของคณาจารย์ กลุ่มสนใจรักในเรื่อง การอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรม จากทุกคณะ นำโดย รองศาสตราจารย์ดร.บุญชม ไชโยภี และศาสตราจารย์ดร.อารี สันหนวี ใช้เวลาว่างวันหยุดและเสาร์ อาทิตย์ ออกสำรวจศึกษา แหล่งหัตถกรรมในท้องถิ่น ข้อมูลเบื้องต้นทราบจากการสอบถามบรรดานิสิตทั้งภาคปกติและภาคสมทบ งบประมาณค่าใช้จ่ายก็ควักกระเป๋าในระบบ “ลงขัน” กัน พอไปถึงหมู่บ้านเป้าหมายต่างก็แยกย้ายกันศึกษา หาความรู้จากชาวบ้านตามความสนใจและความถนัดของแต่ละคน

กิจกรรมที่ทำคือ ถ่ายรูป สัมภาษณ์ ชักถาม ดูของจริง เก็บตัวอย่างโดยซื้อบ้างขอยืมบ้าง “หลอ่ย” เอาบ้างตามสะดวก

เมื่อได้ข้อมูลมากมาย แต่ละท่านก็นำมาจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์วิจัยและจัดแสดงนิทรรศการให้นิสิตชม ต่อมาทางมูลนิธิเอเชียเกิดสนใจให้ทุนสนับสนุนการวิจัยด้านศิลปะพื้นบ้าน การศึกษาสภาพการตั้งถิ่นฐานของหมู่บ้านอีสานตลอดจนการสัมมนาเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น

ผลจากของศูนย์ศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน พัฒนาก้าวหน้าเป็นลำดับมา จนเป็นแบบอย่างของการจัดศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชน การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างดี เพราะความร่วมมือร่วมใจของคณาจารย์ นิสิต ตลอดจนเจ้าหน้าที่และที่สำคัญคือความร่วมมือและความจริงใจของชาวบ้าน ในส่วนของนิสิตเรามีระดับปริญญาตรีทั้งภาคปกติและภาคสมทบ ระดับปริญญาโทหลายสาขา ทุกคนต้องเขียนปริญญาานิพนธ์ โดยเฉพาะสาขาไทยคดีศึกษา เน้นให้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องราวของอีสาน นิสิตดังกล่าวส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคอีสานจึงสะดวกในการที่จะใช้ให้ชาวบ้านเป็นผู้ช่วยเก็บข้อมูลจากท้องถิ่น

ขณะเดียวกันนิสิตเหล่านี้เมื่อได้รับความรู้เกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมจากมหาวิทยาลัยฯ ก็ได้นำความรู้นั้นไปใช้ปฏิบัติในท้องถิ่น เป็นกำลังสำคัญของศูนย์วัฒนธรรม โรงเรียนและของจังหวัด

บทบาทต่อการพัฒนาภูมิภาคอีสาน

การจัดตั้งสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้านำเอาศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่น มาใช้พัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์สุขของคนส่วนใหญ่ในภูมิภาคนี้ ทำหน้าที่เสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรม การนำภูมิปัญญาของชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางที่เหมาะสม

จากอดีต 20 ปีที่ผ่านมา สถาบันฯ ต้องพึ่งตนเองในด้านงบประมาณมาโดยตลอดงบประมาณอุดหนุนการวิจัยแม้จะได้รับจากรัฐบ้าง ก็เพียงน้อยนิดไม่อาจเทียบได้กับสถาบันในส่วนกลางทั้งๆ ที่บ่อยครั้งสถาบันในกรุงเทพฯ ต้องขึ้นไปศึกษาดูงานและขอคำแนะนำจากสถาบันฯ “ภูธร” แห่งนี้ การที่ยืนหยัดมาได้ถึงปัจจุบันก็ด้วย เงินสนับสนุนจากงบประมาณรายได้ของวิทยาเขตมหาสารคามเอง สถาบันฯ มีผลงานที่ลงไปสัมผัสชาวบ้าน มีงานริเริ่มใหม่ๆ หลายประการ ขอยกตัวอย่างพออย่าง โดยถือตามหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

ด้านการสอนและผลิตบัณฑิต

สถาบันฯ ทำหน้าที่ประสานงานโครงการสอนนิสิตระดับปริญญาโท สาขาไทยคดีศึกษา (เน้นอีสานศึกษา) โดยเสนอแนะต่อบัณฑิตวิทยาลัยว่าควรเชิญ อาจารย์ ท่านใด จากภาควิชาคณะใดมาดูแลและสอนในรายวิชาต่างๆ ที่เปิดสอน จากนั้นผู้ประสานงานโครงการฯ ก็จะดำเนินการในรายละเอียดจนกระทั่งนิสิตสำเร็จการศึกษา

โครงการเปิดสอนสาขาไทยคดีศึกษา (เน้นอีสาน)

เปิดสอนเป็นครั้งแรกในประเทศไทยหรือของโลกก็ว่าได้ที่ มศว มหาสารคาม เมื่อปีการศึกษา 2526 ปริญญาที่ได้รับคือ ศศ.ม. (ไทยคดีศึกษา) ปัจจุบันรับนิสิตทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ (เรียนวันเสาร์-อาทิตย์) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเน้นทางสังคมศาสตร์ 10 คน รับผิดชอบโดยคณะสังคมศาสตร์ กลุ่มเน้นมนุษยศาสตร์ 10 คน รับผิดชอบโดย คณะมนุษยศาสตร์

ด้านการวิจัย

สถาบันฯ สนับสนุนส่งเสริมให้คณาจารย์และนิสิตทำการวิจัยตามความถนัดและความสนใจ จัดอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการวิจัยแก่บุคลากรทุกฝ่าย ผลงานวิจัยเด่นๆ ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ได้แก่ การพัฒนารูปแบบเครื่องจักสาน เครื่องทอຍ้อมและงานโลหะ

เครื่องจักสาน สถาบันฯ ได้พัฒนารูปแบบของเครื่องจักสานพื้นบ้าน ไปสู่รูปแบบใหม่ ประโยชน์ใช้สอยใหม่ ให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม ตัวอย่าง เช่น จากตะกร้าและข้องใส่ปลาไปเป็นประเป่าถือ ฯลฯ การใช้ลายขีดมาสานด้วยไม้ไผ่เป็นลายประดับเครื่องใช้ต่างๆ จนเป็นที่นิยมกันอยู่ในปัจจุบัน

เครื่องทอຍ้อม สถาบันฯ ริเริ่มพัฒนา “หมอนขิด” โดยนำลายจากผ้าลายขิดมาใช้เป็นส่วนประกอบของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เช่น เสื้อ ผ้าคลุมไหล่ ผ้ามาบ ผ้าขาวม้า ผ้าปูโต๊ะ ฯลฯ จนกระทั่งเป็นที่นิยมและมีผู้นำไปผลิตเป็นการค้าจนร่ำรวยตามๆ กัน

งานโลหะ สถาบันฯ ได้ค้นคว้าเทคโนโลยีในการหลอมหล่อโลหะผสมแบบโบราณจากบ้านปะอว จังหวัดอุบลราชธานี นำมาพัฒนาให้ผลิตที่เรียนวิชาศิลปะ ทำการหล่อประติมากรรมสมัยใหม่ จนกระทั่งถึงการหล่อพระพุทธรูปขนาดใหญ่คือ “พระประธานกัณฑ์ทวิชัย อภิสสมัยธรรมนายก” พระพุทธรูปซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาวอีสาน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์-อัครราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินประกอบพิธีเททองหล่อพระประธานองค์นี้ เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2524 ณ บริเวณลานหน้าอาคาร 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม นับเป็นพระมหากษัตริย์คุณ ล้นเกล้าล้นกระหม่อม

การหล่อพระพุทธรูปครั้งนี้ มีคุณค่าหลายประการคือ เป็นการนำเทคโนโลยีโบราณของไทยมาเผยแพร่ ให้เห็นว่าชาวอีสานมีเทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูง เป็นการหาเอกลักษณ์ของพระพุทธรูปประจำภาคอีสาน โดยขยายแบบมาจากพระพิมพ์ดินเผาซึ่งขุดค้นพบ ณ เมืองเก่า “กัณฑ์ทวิชัย” แต่เดิมมายังไม่พบว่า มีพระรูปแบบใดเป็นเอกลักษณ์ของอีสาน

การสร้างและทำพิธีหล่อพระพุทธรูปขนาดใหญ่ในมหาวิทยาลัยเช่นนี้ นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของประเทศไทย ภายหลังก็ได้เป็นแบบอย่างแก่สถาบันต่างๆ ในกรุงเทพฯ การสร้างพระพุทธรูปครั้งนี้เป็นการรวมมวลชนทั้งภาค เป็นการร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย กองทัพภาคที่ 2 กองบัญชาการตำรวจภูธร 2 และพ่อค้าประชาชน เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ประชาชนชาวอีสานโดยทั่วกัน ภายหลังได้มีการจำลองพระพุทธรูปองค์นี้ไปประดิษฐานที่หน้าศาลากลางจังหวัดมหาสารคาม และจำลองพระขนาดหน้าตัก 12 นิ้ว พระราชทานไปประดิษฐานไว้ที่ศาลากลางทุกจังหวัดในภาคอีสาน

การวิจัยทางด้านภูมิศาสตร์ เรื่องสภาพการตั้งถิ่นฐานของหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ.2516 เป็นงานที่ได้นำไปใช้อ้างอิงอย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ

การวิจัยเกี่ยวกับแมลงและพืชที่เป็นอาหารของชาวอีสาน ได้รับความสนใจและมีผู้นำไปอ้างอิงและวิจัยเพิ่มเติมอย่างกว้างขวางเช่นเดียวกัน

การวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมสาขาต่างๆ เช่น ความเชื่อและสิ่งยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจของชาวอีสาน ค่านิยมที่ควรคงไว้ของชาวอีสาน ทศนคติและความพร้อมของประชาชนต่อการวางแผนครอบครัว วิเคราะห์เพลงเด็กอีสาน ประเพณีการเลี้ยงดูเด็กของชาวอีสาน บทบาทของหมอลำในสังคมอีสาน โลกทัศน์ชาวอีสานจากวรรณกรรม ทำเนียบศิลปินพื้นฐาน

การวิจัยด้านนาฏศิลป์และดนตรี ได้ประดิษฐ์การรำรำใหม่ ๆ โดยประยุกต์จากของเก่า เช่น รำบ้านเชียง รำสาละวัน รำแพรวา และเชิงต่าง ๆ ศึกษาเรื่องดนตรีอีสาน หมอลำประเภทต่าง ๆ หมอแคน การละเล่นพื้นบ้านอีสาน หมอลำพื้นซึ่งกำลังจะสูญไป

การวิจัยด้านโบราณคดี ศึกษาแหล่งโบราณคดีอีสาน ทำการขุดค้นที่อำเภอเมืองสรวงจังหวัดร้อยเอ็ด ศึกษาสัญลักษณ์แทนคำพูดที่ถ้ำมึน อำเภอโนนสัง จังหวัดอุดรธานี ศึกษาภาพเขียนสีที่ผาแต้ม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ศึกษาจารึกภาษาปัลลวะ และภาษาอื่นๆ ในภาคอีสาน เปรียบเทียบกับจารึกภาคเหนือค้นพบระฆังหินเก่าแก่ที่สุด ณ วัดสระทอง ในเมืองร้อยเอ็ด

การวิจัยด้านมานุษยวิทยา ศึกษาวิวัฒนาการทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชน บริเวณทุ่งกุลาร้องไห้ ศึกษาภาษาและวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยในภาคอีสาน

ด้านบริการชุมชน

สถาบันฯ ให้บริการด้านวิชาการแก่ชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ตัวอย่างที่สำคัญได้แก่ การจัดสัมมนา สถาบันฯ จัดสัมมนาประวัติศาสตร์อีสาน ขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2519 และครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2521 จัดสัมมนาเพลงพื้นบ้านอีสาน สัมมนาการวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์ สัมมนาไทยคดีศึกษา สัมมนาภูมิศาสตร์อีสาน สัมมนาพัฒนาการ เพื่อส่งเสริมงานหัตถกรรมพื้นบ้าน จัดวัฒนธรรมอีสานสัญจร เผยแพร่ศิลปะการแสดงในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ นำศิลปะการแสดงหมอลำหมอแคนไปแสดงในต่างประเทศ

จัดอบรมการจักสาน อบรมการแกะสลักลายเขียนพระราช อบรมการเป่าแคนแก่นิสิตจนถึงเป็นแคนวงได้ อบรมเป่าแคนแก่นักศึกษาชาวต่างประเทศจากอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และแคนาดา อบรมโหราศาสตร์แก่ประชาชน

จัดรายการเผยแพร่ความรู้ทางวิทยุกระจายเสียง มศว และทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 4 ขอนแก่น “รายการถิ่นไทยดี” ร่วมกับฝ่ายประชาสัมพันธ์ มศว ทุกวันอาทิตย์ที่ห้าของเดือน ร่วมมือกับองค์การพัฒนาเอกชนในด้านการพัฒนาชนบท โดยใช้วัฒนธรรมพื้นบ้าน และภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นแนวทางในการพัฒนา

จัดแสดงนิทรรศการให้ความรู้แก่ประชาชนทั้งในอาคารและกลางแจ้ง ตลอดปี ได้แก่ พระพิมพ์-นาดูน เขียนหมาก หม้อบ้านเชียง วรรณกรรมอีสาน โบราณวัตถุต่างๆ ผ้าลายขิด ผ้ามัดหมี่ เครื่องจักสานแบบดั้งเดิมและแบบประยุกต์ การสานลายขิดเพื่อการประดับบ้านและจารึกอีสาน

นิทรรศการกลางแจ้ง ประติมากรรมกระจก จิตรกรรมบนผิวดินไม่เป็นแห่งแรกของประเทศไทย ประติมากรรมผ้าโดยประยุกต์จากธงพื้นบ้านอีสาน

การบรรยายให้ความรู้แก่ประชาชน นิสิตนักศึกษาที่มาเยี่ยมชมกิจการของสถาบันฯ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นประจำ

การบรรยายประกอบสไลด์ให้ประชาชนชาวร้อยเอ็ดฟัง ที่วัดเหนือในเมืองร้อยเอ็ด เรื่องคติการสร้างเสานหิน จำนวน 2 ครั้ง ช่วยให้ชาวบ้านเข้าใจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจารึกอักษรลงบนหิน และประเพณีเกี่ยวกับหินตั้ง ช่วยประชาชนให้รอดพ้นจากการถูกลอกหลวงของนักฉวยโอกาสทรงเจ้าเข้าผีที่มาหลอกชาวบ้านและพระในวัด คณาจารย์ของสถาบันฯ ได้อ่านจารึกที่เสานหินดังกล่าวเป็นครั้งแรกและเผยแพร่ไปทั่วประเทศ

สถาบันฯ ได้ช่วยเหลือจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งหัตถกรรมพื้นบ้านอีสาน ให้ทางกองทัพภาคที่ 2 ช่วยให้การดำเนินงานด้านศิลปาชีพได้รับความสะดวกมากขึ้น

ด้านการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น

สถาบันฯ ได้ให้คำปรึกษาและแนะแนวทางในการดำเนินงาน การอนุรักษ์ศิลปะ และวัฒนธรรม แก่ศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ แนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีพื้นบ้าน การวางหลักเกณฑ์ในการประกวดต่างๆ ได้แก่ บั้งไฟ ขบวนแห่บั้งไฟ ขบวนแห่เทียนประกวดต้นเทียนพรรษา งานสงกรานต์ ประกวดนางสงกรานต์ งานลอยกระทง ประกวดกระทงและนางนพมาศ ประกวดหมอลำ ประกวดการเป่าแคน กลองยาว หมอลำสุ่ยขวัญ กรรมการสถาบันฯ ออกไปปฏิบัติการเป็นกรรมการตัดสินการประกวดต่างๆ เป็นประจำ เช่น ประกวดหมอลำทางโทรทัศน์ช่อง 4 ขอนแก่นทุกวันเสาร์ ประกวดหมอลำทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มหาสารคาม ประกวดบั้งไฟตามตำบล อำเภอ จังหวัดที่ขอเชิญมา หลักเกณฑ์สำคัญที่แนะนำแก่หน่วยงานต่างๆ คือให้เน้นการรักษาศิลปะและวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมไว้มากที่สุด เพื่อรักษาเอกลักษณ์ท้องถิ่นให้ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจในมรดกของท้องถิ่น

แนะนำทางอำเภอโขงเจียม ให้สร้างรั้วกันไม่ให้คนเข้าไปทำลายภาพเขียนสี ที่ผาแต้ม จัดสร้างหอสูงสำหรับดูภาพเขียน ช่วยให้มรดกทางวัฒนธรรมมีอายุยืนยาว รอดพ้นจากการถูกทำลาย

สถาบันฯ แนะนำนายอำเภอนาตุณเป็นครั้งแรกว่า สิ่งที่ชาวบ้านชุดพบในพระธาตุนาตุณที่อยู่ในสถูปโลหะคือ “พระบรมสารีริกธาตุ” ควรเก็บรักษาให้ดีถ้ามีงบประมาณก็ควรสร้างสถูป หรือพระธาตุนั้นไว้ตามเดิม ภายหลังได้รับการยืนยันจากกรมศิลปากรว่า เป็น “พระบรมสารีริกธาตุ” จริง ปัจจุบันได้ก่อสร้างพระธาตุนอกใหม่ที่อำเภอนาตุณเสร็จเรียบร้อยแล้วเป็นไปตามคำแนะนำของสถาบันที่แนะนำไว้ในตอนแรกทุกประการ

ศึกษาประวัติและผลงานของศิลปินและนักปราชญ์พื้นบ้านนำเสนอมหาวิทยาลัย เพื่อขอพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ คือ พระอริยานุวัตร (สาขาวรรณกรรม) นายคำหมา แสงงาม (สาขาศิลปะ) นายทวย เรื่องศรีอรัญ (สาขาดุริยางคศาสตร์)

สรุปผลงานของสถาบันฯ มุ่งนำผลวิจัยด้านศิลปะและวัฒนธรรมไปสู่การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต ส่งเสริมการผลิต เพื่อยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นขณะเดียวกันก็ให้ประชาชนภาคภูมิใจในมรดกวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้ส่งสมมา และทำการพัฒนาอย่างมีขั้นตอนอันเหมาะสม โดยสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ทั้งนี้เพื่อความสุขของชาวอีสานทั้งมวลนั่นเอง

ปัจจุบัน (พ.ศ.2534) สถาบันฯ กำลังดำเนินการโครงการ “วิจัยเกี่ยวกับอารยธรรมลุ่มแม่น้ำโขง” ร่วมกับคณะกรรมการวิทยาศาสตร์สังคมแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐประชาชนจีน การจัดทำสารานุกรมวัฒนธรรมอีสาน การสำรวจและปริวรรคหนังสือผูก การสร้างงานศิลปะเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่น ท่านที่ประสงค์จะร่วมบริจาคสมทบทุนเพื่อการวิจัย และดำเนินโครงการต่าง ๆ กรุณาติดต่อได้ที่ อาจารย์อาคม วรจินดา ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000 โทรศัพท์ (043) 721686

บุคลากรประจำสถาบันฯ

1. นายอาคม	วรจินดา	ผู้อำนวยการ
2. นายบุญเลิศ	สดสุชาติ	รองผู้อำนวยการ
3. นายมูณี	พันธ์วี	กรรมการที่ปรึกษา
4. นายสมชาย	ลำดวน	กรรมการที่ปรึกษา
5. นายวิษณุ	กอบศิริพัฒน์	กรรมการที่ปรึกษา
6. นายชัยยุทธ	ศิริสุทธิ	นักวิจัย 6
7. นายอรรถ	นันทจักร์	นักวิจัย 5
8. นางทัศนีย์	บัวระภา	นักวิจัย 5
9. นางสาวศุภลักษณ์	สามารถ	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 4
10. นางสุรางค์รัตน์	เนื่องไชยยศ	เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 2
11. นายประเทศ	ปัจจุจคะตา	นายช่างศิลป์ 2

ประวัติและผลงานของ

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

ประวัติ

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2504 ในระยะแรก มีชื่อว่า สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา สังกัดคณะวิชาวิจัยการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร ต่อมาใน พ.ศ.2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา จึงได้เปลี่ยนชื่อใหม่ตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2517 ว่า "สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา" มีฐานะเทียบเท่าคณะ มีผู้บริหารงานของสำนักฯ ดังนี้

1. ศาสตราจารย์ ดร.หม่อมหลวงดุษฎี ชุมสาย (พ.ศ.2504-2507)
2. ศาสตราจารย์ ดร.ชวาล แพรัตกุล (พ.ศ.2507-2520)
3. รองศาสตราจารย์ล้วน สายยศ (รักษาการ พ.ศ.2520-2522)
4. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (พ.ศ.2522-2526)
5. ศาสตราจารย์ ดร.สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (พ.ศ.2526-2530)
6. รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ เพชรชื่น (พ.ศ.2530 -)

ปรัชญา

สอบเพื่อค้นและพัฒนาสมรรถภาพมนุษย์

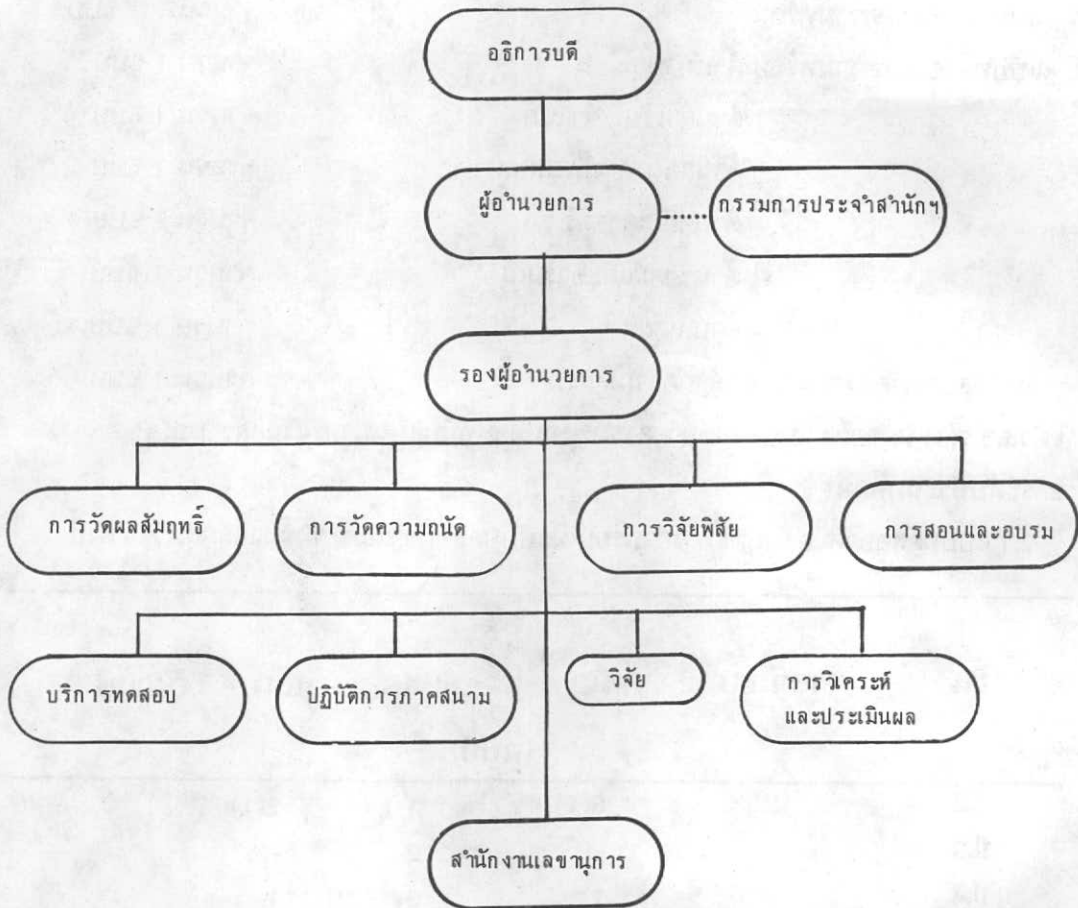
หน้าที่และภาระงาน

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มีหน้าที่ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม มีภาระงานดังนี้

1. สร้างและพัฒนาแบบทดสอบและเครื่องมือวัดที่เป็นมาตรฐาน เพื่อสนองความต้องการของสังคม
2. สอนและให้การอบรมวิชาการด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา การวิจัยทางการศึกษา สถิติทางการศึกษา และการประเมินโครงการ
3. วิจัยเกี่ยวกับการสร้างและการใช้แบบทดสอบและเครื่องมือวัด
4. บริการทดสอบและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสอบวัดและประเมินผล
5. เป็นศูนย์รวมแบบสอบวัดทุกประเภท ทั้งที่สร้างภายในประเทศและจากต่างประเทศ
6. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ผลการวิจัยแบบทดสอบ เครื่องมือวัด ประเภทต่าง ๆ ตลอดจนทั้งการรายงานผลการสอบ

การแบ่งสายงานในสำนักทดสอบฯ

เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจของสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา ดำเนินไปด้วยดี จึงได้แบ่งงานออกเป็น ๑ ฝ่าย แต่ละฝ่ายมีหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้จัดดำเนินการตามแผนงานและโครงการของสำนักฯ ดังแผนภูมิ

แบบทดสอบและเครื่องมือวัด

สำนักทดสอบฯ ได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบและเครื่องมือวัดในระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา มีแบบทดสอบที่เป็นมาตรฐานแล้ว และที่กำลังพัฒนา ดังนี้

1. ระดับอนุบาล

แบบทดสอบวัดความพร้อม	จำนวน 2(1)*ฉบับ
แบบทดสอบวัดความพร้อม ด้านภาษา	จำนวน 1 ฉบับ
ด้านการรับรู้/จำแนก	จำนวน 1 ฉบับ
ด้านกลไกทางมือและสายตา	จำนวน 1 ฉบับ
ด้านคณิตศาสตร์	จำนวน 1 ฉบับ
ด้านสังคมและอารมณ์	จำนวน 1 ฉบับ
ด้านเหตุผล	จำนวน 1 ฉบับ
แบบทดสอบวัดความสามารถด้านความจำ/รูป	จำนวน 1 ฉบับ

* ตัวเลข 2(1) หมายถึง แบบทดสอบวัดความพร้อมมี 2 ฉบับ เป็นมาตรฐานแล้ว 1 ฉบับ

2. ระดับประถมศึกษา

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีแบบทดสอบจำแนกตามชั้นและกลุ่มวิชา ดังนี้

ชั้น	ภาษาไทย	คณิต	สพข	สทน	อังกฤษ
			(ฉบับ)		
ป.2	2	3(1)	1	2(1)	-
ป.3	-	-	2	-	-
ป.4	3(2)	1	2	1	-
ป.5	-	-	1	-	-
ป.6	6(2)	2(1)	4(2)	2(1)	5(3)
รวม	11	6	10	5	5

3.2 แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน

ชั้น	ภาษา	จำนวน	เหตุผล	มิติสัมพันธ์	การรับรู้	ความจำ
(ฉบับ)						
ม.1	1	1	1	2	1	1
ม.3	(7)	(5)	(8)	3(2)	1	2
รวม	8	6	9	5	2	3

3.3 แบบทดสอบวัดความถนัดเชิงช่าง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีแบบทดสอบวัดดังนี้

3.3.1 แบบทดสอบเหตุผลเชิงช่าง จำนวน 1 ฉบับ

3.3.2 แบบทดสอบวัดการรับรู้ จำนวน 1 ฉบับ

3.3.3 แบบทดสอบมิติสัมพันธ์ จำนวน 1 ฉบับ

3.3.4 แบบทดสอบวัดการประกอบชิ้นส่วน จำนวน 1 ฉบับ

3.4 แบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิชา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีแบบทดสอบวัดดังนี้

3.4.1 เจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 2(1) ฉบับ

3.4.2 เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 2 ฉบับ

3.4.3 เจตคติต่อวิชาภาษาไทย จำนวน 2(1) ฉบับ

3.4.4 เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 2(1) ฉบับ

3.5 แบบทดสอบวัดความสนใจในอาชีพ จำนวน 1 ฉบับ

3.6 แบบทดสอบวัดลักษณะนิสัย (4 ด้าน) จำนวน 2(1) ฉบับ

4. ระดับอุดมศึกษา

4.1 แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน

4.1.1 วัดความสามารถด้านภาษา จำนวน (23) ฉบับ

4.1.2 วัดความสามารถด้านตัวเลข จำนวน (21) ฉบับ

4.1.3 วัดความสามารถด้านเหตุผล จำนวน (24) ฉบับ

4.1.4 วัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ จำนวน (11) ฉบับ

4.1.5 วัดความสามารถด้านการรับรู้ จำนวน (7) ฉบับ

4.1.6 วัดความสามารถด้านความจำ จำนวน (6) ฉบับ

4.2 แบบทดสอบวัดความถนัดพิเศษทางด้านศิลปะ จำนวน 1 ฉบับ

4.3 แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน (GRE) จำนวน 1 ฉบับ

4.4 แบบทดสอบวัดลักษณะนิสัยการเป็นพยาบาล (5 ด้าน) จำนวน 3 ฉบับ

4.5 แบบทดสอบวัดความรอบคอบ	จำนวน 4 ฉบับ
4.6 แบบสอบวัดความศรัทธาต่อวิชาชีพครู	จำนวน (1) ฉบับ
5. การสอบวัดลักษณะอื่น ๆ	
5.1 แบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปสำหรับผู้เข้ารับราชการ	จำนวน 4 ฉบับ
5.2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน	จำนวน 1 ฉบับ

หมายเหตุ ข้อมูลนี้รวบรวมถึง 1 มีนาคม 2534

งานติดตามผลการใช้แบบทดสอบและประเมินโครงการ

สำนักทดสอบฯ ได้ติดตามผลการใช้แบบทดสอบในด้านต่าง ๆ เช่น การสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อ การคัดสรรบุคคลเข้าทำงาน การประเมินโครงการ ฯลฯ มีรายงานการวิจัยด้านการติดตามผลการใช้แบบทดสอบ และงานวิจัยด้านอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณาจารย์ของสำนักทดสอบฯ ดังนี้

เรื่องที่	ชื่อเรื่อง/ปี	ผู้วิจัย
1	การศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบคณิตศาสตร์เหตุผลและคณิตศาสตร์ปัญหา ปี 2522	ผศ.ทองหล่อ วิภาวิน
2	ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียนกับเวลาที่ใช้ในการเรียนและเกรดเฉลี่ย ปี 2533	ศ.ดร.สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ อ.อรุณศรี กุ่มทุ
3	ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบความถนัดระดับมหาวิทยาลัย ปริญาตรีปีที่ 3 ปี 2533	ผศ.บุษกร เพชรวิวรรธน์
4	การวิเคราะห์ข้อสอบคัดเลือกวิชาเอกการประถมศึกษา ปีการศึกษา 2523 ปี 2523	รศ.ดร.สมบูรณ์ ชิตพงศ์
5	ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบความถนัดระดับมหาวิทยาลัยปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปี 2524	ผศ.บุษกร เพชรวิวรรธน์
6	ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบความถนัดต่อการเรียนวิชาเอกระดับมหาวิทยาลัยปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปี 2524	ผศ.บุษกร เพชรวิวรรธน์
7	ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบความถนัดทางการเรียนและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนในระดับวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ปี 2524	ผศ.ทองหล่อ วิภาวิน
8	ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปี 2526	รศ.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ
9	ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบความถนัดทางการเรียนระดับวิทยาลัยพลศึกษา ปี 2526	รศ.ลัดดาวัลย์ หวังพานิช ผศ.จิราภรณ์ บุญส่ง
10	ผลการประเมินคุณภาพของข้อสอบคัดเลือกปีการศึกษา 2524 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	คณาจารย์สำนักทดสอบฯ ร่วมกับภาควิชา
11	ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบความถนัดทางการเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อการเรียนตามโปรแกรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปี 2526	รศ.พวงรัตน์ ทวีรัตน์ ผศ.จันทิมา พรหมโชติกุล

เรื่องที่	ชื่อเรื่อง/ปี	ผู้วิจัย
12	การเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ผลการทดลอง โดยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการใช้ รูปแบบสมการเส้นตรง ปี 2526	ศ.ดร.สำเร็จ บุญเรืองรัตน์
13	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน ปี 2526	รศ.สมสรร วงษ์อยู่น้อย ผศ.ดร.วิรัช วรรณรัตน์ อ.ดร.ติลก ดิลกานนท์
14	ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียนกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เข้ารับการอบรม วัดผลการศึกษา ปี 2527	อ.อรุณศรี กุมุท
15	ลักษณะหลากหลาย : การประยุกต์ใช้วิเคราะห์ ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบลักษณะนิสัยของการ เป็นพยาบาล ปี 2528	ศ.ดร.สำเร็จ บุญเรืองรัตน์
16	การประเมินผลโครงการสร้างงานในชนบท (กสข.) ปี 2527	รศ.ดร.สมบุญ ชาติพงศ์และคณะ
17	ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงเชิงจำแนกของ แบบทดสอบลักษณะนิสัยของการเป็นพยาบาลจากการ สอบนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ปี 2528	ศ.ดร.สำเร็จ บุญเรืองรัตน์
18	การสร้างแบบทดสอบมาตรฐานความถนัดทางการเรียน “อันดับสัมพันธ์” ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปี 2528	รศ.ดร.โชติ เพชรขึ้น รศ.ดร.เชิดศักดิ์ ไหมวาสินธุ์ อ.ดร.ติลก ดิลกานนท์
19	การสร้างข้อสอบมาตรฐานความถนัดทางการเรียน “อันดับ/ด” ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปี 2528	รศ.ดร.โชติ เพชรขึ้น
20	ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดความศรัทธาใน การประกอบอาชีพครู ปี 2528	รศ.ลัดดาวัลย์ หวังพานิช
21	การศึกษาคุณภาพของแบบสอบวัดทัศนคติต่อวิชา ภาษาไทยที่สร้างตามแนวของ Osgood ปี 2528	ผศ.นิเวศน์ ธรรมรักษ์
22	ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงเชิงจำแนกของ แบบทดสอบลักษณะนิสัยของการเป็นพยาบาลจากการ สอบนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลห้วยเฉียว ปี 2528	ศ.ดร.สำเร็จ บุญเรืองรัตน์

การให้บริการทดสอบ

เนื่องจากสำนักทดสอบฯ ได้สร้างแบบทดสอบมาตรฐานสำเร็จไปหลายชุดแล้ว มีผู้มาขอใช้แบบทดสอบมาตรฐานดังกล่าวจำนวนมาก เพื่อใช้สอยตามจุดประสงค์ต่าง ๆ เช่น เพื่อการแนะแนวเพื่อการวิจัย เพื่อการประเมินผล เพื่อการสอบคัดเลือก ฯลฯ มหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดระเบียบการใช้ข้อสอบมาตรฐานไว้มีหลักเกณฑ์ย่อ ๆ ดังต่อไปนี้

เพื่อให้การใช้แบบทดสอบมาตรฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทางมหาวิทยาลัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะนำแบบทดสอบมาตรฐานไปใช้ ดังนี้

1. เป็นผู้มีความรู้ด้านการวัดผลสูงกว่าปริญญาตรี หรือ
2. เป็นผู้ที่ผ่านการอบรมวิชาวัดผลระยะยาวจากสำนักทดสอบฯ หรือ
3. เป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักทดสอบฯ

นอกจากมีคุณสมบัติดังกล่าวแล้ว จะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการสำนักทดสอบฯ อีกด้วย การที่มหาวิทยาลัยกำหนดคุณสมบัติดังกล่าว ก็มีวัตถุประสงค์สำคัญว่าผู้ใช้ต้องรู้จักวิธีการมีความรอบคอบ และสามารถรักษาข้อสอบไม่ให้รั่วไหล มิได้มีวัตถุประสงค์ที่จะหวงแหนข้อสอบเพื่อเก็บไว้เป็นความลับแต่เพียงอย่างเดียว

หากหน่วยงานใดมีวัตถุประสงค์จะใช้ข้อสอบมาตรฐานให้ติดต่อกับสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 10110 โทร. (02) 2584121 ได้โดยตรง สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา พร้อมจะให้บริการได้ตลอดเวลา

ชมรมวัดผลและประเมินผลการศึกษาแห่งประเทศไทย

ในวันที่ 21 ตุลาคม สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา ได้จัดสัมมนาวิชาการ เรื่อง การวัดและการประเมินผลกับคุณภาพการศึกษา ณ ห้องประชุม 12-203 ตึก 12 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในวันนั้นผู้เข้าประชุม 101 คน ได้พร้อมใจกันก่อตั้งชมรมวัดผล และประเมินผลการศึกษาแห่งประเทศไทยขึ้น โดยมีที่ทำการอยู่ที่สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 10110 โทร.2584121 โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ เพชรชื่น เป็นประธานชมรม

สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติความเป็นมา

16 กรกฎาคม 2512 เป็นวันที่หอสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม ได้เริ่มเปิดให้บริการโดยมีอาจารย์ทำหน้าที่บรรณารักษ์ 1 คน และภารโรงอีก 1 คน อาคารหอสมุดซึ่งสร้างด้วยเงินงบประมาณเป็นเงิน 1,500,000 บาท มีพื้นที่ 800 ตารางเมตร พื้นที่ขนาดดังกล่าวนี้จะเพียงพอสำหรับบรรจุนั่งสื่อบริการได้ไม่เกิน 50,000 เล่ม

ผู้ที่มีอุปการะคุณต่อหอสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษาโดยให้ความอนุเคราะห์ ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือจากแหล่งต่าง ๆ คือ

1. สถานทูตแคนาดา
2. บริษัทเควานซ์
3. มูลนิธิเอเชีย

ทั้งสถานทูตแคนาดา บริษัทเควานซ์ และมูลนิธิเอเชีย ให้การสนับสนุนในด้านครุภัณฑ์และหนังสือวิชาการ

28 มิถุนายน 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้เปลี่ยนสถานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และได้ย้ายสังกัดจากกระทรวงศึกษาธิการไปสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ทางมหาวิทยาลัยได้รวบรวมงานของหอสมุดทุกวิทยาเขตของจัดตั้งขึ้นเป็นสำนักหอสมุดกลาง โดยตัวสำนักหอสมุดกลาง ตั้งอยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไม่ได้ระบุว่ามิมีวิทยาเขต ทางมหาวิทยาลัยจึงได้นำหอสมุดของวิทยาเขตแต่ละแห่งไปสังกัดกองธุรการวิทยาเขต โดยให้เป็นงานหนึ่งเรียกว่า งานหอสมุด

ในปี 2525 หอสมุดวิทยาเขตมหาสารคาม ได้ร่างโครงการขึ้น เพื่อเสนอเข้าแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 5 ให้ชื่อว่า "สถาบันบริการวิชาการชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" โดยมีจุดมุ่งหมายที่เด่นชัดว่างานของสถาบันที่เสนอใหม่นี้ น่าที่จะได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมวิชาการแก่ชุมชนบทของไทยที่ไม่ได้รับการพิจารณาให้เข้าแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 5 ของทบวงมหาวิทยาลัย

ในปี 2526 ศูนย์เอกสารอีสานได้รับรางวัลชมเชย จากสำนักนายกรัฐมนตรีในปี พ.ศ.2525 หอสมุดวิทยาเขตมหาสารคาม ขยายผลงานในการบริการชุมชนนั้น และเริ่มวางโครงการที่จะจัดตั้งสำนักวิทยบริการเพื่อบริการชุมชน โดยใช้ชื่อในขณะนั้นว่า "สำนักบริการวิชาการมหาวิทยาลัยเพื่อชุมชน"

ปี 2528 ได้มีคณะกรรมการที่จะดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักฯ ซึ่งประกอบด้วยบุคคลดังรายชื่อต่อไปนี้

นางฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน
นางรภัทร ชังธาดา

ประธานกรรมการ
กรรมการ

นายณรงค์ ป้อมบุบผา	กรรมการ
นายบุญถิ่น คิดโร	กรรมการ
นายประจักษ์ กือเจริญ	กรรมการ
นายสุจิน บุตรดีสุวรรณ	กรรมการ
นายเฉลิมศักดิ์ ชูปวา	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการดังกล่าวได้จัดทำโครงการใหม่โดยใช้แนวคิดเดิมแต่เปลี่ยนชื่อเป็น "สำนักบริการวิชาการมหาวิทยาลัยเพื่อชุมชน" และนำโครงการเข้าชี้แจงต่อคณะกรรมการพิจารณาแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะเวลาที่ 6 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะเวลาที่ 6 ของมหาวิทยาลัย ได้พิจารณาและให้การสนับสนุนแต่ให้เปลี่ยนชื่อเป็น "สำนักวิทยากรชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" และได้รับการอนุมัติให้อยู่ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะเวลาที่ 6 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในความสำคัญเป็นลำดับที่ 7

ในปี 2529 มหาวิทยาลัยนำโครงการเข้าสู่แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะเวลาที่ 6 ของทบวงมหาวิทยาลัยในครั้งแรกไม่ผ่านการพิจารณาเพื่อนำเข้าแผนของคณะกรรมการวางแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะเวลาที่ 6 ของทบวงมหาวิทยาลัย ทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงได้ทำเรื่อง ขอให้ทบวงมหาวิทยาลัยทบทวนใหม่ และเมื่อทางคณะกรรมการวางแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะเวลาที่ 6 ของทบวงมหาวิทยาลัยได้ทบทวนใหม่จึงมีมติให้บรรจุเข้าไว้ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะเวลาที่ 6 ของทบวงมหาวิทยาลัย แต่ให้ใช้ชื่อว่า "สำนักวิทยากรชุมชน"

ในวันที่ 14 มีนาคม 2529 ประธานโครงการฯ ได้นำโครงการที่สมบูรณ์เข้าเสนอและชี้แจงต่อคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบแต่ให้เปลี่ยนชื่อโครงการเป็น "สำนักวิทยากรชุมชนอีสาน"

ในวันที่ 30 พฤษภาคม 2529 ประธานโครงการฯ ได้นำโครงการที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเข้าชี้แจงต่อกรรมการสภามหาวิทยาลัย ซึ่งคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยก็มีมติเห็นชอบ

ในวันที่ 12 มิถุนายน 2529 ท่านอธิการบดีและคณะให้เข้าชี้แจงโครงการต่อที่ประชุมคณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยครั้งที่ 7/2529 ที่ประชุมให้ความเห็นชอบของโครงการจัดตั้งสำนักวิทยากรชุมชนอีสาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตมหาสารคาม แต่ให้มหาวิทยาลัยปรับปรุงแก้ไขโครงการตามที่คณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยเสนอแนะ และให้แก้ไขชื่อเป็น "สำนักวิทยากรบริการ"

วันที่ 19 มิถุนายน 2529 นำโครงการส่งคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการแผ่นดิน

วันที่ 29 มิถุนายน 2529 คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการแผ่นดิน ได้เดินทางมาตรวจงานตามคำเชิญคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการแผ่นดิน มีมติเห็นชอบให้ทบวงมหาวิทยาลัยเสนอร่างประกาศเรื่องการแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือ ให้จัดตั้งสำนักวิทยากรบริการในวิทยาเขตมหาสารคาม)

ในวันที่ 8 กรกฎาคม 2529 รัฐมนตรีทบวงมหาวิทยาลัย จึงได้นำเรื่องเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี โดยคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วมีมติอนุมัติตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยเสนอ

ในวันที่ 16 กรกฎาคม 2529 ประธานโครงการฯ เข้าชี้แจงประกาศทบวงฯ ที่กองกฎหมายไทย สำนักงานกฤษฎีกาแห่งชาติ

ในวันที่ 25 กรกฎาคม 2529 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในฉบับพิเศษหน้า 36-42 เล่มที่ 103 ตอนที่ 139 ลงวันที่ 7 สิงหาคม พุทธศักราช 2529 ให้มีส่วราชการสำนักวิทยบริการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วัตถุประสงค์ของสำนักวิทยบริการ

วัตถุประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้เป็นแหล่งข้อมูลที่จะบริการ นิสิต อาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย
2. เพื่อให้เป็นแหล่งกลางบริการทางวิชาการอย่างกว้างขวางและทั่วถึงแก่ชุมชนในท้องถิ่นในทุกรูปแบบ
3. เพื่อเป็นแหล่งกลางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา
4. เพื่อเป็นแหล่งพัฒนาบุคลากรของประเทศในด้านการศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชากร สังคม เศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ
5. เพื่อเป็นศูนย์สารนิเทศอีสานและวัสดุกองจดหมายเหตุแห่งชาติ
6. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อสนเทศ สำหรับการศึกษาค้นคว้าในทุกรูปแบบ
7. เพื่อเป็นแหล่งสารนิเทศเคลื่อนที่เข้าถึงชุมชนในชนบทในทุกรูปแบบ
8. เพื่อเป็นแหล่งสารนิเทศที่สามารถนำไปช่วยการวางแผนพัฒนาภูมิภาค
9. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
10. เพื่อสนับสนุนหน่วยงานพัฒนาฯ อื่น ๆ ของรัฐ
11. เพื่อเป็นแหล่งสารนิเทศเชิงท่องเที่ยว
12. เพื่อให้เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติงานของนิสิตสาขาบรรณารักษศาสตร์และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อดำเนินให้บรรลุเป้าหมายของงานทั้ง 5 ฝ่าย ของสำนักวิทยบริการ คือ
 - 1.1 สำนักงานเลขานุการ
 - 1.2 ฝ่ายเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา
 - 1.3 ฝ่ายพัฒนาวิชาการและบริการชุมชน
 - 1.4 ศูนย์สารนิเทศอีสาน
 - 1.5 หอสมุดกลาง
2. เพื่อปรับปรุงสื่อโสตทัศนศึกษาให้สามารถใช้งานได้ดียิ่งขึ้น และแสวงหาทรัพยากรวิชาการใหม่ ๆ เข้ามาให้บริการทั้งโดยการซื้อ ขอแลกเปลี่ยน และผลิตเองในทุกรูปแบบ
3. เพื่อส่งเสริมให้การใช้สื่อโสตทัศนศึกษา ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น จัดนิทรรศการ จัดอบรม และปฐมนิเทศ จัดทำคู่มือแนะนำในแต่ละเรื่อง ผลิตเครื่องสืบค้น ฯลฯ

4. เพื่อบริการชุมชนในชนบทในทุกรูปแบบ รวมถึงชุมชนโดยทั่วไปด้วย เท่าที่กำลังทรัพยากรที่มีอยู่พอจะเอื้ออำนวยได้

5. เพื่อการบริการสื่อในด้านเอกสารอีสาน

6. เพื่อการร่วมมือใช้ทรัพยากรร่วมกับกองจดหมายเหตุ เพราะทางกองจดหมายเหตุมอบเอกสารวัสดุและสื่อต่าง ๆ ที่ข้อมูลเกี่ยวกับอีสานมาไว้ที่นี่ จึงเป็นหน่วยที่ประสานงานและร่วมมือกับกองจดหมายเหตุในการใช้ทรัพยากรร่วมกันด้วย

7. เพื่อปรับปรุงทรัพยากรที่มีอยู่ในด้านเอกสารสิ่งพิมพ์

8. เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใช้บริการทั้งทางตรง (ช่วยค้นหา อธิบาย สอน) และทางอ้อม (ให้คำแนะนำและชี้แนะแหล่งที่ศึกษาเพิ่มเติม)

9. เพื่อให้การฝึกอบรมแก่นิสิตบรรณารักษศาสตร์ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ

10. เพื่อร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ตลอดจนหน่วยงานสนเทศทั่วไปในการแลกเปลี่ยนขอยืม และขอวัสดุที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มาใช้บริการ

11. เพื่อให้บริการวิชาการ สนับสนุนการเรียน การสอน การค้นคว้าวิจัยของคณาจารย์ นิสิต และข้าราชการของมหาวิทยาลัย ตามหลักสูตรและโครงการที่อยู่ในหน้าที่ของมหาวิทยาลัย

12. เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยอาศัยเชิงสธารนิเทศ

เป้าหมายการดำเนินงาน

สำนักวิทยบริการมุ่งให้บริการใน 2 รูปแบบดังนี้

1. ภายในมหาวิทยาลัย ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ตลอดจนข้าราชการของมหาวิทยาลัย

2. ภายนอกมหาวิทยาลัย ได้แก่ ประชาชนทั่วไป และชุมชนในชนบท ในสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน แหล่งทรัพยากรในการศึกษาค้นคว้าและแหล่งบริการวิชาการส่วนใหญ่จะอยู่ในกรุงเทพมหานครและบริเวณใกล้เคียง การบริการวิชาการจึงยังคงเข้าไม่ถึงชุมชนในส่วนภูมิภาค ดังนั้นวิทยาเขตมหาสารคามจึงต้องมีบทบาทให้บริการแก่ชุมชนในส่วนภูมิภาค โดยเป็นแหล่งทรัพยากรในการค้นคว้าและแหล่งบริการทางวิชาการซึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังไม่มีหน่วยงานที่ให้บริการแก่ชุมชนในลักษณะนี้มาก่อน

การแบ่งส่วนราชการของสำนักวิทยบริการ

สำนักวิทยบริการแบ่งหน่วยงานออกเป็นดังนี้

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ฝ่ายเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
3. ฝ่ายพัฒนาวิชาการและบริการชุมชน
4. ฝ่ายศูนย์สารนิเทศอีสาน
5. ฝ่ายหอสมุดกลาง

อาคารสำนักวิทยบริการ

ขณะนี้อาคารใหม่ของสำนักวิทยบริการ อยู่ระหว่างการก่อสร้างในวงเงิน 61 ล้านบาท

เรื่องที่	ชื่อเรื่อง/ปี	ผู้วิจัย
23	ศึกษารายกรณีเพื่อวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของ แบบทดสอบระดับอุดมศึกษา ปี 2528	ผศ.ทองหล่อ วิภาวิน
24	การประเมินผลโครงการสร้างงานในชนบท (กสช.) ปี 2528	รศ.ดร.สมบุญร์ ชิตพงศ์และคณะ
25	การพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการ ปี 2531	รศ.ดร.โชติ เพชรชื่น
26	การประเมินข้อสอบคัดเลือกประจำปีการศึกษา 2531	คณาจารย์สำนักทดสอบฯ ร่วมกับคณะ
27	การประเมินโครงการนำพระทัยจากในหลวง ปี 2532	รศ.ดร.สมบุญร์ ชิตพงศ์และคณะ
28	ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนา : ศึกษารายกรณี อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2533	ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม
29	การประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ มคอ ปี 2533	รศ.โชติ เพชรชื่นและคณะ

งานด้านการสอนและอบรม

คณาจารย์สำนักทดสอบฯ ทุกคนต้องทำหน้าที่สอนนิสิตทั้งในระดับบัณฑิตศึกษา และระดับปริญญาตรีในวิชาสถิติ วิจัย วัดผลการศึกษาและวิชาเอกบางวิชา ตลอดทั้งเป็นกรรมการพิจารณาเค้าโครง ปริญญานิพนธ์และกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และทำการอบรมวัดผลการศึกษาแก่หน่วยงานภายนอก การอบรมดังกล่าวดำเนินการใน 2 ลักษณะคือ อบรมวัดผลระยะยาว (หลักสูตร 15 สัปดาห์) และการอบรมวัดผลระยะสั้น (หลักสูตร 4 วัน, 7 วัน และ 10 วัน) สำหรับการอบรมวัดผลระยะยาวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานนั้นได้มีบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถด้านการวัดผลอย่างแท้จริง สามารถช่วยเหลือและแนะนำผู้อื่นได้ ส่วนการอบรมวัดผลระยะสั้นนั้นมุ่งให้บุคคลที่ได้รับการอบรมมีความรู้ความสามารถพอที่จะปฏิบัติงานเฉพาะเรื่องได้ดี

บริการเอกสารเผยแพร่ความรู้

เอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลการศึกษา เช่น วารสารการวัดผลการศึกษาเป็นวารสารที่มีเรื่องราวทางการวัดผลการศึกษา ทั้งในแง่ทฤษฎีและปฏิบัติ คู่มือการใช้แบบทดสอบ และรายงานความก้าวหน้าต่าง ๆ นอกจากนั้น สำนักทดสอบฯ ก็มีข้อสอบมาตรฐานของต่างประเทศเพื่อให้ผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้าด้วย

ประวัติและผลงานของ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เริ่มการผลิตบัณฑิตหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ในปีการศึกษา 2499 ณ วิทยาเขตประสานมิตร ในสาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ โดยความร่วมมือของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก (ปัจจุบันคือ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์)

ปีการศึกษา 2504 ได้เปิดรับสมัครคัดเลือกนิสิตเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท 8 สาขาวิชา คือ การประถมศึกษา การมัธยมศึกษา การอุดมศึกษาและการฝึกหัดครู การบริหารการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การวัดผลการศึกษา โสวัตศนศึกษาและบรรณารักษศาสตร์ และในปีการศึกษา 2506 ได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงเฉพาะ (ประกาศนียบัตรบัณฑิต) ขึ้น 12 สาขาวิชา คือ ภาษาและวรรณคดีไทย ภาษาและวรรณคดีอังกฤษ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ชีววิทยา ฟิสิกส์ เคมี คณิตศาสตร์ การวัดผลการศึกษา โสวัตศนศึกษา การแนะแนวและบรรณารักษศาสตร์

ในระยะเริ่มต้นของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานี้ยังอยู่ในสังกัดของ กระทรวงศึกษาธิการ และได้รับความช่วยเหลือจากคณะผู้เชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยอินเดียนา สหรัฐอเมริกา ในด้านการจัดทำหลักสูตรและการเตรียมงาน การดำเนินงานระดับบัณฑิตศึกษาในช่วงนี้ควบคุมและดำเนินการโดย “คณะกรรมการควบคุมการศึกษาในระดับปริญญาชั้นสูง” มีอธิการวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นประธานคณะกรรมการชุดนี้เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการต่อมาจนกระทั่งวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยเมื่อ พ.ศ.2517 และมีพระราชบัญญัติกำหนดให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนราชการของมหาวิทยาลัยหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากับคณะ คณะกรรมการชุดนี้ได้ปฏิบัติงานอยู่จนกระทั่งได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยขึ้นตามพระราชบัญญัติเมื่อเดือนมีนาคม 2519

ในปีการศึกษา 2515 กระทรวงศึกษาธิการได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาและเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 3 ว่าเห็นสมควรให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตรเปิดสอนชั้นปริญญาตรีบัณฑิตได้ ดังนั้นวิทยาลัยวิชาการศึกษาจึงใช้เวลาเตรียมบุคลากรเตรียมงานและดำเนินการจัดทำหลักสูตรจนกระทั่งสำเร็จและเปิดสอนหลักสูตรการศึกษาชั้นปริญญาบัณฑิตขึ้น ในปีการศึกษา 2517 ในสองสาขาวิชาคือ สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์และสาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร และในปีเดียวกันนี้เองได้เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาชั้นประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะในสาขาการศึกษาพิเศษ (การสอนผู้มีความบกพร่องทางการได้ยิน) เพิ่มอีกสาขาหนึ่ง ในปีการศึกษา 2522 จึงได้ขยายการศึกษาสาขาวิชานี้เป็นระดับปริญญาโท

ปัจจุบันนี้บัณฑิตวิทยาลัยบริหารงานโดยมีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ทำหน้าที่คอยควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ และให้คำปรึกษาแก่คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษา ให้เป็นไปตามแนวนโยบายของมหาวิทยาลัยและตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ มหาวิทยาลัยโดยสภามหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณบดี

บัณฑิตวิทยาลัยบริหารงานอยู่ที่วิทยาเขตประสานมิตร และมีรองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยช่วยงานบริหารอยู่ที่วิทยาเขตประสานมิตรมหาสารคาม และสงขลา สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยตั้งแต่วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัย คือ

ศาสตราจารย์ดร.กานดา ณ ถลาง	พ.ศ.2518-2526
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.วชิรญา บัวศรี	พ.ศ.2526-2530
ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง	พ.ศ.2530-ปัจจุบัน

การดำเนินงาน

1. การบริหาร สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณบดีและรองคณบดีเป็นผู้บริหารงานในบัณฑิตวิทยาลัย โดยมีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี และแต่งตั้งกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยอีก 4 คน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ตลอดจนควบคุมมาตรฐานการศึกษา หลักสูตร การคัดเลือกเข้าศึกษา การสำเร็จการศึกษาของนิสิตบัณฑิตศึกษา การดำเนินงานทางวิชาการโดยประสานงานกับคณะและภาควิชาต่างๆ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอาจจะเสนอให้มหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการย่อยขึ้นเพื่อดำเนินการพิจารณาเรื่องใดๆ ได้อีกตามความจำเป็นและเหมาะสม

2. การประสานงาน บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรประจำสาขาวิชา ทำหน้าที่รับผิดชอบในด้านพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร พิจารณาให้ความเห็นชอบกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์อนุมัติเค้าโครงปริญญาานิพนธ์ ประเมินผลการดำเนินงานการเรียนการสอน การทำปริญญาานิพนธ์ ประสานงานเกี่ยวกับการรับนิสิต การสอน การวิจัย การจัดตารางสอน ตารางสอบ เพื่อเสนอบัณฑิตวิทยาลัย ให้ข้อเสนอแนะแก่บัณฑิตวิทยาลัยเกี่ยวกับงบประมาณค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าตอบแทน และทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการของนิสิตสาขาวิชานั้นๆ

3. ด้านวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัยมอบหมายให้อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย และอาจารย์ที่มาช่วยปฏิบัติราชการที่บัณฑิตวิทยาลัยดำเนินงานด้านวิชาการของบัณฑิตวิทยาลัย โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในด้านต่างๆ เช่น โครงการบริหารหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิตสาขาการวิจัยและพัฒนา หลักสูตร และสาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ โครงการการจัดสอนวิชาพื้นฐานอันเป็นสหวิทยาการของหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศม.) การจัดสอบพิเศษต่างๆ การควบคุมมาตรฐานปริญญาานิพนธ์ การพิจารณาเค้าโครงปริญญาานิพนธ์การจัดประชุมอบรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาด้านวิชาการ สำหรับบุคลากรระดับบัณฑิตศึกษา การรวบรวมสถิติการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษา เป็นต้น

4. ด้านธุรการ สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัยมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้านต่างๆ ภายใต้การควบคุมของเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย แบ่งงานออกเป็น 4 งาน คือ งานบริหารและธุรการ งานคลังและพัสดุ งานบริการการศึกษา และงานนโยบายและแผน

5. โครงการวิจัยการศึกษาและพัฒนา ในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) บัณฑิตวิทยาลัยได้เสนอจัดตั้งโครงการวิจัยการศึกษาและพัฒนา (Educational and Development Research Center - EDRC) และได้รับการบรรจุเข้าในแผนพัฒนาฯ ฉบับดังกล่าวในลักษณะเป็นการขยายงานเดิม เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน

หลักสูตรปริญญาเอก สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร และสาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ กับทั้งดำเนินงานด้านวิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการให้บริการแก่สังคมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการพัฒนาโดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อเพิ่มบทบาทในการเป็นผู้นำทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา

บุคลากรบัณฑิตวิทยาลัยที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของมหาวิทยาลัยและบัณฑิตวิทยาลัย

บุคลากรของบัณฑิตวิทยาลัยและที่บัณฑิตวิทยาลัยขอเืมตัวมาช่วยงานบัณฑิตวิทยาลัย ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของมหาวิทยาลัย และบัณฑิตวิทยาลัย คือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรูญ โกมลบุญญ์	ที่ปรึกษาคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ดร.สมพร บัวทอง	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ดร.สำเร็จ บุญเรืองรัตน์	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
ศาสตราจารย์ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์	ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
อาจารย์ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ	ปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
อาจารย์จิตติมา เหมกิตติวัฒน์	รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบริหาร
	(ขอเืมตัวจากคณะวิทยาศาสตร์)
อาจารย์ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายคุษฎีบัณฑิต
อาจารย์ดร.ประสพ แสนคำเครือ	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงศ์โสภาก	เลขานุการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
นายเฉลิมชัย เมืองงาม	(ขอเืมตัวจากคณะศึกษาศาสตร์)
นายเฉลิมชัย เมืองงาม	เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

ตาราง 7 จำนวนข้าราชการและลูกจ้างบัณฑิตวิทยาลัย จำแนกตามตำแหน่งและสายงาน

ตำแหน่ง/สายงาน	จำนวน	หมายเหตุ
ข้าราชการสาย ก.		
ศาสตราจารย์	4	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	4	
อาจารย์	4	
รวม	12	
ข้าราชการสาย ข.		
นักวิชาการ	3	
รวม	3	
ข้าราชการสาย ค.		
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	1	
พนักงานธุรการ	3	
เจ้าหน้าที่ธุรการ	1	
พนักงานการเงินและบัญชี	1	
เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	1	
รวม	7	

ตาราง 1 (ต่อ)

ตำแหน่ง/สายงาน	จำนวน	หมายเหตุ
ลูกจ้างประจำ		
พนักงานพิมพ์ดีด	1	
พนักงานห้องทดลอง	1	
คนครัว	1	
นักการภารโรง	1	
รวม	4	
ลูกจ้างชั่วคราว		
เจ้าหน้าที่ธุรการ	1	
รวม	1	
รวมทั้งสิ้น	27	

ที่มา : งานบริหารและสารบรรณ สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การจัดการศึกษา

ในการจัดการศึกษานั้น บัณฑิตวิทยาลัยมีหน้าที่รับผิดชอบประสานงาน ควบคุม และดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาต่างๆ ดังนี้

1. ระดับปริญญาตรีบัณฑิต
 - 1.1 บัณฑิตวิทยาลัยรับผิดชอบและดำเนินการ ได้แก่
 - 1) สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
 - 2) สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์
 - 1.2 คณะภาควิชาและสถาบันรับผิดชอบดำเนินการ ได้แก่
 - 1) สาขาการบริหารการศึกษา
 - 2) สาขาเทคโนโลยีการศึกษา
 - 3) สาขาการอุดมศึกษา
 - 4) สาขาการทดสอบและวัดผลการศึกษา
 - 5) สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์*
 - 6) สาขาพลศึกษา

2. ระดับปริญญาโทบัณฑิต

ปีการศึกษา 2534 มหาวิทยาลัยเปิดการเรียนการสอนระดับปริญญาโทบัณฑิต คือ

- 2.1 ระดับปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) จำนวน 27 สาขาวิชา คือ
 - 1) การศึกษาปฐมวัย
 - 2) การประถมศึกษา
 - 3) การมัธยมศึกษา
 - 4) การอุดมศึกษา
 - 5) การบริหารการศึกษา
 - 6) จิตวิทยาการแนะแนว
 - 7) จิตวิทยาการศึกษา
 - 8) การวัดผลการศึกษา
 - 9) เทคโนโลยีการศึกษา
 - 10) การศึกษาผู้ใหญ่
 - 11) การศึกษาพิเศษ : สาขาการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศ

* ปีการศึกษา 2534 ไม่เปิดการเรียนการสอน

- 12) การศึกษาพิเศษ : สาขาการสอนผู้มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 13) จิตวิทยาพัฒนาการ
 - 14) บรรณารักษศาสตร์
 - 15) ภาษาไทย
 - 16) ภาษาศาสตร์การศึกษา
 - 17) ภาษาอังกฤษ
 - 18) ศิลปศึกษา
 - 19) ภูมิศาสตร์
 - 20) ประวัติศาสตร์
 - 21) คณิตศาสตร์
 - 22) ชีววิทยา
 - 23) วิทยาศาสตร์ศึกษา
 - 24) พลศึกษา
 - 25) สุขศึกษา
 - 26) อุตสาหกรรมศึกษา
 - 27) ธุรกิจศึกษา
- 2.2 หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วท.ม.) จำนวน 3 สาขาวิชา คือ
- 1) การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
 - 2) ฟิสิกส์
 - 3) เคมีชีวภาพ
- 2.3 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) จำนวน 3 สาขาวิชา คือ
- 1) ไทยคดีศึกษา
 - 2) บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
 - 3) ประวัติศาสตร์
- 2.4 ประกาศนียบัตรบัณฑิต (ป.บัณฑิต) 1 สาขา คือ
- 1) การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ

ตาราง 2 สถิติจำนวนนิสิตระดับปริญญามหาบัณฑิตและปริญญาดุษฎีบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2533 จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาเอก

ระดับการศึกษา/สาขาวิชา	จำนวน	หมายเหตุ
ระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.)		
สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	31	
สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์	23	
สาขาการบริหารการศึกษา	25	
สาขาเทคโนโลยีการศึกษา	10	
สาขาการอุดมศึกษา	13	
รวม	102	
ระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)		
การศึกษาปฐมวัย	40	
การประถมศึกษา	56	
การมัธยมศึกษา	106	
การอุดมศึกษา	69	
การบริหารการศึกษา	117	
จิตวิทยาการแนะแนว	89	
จิตวิทยาการศึกษา	43	
การวัดผลการศึกษา	63	
เทคโนโลยีการศึกษา	64	
การศึกษาผู้ใหญ่	88	
การศึกษาพิเศษ สาขาผู้มีความบกพร่องทางการได้ยิน	17	
จิตวิทยาพัฒนาการ	58	
บรรณารักษศาสตร์	60	
ภาษาไทย	52	
ภาษาศาสตร์การศึกษา	36	
ภาษาอังกฤษ	36	
ศิลปศึกษา	21	
ภูมิศาสตร์	27	
ประวัติศาสตร์	38	
คณิตศาสตร์	14	
เคมี	6	
ชีววิทยา	3	

ตาราง 2 (ต่อ)

ระดับการศึกษา/สาขาวิชา	จำนวน	หมายเหตุ
ฟิลิถ์	2	
วิทยาศาสตร์ศึกษา	25	
พลศึกษา	81	
สุขศึกษา	66	
รวม	1,277	
ระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์	45	
รวม	45	
ระดับปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ เคมีชีวภาพ ฟิลิถ์	49 23 11	
รวม	83	
ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ	22	
รวม	22	
รวมทั้งสิ้น	1,529	

ที่มา ; งานบริการการศึกษา สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตาราง 3 สถิติผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ตั้งแต่ปีการศึกษา 2520 ถึงปีการศึกษา 2533
 จำนวนตามสาขาวิชาและปีที่สำเร็จการศึกษา

สาขาวิชา	ปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา													รวม	
	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532		2533
การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	1	-	1	3	6	2	3	2	4	8	8	6	1	5	50
พัฒนศึกษาศาสตร์	-	2	3	4	4	5	2	4	2	9	1	5	5	1	47
การบริหารการศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	8	2	11
เทคโนโลยีการศึกษา *	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การอุดมศึกษา *	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ทดสอบและวัดผลการศึกษา *	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พลศึกษา **	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1	2	4	7	10	7	5	6	7	17	9	12	14	8	108

ไม่มีผู้สำเร็จการศึกษา

ยังไม่เปิดการเรียนการสอน

ที่มา : งานบริการการศึกษา สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตาราง 4 สถิติผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ตั้งแต่ปีการศึกษา 2520 ถึงปีการศึกษา 2532
จำแนกตามสาขาวิชาเอกของผู้สำเร็จการศึกษา

สาขาวิชาเอก	จำนวน	หมายเหตุ
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)		
การศึกษาปฐมวัย	43	
การประถมศึกษา	230	
การมัธยมศึกษา	370	
การอุดมศึกษา	443	
การบริหารการศึกษา	260	
จิตวิทยาการแนะแนว	340	
จิตวิทยาการศึกษา	35	
การวัดผลการศึกษา	341	
เทคโนโลยีการศึกษา	346	
การศึกษาพิเศษ สาขาผู้มีความบกพร่องทางการได้ยิน	28	
การศึกษาผู้ใหญ่	93	
จิตวิทยาพัฒนาการ	175	
จิตวิทยาสังคม	28	ปัจจุบันไม่เปิดสอน สาขาวิชาเอกนี้
บรรณารักษศาสตร์	198	
ภาษาไทย	136	
ภาษาศาสตร์การศึกษา	27	
ภาษาอังกฤษ	84	
ศิลปศึกษา	22	
ภูมิศาสตร์	72	
ประวัติศาสตร์	66	
คณิตศาสตร์	56	
เคมี	49	
ชีววิทยา	108	
ฟิสิกส์	45	
พลศึกษา	205	
สุขศึกษา	85	
รวม	3,915	

ตาราง 4 (ต่อ)

สาขาวิชาเอก	จำนวน	หมายเหตุ
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศส.ม.) บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์	7	
รวม	7	
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ ฟิลิกส์ เคมีชีวภาพ	14 — —	ยังไม่มีผู้สำเร็จการศึกษา ยังไม่มีผู้สำเร็จการศึกษา
รวม	14	
รวมทั้งสิ้น	3,936	

ที่มา : งานบริการการศึกษา สำนักเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีประวัติความเป็นมาดังนี้

- ก. องค์การนิสิตเก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้มีการตั้งองค์การนิสิตเก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้น และมีนายกองค์การนิสิตดังนี้

พ.ศ. ๒๕๐๐

นายสมบุรณ์ พรรณาภพ

พ.ศ. ๒๕๐๑-๒๕๐๒

นายจรูญ มิลินทร์

พ.ศ. ๒๕๐๓-๒๕๐๔

นายสมบุรณ์ พรรณาภพ

พ.ศ. ๒๕๐๕

นายสุภรณ์ ศรีพหล

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้เปลี่ยนชื่อเป็นองค์การศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา มีนายชม ภูมิภาค เป็นนายกองค์การศิษย์เก่า

- ข. สมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้จดทะเบียนเป็นสมาคมชื่อ สมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๐๗ ซึ่งในขณะนั้น วิทยาลัยวิชาศึกษามี ๓ วิทยาเขตเท่านั้น คือ ประสานมิตร ปทุมวัน บางแสน จึงมีผู้เริ่มการก่อตั้งสมาคมจากทั้ง ๓ วิทยาเขต วิทยาเขตละ ๓ คน อันได้แก่ ประสานมิตร ๓ คน คือ ชม ภูมิภาค, อวยพร เปล่งวานิช, เปรื่อง กุมุท ปทุมวัน ๓ คน คือ นลินี โพธิ์ทัด, สุวรรณ มาลัย, พงษ์ศักดิ์ รัตนวงศา บางแสน ๓ คน คือ ดิเรก ศรีสุขโข, ชลอ นุ่มมีชัย, และพิศพร ภูยานนท์ มีนายกสมาคมดังนี้

พ.ศ. ๒๕๐๗

นายชม ภูมิภาค

พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๑๖

นายจรัส มหาวัจน์

- ค. สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ เปลี่ยนชื่อเป็นสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีนายกสมาคมดังนี้

พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๗

นายชม ภูมิภาค

พ.ศ. ๒๕๑๘-ปัจจุบัน

นายชม ภูมิภาค

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นว่ามีบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกระจายกันอยู่ทั่วไปทุกจังหวัดเกือบหนึ่งแสนคน จึงส่งเสริมให้ศิษย์เก่าในจังหวัดต่างๆ ทุกจังหวัดจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดขึ้นทุกจังหวัด ซึ่งขณะนี้มีสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจังหวัด ขึ้นแล้ว ๔ จังหวัด คือ

๑. สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดขอนแก่น
๒. สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
๓. สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดตราด
๔. สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดศรีสะเกษ

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะให้มีสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจังหวัดขึ้นให้ครบทุกจังหวัด เพื่อศิษย์เก่าจะได้มีบทบาทต่อการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของชาติอย่างเต็มที่

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้จดทะเบียนก่อตั้งเป็นสมาคมมาตั้งแต่วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๐๗ นับอายุตั้งแต่จดทะเบียน เป็นสมาคม มาจนถึงปัจจุบันนี้ ๒๗ ปีแล้ว สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะทำหน้าที่เป็นสมาคมกลาง เป็นสมาพันธ์สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (Federation of Srinakharinwirot University Alumni Associations)

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตต่างๆ และสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดต่างๆ มีอิสระในการดำเนินกิจการของตนเอง สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒซึ่งเป็นสมาคมกลางนี้ จะทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการสมาพันธ์สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละปีจะมีการประชุมสมัชชาผู้แทนซึ่งสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขต และสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจังหวัดส่งผู้แทนมาประชุม สมาคมละ ๒ คน เพื่อกำหนดนโยบายการปฏิบัติงานของสมาคมโดยส่วนรวมในรอบปีต่อไป ให้ความเห็นชอบในโครงการต่างๆ ที่จะปฏิบัติในรอบปีต่อไป รวมทั้งการเลือกตั้งนายกสมาคมในปีที่ครบวาระความคิดในเรื่องนี้มีมานาน และได้สัมมนาผู้แทนศิษย์เก่าจากเขตการศึกษาทั่วประเทศครั้งแรกระหว่างวันที่ ๑๘-๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๘ และได้มีมติให้ดำเนินการกิจการของศิษย์เก่า มศว. ในรูปที่เสนอนี้ และในการประชุมสมัชชาผู้แทนศิษย์เก่า มศว. ๔ วิทยาเขต เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๒๓ มติของการสัมมนาในครั้งนี้อยู่ในความคิดในการจัดรูปแบบของการดำเนินกิจการสมาคมศิษย์เก่า มศว. ของการสัมมนาศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปี ๒๕๑๘ เช่นกัน

ดังนั้น อนาคตของรูปแบบการดำเนินการกิจการของศิษย์เก่า มศว. จะต้องเป็นไปตามผลของการสัมมนาทั้งสองคราวที่กล่าวถึง สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะทำหน้าที่เป็นสมาคมกลาง หรือสมาพันธ์ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการของสมาพันธ์สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อันมีองค์การสมาชิก คือ สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขต และสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจังหวัด

คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา

ชุดที่ ๑

พ.ศ. ๒๕๐๓

๑. นายชม	ภูมิภาค	นายกสมาคม
๒. นายวิชาติ	โชติภรกรกุล	อุปนายก
๓. นายเป็รื่อง	กุมุท	เลขาธิการ
๔. นายสุริน	สุพรรณรัตน์	ผู้ช่วยเลขาธิการ
๕. นายยัง	พิทยานิยม	ที่ปรึกษากฎหมาย
๖. น.ส.ส่องแสง	หงส์ประภัสร์	เหรัญญิก
๗. นางอโณทัย	पालกะวงศ์ ณ อยุธยา	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๘. นายเลิศ	ชุนาค	นายทะเบียน
๙. นายสุวรรณ	มาลัย	ผู้ช่วยนายทะเบียน
๑๐. นายชลอ	นุ่มมีชัย	ผู้ช่วยนายทะเบียน
๑๑. นายวิชาติ	เมฆยงค์	ปฏิคม
๑๒. นายนิทัศน์	ครูการโกวิท	เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์
๑๓. นายถวัลย์	วิประเสริฐ	สาราณียกร
๑๔. นายวรวิทย์	รักษา	ผู้ช่วยสาราณียกร
๑๕. นายอุดม	ด้วงเดช	เจ้าหน้าที่การกีฬา
๑๖. น.ต.พิมล	จักรทอง	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๑๗. นายศุภชัย	ราชพิตร	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๑๘. นางนลินี	โพธิทัต	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๑๙. ดร.อุดม	วโรตมสิกขิตต์	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๒๐. นางอวยพร	เปล่งวนิช	เจ้าหน้าที่จัดหาทุน
๒๑. นายพงษ์ศักดิ์	รัตนวงศา	เจ้าหน้าที่จัดหาทุน
๒๒. น.ต.ประดิษฐ์	ฉายะพงษ์	เจ้าหน้าที่พัสดุ
๒๓. น.ส.พิศพร	ภูยานนท์	เจ้าหน้าที่สันทนการ

คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา

ชุดที่ ๒

พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๑๐

๑. นายจรัส	มหาวิทยาลัย	นายกสมาคม
๒. นายชม	ภูมิภาค	อุปนายก
๓. นายวิจิต	โชติกรธีรกุล	เลขาธิการ
๔. น.ส.สองแสง	หงส์ประภัสร์	เหรัญญิก
๕. นายเลิศ	ชูนาค	นายทะเบียน
๖. น.ต.ประดิษฐ์	ฉายะพงษ์	ปฏิคม
๗. นายสมบุญ	พรรณภาพ	เจ้าหน้าที่หาทุน
๘. นายวรวิทย์	วคินสรากร	สาราณียกร
๙. น.ท.พิมล	จักรทอง	โครงการและกิจกรรม
๑๐. นายนิยม	บูรณะบุตร	ประชาสัมพันธ์
๑๑. นายบันเทิง	จันทนะผลิน	ประชาสัมพันธ์
๑๒. นางอโณทัย	ปาลกะวงศ์ ณ ออยุธยา	สันตนาการ
๑๓. พ.ต.ประเสริฐ	ภู่อาระ	สถานที่-พัสดุ
๑๔. นายยัง	พิทยานิยม	ที่ปรึกษากฎหมาย
๑๕. นายวินัย	เกษมเศรษฐ	โครงการและกิจกรรม
๑๖. นายปรีชา	พิมพ์พันธุ์	การกีฬา
๑๗. นายสุพจน์	สุขกมล	กรรมการ
๑๘. น.ส.เพ็ญแข	วงศ์สง่า	กรรมการ
๑๙. นายอำนาจ	คงมีสุข	กรรมการ
๒๐. พ.ต.ประชา	ธรรมโชติ	ผู้ตรวจบัญชี

คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา

ชุดที่ ๓

พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๒

๑. นายจรัส	มหาวิทยาลัย	นายกสมาคม
๒. นายชม	ภูมิภาค	อุปนายกสมาคม
๓. นายวิชาติ	โชติกรรกุล	เลขาธิการสมาคม
๔. นายทรงศักดิ์	ศรีกาฬสินธุ์	เจ้าหน้าที่หาทุน
๕. น.ส.ส่องแสง	หงส์ประภัสร์	เหรียญกติก
๖. นายเลิศ	ชุนาค	นายทะเบียน
๗. น.ส.จำเริญ	จารุธรรม	ปฏิคม
๗. นายชัยสิทธิ์	ภูภิรมย์ขวัญ	สาราณียกร
๘. นายนิยม	บุรณะบุตร	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
๑๐. นายบันเทิง	จันทนะผลิน	เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์
๑๑. นางอโณทัย	पालกะวงศ์ ณ อยุธยา	เจ้าหน้าที่สันตนาการและสวัสดิการ
๑๒. นายมงคล	ศรีไพรวรรณ	เจ้าหน้าที่หาทุน
๑๓. น.ต.ประดิษฐ์	ฉายะพงษ์	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๑๔. พ.ต.ประเสริฐ	ภูสาระ	เจ้าหน้าที่สถานที่พัสดุ
๑๕. นายยัง	พิทยานิยม	ที่ปรึกษากฎหมาย
๑๖. นายปรีชา	พิมพ์พันธุ์	เจ้าหน้าที่การกีฬา
๑๗. น.ท.พิมล	จักรทอง	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๑๘. นายวินัย	เกษมเศรษฐ	เจ้าหน้าที่ติดต่อต่างประเทศ
๑๙. นายสุพจน์	สุขกมล	ผู้ช่วยปฏิคม
๒๐. พ.ต.ประชา	ธรรมโชติ	ผู้ตรวจบัญชีสมาคม
๒๑. นายชะยะ	อุดมฉันท์	ผู้ช่วยปฏิคม
๒๒. นายสุชาย	วัฒน์ตฤณากุล	ประชาสัมพันธ์
๒๓. นายเสถียร	จันทิมาธร	ผู้ช่วยสาราณียกร
๒๔. น.ส.เพ็ญแข	วงศ์สง่า	โฆษก
๒๕. นายอำนวย	คงมีสุข	โฆษก

คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา

ชุดที่ ๔

พ.ศ. ๒๕๑๒-๒๕๑๔

๑. นายจรัส	มหาวัจน์	นายกสมาคม
๒. นายชม	ภูมิภาค	อุปนายกสมาคม
๓. นายวิชาติ	โชติกรรกุล	เลขาธิการสมาคม
๔. น.ส.สองแสง	หงส์ประภัตร	เหรัญญิก
๕. นายชัยสิทธิ์	ภูภิรมย์ขวัญ	นายทะเบียนและสาราณียกร
๖. นายนิยม	บุรณะบุตร	ปฏิคม
๗. นางอโนทัย	पालกะวงศ์ ณ อยุธยา	สันทนากการและสวัสดิการ
๘. น.ท.พิมล	จักรทอง	โครงการและกิจกรรม
๙. น.ต.ประดิษฐ์	ฉายะพงษ์	โครงการและกิจกรรม
๑๐. นายวินัย	เกษมเศรษฐ	ติดต่อต่างประเทศ
๑๑. นายสุพจน์	สุขกมล	หาทุน
๑๒. นายพงษ์ศักดิ์	รัตนวงศา	โครงการและกิจกรรม
๑๓. นายอำนาจ	คงมีสุข	ประชาสัมพันธ์
๑๔. นายจรัส	ศรีธัญญพงศ์สกุล	กีฬา
๑๕. นายยัง	พิทยานิยม	ที่ปรึกษากฎหมาย
๑๖. พ.ต.ประชา	ธรรมโชติ	ผู้ตรวจบัญชี
๑๗. นางเพ็ญแข	วัจนสุนทร	โฆษณา
๑๘. นายอุดม	ด้วงเดช	กีฬา

คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา

ชุดที่ ๕

พ.ศ. ๒๕๑๔-๒๕๑๖

๑. นายจรัส	มหาวัจน์	นายกสมาคม
๒. นายชม	ภูมิภาค	อุปนายกสมาคม
๓. นายวิเชียร	โชติกรรกุล	เลขาธิการสมาคม
๔. น.ส.สองแสง	หงส์ประภัศร	เหรัญญิกสมาคม
๕. นายชัยสิทธิ์	ภูวภิรมย์ขวัญ	ผู้ช่วยเลขาธิการและนายทะเบียน
๖. น.อ.พิมล	จักรทอง	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๗. น.ท.ประดิษฐ์	ฉายะพงษ์	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๘. นายนิยม	บูรณะบุตร	ปฏิคม
๙. นายยัง	พิทยานิยม	ที่ปรึกษากฎหมาย
๑๐. นางอโณทัย	पालกะวงศ์ ณ อยุธยา	เจ้าหน้าที่สหนาการและสวัสดิการ
๑๑. นายวินัย	เกษมเศรษฐ	เจ้าหน้าที่ติดต่อต่างประเทศ
๑๒. นายอุดม	ด้วงเดช	เจ้าหน้าที่การกีฬา
๑๓. นายอำนวย	คงมีสุข	ประชาสัมพันธ์
๑๔. นางเพ็ญแข	วัจนสุนทร	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๑๕. นายลิขิต	จินดาวุฒน์	ผู้ช่วยฝ่ายปฏิคม
๑๖. นายพงศ์ศักดิ์	รัตนวงศา	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๑๗. นายนิทัศน์	ครุการโกวิท	สาราณียกร

คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา

ชุดที่ ๖ ก.

พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๗

๑. นายชม	ภูมิภาค	นายกสมาคม
๒. น.อ.พิมล	จักรทอง	อุปนายกสมาคมคนที่ ๑
๓. น.ท.ประดิษฐ์	ฉายะพงษ์	อุปนายกสมาคมคนที่ ๒
๔. นายนิทัศน์	ครูการไกรวิท	เลขาธิการ
๕. นายสมศักดิ์	แสนสุข	เหรียญก
๖. นายชัยสิทธิ์	ภูภิรมย์ขวัญ	ผู้ช่วยเลขาธิการ
๗. นายถนอม	อานามวัฒน์	นายทะเบียน
๘. นายนิยม	บูรณะบุตร	ปฏิคม
๙. นายณรงค์	ฟ่งพิศ	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๑๐. นายประทีป	วาทิกทินกร	สาราณียกร
๑๑. นายลิขิต	จินดาวัฒน์	เจ้าหน้าที่สถานที่และพัสดุ
๑๒. นายอุทัย	ภิรมย์รัน	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๑๓. นายมงคล	บานเย็น	เจ้าหน้าที่สันทนากการและสวัสดิการ
๑๔. นายคณิสเชียน	นรินทสิทธิ์ดตะ	เจ้าหน้าที่หาทุน
๑๕. นายพลสิทธิ์	หนูชูชัย	เจ้าหน้าที่การกีฬา
๑๖. ร.ต.หญิงจรรุณี	รำไพ	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๑๗. นายศิริระ	ดีระพัฒน์	เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์
๑๘. ร.ต.ท.พิทักษ์	พิลิกฤตาเดช	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๑๙. นายสำราญ	เชตนุช	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม

คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา

ชุดที่ ๖ ข.

พ.ศ. ๒๕๑๓-๒๕๑๘

๑. นายชม	ภูมิภาค	นายกสมาคม
๒. น.อ.พิมล	จักรทอง	อุปนายกคนที่ ๑
๓. น.อ.ประดิษฐ์	ฉายะพงษ์	อุปนายกคนที่ ๒
๔. นายนิทัศน์	ครุการโกวิท	เลขาธิการ
๕. นายสมศักดิ์	แสนสุข	เหรัญญิก
๖. นายวิชัย	เสวะมาตย์	ที่ปรึกษากฎหมาย
๗. นายถนอม	อานามวัฒน์	นายทะเบียน
๘. นายนิยม	บุรณะบุตร	ปฏิคม
๙. น.ส.นงนวล	ล้ำขำ	ผู้ช่วยปฏิคม
๑๐. นายลิขิต	จินดาววัฒน์	เจ้าหน้าที่สันทนการและสวัสดิการ
๑๑. นายเบรื่อง	กุมุท	ประธานฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์
๑๒. นายวรวิทย์	วตินสรการ	สาราณียกร
๑๓. นายสุเทพ	บรรลือสินธุ์	เจ้าหน้าที่สถานที่และพัสดุ
๑๔. นายบุญเกื้อ	ควรรหาเวช	ประชาสัมพันธ์
๑๕. นายชัยโรจน์	ชัยอินคำ	เจ้าหน้าที่การกีฬา
๑๖. นายคณิสเขียน	นรินทสิทธิ์ตตะ	เจ้าหน้าที่หาทุน
๑๗. ร.ต.ท.พิทักษ์	พิลึกฤาเดช	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๑๘. นายเลิศ	ชูนาค	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๑๙. นายสุพจน์	โตนวล	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม

คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชุดที่ ๗

พ.ศ. ๒๕๑๘-๒๕๒๐

๑. นายชม	ภูมิภาค	นายกสมาคม
๒. น.อ.พิมล	จักรทอง	อุปนายกคนที่ ๑
๓. น.อ.ประดิษฐ์	ฉายะพงษ์	อุปนายกคนที่ ๒
๔. นายนิทัศน์	คุรุการโกวิท	เลขาธิการ
๕. นายสมหวัง	เล็กน้อย	ผู้ช่วยเลขาธิการ
๖. นายสมศักดิ์	แสนสุข	เหรัญญิก
๗. นายถนอม	อานามวัฒน์	นายทะเบียน
๘. นายนิยม	บูรณะบุตร	ปฏิคม
๙. นางพจนา	ควรหาเวช	ผู้ช่วยปฏิคม
๑๐. นายบุญเกื้อ	ควรหาเวช	ประชาสัมพันธ์
๑๑. นางจารุวรรณ	บุญโยบล	เจ้าหน้าที่สันทนากการ
๑๒. นายบุญให้	เครือแก้ว	เจ้าหน้าที่สวัสดิการ
๑๓. นายประทีป	กิ่งแก้ว	เจ้าหน้าที่จัดหาทุน
๑๔. นายชัยโรจน์	ชัยอินคำ	เจ้าหน้าที่การกีฬา
๑๕. นายสุเทพ	บรรลือสินธุ์	เจ้าหน้าที่สถานที่และพัสดุ
๑๖. ดร.เป็รื่อง	กุ่มท	ประธานฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์
๑๗. นายจันทร์	ชุ่มเมืองปัก	ประธานฝ่ายโครงการและกิจกรรม
๑๘. นายลิขิต	จินดาววัฒน์	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๑๙. นายปริญญา	หลวงพิทักษ์ชุมพล	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๒๐. นายมานิต	ศรยุทธเสนี	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม
๒๑. นายสุพจน์	โตนวล	เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม

คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชุดที่ ๘

พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๒

๑. นายชม	ภูมิภาค	นายกสมาคม
๒. น.อ.พิมล	จักรทอง	อุปนายก
๓. น.อ.ประดิษฐ์	ฉายะพงษ์	อุปนายก
๔. นายสมหวัง	เล็กน้อย	เลขาธิการ
๕. นายคงศักดิ์	เจริญรักษ์	ผู้ช่วยเลขาธิการ
๖. นายสมศักดิ์	แสนสุข	เหรัญญิก
๗. นายคณิสเชียน	นรินทสิทธิ์ดตะ	ปฏิคม
๘. นายศรี	ประจิมนอก	นายทะเบียน
๙. นายไพโรจน์	เบาใจ	ประชาสัมพันธ์
๑๐. นายปริญญา	หลวงพิทักษ์ชุมพล	สาราณียกรและบรรณาธิการ
๑๑. นายจรรูวรรณ	บุญโยบล	สันทนากการ
๑๒. นายบุญให้	เครือแก้ว	สวัสดิการ
๑๓. นายสุเทพ	บรรลือสินธุ์	สถานที่และพัสดุ
๑๔. นายชัยโรจน์	ชัยอินคำ	การกีฬา
๑๕. ดร.เป็รื่อง	กุ่มท	วิชาการและวิเทศสัมพันธ์
๑๖. นายจันทร์	ชุ่มเมืองปัก	ประธานโครงการและกิจกรรม
๑๗. นายมานิต	ศรยุทธเสนี	โครงการและกิจกรรม
๑๘. นายสุพจน์	โตนวล	โครงการและกิจกรรม
๑๙. นายลิขิต	จินดาวัฒน์	โครงการและกิจกรรม

คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชุดที่ ๕

พ.ศ. ๒๕๒๒-๒๕๒๔

๑. รองศาสตราจารย์ชม	ภูมิภาค	นายกสมาคม
๒. นาวาอากาศเอกพิมล	จักรทอง	อุปนายก
๓. นายจันทร์	ชุมเมืองปัก	อุปนายก
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศ	ชุนาค	เลขาธิการ
๕. นายคงศักดิ์	เจริญรักษ์	ผู้ช่วยเลขาธิการ
๖. รองศาสตราจารย์สมศักดิ์	แสนสุข	เหรัญญิก
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรี	ประจิมนอก	นายทะเบียน
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์	เบาใจ	ประชาสัมพันธ์
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์	ชัยอินคำ	การกีฬา
๑๐. นายปริญญา	หลวงพิทักษ์ชุมพล	สาราณียกร
๑๑. นายประจวบ	แสงอินทร์	ที่ปรึกษากฎหมาย
๑๒. นายอุดม	พิริยสิงห์	ปฏิคม
๑๓. นายสมหวัง	เล็กน้อย	สันทนากการ
๑๔. นายบุญธรรม	คำพอ	สวัสดิการ
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ	บรรลือสินธุ์	สถานที่และพัสดุ
๑๖. รองศาสตราจารย์ดร.เป็รื่อง	กุมุท	วิเทศสัมพันธ์
๑๗. ดร. จำลอง	ทองดี	วิชาการ
๑๘. นายชำนาญ	สงวนพงศ์	จัดหาทุน
๑๙. นายจรูญ	มุงการนา	ประธานโครงการและกิจกรรม
๒๐. นายมานิต	ศรยุทธเสณี	โครงการและกิจกรรม
๒๑. นาวาอากาศเอกประดิษฐ์	ฉายะพงษ์	โครงการและกิจกรรม
๒๒. นายพงศ์ศักดิ์	รัตนวงศา	โครงการและกิจกรรม
๒๓. นายจิตต์	หมวดสง	โครงการและกิจกรรม

คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชุดที่ ๑๐

พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๒๖

๑. รองศาสตราจารย์ชม	ภูมิภาค	นายกสมาคม
๒. นาวาอากาศเอกพิมล	จักรทอง	อุปนายกฝ่ายบริหาร
๓. นายจันทร์	ชุ่มเมืองปัก	อุปนายกฝ่ายประชาสัมพันธ์
๔. นายอำนาจ	คงมีสุข	อุปนายกฝ่ายกิจการสังคม
๕. รองศาสตราจารย์ ดร.เปรี๊ยะ	กุ่มท	อุปนายกฝ่ายวิชาการ
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศ	ชุนาค	เลขานุการ
๗. นายสมหวัง	คุรุรัตน์	รองเลขานุการ
๘. รองศาสตราจารย์สมศักดิ์	แสนสุข	เหรียญก
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรี	ประจิมนอก	นายทะเบียน
๑๐. นายสงุ่น	จินนคร	ผู้ช่วยนายทะเบียน
๑๑. นายประจวบ	แสงอินทร์	ที่ปรึกษากฎหมาย
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ	บรรลือสินธุ์	ปฏิคม
๑๓. นายบุญแก้ว	ควรหาเวช	สาราณียกร
๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์	ชัยอินคำ	การกีฬา
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจิต	วิสิทธิ์วงศ์	กรรมการประชาสัมพันธ์
๑๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์	เบาใจ	กรรมการประชาสัมพันธ์
๑๗. นายจรูญ	มุ่งการนา	กรรมการกิจการสังคม
๑๘. นายนิยม	บูรณะบุตร	กรรมการกิจการสังคม
๑๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเจตน์	อภิมนตรีรักษา	กรรมการกิจการสังคม
๒๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นลินี	โพธิทัต	กรรมการกิจการสังคม
๒๑. นายสุวรรณ	มาลัย	กรรมการกิจการสังคม
๒๒. ดร.ธวัชชัย	ชัยจิรฉายากุล	กรรมการกิจการสังคม

คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชุดที่ ๑๑

พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๒๘

๑. รองศาสตราจารย์ชม	ภูมิภาค	นายกสมาคม
๒. นาวาอากาศเอกพิมล	จักรทอง	อุปนายกฝ่ายบริหาร
๓. นายจันทร์	ชุมเมืองปัก	อุปนายกฝ่ายประชาสัมพันธ์
๔. รองศาสตราจารย์ ดร.เป็รื่อง	กุมท	อุปนายกฝ่ายวิชาการ
๕. นายอำนาจ	คงมีสุข	อุปนายกฝ่ายกิจการสังคม
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศ	ชุนาค	เลขาธิการ
๗. รองศาสตราจารย์สมศักดิ์	แสนสุข	เหรียญก
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรี	ประจิมนอก	นายทะเบียน
๙. นายประจวบ	แสงอินทร์	ที่ปรึกษากฎหมาย
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ	บรรลือสินธุ์	ปฏิคม
๑๑. นายบุญเกื้อ	ควรวาเวช	สาราณียกร
๑๒. นายศิริระ	ดิระพัฒน์	กรรมการประชาสัมพันธ์
๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจิต	วิสิทธิ์วงศ์	กรรมการประชาสัมพันธ์
๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์	เบาใจ	กรรมการประชาสัมพันธ์
๑๕. นายจรูญ	มุ่งการนา	กรรมการกิจการสังคม
๑๖. นายนิยม	บูรณะบุตร	กรรมการกิจการสังคม
๑๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเจตน์	อภิมนทร์รักษา	กรรมการกิจการสังคม
๑๘. นายสุวรรณ	มาลัย	กรรมการกิจการสังคม
๑๙. ดร.ธวัชชัย	ชัยจิรฉายากุล	กรรมการกิจการสังคม
๒๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร	ภูวภิรมย์ขวัญ	กรรมการกิจการสังคม
๒๑. ดร.ประเสริฐ	แสงหิรัญ	กรรมการกิจการสังคม

ประกาศสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสมาคม

พ.ศ. ๒๕๒๘ และ ๒๕๒๙

ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๒๗ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๒๘ ได้เลือกตั้ง
ข้าพเจ้าเป็นนายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๒๘ และ ๒๕๒๙ นั้น

อาศัยอำนาจตามความ ข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. ๒๕๑๗ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ชม	ภูมิภาค	นายกสมาคม
๒. นายประจวบ	แสงอินทร์	อุปนายกฝ่ายบริหาร
๓. ดร.จันทร์	ชุ่มเมืองปัก	อุปนายกฝ่ายประชาสัมพันธ์
๔. นาวาอากาศเอกพิมล	จักรทอง	อุปนายกฝ่ายกิจการพิเศษ
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศ	ชูนาถ	เลขาธิการ
๖. รองศาสตราจารย์สมศักดิ์	แสนสุข	เหรัญญิก
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรี	ประจิมนอก	นายทะเบียน
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ	บรรลือสินธุ์	ปฏิคม
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์หทัย	ตันหยง	สาราณียกร
๑๐. นายดิเรก	สมยา	ที่ปรึกษากฎหมาย
๑๑. ดร.จำลอง	ทองดี	กรรมการ
๑๒. รองศาสตราจารย์บังอร	ภูวภิรมย์ขวัญ	กรรมการ
๑๓. ดร.ธวัชชัย	ชัยจิรฉายากุล	กรรมการ
๑๔. นายจรูญ	มุ่งการนา	กรรมการ
๑๕. นายนิยม	บุรณะบุตร	กรรมการ
๑๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ เบาลี		กรรมการ
๑๗. นายสุวรรณ	มาลัย	กรรมการ
๑๘. ดร.วิลาศ	สิงหวิสัย	กรรมการ
๑๙. ดร.ประเสริฐ	แสงหิรัญ	กรรมการ
๒๐. นายมานิต	ศรยุทธเสนี	กรรมการ

๒๑. นายปริญญา

นาคฉัตรีย์

กรรมการ

๒๒. นายกว้าง

รอบคอบ

กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๒๙

(รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค)

นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. ๒๕๓๐ และ ๒๕๓๑

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๑๗ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๓๐ และ พ.ศ. ๒๕๓๑ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ชม	ภูมิภาค	นายกสมาคม
๒. ดร.จันทร์	ชุมชนเมืองปาก	อุปนายกฝ่ายบริหาร
๓. นาวาอากาศเอกพิมล	จักรทอง	อุปนายกฝ่ายกิจการพิเศษ
๔. ดร.ประเสริฐ	แสงหิรัญ	อุปนายกฝ่ายประชาสัมพันธ์
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศ	ชุนาค	เลขาธิการ
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์	เบาใจ	รองเลขาธิการ
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ	บรรลือสินธุ์	นายทะเบียน
๘. รองศาสตราจารย์สมศักดิ์	แสนสุข	เหรัญญิก
๙. อาจารย์จรูญ	มุ่งการนา	ปฏิคม
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณ	มาลัย	จัดหาทุน
๑๑. อาจารย์พงษ์ศักดิ์	รัตนวงศา	สวัสดิการ
๑๒. อาจารย์วิรัช	ภูริปัญญานนท์	สาราณียกร
๑๓. อาจารย์ปริญญา	หลวงพิทักษ์ชุมพล	กรรมการ
๑๔. ดร.ธวัชชัย	ชัยจิรฉายากุล	กรรมการ
๑๕. อาจารย์เรียบ	รังษีพงศ์	กรรมการ
๑๖. อาจารย์สมหวัง	คุรุรัตน์ะ	กรรมการ
๑๗. รองศาสตราจารย์หทัย	ตันหยง	กรรมการ
๑๘. รองศาสตราจารย์บังอร	ภูภิรมย์ขวัญ	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๓๐

(รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค)

นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสมาคม

(พ.ศ. ๒๕๓๑, ๒๕๓๒)

อาศัยอำนาจตามความ ข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๑๗ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๓๑ และ ๒๕๓๒ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ชม	ภูมิภาค	นายกสมาคม
๒. นาวาอากาศเอกพิมล	จักรทอง	อุปนายกสมาคม
๓. ดร.วิจิตร	จันทรากุล	ประธานฝ่ายวิชาการ
๔. ดร.จันทร์	ชุ่มเมืองปัก	ประธานฝ่ายสวัสดิการ
๕. ดร.ประเสริฐ	แสงหิรัญ	ประธานฝ่ายประชาสัมพันธ์
๖. อาจารย์วิสิทธิ์	โรจน์พจนรัตน์	ประธานฝ่ายหาทุน
๗. อาจารย์จรูญ	มุ่งการนา	ประธานฝ่ายกิจการพิเศษ
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศ	ชุนาค	เลขาธิการ
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์	เบาใจ	รองเลขาธิการ
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ	บรรลือสินธุ์	นายทะเบียน
๑๑. รองศาสตราจารย์สมศักดิ์	แสนสุข	เหรียญก
๑๒. ดร.สมสุข	ธีระพิจิตร	ปฏิคม
๑๓. อาจารย์สงุ่น	จินนคร	สถานที่พัสดุ
๑๔. อาจารย์บุญเกื้อ	ควรรหาเวช	สารานุกรม
๑๕. อาจารย์เจริญใจ	บุญยทัต	กรรมการ
๑๖. รองศาสตราจารย์บังอร	ภูภิรมย์ขวัญ	กรรมการ
๑๗. อาจารย์สมบัติ	โฆสิตธรรม	กรรมการ
๑๘. ดร.เสนาะ	บุญมี	กรรมการ
๑๙. ดร.ธวัชชัย	ชัยจิรฉายากุล	กรรมการ
๒๐. อาจารย์เรียบ	รังษีพงศ์	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๑

(รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค)

นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสมาคม

(พ.ศ. ๒๕๓๓, ๒๕๓๔)

อาศัยอำนาจตามความ ข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๑๗ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๓๓ และ ๒๕๓๔ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ชม	ภูมิภาค	นายกสมาคม
๒. ดร. วิจิตร	จันทรากุล	อุปนายกสมาคม
๓. ดร. สมสุข	ธีระพิจิตร	ประธานฝ่ายวิชาการ
๔. ดร. จันทร์	ชุ่มเมืองปัก	ประธานฝ่ายสวัสดิการ
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเจตน์	อภิมนตร์รักษา	ประธานฝ่ายประชาสัมพันธ์
๖. อาจารย์วิสิทธิ์	โรจน์พจนรัตน์	ประธานฝ่ายหาทุน
๗. อาจารย์จรูญ	มุ่งการนา	ประธานฝ่ายกิจการพิเศษ
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศ	ชุนาค	เลขาธิการ
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์	เบาใจ	รองเลขาธิการ
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ	บรรลือสินธุ์	นายทะเบียน
๑๑. รองศาสตราจารย์สมศักดิ์	แสนสุข	เหรียญก
๑๒. ดร. ประเสริฐ	แสงหิรัญ	ปฏิคม
๑๓. อาจารย์สูงุ่น	จินนคร	สถานที่พัสดุ
๑๔. อาจารย์สุทธิพงษ์	หกลุวรรณ	สารานุกรม
๑๕. อาจารย์เจริญใจ	บุญยัตต์	กรรมการ
๑๖. อาจารย์สมบัติ	โมสิตธรรม	กรรมการ
๑๗. อาจารย์เรียบ	รังษีพงศ์	กรรมการ
๑๘. อาจารย์ชัชวาลย์	ช่อไสว	กรรมการ
๑๙. อาจารย์นอม	พิเศษพงษา	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๓

(รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค)

นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เรื่อง แต่งตั้งและปรับปรุงคณะกรรมการบริหารสมาคม

(พ.ศ. ๒๕๓๓, ๒๕๓๔)

อาศัยอำนาจตามความใน ข้อ ๑๑ แห่งข้อบังคับสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๑๗ และมติของคณะกรรมการบริหารสมาคม เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๓๓ ให้นายกสมาคม ปรับปรุงคณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

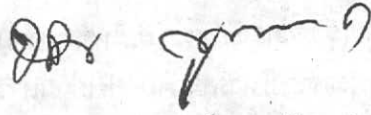
จึงปรับปรุงคณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๓๓, ๒๕๓๔ ตามที่ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสมาคม ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๓ เสียใหม่ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ชม	ภูมิภาค	นายกสมาคม
๒. ดร. วิจิตร	จันทรากุล	อุปนายกสมาคม
๓. ดร. จันทร์	ชุ่มเมืองบัก	อุปนายกสมาคม
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเจตน์	อภิมนตรีรักษา	ประธานฝ่ายประชาสัมพันธ์
๕. ดร. ประเสริฐ	แสงหิรัญ	ประธานฝ่ายกิจการพิเศษ
๖. อาจารย์วิสิทธิ์	โรจน์พจนรัตน์	ประธานฝ่ายหาทุน
๗. อาจารย์จรูญ	มุ่งการนา	ประธานผ่านสวัสดิการ
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศ	ชุนาค	เลขาธิการ
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์	เบาใจ	รองเลขาธิการ
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ	บรรลือสินธุ์	นายทะเบียน
๑๑. รองศาสตราจารย์สมศักดิ์	แสนสุข	เหรียญกษาปณ์
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมรรัตน์	เศวตนันท์	ปฏิคม
๑๓. อาจารย์สูงุ่น	จันนคร	สถานที่พัสดุ
๑๔. รองศาสตราจารย์ ท่านหญิงประภาพรรณ กรโกสียกาจ สารานุกรม		
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรี	ประจิมนอก	กรรมการ
๑๖. อาจารย์เรียม	รังษีพงศ์	กรรมการ
๑๗. อาจารย์เจริญใจ	บุญยทัต	กรรมการ

๑๘. นาวาอากาศเอกพิมล	จักรทอง	กรรมการ
๑๙. อาจารย์ชัชวาลย์	ช่อใส	กรรมการ
๒๐. อาจารย์วันชัย	วงศ์วรรณ	กรรมการ
๒๑. อาจารย์ถนอม	พิเศษพงษ์	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๓

(รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค)

นายกสภามาคศษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**ข้อบังคับ
สมาคมศิษย์เก่า
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
๒๕๑๗**

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

๑. ชื่อสมาคม

สมาคมนี้มีชื่อว่า “สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ใช้อักษรย่อว่า “ศ. มศว” มีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Srinakharinwirot University Alumni Association” ใช้อักษรย่อว่า “S.W.U.A.” คำว่า “มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” หมายถึงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกแห่งที่ตั้งขึ้นตามนัยแห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๑๗

๒. เครื่องหมายสมาคม

เป็นตรารูปวงกลม ซึ่งมีเส้นรอบนอกเป็นลูกคลื่น ๘ อัน ภายในบรรจุกราฟเส้นโค้ง ด้านบนของกราฟ มีอักษรย่อของสมาคมเป็นภาษาอังกฤษว่า S.W.U.A ดังตัวอย่าง

๓. ที่ตั้งสำนักงาน

สำนักงานสมาคมตั้งอยู่ที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถนนสุขุมวิท แขวงคลองตัน เขตพระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

๔. วัตถุประสงค์

สมาคมนี้ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง และมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. ส่งเสริมความสามัคคีระหว่างสมาชิก
๒. ศึกษา ค้นคว้า และเผยแพร่ความรู้ทางการศึกษา
๓. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้ทางการศึกษาในบรรดาสมาชิก
๔. สนับสนุนและส่งเสริมความก้าวหน้าชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกด้าน
๕. ส่งเคราะห์สมาชิก และนิสิตนักศึกษาในด้านสวัสดิการต่างๆ แล้วแต่กรณี
๖. ร่วมมือกับสมาคม องค์การ หรือสถาบันอื่นใด ซึ่งมีวัตถุประสงค์ส่งเสริมการศึกษาวัดมนธรรม และมนุษยธรรม

หมวด ๒

สมาชิก

๕. ประเภทสมาชิก

สมาชิกสมาคมมี ๒ ประเภท คือ

๑. สมาชิกสามัญ ได้แก่

- ก. บุคคลที่เคยเป็นนิสิต และนิสิตภาคสมทบของมหาวิทยาลัยและได้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยตั้งแต่ชั้นอนุปริญญาขึ้นไป
- ข. ผู้ตรวจการศึกษา ศึกษานิเทศก์ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือบุคคลอื่นๆ ที่เคยเข้ารับการอบรมที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งภาคเรียน
๒. สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยหรือผู้ที่ได้รับเชิญจากสมาคม หรือผู้ที่ทำประโยชน์แก่สมาคม หรือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖. การเข้าเป็นสมาชิก

๑. บุคคลตามลักษณะข้อ ๕ (๑) เมื่อมีความประสงค์จะเข้าเป็นสมาชิกของสมาคม ให้ยื่นใบสมัครต่อนายทะเบียนสมาคม
๒. สมาชิกกิตติมศักดิ์ได้รับคะแนนเสียงจากกรรมการของสมาคมเป็นเอกฉันท์

๗. ค่าบำรุง

สมาชิกค่าบำรุงสมาคมปีละ ๕๐ บาท ค่าบำรุงตลอดชีพ ๒๐๐ บาท

๘. การขาดจากสมาชิกภาพ

สมาชิกทุกประเภทขาดจากสมาชิกภาพต่อเมื่อ

๑. ตาย

๒. ลาออก

๓. ที่ประชุมใหญ่ลงคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ให้ออกจากสมาชิกภาพ

๕. สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

๑. มีสิทธิระดับเครื่องหมายของสมาคม

๒. มีสิทธิได้รับนิตยสารของสมาคม

๓. มีสิทธิเข้าร่วมประชุม ร่วมกิจการต่างๆ ที่สมาคมเป็นผู้จัดขึ้น

๔. มีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการหรือนุกรรมการของสมาคม

๕. มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งกรรมการสมาคม และในการลงมติอื่นๆ

๖. มีสิทธิเสนอความคิดเห็น ตั้งกระทู้ถามหรือขอปรึกษาหารือต่อที่ประชุมเพื่อความก้าวหน้าของสมาคม

๗. มีหน้าที่ช่วยเหลือ และปฏิบัติตามระเบียบของสมาคม

๘. สมาชิก ๑ นาย มีสิทธิออกเสียงคะแนนได้ ๑ คะแนน ทุกคราวที่มีการลงมติในที่ประชุม

๙. สมาชิกไม่น้อยกว่า ๕๐ คน มีสิทธิร้องขอให้เปิดประชุมวิสามัญได้โดยแสดงความจำเป็นเป็นลายลักษณ์อักษร ผ่านเลขาธิการสมาคม

หมวด ๓

คณะกรรมการบริหารสมาคม

๑๐. คณะกรรมการสมาคมบริหารสมาคมประกอบด้วยบุคคล ๑๔ คน อย่างมาก ๒๕ คน ซึ่งทำหน้าที่ต่างๆ ดังนี้

๑. นายกสมาคม

๒. อุปนายก

๓. ที่ปรึกษากฎหมาย

๔. เลขาธิการ

๕. เภรัญญิก

๖. นายทะเบียน

๗. ปฏิคม

๘. สาราณียกร

๙. เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์

๑๐. เจ้าหน้าที่สันทนการและสวัสดิการ

๑๑. เจ้าหน้าที่จัดหาทุน

๑๒. เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม

๑๓. เจ้าหน้าที่สถานที่และพัสดุ

๑๔. เจ้าหน้าที่การกีฬา

๑๕. เจ้าหน้าที่อื่นใดตามที่เห็นสมควร

การเลือกตั้งกรรมการ

๑. นายกสมาคมได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี
๒. ให้นายกสมาคมเป็นตัวแทนของที่ประชุมใหญ่สามัญตั้งแต่สมาชิกอีกอย่างน้อย ๑๔ คน
อย่างมาก ๒๕ คน เป็นกรรมการสมาคม ให้ดำรงตำแหน่งตามข้อ ๑๐
คณะกรรมการสมาคม อาจพิจารณาแต่งตั้งกรรมการที่ปรึกษา หรืออนุกรรมการได้
๓. ให้คณะกรรมการสมาคม อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ ๒ ปี
๔. อายุของกรรมการสมาคมให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่มอบหมายการงานจากคณะกรรมการ
ชุดเก่า

๑๑. การสิ้นสุดของความเป็นกรรมการบริหารสมาคมเฉพาะตัว

ความเป็นกรรมการบริหารสมาคมจะสิ้นสุดลงเฉพาะตัวได้โดย

๑. ตาย
๒. ลาออก
๓. นายกสมาคมสั่งให้ออก

๑๒. หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสมาคม

๑. นายกสมาคม มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารงานให้เป็นไปตามข้อบังคับของสมาคม
๒. อุปนายก มีหน้าที่รับผิดชอบในงานที่นายกสมาคมมอบหมาย
๓. เลขาธิการ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการบริหาร
๔. เสรฐัญญิก มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องการเงินของสมาคม ที่ได้รับมอบหมายจาก
คณะกรรมการบริหาร
๕. นายทะเบียน มีหน้าที่เก็บเอกสารทะเบียนสมาชิก ติดตามหลักฐานของสมาชิก
๖. ปฏิคม มีหน้าที่เป็นเจ้าของเรื่องในการจัดกิจกรรมและงานสังคมที่จัดขึ้นมีหน้าที่ออก
บัตรเชิญและดำเนินการต้อนรับ
๗. สารณียกร มีหน้าที่จัดทำข่าวสารนิตยสารของสมาคม และงานด้านการพิมพ์อื่นๆ
๘. เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เป็นพิธีกรในงานสังคมที่สมาคมจัดขึ้น จัดการในด้านการ
เผยแพร่โฆษณากิจการของสังคม สร้างความสัมพันธ์ระหว่างมวลสมาชิกตลอดจน
งานสื่อมวลชนต่างๆ และจัดส่งข่าวสารให้แก่สมาชิก
๙. เจ้าหน้าที่สหพันธนาการและสวัสดิการ มีหน้าที่ในการจัดการและบริการต่างๆ รวมทั้ง
การจัดการบันเทิงในงานที่สมาคมจัดขึ้น
๑๐. เจ้าหน้าที่จัดหาทุน มีหน้าที่จัดหาทางเพิ่มพูนรายได้ของสมาคมด้วยกิจกรรมพิเศษ
ต่างๆ เช่น จัดภาพยนตร์ จัดจำหน่ายสิ่งของต่างๆ ที่สมาคมผลิตขึ้นและด้วยวิธีการอื่นๆ
๑๑. เจ้าหน้าที่โครงการและกิจกรรม มีหน้าที่วางโครงการในเรื่องกิจกรรมต่างๆ ที่
สมาคมจะปฏิบัติได้ เพื่อความก้าวหน้า และชื่อเสียงของสมาคม เช่น จัดการประชุม
ทางวิชาการจัดบทความเพื่อส่งกระจายเสียงทางวิทยุ หรือโทรทัศน์ จัดปาฐกถาพิเศษ

๑๒. **เจ้าหน้าที่และพัสดุ** มีหน้าที่จัดสถานที่ในการจัดกิจกรรม และงานสังคมที่สามารถจัดขึ้น จัดหาและรับผิดชอบในสถานที่และพัสดุต่างๆ
๑๓. **เจ้าหน้าที่การศึกษา** มีหน้าที่จัดในด้านกีฬาทุกประเภท ทั้งภายในสโมสรของสมาคม และการส่งทีมกีฬาต่างๆ เข้าร่วมแข่งขันภายนอก
๑๔. **ที่ปรึกษากฎหมาย** มีหน้าที่ให้คำแนะนำและขอปรึกษาทางกฎหมายแก่สมาคม
๑๕. **กรรมการอื่นๆ แล้วแต่นายกจะมอบหมาย**

๑๔. การดำเนินงานของคณะกรรมการ

๑. ในขณะที่คณะกรรมการชุดใหม่ยังมีได้มอบหมายงานจากคณะกรรมการชุดเก่า ให้คณะกรรมการชุดเก่ารับผิดชอบบริหารงานต่อไป จนกว่าจะมอบหมายการงานเสร็จสิ้น แต่ทั้งนี้ต้องเริ่มมอบหมายการงานภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่อายุคณะกรรมการสิ้นสุดลง และการมอบหมายการงานนั้นต้องแล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันเริ่มมอบหมายการงานให้ทำเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งให้ระบุวันเริ่มต้นมอบหมาย และวันเสร็จสิ้นของการมอบหมายด้วย
๒. ตำแหน่งกรรมการที่ปรึกษา หรืออนุกรรมการอื่นๆ ให้สิ้นสุดพร้อมกับภาวะของคณะกรรมการสมาคมชุดที่เป็นผู้แต่งตั้ง
๓. ถ้ากรรมการสมาคม ขาดจำนวนลงก่อนถึงกำหนดออกตามวาระ ให้นายกสมาคมเลือกสมาชิกอื่นๆ เข้าดำรงตำแหน่งแทน และให้อยู่ในตำแหน่งแทนและให้อยู่ในตำแหน่งชั่วคราวระยะเวลาของ คณะกรรมการสมาคมชุดนั้น
๔. คณะกรรมการสมาคมมีหน้าที่บริหารงาน และมีอำนาจออกเบียบใดๆ ทุกอย่างตลอดจนกระทำกรใดๆ ที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย แทนสมาคมได้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสมาคม
๕. ให้คณะกรรมการสมาคม ประชุมปรึกษาหารือกิจกรรมของสมาคมปีหนึ่งไม่น้อยกว่า ๖ ครั้ง โดยให้เลขาธิการสมาคมเป็นผู้เรียกประชุมตามความเห็นชอบของนายกสมาคม กรรมการสมาคมไม่น้อยกว่า ๔ คน มีสิทธิขอให้เรียกประชุมคณะกรรมการสมาคมเพื่อพิจารณาข้อเสนอดังกล่าว ก็ได้ ในกรณีนี้ นายกสมาคมจะต้องจัดให้มีประชุมคณะกรรมการคำขอภายใน ๑๕ วัน
๖. องค์ประชุม ทุกครั้งต้องมีกรรมการสมาคมเข้าประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสมาคมทั้งหมด ให้นายกสมาคมเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานหรือผู้ทำหน้าที่แทนไม่อยู่ ให้ประชุมเลือกตั้งประธานขึ้นชั่วคราวในการประชุมนั้น
๗. นอกจากจะได้บังคับไว้เป็นอย่างอื่น มติของคณะกรรมการสมาคม ให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมเป็นผู้ชี้ขาด
๘. นายกสมาคมมีอำนาจแต่งตั้ง บังคับบัญชา และถอดถอนพนักงานเจ้าหน้าที่ของสมาคม ตามมติของคณะกรรมการสมาคม และให้มีอำนาจลงลายมือชื่อและ/หรือประทับตรา

สมาคมแทนสมาคมในกิจการใดๆ ตามหน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบจากคณะกรรมการสมาคม

๙. ในกรณีที่นายกสมาคม ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ให้อุปนายกทำหน้าที่แทน และถ้าอุปนายกและอุปนายกไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ให้คณะกรรมการเลือกตั้งกรรมการคนหนึ่งคนใดทำหน้าที่แทน

๑๔. การเงินและทรัพย์สิน

๑. สมาคมมีรายได้จาก

- ก. ค่าบำรุงจากสมาชิก
- ข. เงินหรือทรัพย์สินซึ่งมีผู้บริจาค
- ค. รายได้อื่นๆ

๒. การจ่ายเงิน

- ก. ครั้งหนึ่งไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท ให้นายกสมาคมเป็นผู้สั่งจ่าย
- ข. ครั้งหนึ่งเกิน ๒,๐๐๐ บาท ให้ที่ประชุมคณะกรรมการเป็นผู้สั่งจ่าย
- ๓. เงินของสมาคมให้นำไปฝากธนาคารเพื่อเก็บผลประโยชน์ นอกจากกรณีจำเป็นที่ทดลองจ่ายเพื่องานสมาคมก็ให้เหรียญกษาปณ์เงินไว้ในความรับผิดชอบได้ครั้งหนึ่ง ไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
- ๔. ทรัพย์สินของสมาคมให้อยู่ในความรับผิดชอบของเลขาธิการ, เหรียญกษาปณ์

หมวด ๔

การประชุม

๑๕. การประชุมแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

- ๑. การประชุมคณะกรรมการบริหาร
- ๒. การประชุมใหญ่สามัญ
- ๓. การประชุมใหญ่วิสามัญ

๑๖. การประชุมคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามข้อ ๑๔ หมวด ๓

๑๗. การประชุมใหญ่สามัญ

- ก. ให้มีการประชุมสมาชิกของสมาคมเรียกว่าการประชุมใหญ่สามัญ ปีละครั้ง โดยมี
- ก. ให้มีการประชุมสมาชิกของสมาคมเรียกว่าการประชุมใหญ่สามัญ ปีละครั้ง โดยมีระเบียบวาระดังต่อไปนี้
 - ๑. นายกสมาคมแถลงผลงานในรอบปี
 - ๒. เหรียญกษาปณ์ของบุคคล ซึ่งผู้ตรวจบัญชีของสมาคมรับรองแล้ว
 - ๓. เลือกตั้งผู้ตรวจบัญชี
 - ๔. เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)
- ข. การประชุมใหญ่สามัญ ให้มีการประชุมใหญ่ภายในเดือนเมษายนของทุกปี

๑๘. การประชุมใหญ่วิสามัญ

เมื่อคณะกรรมการสมาคมเห็นสมควรให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญ เพื่อพิจารณาเรื่องใดเป็นพิเศษ หรือเมื่อสมาชิกไม่น้อยกว่า ๕๐ คน ร้องขอก็ให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญได้

๑๙. องค์ประชุมใหญ่สามัญ

การประชุมใหญ่ทุกครั้ง ต้องมีสมาชิกเข้าประชุมไม่น้อยกว่า ๖๐ คน จึงจะเป็นองค์ประชุม และดำเนินการได้ถ้ามีสมาชิกเข้าประชุมไม่ครบองค์ประชุมให้รอการประชุมนั้น เป็นเวลาหนึ่งชั่วโมงนับจากเวลาที่กำหนดไว้ หากสมาชิกมาเข้าประชุมไม่น้อยกว่า ๖๙ คน ให้ถือเป็นองค์ประชุมได้

๒๐. การประชุมใหญ่ทุกครั้ง ให้นายกสมาคมเป็นประธานของที่ประชุม

ถ้านายกสมาคมไม่อยู่หรือไม่สามารถดำเนินการได้ ก็ให้อุปนายกเป็นประธานของที่ประชุม

๒๑. นอกจากจะบังคับได้เป็นอย่างหนึ่ง มติที่ประชุมใหญ่ให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์

หากคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานของที่ประชุมออกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

หมวด ๕

สาขาสมาคม

ในท้องที่ใดมีศิษย์เก่าตั้งแต่ ๖๐ คน ขึ้นไปประสงค์จะตั้งสาขาสมาคมขึ้น ก็ให้กระทำได้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารสมาคม และให้ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารสมาคมกำหนด

หมวด ๖

การแก้ไขข้อบังคับ

๒๒. ให้ใช้ข้อบังคับของสมาคม ตั้งแต่วันที่ได้รับจดทะเบียนสมาคมเป็นต้นไป

ข้อบังคับนี้จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ โดยมติของที่ประชุมใหญ่สามัญ หรือวิสามัญ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่า ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่เข้าประชุม

หมวด ๗

การเลิกสมาคม

การเลิกสมาคมจะทำได้ต่อเมื่อเป็นมติเห็นชอบที่ประชุมใหญ่สามัญ หรือวิสามัญ คะแนนเสียงเห็นชอบให้เลิกสมาคมต้องมี ๓ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่เข้าประชุม

๒๓. การเลิกสมาคมจะทำได้ต่อเมื่อเป็นมติเห็นชอบที่ประชุมใหญ่สามัญ หรือวิสามัญ

คะแนนเสียงเห็นชอบให้เลิกสมาคมต้องมี ๓ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่เข้าประชุม

๔. การชำระบัญชีเพื่อเลิกสมาคมนั้น ให้เป็นไปตามกฎหมาย

เมื่อชำระบัญชีเสร็จแล้วทรัพย์สินที่เหลือให้ตกเป็นสมบัติของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**ระเบียบสมาคมศิษย์เก่า
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ว่าด้วย สวัสดิการสมาชิก
พ.ศ. ๒๕๒๐**

คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้ตรวจตราระเบียบว่าด้วยสวัสดิการสมาชิกไว้ ดังนี้

ข้อ ๑. สมาชิกสามัญเท่านั้น จึงจะได้รับการสงเคราะห์ตามระเบียบว่าด้วยสวัสดิการสมาชิก

ข้อ ๒. สมาชิกได้รับการสงเคราะห์ในกรณีและเกณฑ์ต่อไปนี้

ก. เมื่อสมาชิกเสียชีวิต ได้รับการสงเคราะห์ร้อยละ ๑,๐๐๐ บาท

ข. เมื่อนบุตรภรรยาหรือสามี บิดาหรือมารดาของสมาชิกเสียชีวิตได้รับการสงเคราะห์ร้อยละ ๓๐๐ บาท

ค. เมื่อสมาชิกประสบอัคคีภัยร้ายแรง ได้รับการสงเคราะห์ร้อยละ ๑,๐๐๐ บาท

ข้อ ๓. สมาชิกหรือผู้แทนโดยชอบธรรมต้องแจ้งให้สมาคมทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่เหตุการณ์ที่ควรได้รับการสงเคราะห์เกิดขึ้น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๐

ชม ภูมิภาค

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค)

นายกสมาคมศิษย์เก่า

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โดย : รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค

นายกสมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จดทะเบียนสมาคม เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๐๗ ถึงวันนี้ มีอายุครบ ๒๖ ปี ผมเองได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานสมาคม ในฐานะต่างๆ ติดต่อกันมาตั้งแต่เป็นนายกสมาคมคนแรก เมื่อปี ๒๕๐๗ อยู่นายกในช่วงปี ๒๕๐๘ ถึง ๒๕๑๖ และเป็นนายกสมาคมตั้งแต่ปี ๒๕๑๖ ถึงปัจจุบันนี้ ในช่วงนี้ก็เป็นเวลา ๑๘ ปี รวมทั้งหมด ๒๗ ปี ติดต่อกันมา ด้วยความมุ่งมั่นที่จะดำเนินงานทุกอย่างให้บรรลุตามวัตถุประสงค์แห่งข้อบังคับที่สมาคมได้วางไว้ และด้วยความมุ่งมั่นที่จะให้เกิดความเป็นปึกแผ่นของชาวศิษย์เก่าศรีนครินทรวิโรฒ ทุกวิทยาเขต สนับสนุนให้เกิดสมาคมนิสิตเก่า มศว จังหวัดต่างๆ โดยสมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานกิจกรรมของบรรดาสมาคมนิสิตเก่า มศว วิทยาเขต และสมาคมนิสิตเก่า มศว จังหวัดต่างๆ ดำเนินการในรูปของสมาพันธ์ (Federation) ทั้งนี้ เพื่อให้บรรดาศิษย์เก่า มศว ทุกวิทยาเขต ซึ่งมีจำนวนเกือบหนึ่งแสนคนที่กระจ่ายกันอยู่ทั่วประเทศได้แสดงบทบาทในการส่งเสริมชื่อเสียงเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยส่วนรวม อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอีกโสดหนึ่งด้วย

ท่านสมาชิกที่เคารพ ท่านคงจำได้ว่าสมาคมนิสิตเก่าได้เคยมีบทบาทสำคัญในการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและคงจะต้องทำหน้าที่ต่อไป ในการเสริมสร้างชื่อเสียงเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้รุดหน้าต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง

คณะกรรมการบริหารสมาคมได้ทบทวนวัตถุประสงค์ของสมาคมตามข้อบังคับสมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๑๗ ที่วางไว้ ๖ ประการ ดังนี้

๑. ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก
๒. ศึกษา ค้นคว้าและเผยแพร่ความรู้ทางการศึกษา
๓. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้ทางการศึกษาในบรรดาสมาชิก
๔. สนับสนุนและส่งเสริมความก้าวหน้า ชื่อเสียงเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ในทุกด้าน

๕. ส่งเคราะห์สมาชิก ศิษย์เก่า และนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้านสวัสดิการต่างๆ แล้วแต่กรณี

๖. ร่วมมือกับสมาคม องค์การ หรือสถาบันอื่นใด อันมีวัตถุประสงค์ส่งเสริมการศึกษาและมนุษยธรรม

คณะกรรมการบริหารมีความเห็นว่าจะต้องเร่งดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ให้มากขึ้น เพื่อ

ให้บรรลุวัตถุประสงค์ทุกข้อ จุดสำคัญยิ่งในจุดแรก ก็คือต้องสร้างชื่อเสียงและภาพพจน์ที่ดีต่อสมาคม ให้เกิดขึ้นในหมู่คณาจารย์ ข้าราชการนิสิต และศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้เกิด ความเป็นปึกแผ่นแก่สมาคม และให้บรรดาศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้รวมกันเป็น องค์กรอย่างเป็นปึกแผ่นทั่วทั้งประเทศ เพื่อให้สามารถแสดงออก ซึ่งบทบาทต่อบรรดาศิษย์เก่าด้วย กันเอง บทบาทในการสนับสนุนกิจการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และบทบาทต่อสังคมไทย โดยส่วนรวม

คณะกรรมการบริหารสมาคมจึงได้วางนโยบายในการดำเนินงานของสมาคม อันจะดำเนินการให้บรรลุให้ได้ภายใน ๔ ปี คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๔ ไว้ดังนี้

๑. สร้างภาพพจน์ที่ดีต่อสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้เกิดขึ้นใน คณาจารย์ นิสิต ศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้งหมด

๒. สร้างความเป็นปึกแผ่น และสร้างองค์กรต่างๆ ของสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒทั่วประเทศ โดยพยายามปรับโครงสร้างการบริหารของสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒให้ทำหน้าที่เป็นสมาคมกลางทำหน้าที่ในฐานะสำนักงานเลขาธิการสมาพันธ์ สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตต่างๆ และสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒจังหวัดต่างๆ

๓. เร่งคิดดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการของศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้วย วิธีการต่างๆ เช่น การศึกษาต่อ การหางานทำ การศึกษาของบุตรหลานศิษย์เก่า คณาจารย์และ ข้าราชการมหาวิทยาลัย

ในเรื่องนี้ คณะกรรมการจะได้วางแผนในการจัดซื้อที่เอกชนในมหาวิทยาลัยเพื่อสร้าง โรงเรียนสมาคมศิษย์เก่า และหอพักนิสิต

๔. สนับสนุนกิจการและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกรูปแบบ

๕. จะสนับสนุนความสามัคคีให้เกิดขึ้นในบรรดาศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้วยนโยบายดังกล่าว สมาคมจึงวางโครงการปฏิบัติงานในรอบ ๓ ปี คือช่วง พ.ศ.๒๕๓๑-๒๕๓๔ ไว้ดังนี้

๑. จัดงานแสดงความยินดีแก่ศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จ

๒. จัดประชุมสัมมนาผู้แทนศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั่วประเทศ เพื่อดำเนิน การให้เกิดสมาพันธ์สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๓. จัดการอภิปรายทางวิชาการ เผยแพร่แก่สาธารณชน

๔. จัดพบปะสังสรรค์และฟังการบรรยายหลังอาหารกลางวัน

๕. จัดทัศนศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๖. จัดหรือสนับสนุนการจัดงานวันคล้ายวันสถาปนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เช่น จัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมทางสถานีโทรทัศน์

๗. ดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็น

สวัสดิการแก่ศิษย์เก่า คณาจารย์ ข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการเกี่ยวกับหอพักนิสิตจัดหาที่ดิน ซึ่งอาจจะซื้อได้บริเวณใกล้มหาวิทยาลัย ในวิทยาเขตกลาง

๘. ดำเนินการให้บริการในด้านการพิมพ์แก่คณาจารย์และนิสิต อันจะเป็นการเพิ่มพูนรายได้แก่สมาคมด้วยประการหนึ่ง

๙. ร่วมมือกับสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ในการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพ เพื่อให้แก้ปัญหาการว่างงาน

๑๐. สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะร่วมงานทอดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ร่วมกับมหาวิทยาลัยในวันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ คือ วันที่ ๖ ตุลาคม ของทุกปี

๑๑. ในปี ๒๕๓๒ เป็นปีที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีอายุครบรอบ ๔๐ ปี สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดงานฉลองเป็นงานใหญ่และกว้างขวาง เพื่อฉลองความเจริญก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย งานฉลองนั้นอาจจะจัดงานตลอดสัปดาห์ อันประกอบด้วยการประชุมสัมมนาและการแสดงนิทรรศการทางศิลปวัฒนธรรม งานกีฬา และงานรื่นเริง การจัดรายการแสดงนิทรรศการทางวิชาการ การแสดงนิทรรศการทางวิชาการ การแสดงทางศิลปวัฒนธรรม งานกีฬา และงานรื่นเริง การจัดรายการแสดงทางโทรทัศน์ การมอบโล่ และเกียรติบัตรประกาศเกียรติคุณแก่ศิษย์เก่าดีเด่นในด้านต่างๆ เป็นต้น

๑๒. ในปี ๒๕๓๓ จัดงาน ๔๑ ปี มศว ขึ้นชุมนุม

๑๓. ส่งเสริมกิจการมูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๔. มีบทบาทในการพัฒนาชนบท

ท่านสมาชิกที่เคารพ ผมพูดถึงโครงการในปี ๒๕๓๑-๒๕๓๔ ของสมาคมมาแล้ว ก็อยากจะเสนอภาพย้อนประวัติและบทบาทของสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสักเล็กน้อยก่อนจะพูดถึงผลงานอื่นๆ

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นั้นมีความเป็นมายาวนานพอสมควร หากจะนับตั้งแต่เริ่มมีองค์การนิสิตเก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษาเมื่อปี ๒๕๐๐ ก็มีความเป็นมาถึง ๓๔ ปี ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นองค์การศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษาเมื่อปี ๒๕๐๖ และในขณะนั้นวิทยาลัยวิชาการศึกษา มีเพียง ๓ วิทยาเขต เท่านั้น คือ ประสานมิตร ปทุมวัน และบางแสน ในปีนั้นจึงมีกิจกรรมการบริหารจากทั้ง ๓ วิทยาเขต

เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๐๘ ได้จดทะเบียนเป็นสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา และเมื่อวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗ สมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามข้อบังคับสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งข้อบังคับนี้ถือว่าศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกวิทยาเขต เป็นผู้ที่มีสิทธิ์สมัครเป็นสมาชิกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกคน เพราะสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทร-

วิโรฒ ถือว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนั้นมีมหาวิทยาลัยเดียว เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพียงแต่กระจายที่ตั้ง เพื่อให้การศึกษาและบริการสังคมให้กว้างขวางทั่วทุกภาคของประเทศไทยเท่านั้น

การก่อตั้งสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ก็ด้วยเจตนาารมณ์ที่จะเป็นสมาคมกลางของบรรดาศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกวิทยาเขต และส่งเสริมให้บรรดาศิษย์เก่าจากวิทยาเขตต่างๆ ก่อตั้งสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิทยาเขต และให้บรรดาศิษย์เก่าทั้งหลายที่อยู่ในจังหวัดต่างๆ ก่อตั้งสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดขึ้นเพื่อจะให้บรรดาศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แสดงบทบาทในการเสริมสร้างชื่อเสียงเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้เต็มที่ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศได้เต็มที่โดยส่วนรวม

ศิษย์เก่าที่ได้เริ่มและดำเนินการตามความคิดเช่นนี้ เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ มีลำดับดังนี้

นายกองค์การนิสิตเก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๐

นายสมบุรณ์ พรรณาภพ

พ.ศ. ๒๕๐๑, ๒๕๐๒

นายจรูญ มลิินทร์

พ.ศ. ๒๕๐๓, ๒๕๐๔

นายสมบุรณ์ พรรณาภพ

พ.ศ. ๒๕๐๕

นายสุภรณ์ ศรีพหล

พ.ศ. ๒๕๐๖

ได้เปลี่ยนชื่อเป็นองค์การศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา มีนายชม ภูมิภาค เป็นนายก ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ เมื่อ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๐๗ ได้จัดทะเบียนเป็นสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา มีนายชม ภูมิภาค เป็นนายกสมาคม

ต่อมามีนายกสมาคม ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๑๖

นายจรูส มหาวัจน์

พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๗

นายชม ภูมิภาค

พ.ศ. ๒๕๑๗

ได้เปลี่ยนชื่อตามมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมี นายชม ภูมิภาค เป็นนายกสมาคมมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ ถึงปัจจุบัน

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มีบทบาทสนับสนุนมหาวิทยาลัย ตั้งแต่เป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา บทบาทที่สำคัญประการหนึ่งของสมาคมซึ่งได้สนับสนุนมหาวิทยาลัยก็คือ ความพยายามในการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย

คงจำกันได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๓ สมาคมได้พิมพ์บทความของศาสตราจารย์ ดร.สุุดใจ เหล่าสุนทร อธิการในขณะนั้น จะเรียกว่าสมุดปกขาวก็ได้ จัดการพิมพ์แล้ว แจกจ่ายไปยังหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งรัฐสภาด้วย เป็นที่อื้อฮำกันพอสมควรในวงการต่างๆ ทั้งนี้เพราะได้พิมพ์แจกจ่ายไปทั่ว จำนวนถึง ๑๐,๐๐๐ เล่ม

ผลการดำเนินการครั้งนี้ ส่งผลให้เกิดผลตามมาตามลำดับย่อยๆ ดังนี้

- ๑) วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๑๓. วิทยาลัยวิชาการศึกษา นำเรื่องการยกฐานะวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัย เข้าที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ ๓/๒๕๑๓
- ๒) วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๑๓. วิทยาลัยทำบันทึกถึงกระทรวงศึกษาธิการอ้างมติสภามหาวิทยาลัย เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการลงนามถึงสภาการศึกษาแห่งชาติ
- ๓) วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๓. หนังสือจากสภาการศึกษาแห่งชาติ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่ สร.๑๔๐๒ (๑)/๕๔๘๐ ให้วิทยาลัยจัดทำโครงการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย
- ๔) วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๑๔. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ส่งโครงการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัยไปยังสภาการศึกษาแห่งชาติ
- ๕) วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๑๔. นายกรัฐมนตรีปราศรัยในวันครุ กล่าวถึงการยกฐานะวิทยาลัย วิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัย
- ๖) วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๔. สภาการศึกษาแห่งชาติ ที่ สร.๑๔๐๒(๑)/๑๘๕๙ ถึงวิทยาลัยวิชาการศึกษา แจ่มติของคณะกรรมการบริหารสภาการศึกษาแห่งชาติว่าเห็นชอบ แต่ให้ใช้คำนำหน้าว่าสถาบัน เพื่อให้เป็นสถาบันสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เช่นเดียวกับสถาบันพระจอมเกล้าและให้ข้อสังเกตไว้ ๓ ประการ ให้ปรับปรุงเพื่อเสนอสภาการศึกษาแห่งชาติอีกครั้งหนึ่ง
- ๗) วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๑๕. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้ส่งหนังสือที่ ศษ.๐๓๐๕/๔๕๖ ต่อสภาการศึกษา ตามข้อสังเกตของสภาการศึกษา และได้ขอพบสภาการศึกษาแห่งชาติเพื่อชี้แจงด้วย
- ๘) วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๑๔. วิทยาลัยได้ทำหนังสือถึงนายกสภาวิทยาลัยถึงสภาการศึกษาแห่งชาติ ตามข้อสังเกตของสภาการศึกษาแห่งชาติ ตามนัยหนังสือที่ สร.๑๔๐๒(๑) ๑๘๕๙ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๔ โดยแสดงความเห็นไม่เห็นด้วย
- ๙) วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๑๔. วิทยาลัยมีหนังสือถึงสภาการศึกษา ส่งร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย ฉบับแก้ไขใหม่เพื่อดำเนินการต่อไป
- ๑๐) วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๑๔. สภาการศึกษาแจ่มติการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย ฉบับแก้ไขใหม่ ยืนยันจะให้ใช้คำนำหน้าว่า สถาบันให้วิทยาลัยแก้ไขใหม่ แล้วส่งให้สภาการศึกษาพิจารณาก่อนที่จะส่งไปคณะรัฐมนตรี
- ๑๑) วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๑๔. ส่งร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแก้ไขใหม่ไปสภาการศึกษา
- ๑๒) วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๔. สภาการศึกษาทำหนังสือเชิญอธิการเข้าร่วมประชุมชี้แจงในที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร
- ๑๓) วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๑๔. สภาการศึกษาให้วิทยาลัยปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติและข้อขัดข้อง ๒ ประเด็น
- ๑๔) วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๑๔. มีหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งความเห็นของสภาการศึกษาเรื่องคำนำหน้าชื่อ
- ๑๕) วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๔. วิทยาลัยทำหนังสือถึงสภาการศึกษา ยืนยันใช้คำมหาวิทยาลัย

๑๖) วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๔ เลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งความเห็นเรื่องคำนำหน้าชื่อของสภาการศึกษา แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๑๗) วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๕ ในงานวันคล้ายวันสถาปนาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ณ บริเวณตึก ๔ ศาสตราจารย์ดร.สุดใจ เหล่าสุนทร ได้ปรึกษากับอาจารย์ชม ภูมิภาค เรื่องการทำหนังสือถึงหัวหน้าคณะปฏิวัติ ขอฟังคำชี้แจงเรื่องการยกฐานะวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัย

๑๘) วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๑๕ อาจารย์ชม ภูมิภาค อุปนายกสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา อาจารย์ถนอม อานามวัฒน์ เลขาธิการสภาคณาจารย์ บุญเกื้อ ควรหาเวชนายกองค์การนิสิต มศว ประสานมิตร และนายกองค์การนิสิตวิทยาเขตในส่วนกลาง ได้ลงชื่อในหนังสือถึงหัวหน้าคณะปฏิวัติ เพื่อขอเข้าพบและขอฟังคำชี้แจง ได้ส่งหนังสือถึงกองบัญชาการคณะปฏิวัติและขอนัดเข้าพบ ซึ่งนัดไว้โดยผ่านฝ่ายประชาสัมพันธ์ของคณะปฏิวัติว่าให้ไปพบ วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๔

๑๙) วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๕ อาจารย์ชม ภูมิภาค อุปนายกสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา และคณะนายกองค์การนิสิตไปพบตามนัด แต่ไม่ได้พบ

๒๐) วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๑๕ นิสิตนักศึกษาชุมนุมอภิปรายที่หอประชุมมีมติให้ต่อสู้เรียกร้องเพื่อให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยให้ได้

๒๑) วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๑๕ นิสิตนักศึกษาส่งตัวแทนขอเข้าพบคณะปฏิวัติ คณะปฏิวัติขอเชิญอธิการเข้าพบ และแจ้งมติว่าให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาในฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการ

๒๒) วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ อธิการประชุมชี้แจงเรื่องนี้แก่นิสิตและคณาจารย์ นิสิตไม่เห็นด้วย ได้เดินทางโดยรถเมล์ขาว กว่า ๕๐ คัน ไปชุมนุมในบริเวณลานพระบรมรูปทรงม้า คณะปฏิวัติได้ให้วิทยาลัยเขียนโครงการ และเสนอร่างพระราชบัญญัติเป็นมหาวิทยาลัย และดำเนินการต่างๆ หลายอย่าง จนกระทั่ง

๒๓) วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๑๗ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้ยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย และได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติ

และในวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๑๗ นี้ วิทยาลัยได้มีหนังสือราชเลขาธิการขอพระราชทานนามวิทยาลัย

๒๔) วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๑๗ ราชเลขาธิการได้แจ้งมาว่า โปรดเกล้าฯ พระราชทานนามมหาวิทยาลัยว่า "ศรีนครินทรวิโรฒ"

๒๕) วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๗ ประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๑๗ ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๑ ตอนที่ ๑๑๒

จึงถือว่า วันที่ ๒๙ มิถุนายน เป็นวันคล้ายวันยกฐานะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ท่านจะเห็นว่าการต่อสู้เรียกร้องยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกว่าจะสำเร็จนั้น ต้องใช้เวลาถึง ๕ ปี หากนับอายุตั้งแต่ได้รับการยกฐานะจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว ก็นับได้ ๑๐ ปี แต่ท่านอย่าลืมว่าสถาบันแห่งนี้หรือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยกฐานะจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา และวิทยาลัยวิชาการศึกษา นั้นยกฐานะมาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ซึ่งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตรนั้น สถาปนาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๒ ดังนั้น หากจะนับอายุมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งแต่เป็นโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงแล้วมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ก็มีอายุได้ ๔๒ ปี ในวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๔

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้สนับสนุนชื่อเสียงมหาวิทยาลัยตลอดมา ด้วยการสนับสนุนทางการเงินแก่กิจกรรมมหาวิทยาลัย เช่น เคยรับผิดชอบทางการเงินในการส่งนักกีฬาเข้าแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑, ๒ และ ๓ จัดรายการแสดงทางสถานีโทรทัศน์ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนามหาวิทยาลัย ในวันที่ ๒๙ มิถุนายน หลายครั้ง

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินการก่อสร้างมูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งได้สนับสนุนให้ทุนแก่นิสิตปีละหลายทุน ตลอดเวลามาเป็นเวลา ๑๖ ปีแล้ว

แม้ว่าในสายตาของศิษย์เก่าและผู้บริหารมหาวิทยาลัย จะมองไม่เห็นบทบาทของสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเด่นชัดนัก แต่หากมองให้ดี สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็ได้สนับสนุนกิจการของมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ อยู่หลายด้านมาโดยตลอด

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะพยายามทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางบรรดาศิษย์มศว ทั้งหลาย ซึ่งขณะนี้ก็มีอยู่เกือบหนึ่งแสนคนแล้วให้ได้แสดงบทบาทสนับสนุนกิจการของมหาวิทยาลัยมากขึ้น สมาคมเองก็จะได้ติดตามศิษย์เก่าทั้งหลายที่มีบทบาทดีเด่นต่อสังคมโดยส่วนรวมเพื่อจะประกาศเกียรติคุณให้สาธารณชนทั่วไปได้ทราบ

ผมในฐานะนายกสมาคม จึงใคร่ขอเชิญชวนชาวศิษย์เก่า มศว ทั้งหลายได้มาร่วมคิดร่วมกันปฏิบัติงาน โดยผ่านองค์กรของสมาคม เพื่อความเป็นปึกแผ่นของชาวศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อสนับสนุนกิจการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้เจริญรุดหน้าไปโดยไม่หยุดยั้ง เพื่อให้เป็นมหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร สมนามที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ศิษย์เก่า มศว ทุกท่าน องค์กรใดจะเจริญเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับบุคคลที่ประกอบเป็นองค์กรนั้นศิษย์เก่า มศว ทุกท่านล้วนแต่เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพยิ่งหากได้มาร่วมกันปฏิบัติงาน เพื่อสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็มั่นใจได้ว่างานของสมาคมและของมหาวิทยาลัยต้องรุดหน้าอย่างแน่นอน

3
วัน

ประวัติศาสตร์ของ

มศว

โดย : รศ.ชม ภูมิภาค

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ นี้ เป็นเวลา ๔๒ ปี เริ่มตั้งแต่เป็นโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร แล้วยกฐานะเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา และต่อมายกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงมีวันอยู่ ๓ วัน ที่เรียกว่า ๓ วันประวัติศาสตร์ของ มศว วันแรกคือ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๒ เป็นวันที่กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงที่ถนนประสานมิตร อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร ซึ่งผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ยอมรับว่า วันที่ ๒๘ เมษายน นั้นเป็นวันเกิดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนั้น หากจะนับอายุของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงปีนี้ก็มีอายุ ๔๒ ปี ในวันที่ ๒๘ เมษายน ของทุกปีเพื่อเป็นการระลึกถึงวันสำคัญวันนี้ สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดงานสังสรรค์ขึ้นที่ประสานมิตร และมีการประกาศเกียรติคุณศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดีเด่น ประจำปีทุกปี การประกาศเกียรติคุณเช่นนี้มา ๒ คราวแล้ว วันที่ ๒๘ เมษายน เป็นวันเกิดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและสมควรที่ชาวศรีนครินทรวิโรฒที่ได้รำลึกถึงคนสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการก่อตั้งสถานศึกษานี้ คือ ท่านศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ซึ่งท่านเป็นผู้ดำเนินการซื้อที่ดิน วางผัง และบุกเบิกงาน และบุคคลที่สำคัญอีกท่านหนึ่งซึ่งได้ร่วมกับท่านศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ดำเนินการบริหารสถานศึกษาแห่งนี้คู่กันมา ก็คือ หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนคนแรก ซึ่งเพื่อเป็นที่ระลึกแก่หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธินั้น ชาวแสนแสบได้ก่อตั้งมูลนิธิหลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิได้แล้ว ซึ่งผมทำหน้าที่เป็นรองประธานกรรมการ

ชาวประสาธน์มิตร สมควรที่จะดำเนินการบางอย่างเพื่อเป็นเครื่องแสดงถึงความมกตัญญูต่อศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ควรจะดำเนินการก่อตั้งมูลนิธิศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ขึ้น

อนึ่ง คณะศึกษาศาสตร์กำลังดำเนินการเพื่อที่จะจัดห้องประวัติศาสตร์ของ มศว โดยเฉพาะ ประวัติคณะศึกษาศาสตร์ ขึ้นที่ห้องหนึ่งของตึก ๓ ซึ่งเป็นตึกเรียนหลังแรก และมหาวิทยาลัยได้ กำหนดอนุรักษไว้เป็นตึกประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัย เนื่องด้วยคณะศึกษาศาสตร์เป็นคณะหลัก ตั้งแต่สมัยเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา เรามีคณะวิชาการศึกษา ซึ่งอยู่ที่ตึก ๓ เป็นคณะหลัก คณะ ประกอบเพื่อสนับสนุนการผลิต กศ.บ. ได้แก่ คณะวิชามนุษยธรรมศึกษา คณะวิชาวิทยาศาสตร์ คณะวิชาวิจัยการศึกษา ด้วยเหตุผลเช่นนี้ ตึก ๓ นั้นควรจะเป็นตึกที่คณะศึกษาศาสตร์ได้ใช้ต่อไป ตึก ๑๒ ตึกเดิยวั้น คงไม่พอ เพราะเป็นคณะใหญ่ มีคณาจารย์มาก และหากจะให้วิชาศึกษาศาสตร์ เป็นวิชาชีพชั้นสูง ก็จำเป็นที่จะต้องมึเนื้อที่ที่จะสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา ของภาควิชาต่างๆ ตามสมควร

วันอีกวันหนึ่ง คือ วันประวัติศาสตร์ มศว วันที่ ๒ คือวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗ เป็นวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธย ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา ๒๕๔๗ ถือเป็นวันยกฐานะโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา และวันนี้ คณะศึกษาศาสตร์ ถือเป็นวันเกิดคณะศึกษาศาสตร์ และเป็นวันที่ตรงกับวันเกิดของ ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ด้วย และได้ถือเอาวันที่ ๑๖ กันยายน เป็นวันสาโรช บัวศรี ด้วย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ปีมียอายุ ๔๒ ปี แต่คณะศึกษาศาสตร์นั้นถือว่ามีอายุ ๓๖ ปี โดยนับตั้งแต่มีการประกาศพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา

วันประวัติศาสตร์ของ มศว วันที่ ๓ คือ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๑๗ คือ วันนี้เป็นวันยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพราะพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๒๕๑๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๗ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๒๕๑๗ มีผลใช้บังคับวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๑๗ จึงถือเอาวันที่ ๒๕ มิถุนายนเป็นวันยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือ ศาสตราจารย์ ดร.สุดใจ เหล่าสุนทร มหาวิทยาลัยจึงถือเอาวันที่ ๒๕ มิถุนายน เป็นวันสุดใจ เหล่าสุนทร

ผู้เขียน เขียนเรื่องนี้ก็เพื่อให้ชาว มศว ทั้งหลายเกิดความเข้าใจถูกต้องไม่สับสน ให้รู้ว่า ๓ วันประวัติศาสตร์ มศว นั้นคือ

- ๒๔ เมษายน วันเกิดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ๑๖ กันยายน วันยกฐานะเป็น วิทยาลัยวิชาการศึกษา
- ๒๕ มิถุนายน วันยกฐานะเป็น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

☆ ชาว มศว ควรจะรำลึกถึงความสำคัญของวันเหล่านี้ ☆

ประวัติ

มูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ได้มีคณะนิสิตนักศึกษา ศิษย์เก่าและอาจารย์ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา กลุ่มเล็กๆ กลุ่มหนึ่ง มาร่วมคิดกันทำบุญโดยหาเงินก้อนหนึ่งมาตั้งเป็นมูลนิธิ เพื่อช่วยเหลือคนที่ต้องการให้ช่วยเหลือ

กลุ่มบุคคลคณะนี้ได้ประชุมกันหลายครั้งกำหนดจุดมุ่งหมายของมูลนิธิและแสวงหาผู้มีใจกุศล อุทิศเงินเพื่อก่อตั้งมูลนิธิต่อไป

จุดมุ่งหมายแรกก็คือ ศิษย์เก่าของวิทยาลัยวิชาการศึกษาซึ่งขณะนั้น (พ.ศ.๒๕๑๕) มีประมาณ 20,000 คน ถ้าทุกคนบริจาคคนละ 100 บาท ก็จะได้เงินสัก 2 ล้านบาท

จุดมุ่งหมายที่สองก็เพื่อเปิดให้สาธารณชนทั่วไปบริจาค

จากนั้นได้มีการยกร่างตราสารขึ้น และขออนุญาตจดทะเบียนเป็นมูลนิธิเรียบร้อยแล้ว กล่าวคือ กระทรวงศึกษาธิการได้อนุญาตให้จัดตั้งได้เมื่อ 3 ตุลาคม 2516 กระทรวงมหาดไทยได้อนุญาตให้จดทะเบียนจัดตั้งได้เมื่อ 16 พฤษภาคม 2517 และกรุงเทพมหานครได้จดทะเบียนแล้วตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม 2517

ขณะนี้มูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตั้งอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ

กลุ่มผู้ก่อตั้งมูลนิธิ ได้มีชีวิตคลุกคลีอยู่กับสถาบันการผลิตครูมาเป็นเวลานาน และหลายคนเคยเป็นนักเรียนครู เท่าที่กลุ่มผู้ก่อตั้งมูลนิธิพบ นักเรียนหรือนิสิตนักศึกษาที่มาเรียนทางครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อประมาณ 30 กว่าปีมาแล้ว มักจะมาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน นักเรียนนิสิตนักศึกษาเหล่านั้นจึงพบปัญหาเศรษฐกิจอยู่เสมอๆ

ปัจจุบันผู้มาเรียนในทางครู เป็นที่นิยมของคนหลายอาชีพแต่อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้เรียนครูเป็นอันมาก ยังขัดสนมีฐานะยากจนอยู่

จากประสบการณ์อันยาวนานนี้ กลุ่มผู้ก่อตั้งมูลนิธิได้เห็นพ้องต้องกันว่า น่าจะได้หาเงินสักจำนวนหนึ่ง มากองทุนเป็นมูลนิธิเพื่อช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้ เพื่อจะได้ช่วยเหลือให้เขาได้เล่าเรียนได้สำเร็จสมตามความมุ่งหมาย

เพื่อให้ได้เงินมาดำเนินการจดทะเบียนก่อตั้งมูลนิธิโดยเร็วคณะผู้ก่อตั้งได้มีมติว่า นอกเหนือจากการขอบริจาคจากคณาจารย์ศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบันแล้ว ควรจะได้ติดต่อขอเงินบริจาคสนับสนุนจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล นายชม ภูมิภาค นายกสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา ในฐานะประธานกรรมการก่อตั้งมูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษา จึงได้ทำหนังสือถึงจอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2516 และได้รับการติดตามโดย สำนักงานคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ ลงวันที่ 20 กรกฎาคม 2516 ดังสำเนาหนังสือทั้งสองฉบับ ดังนี้

ที่ 11/2516

สำนักงานคณะกรรมการมูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา สุขุมวิท
23 กรุงเทพฯ

26 มิถุนายน 2516

เรื่อง ขอลงเงินสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อสมทบทุนมูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษา
ขอประทานกราบเรียน ฯ พณ ฯ จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี และประธานกรรมการ
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

ด้วยศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันแห่งวิทยาลัยวิชาการศึกษาทั้ง 8 แห่ง และบุคคลผู้สนใจในการ
ศึกษาของชาติคนหนึ่ง ได้เริ่มการก่อตั้ง “มูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษา” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้
ก. เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการศึกษา

ก. 1 ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนนิสิตนักศึกษาภายในประเทศ หรือนักเรียนนิสิตนักศึกษา
เชื้อสายไทยในต่างประเทศที่เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยวิชาการศึกษา หรือสถานศึกษาอื่นที่มูลนิธิเห็น
สมควร

ก.2 ให้ทุนวิจัยแก่นิสิตนักศึกษา และอาจารย์ในวิทยาลัยวิชาการศึกษา หรือบุคคล
ภายนอกที่มูลนิธิเห็นสมควร

ก. 3 ให้ทุนแก่อาจารย์ในวิทยาลัยวิชาการศึกษาหรือการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท
และปริญญาเอกทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ข. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่วิทยาการ เช่นการพิมพ์ตำรารายงานการวิจัย หรือรายงานผลการ
สัมมนาเป็นอาทิ

ค. เพื่อให้ความช่วยเหลือทางสวัสดิการแก่นิสิตนักศึกษาและครูอาจารย์ที่มูลนิธิเห็นสมควร และ

ง. เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบสาธารณภัย

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนเชื้อสายไทยในต่างประเทศมีอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งเราไม่เคยมีสถาบัน
ใดติดต่อมาก่อน ถ้าเราได้มีโอกาสติดต่อและเชื้ออาหารแก่เขา นอกจากจะเป็นกุศลวิทยาทาน และ
ประชาสัมพันธ์ประเทศของเราแล้ว ยังเป็นประโยชน์ในทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์, วัฒนธรรม
ตลอดถึงความมั่นคงของชาติในอนาคตด้วย และการให้ทุนแก่คนเชื้อสายไทยในต่างประเทศดังกล่าวนี้
ต้องอยู่ในดุลยพินิจของรัฐบาล ซึ่งมูลนิธิยอมอยู่ในฐานะเป็นผู้เผยแพร่เกียรติคุณของรัฐบาลไทยและ
ชาติไทยเท่านั้น

ขณะนี้มูลนิธิได้มีเงินอยู่จำนวนหนึ่งประมาณ 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาท) ซึ่งได้จากการ
บริจาคของศิษย์เก่า, ศิษย์ปัจจุบัน, คณาจารย์ และบุคคลผู้สนใจในกุศลวิทยาทาน แต่ยังไม่พอที่จะ
ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ จึงขอประทานกราบเรียนขอเงินสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งผู้ถูก
รางวัลไม่มีโอกาสจะมารับได้แล้ว หรือเงินประเภทใดประเภทหนึ่งตามที่ ฯ พณ ฯ ได้เคยกรุณาต่อ
สถาบันสาธารณกุศลอื่นๆ มาแล้ว

ทางมูลนิธิใครขอความกรุณาประมาณ 500,000 บาท (ห้าแสนบาท) หรือสุดแล้วแต่ ฯ พณ ฯ จะกรุณาเป็นการอื่น

ทั้งนี้ เพื่อเป็นกุศลวิทยาทานและเป็นเกียรติประวัติในส่วนของ ฯ พณ ฯ และในส่วนของรัฐบาลด้วย หรือจะตั้งเป็นทุน "กิตติขจร" เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ข้อใดข้อหนึ่งของมูลนิธิ ก็สุดแล้วแต่จะโปรดพิจารณา

ในความกรุณาของ ฯ พณ ฯ ดังกล่าวนี้ จะเป็นอนุสาวรีย์ในขบวนการศึกษาของชาติและในหัวใจของบรรดานิสิตนักศึกษา, ศิษย์เก่า, และคณาจารย์แห่งวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตลอดถึงประชาชนทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ได้รับทราบภายหลัง ซึ่งทางมูลนิธิจะได้ประชาสัมพันธ์ต่อไป

ในนามของนิสิตนักศึกษาปัจจุบัน, ศิษย์เก่า, คณาจารย์แห่งวิทยาลัยวิชาการศึกษา และบุคคลผู้สนใจในการศึกษาของชาติ ซึ่งประกอบขึ้นเป็นกลุ่มชนในมูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษาขอตั้งสัตยาธิษฐานอ้อเอาอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และอำนาจแห่งกุศลวิทยาทานจันอาทิกเจตนา ในมูลนิธิ ขอให้ คุ่มครอง ฯ พณ ฯ ให้ดำรงมั่นอยู่ด้วยอายุ, วรรณะ, และลาภ, ยศ, สรรเสริญ, สุข จนชั่ววันรัตน

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจาก ฯ พณ ฯ ทั้งในส่วนราชการและส่วนตัว จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

ควรมิควรประการใดสุดแล้วแต่จะได้โปรดพิจารณา

ขอประทานกราบเรียนด้วยความเคารพอย่างยิ่ง

นายชม ภูมิภาค

นายกสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประธานกรรมการก่อตั้งมูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษา

ที่ สร. 0501/300

สำนักงานคณะกรรมการตรวจ
และติดตามผลการปฏิบัติราชการ

10 กรกฎาคม 2516

เรื่อง ขอลงเงินสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อสมทบทุนมูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาภาพถ่ายหนังสือของนายกสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา 1 ฉบับ

ด้วยนายชม ภูมิภาค นายกสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา และประธานกรรมการก่อตั้งมูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้มีหนังสือกราบเรียน ฯ พณ ฯ นายกรัฐมนตรีว่า ศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันแห่งวิทยาลัยวิชาการศึกษาทั้ง 8 แห่ง และบุคคลผู้สนใจในการศึกษาของชาติคณะหนึ่งได้เริ่มการก่อตั้ง “มูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษา” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

ก. เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการศึกษา

ก. 1 ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนนิสิตนักศึกษาภายในประเทศ หรือนักเรียนนิสิตนักศึกษาเชื้อสายไทยในต่างประเทศที่เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยวิชาการศึกษา หรือสถานศึกษาอื่นที่มูลนิธิเห็นสมควร

ก. 2 ให้ทุนวิจัยแก่นิสิตนักศึกษา และอาจารย์ในวิทยาลัยวิชาการศึกษา หรือบุคคลภายนอกที่มูลนิธิเห็นสมควร

ก. 3 ให้ทุนแก่อาจารย์ในวิทยาลัยวิชาการศึกษาสำหรับการดูงาน หรือการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และปริญญาเอกทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ข. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่วิทยาการ เช่นการพิมพ์ตำรารายงานการวิจัย หรือรายงาน

ค. เพื่อให้ความช่วยเหลือทางสวัสดิการแก่นักเรียนนิสิตนักศึกษา และครูอาจารย์ที่มูลนิธิเห็นสมควร และ

ง. เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบสาธารณภัย

ขณะนี้ มูลนิธิมีเงินอยู่จำนวนหนึ่งประมาณ 50,000.00 บาท (ห้าหมื่นบาท) ซึ่งได้จากรายการบริจาคของศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบันและบุคคลผู้สนใจในกุศลวิทยาทาน แต่ยังไม่เพียงพอที่จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ จึงขอประทานกราบเรียนขอเงินสลากกินแบ่งรัฐบาลตามที่ได้เคยกรุณาต่อสถาบันสาธารณกุศลอื่น ๆ มาแล้ว โดยทางมูลนิธิใคร่ขอความกรุณาประมาณ 500,000.00 บาท (ห้าแสนบาท) ตามสำเนาหนังสือของนายกสมาคมศิษย์เก่าฯ ที่แนบมาพร้อมนี้

สำนักงานคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการได้นำเสนอ ฯ พณ ฯ นายกรัฐมนตรีแล้ว มีปัญหาว่า “ส่งสำนักงานสลากกินแบ่งฯ พิจารณาช่วยเหลือเช่นเดียวกับมูลนิธิอื่น ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ทำนองเดียวกันนี้มาแล้ว”

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการตามบัญชาของ ฯ พณ ฯ นายกรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

พันเอกณรงค์ กิตติขจร

รองเลขาธิการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. 814170, 822695

และต่อมา นายชม ภูมิภาค ได้ทำหนังสือถึง ฯ พณ ฯ สุกิจ นิมมานเหมินทร์ รองนายกรัฐมนตรี ในขณะนั้น ขอความอนุเคราะห์ติดตามรับเงินจากสำนักงานสลากตามที่ได้รับอนุมัติไว้ และคณะกรรมการอันประกอบด้วย นายชม ภูมิภาค นายคณิสเชียน นรินทสิทธิ์ตถะ นายบุญถึง แน่นหนา และนายสุวรรณ วีระผล ได้รับเงินจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2517

ได้ดำเนินการจดทะเบียนมูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษาเรียบร้อย เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2517 มีคณะกรรมการบริหาร 26 คน ดังรายละเอียดการขอจดทะเบียนมูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษา และตราสารมูลนิธิเสนอไว้ ต่อไปนี้

เลขอนุญาต ที่ ต. 155/2516

เลขคำขอ ที่ 155/2516

ใบอนุญาตจัดตั้งสมาคมหรือองค์การ

ตามที่ นายคณิสเชียน นรินทสิทธิ์ตะ ได้ขออนุญาตจัดตั้ง มูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการศึกษา

1.1 ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนนิสิตนักศึกษาภายในประเทศ หรือนักเรียนนิสิตนักศึกษาเชื้อสายไทยในต่างประเทศ ที่เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยวิชาการศึกษา หรือสถานศึกษาอื่นที่มูลนิธิเห็นสมควร

1.2 ให้ทุนวิจัยแก่นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ ในวิทยาลัยวิชาการศึกษา หรือบุคคลภายนอกที่มูลนิธิเห็นสมควร

1.3 ให้ทุนแก่อาจารย์ในวิทยาลัยวิชาการศึกษาสำหรับการดูงาน หรือการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

2. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษา เช่นการจัดพิมพ์ตำรา รายงานการวิจัย หรือรายงานผลการสัมมนาเป็นอาทิ และให้รางวัลแก่นักศึกษาผู้ทำงานดีเด่น

3. เพื่อให้ความช่วยเหลือทางสวัสดิการแก่นักเรียน นิสิตนักศึกษา และครูอาจารย์ตามที่มูลนิธิเห็นสมควร

4. เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบสาธารณภัย ทั้งนี้ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

และมีที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ ณ บ้านเลขที่ 114 สุขุมวิทที่ 23 ถนนสุขุมวิท เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร นั้น

กรรมการศาสนาได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ดำเนินการจัดตั้งได้ และขอให้ปฏิบัติตามคำสั่งและข้อบังคับของกรรมการศาสนาโดยเคร่งครัด

อนุญาต ณ วันที่ 3 ตุลาคม พุทธศักราช 2516

นายประสิทธิ์ สุนทรโรทก

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมการศาสนา

เรื่องราวขออนุญาตจัดตั้งมูลนิธิ

เขียนที่ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

วันที่ 1๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช 2517

ข้าพเจ้า นายคณิสเชิน นรินพิสิทธ์

บ้านเลขที่ 1612 หมู่ที่ ๕ แขวง ต่าบล บ้านนาว่า อำเภอ บ้านนาว่า

จังหวัด กรุงเทพมหานคร ขอเรื่องราวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร

ด้วยข้าพเจ้าขออนุญาตจัดตั้งมูลนิธิซึ่งเรียกว่า มูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษา

มีนิตยบุคคล ข้าพเจ้าได้ส่งบัญชีรายชื่อผู้จัดการทั้งหลายกับสำเนาตราสารของมูลนิธิ

ฉบับมาพร้อมด้วยเรื่องราวนี้แล้ว

ความประสงค์ที่จัดมูลนิธิขึ้น เพื่อ ตามที่ระบุไว้ในตราสารที่ได้แนบมาพร้อมนี้ไว้แล้ว

สำนักงานแห่งใหญ่ของมูลนิธิ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 114 หมู่ที่ ๓๓ ตำบล คลองเตย

อำเภอ พระโขนง จังหวัด กรุงเทพมหานคร

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบรรดาสำเนาเอกสารที่ส่งมานี้ถูกต้องกับต้นฉบับ ข้าพเจ้า
ได้ลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นสำคัญ

(ลงนาม) [Signature]
ผู้ขอเรื่องราวขอจัดตั้งมูลนิธิ

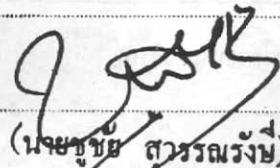
ผู้ขอเรื่องราวขอจัดตั้งมูลนิธิได้ลงลายมือชื่อต่อหน้าข้าพเจ้า

(ลงนาม) [Signature]
พนักงานเจ้าหน้าที่
(นาย สุขุม สุวรรณกิจ)
รองปลัดกรุงเทพมหานคร
ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
(พลก)

ความเห็นพนักงานเจ้าหน้าที่

เห็นควรออกใบอนุญาตให้

(ลงนาม)

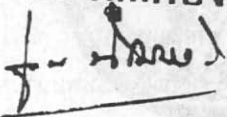
(นายไชย สุวรรณวงศ์)

รองปลัดกรุงเทพมหานคร

ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

คำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำเนาถูกต้อง

(นายชวน พัฒนวรรณนท์)

ปฏิบัติการในตำแหน่งหัวหน้าแผนกทะเบียนปกครอง
กองปกครอง ฝ่ายบริหารทั่วไป

อนุญาต

(ลงนาม) พงษ์ สุวรรณรัฐ

(นายพงษ์ สุวรรณรัฐ)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

บัญชีมูลนิธิต่อให้อำนาจจัดตั้ง ^{40x} เปลี่ยนแปลงมูลนิธิ

ที่ทำการพนักงานเจ้าหน้าที่	ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร
เลขหมายทะเบียน	เลขทะเบียนลำดับที่ ๔๐๑
นามมูลนิธิ	"มูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษา"
ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่	บ้านเลขที่ ๑๑๔ ถนนสุขุมวิท ซอยที่ ๒๓ เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร
วัตถุประสงค์โดยย่อ	เพื่อช่วยเหลือทางการศึกษานักเรียน นิสิตและนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยวิชาการศึกษา ให้ความช่วยเหลือทางการเงินสวัสดิการ และอุปสรรคสาธารณะ
นาม ที่อยู่และอาชีพของผู้จัดการ	นายสุวรรณี วีระกุล อาชีพค้าขาย อยู่บ้านเลขที่ ๑๔๖๐ ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร
วัน เดือน ปี	๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๓

(ลงนาม).....

ปฏิบัติราชการ ณ สำนักงาน กรุงเทพมหานคร

(พลิก)

(รายการเปลี่ยนแปลง)

มูลนิธิได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนจัดตั้งมีฐานะเป็นนิติบุคคลจากกระทรวงมหาดไทยตามหนังสือที่ มท.๐๓๑๓/๕๓๖๕

ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๑๓ มีคณะกรรมการบริหารเริ่มแรกจำนวน ๒๒ คน ปรากฏความมีผู้รายชื่อกรรมการที่
แนบหนังสือสำคัญฉบับนี้

กรุงเทพมหานครได้จดทะเบียนให้แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๓

พนักงานเจ้าหน้าที่

(นายชูชัย สุวรรณรังษี)

รองปลัดกรุงเทพมหานคร

ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

บัญชีมูลนิธิหรือหนังสือให้อำนาจจัดตั้ง เปลี่ยนแปลงมูลนิธิ

ที่ทำการพนักงานเจ้าหน้าที่	ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร
เลขหมายทะเบียน	เลขทะเบียนลำดับที่ ๔๐๑
นามมูลนิธิ	" มูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ "
ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่	บ้านเลขที่ ๑๑๔ ถนนสุขุมวิท ซอยที่ ๒๓ เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร
วัตถุประสงค์โดยย่อ	เพื่อช่วยเหลือทางการศึกษานักนักเรียน นิสิตและนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ขาดแคลน และเผยแพร่สาธารณมิตย
นาม ที่อยู่และอาชีพของผู้จัดการ	นายสุวรณ วีระบุตร อาชีพการขาย อยู่บ้านเลขที่ ๑๔๖๐ ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร
วัน เดือน ปี	๑๕ มกราคม ๒๕๔

(ลงนาม).....

ปฏิบัติน

กรุงเทพมหานคร

(พอก)

(ราชการเปลี่ยนแปลง)

มูลนิธิที่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงตราสาร จากกระทรวงมหาดไทยตามมติที่

ที่ มช.๐๓๓๓/๑๕๕๖ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๑๕

เนื่องจากมูลนิธิได้เปลี่ยนแปลงชื่อจาก "มูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษา" เป็น "มูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จึงเปลี่ยนแปลงข้อความในตราสารที่กล่าวถึงวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งหมด

กรุงเทพมหานคร ไล้จดทะเบียนให้แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๑๕

พนักงานเจ้าหน้าที่

(นายสุชัย สุวรรณรังษี)
กรมการทะเบียนราษฎร

รัฐมนตรีว่าการทะเบียนราษฎรกรุงเทพมหานคร
ปฏิมาพร อภิธรรม

ตราสาร

มูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หมวด ก. ชื่อและตราเครื่องหมาย

ข้อ 1. มูลนิธิให้ชื่อว่า “มูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” เรียกชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY FOUNDATION

ข้อ 2. ตราเครื่องหมายของมูลนิธิให้ใช้ตราเครื่องหมายของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีอักษรไทยว่า “มูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” และมีอักษรโรมันว่า ดังนี้ คือ SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY FOUNDATION

หมวด ข. วัตถุประสงค์และสำนักงาน

ข้อ 3. วัตถุประสงค์ คือ

3.1 เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการศึกษา

ก. ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนนิสิตนักศึกษาภายในประเทศ หรือนักเรียนนิสิตนักศึกษาเชื้อสายไทยในต่างประเทศ ที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หรือสถานศึกษาอื่นที่มูลนิธิเห็นสมควร

ข. ให้ทุนวิจัยแก่นิสิตนักศึกษา และอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หรือบุคคลภายนอกที่มูลนิธิเห็นสมควร

ค. ให้ทุนแก่อาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำหรับการดูงาน หรือการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกทั้งภายในและภายนอกประเทศ

3.2 เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษา เช่น การจัดพิมพ์ตำรา รายงานการวิจัย หรือรายงานผลการสัมมนาเป็นอาทิ และให้รางวัลแก่นักการศึกษาผู้ทำงานดีเด่น

3.3 เพื่อให้ความช่วยเหลือทางสวัสดิการแก่นักเรียนนิสิตนักศึกษา และครูอาจารย์ตามที่มูลนิธิเห็นสมควร

3.4 เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบสาธารณภัยทั้งนี้ ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

ข้อ 4. สำนักงานมูลนิธิตั้งอยู่ ณ บ้านเลขที่ 114 อาคาร 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สุขุมวิท 23 ถนนสุขุมวิท เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร โทร.2580829

หมวด ค. ทรัพย์สิน

ข้อ 5. ทรัพย์สินเริ่มแรกของมูลนิธิ คือ เงินสดจำนวน 510,000 บาท (ห้าแสนหนึ่งหมื่นบาทถ้วน) ซึ่งได้มาจากศรัทธาบริจาคให้

ข้อ 6. มูลนิธิอาจได้ทรัพย์สินมาอีกโดยวิธีต่อไปนี้

- 6.1 ดอกผลจากทรัพย์สินเริ่มแรกตามข้อ 5 และจากทรัพย์สินที่ได้ภายหลัง
- 6.2 ทรัพย์สินที่มีผู้ยกให้โดยพินัยกรรม หรือนิติกรรมอื่นๆ โดยมีได้มีเงื่อนไขผูกพันให้มูลนิธิต้องรับผิดชอบในหนี้สินแต่ประการใด
- 6.3 เงินจากผู้มีจิตศรัทธาบริจาคให้ต่างๆ
- 6.4 มีผู้อุทิศทรัพย์สิน หรือ บริจาคเงินตั้งแต่หนึ่งพันบาทขึ้นไป ตั้งเป็นทุนพิเศษในมูลนิธิ เพื่อให้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิข้อใดข้อหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ถ้าทุนใดมิได้ระบุไว้ให้ถือว่ามิได้จำกัดวัตถุประสงค์พิเศษ

ข้อ 7. ทรัพย์สินและกิจกรรมต่างๆ ของมูลนิธิอยู่ในความบังคับบัญชาของคณะกรรมการบริหาร และเพื่อการนี้คณะกรรมการมีอำนาจตราระเบียบหรือข้อบังคับใดๆ โดยไม่ขัดแย้งกับตราสารฉบับนี้ได้

ข้อ 8. ให้มีคณะกรรมการบริหารคณะหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการทรัพย์สิน และดำเนินการทั่วไปของมูลนิธิมีจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคน และไม่เกินสามสิบคน โดยเป็นประธาน 1 คน รองประธาน 2 คน ผู้จัดการ 1 คน เลขานุการ 1 คน ปฏิคม 1 คน เหนรัญญิก 1 คน ประชาสัมพันธ์ 1 คน นิติกร 1 คน วิเทศสัมพันธ์ 1 คน ตามที่ได้จัดทะเบียนเป็นครั้งคราวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้ตำแหน่งทุกตำแหน่งดังกล่าวแล้วจะแต่งตั้งกรรมการผู้ช่วยเพิ่มขึ้นไม่เกินตำแหน่งละสามคน โดยให้ประธานกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ แต่ในกรณีที่กรรมการโดยตำแหน่งประจำไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ก็ให้กรรมการและผู้ช่วยปฏิบัติหน้าที่แทนได้เสมือนกับกรรมการประจำตำแหน่งนั้นๆ

และในกรณีเร่งด่วนเพื่อประโยชน์ของกิจการมูลนิธิ ให้ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการมีอำนาจกระทำการใดๆ ก็ได้ แต่ต้องไม่ขัดกับตราสารมูลนิธินี้ เมื่อได้ดำเนินการไปแล้ว จะต้องแจ้งให้ที่ประชุมรับทราบในครั้งต่อไป

ข้อ 9. กรรมการแต่ละคนจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- ก. มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี
- ข. เป็นบุคคลไม่ล้มละลาย หรือไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- ค. ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือสติฟั่นเฟือน
- ง. เป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อย

ข้อ 10. ผู้บริจาคทรัพย์สินในมูลนิธิ ให้ถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในมูลนิธิ และมีสิทธิเป็นกรรมการบริหารในวาระเริ่มแรกให้มีการประชุมผู้บริจาคทรัพย์สินก่อตั้งมูลนิธิ เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร

ข้อ 11. ให้คณะกรรมการบริหารอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี ทุกๆ 2 ปี ให้กรรมการบริหารพ้นตำแหน่งไปครั้งหนึ่ง โดยวิธีจับสลากในที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร ผู้ที่ขาดประชุมในนัดนี้ ให้

ถือว่าได้จับสลากพ้นจากตำแหน่ง และให้กรรมการที่เหลือแต่งตั้งกรรมการบริหารให้ครบจำนวน แล้วให้มีการเลือกตั้งประธาน รองประธาน และกรรมการประจำตำแหน่งต่างๆ

กรรมการที่จับสลากออกไปแล้ว อาจได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการบริหารอีกก็ได้

ข้อ 12. มูลนิธิอาจเชิญบุคคลผู้คร่ำครึในกุลศลวทยาทานมาเป็นผู้อุปถัมภ์หรือที่ปรึกษาได้ตามสมควร

ข้อ 13. ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานคนหนึ่งหรือคนที่สองทำหน้าที่แทน ถ้าประธานและรองประธานทั้งสามไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทนเป็นการชั่วคราว

ข้อ 14. ให้ประธานกรรมการเป็นผู้เรียกประชุมคณะกรรมการบริหารมูลนิธิ และในการประชุมทุกครั้งกรรมการบริหารต้องมาประชุมครั้งหนึ่งจึงจะครบองค์ประชุม

ข้อ 15. ในกรณีที่มีความจำเป็น กรรมการไม่น้อยกว่าห้าคน มีสิทธิบอกกล่าวประธาน หรือผู้ทำหน้าที่แทนให้เรียกประชุมเป็นการพิเศษได้

ข้อ 16. ให้มีการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิ เป็นการประชุมสามัญประจำปีทุกๆ ปี ภายในเดือนธันวาคม เพื่อพิจารณากิจการดังต่อไปนี้ คือ

1. พิจารณารายงานของผู้จัดการเกี่ยวกับกิจการที่ล่วงมาแล้ว
2. พิจารณาบัญชีงบดุล
3. เลือกตั้งผู้สอบบัญชี
4. ปรึกษากิจการอื่นๆ ของมูลนิธิ

ข้อ 17. ในการทำนิติกรรมใดๆ ของมูลนิธิ หรือการลงลายมือชื่อในเอกสารตราสาร และสรรพหนังสืออันเป็นหลักฐานของมูลนิธิ ในอรรถคดี ให้ผู้จัดการ หรือรองผู้จัดการ หรือผู้ทำการแทนผู้ลงลายมือชื่อ ร่วมกับเลขานุการ จึงจะถือว่าเป็นอันใช้ได้ เว้นแต่ในกรณีที่กรรมการ และกรรมการผู้ช่วยดังกล่าวมาแล้วไม่อาจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ก็ให้ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการแต่งตั้งผู้หนึ่งผู้ใดปฏิบัติหน้าที่แทนเป็นการชั่วคราวได้

ข้อ 18. การลงมติที่ตราสารนี้มีได้กล่าวไว้เป็นประการอื่นให้ถือเอาเสียงข้างมากของกรรมการที่เข้าประชุม ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมลงคะแนนเสียงชี้ขาด

ข้อ 19. กรรมการบริหารมูลนิธิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

19.1 กรรมการอยู่ในตำแหน่งครบวาระ 4 ปี

19.2 ลาออก

19.3 ต้องคำพิพากษาของศาลให้ลงโทษจำคุกเว้นแต่ความผิดอันเป็นลหุโทษ

19.4 ตายหรือถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถ

19.5 มีชื่อเสียงเสื่อมเสียในทางการเงิน และมีหนี้สินเกินฐานะอันแท้จริง โดยถูก

คณะกรรมการ 3 ใน 4 ลงมติให้พ้นตำแหน่ง

19.6 ไม่มาประชุม 3 นัดติดต่อกัน โดยไม่แจ้งให้ประธานทราบเป็นลายลักษณ์อักษร เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัย หรือคณะกรรมการมีมติเป็นอย่างอื่น ยกเว้นเป็นกรณีพิเศษไว้

19.7 ขาดคุณสมบัติตามตราสาร ข้อ 9

ข้อ 20. เมื่อคณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งแล้ว ต้องมอบงานแก่คณะกรรมการชุดใหม่ให้เป็นหลักฐานภายในเจ็ดวัน และในการทำงานของคณะกรรมการทุกกรณี จะต้องมีในรายงานการประชุม และรายงานการประชุมนั้นให้เรียงลำดับติดต่อกันเย็บเข้าเล่มเก็บไว้เป็นหลักฐานที่สำนักงานเป็นรายปี

หมวด ง. การเก็บรักษาเงิน

ข้อ 21. เงินของมูลนิธิให้ฝากไว้ในธนาคาร และการใช้จ่ายใดๆ จะต้องใช้เป็นเช็คทุกครั้งไป เหนรัญญิกมีอำนาจเก็บรักษาไม่เกิน 3,000 บาท (สามพันบาทถ้วน)

ข้อ 22. การเบิกจ่ายเงินธนาคาร จะต้องมียอดมือชื่อกรรมการผู้จัดการ หรือกรรมการผู้ช่วยผู้จัดการ หรือผู้ทำหน้าที่แทนที่ได้รับมอบหมายร่วมกับเหนรัญญิก หรือเหนรัญญิกผู้ช่วยด้วยทุกครั้ง ทั้งนี้จะต้องประทับตราเครื่องหมายของมูลนิธิเป็นหลักฐานสำคัญจึงจะถือว่าสมบูรณ์ถูกต้อง

ข้อ 23. เอกสารการเงินที่เกี่ยวกับธนาคารให้เลขาธิการเป็นผู้เก็บรักษาไว้ และให้เลขาธิการทำรายการทรัพย์สินของมูลนิธิในสภาพใดๆ ให้เป็นปัจจุบัน ปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานมูลนิธิทุกครั้งที่เปลี่ยนยอดทรัพย์สิน หรือมีการเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพย์สิน และสำเนาใบประกาศนั้นจะต้องเย็บเข้าเล่มพร้อมรายงานการประชุมตามข้อ 19 การรับ-ส่งเอกสารการเงินให้เซ็นชื่อผู้รับ-ผู้ส่งไว้ทุกๆ ครั้ง

ข้อ 24. เหนรัญญิกต้องรับผิดชอบในการทำบัญชีรับจ่าย บัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และใบสำคัญเกี่ยวกับการเงิน มอบให้เลขาธิการเก็บรักษาไว้ในลักษณะที่ปลอดภัย

ข้อ 25. การเงินที่มีผู้บริจาคสมทบ หรือได้มาโดยวิธีอื่นใด เหนรัญญิกจะต้องแจ้งลงในรายงานการประชุมครั้งถัดไป และต้องเสนอต้นข้อไขใบเสร็จรับเงินให้กรรมการผู้จัดการ หรือผู้ทำหน้าที่แทนลงชื่อรับทราบด้วย

ข้อ 26. ผู้ตรวจสอบบัญชีต้องไม่เป็นกรรมการและลูกจ้างของมูลนิธิ และต้องได้รับแต่งตั้งจากมติของที่ประชุม

ข้อ 27. ผู้ตรวจสอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับบัญชี หรือสรรพเอกสารอื่นใดของมูลนิธิ และมีอำนาจสอบถามกรรมการทุกคนด้วย

ข้อ 28. ให้เหนรัญญิกทำงบดุลบัญชี ซึ่งให้สิ้นสุดลงในเดือนธันวาคม เพื่อแสดงฐานะการเงินและทรัพย์สินอื่นใด เมื่อผู้สอบบัญชีรับรองแล้ว ให้เสนอขออนุมัติต่อที่ประชุม

ข้อ 29. ในการใช้จ่ายเงินของมูลนิธิให้ทำเป็นงบประมาณค่าใช้จ่ายประจำปี ถ้ามีความจำเป็นต้องตั้งงบประมาณกลางปีต้องให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสามในสี่จึงจะจ่ายได้ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นเงินตามข้อ 6.1 และ 6.4 เท่านั้น

หมวด จ. การแก้ไขตราสาร และเรื่องเบ็ดเตล็ด

ข้อ 30. ตราสารนี้จะแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ โดยมีมติเป็นเอกฉันท์ของคณะกรรมการ

ข้อ 31. การตีความหมายในตราสารมูลนิธิ หากเป็นที่สงสัยให้ประธานกรรมการบริหารเป็น

ผู้ชี้ขาด

ข้อ 32. ผู้อุปถัมภ์และที่ปรึกษาเป็นผู้ออกความเห็นได้แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนแต่อย่างใด

ข้อ 33. ให้กรรมการเลขานุการทำ “ทะเบียนผู้มีส่วนได้เสียในมูลนิธิ” เรียงลำดับตามหมายเลขอนุโมทนาบัตรที่ออกให้ โดยลงชื่อนามสกุลหรือสถาบัน ชื่อทุน (ถ้ามี) จำนวนเงินที่บริจาคและสถานที่อยู่ซึ่งติดต่อได้ แล้วมอบให้คณะกรรมการชุดต่อไปตามข้อ 10

ข้อ 34.ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ ว่าด้วยลักษณะมูลนิธิมาใช้บังคับในส่วนที่ตราสารนี้มิได้กำหนดไว้

ข้อ 35. มูลนิธินี้จะไม่ทำการค้ากำไร และจะไม่ดำเนินการให้นอกเหนือไปจากตราสารที่ได้กำหนดไว้

หมวด ฉ. การยกเลิกมูลนิธิ

ข้อ 36. ถ้ามูลนิธินี้ต้องเลิกล้มไปโดยเหตุใดๆ ก็ตาม ให้ทรัพย์สินทั้งหมดของมูลนิธิตกเป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รองศาสตราจารย์บุญถึง แน่นหนา

ประธานกรรมการ

นายคณิสเชียน นรินทสิทธิ์ตะ

กรรมการเลขานุการ

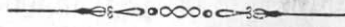
นายสุวิทย์ สารวัตร

กรรมการ

ร่วมกันทำตราสาร

และต่อมา เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อมูลนิธิวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2517

ทำเนียบประธานมูลนิธิ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. พ.ศ. 2517

ฯพณฯ รองศาสตราจารย์สุกิจ นิมมานเหมินทร์ รองนายกรัฐมนตรี

2. พ.ศ. 2518-2524

ศาสตราจารย์ ดร.สุดใจ เหล่าสุนทร อธิการบดี มศว

3. พ.ศ. 2524-2526

ศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ ศศิธร อธิการบดี มศว

4. พ.ศ. 2527-2528 พันเอกบุญเชิด วงศ์ไศลย์

5. พ.ศ. 2529-2530 พลตรีบุญเชิด วงศ์ไศลย์

6. พ.ศ. 2531-2532 พลตรีบุญเชิด วงศ์ไศลย์

7. พ.ศ. 2533-2534 พลตรีบุญเชิด วงศ์ไศลย์

ทำเนียบคณะกรรมการบริหารมูลนิธิ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. ราชานามคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 1 (พ.ศ. 2517)

1. ศาสตราจารย์สุกิจ นิมมานเหมินทร์
ประธานกรรมการ	14. นายบุญถึง แน่นหนา
กรรมการประชาสัมพันธ์
2. ศาสตราจารย์ดร.สุดใจ เหล่าสุนทร
รองประธานกรรมการ	15. นายไพฑูริย์ ศุภวารี
กรรมการและผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
3. ศาสตราจารย์ละม้ายมาศ ศรีทัตต์
รองประธานกรรมการ	16. นายอำนาจ สอนอิมศาสตร์
กรรมการและผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
4. นายสุวรรณ วีระผล
กรรมการผู้จัดการ	17. นายนรชัย มานิตกุล
กรรมการนิติกร
5. นายชม ภูมิภาค
กรรมการผู้ช่วยผู้จัดการ	18. นายจักร์กฤษ เจษฎางกูร ณ อยุธยา
กรรมการและผู้ช่วยนิติกร
6. นายคณิสเชียน นรินทสิทธิ์ดตะ
กรรมการเลขานุการ	19. นายสุภรณ์ ศรีพหล
กรรมการวิเทศสัมพันธ์
7. นางสาวช่ออารีย์ จำนงค์นุช
กรรมการผู้ช่วยเลขานุการ	20. นายวีระพันธ์ จิรนนทนากร
กรรมการผู้ช่วยวิเทศสัมพันธ์
8. พันโทบุญเชิด วงศ์ไศลย์
กรรมการและผู้ช่วยปฎิคม	21. นายอุดม วโรตม์สิขิตติ์
กรรมการ
9. นางสาววิจิตร อีระกุล
กรรมการและผู้ช่วยปฎิคม	22. นายเป็รื่อง กุมุท
กรรมการ
10. นางสาวศรีวิบูลย์ จปานนท์
กรรมการและผู้ช่วยปฎิคม	23. นางสาวอรุณยุพา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
กรรมการ
11. นายนิทัศน์ คุรุการโกวิท
กรรมการและผู้ช่วยปฎิคม	24. นายคุณวุฒิ คนฉลาด
กรรมการ
12. นายวิษญ์ ทับเที่ยง
กรรมการเหรียญก	25. นายสำราญ เขตนุช
กรรมการ
13. นายสุวิทย์ สารวัตร
กรรมการและผู้ช่วยเหรียญก	26. นายประเสริฐ วิทยารัฐ
กรรมการ

๒. รายนามคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘-๒๕๒๐)

1. ศาสตราจารย์ดร.สุดีใจ เหล่าสุนทร
ประธานกรรมการ	14. นายไพฑูลย์ ศุภวารี
กรรมการผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
2. ศาสตราจารย์ดร.ละม้ายมาศ ศรีทนต์
รองประธานกรรมการ	15. นายอำนาจ สอนอิมศาสตร์
กรรมการผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
3. นายสุวรรณ วีระผล
กรรมการผู้จัดการ	16. นายนรชัย มานิตกุล
กรรมการนิติกร
4. รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค
กรรมการและผู้ช่วยผู้จัดการ	17. นายจักร์กฤตฯ เจษฎางกูร ณ อยุธยา
กรรมการผู้ช่วยนิติกร
5. นายคณิสเชียน นรินทสิทธิ์ดตะ
กรรมการเลขานุการ	18. นายสุภรณ์ ศรีพหล
กรรมการวิเทศสัมพันธ์
6. นางสาวช่ออารีย์ จำนงค์นุช
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	19. นายวีระพันธ์ จิรนนทนากกร
กรรมการผู้ช่วยวิเทศสัมพันธ์
7. พันเอกบุญเชิด วงศ์ไศลย์
กรรมการปฎิคม	20. นายอุดม วโรตม์ลิขิตดี
กรรมการ
8. นางสาววิจิตร ธีระกุล
กรรมการผู้ช่วยปฎิคม	21. ดร.เป็รื่อง กุมุท
กรรมการ
9. นางสาวศรีวิบูลย์ จปานนท์
กรรมการผู้ช่วยปฎิคม	22. คุณวรุณยุพา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
กรรมการ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นัทศัน คุรุการโกวิท
กรรมการผู้ช่วยปฎิคม	23. นายคุณวุฒิ คนฉลาด
กรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิษญ์ ทับเที่ยง
กรรมการเหรียญกษาปณ์	24. นายสำราญ เขตนุช
กรรมการ
12. นายสุวิทย์ สารวัตร
กรรมการผู้ช่วยเหรียญกษาปณ์	25. ดร.ประเสริฐ วิทยารัฐ
กรรมการ
13. ศาสตราจารย์บุญถึง แน่นหนา
กรรมการประชาสัมพันธ์	

3. รายนามคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 3 (พ.ศ. 2520-2522)

1. ศาสตราจารย์ดร.สุदीใจ เหล่าสุนทร
ประธานกรรมการ	10. รองศาสตราจารย์ดร.ประเสริฐ วิทยารัฐ
กรรมการวิเทศสัมพันธ์
2. ดร.สุภรณ์ ศรีพหล
รองประธานกรรมการ	11. นายไพบุลย์ ศุภวารี
กรรมการประชาสัมพันธ์
3. ศาสตราจารย์บุญถึง แน่นหนา
รองประธานกรรมการ	12. รองศาสตราจารย์ศรีวิบูลย์ จปานนท์
กรรมการผู้ช่วยเลขานุการ
4. รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค
กรรมการผู้จัดการ	13. นายคณิตเขียน นรินทสิทธิ์ตตะ
กรรมการเลขานุการ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิทัศน์ คุรุการโกวิท
กรรมการผู้ช่วยผู้จัดการ	14. นายจักร์กฤษ เจษฎางกูร ณ ออยุธยา
กรรมการผู้ช่วยนิติกร
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชญ์ ทับเที่ยง
กรรมการเหรียญกึ่ง	15. นายสำราญ เขตนุช
กรรมการผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
7. นายไพโรจน์ อัมพรประภา
กรรมการนิติกร	16. ดร.เฉลิมวงศ์ วัจนสุนทร
กรรมการ
8. พันเอกบุญเชิด วงศ์ไศลย์
กรรมการปฏิคม	17. อาจารย์สมบุญ ประชุมญาติ
กรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์คุณวุฒิ คนฉลาด
กรรมการผู้ช่วยปฏิคม	18. นายนรชัย มานิตกุล
กรรมการ

4. รายนามคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 4 (พ.ศ.2522-2524)

1. ศาสตราจารย์ดร.สุดีใจ เหล่าสุนทร
ประธานกรรมการ	9. พันเอกบุญเชิด วงศ์ไศลย์
กรรมการปฏิคม
2. รองศาสตราจารย์ดร.ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์
รองประธานกรรมการ	10. นายไพฑูลย์ ศุภวารี
กรรมการประชาสัมพันธ์
3. รองศาสตราจารย์ดร.ประเสริฐ วิทยารัฐ
รองประธานกรรมการ	11. ดร.เฉลิมวงศ์ วัจนสุนทร
กรรมการวิเทศสัมพันธ์
4. รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค
กรรมการผู้จัดการ	12. อาจารย์สมบุญ ประทุมญาติ
กรรมการ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศ ชูขนาด
กรรมการเลขานุการ	13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย รอดโพธิ์ทอง
กรรมการ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย ทับเที่ยง
กรรมการทรัพย์สินก	14. รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ แสนสุข
กรรมการ
7. นายไพโรจน์ อัมพรประภา
กรรมการนิติกร	15. อาจารย์โสมถน วงศ์เพ็ญ
กรรมการ
8. นายจักร์กฤษ เจษฎางกูร ณ อยุธยา	16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทน์ ครูการโกวิท
กรรมการ
-

5. คณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 5 (พ.ศ.2524-2526)

1. ศาสตราจารย์ดร.นิพนธ์ ศศิธร
รองประธานกรรมการ	11. รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ แสนสุข
กรรมการผู้ช่วยผู้จัดการ
2. นายสุวรรณ วีระผล
รองประธานกรรมการ	12. อาจารย์สมบุญ ประชุมญาติ
กรรมการผู้ช่วยเหรียญก
3. รองศาสตราจารย์ดร.ประเสริฐ วิทยารัฐ
รองประธานกรรมการ	13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย รอดโพธิ์ทอง
กรรมการผู้ช่วยเลขานุการ
4. รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค
กรรมการผู้จัดการ	14. อาจารย์โสมภณ วงศ์เพ็ญ
กรรมการผู้ช่วยปฎิคม
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศ ชูขนาด
กรรมการเลขานุการ	15. อาจารย์สำราญ เขตนุช
กรรมการผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิษญ์ ทับเที่ยง
กรรมการเหรียญก	16. รองศาสตราจารย์ดร.ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์
กรรมการ
7. นายไพโรจน์ อัมพรประภา
กรรมการนิติกร	17. พลตำรวจตรีชนะ สมุทวณิช
กรรมการ
8. พันเอกบุญเชิด วงศ์ไศลย์
กรรมการปฎิคม	18. รองศาสตราจารย์ปริญญา อังคสิงห์
กรรมการ
9. นายไพบูลย์ ศุภาวรี
กรรมการประชาสัมพันธ์	19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิฑิต วิสิทวงศ์
กรรมการ
10. ดร.เฉลิมวงศ์ วัจนสุนทร
กรรมการวิเทศสัมพันธ์	

6. รายนามคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 6 (พ.ศ. 2527-2528)

1. พันเอกบุญเชิด วงศ์ไศลย์
ประธานกรรมการ	7. รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ แสนสุข
กรรมการบริหาร
2. นายสุวรรณ วีระผล
รองประธานกรรมการ	8. นายไพโรจน์
กรรมการนิติกร
3. รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค
รองประธานกรรมการ และคณะกรรมการผู้จัดการ	9. นายไพบูลย์ ศุภวารี
กรรมการประชาสัมพันธ์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจิต วิสิทธิ์วงศ์
กรรมการผู้ช่วยผู้จัดการ	10. รองศาสตราจารย์ปริญญา อังศุสิงห์
กรรมการวิเทศสัมพันธ์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศ ชูนาค
กรรมการ	11. อาจารย์โสภณ วงศ์เพ็ญ
กรรมการปฎิคม
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย รอดโพธิ์ทอง
กรรมการผู้ช่วยเลขานุการ	12. พลตำรวจตรีชนะ สมุทวณิช
กรรมการ

7. รายนามคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 7 (พ.ศ. 2529-2530)

1. พลตรีบุญเชิด วงศ์ไศลย์
ประธานกรรมการ	7. รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ แสนสุข
กรรมการบริหาร
2. นายสุวรรณ วีระผล
รองประธานกรรมการ	8. นายไพโรจน์ อัมพรประภา
กรรมการนิติกร
3. รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค
รองประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ	9. นายไพบูลย์ ศุภวารี
กรรมการประชาสัมพันธ์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจิต วิสิทธิ์วงศ์
กรรมการและผู้ช่วยผู้จัดการ	10. รองศาสตราจารย์ปริญญา อังศุสิงห์
กรรมการวิเทศสัมพันธ์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศ ชูนาค
กรรมการเลขานุการ	11. อาจารย์โสภณ วงศ์เพ็ญ
กรรมการปฎิคม
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย รอดโพธิ์ทอง
กรรมการผู้ช่วยเลขานุการ	12. พลตำรวจตรีชนะ สมุทวณิช
กรรมการ

8. รายนามคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 8 (พ.ศ.2531-2532)

1. พลตรีบุญเชิด วงศ์ไศลย์
ประธานกรรมการ	7. รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ แสนสุข
กรรมการเหรียญกษาปณ์
2. นายสุวรรณ วีระผล
รองประธานกรรมการ	8. นายไพโรจน์ อัมพรประภา
กรรมการนิติกร
3. รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค
รองประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ	9. นายไพบูรณ์ ศุภวารี
กรรมการประชาสัมพันธ์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิฑิต วิสิทธิ์วงศ์
กรรมการผู้ช่วยผู้จัดการ	10. รองศาสตราจารย์ปริญญา อังศุสิงห์
กรรมการวิเทศสัมพันธ์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศ ชูขนาด
กรรมการเลขานุการ	11. อาจารย์โสภณ วงศ์เพ็ญ
กรรมการปฏิคม
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย รอดโพธิ์ทอง
กรรมการผู้ช่วยเลขานุการ	12. พลตำรวจตรีชนะ สมุทวณิช
กรรมการ

9. รายนามคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 9 (พ.ศ.2533-2534)

1. พลตรีบุญเชิด วงศ์ไศลย์
ประธานกรรมการ	6. นายเลิศ ชูขนาด
กรรมการเลขานุการ
2. นายสุวรรณ วีระผล
รองประธานกรรมการ	7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย รอดโพธิ์ทอง
กรรมการผู้ช่วยเลขานุการ
3. นายชม ภูมิภาค
รองประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ	8. นายโสภณ วงศ์เพ็ญ
กรรมการปฏิคม
4. นายวิฑิต วิสิทธิ์วงศ์
กรรมการผู้ช่วยผู้จัดการ	9. นายไพโรจน์ อัมพรประภา
กรรมการนิติกร
5. นายสมศักดิ์ แสนสุข
กรรมการเหรียญกษาปณ์	10. นายไพบูรณ์ ศุภวารี
กรรมการประชาสัมพันธ์

การให้ทุนสนับสนุนการศึกษาของมูลนิธิ

1. พ.ศ. 2519

ทุนหมุนเวียน จำนวน 10 ทุนๆ ละ 4,000 บาท รวมเป็นเงิน 40,000 บาท

2. พ.ศ. 2521

ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อทำปฏิญานิพนธ์ ปฏิญญาโทจำนวน 4 ทุนๆ ละ 3,000 บาท เป็นเงิน 12,000 บาท

3. พ.ศ. 2522

1. ทุนสนับสนุนการศึกษาปริญญาโท ณ ประเทศมาเลเซียแก่ นางสาวรัตติยา สภา และ อาจารย์ มศว สงขลา จำนวนเงิน 10,000 บาท

2. ทุนสนับสนุนการศึกษาปริญญาเอก ณ สหรัฐอเมริกาของนายคุณวุฒิ คนฉลาด จำนวน มศว บางแสน จำนวน 20,000 บาท

3. ทุนสนับสนุนการศึกษาปริญญาเอก ณ สหรัฐอเมริกาของนางสาวชกร สังขชาติ จำนวน 20,000 บาท

รวมเป็นเงิน 50,000 บาท

4. พ.ศ. 2523

ให้ทุนการศึกษาแก่นิสิตปริญญาตรี ปริญญาโท ของทั้ง 8 วิทยาเขต เป็นเงิน 55,000 บาท

5. พ.ศ. 2524

ให้ทุนการศึกษาแก่นิสิตปริญญาตรี และปริญญาโท ทั้ง 8 วิทยาเขต เป็นเงิน 60,000 บาท

6. พ.ศ. 2525

1. ให้ทุนการศึกษาแก่นิสิตปริญญาตรี และปริญญาโททั้ง 8 วิทยาเขต เป็นเงิน 66,000 บาท

2. ให้สนับสนุนการวิจัยเพื่อทำปฏิญเอก ณ ประเทศแคนาดา แก่อาจารย์ มศว ประสานมิตร เป็นเงิน 10,000 บาท

รวมให้ทุนทั้งสิ้น เป็นเงิน 76,000 บาท

7. พ.ศ. 2527

ให้ทุนการศึกษาแก่นิสิตปริญญาตรี และปริญญาโท ทั้ง 8 วิทยาเขต เป็นเงินทั้งสิ้น 78,000 บาท

8. พ.ศ. 2528-2531

ให้ทุนสนับสนุนโครงการเพชรในตม ปีละ 2,000 บาท รวมเป็นเงิน 80,000 บาท

9. พ.ศ. 2533

1. ให้ทุนวิจัยทำปฏิญานิพนธ์ 30,000 บาท

2. ให้ทุนสนับสนุนโครงการเพชรในตม 30,000 บาท

รวมให้ทุนทั้งสิ้นถึงปี 2533 เป็นเงิน 511,000 บาท

ประวัติ
รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค
ผู้ก่อตั้งสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นายกสมาคมคนแรก และคนปัจจุบัน

1. วัน เดือน ปีเกิด

รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค เกิดวันที่ 25 มิถุนายน 2475 ณ บ้านโนนเค็ง ตำบลคูมใหญ่ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี

2. คุณวุฒิ ป.ม., กศ.บ., M.S.in Ed.

3. ตำแหน่งราชการปัจจุบัน คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. หน้าที่อื่นในปัจจุบัน ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรปริญญาเอก สาขาเทคโนโลยีการศึกษา

อุปนายกสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย

นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กรรมการผู้จัดการมูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อุปนายกสมาคมชาวอีสาน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสาขาการศึกษา ศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ของ ก.พ.

5. ประวัติการศึกษา

2483- 2486 ป.4	โรงเรียนวัดบ้านบัวยาง ตำบลคูมใหญ่ อำเภอม่วงสามสิบ
2487- 2490 ม.5	โรงเรียนสิทธิธรรม
2492 ม.6	สอบได้ที่ 1 ของจังหวัดอุบลราชธานี จากโรงเรียนเทพอำนวยวิทยาลัย ได้รับทุนจังหวัดมาเรียน ป.ป.ที่โรงเรียนบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และสอบคัดเลือกมาเรียนโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เป็นรุ่นแรก เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2492
2494 ป.ป.	โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร
2496 ป.ม.	วิทยาลัยวิชาการศึกษา
2499	กศ.บ. (บริหารการศึกษา) วิทยาลัยวิชาการศึกษา
2503 M.S.in Ed.	มหาวิทยาลัยอินดีอานา สหรัฐอเมริกา

6. ประวัติการรับราชการ

- 2497 ครูตรีโรงเรียนฝึกหัดครูอุบลราชธานี
สอนครู ป.และ ป.ป.ในวิชาพลศึกษา, วิชาครู, วิชาวิทยาศาสตร์ และ
คณิตศาสตร์
- 2498 ครูประจำกรมการฝึกหัดครู
- 2500 อาจารย์วิทยาลัยวิชาการศึกษา
- 2511 อาจารย์เอก วิทยาลัยวิชาการศึกษา
สอนปริญญาตรีในวิชาสัตวศาสตร์, วิชาสุขภาพจิต, วิชาอนามัยโรงเรียน
วิชาโครงการพลศึกษาในโรงเรียน, วิชาวางแผนผังโรงเรียน, วิชาวัดผล
ประเมินผลการศึกษา และสอนปริญญาโท วิชาเอกสัตวศาสตร์
- 2519 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2520 รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2524-2526 รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2526-2533 หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 2532-2533 อาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมสาธิต มศว ประสานมิตร
- 2533-ปัจจุบัน คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มศว ประสานมิตร

7. ประวัติการทำงานเกี่ยวกับสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย

- 2506 สมาชิกตลอดชีพ
- 2515-2516 เลขานุการ
- 2517-2518 อุปนายก
- 2519-2522 กรรมการบริหาร
- 2523-2532 นายกสมาคม
- 2533-ปัจจุบัน อุปนายกและเลขานุการ

8. ประวัติการทำงานเกี่ยวกับสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- 2507 นายกสมาคม (เป็นผู้เริ่มการก่อตั้งสมาคมศิษย์เก่าฯ)
- 2508-2516 อุปนายก
- 2516-ปัจจุบัน นายกสมาคม

9. ประวัติการทำงานมูลนิธิมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- 2517-ปัจจุบัน รองประธานกรรมการ และผู้จัดการ (เป็นผู้เริ่มการก่อตั้งมูลนิธิ)

10. ประวัติความเกี่ยวข้องกับกิจการนิสิต

- 2492-2496 หัวหน้านักเรียนหอนอน 2 โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร
- 2498 นายกองคึกการนิสิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

- 2500 อาจารย์บรรยเวงษ์กั วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2512 ประธานอาจารย์บรรยเวงษ์กั วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2513-2516 อนุสาสท วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2517-2518 อนุสาสท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

11. ประวัติความเกี่ยวข้องกับการกีฬา การพลศึกษาและสุขศึกษา

- 1) นักกีฬาทีมฟุตบอล และทีมรักบี้ฟุตบอลของโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร และวิทยาลัยวิชาการศึกษา (2492 - 2499) เป็นนักกีฬารักบี้ฟุตบอลในทีมชนะเลิศรักบี้ฟุตบอลชุด 15 คน และ 7 คน ปี 2495
2. 2513-2516 ประธานกรรมการกีฬาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร และประธานกรรมการกีฬาวิทยาลัยวิชาการศึกษา 8 แห่ง เป็นผู้ริเริ่มจัดการแข่งขันกีฬาวิทยาลัยวิชาการศึกษา 8 วิทยาเขต เมื่อ พ.ศ.2513
- 3) 2517-2519 ประธานคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 4) 2515-2516 กรรมการบริหาร คณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยเป็นผู้ริเริ่มคนหนึ่งที่จัดให้มีการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการร่างข้อบังคับคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการร่างข้อบังคับคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
- 5) 2516-2519 เลขานุการ คณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
- 6) 2519 รองประธานจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 4

12. ความเกี่ยวข้องกับการบริการอาจารย์

- 1) 2518-2519 รองประธานสภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2) 2522-2523 ประธานสภาคณาจารย์ วิทยาเขตประสานมิตร
- 3) 2523-2524 ประธานสภาคณาจารย์กลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

13. การทำงานองค์การต่างประเทศ

- พ.ศ.2506-2509 รองเจ้าหน้าที่กระจายเสียงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักข่าวสารอเมริกัน

14. การให้บริการทางวิชาการ

- พ.ศ.2509 เป็นวิทยากรอบรมเจ้าหน้าที่ พ.ต.ท.ของกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์
- พ.ศ.2511-2512 เป็นผู้บรรยายในการอบรมเจ้าหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารระดับตำบลของกระทรวงมหาดไทย
- พ.ศ.2512 เป็นผู้บรรยายในการอบรมวิทยากรในโครงการพัฒนาพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของกระทรวงมหาดไทย
- พ.ศ.2516 เป็นผู้บรรยายหลักสูตรผู้บังคับฝูง โรงเรียนนายทหารอากาศ
- พ.ศ.2527 ผู้บรรยายหลักสูตรครูการเมือง กรมกิจการพลเรือนทหารบก

15. กิจกรรมในการพัฒนาชนบท

สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ได้เข้ารับผิดชอบในโครงการพัฒนาหมู่บ้านชายแดน จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 10 หมู่บ้าน ในท้องที่อำเภอกาบเชิง และกิ่งอำเภอบัวเขต ในฐานะนายกสมาคม ได้ทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านชายแดน จังหวัดสุรินทร์ ของสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ปัจจุบันได้ตั้งเป็นมูลนิธิพัฒนาอีสาน และดำรงตำแหน่งเป็นประธานมูลนิธิพัฒนาอีสาน ตั้งแต่ พ.ศ.2529

16. ราชการต่างประเทศและการประชุม

2510	ประชุมปฏิบัติการสื่อการสอนที่เวียดนามใต้
2516	ประชุมเรื่องกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัย ณ ประเทศมาเลเซีย
2518	นำนักกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ไปแข่งขันกีฬาเชื่อมสัมพันธ์ไมตรี ณ สหภาพโซเวียต
2524	ร่วมประชุมภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิกใต้ ครั้งที่ 8 ณ ประเทศนิวซีแลนด์
2525	ร่วมประชุมองค์การครูโลก ณ ประเทศสวีเดน
2526	ร่วมประชุมเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 9 ณ ประเทศมาเลเซีย
2527	ร่วมประชุมสมัชชาสมาชิกรหัสพันธ์องค์การอาชีพครูแห่งโลก ณ ประเทศโตโก
2528	ร่วมประชุมภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 10 ณ ประเทศเกาหลี
2529	ร่วมประชุมสมัชชาสมาชิกรหัสพันธ์องค์การอาชีพครูแห่งโลก ณ ประเทศแคนาดา
2531	ร่วมประชุมสมัชชาสมาชิกรหัสพันธ์องค์การอาชีพครูแห่งโลก ณ ประเทศออสเตรเลีย
2532	ร่วมประชุมสัมมนาเรื่อง สันติภาพการศึกษาเพื่อความมั่นคง ณ ประเทศอังกฤษ
2532	เป็นหัวหน้าคณะครูไทยไปประชุมสภาครูอาเซียน ครั้งที่ 11 ณ ประเทศสิงคโปร์ และเป็นผู้แทนประเทศไทยลงนามในธรรมนูญสภาครูอาเซียน
2533	ร่วมประชุมสมัชชาสหพันธ์องค์การอาชีพแห่งโลก ณ ประเทศคอซตาริกา
2533	เป็นรองประธานจัดการประชุมสภาครูอาเซียนครั้งที่ 12 ที่จังหวัดเชียงใหม่

17. ผลงานทางวิชาการ

17. ก. ได้เรียบเรียงหนังสือหลายเล่ม เช่น
 1. เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา

2. จิตวิทยาการเรียนรู้การสอน
3. หลักการประชาสัมพันธ์
4. คู่มือการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง
5. บทความวิทยุกระจายเสียงที่พิมพ์เป็นเล่ม
 - การศึกษาเพื่อคุณธรรม
 - การศึกษาเพื่องานอาชีพ
 - การศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม
 - การศึกษาเพื่อการทำงานและอาชีพ
6. บรรณาธิการจัดพิมพ์หนังสือ การศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อสันติภาพและการพัฒนา

17. ข. เป็นประธานจัดสัมมนาทางวิชาการ

- สัมมนาผู้แทนศิษย์เก่า มศว ทั่วประเทศ เมื่อเดือนธันวาคม 2518 เรื่อง “บทบาทของศิษย์เก่า มศว ต่อการพัฒนาสังคม” ได้จัดพิมพ์ผลการสัมมนาเผยแพร่
- เป็นประธานจัดสัมมนาเรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับการวางแผนการศึกษา” เมื่อเดือน พฤศจิกายน 2523 และพิมพ์ผลการสัมมนาเผยแพร่
- เป็นประธานจัดการสัมมนาเรื่อง “บทบาทของครูกับการพัฒนาชนบท” เมื่อเดือน พฤษภาคม 2527 และพิมพ์ผลการสัมมนาเผยแพร่
- เป็นประธานจัดสัมมนาเรื่อง “ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์” เมื่อ 31 สิงหาคม - 2 กันยายน 2528

18. การร่วมมือทางวิชาการกับองค์การต่างประเทศ

1. เป็นประธานจัดฝึกอบรมครูผู้นำ โดยการสนับสนุนของสหพันธ์องค์การอาชีพครูแห่งโลก พ.ศ.2523
2. เป็นประธานจัดประชุมปฏิบัติการเรื่อง “บทบาทของครูสตรีในองค์การครูในเอเชียใต้” โดยการสนับสนุนของสหพันธ์องค์การอาชีพครูแห่งโลก พ.ศ.2527 และสหพันธ์องค์การอาชีพครูแห่งโลก ได้พิมพ์เผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษแล้ว
3. เป็นรองประธานจัดการประชุมสภาครูอาเซียน ครั้งที่ 6 พ.ศ.2527

19. ชีวิตครอบครัว

สมรสกับนางกัลยา ภูมิภาค ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีบุตรธิดารวม 4 คน

1. นายชนะภัย	ภูมิภาค	ค.อ.บ.ไฟฟ้า ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม
2. นายชัยฤทธิ์	ภูมิภาค	ว.บ. พนักงานบริษัทสยามกลการ
3. นางสาวจิตอนงค์	ภูมิภาค	น.บ.(เกียรตินิยม) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นักกฎหมาย บริษัทปูนซีเมนต์ไทย
4. นางสาวทรงสุดา	ภูมิภาค	นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาล
เซ็นต์หลุยส์

20. หากมีโอกาสดำเนินการ มศว ในตำแหน่งอธิการบดีได้คิดไว้ดังนี้

นโยบายการบริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผมเองเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาแห่งนี้มาตั้งแต่เป็นโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง เป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา และเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปัจจุบัน เกี่ยวข้องในฐานะเป็นนักเรียนรุ่นแรกของโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง เป็นนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นอาจารย์ และเป็นผู้บริหารตั้งแต่รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา อาจารย์ใหญ่ และคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ จึงมีความภักดีต่อสถานศึกษาแห่งนี้ไม่น้อยไปกว่าคนอื่น ได้เห็นการเปลี่ยนแปลง ได้มีส่วนร่วมในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาแห่งนี้มาเป็นเวลายาวนานกว่า 30 ปี

จึงขอตั้งปณิธานอย่างแน่วแน่ในอันที่จะดำเนินการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้เจริญรุดหน้า และมีชื่อเสียงเกียรติคุณยิ่ง ๆ ขึ้นไปให้ได้ ด้วยความรักสมัคศรสมานสามัคคีของชาวศรีนครินทรวิโรฒทุกคน ชาวศรีนครินทรวิโรฒจะต้องรักและพร้อมใจกันปฏิบัติหน้าที่เพื่อความรุ่งโรจน์ของชาวศรีนครินทรวิโรฒ หากปราศจากความรัก ความสมัคศรสมานสามัคคีแล้ว งานทุกอย่างจะก้าวหน้าไปไม่ได้ จึงจำเป็นที่จะต้องสร้างความรัก ความเข้าใจ ความสมัคศรสมานสามัคคีให้เกิดขึ้นในจิตใจของชาวศรีนครินทรวิโรฒเป็นอันดับแรก

ชาวศรีนครินทรวิโรฒจะต้องเข้าใจและยอมรับจุดหมายปลายทางของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร่วมกัน และร่วมมือกันในความพยายามที่จะบรรลุจุดหมายปลายทางนั้นให้ได้ ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นั้นถือเป็นหน้าที่ของชาวศรีนครินทรวิโรฒ ทุกคนจะต้องร่วมกันสร้าง

ผมอยากจะสรุปนโยบายในการบริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไว้เป็นสาระสำคัญ ดังนี้

1. สร้างความรักสมัคศรสมานสามัคคี และขวัญกำลังใจให้เกิดขึ้นในชาวศรีนครินทรวิโรฒ โดยเร็ว
2. ภาพพจน์ที่ดี และเกียรติภูมิของศรีนครินทรวิโรฒ จะต้องร่วมมือกันสร้างขึ้นโดยเร็ว
3. ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้แก่คณะ และวิทยาเขต ในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่และภารกิจของตนอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ให้วิทยาเขตให้บริการทางวิชาการแก่ผู้รับบริการอย่างกว้างขวางทุกด้าน อันเป็นหลักการสำคัญของการก่อตั้งวิทยาเขต
5. สนับสนุนส่งเสริมการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทุกระดับ
6. ประสานงานกับหน่วยงานที่ใช้บัณฑิตของมหาวิทยาลัย ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อแก้ปัญหาการว่างงานของบัณฑิต ตลอดจนประสานงานร่วมมือกับภาคเอกชนในการผลิตบัณฑิตทุกระดับ
7. เสาะแสวงหาแหล่งทุนจากหน่วยงานภาคเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนกิจการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย
8. สนับสนุนให้โรงเรียนสาธิตได้ทำหน้าที่สำคัญในการพัฒนาวิชาชีพศึกษาศาสตร์
9. สนับสนุนให้หน่วยงานของมหาวิทยาลัย ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนและสังคมมากขึ้น

โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงถนนประสานมิตร

รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค

ความนำ

โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เป็นสถานศึกษาที่ก่อตั้งขึ้นโดยความริเริ่มและดำเนินการของ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล โดยแท้ ท่านผู้หญิงดุษฎีมาลา มาลากุล ได้บันทึกไว้ในหนังสือ “ประวัติท่านผู้หญิงดุษฎีมาลา มาลากุล”

“เรื่องโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงหรือวิทยาลัยวิชาการศึกษานี้เผอิญมาเกี่ยวกับตัวฉัน จึงจะบันทึกไว้ด้วย เมื่อ ม.ล.ปิ่น เป็นอธิบดีกรมสามัญศึกษานั้น กรมการฝึกหัดครู กรมวิชาการ และกรมศึกษาประชาบาล ยังไม่มี ทั้งสามเรื่องนี้จึงอยู่รวมในกรมสามัญศึกษาซึ่งขึ้นกับ ม.ล.ปิ่น ผู้เป็นอธิบดี ม.ล.ปิ่น เป็นห่วงเรื่องการศึกษาของประชาชนและเห็นว่าการศึกษาวិชาครูป็นหัวใจสำคัญ แต่ขณะนั้นผู้มีอำนาจไม่มีใครเล็งเห็นโรงเรียนฝึกหัดครู ซึ่งตั้งขึ้นตั้งแต่สมัยท่านเจ้าพระยาพระเสด็จ บิดาของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ก็ถูกไล่ที่ต้องย้ายรำไปจนตั้งตัวไม่ติด ม.ล.ปิ่น กลุ้มใจจึงบอกฉันว่าอยากจะได้ที่ผืนใหญ่ ๆ ที่ไม่ไกลนัก ตั้งเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงสักแห่งหนึ่ง ฉันไปปรึกษาเจ้าคุณไชยยศสมบัติ เจ้าของสำนักงานไชยยศ เจ้าคุณไชยยศก็ช่วยได้ทันที ท่านบอกว่ากระทรวงเกษตราธิการมีที่เลี้ยงวัวอยู่ที่ปลายถนนประสานมิตร ริมคลองแสนแสบแปลงใหญ่ เพราะในระหว่างสงครามไม่มี นม เนย เข้ามาจากต่างประเทศ กระทรวงเกษตรจึงตั้งฟาร์มเลี้ยงโคไว้ แต่บัดนี้ทั้งร้างอยู่เฉย ๆ กระทรวงเกษตรได้ขอร้องให้สำนักงานไชยยศเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ พอ ม.ล.ปิ่น ทราบเรื่องก็ดีใจรีบทำหนังสือราชการขอซื้อที่จากกระทรวงเกษตรทันที ในราคาवालะ 38 บาท พอซื้อแล้วเราก็ไปดูกัน ขณะนั้นชาวนาปลูกข้าวออกรวงจนจะสุก ฉันแลเห็นก็อยากกินข้าวกระยาคุเป็นกำลังจึงบอก ม.ล.ปิ่น ว่าฉันจะเก็บรวงข้าวไปทำข้าวกระยาคุ เธอบอกว่าข้าวของชาวนาจะเก็บเอาไปได้อย่างไร ฉันเถียงว่าก็ชาวนาปลูกข้าวในที่ของเธอนี่ เธอบอกว่าไม่ใช่ของเราเลยเป็นที่ของหลวงต่างหาก ฉันก็เลยพูดไม่ออกและเลยอดข้าวกระยาคุที่อยากกิน ขณะนั้นยังไม่มีถนน มีแต่ทางเดินเป็นดิน พอเดินจากทุ่งนาจะกลับไปขึ้นรถที่จอดไว้ที่ถนนสุขุมวิท ม.ล.ปิ่น นึกได้ว่าในมือมีดินถืออยู่ 2 ก้อน คือ ก้อนดินที่เก็บไว้สำหรับขวางสุนัขที่มันมารุมเห่าเรา เธอจึงเดินย้อนกลับไปเอาดินทิ้งที่ที่กำลังถม ฉันบันทึกเรื่องนี้ไว้เพื่อจะให้ลูกหลานที่เกิดมาภายหลังได้ทราบว่า คนรุ่นฉันนั้นที่ตี ๆ ไม่ฉ้อราษฎ์บังหลวง แม้แต่ข้าวเม็ดดินก้อน ก็มีอยู่เหมือนกัน บิดาฉันเองเวลาที่มีอำนาจเต็มทีนั้น ใครเอาของกำนัลมาให้เป็นที่ผิดสังเกต ท่านก็ไล่ตะเพิดไปหมด ครั้งหนึ่งฉันยังเสียดายไม่หาย ที่เจ้าศักดิ์ประเสริฐ พระญาติผู้ใหญ่ของเจ้าแผ่นดิน ประเทศลาว ซึ่งขณะนั้นสร้างบ้านอยู่ที่เมืองจำปาศักดิ์ และนับญาติทางลาวกับคุณแม่ของฉัน โดยเจ้าศักดิ์ประเสริฐเรียกคุณแม่ว่าคุณพี่ท่าน วันหนึ่งเมื่อฉันแต่งงานใหม่ ๆ เจ้าศักดิ์ประเสริฐเอาผ้าชิ้นอย่างสวยหยดย้อมมาให้ฉัน 6 ผืน ฉันกำลังชมเชยอย่างดีใจอยู่ คุณพ่อก็ถามว่าเอาผ้ามาจากไหน ฉันบอกว่าเจ้าศักดิ์ประเสริฐ ณ จำปาศักดิ์ ญาติคุณแม่เอามาให้ฉัน คุณพ่อเอ็ดตะโรบอกว่าคุณตาเจ้าคนนี่กำลังถวายฎีกาในหลวง ฉะนั้นให้ฉันส่งผ้าชิ้นคืนแก่ให้หมด ฉันก็ต้อรับส่งผ้าชิ้นไปทางไปรษณีย์วัตถุไปคืนเจ้าศักดิ์ประเสริฐ ทั้งที่ฉันเข้าใจว่าเจ้าศักดิ์ประเสริฐเจตนาจะให้ผ้าชิ้นนั้นเป็นของขวัญในการแต่งงานของฉัน

ส่วนวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่ถนนประสานมิตรนั้น เมื่อแรกตั้งขึ้น ม.ล.ปิ่น ได้เรียกว่าโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ม.ล.ปิ่น มอบให้หลวงสวัสดิ์สารศาสตร์พุทธิ ไปอยู่ประจำในโรงเรียน เพื่อดูแลการก่อสร้างและอื่น ๆ อยู่หลายปี

ม.ล.ปิ่น เป็นปลัดกระทรวง อยู่ 11 ปี ในตอนหลังนั้นพระยาศรภักย์ นักการเมืองที่เพิ่งพ้นโทษขบถได้เป็นรัฐมนตรีศึกษา ที่เป็นประชาธิปไตยจริง ๆ ม.ล.ปิ่นเชิญให้เป็นผู้วางฤกษ์ก่อสร้างวิทยาลัย พระยาศรภักย์ ท่านก็ลงมือตอกเข็มเอง โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงได้เลื่อนขึ้นเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อ ม.ล.ปิ่น เป็นรัฐมนตรี ใน พ.ศ.2500 ได้เชิญเสด็จพระราชดำเนิน พระเจ้าอยู่หัวไปพระราชทานปริญญาบัตรเป็นครั้งแรก และอัญเชิญเสด็จครั้งต่อ ๆ มาอีก 2-3 ครั้ง ฉันต้องทูลเกล้าถวายดอกไม้และนั่งโต๊ะเสวยพระสุธารสด้วย ม.ล.ปิ่น ได้เชิญเสด็จไปทอดพระเนตรโรงเรียนประถมนาสิตครึ่งหนึ่ง เมื่อเสวยอยู่นั้นมีพระราชกระแสว่า วันนี้ตั้งแต่เช้ายังไม่ได้เสวยอะไรเลย เพราะทรงทำพระทนต์ เพิ่งได้เสวยครั้งแรกในวันนั้น คือ พระสุธารสที่โรงเรียนประถมนาสิตจัดถวาย

เนื่องจาก ม.ล.ปิ่น เป็นผู้สร้างวิทยาลัยการศึกษาชั้นสูงแห่งนี้ เมื่อท่านเป็นรัฐมนตรี ท่านจึงเป็นประธานสภาวิทยาลัยแห่งนั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาท่านได้พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรี ใน พ.ศ.2512 รัฐมนตรีคนใหม่ก็เป็นประธานแทนต่อไปตามหน้าที่ ครั้นถึง พ.ศ.2516 นักศึกษาเดินขบวนเรียกร้องจะให้ยกฐานะวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัย และย้ายสังกัดไปขึ้นกับทบวงมหาวิทยาลัยในปลาย พ.ศ.2517 ขณะที่ฉันเขียนเรื่องของฉันมาถึงตอนนี้ รัฐบาลได้ประกาศยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้น เป็นมหาวิทยาลัยแล้ว และขนานนามว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาลัยทุกแห่งที่ขึ้นกับวิทยาลัยวิชาการศึกษาแต่เดิมก็ได้เลื่อนฐานะมาสังกัดสภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้งหมด¹

โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร นั้นตั้งเมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ.2492 หลักฐานการเปิดโรงเรียนปรากฏในรายงานการประชุมคณะกรรมการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ที่ถนนประสานมิตร อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร ครั้งที่ 1 วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ.2492 ว่าในวาระที่ 1 หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ในฐานะประธานกรรมการ โรงเรียนกล่าวเปิดประชุม แล้วซักซ้อมความเข้าใจในเรื่องคำสั่งเปิดโรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการและระเบียบ ลงวันที่ 28 เมษายน พ.ศ.2492 แล้วพิจารณาชื่อของโรงเรียนว่า ขณะนี้โรงเรียนยังไม่มีชื่อเฉพาะ ซึ่งได้พิจารณาในภายหลัง จึงขอให้ใช้ชื่อชั่วคราวไปก่อน ในที่สุดตกลงให้ใช้ชื่อชั่วคราวว่า “โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ที่ถนนประสานมิตร อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร”

และให้ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ดำเนินการเพื่อขอพระราชทานชื่อจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันต่อไป

ในรายงานการประชุมคณะกรรมการโรงเรียน ครั้งที่ 7 วันจันทร์ที่ 23 มกราคม พ.ศ.2493 เรื่องที่ 7 ชื่อโรงเรียนและชื่อคณะ ที่ประชุมเห็นว่าควรขอพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสที่เสด็จพระราชดำเนินกลับมาถวายพระเพลิง พระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิดล และทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษก จึงให้ทำเรื่องเสนอกกระทรวงไป

¹ “ประวัติท่านผู้หญิงดุษฎีมาลา มาลากุล”

ในการประชุมครั้งที่ 9 วันอังคารที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ.2493 เรื่องที่ 2 เรื่องสืบเนื่องจากการประชุมครั้งที่แล้ว หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล จากการประชุมครั้งที่แล้ว หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบเรื่องต่าง ๆ ในการประชุมครั้งที่แล้ว คือ เรื่องชื่อโรงเรียนที่ได้ขอพระราชทานไปแล้วนั้น บัดนี้ยังติดอยู่ที่คณะรัฐมนตรี

ในการประชุมครั้งที่ 13 วันพุธที่ 23 มกราคม พ.ศ.2495 เรื่องที่ 5 ชื่อโรงเรียน ตราประจำสีเสื้อ ธงภักษาตราประจำ เรื่องชื่อโรงเรียนที่เคยทำเรื่องขอพระราชทานไปแล้วนั้น ปรากฏว่าเรื่องหายไปให้นำเสนอใหม่

แต่โดยเหตุนี้ได้มีการจัดตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นในปี พ.ศ.2496 การขอพระราชทานชื่อ โรงเรียนจึงไม่ได้ดำเนินการต่อไป

ในรายงานการประชุมคณะกรรมการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ครั้งที่ 13 วันพฤหัสบดีที่ 13 มกราคม พ.ศ.2496 เรื่องที่ 3 การเปิดชั้นต่อไปจากฝึกหัดครูมัธยมศึกษา 2 ปี หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ประธานกรรมการแจ้งว่า คณะกรรมการผลิตครูของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ตกลงให้เปิดสอนต่อไปจากฝึกหัดครูมัธยมศึกษาเป็นเวลา 2 ปี โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงนี้ หลักสูตรที่ต่อไป 2 ปีนี้ เมื่อเรียนจบแล้ว ผู้เรียนก็มีฐานะประจักษ์ปริญญาตรีในการศึกษาต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อหาทางให้ครู ป.ม.ได้ก้าวหน้าต่อไป เป็นการหาคนไว้รับงานทางฉะเชิงเทรา เมื่อพวกเขาต่างประเทศไปแล้ว และเป็นการช่วยไม่ให้ต้องส่งคนไปต่างประเทศมากนัก ในปีแรกคือ ปีการศึกษา 2496 นี้ จะรับเพียง 32 คน แบ่งเป็น 4 แขนง คือ การศึกษาชั้นประถม การศึกษาชั้นมัธยม การอาชีวศึกษาและการบริหาร การศึกษา โดยให้กรมต่าง ๆ ส่งคนมาเรียน กรมละ 8 คน และให้ทางโรงเรียนเป็นผู้สอบคัดเลือกเป็นอันว่าในปีการศึกษา 2496 ได้เริ่มมีนักเรียนชั้นวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร

ชื่อโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตรเป็นอันสิ้นสุดลงตามมติของการประชุม คณะกรรมการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ครั้งที่ 16 วันเสาร์ที่ 18 กรกฎาคม 2496 เรื่องที่ 12 ชื่อของโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ประธานกรรมการได้ปรารภว่า ขณะนี้ชื่อของโรงเรียนมีอยู่ 2 อย่างคือ โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงอย่างหนึ่ง และวิทยาลัยวิชาการศึกษา อีกอย่างหนึ่ง ดูไม่รัดกุม ควรจะแก้ไข ที่ประชุมตกลงว่า ควรใช้คำว่า “วิทยาลัยวิชาการศึกษา” แต่ชื่อเดียว โดยให้กรมวิสามัญศึกษาดำเนินการประกาศแก้ไข

ต่อมาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการวิทยาลัยวิชาการศึกษา อันประกอบด้วย

1. หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล	ประธาน
2. หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ	กรรมการ
3. หลวงปราโมทย์จรรยาวิภาช	กรรมการ
4. นายอภัย จันทวิมล	กรรมการ
5. นายวิฑูร ทิวทอง	กรรมการ

6. นายสนั่น	สุมิตร	กรรมการ
7. นายเยื้อ	วิชัยดิษฐ	กรรมการ
8. นายเชื้อ	สาริมาน	กรรมการ
9. นายพร	ทองพูนศักดิ์	กรรมการ
10. นายรอง	ศยามานนท์	กรรมการ
11. หม่อมหลวงบุญเหลือ	บุญชร	กรรมการ
12. นางสมัยสวาท	พงศ์ทัต	กรรมการ
13. นายสวัสดิ์	สิงหพงษ์	กรรมการ
14. นายลาโรช	บัวศรี	กรรมการและเลขานุการ

ในการประชุมคณะกรรมการวิทยาลัยวิชาการศึกษา ครั้งที่ 17 วันที่ 5 พฤศจิกายน 2496 เรื่องที่ 7 หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ประธานกรรมการ กล่าวเปิดประชุม และแถลงว่า เพื่อที่จะให้กิจการด้านฝึกหัดครูได้ขยายตัวกว้างขวางยิ่งขึ้น “โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ณ ถนนประสานมิตร” เดิมจึงได้เปลี่ยนรูปมาเป็น “วิทยาลัยวิชาการศึกษา” และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ขึ้นบริหารงานให้เหมาะสมกับงานที่ขยายออกไป และประธานกรรมการได้ถือโอกาสแสดงความยินดี ที่คณะกรรมการชุดใหม่จะได้ดำเนินงานอันสำคัญต่อไป

ในปี พ.ศ.2497 ได้มีพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ.2497 และต่อมาอีก 20 ปี คือในปี พ.ศ.2517 ได้มีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ.2517 จึงถือเอาวันที่ 29 มิถุนายน เป็นวันยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัย

ในการประชุมรองอธิการบดี คณะบดี ผู้อำนวยการ ครั้งที่ 10/2527 วันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ.2527 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วาระที่ 8 พิจารณาวັນศรีนครินทรวิโรฒ สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำหนดเอาวันที่ 28 เมษายน ของทุกปีเป็นวันศรีนครินทรวิโรฒ ด้วยเหตุที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนั้น ยกฐานะมาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา วิทยาลัยวิชาศึกษานั้นเปลี่ยนรูปมาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เกิดวันที่ 28 เมษายน พ.ศ.2492 จึงถือเอาวันนี้เป็นวันเกิดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นวันศรีนครินทรวิโรฒ ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบตามเสนอ

ชื่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นชื่อพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน นับเป็นการสมเจตนาารมณ์ของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ที่จะขอพระราชทานนามของสถานศึกษาแห่งนี้

บัดนี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ขยายออกไปมีวิทยาเขตรวม 8 วิทยาเขต รวมเวลาดั้งแต่ต้นจนบัดนี้ได้ผลิตบัณฑิต มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต ออกไปรับใช้ชาติ รวมทุกระดับเป็น

จำนวนนับแสนคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวิชาชีพครู ความคิดริเริ่มของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ในการเปิดโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ที่ถนนประสานมิตร อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร ตลอดจน การเปิดวิทยาลัยวิชาการศึกษา นั้น มีผลสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการพัฒนาการศึกษาของไทย นับเป็น ผู้ที่มีสายตากว้างไกลอย่างยิ่ง

มูลเหตุของการจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ที่ถนนประสานมิตร

ข้าพเจ้าเองเป็นนักเรียนรุ่น 1 ของโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ประสานมิตร เข้าเรียนเมื่อเดือน มิถุนายน 2492 มีความประทับใจในท่านประธานกรรมการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ท่านสูงใหญ่ เป็นสง่า ท่านสนใจในโรงเรียนและนักเรียนมาก วันเสาร์แทบทุกเสาร์ท่านจะมาเยี่ยม โรงเรียน และร่วมรับประทานอาหารกลางวันกับพวกเรา ซึ่งมีอยู่ 31 คน สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ คิดกันอยู่เสมอว่าท่านเป็นผู้ให้กำเนิดประสานมิตร เคยคิดกันว่าจะขออนุญาตสร้าง รูปของท่านเป็นรูปปั้นไว้ในประสานมิตร และเคยไปพบท่าน เรียนถามท่านเรื่องการตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ท่านได้เล่าให้ฟังโดยละเอียด ซึ่งก็ตรงกับที่ท่านบรรยาย เรื่อง พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วันเปิดนิทรรศการ “เย็นศิระเพราะพระบริบาล” เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ.2520 ผู้เขียนขอนำคำบรรยายของท่านมาพิมพ์ไว้ด้วย ดังนี้

“ผมมีความยินดีที่ได้มีโอกาสมาให้บริการเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างนี้ในสถานที่แห่งนี้ ทำให้ ปลื้มปิติ สถานที่แห่งนี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแห่งนี้ ก็เพราะมีความรู้สึกว่าคุณสถานที่แห่งนี้ ได้เริ่มก่อสร้างตัวขึ้น และเจริญงอกงามมาจนบัดนี้ในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แน่นอน เป็นเวลาประมาณ 30 ปี ผมมีหลักฐานยืนยันในความจำว่า วันที่ 31 พฤษภาคม พุทธศักราช 2489 ได้เข้าไปยังพระที่นั่งบรมพิมานเพื่อเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 8 ตัวผมเองได้รับเกียรติ อย่างสูงสุด ให้ไปกราบบังคมทูลเรื่องการศึกษาของบ้านเมือง

ผมรู้สึกว่าเป็นหน้าที่ของผมเองที่จะต้องกราบบังคมทูลทั้งส่วนดีและส่วนไม่ดี ถ้าปิดบังส่วน ไม่ดีไว้ ผมถือว่าเป็นความผิดของผมอย่างมาก ดังนั้นก็เลยได้กราบบังคมทูลเรื่องกิจการฝึกหัดครู ผมได้กราบบังคมทูลว่า บ้านเมืองไม่ได้ให้ความสำคัญต่อกิจการฝึกหัดครูเลย กราบบังคมทูลถามว่า ทรงทราบบ้างหรือไม่ว่าโรงเรียนฝึกหัดครูอยู่ที่ไหนบ้าง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรับสั่งว่า ไม่ ทราบเลย ขณะนั้นเรากำลังเดือดร้อนจริง ๆ การฝึกหัดครูมีสถานที่ที่ไหน คนก็มาแย่งเอาไปหมด เช่น โรงเรียนฝึกหัดครูประถมซึ่งเป็นโรงเรียนสำคัญของเรา ขณะนั้นถูกหยาบยกเอาไปให้กระทรวง อุตสาหกรรมทันที โดยเจ้าหน้าที่ไม่รู้เรื่องเลย สถานที่นั้นกลายเป็นกองพล 1 ขณะนี้ผมและเพื่อนฝูง ในกระทรวงศึกษาธิการเดือดร้อนมาก จึงได้คิดว่าจะต้องสร้างฝึกหัดครูให้ถาวรไม่ให้ใครมาแย่งสถานที่ ไปได้ และได้เริ่มหาสถานที่เช่นว่านี้ที่ประสานมิตร ความข้อที่กล่าวนี้ผมได้กราบบังคมทูลพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล แล้วในที่สุดก็ทรงฝากฝังไว้ว่า อย่าให้ทั้งเรื่องนี้เป็นอันขาด แล้ว ผมก็กราบบังคมทูลลากลับ ผมอดไม่ได้ที่จะสืบว่า ภายหลังมีพระราชดำรัสเรื่องนี้กับใครบ้าง ก็ได้ ทราบมาอย่างแน่นอนว่า ได้ทรงนำเรื่องนี้ไปรับสั่งแก่สมเด็จพระอนุชาธิราชภูมิพล อุดยเดช

เพราะฉะนั้นผมอยากจะบอกว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงทราบเรื่องการศึกษาในข้อแรกคือ เรื่องการฝึกหัดครูจะมาสว่างรากฐานที่ประสานมิตร รู้สึกว่าเรื่องนี้เป็นของพระองค์ เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อาศัยมหิตลธรรมศรคตภายใน 10 วัน ตั้งแต่ที่ผมได้เข้าเฝ้ากราบบังคมทูล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชจะทรงรู้สึกอย่างไร ผมก็ไม่ทราบ แต่ผมเองรู้สึกว่า สถานที่แห่งนี้เป็นของพระองค์ตั้งแต่เริ่มแรกเป็นเวลาถึง 31 ปี ครั้งแล้วขณะนั้นเรามาหาซื้อที่ดิน ก็ได้ที่ดินราคาตารางวาละ 38 บาท และถ้าที่เหนถมาแล้วก็ให้อีก 4 บาท เป็น 43 บาท พยายามขยายให้ใหญ่โตเพราะรู้แน่ว่าเรากำลังจะก้าวไปสู่ความเจริญของงาม ชื่อที่ดินเพิ่มขึ้นเรื่อยจนกระทั่งมีประมาณ 100 ไร่เศษ บังเอิญก็มีคนมากว่านซื้อที่ดินบังหน้าจะเอามาขายเราตั้ง 60 บาท วาหนึ่ง 60 บาท ใครจะไปซื้อ ก็ไม่ซื้อ ผู้ที่กวานที่ดินนั้นก็เลยไปฟ้องรัฐมนตรีบอกว่า “ม.ล.ปิ่น เล่นตลกเกี่ยวกับเรื่องที่ดิน” รัฐมนตรีขณะนั้นมีหนังสือมาบอกว่าการซื้อที่ดินที่ประสานมิตรให้ระงับทั้งหมด ผมเสียใจจนกระทั่งวันนี้ แต่ว่าผู้ที่ทำงานภายหลังก็ยังสามารซื้อที่ดินได้อีกมาก แต่ก็ยังน้อยนัก ผมอดคิดไม่ได้ถึงประสานมิตร และอดคิดไม่ได้ว่าเราเจริญของงามมาเป็นเวลา 30 ปีเศษ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลนี้ น่าปลื้มใจจริง ๆ”

ที่ยกคำกล่าวของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล มานี้เพื่อให้เห็นว่า ท่านมีเจตนารมณ์แรงกล้าที่จะพัฒนาการฝึกหัดครูไทย อันเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา

และ ณ ดึก 2 โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เมื่อพุทธศักราช 2494 หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้นำคำใหม่มาใช้ในการศึกษาไทย คือ คำว่า “สัมมนา” ใช้ครั้งแรกในเรื่อง การปรับปรุงการศึกษาประชาบาล และการศึกษาภาคบังคับ

การบริหารโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง

โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ที่ถนนประสานมิตร อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร นั้นไม่ได้ขึ้นกับกองฝึกหัดครู แต่ขึ้นตรงต่อกรมสามัญศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนคนแรก เป็นอธิบดีกรมสามัญศึกษา มีคณะกรรมการโรงเรียน มีหน้าที่ควบคุมดูแลจัดการโรงเรียน ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาของโรงเรียน มีผู้อำนวยการโรงเรียน มีหน้าที่ควบคุมการเรียนการสอน ดูแลสถานที่ การเงินและพัสดุ

โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร มีผู้อำนวยการ ดังนี้

1. หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ พ.ศ.2492-31 มีนาคม 2496
2. นายสาโรช บัวศรี 1 เมษายน 2496-18 กรกฎาคม 2496

หลังวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2496 ไม่มีคำว่า โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง มีแต่วิทยาลัยวิชาการศึกษา โดยมี นายสาโรช บัวศรี เป็นผู้อำนวยการ

คณะกรรมการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร (เมษายน 2492-31 มกราคม 2495) ได้แก่

1. หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ประธาน
2. หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ รองประธาน

3. นายอภัย จันทวิมล กรรมการ
4. นายพร ทองพูนศักดิ์ กรรมการ
5. นายสวัสดิ์ สิงหพงษ์ กรรมการ

คณะกรรมการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร (ชุดที่ 2 กุมภาพันธ์ 2495-18 กรกฎาคม 2496)

1. หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ประธาน
2. หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ รองประธาน
3. นายอภัย จันทวิมล กรรมการ
4. นายวิฑูร ทิวทอง กรรมการ
5. นายพร ทองพูนศักดิ์ กรรมการ
6. นายสาโรช บัวศรี กรรมการ และเลขานุการ
7. นายสวัสดิ์ สิงหพงษ์ กรรมการ

การสอน การอบรม และการกีฬา

การสอน การฝึกอบรมในโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร นั้นทำกันอย่างเข้มงวด ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์และนักเรียนมีความใกล้ชิดกันมาก อาจารย์และนักเรียนอยู่ในหอพักเดียวกัน บ้านผู้อำนวยการโรงเรียนก็อยู่ใกล้หอพักนักเรียน การอยู่หอพักนั้นได้รับการฝึกอบรมในเรื่องความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความตรงต่อเวลาอย่างจริงจัง จัดห้องนอนเป็นหมวดหมู่ มีหัวหน้าห้องนอน หัวหน้าชั้นตึกนอน และหัวหน้าหอนอน ทำการปกครองกันเป็นกลุ่มหัวหน้านักเรียน ทำหน้าที่ดูแลนักเรียน เป็นผู้ช่วยอาจารย์

กิจวัตรประจำวันในวันเรียนจะมีดังนี้

5.45 น.	ตื่นนอนและหัดกายบริหาร โดยผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้ควบคุม
7.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
8.00-12.00 น.	เรียน
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00-16.00 น.	เรียน
16.00-17.30 น.	ลงสนาม (จันทร์ พุธ ศุกร์ ซ้อมกีฬา อังคาร พุธหัดเป็นงานโยธา)
18.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.30 น.	เข้าห้องเรียนพิเศษ หรือทำงานในห้องเรียนตามลำพัง
21.30 น.	สวดมนต์ไหว้พระ
22.00 น.	ปิดไฟนอน

ในด้านกีฬานั้นนักเรียนทุกคนต้องฝึกเล่นรักบี้ฟุตบอล ฟุตบอล และบาสเกตบอล โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ขณะเลิครักบี้ ประเภทโรงเรียนประจำปี 2495 ข้าพเจ้าเป็นนักกีฬารักบี้ในทีมชนะเลิศนี้ด้วย

หลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร นั้น 3 ปีแรกใช้หลักสูตรครูประถม ผู้สำเร็จ 3 ปี ได้วุฒิ ป.ป.การสอบไล่ ชั้นปีที่ 3 นี้สอบรวมกับของกระทรวงศึกษาธิการ ส่วน 2 ปีหลัง คือปีที่ 4 และ 5 นั้น โรงเรียนกำหนดหลักสูตรเอง สอบไล่เอง สำเร็จปีที่ 5 ได้วุฒิ ป.ม.

หลักสูตรปีที่ 4 และปีที่ 5 ของโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ได้ทดลองเป็นแบบรายวิชา (Course) สำหรับวิชาการศึกษา และด้วยเหตุที่โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร หมดยุคไปตั้งแต่การประชุมกรรมการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ครั้งที่ 16 วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2496 คงมีแต่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ดังนั้นผู้ที่สำเร็จประโยคครูประถมเท่านั้น ที่ได้วุฒิ ป.ป.จากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ผู้สำเร็จ ป.ม.ในปีการศึกษา 2496 จึงเป็นผู้สำเร็จ ป.ม.จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาดังกล่าว เช่น ผู้เขียนเอง สำเร็จ ป.ป.ปีการศึกษา 2494 โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร สำเร็จ ป.ม.ปีการศึกษา 2496 จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา

ส่งท้าย

โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ประกาศเปิดโรงเรียนเมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ.2492 และชื่อโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร หมดยุคไปในการประชุมคณะกรรมการโรงเรียน เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2496 เปลี่ยนรูปมาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา

นักเรียนที่เข้าเรียนปีการศึกษา 2492, 2493, 2494, 2495 และ 2496 (ยกเว้นพวกที่เข้าเรียนวิทยาลัยวิชาการศึกษา รุ่นแรก) ถือว่าเป็นนักเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง มี 5 รุ่น รวมกันทั้งสิ้น 168 คน รวมเรียกตัวเองว่า แสนแสบ 168 จัดงานพบปะกันทุกปี ถึงปี 2529 จัดเป็นครั้งที่ 21 แล้ว

การสอนการฝึกอบรมในโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ที่ถนนประสานมิตรนั้น อาจารย์เกยูร ลิมทอง อาจารย์รุ่นแรกของโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง เขียนไว้ในหนังสือ ที่ระลึกแสนแสบ 168 ครั้งที่ 18 ไว้ดังนี้

“ต้นเดือนมิถุนายน พ.ศ.2492 (เข้าใจว่าเป็นวันที่ 9) ร.ร.ฝึกหัดครูชั้นสูงที่ถนนประสานมิตร มีพิธีสงฆ์เป็นการเปิดโรงเรียนทุกอย่างเครื่องใช้ไม้สอยใหม่หมด รวมทั้ง Bulletin Board ด้วยภายในนั้นมีข้อความ (จำไม่ได้ว่าเขียนหรือพิมพ์) ว่า ‘It is of great importance that punctuality must be strictly observed’ ต่อมาอีกสักปีหนึ่งเห็นจะได้ คุณหลวงสวัสดิ์ฯ ท่านคงเห็นพวกเรานอนกันดึก ๆ จึงมีข้อความใน Bulletin Board ว่า ‘Confucius, he says, Successful men stay awake in daytime and not sit up at night’ คุณหลวงสวัสดิ์ฯ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนได้กรุณาสอนภาษาอังกฤษพิเศษให้ด้วย เข้าไปฟังอยู่ด้วย ยังจำลุ่มเสียดที่ท่านพูดเป็นภาษาอังกฤษได้เช่น ‘The human body consists of three parts; the head, the trunk and the limbs.’”

ที่เขียนถึงประโยคภาษาอังกฤษมา 3 ประโยคนั้น ก็เพราะเกิดความนึกคิดขึ้นได้ว่า ชาวแสนแสบนั้นได้รับการอบรมเป็นอย่างดีในหลายสาขาวิชา สำหรับภาษาอังกฤษซึ่งสมัยนั้นหาครู

สอนยาก เพราะยังมีนักเรียนนอกนับตัวได้ ก็ยังได้ครูซึ่งเป็นนักเรียนอังกฤษมาช่วยสอนให้ ผลจึงทำให้ส่วนหนึ่งของชาวแสนแสนจบ Ph.D. ไปหลายคน และส่วนใหญ่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

ทางด้านความมีระเบียบ (Discipline) ชาวแสนแสนได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี จนบางคนอาจจะป่นว่ามากเกินไป การกีฬา รักบี้ ทั้ ๆ ที่เราใหม่ก็ยังมีชนะเลิศ ตอนเย็น ๆ หลังตีกหนึ่ง พวกเขาเล่นกีฬาเป็นประจำ เช่น แบดมินตัน ตะกร้อข้ามตาข่าย ยังไม่คิดรวมถึงตอนเช้ามีดต้องลุกขึ้นมาเล่นกายบริหาร โดยมีเพลงประกอบ

กล่าวโดยสรุป ชาวแสนแสนได้รับการฝึกอบรมชนิดไม่ซ้ำแบบใคร เป็น Unique และพูดได้ว่าเป็นแบบการฝึกอบรมที่ใช้ได้ผลดีเยี่ยม ภายใต้เงื่อนไขของเวลาและสถานการณ์ขณะนั้น เราจึงได้ผลผลิตชนิดที่ไม่ซ้ำแบบใคร ดูแต่ความสัมพันธ์ของเราชาวแสนแสนก็ไม่เหมือนใคร ไม่เหมือนชนมหรหรือสมาคมนักเรียนเก่ากลุ่มไหน โรงเรียนใด เป็นความสัมพันธ์ชนิดแนบแน่น ลึกซึ้ง จริงจัง และจริงใจและจะยาวนานตลอดไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่”

การทั้งหลายที่เป็นไปเช่นนี้ ก็ด้วยผลงานของศาสตราจารย์หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ผู้มีสายตากว้างไกลในด้านจัดการศึกษาของชาติ ท่านเป็นบุคคลที่มีความคิดริเริ่มและติดตามการปฏิบัติงานทุกอย่างอย่างจริงจัง การก่อตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ของท่านนั้น รวมทั้งการเปลี่ยนรูปโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา นั้น ได้ส่งผลอันมหาศาลต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติไทย ดังที่ชาวมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสาธารณชนได้เห็นประจักษ์อยู่ทั่วไปในทุกวันนี้

กรมวิชาการเมื่อแรกตั้ง

ในปีพุทธศักราช 2482 กระทรวงธรรมการได้แยกกรมศึกษาธิการออกเป็นกรมสามัญศึกษา และกรมวิชาการ แต่ไม่ใช่กรมวิชาการที่เรารู้จักกันอยู่ในขณะนี้ กรมวิชาการครั้งนั้นอันที่จริงคือ กรมอาชีวศึกษาที่มีงานฝ่ายวิชาการของกรมสามัญศึกษารวมอยู่ด้วย ที่เป็นดังนั้นก็เพราะเหตุที่เพิ่งเริ่มจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งยังมีจำนวนโรงเรียนอาชีวศึกษาน้อยแห่ง ต่อมา ในปี พ.ศ.2484 เมื่อกระทรวงธรรมการเปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการจึงเปลี่ยนชื่อเป็นกรมอาชีวศึกษา กรมวิชาการที่เรารู้จักกันอยู่ในขณะนี้ มาตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2495 นี้เอง

แต่อันที่จริงความคิดเรื่องจะตั้งกรมวิชาการ ได้มีมาก่อน คือ ในปี พ.ศ.2491 ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่าท่านอาจารย์ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอตั้งกรมวิชาการให้ประกอบด้วย

1. กองสำรวจหาและค้นคว้า มีหน้าที่เกี่ยวกับสถิติ โครงการศึกษาและค้นคว้า
2. กองพิพิธภัณฑ์และห้องสมุด มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดพิพิธภัณฑ์การศึกษาและห้องสมุดของกระทรวง ตลอดจนส่งเสริมห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์ของโรงเรียน
3. กองศึกษาประชากร มีหน้าที่โฆษณาให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการศึกษา และนำการศึกษาและอาชีพ จัดทัศนศึกษา ให้การศึกษาทางวิทยุและหนังสือพิมพ์และจัดโรงเรียนเด็กพิการด้วย
4. กองการต่างประเทศ มีหน้าที่ติดต่อเกี่ยวกับองค์การต่างประเทศในเรื่องการศึกษา ตลอดจนตรวจข่าวสารการศึกษา ภาษาต่างประเทศและแปลหนังสือด้วย

ข้อความในเรื่องส่วนย่อยของกรมวิชาการข้างบนนี้คัดมาจากบันทึกทางราชการของท่านอาจารย์ที่เสนอขึ้นไปตามลำดับชั้น แต่ก็ยังไม่เกิดผลเป็นกรมวิชาการขึ้นได้ เพราะการตั้งกรมนั้น นอกจากจะต้องการสถาปนิกผู้วางโครงร่างแล้วยังต้องการนักการเมืองผู้มีอิทธิพลอีกด้วย ขณะนั้นท่านอาจารย์ยังไม่มีอิทธิพลมากพอ ผลที่ได้จึงเพียงแต่ได้กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ ให้สังกัดอยู่ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ในปี พ.ศ.2494 ทางกรได้ยกฐานะกองโรงเรียนประชาบาลในกรมสามัญศึกษาขึ้นเป็นกรมประชาศึกษา และต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นกรมสามัญศึกษา อันเป็นเหตุให้กรมสามัญศึกษาแต่ไหนแต่ไรมานั้นต้องเปลี่ยนชื่อไปเป็นกรมวิชาสามัญศึกษา 3 กรมคือ กรมอาชีวศึกษา กรมสามัญศึกษาและกรมวิชาสามัญศึกษาต่างก็มีกองวิชาการ หรือกองซึ่งทำหน้าที่ทางวิชาการของตัวเอง ความจำเป็นที่ จะต้อง มีหน่วยงานทางวิชาการที่มีเอกภาพของกระทรวงก็เป็นทีเห็นได้ชัด ฯพณฯ พลเอก มังกร พรหมโยธี มาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ท่านเป็นผู้มีอิทธิพลในคณะรัฐบาลของจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นอันมาก จึงบันดาลให้ตั้งกรมวิชาการได้สำเร็จ โดยรวมงานด้านวิชาการของกรมต่าง ๆ ที่กล่าวแล้วเข้าด้วยกัน และเพิ่มเติมหน่วยงานใหม่ ๆ ขึ้นอีก เป็นที่เรียบร้อยในปี พ.ศ.2495

นอกจากสำนักงานเลขาธิการกรมที่จะต้องมีตามธรรมเนียมของกรมต่าง ๆ แล้ว กรมวิชาการ มีกองการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแผนกสถิติและรายงานแผนกโครงการ แผนกตรวจและค้นคว้า มีกองอุปกรณ์ซึ่งมีแผนกห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์กับแผนกอุปกรณ์ มีกองเผยแพร่การศึกษา ซึ่งประกอบด้วยแผนกเผยแพร่การศึกษาและแผนกแนะนำการศึกษาและอาชีพ กองสุดท้ายที่กรมวิชาการมีได้แก่กองตำราซึ่งมีแผนกหลักสูตรและแบบเรียนกับแผนกจัดพิมพ์

ในการตั้งกรมวิชาการคราวนี้มีคำกล่าวว่กระทรวงศึกษาธิการที่ไม่มีกรมวิชาการเปรียบเหมือน กองทัพที่ไม่มีเสนาธิการ ทุกคนที่พูดต่างก็ยอมรับตรรกวิทยาอันนี้ แต่ดูเหมือนจะลืมความจริงไป ข้อหนึ่งว่า กองทัพนั้นเป็นนิติบุคคล กรมทหารมิได้เป็นนิติบุคคล กรมทหารบางกรมแม้แต่จะซื้ออย่างลบ แท่งเดียวยังซื้อไม่ได้ กรมฝ่ายพลเรือนนั้น มีฐานะเป็นนิติบุคคลทุกกรมไป มีสิทธิอิสระเป็นตัวของตัวเองมากพอสมควร ความจริงข้อนี้จะอธิบายปัญหาความยุ่งยากในกรมวิชาการในระยะต่อมา

กรมวิชาการเมื่อแรกตั้ง ท่านอาจารย์หม่อมหลวงปิ่น ปลัดกระทรวงต้องรักษาการในตำแหน่ง อธิบดีกรมวิชาการไปก่อน จนถึง พ.ศ. 2497 จึงได้มีการแต่งตั้งผู้ช่วยอธิบดีขึ้นเป็นอธิบดีในระหว่างนี้ ก็เป็นการก่อร่างสร้างตัวของกรมวิชาการ ซึ่งจะต้องกล่าวว่มีความขาดแคลนทุกอย่างนอกจากเงิน ไม่มีสถานที่ของตัวเอง ได้โรงแต่งตัวละครหลังหอประชุมกระทรวงเป็นสำนักงาน แล้วดูเหมือนจะไปอาศัยเรือนไม้ของกรมการศาสนาให้กองตำราอาศัยอยู่ชั่วคราว บุคลากรก็ต้องรับคนเก่าจากกรมต่าง ๆ หาใหม่บ้างตามแต่จะได้อาจจะเที่ยวไปดึงเอาใครจากกรมไหนตามใจชอบก็ไม่ได้ แล้วแต่เขาจะให้ เพราะสิทธิอิสระของกรมในเรื่องบุคลากรกฎหมายให้ไว้เต็มที่ เรื่องเงินที่ว่กรมวิชาการ มีนั่นคือ มรดกเงินค่าประทับตราแบบเรียน ซึ่งสะสมมาตั้งแต่ครั้งกรมศึกษาธิการ จัดเป็นเงินบำรุง การศึกษานอกงบประมาณ จ่ายตามอนุมัติของกระทรวง ไม่มีระเบียบบังคับซับซ้อนเช่นปัจจุบันนี้ แต่เงินก็ซื้ออะไรไม่ได้ทุกอย่าง ยิ่งไปกว่านั้นเงินนี้ทำให้เป็นที่ระย้าของกรมอื่นที่ไม่มีเงินนอกงบประมาณที่จ่ายได้ง่าย ๆ เช่นนี้

ฯพณฯ พลเอก มังกร พรหมโยธี สนิบสนุน แต่งตั้ง นายกี กิริติวิทย์ไพฑูรย์ จากตำแหน่งหัวหน้า กองขึ้นเป็นผู้ช่วยอธิบดีและเป็นอธิบดีกรมวิชาการในที่สุด แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ว่การดำเนินงานใน ระยะเริ่มแรกนี้ การก็มีได้ก้าวไปตามที่ท่านอาจารย์หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้วาดไว้ มีปัญหาภายใน ภายนอก โดยเฉพาะในเรื่องแบบเรียน ซึ่งมีใช่เป็นปัญหาทางวิชาการแต่อย่างเดียว มีเรื่องการค้า ผลประโยชน์และอภิสิทธิ์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย มีกรณีเจ้าหน้าที่กรมวิชาการแต่งแบบเรียนขายให้เอกชน เพื่อส่งเข้ามาขอรับอนุญาต ได้ความเป็นสัตย์ถึงเจ้าหน้าที่ต้องออกจากราชการบ้าง ถูกลดขั้นเงินเดือน บ้าง การจัดพิมพ์แบบเรียนของกระทรวงโดยองค์การค้าของคุรุสภาที่มีปัญหาถึงต้องสอบสวน ต้อง เปลี่ยนตัวผู้จัดการองค์การค้าใหม่ เลขาธิการคุรุสภาไม่ได้ต่ออายุ รัฐมนตรีกล่าวถึงการสอบสวนว่า ช่างมันลอดไปได้ทั้งตัวติดอยู่แต่ที่หาง ท่านอาจารย์หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ก็ช่วยอะไรไม่ได้มากนัก เพราะพ้นจากหน้าที่รักษาการมาแล้ว และแม้จะเป็นปลัดกระทรวงก็เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจการภายใน ของกรมมิได้ ในที่สุดกรมวิชาการเองก็ต้องเปลี่ยนตัวผู้ช่วยอธิบดีตามคำสั่งของ ฯพณฯ พลเอก มังกร พรหมโยธี และมีพระราชกฤษฎีกาโอนกองเผยแพร่ การศึกษาจากกรมวิชาการไปสังกัดสำนักงาน ปลัดกระทรวง

ปัญหาเฉพาะหน้าของกรมวิชาการในขณะนั้น คือ เรื่องหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษาที่เด็กสอบตกมาก จะต้องปรับปรุงใหม่ให้เหมาะกับปริมาณนักเรียนที่เพิ่มขึ้นและเรื่องเด็กชั้นประถมอ่านหนังสือไม่ออก เรื่องแรกนั้นไม่ยาก ตั้งกรรมการปรับปรุงหลักสูตร ให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ซึ่งได้ประกาศใช้เป็นหลักสูตรประโยคเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498 แต่เรื่องชั้นประถมปีที่หนึ่งไม่ง่ายเหมือนอย่างนั้น กรมวิชาการเสนอแนวทางปรับปรุงเป็นการปฏิวัติวิธีสอนภาษาไทยแก่เด็กแรกเรียน คือ เลิกแบบแจกลูกและผันอักษร เปลี่ยนเป็นสอนเป็นคำและเป็นประโยคกรมวิชาการตั้งงบประมาณพิมพ์แบบเรียนเบสิคแจกฟรีเป็นเงิน 8 ล้านบาท อธิบดีแต่งแบบเรียนเบสิคนั้นเอง ส่งต้นฉบับไปพิมพ์ที่ญี่ปุ่นเพราะถูกกว่าพิมพ์ในเมืองไทย พร้อมกันนั้นก็เปลี่ยนหลักสูตรชั้นประถมปีที่หนึ่งใหม่ให้เข้าได้กับแบบเรียนเบสิคและแนวการสอนแผนใหม่

อันที่จริงการสอนภาษาไทยเป็นคำเป็นประโยคก็ได้เคยทำมาก่อนแล้ว ท่านอาจารย์หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นผู้ริเริ่มให้นายยงค์ อิงคเวทย์ แต่งแบบเรียนมาตรฐานทดลองใช้ในที่หลายแห่ง ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค แต่ยังไม่อาจสรุปผลลงได้โดยแน่ชัด จึงยังมีได้บังคับใช้ เมื่อมาอุปบับบังคับใช้เช่นนี้ก็ย่อมจะมีปฏิกิริยาอย่างรุนแรง ประกอบกับกรมมาธิการงบประมาณไปแปลงบพิมพ์หนังสือแจกของกรมวิชาการ 8 ล้านบาท เป็นเงินทุนหมุนเวียนแทนที่จะจ่ายขาดเพราะเป็นหนังสือแจก หนังสือที่พิมพ์มาเป็นอย่างดินนั้นก็ต้องขายเป็นราคาแพงทีเดียว เสี่ยงๆ คำนึงยิ่งมีมากขึ้นและพัวพันไปถึงเรื่องค่าลิขสิทธิ์ หากว่าบังคับใช้เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว กรมสามัญศึกษาซึ่งคุมเด็กประถม อยู่ก็คัดค้านอย่างโจ่งแจ้ง คุณหลวงสำเร็จวรรณกิจ อธิบดีอธิบดีกรมสามัญศึกษาและกรรมการอำนวยการคุรุสภา เสนอคุรุสภาให้ขูข้ายญอธิบดีกรมวิชาการเสีย พรรคเสรีมนังคศิลาซึ่งสนับสนุนรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามอยู่ก็คัดค้าน จนถึงจอมพลท่านต้องเขียนจดหมายส่วนตัวมาถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

20 ก.ค.2498

เรียน พี่พรหมที่รักยิ่ง

ที่จริงไม่อยากจะรบกวน แต่มีความหนักใจด้วยเรื่อง Basic ของหลวง กี้. ผมได้ฟังความเห็นทั่ว ๆ ไปแล้ว

1. สมาชิกสภาไม่เห็นด้วย
2. หนังสือพิมพ์ไม่เห็นด้วย
3. และประชาชนไม่เห็นด้วย

เมื่อเป็นเช่นนี้ ในฐานะที่เราเป็นรัฐบาลของประชาชน เพื่อประชาชนและสำหรับประชาชน ตามระบบประชาธิปไตย เราจึงควรฟังเสียงเหล่านี้บ้าง ถ้าขึ้นจะไปตามใจให้ได้ คิดว่าเราจะเดือดร้อนที่ยิ่งขึ้น จึงเสนอเป็นส่วนตัวมาว่า ขอให้พิจารณารอไว้ก่อนดีกว่า อย่าเพิ่งใช้เลย คิดว่าจะเป็นคนประโยชน์แก่รัฐและราษฎรด้วย จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาต่อไป

เคารพอย่างยิ่ง

ป.พิบูลสงคราม

กรมวิชาการร่างหนังสือตอบชี้แจงเหตุผลให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการลงนาม ยืนยันความจำเป็นที่จะต้องบังคับใช้ แล้วก็เดินหน้าต่อไป ในเรื่องการอบรมครูสอนตามแบบเบสิก กำลังทั้งหมดในกรมทั้งกำลังคนและกำลังเงินถูกนำมาทุ่มเทกับเรื่องเบสิกนี้ทั้งสิ้น เรื่องต่าง ๆ อธิบดี จะเสนอตรงให้ท่านรัฐมนตรีอนุมัติแล้วจึงนำลงมาให้ท่านปลัดกระทรวงรับทราบก่อนที่จะสำเนา แจกกรมต่าง ๆ ถือปฏิบัติต่อไป ลองคิดว่าท่านปลัดกระทรวงจะมีความลำบากใจเพียงไร เพียงแต่ วางตัวเป็นกลางอย่างเคร่งครัดในปัญหาความขัดแย้งระหว่างกรมก็ย่อมจะถูกมองว่าไม่สนองนโยบาย ของรัฐมนตรีด้วยบารมีและชั้นดีธรรมของท่านจึงผ่านพ้นความขัดแย้งคราวนี้มาได้โดยมิได้รับบทภัย อันใดจากฝ่ายการเมือง

การที่กรมวิชาการสามารถปฏิบัติงานไปเป็นอิสระจากสำนักงานปลัดกระทรวงได้ถึงเพียงนี้ เพราะต่างก็มีฐานะเป็นนิติบุคคลเหมือนกัน ถ้ารัฐมนตรีหนุนหลังกรมใดก็ยากที่สำนักงานปลัดจะ ทำอะไรได้ผิดกับหน่วยงานเสนาธิการในกองทัพ เพราะกองทัพทุกเหล่าเป็นนิติบุคคล แต่กรมเสนาธิการ ที่ขึ้นกองทัพนั้น มิใช่เป็นนิติบุคคล มีฐานะทางกฎหมายเทียบเท่ากองในกรมฝ่ายพลเรือนเท่านั้นเอง

การเลือกตั้งที่ไม่เรียบร้อยในตอนต้นปี พ.ศ.2500 ทำให้พลเอก มังกร พรหมโยธี พ้นจาก ตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พลอากาศโท มูณี มหาสันทนะเวชยันต์รังสฤษฎ์ เป็น แทน สั่งเลิกล้มเรื่องหนังสือเบสิกและตั้งกรรมการสอบสวนอธิบดีกรมวิชาการ ปรากฏว่ามีความผิด ถูกปลดออกจากราชการไม่มีบำนาญ วงการทั่วไปเชื่อกันว่าผู้ช่วยอธิบดีก็คงอยู่ได้ไม่เกิน 6 เดือน และกรมวิชาการก็คงจะประสะชะตากรรมเช่นเดียวกับกรมวิชาการ¹ ที่ถูกยุบไปหลังเปลี่ยนแปลง การปกครองเมื่อมีปัญหายุ่งยากจนพระยามหาธิบดี อธิบดีต้องลาออกไป

รัฐประหารในเดือน กันยายน พ.ศ.2500 ช่วยต่ออายุกรมวิชาการออกไป เพราะในรัฐบาล หลังรัฐประหารท่านอาจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งสมัยที่ ๗ พณฯ นายพจน์ สารสิน และจอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี การปฏิวัติของ จอมพลสฤษดิ์ พ.ศ.2501 ทำให้กรมวิชาการกลับมาทำงานสำคัญอีกครั้งหนึ่ง เพราะเหตุว่าปลัดบัญชาการของรัฐบาลหลังปฏิวัติ คือ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ จับเรื่องการเปลี่ยนแปลงการศึกษาเป็นเรื่อง ใหญ่ในขบวนการปฏิวัติ ใช้คนในกรมวิชาการเป็นฝ่ายเลขานุการ กรมวิชาการเลยกลายเป็นหมา มี ปลอกคอ ไม่มีใครกล้าต่อแยะ อาจปฏิบัติงานไปได้เต็มตามความสามารถ

ชะรอยกระทรวงศึกษาธิการจะเข็ดอธิบดีกรมวิชาการที่เป็นตัวของตัวเองเต็มที่ จึงมิได้มีการ แต่งตั้งอธิบดีกรมวิชาการเมื่ต่อมาก็เป็นเวลาหลายปี ในตอนนี้หนังสือประวัติกระทรวงศึกษาธิการ พิมพ์ครบ 72 ปีเขียนไว้ผิด คือ เขียนว่าท่านอาจารย์หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รักษาการใน ตำแหน่งอธิบดีกรมวิชาการตั้งแต่ พ.ศ.2500 ถึง 2504 ตอนนั้นท่านเป็นรัฐมนตรีและพ้นจากราชการ ประจำแล้ว ที่จริงไม่ได้แต่งตั้งใคร กฎหมายก็ไม่ได้บังคับตามกฎหมายตำแหน่งที่รองลงไป จะเป็น รองอธิบดี หรือผู้ช่วยอธิบดีแล้วแต่กรณีก็รักษาการไป ราชการก็เดินไปได้

¹ ตั้งขึ้นในกระทรวงธรรมการสมัยสมบูรณาญาสิทธิราช เมื่อ พ.ศ.2473 มีประกาศตั้งว่า "ให้รวมงานสถิติพยากรณ์ แผนการศึกษา งานค้นคว้าแบบแผนการศึกษา งานสอบไล่ และงานของกรมตำราขึ้นเป็นกรมใหญ่เรียกว่า "กรมวิชาการ" มีหน้าที่ไปในทางเทคนิค เป็นผู้รักษา และค้นคว้าแบบแผนการศึกษา ต่างกับกรมการศึกษา ซึ่งทำหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่เรียนของชาติ"

ในทางปฏิบัติ กระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ มีหลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ อธิบดีกรมวิสามัญศึกษาเป็นประธาน อธิบดีกรมวิชาการเป็นเลขานุการ อธิบดีกรมอื่น ๆ เป็นกรรมการ หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิเป็นอธิบดีที่อาวุโสที่สุด เป็นศาลฎีกาในเรื่องวิชาการของกระทรวง เช่นเดียวกับที่คุณเยื่อ วิชัยดิษฐ์ เป็นศาลฎีกาในเรื่องกฎหมายและระเบียบแบบแผนของกระทรวง ฉะนั้น กรมอื่น ๆ ก็ล้วนแต่แตกแยกออกไปจากกรมวิสามัญศึกษา ซึ่งเป็นกรมศึกษาธิการมาแต่เดิม งานทางวิชาการต่าง ๆ จึงง่ายหมด เพราะท่านประธานรู้เรื่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ คณะกรรมการนี้จึงร่างหลักสูตรควบขนานกันไปกับคณะกรรมการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ กรมวิชาการก็เตรียมทำแบบเรียนตามหลักสูตรเหล่านั้นรอไว้ ทั้งนี้ตามความต้องการของกรมต่าง ๆ เรื่องนี้จึงเป็นบทเรียนที่ดีสำหรับกรมวิชาการทุกยุคทุกสมัย คือว่า ถ้ากรมวิชาการสามารถให้บริการสนองความต้องการของกรมต่าง ๆ ได้แล้ว ย่อมได้รับความร่วมมือ ถ้าเมื่อใดตั้งตนเป็นเจ้าตำรับบงการให้กรมอื่น ๆ ปฏิบัติตาม ก็ย่อมจะได้รับการต่อต้านอย่างรุนแรง

ในด้านบุคลากรที่กรมมีอยู่ในทำเนียบเมื่อแรกตั้ง ก็มีแต่ตำแหน่งธุรการ กรมวิชาการจึงเป็นกรมแรกในระบบราชการไทยที่ ก.พ.ยอมให้มีตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นคือ วิทยากร มีตรี โท เอก เทียบเท่าตำแหน่งธุรการในกองต่าง ๆ จึงอาจมีวิทยากรในแขนงวิชาต่าง ๆ ได้ตามความจำเป็น จึงพ้นจากสภาพของกรมวิชาการที่ไม่มีวิชาอีกต่อไป

เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 กรมวิชาการก็มีหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมทั้งต้นและปลายเสนอให้กระทรวงประกาศใช้ได้พร้อมกับส่งต้นฉบับแบบเรียนใหม่ที่จะต้องนำไปโรงพิมพ์ได้ ในกระทรวงก็มีท่านอาจารย์หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นรัฐมนตรี 'ไม่มีนักการเมืองภายนอกมายุ่งเกี่ยว มีท่านอาจารย์นาค เทพหัสดิน เป็นปลัดกระทรวง ผู้ยึดมั่นว่าหน้าที่ของท่านมีอยู่อย่างเดียว คือ ประสานกรมต่าง ๆ ท่านยอมให้กรมวิชาการก่อหนี้สร้างตัวตีกรมวิชาการด้วยเงินค่าลิขสิทธิ์ เพราะมั่นใจว่ากรมวิชาการจะสามารถคุมตลาดแบบเรียนไว้ได้ไม่ต่ำกว่า 70% กรมวิชาการจึงพร้อมที่จะปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ต่อไปตามแต่จะได้รับมอบหมายอย่างเต็มภาคภูมิ เรื่องของ "กรมวิชาการเมื่อแรกตั้ง" ก็จบลงได้ด้วยประการฉะนี้

อาจารย์เล่าให้ฟัง : เสี้ยวหนึ่งของสังคมศาสตร์

สาคร ช่วยประสิทธิ์

เมื่อดิฉันเข้ามารับราชการในสมัยที่ยังเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2498 นั้น ยังไม่ได้กำหนดให้สังกัดภาควิชาใด คงรับมอบหมายให้สอนตามที่วิทยาลัยต้องการ เช่น สอนสมุทรโฆษคำฉันท์ มหาเวสสันดรชาดก และประวัติการศึกษา เป็นต้น

ต่อมาในปีการศึกษา 2499 ได้รับคัดเลือกให้ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท ตามสัญญาตกลงระหว่างวิทยาลัยวิชาการศึกษา กับมหาวิทยาลัยอินดีอานา สหรัฐอเมริกา และให้ไปศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ ดิฉันได้เลือกศึกษาทางประวัติศาสตร์ยุโรป และเดินทางไปตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2499 จนกลับมาในเดือน มีนาคม 2501

มาถึงช่วงหลังปีพุทธศักราช 2501 ได้มีการร่างหลักสูตรระดับปริญญาตรี (ฉบับปัจจุบัน) จนสำเร็จได้รับอนุมัติเมื่อพุทธศักราช 2505 ทั้งนี้ มีผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยอินดีอานา มาทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่นี้ ได้มีกำหนดวิชาเอกประวัติศาสตร์ และมีการแบ่งส่วนราชการว่ามีภาควิชาประวัติศาสตร์อยู่ในคณะมนุษยธรรมศึกษา และสังคมศาสตร์ ขณะเดียวกันก็ยังมีวิชาเอกสังคมศึกษา ซึ่งต้องเรียนประวัติศาสตร์ประกอบอยู่ด้วย

นิสิตผู้เรียนระดับปริญญาตรี (กศ.บ.) ตามหลักสูตร 2505 นี้ ต้องสังกัดสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ได้แก่ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และบริหารการศึกษา แล้วต้องเลือกวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นวิชาเอก หรือวิชาเนื้อหาของภาควิชาประวัติศาสตร์จึงดูแลการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่เป็นวิชาเอก และที่เป็นวิชาในหลักสูตรเอกสังคมศึกษาด้วย

ระดับปริญญาตรี (กศ.บ.) ได้มีการเรียนในตอนเย็น (ซึ่งเดิมเรียกว่า หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สำหรับบุคคลภายนอก แต่ปัจจุบันเรียกว่าเป็นนิสิตภาคสมทบ) มาตั้งแต่ พ.ศ.2498

สำหรับหลักสูตรปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) ได้มีการร่างในช่วงเดียวกันกับการปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรี 2505 และมีการเรียนประวัติศาสตร์สำหรับผู้ประสงค์จะเลือกเรียนวิชาเนื้อหาของตนเองเดียวกับปริญญาตรี โดยมีนิสิตต้องสังกัดสาขาวิชาประถมศึกษา มัธยมศึกษา

อุดมศึกษา และบริหารการศึกษา (ต่างไปจากปริญญาตรีที่ปริญญาตรีมีอาชีวศึกษา แต่ปริญญาโทมีอุดมศึกษา) ปริญญาโทที่บัณฑิตต้องสังกัดสาขาต่าง ๆ วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาเอก เริ่มมีขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม 2512 ส่วนปริญญาโทที่เรียนวิชาเอกประวัติศาสตร์โดยตรง ไม่ต้องสังกัดสาขาวิชานั้น มารับการปรับปรุงอีกครั้ง โดยมีการเรียนการศึกษาเน้นวิชาพื้นฐานมา มีรุ่นแรกเมื่อ พ.ศ.2519

ภาควิชาประวัติศาสตร์ มาสังกัดคณะสังคมศาสตร์โดยตรง เมื่อได้มีการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ พ.ศ.2517 ขณะเดียวกันได้มีการร่างหลักสูตรปริญญาตรีศิลปศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกประวัติศาสตร์ และเริ่มรับนิสิตเข้าเรียน เมื่อ พ.ศ.2519 ซึ่งจบปีการศึกษา 2522 เป็นรุ่นแรก ส่วนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกประวัติศาสตร์ ได้ร่างและรับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ.2531 แต่ยังไม่มีการนิสิตเข้าเรียนได้

อาจารย์ภาควิชาประวัติศาสตร์ตั้งแต่เริ่มแรกมานั้น มีอาจารย์สมบูรณ์ ธรรมครองอาตย์ (ต่อมาย้ายไปมหาวิทยาลัยรามคำแหง) อาจารย์เนือทิพย์ ลืออ่ารง อาจารย์คุณวรุณยุพา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา อาจารย์ ดร.วิจิตร สิ้นสิริ (ต่อมาไปสังกัดคณะศึกษาศาสตร์) อาจารย์นันทา โชติทะพุทกณะ อาจารย์ ดร.วิชัย ต้นศิริ (ต่อมาย้ายไปกระทรวงศึกษาธิการ) อาจารย์ประชุมพร คงทน (ย้ายมาจาก มศว สงขลา) รวมตัวดิฉันเองด้วย

อาจารย์รุ่นหลังนั้น ได้มีนโยบายให้รับเข้าเพื่อขยายงานของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย สมัยศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เหล่าสุนทร เป็นอธิการและอธิการบดี ได้แก่ อาจารย์วุฒิชัย มูลศิลป์ อาจารย์พลกมล อังกินันท์ อาจารย์ณรงค์ พ่วงพิศ อาจารย์ถนอม อานามวัฒน์ อาจารย์จารุวรรณ ไวยเจตน์ (ย้ายมาจาก มศว มหาสารคาม) อาจารย์ปาน พิงสุจริต (ย้ายมาจาก มศว พิษณุโลก) อาจารย์พลับพลึง คงชนะ

ส่วนในปัจจุบันได้มีอาจารย์จบจากต่างประเทศ และย้ายมาจากวิทยาเขตต่าง ๆ เข้ามาสถาบันอีก ได้แก่ อาจารย์ ดร.ชาติชาย พณานานนท์ อาจารย์ ดร.ชาคริต ชุ่มวัฒนะ อาจารย์อาภรณ์ จำปาทอง อาจารย์สุวิมล ศิริบุญญา อาจารย์ชวลีย์ ณ กลาง และอาจารย์ ดร.วงเดือน นาราวัจจ์

กิจการของภาควิชาประวัติศาสตร์ได้ดำเนินมาจนเข้าทศวรรษที่ 4 แล้ว ได้พยายามดำเนินการให้เข้ากับความต้องการ และสถานการณ์ของสังคมเรามาโดยตลอด และก็คงจะดำเนินต่อไปให้เป็นประโยชน์แก่วงวิชาการยิ่ง ๆ ขึ้นไป

โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และผลงานของ ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ไพเราะ ตันตติกุล

โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร มีประวัติย่อ ดังนี้ เมื่อ พ.ศ.2491 กรมสามัญ (เดิม) ชื่อที่ดินเหมาะที่จะตั้งเป็นโรงเรียนประถมศึกษา ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ครั้งนั้นดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้เขียนแผนผังวางรูปโรงเรียนขึ้น และให้นายพิน สินธุเสก เป็นสถาปนิกออกแบบก่อสร้างลงมือก่อสร้างเมื่อ 10 ธันวาคม 2493

กรมวิสามัญศึกษา (เดิม) และกรมสามัญศึกษา (ใหม่) ได้ให้งบประมาณก่อสร้างเป็นงวดๆ ตั้งแต่ พ.ศ.2494

ครั้นเมื่อโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ประสานมิตร ได้รับสถาปนาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ในปี พ.ศ.2496 จัดการสอนวิชาการศึกษาแขนงต่าง ๆ รวมทั้งแขนงประถมศึกษาด้วย กระทรวงศึกษาธิการจึงให้โอนอาคารที่ก่อสร้างค้างอยู่ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา และให้เงิน ก.ศ.ส. จำนวนหนึ่งเพื่อจัดการก่อสร้างให้เสร็จและจัดซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็น นายพูนจิตร มีกังวาล รับช่วงเป็นสถาปนิกต่อมา

กระทรวงศึกษาธิการประกาศตั้งโรงเรียนนี้ขึ้น เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ.2494 เรียกว่า “โรงเรียนประถมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา” และได้แต่งตั้งให้นางไพเราะ ตันตติกุล เป็นอาจารย์ใหญ่ พ.ศ.2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้เปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตาม พ.ร.บ.มหาวิทยาลัย โรงเรียนจึงได้ชื่อว่า “โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร”

ความมุ่งหมาย

เมื่อ พ.ศ.2498 ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้มีความคิดริเริ่มที่จะสร้างโรงเรียนประถมสาธิตให้เป็นโรงเรียนสาธิตของการฝึกหัดครู แขนงประถมศึกษาที่อยู่ในระดับที่ดี จึงได้ดำเนินการก่อสร้างโรงเรียนประถมสาธิตต่อจากที่สร้างไว้บางส่วน และได้ตั้งคณะกรรมการวางหลักการและจัดตั้งโรงเรียนประถมสาธิต ได้เตรียมการทุกอย่างตั้งแต่การก่อสร้าง จัดหาบุคลากร จัดหาอุปกรณ์ วางหลักเกณฑ์ และระเบียบการต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จได้ทันเปิดภาคเรียนต้นปีการศึกษา 2499

คณะกรรมการ 16 ท่าน มีรายนามดังนี้
หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล

นายพงศ์อินทร์ ศุขขจร

นายพิทักษ์ วัชระพลเดช

นายเสนาะ ธรรมครองมาตย์

นายช่วย แสงสุชาติ

หม่อมราชวงศ์จรีพรหม กมลาคัน

นายก่อ สวัสดิ์พาณิชย์

นายสาโรช บัวศรี

นางสาวศิลา จายนียะโยธิน

นายสิงห์โต ปุกหุด

นายเทือก กุสุมา ณ อยุธยา

นางสาวปราณี เซาวเชษฐ

นายพูนจิตร มีกั้วาล

นางสาวละม้ายมาศ ศรีทิต

นางสาวอุทัยวรรณ ตันทสินธุ์

นางไพเราะ ตันฑิกุล

กรรมการทั้ง 16 ท่านนี้ ตั้งตามคำสั่งของท่านปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 11 ตุลาคม

พ.ศ.2498 ต่อมาเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ.2499 ได้สั่งให้นายยงค์ อิงคเวทย์ หัวหน้าแผนกอุปกรณ์
เป็นกรรมการด้วยอีกผู้หนึ่ง

หน้าที่ของโรงเรียนสาธิตฯ

1. เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกหัดครูของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งนิสิตจะได้อาศัยเป็นที่สังเกต
การสอน และการจัดโรงเรียน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการฝึกสอนได้
2. เป็นสถานที่ศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับความเจริญเติบโตของเด็ก และทดลองหลัก
วิชาการ ประถมศึกษาของวิทยาลัยวิชาการศึกษา
3. เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่จะต้องจัดให้อยู่ในระดับที่ดี เพื่อนักการศึกษาจะได้ดูเป็นแบบ
อย่าง นำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

แนวนโยบายในการนำปรัชญาไปปฏิบัติ

โรงเรียนประถมสาธิตฯ พยายามให้โอกาสอย่างดีที่สุดเพื่อความเจริญเติบโตและการอยู่
ร่วมกันในสังคมให้แก่เด็ก เพราะเหตุนี้ครูอาจารย์ในโรงเรียนจึงกระตือรือร้นในการที่จะปรับปรุง
การสอนและแผนการของโรงเรียนอยู่เสมอ

โรงเรียนพยายามจัดรายการและทำตัวอย่างในเรื่องการอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตยหมายความว่า โรงเรียนพยายามจัดและบริหารโรงเรียน เพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสเรียนและอยู่กันอย่าง เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง แต่เรื่องของประชาธิปไตยมีความหมายกว้างขวางมาก ประชาธิปไตย ไม่ได้หมายความว่าแต่เพียงว่า ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันหมด จะทำอะไรก็ได้ตามใจชอบโดยไม่คำนึง ถึงสิทธิของผู้อื่น ความรับผิดชอบ หรือผลเสียหายอันจะเกิดแก่ส่วนรวม อย่างไรก็ตามโรงเรียนมีแผนการ เพื่อที่จะปลูกฝังให้นักเรียนเป็นนักเรียนประชาธิปไตย ด้วยวิธีดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 โรงเรียนจะพยายามปลูกฝังและอบรมเด็กแต่ละคนให้ได้แสดงความสามารถ อย่างดีที่สุดของแต่ละบุคคล เพื่อให้เป็นไปตามนี้โรงเรียนจึงจะต้องศึกษา เพื่อรู้สภาพและความต้องการ ทางด้านสุขภาพ อารมณ์ สติปัญญา ความสนใจ และความสามารถของนักเรียนแต่ละคน แล้วจึง ช่วยให้นักเรียนเจริญเติบโตทุกด้านตามแนวทางนั้น

ประการที่ 2 โรงเรียนตระหนักในความสำคัญว่า คนเราจะเจริญขึ้นได้ก็ด้วยการอยู่ร่วมกัน และด้วยการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ดังนั้นโรงเรียนจึงให้นักเรียนได้มีโอกาสได้วางแผนงานและทำงาน ร่วมกัน

ประการที่ 3 โรงเรียนหาทางช่วยเหลือเด็กแต่ละคน ให้เกิดและใช้ความคิดอย่างรอบคอบและมีเหตุผล รู้จักคิดทบทวนก่อนที่จะลงความเห็นหรือยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นโดยทันทีทันใด มี สัมมาคารวะ รู้จักกาลเทศะ เพื่อบรรลุจุดประสงค์ข้อนี้ทางโรงเรียนจึงพยายามจัดสถานการณ์ให้นักเรียน มีส่วนในการเลือกและตัดสินใจ แล้วพยายามชักจูงให้นักเรียนได้เลือกตัดสินใจอย่างฉลาด และให้ รู้จักมีความรับผิดชอบปฏิบัติตามที่ได้ตกลงไว้

นอกจากนั้นแผนการของโรงเรียนยังจัดให้ตรงกับความต้องการ การแก้ปัญหาการปลูกฝัง และส่งเสริมให้นักเรียนมีความสนใจเกี่ยวกับชีวิตในชุมชนในปัจุบันมากกว่าเพียงแค่จะสอนกัน แต่ตัวหนังสือและจากตำราเท่านั้น

โครงการสำคัญที่คณะกรรมการได้วางไว้

- การอบรมให้เป็นนักประชาธิปไตยที่แท้จริง
- โครงการอาหารกลางวัน และส่งเสริมนิสัยให้ ตีมนม ให้มีการจัดอาหารกลางวันแก่นักเรียน ทุกคนเหมือน ๆ กัน และให้มีการตีมนมทั่วห้องที่โรงเรียนผลิตเองเวลา 10.00 น.
- โครงการสุขภาพอนามัย ให้มีการเล่นกีฬา พลศึกษา มีการตรวจสุขภาพอนามัย ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ตรวจและรักษาฟัน เพราะเด็กในวัยประถมศึกษาชั้นนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของฟัน เป็นระยะที่ฟันน้ำนมจะหักไปฟันแท้จะขึ้นมาแทน โดยจัดตั้งเครื่องทำฟันของโรงเรียนเอง จัดหา ทันตแพทย์มาทำการตรวจและให้คำแนะนำอย่าง สม่ำเสมอ กับมีทันตอนามัยประจำโรงเรียนซึ่งทำ หน้าที่พยาบาลไปด้วย

นอกจากนี้มีการออกระเบียบเครื่องแต่งกายนักเรียน และชุดกีฬา ระเบียบการรับสมัครนักเรียน เข้าเรียนชั้นเด็กเล็ก ระเบียบการรับสมัครได้กำหนดอายุ

เด็กเล็ก	5 ขวบ
ประถมปีที่ 1	6 ขวบ
ประถมปีที่ 2	7 ขวบ
ประถมปีที่ 3	8 ขวบ
ประถมปีที่ 4	9 ขวบ

แนวนโยบายในการก่อสร้าง

ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้วางนโยบายในการก่อสร้างอย่างชัดเจน เนื่องจากเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในการศึกษาและพัฒนาการเด็ก การก่อสร้างทั่วไปในทุกแห่งทุกมุม ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและสัดส่วนที่เหมาะสมกับวัยและธรรมชาติของเด็กในวัยนั้น เช่น ความสูงต่ำของชั้นบันได แสงสว่างเพียงพอในห้องเรียนทุกห้อง ขนาดของโต๊ะ เก้าอี้ให้ได้สัดส่วนของเด็กนักเรียน

ห้องเรียนและห้องสังเกตการ การก่อสร้างได้มีแผนการก่อสร้างให้เหมาะสมกับหน้าที่และความมุ่งหมายของโรงเรียนสาธิตฯ มีห้องเรียนและห้องข้าง ๆ ห้องเรียนมีห้องสังเกตการสอน เพื่อให้นักศึกษา นิสิต มาสังเกตพฤติกรรมเด็กได้ โดยเด็กจะเรียนและมีความเป็นอยู่เป็นปกติในห้องเรียน ไม่ต้องรบกวนการเรียนการสอน โดยใช้กระจกด้านเดียวมองเห็นจากห้องสังเกตการ แต่ทางห้องเรียนมองมาจะเห็นเป็นกระจกเงาเท่านั้น

ห้องเรียนมีมุมหนังสือ อ่างล้างมือ เพราะเด็ก ๆ ต้องเล่นสี ดินน้ำมัน ทRAY จะต้องฝึกนิสัยการล้างมือ

เพื่อฝึกในด้านประชาธิปไตย ให้กล้าแสดงออกมากขึ้นทีละน้อย

ชั้นประถมปีที่ 1 มีแท่นเล็ก ๆ ให้เด็กขึ้นไปพูด เล่า หรือแสดงท่าทางต่าง ๆ ได้

ชั้นประถมปีที่ 2 มีแท่นใหญ่และกว้างกว่า ป.1 แท่นนี้มีความสูงขนาดเด็กพอก้าวขึ้นไป

สะดวก

ชั้นประถมปีที่ 3 จะมีเวทีเล็ก ๆ มีชั้นบันได นักเรียนขึ้นไปพูดหรือเล่านิทานบนเวที

ชั้นประถมปีที่ 4 มีเวทีใหญ่ขึ้น มีม่าน นักเรียนได้แสดงละครเกี่ยวกับบทเรียนได้

จัดให้นักเรียนได้อยู่ใกล้ธรรมชาติ มองจากห้องเรียนจะเห็นภาพธรรมชาติ สนามหญ้า ไม้ดอกไม้ประดับ มีกรงเลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่ กระต่าย หนูตะเภา เพื่อใช้ประกอบการสอนในวิชาธรรมชาติศึกษา และจริยศึกษา ฝึกให้นักเรียนมีเมตตา รู้จักให้อาหารสัตว์ และเลียนแบบท่าทางของสัตว์ได้ เช่น ท่าทางของกระต่าย ท่าไก่ขัน เป็นต้น

ห้องเรียนมีแผ่นป้ายสำหรับติดภาพ ใช้กระดานสีเขียวแทนกระดานดำ สูงระดับพอสำหรับนักเรียนขีดเขียนเล่นได้ด้วย เพราะวัยนี้เด็กชอบขีดเขียนเล่น จึงกำหนดให้ขีดเขียนได้เป็นที่ที่เป็นทางนักเรียนแต่ละคนมีช่องไว้ของของตนแต่ละคน

ห้องเรียนมีขนาด 6x9 เมตร สำหรับนักเรียนชั้นละ 25 คน ทุกห้องมีมุมหนังสือชั้นเด็กเล็ก มีขนาด 9x9 เมตร เพื่อให้ให้นักเรียนได้นอนตอนบ่าย เป็นที่รับประทานอาหาร มีมุมหนังสือ มุมบ้าน มีชุดรับแขกเล็ก ๆ เพื่อจัดสิ่งแวดล้อมให้คล้ายบ้าน

ห้องน้ำ เป็นห้องใหญ่ 2 ห้อง ชายหนึ่งห้อง หญิงหนึ่งห้อง แต่ละห้องมีห้องสุขา ห้องหญิงมี 10 ห้อง ชายมี 5 ห้อง มีโถส้วมขนาดเล็กซึ่งพอเหมาะกับขนาดของเด็ก ในห้องน้ำชายมีที่ปัสสาวะเป็นราง มีน้ำไหลชะล้างตลอดเวลา แต่ละห้องให้มีอ่างอาบน้ำ ก่อเป็นอ่างขนาดใหญ่ตรงกลางห้องสำหรับให้นักเรียนอาบน้ำได้ด้วยเมื่อจำเป็น ทั้งนี้คำนึงถึงความปลอดภัย และขนาดของอ่างต้องให้เหมาะสมกับความสูงของเด็กเช่นกัน พร้อมทั้งอ่างล้างมือและกระจกเงาด้วย

ห้องประชุม เป็นห้องอเนกประสงค์ใช้เป็นห้องอาหาร ห้องประชุม ห้องชมการแสดงของนักเรียน กิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน มีเวทีและพระพุทธรูปประจำ เพื่อให้ให้นักเรียน ได้สักการะอยู่เสมอ หน้าโรงเรียนมีเสาธงชาติ ห้องรับแขกของโรงเรียนมีพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อให้เด็กได้ระลึกถึงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อยู่ตลอดเวลา

ส่วนกลางของตึกก่อสร้างเป็น 2 ชั้น ทำให้เป็นที่บังแดดได้เป็นอย่างดี ในเวลาเช้าทำให้ร่มทางด้านที่เป็นสระน้ำพุ เวลาบ่ายจะร่มทางด้านสนามเด็กที่สนามเด็กนี้มีเวทีเล็กสำหรับให้นักเรียนใช้ในการแสดงต่าง ๆ ที่กลางสนามให้เป็นที่นั่งชมการแสดงได้

จัดให้มีตู้โชว์สำหรับนิทรรศการวันสำคัญต่าง ๆ และแสดงผลงานของนักเรียน นอกจากนี้ยังมีห้องธุรการ ห้องสมุด ห้องรับแขก ห้องพยาบาล ห้องเก็บอุปกรณ์ ห้องผลิตอุปกรณ์ โรงหัตถศึกษา โรงพลศึกษา

24 มิถุนายน 2494 เป็นวันพิธีเปิดโรงเรียน ฯพณฯ พลเอกมังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานในพิธี ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นผู้กล่าวรายงาน มีการแสดงบนเวทีของนักเรียน ในวันพิธีนี้มีข้าราชการ อาจารย์ นักการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศ มาร่วมด้วยจำนวนมาก

จำนวนห้องเรียนมี 6 ห้องเรียน

นักเรียน 150 คน

ครู-อาจารย์เจ้าหน้าที่ 14 คน

เป็นนักเรียนชั้นเด็กเล็กที่ต้องทดสอบความพร้อมด้วยรับไว้ 25 คน

ประถมปีที่ 1 มี 2 ห้อง 50 คน

ประถมปีที่ 2 มี 1 ห้อง 25 คน

ประถมปีที่ 3 มี 1 ห้อง 25 คน

ประถมปีที่ 4 มี 1 ห้อง 25 คน

พ.ศ.2500 ขยายชั้นเรียนถึงประถมปีที่ 5

พ.ศ.2501 ขยายชั้นเรียนถึงชั้นประถม ปีที่ 6

พ.ศ.2502 ขยายชั้นเรียนถึงชั้นประถมปีที่ 7 เพื่อรับหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2503 ซึ่งมีถึงชั้นประถมปีที่ 7

เมื่อตั้งโรงเรียนประถมสาธิตฯ ในปี 2499 นั้น ได้มีอาจารย์จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยอินเดียน่าได้มาร่วมมือในการสร้างหลักสูตรและวิธีสอน เช่น การสอนเป็นหน่วย การฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มด้วย

ในขณะเดียวกันก็มีนิสิตสาขาการประถมศึกษาลงมารับการฝึกสอน และสังเกตการสอน ซึ่งทางโรงเรียนได้ให้มีการฝึกสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

การสอนของโรงเรียนปรากฏว่าเป็นที่นิยมทั่วไป นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ รู้จักค้นคว้าและรายงานผลงาน ผู้ปกครองจึงให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนอย่างยิ่ง อาจารย์ใหญ่และคณาจารย์จึงได้จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนประถมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 ทรงรับเป็นองค์อุปถัมภ์สมาคม ตามคำกราบบังคมทูลอัญเชิญของสมาคม ชื่อว่า “สมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนประถมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7”

เมื่อ 27 สิงหาคม 2503 ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้เป็นประธานพิธีเปิดป้ายสมาคมฯ นายชำนานู ยุวบูรณ์ เป็นนายกสมาคมคนแรก

วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมความเข้าใจอันดี แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นระหว่างผู้ปกครองและครู
2. ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการศึกษา การแก้ปัญหาของนักเรียนและการอบรมนักเรียน
3. ส่งเสริมสวัสดิการของนักเรียน
4. เพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน

ต่อมาในปี 2505 เนื่องจากผู้ปกครองได้ให้ความร่วมมืออย่างดี จึงได้ช่วยกันจัดกิจกรรมต่างๆ หาทุนสร้างสระว่ายน้ำ พร้อมทั้งตั้งเครื่องกรองน้ำได้สำเร็จโดยไม่ใช้เงินงบประมาณเลย

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 เสด็จในงาน “สาธิตประสานมิตร” เพื่อหาทุนสร้างสระว่ายน้ำของโรงเรียน เมื่อ 22 มีนาคม 2505

เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2508 นายบุญถิ่น อัตถากร อธิบดีกรมการฝึกหัดครู เป็นผู้มาวางศิลาฤกษ์ สระว่ายน้ำ ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้กรุณามาเป็นประธานในพิธีเปิดสระ เมื่อ 21 มีนาคม 2508 และได้เริ่มเปิดฝึกสอนรับสมาชิก ตั้งแต่ 1 เมษายน 2508 สระว่ายน้ำนี้ยังใช้ได้จนทุกวันนี้

เมื่อมีสระว่ายน้ำก็มีชุมนุมว่ายน้ำขึ้นด้วย ได้ดำเนินการฝึกว่ายน้ำให้แก่ลูกเสือ และอนุภาคของโรงเรียนในชั้นประถมปลาย สำเร็จตามหลักสูตรไปทุกรุ่น นักเรียนชั้นอื่น ๆ ก็มีโอกาสฝึกการว่ายน้ำ เป็นการเตรียมตัวไปเป็นลูกเสือและอนุภาค สามารถว่ายน้ำได้ถูกต้องตามหลักมาตรฐานสากลนิยมเป็นจำนวนมาก โดยชุมนุมจัดหาครูสอนว่ายน้ำและดูแลความปลอดภัยที่มีวุฒิทางว่ายน้ำมาฝึกสอน ให้นักเรียนโรงเรียนที่ใกล้เคียงและเด็กในชุมชนได้ใช้ได้ หัดและออกกำลังกาย ให้บริการกับเด็กทั่วไปในวันเสาร์ วันอาทิตย์ และระหว่างปิดภาคเรียน ต่อมาก็มีการไปแข่งขันกับโรงเรียนสาธิตอื่น ๆ และยังไปแข่งขันในต่างประเทศอีกด้วย นับว่าสระว่ายน้ำของสมาคมผู้ปกครองและครูฯ ได้ผลิตนักว่ายน้ำที่เด่นเป็นพิเศษอีกทางหนึ่ง นอกจากวิชาเรียนในห้องเรียนของเรา

การก่อสร้างเพิ่มเติม

ในสมัยอาจารย์ใหญ่ รองศาสตราจารย์ไพเราะ ตันจิกุล (พ.ศ.2494-2517)

1. อาคารเรียนชั้นประถมต้นหลังที่ 1
2. อาคารเรียนชั้นประถมปลายเป็นอาคารชั้นเดียว
3. อาคารเรียนชั้นประถมปลายเป็นอาคาร 3 ชั้น (ตึก 3)
4. อาคารเรียนหัตถศึกษา
5. โรงพลศึกษา
6. ตึกเรียนวิชาเฉพาะ (ตึก 2)
7. สระว่ายน้ำพร้อมเครื่องกรองน้ำ สร้างโดยเงินสมาคมผู้ปกครองและครู ทั้งหมด

อาจารย์ใหญ่ จรรย์ สุวัตถิ (พ.ศ.2517-2520)

1. ปรับปรุงทางเดินมีหลังคาระหว่างอาคารเรียน
2. ปรับปรุงร้านค้าชาว เพื่อจำหน่ายอาหารราคาเบาให้แก่นักเรียน ทั้งนี้ให้บริการโดยสมาคมผู้ปกครองและครูฯ

3. ปรับปรุงห้องสมุด

อาจารย์ใหญ่ ศาสตราจารย์ ดร.อารี สันหนวี (พ.ศ.2521-2527)

1. สร้างอาคาร 3 ชั้น หลังที่ 4 ทดแทนอาคารเรียนชั้นเดียว ซึ่งทรุดโทรมใช้การไม่ได้ อาคารหลังนี้ชั้นล่างเป็นห้องสมุดและห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ อาคารหลังนี้ได้งบประมาณไม่เพียงพอสมาคมผู้ปกครองฯ ได้ช่วยอีกส่วนหนึ่ง

2. สร้างอาคารเรียนหลังที่ 5 เป็นอาคาร 4 ชั้น ชั้นที่ 4 เป็นที่พักอาศัยของอาจารย์ ชั้นล่างเป็นใต้ถุนโล่ง ใช้เป็นที่รับประทานอาหารกลางวันของนักเรียนชั้นประถมต้น ชั้นที่ 2,3 เป็นห้องเรียน ใช้เงินสมาคมฯ ในการก่อสร้างทั้งหมด ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นผู้วางศิลาฤกษ์

3. ปรับปรุงโรงครัวซึ่งใช้มา 20 กว่าปี

4. ซ่อมโรงพลศึกษา ห้องอาหารอาจารย์และห้องน้ำ ห้องส้วมทั้งโรงเรียน ทั้งนี้ด้วยความร่วมมือของสมาคมผู้ปกครองและครูฯ

5. เปลี่ยนระบบไฟฟ้าของตึก 1 ทั้งหมด เพราะหมดอายุการใช้งาน

6. ปรับปรุงพื้นรอบบริเวณโรงเรียน เพื่อความสวยงามและป้องกันน้ำท่วมด้วย

อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญยืน เสริมศักดิ์สกุล (พ.ศ.2527 จนถึงปัจจุบัน)

1. ปรับปรุงห้องพยาบาล เพิ่มเตียงเป็น 2 ชั้น

2. ทำห้องเรียนภาษาอังกฤษ (sound lab)

3. ขยายใต้ถุนตึก 5 ให้กว้างออกไป

4. ขยายห้องอาหารให้เพียงพอกับจำนวนอาจารย์และนักเรียนที่เพิ่มขึ้น

5. สร้างอาคารเรียนรวม 30 ปี (3 ชั้นครึ่ง) เพื่อเป็นอนุสรณ์ในโอกาสที่โรงเรียนก่อตั้งมา 30 ปี เพื่อใช้เป็นอาคารเรียนวิชางานบ้านงานประดิษฐ์ มีห้องเรียนคอมพิวเตอร์ ห้องประชุมใหญ่ ห้องพัก

นิสิตฝึกสอน ฝึกงาน ชั้นล่างเป็นใต้ถุนโล่ง ใช้เป็นที่ประชุมนักเรียนทั้งโรงเรียน จุได้พันกว่าคน โดย
ใช้เงินของสมาคมฯ ทั้งสิ้น

6. ปรับปรุงโรงพลศึกษา เพื่อให้การถ่ายเทอากาศดีขึ้น ทำพื้นใหม่ทั้งหมด

7. ปรับปรุงห้องวิชาการให้ใช้เป็นที่ประชุมทำผลการสอน

ปัจจุบันมีนักเรียน 1,475 คน ครูอาจารย์ 80 คน 28 ห้องเรียน จากเด็กเล็กถึงชั้นประถมปี

ที่ 6

โรงเรียนประถมสาธิตฯ สังกัดภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

บทบาทของโรงเรียนประถมสาธิตฯ ในการฝึกหัดครู

ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล มีจุดมุ่งหมายที่จะให้โรงเรียนเป็นแหล่งศึกษาของนักเรียน
ครู และนักศึกษา ดังจะเห็นได้จากการที่จัดทำห้องสังเกต (Observation Room) ติดกับห้องเรียนเกือบ
ทุกห้อง

ปัจจุบันนี้นิสิตปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยก็มาฝึกสอน และมาสังเกตการสอนในวิชาประสพ-
การณ์ วิชาชีพ 1,2,3 ในปีที่ 1,2 และ 3 ตามลำดับ

นอกจากนี้อาจารย์ของโรงเรียนประถมสาธิตฯ ก็มี部分是อาจารย์สอนวิชาวิธีสอนวิชา
ต่าง ๆ ระดับประถมศึกษาและก่อนวัยเรียนให้แก่ นิสิต

งานนิเทศและวิจัย

1. การฝึกงานของนิสิตจากมหาวิทยาลัย ในวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู นิสิตปีที่ 1 และปี
ที่ 2 โดยให้ความดูแลและแนะนำนิสิตที่มาฝึกงาน สังเกตธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก การช่วยเหลือ
การทำงานในชั้นเรียน

2. การฝึกสอน โดยการนิเทศนิสิตชั้นปีที่ 4 ให้เป็นครูที่มีความสามารถในการสอน รับผิดชอบ
ต่ออาชีพครู มีความประพฤติดี มีบุคลิกภาพเหมาะสมที่จะเป็นครู และมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลที่
เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเป็นอย่างดี

3. นิเทศอาจารย์ใหญ่ ให้อำนาจกับบทบาทของอาจารย์โรงเรียนประถมสาธิตฯ บทบาทต่อนักเรียน
ต่อผู้ปกครอง และต่อเพื่อนร่วมงาน

4. งานด้านวิจัย โดยการให้การสนับสนุนในการทำวิจัยของอาจารย์ และให้ความร่วมมือ
กับนิสิต ค้นคว้าและวิจัย

5. งานด้านโครงการพิเศษ โครงการแก้ไขข้อบกพร่องทางการพูด และร่วมมือกับมูลนิธิ
ปัญญาเลิศ ในโครงการส่งเสริมเด็กปัญญาเลิศ โครงการจัดตั้งศูนย์การอ่านร่วมกับฝ่ายวิชาการของ
โรงเรียน

6. เรื่องการทดลองการเรียนการสอน

- ทดลองวิธีสอนภาษาไทย
- ทดลองวิธีสอนคณิตศาสตร์แผนใหม่

- ทดลองวิธีสอนวิทยาศาสตร์แบบสืบสวน สอบสวน
- ทดลองวิธีสอนภาษาอังกฤษ ฯลฯ

ความดีและเกียรติประวัติ

1. โรงเรียนได้รับพระราชทานรางวัลโรงเรียนประถมดีเด่น ถึง 2 ครั้ง คือ ใน พ.ศ.2526 และ 2527
2. นำนักเรียนไปแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยตามคำเชิญจากรัฐบาลประเทศบุรุนดี เมื่อ พ.ศ.2528
3. นำนักเรียนไปแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย ตามคำเชิญจากสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อ พ.ศ.2529

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

นับเป็นศิริมงคลสูงส่งที่โรงเรียนได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์อาคารเรียนรวม 30 ปี เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ.2529 ตามคำกราบบังคมทูลขอของโรงเรียน และทรงรับเป็นองค์อุปถัมภ์สมาคมผู้ปกครองและครู ประถมสาธิตต่อจากสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7

สรุปผลงานของ ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล

ผลงานอันมากมายเป็นล้นพ้นสุดจะพรรณนา ผลความเจริญของโรงเรียนทั้งหลายทั้งมวลในเรื่องการก่อสร้าง การพัฒนาบุคลากร การเรียน การสอน ตามความมุ่งหมายของ ฯพณฯ ที่จะให้ โรงเรียนประถมสาธิตฯ เป็นตัวอย่างของโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในระดับที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในด้านการศึกษา ทำให้เป็นที่สนใจของนักการศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้มาศึกษาและเยี่ยมชมกิจการของโรงเรียนเป็นจำนวนมาก ผู้ปกครองสนใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษา ทั้งนี้ก็มาจากการวางรากฐานและการเห็นการณ์ไกลของ ฯพณฯ นับแต่การวางแผนผัง การดำเนินการก่อสร้าง จนปัจจุบันนี้ ฯพณฯ ยังมีความผูกพันและให้กำลังใจแก่ทางโรงเรียนตลอดมา ให้เกียรติมาเป็นประธานงานประจำปีของโรงเรียนทุกปี พร้อมมอบเกียรติบัตรให้นักเรียนที่เรียนดี ประพฤติดี มาชมการแสดงโขนของนักเรียนทุกปี นอกจากนี้ยังกรุณามอบบทความและคำประพันธ์ที่มีประโยชน์เป็นอย่างมากให้ลงพิมพ์ในหนังสือโรงเรียนตลอดมาอย่างสม่ำเสมอ เช่น

อันว่าห่วงใดใดในสงสาร

จะเปรียบปานห่วงลูกหาไม่

แต่ถึงห่วงถึงรักสักปานใด

ก็วางใจให้อยู่กับครูเอย

พ่อแม่รักลูกแม่น

ดวงตา

ยังส่งลูกเข้ามา

มอบให้

ของเราสิรักษา

ดีสุด ไฉนเอย

ของที่รับฝากไว้

จะต้องทวงคืน

การสร้างรูปปั้น 3 อาจารย์

โดย : รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระยะที่ผ่านมาตั้งแต่เป็นโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร วิทยาลัยวิชาการศึกษา จนได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 29 มิถุนายน 2517 นั้น มี 4 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ราชบัณฑิต และศาสตราจารย์ ดร.สุจิตใจ เหล่าสุนทร

ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ท่านเป็นผู้ริเริ่มตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ที่ถนนประสานมิตร อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร หลังจากที่เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 8 เมื่อปี พ.ศ.2498 ก่อนที่รัชกาลที่ 8 จะเสด็จสวรรคต ท่านได้รับสนองพระราชดำริเรื่องความสำคัญของการศึกษา โดยเฉพาะการฝึกหัดครู จะต้องดำเนินการจัดการฝึกหัดครูชั้นดี อย่างเช่นที่ดำเนินการในประเทศอังกฤษ ท่านจึงได้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินในบริเวณปัจจุบันนี้ ดำเนินการวางแผนผังและดำเนินการก่อสร้างอาคาร และได้เปิดโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ขึ้นเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2492 ท่านรับเป็นประธานกรรมการโรงเรียน และเมื่อมีการยกฐานะโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงเป็น วิทยาลัยวิชาการศึกษา ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ.2497 ท่านก็รักษาการอธิการ ท่านแรก นับว่าท่านเป็นผู้ก่อกำเนิดให้เกิดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเมื่อท่านดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ท่านก็เป็นประธานสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษา สมควรที่ชาวศรีนครินทรวิโรฒจะได้แสดงความกตัญญูรู้คุณท่าน ผมในฐานะคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ และนายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ตัดสินใจที่จะขออนุญาตปั้นรูปครึ่งตัวของท่านเพื่อไว้ในห้องประวัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ท่านเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เป็นท่านแรก ท่านได้ทุ่มเทเวลาอยู่พักในบ้านผู้อำนวยการที่อยู่หลังหอนอน 1 ซึ่งเป็นโรงพลศึกษาขณะนี้ ท่านได้ดูแลนักเรียนกินนอน หอพักตึก 1 และตึก 2 อย่างใกล้ชิด ทั้งสอนทั้งอบรม ส่งเสริมการกีฬาฝึกระเบียบวินัย นักเรียน 5 รุ่นแรกซึ่งมีอยู่ 168 คน ตลอดเวลา 5 ปี นักเรียนกลุ่มนี้เรียกขานตัวเองว่า แสนแสน 168 แสนแสน 168 ได้ก่อตั้งมูลนิธิหลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิขึ้นแล้ว สำนักงานตั้งอยู่ที่เดียวกับสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้น 3 ตึก 3 ผมเห็นว่าสมควรจะสร้างรูปปั้นครึ่งตัวของท่าน ตั้งไว้ในห้องประวัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เช่นกัน

ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ราชบัณฑิต ท่านได้เริ่มดำเนินการยกฐานะโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง เป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ดำเนินการให้มีการออกพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ.2497 นับเป็นผู้บุกเบิกยกฐานะวิชาครูให้เปิดสอนได้ถึงปริญญาตรี โท เอก เป็นศักราชใหม่ของวิชาชีพครูในประเทศไทย เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ซึ่งจดทะเบียนเมื่อ 30

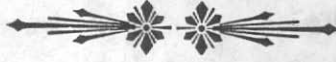
สิงหาคม 2498 และเป็นนายกสมาคมคนแรก พระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา 2497 นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2497 วันที่ 16 กันยายน นั้น เราได้ถือเป็นวันสำคัญหลายโอกาส วันนีตรงกับวันเกิดของ ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ด้วย เราจึงถือเอาวันที่ 16 กันยายน เป็นวันสถาปนาคณะศึกษาศาสตร์ และเป็นวันสาโรช บัวศรี ด้วย สำหรับศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี นั้น บรรดาศิษย์ได้ร่วมกันก่อตั้งมูลนิธิสาโรช-ศิริ บัวศรี ไว้แล้ว และยังมีกองทุน สาโรช-ศิริ บัวศรี แล้วด้วย เดือนกันยายน วันที่ 16 ทุกปี จะมีการจัดงานวันสาโรช บัวศรี ครั้งที่ 1 จัด พ.ศ.2527 มี ดร.ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ เป็นประธาน พ.ศ.2528 มี บรรจง ชูสกุลชาติ เป็นประธาน พ.ศ.2529 มี ชม ภูมิภาค เป็นประธาน พ.ศ.2530 มี พะนอม แก้วกำเนิด เป็นประธาน พ.ศ.2531 มี สมชัย วุฑฒิปริษา เป็นประธาน ในครั้งนี้เป็นครั้งที่ 5 ได้ดำเนินการสร้างรูปปั้นครึ่งตัวของศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี เรียบร้อยแล้ว และตั้งไว้ในห้อง ศาสตราจารย์สาโรช บัวศรี สำนักหอสมุดกลาง ครั้งที่ 6 พ.ศ.2522 มี ดร.ชาติร เมืองนาโพธิ์ เป็นประธาน ครั้งที่ 7 พ.ศ.2533 มี บรรจง ชูสกุลชาติ เป็นประธาน ครั้งที่ 8 จะจัดในปี 2534 ที่ประชุมมอบให้ ประจวบ แสงอินทร์ เป็นประธาน

ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เหล่าสุนทร เป็นผู้ดำเนินการให้มีการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ท่านเริ่มงานตั้งแต่เข้ารับตำแหน่งอธิการวิทยาลัย วิชาการศึกษา ต่อจากศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี เมื่อ พ.ศ.2512 ผู้เขียนได้ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างใกล้ชิดกับท่าน ตั้งแต่พิมพ์เอกสารปกขาวแจกจ่าย และดำเนินการขอนำายกองค์การนิสิตทุกวิทยาเขตเข้าพบหัวหน้าคณะปฏิวัติ เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2515 และได้มีการประกาศพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2517 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2517 จึงถือเอาวันที่ 29 มิถุนายน เป็นวันยกฐานะวิทยาลัย วิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และยังได้ถือเอาวันที่ 29 มิถุนายน เป็นวันศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เหล่าสุนทร ด้วย

ผู้เขียนเห็นว่าสมควรสร้างรูปปั้นครึ่งตัวของทั้ง 3 อาจารย์ คือ ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เหล่าสุนทร ขณะนี้ได้ร่วมกับแสนแสบ 168 สะสมทุน เรียกว่า กองทุนสร้างรูปปั้น 3 อาจารย์ เป็นบัญชีเงินฝากไว้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บัญชีเลขที่ 1916 จะต้องพยายามรวบรวมเงินต่อไปคงต้องใช้เงินสร้างรูปปั้น 3 อาจารย์ อย่างต่ำก็สามแสนบาท

จึงขอเชิญชวนชาวศรีนครินทรวิโรฒ บริจาคสมทบกองทุนสร้างรูปปั้น 3 อาจารย์ด้วย บริจาคส่งมาที่ รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค คณะศึกษาศาสตร์ นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มคอ ประสานมิตร

ชีวประวัติของ ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล

ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นบุตรเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี (หม่อมราชวงศ์เปีย มาลากุล) อดีตเสนาบดีกระทรวงธรรมการและท่านผู้หญิงเสงี่ยม พระเสด็จสุเรนทราธิบดี เกิดเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ.2446 ณ บ้านถนนอัษฎางค์ กรุงเทพมหานคร สมรสกับนางสาวดุขฎิไกรฤกษ์ (ปัจจุบันคือ ท่านผู้หญิงดุขฎิมาลา มาลากุล ณ อยุธยา) บุตรีเจ้าพระยามหิธร และท่านผู้หญิงกลีบ มหิธร เมื่อ พ.ศ.2474 ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล มีพี่น้องรวมทั้งสิ้น 10 คน คือ

1. หม่อมหลวง (หญิง) ปก	มาลากุล
2. หม่อมหลวง (หญิง) ป้อง	มาลากุล
3. หม่อมหลวง (หญิง) ปอง	มาลากุล
4. หม่อมหลวง (ชาย) ปีน	มาลากุล
5. หม่อมหลวง (หญิง) เปนศรี	มาลากุล
6. หม่อมหลวง (หญิง) เปี่ยมสิน	มาลากุล
7. หม่อมหลวง (ชาย) ปนศักดิ์	มาลากุล
8. หม่อมหลวง (หญิง) ปานดา	มาลากุล
9. หม่อมหลวง (ชาย) ประวัติ	มาลากุล(ต่างมารดา)
10. หม่อมหลวง(หญิง) นกน้อย	มาลากุล (ต่างมารดา)

การศึกษา

ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้เริ่มการศึกษาที่บ้าน เมื่ออายุประมาณ 4 ขวบ โดยมีครูมาสอน คือ พระยานุศาสน์พณิชยการ (แฉล้ม คุปตาลักษ) (2451) พระยาพณิชยศาสตร์วิธาน (อู่ พัฒนแพทย์) (2452) และหลวงไวทยศรี (หม่อมหลวงเชื้อ อิศรางกูร) (2453) จนอายุได้ 7 ปี จึงได้เข้าศึกษาในโรงเรียนที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (ตั้งแต่ยังเป็นโรงเรียนวัดราชบูรณะ) โดยเข้าเรียนในชั้นประถมพิเศษ เมื่อถึงปลายปีสามารถสอบไล่ได้ และเลื่อนไปเรียนชั้นมัธยมปีที่ 1 ท่านเรียนอยู่ที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยจนสอบไล่ได้ชั้นมัธยมปีที่ 3 เมื่อ พ.ศ.2456 ขณะที่มีอายุได้ 10 ปี

พ.ศ.2457 บิดาได้นำเข้าถวายตัวต่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้ย้ายไปเข้าเรียนที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง (ปัจจุบันคือ โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย) โดยเรียนเข้าชั้นมัธยมปีที่ 3 อีก 1 ปี ผลการเรียนที่นี้ปรากฏว่ามีความสนใจในวิชาเลขคณิต และวิชาภาษาอังกฤษมาก โดยเฉพาะวิชาเลขคณิต สอบได้ 100 เปอร์เซนต์ เสมอ และได้รับรางวัลอยู่เป็นประจำ ในด้านกีฬาที่มีความสนใจ ได้เป็นนักฟุตบอลในการแข่งขันระหว่างชั้น

พ.ศ.2458 ขณะที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมปีที่ 4 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้จัดระบบนักเรียนมหาดเล็กรับใช้ชั้น และ ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้เป็นนักเรียนมหาดเล็กรับใช้รุ่นแรกได้รับเงินเดือน เดือนละ 20 บาท (เมื่อ พ.ศ.2459) จึงต้องไปปฏิบัติงานมหาดเล็กในพระบรมมหาราชวัง ไม่ได้เรียนที่โรงเรียนอีก แต่ปลายปีนั้นยังคงมาสอบไล่และสามารถสอบผ่านชั้นมัธยมปีที่ 5 เลื่อนไปเรียนชั้นมัธยมปีที่ 6 นับตั้งแต่นั้นท่านไม่ได้มาไม่ได้มาเรียนหรือมาสอบที่โรงเรียนอีกเลย จึงเป็นการจบการศึกษาในโรงเรียนในประเทศไทยแต่เพียงเท่านั้น อย่างไรก็ตามท่านก็ได้ศึกษาเล่าเรียนด้วยตนเองเรื่อยมา ตลอดเวลาที่เป็นนักเรียนมหาดเล็กรับใช้อยู่ประมาณ 6 ปีเศษ นอกจากนั้นยังได้เป็นนักเรียนเสือป่าตลอดมาอีกด้วย

พ.ศ.2464 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ได้รับทุนของกระทรวงธรรมการ เดินทางไปศึกษาวิชาโบราณคดีวันออก (สันสกฤต) ณ ประเทศอังกฤษ ตอนแรกได้ไปอยู่กับครอบครัวของ Mr. Marshall ที่เมือง Brighton เพื่อฝึกฝนด้านภาษาและประเพณีเป็นเวลาประมาณปีเศษ ต่อจากนั้นจึง

ได้เข้าศึกษา ณ School of Oriental Studies มหาวิทยาลัยลอนดอน และได้เริ่มเรียนภาษาสันสกฤตเป็นครั้งแรกที่นี่

พ.ศ.2467 เมื่อสอบไล่ได้ชั้นปีที่ 1 ที่มหาวิทยาลัยลอนดอนแล้ว ท่านได้สอบเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด และศึกษาอยู่เป็นเวลา 4 ปี โดยเลือกภาษาสันสกฤตเป็นวิชาเอก ภาษาบาลีเป็นวิชาโท ได้รับปริญญาตรี เกียรตินิยมทางภาษาสันสกฤต (B.A.Honours) เมื่อ พ.ศ.2471 และในระหว่างที่เป็นนักศึกษาเคยเข้าแข่งขันกีฬา คือ เทนนิส ฟุตบอล และฮอกกี้

พ.ศ.2472 ๗พณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้ศึกษาต่อทางวิชาครูที่มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดเพิ่มเติมอีก 1 ปี แต่ในปลายปีนั้น หลังจากผ่านการสอบสอนและสอบข้อเขียนบางวิชา ท่านเกิดล้มป่วยลงเนื่องจากตรากตรำมาก เพราะการไปฝึกสอนนั้นต้องออกจากที่พักแต่เช้าตรู่เพื่อขึ้นรถ และต้องเดินต่อไปอีกไกล ระยะที่ต้องไปฝึกสอนนั้นเป็นฤดูหนาว ด้วยอากาศหนาวจัดทำให้ร่างกายทนไม่ไหว จึงต้องเดินทางไปรักษาตัวที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์เป็นเวลาประมาณปีครึ่ง ในระหว่างนั้นได้ศึกษาภาษาเยอรมันบ้าง

พ.ศ.2474 ในระหว่างที่พักรักษาตัวอยู่ที่สวิตเซอร์แลนด์นี้เอง มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดได้พิจารณามอบปริญญาโททางอักษรศาสตร์ (M.A.) ให้ และเมื่อได้รับปริญญาโทแล้วก็เดินทางกลับประเทศในปีนี้

ระหว่างที่ศึกษาอยู่ที่ประเทศอังกฤษ ๗พณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้มีกิจกรรมที่สำคัญๆ คือ

1. ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการของสมาคมศิษย์ไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ (สมาคมคนไทยในอังกฤษ) หลายสมัย
2. ได้รับเลือกให้เป็นผู้ช่วยบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ "สามัคคีสาร" ของสมาคมศิษย์ไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ระหว่างปี พ.ศ.2469-2470
3. ได้รับเลือกจากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดให้เป็นผู้แทนไทย เข้าร่วมประชุมสมาคมสันนิบาตนานาชาติของมหาวิทยาลัย เรื่อง International Understanding ในปี พ.ศ.2467
4. ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนไทยเข้าร่วมเรื่อง Adult Education ณ มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ในปี พ.ศ.2472
5. พ.ศ.2474 เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ก่อนเดินทางกลับประเทศไทย รัฐบาลไทยได้ส่งให้ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ Temporary Colaborator ของสันนิบาตชาติ (League of Nations) ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เป็นเวลาประมาณ 1 เดือน

เมื่อกลับประเทศไทยแล้ว พ.ศ.2498-2499 ๗พณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้เข้าศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (รุ่นแรก) นับเป็นการศึกษาพิเศษหลังจากจบการศึกษาจากต่างประเทศ

นอกจากจะมีความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวางแล้ว ๗พณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ยังมีความรู้ที่นายกองอย่างยิ่งในทางวิชาคณิตศาสตร์ คือ ท่านเป็นนักคณิตศาสตร์ระดับโลกที่ชาว

ไทยไม่ค่อยทราบเท่าใดนัก ถึงแม้ท่านจะไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนมาทางด้านนี้โดยตรง ท่านชอบวิชาเลขคณิตมาตั้งแต่เยาว์วัย สอบได้คะแนนเต็มเสมอ ท่านมีความรู้สึกที่ว่าวิชาคณิตศาสตร์เป็นสิ่งมหัศจรรย์ เย้ายวนชวนใจ และเป็นความมหรรษาในชีวิต การแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ได้เป็นความสนุกสนานในชีวิตของท่าน

ปัญหาทางคณิตศาสตร์ปัญหาแรกของท่าน เกิดขึ้นเมื่อสมัยที่ท่านยังเป็นเด็กเล็กจำความไม่ได้ มารดาของท่านได้เล่าให้ฟังภายหลังว่า คราวหนึ่งมารดาได้ใช้ท่านไปหยิบพลูจิบแล้วประมาณ 50-60 จิบ มาจำนวนครึ่งหนึ่ง ซึ่งตอนนั้นท่านยังนับจำนวนไม่เป็นแต่ท่านได้ใช้มือทั้งสองข้างจับพลูข้างละจิบออกมาวางแยกเป็น 2 กอง อย่างช้า ทีละจิบ ๆ พร้อมกัน จนในที่สุดก็สามารถแบ่งพลูออกเป็นสองกองเท่า ๆ กันได้สำเร็จ สามารถแบ่งครึ่งพลูจิบได้

ปัญหาคณิตศาสตร์ที่เป็นแรงผลักดันส่วนหนึ่งที่ทำให้ ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เกิดความสนใจในการค้นคว้าทางคณิตศาสตร์ คือ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ท่านไปค้นคว้าวันที่พระนเรศวรมหาราชทรงชนช้างกับพระมหาอุปราชาในวันอะไร (อาทิตย์เสาร์) ตอนนั้นท่านอายุได้ 16 ปีท่านนั้น จึงเข้าไปกราบบังคมทูล พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ตรัสว่า “ฉันรู้แล้วว่าวันนั้นเป็นวันอะไร” เท่ากับว่าทรงทดลองปัญญาหรือทรงแกล้งใช้เล่น ๆ นั้นเอง จนกระทั่งท่านได้ไปต่างประเทศ คราวหนึ่งได้พบโจทย์เลขว่าวันที่เท่ากัน เดือนนี้ ปีนั้น จะเป็นวันอะไร ท่านได้คำนวณไปตามหลักเกณฑ์และได้คำตอบไม่ยากนัก จึงลองคิดทำเป็นสูตรสำเร็จรูป วันหนึ่งในราว พ.ศ.2470 เมื่อรับประทานอาหารเย็นที่บ้านพักในมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดราว ๆ 4 ทุ่มก็เริ่มคิดจนรุ่งสว่างก็สำเร็จเป็นปฏิทินล้านปี และต่อมาท่านยังได้คิดค้นทำแผ่นผังเลื่อน (Slide rules) หาวันเดือน ปี สำหรับผู้ไม่ต้องการคิดเลข และสร้างถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน เมื่อปี พ.ศ.2514 ด้วย

การทำงาน

เมื่อ ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล สำเร็จการศึกษา เดินทางกลับประเทศไทยแล้ว ได้ปฏิบัติงานทางด้านการศึกษาโดยตลอด นอกจากจะเป็นกำลังสำคัญในด้านการศึกษาของประเทศไทยแล้ว ยังมีบทบาทในด้านการศึกษาระหว่างชาติอีกด้วย

พ.ศ.2474 เข้ารับราชการในกรมวิชาการ¹ (ขณะนั้นใช้ชื่อว่ากรมวิชาการ) กระทรวงศึกษาธิการ ในตำแหน่งอาจารย์ประจำกรมวิชาการ มีหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจแบบเรียน ตามเสด็จเสนาบดี กระทรวงฯ ไปตรวจโรงเรียนตามหัวเมืองต่าง ๆ และงานเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เช่น สอนภาษาไทยให้แก่สวามี สัตยานันท์บุรี เมื่อครั้งที่มาประเทศไทย ฯลฯ และในปลายปีนั้นได้รับพระราชทานยศเป็นรองอำมาตย์เอก

¹ กรมวิชาการในครั้งนั้นคือ กรมอาชีวศึกษา ที่มีงานฝ่ายวิชาการของกรมสามัญศึกษารวมอยู่ด้วย ยังมิได้มีหน้าที่เหมือนกรมวิชาการในปัจจุบัน

พ.ศ.2475 ย้ายไปเป็นอาจารย์ใหญ่ในคณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้รับมอบหมายให้สอนวิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์ในคณะอักษรศาสตร์ สอนวิชาภาษาอังกฤษ ในคณะวิทยาศาสตร์ และสอนวิชาภาษาไทย ในคณะรัฐศาสตร์

พ.ศ.2477 ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกฝึกหัดครูมัธยมคณะอักษรศาสตร์ (คือคณะครุศาสตร์ในปัจจุบัน) พร้อมกันนี้ได้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมหอวัง (ซึ่งตั้งเมื่อ พ.ศ.2473) เป็นโรงเรียนสาธิตของแผนกฝึกหัดครูมัธยม คณะอักษรศาสตร์ คือ ได้เริ่มจัดให้มีการฝึกสอนและฝึกงานตามโรงเรียนต่าง ๆ ตลอดหนึ่งภาคเรียน (ภาคกลาง) ขึ้น ส่วนงานสำคัญในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนมัธยมหอวัง คือ ได้จัดให้มีวิชาหัตถกรรมขึ้นเป็นครั้งแรก โดยจัดตั้งโรงงานหัตถกรรมขึ้นในโรงเรียน

พ.ศ.2480 ได้รับมอบหมายให้จัดตั้งโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย³ ท่านได้เริ่มงานขึ้นนี้ด้วยตนเองทุกอย่าง เช่น การออกแบบแปลน ควบคุมการก่อสร้างอาคารเรียน เป็นต้น และได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการคนแรกของโรงเรียนนี้ ตลอดระยะ 4 ปีแรกที่เปิดดำเนินการสอน งานสำคัญที่นี้คือ ได้วางระเบียบสหศึกษาขึ้น และคิดแบบตารางสอนถาวรขึ้นใช้เป็นครั้งแรก ซึ่งได้ใช้กันต่อมาจนกระทั่งปัจจุบัน ในปีต่อ ๆ มา ๆ พบว่า หม่อมหลวงปิ่น มาลากุลยังได้ดำเนินการจัดให้มีสาขาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาคขึ้นในจังหวัดต่าง ๆ คือ เชียงใหม่ เพชรบูรณ์ ฉะเชิงเทรา อุดรธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา และราชบุรี นอกจากนั้นยังได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการให้เตรียมจัดตั้งมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคขึ้นที่เชียงใหม่ สงขลา และอุบลราชธานี แต่บังเอิญเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ขึ้นเสียก่อน โครงการจึงต้องระงับไป

พ.ศ.2485 ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสามัญศึกษา (เดิม) และอยู่ในตำแหน่งนี้ตลอดสมัยสงคราม (18 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2485-10 กันยายน พ.ศ.2489) งานสำคัญในระหว่างดำรงตำแหน่งนี้คือ

1. ผดุงฐานะครู ทั้งครูโรงเรียนประชาบาล และครูโรงเรียนรัฐบาล โดยการปรับอัตราเงินเดือนใหม่หมด แก่กฎหมายให้ครู ป.ป. เป็นชั้นตรีได้ยกฐานะครูใหญ่เป็นชั้นเอกหลายคน เป็นชั้นโท น้อย
2. เริ่มวิธีสนับสนุนโรงเรียนราษฎร์ โดยการเพิ่มเงินอุดหนุนให้มากขึ้น
3. เริ่มปรับปรุงการสอนภาษาไทยในชั้นเตรียมประถม
4. เปิดโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นครบทุกจังหวัด
5. ซื้อที่ดินที่ถนนประสานมิตร เพื่อเตรียมตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูแบบมาตรฐานขึ้น

² เรียกกันทั่วไปว่า ป.ม.จุฬา

³ เมื่อ พ.ศ.2479 รัฐบาลได้เปลี่ยนแผนการศึกษาแห่งชาติให้ไปเข้าชั้นเตรียมอุดมตามสาย เช่น เตรียมธรรมศาสตร์ เตรียมแพทย์ เตรียมนายร้อย ก็เรียนเพื่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และโรงเรียนนายทหาร เป็นต้น สำหรับเตรียมอุดม เพื่อให้เข้าศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในระหว่างนี้ยังดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาอยู่ด้วยอีกตำแหน่งหนึ่ง จนกระทั่งถึง พ.ศ.2487 จึงพ้นจากตำแหน่งนี้มาดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสามัญศึกษาแต่เพียงตำแหน่งเดียว

พ.ศ.2489 ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และได้ดำรงตำแหน่งนี้เป็นเวลานานถึง 11 ปีเศษ (พ.ศ.2489-2500) ซึ่งเป็นระยะที่ประเทศไทยได้ปรับปรุงการศึกษาอย่างมากที่สุด งานสำคัญในระหว่างนี้คือ

1. จัดตั้งแผนกฝึกหัดครูมัธยมขึ้นที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ในปี 2490 ซึ่งต่อมาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน (ปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน)

2. จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงขึ้นที่ถนนประสานมิตร ในปี พ.ศ.2492 ซึ่งต่อมาโรงเรียนนี้ได้เลื่อนฐานะเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ในปี พ.ศ.2496 (คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปัจจุบัน) และ ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้รับมอบหมายให้รักษาการในตำแหน่งอธิการคนแรก ระหว่างปี 2497-2499

3. ร่างแผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2494 ทั้งฉบับ

4. จัดตั้งกรมวิชาการขึ้นใน พ.ศ.2495 และได้รับมอบหมายให้รักษาในตำแหน่งอธิบดีคนแรกของกรมนี้ในระยะ 2 ปีแรก

5. จัดตั้งโรงเรียนสาธิตปทุมวัน เมื่อ พ.ศ.2496

6. จัดตั้งกรมการฝึกหัดครู เมื่อ พ.ศ.2497 และรักษาการอธิบดีกรมการฝึกหัดครู

7. จัดตั้งโรงเรียนประถมสาธิต ประสานมิตร พ.ศ.2498

8. จัดการสัมมนาครั้งแรกในประเทศไทย คือ เรื่องการศึกษาประชาบาล

หลังจากการปฏิวัติ พ.ศ.2500 ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม (จนถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2501 กระทรวงวัฒนธรรมได้ยุบมารวมกับกระทรวงศึกษาธิการ) ท่านเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอยู่ 4 สมัย เป็นเวลา 11 ปีครึ่ง คือ

สมัยที่ 1 ดำรงตำแหน่งในคณะรัฐบาลชุด นายพจน์ สารสิน พ.ศ.2500-2501

สมัยที่ 2 ดำรงตำแหน่งในคณะรัฐบาลชุด พลโทถนอม กิตติขจร พ.ศ.2501-2502

สมัยที่ 3 ดำรงตำแหน่งในคณะรัฐบาลชุด จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ.2502-2506

สมัยที่ 4 ดำรงตำแหน่งในคณะรัฐบาลชุดจอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ.2506-2512

ในระยะนี้งานสำคัญคือ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2502 ได้ดำเนินการเรื่องโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค แบ่งภาคการศึกษาเป็น 12 ภาค โครงการนี้มีผลสำคัญ 2 เรื่อง คือ

1. เกิดโรงเรียนมัธยมแบบประสมแห่งแรกขึ้นที่จังหวัดนครราชสีมา

2. เกิดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ.2508 ขณะที่ยังดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้รับแต่งตั้งให้เป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากรด้วย และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง

รัฐมนตรีใน พ.ศ.2512 ก็ยังคงเป็นอธิการบดีจนถึง พ.ศ.2514 จึงได้ลาออก งานสำคัญในตำแหน่งอธิการบดี มหาวิทยาลัยศิลปากร คือ การจัดตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตนครปฐม บริเวณพระราชวังสนามจันทร์ และเปิดสอนวิชาซึ่งไม่ใช่ศิลปะเพื่อให้เป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์

ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร ในบริเวณพระราชวังสนามจันทร์ ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้คิดสร้าง ห้องสมุดเก็บเสียง ขึ้น มีวัตถุประสงค์คือ รวบรวมเสียงต่าง ๆ ไว้เพื่อการค้นคว้าวิจัย และเพื่อเป็นอุปกรณ์การเรียน ไว้เพื่อการค้นคว้าวิจัย และเพื่อเป็นอุปกรณ์การเรียน เสียงที่รวบรวมไว้ได้แก่ พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท ประกาศต่าง ๆ เพลงนานาชาติ คำปราศรัยของบุคคลสำคัญ ตัวอย่างเสียงภาษาต่าง ๆ เรื่องราวสำคัญต่าง ๆ วิธีการรวบรวมใช้วิธีบันทึกลงแถบบันทึกเสียงเก็บรวบรวมไว้ที่ศูนย์ ที่คณะอักษรศาสตร์ เมื่อจะฟังเกี่ยวกับเรื่องราวใดก็หมุนฟังได้จากแท่นซึ่งมีเลขรหัสมีแท่นทั้งหมดรวม 50 แท่น ผู้ฟังสามารถกดปุ่มเรียกฟังเสียงที่ต้องการได้จากห้องฟังเสียง นอกจากนี้ยังสามารถถ่ายทอดมายังกรุงเทพฯ ได้อีกด้วย ปัจจุบันมีสถานีรับในกรุงเทพฯ 3 จุด คือ ที่ศูนย์โทรคมนาคม ถนนวิสุทธิกษัตริย์ และในพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน อีก 2 จุด

ส่วนหนึ่งของห้องสมุดเก็บเสียง คือ ปฏิทินเสียง ซึ่งเป็นผลมาจากปฏิทินล้านปีนั้น ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้วางแผนสร้างขึ้นจนสำเร็จได้ผลอย่างงาม วิธีการก็คือ เมื่อต้องการจะทราบวันเดือนปี ก็กดปุ่มว่าปฏิทินเสียง ซึ่งจะมีเสียงออกมาอธิบายความเบื้องต้นว่าผู้ฟัง หรือผู้ต้องการทราบนั้นจะต้องทำอะไรบ้าง จากนั้นจะมีเสียงขอให้คิดเลขในใจ (หลับตาคิดหรืออยู่ในที่มืด ฟังแต่เสียงก็คิดได้ ถ้าจะให้แม่นยำก็เอาเศษกระดาษมาคิดตามไป) เป็นชั้น ๆ จำนวน 10 ชั้น ชั้นสุดท้ายจะบอกได้ตามความประสงค์ของผู้ถาม โครงการปฏิทินเสียงนี้ได้ขยายออกเป็นคลื่นวิทยุ ด้วยความร่วมมือของศูนย์โทรคมนาคมของกระทรวงมหาดไทย อนุญาตให้ใช้ช่อง 7 ติดต่อตรงมากรุงเทพฯ และมีโครงการจะติดต่อไปยังจังหวัดนครราชสีมา พอจะขยายไปนครราชสีมา ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ก็ลาออกจากมหาวิทยาลัยศิลปากรเสียก่อน และยังมีผู้ใดจะทำต่อ

พ.ศ.2510 ได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะกรรมการดำเนินการจัดงานฉลองวันพระบรมราชสมภพครบ 200 ปี ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

พ.ศ.2512 หลังจากที่พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ.2515 ได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตั้งแต่ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้รับแต่งตั้งให้เป็นราชบัณฑิต ดำรงตำแหน่งประธานสำนักศิลปกรรมราชบัณฑิตยสถาน โดยเป็นราชบัณฑิตรุ่นแรก ประเภทวรรณศิลป์ สาขาวรรณคดีและภาษาศาสตร์

ในด้านการศึกษาระหว่างชาติ ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล มีผลงานจำนวนมากเช่นกัน คือ

เป็นประธานกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วย UNESCO

เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปประชุม UNESCO และการประชุมระหว่างชาติว่าด้วยการ

ศึกษาอื่น ๆ เช่น การสัมมนาเรื่อง Rural Adult Education การประชุม Internation Bureau of Education ฯลฯ รวมทั้งสิ้น 47 ครั้ง ต้องเดินทางไปประเทศต่าง ๆ รวม 19 ประเทศ คือ อังกฤษ สวิตเซอร์แลนด์ ฝรั่งเศส เลบานอน อินเดีย บราซิล อุรุกวัย สเปน ลาว ปากีสถาน ญี่ปุ่น เปรโตริโก สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ แคนาดา อินโดนีเซียและอิหร่าน

ในการประชุมนานาชาติเช่นนี้ มีหลายครั้งที่ ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้รับเกียรติจากที่ประชุมให้ดำรงตำแหน่งสำคัญ หรือได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการคณะต่าง ๆ เช่น

พ.ศ.2492 ในการประชุมสมัชชาสามัญครั้งที่ 4 ของ UNESCO ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตรวจตราสาร

พ.ศ.2492 เป็นประธานการสัมมนา Rural Adult Education ที่ประเทศอินเดีย

พ.ศ.2495 ในการประชุมสมัชชาสามัญ ครั้งที่ 7 ของ UNESCO ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำคัญ ดังนี้คือ

เป็นรองประธานกรรมการโครงการ

ได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหาร

ได้รับเลือกเป็นอนุกรรมการฝ่ายการเงิน

พ.ศ.2497 เป็นรองประธานการประชุมการศึกษานานาชาติที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

พ.ศ.2497 เป็นรองประธานการประชุมใหญ่ที่ประเทศอุรุกวัย

พ.ศ.2505 เป็นรองประธานการประชุมรัฐมนตรีศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่น

พ.ศ.2508 เป็นผู้ริเริ่มในการจัดตั้งองค์การ SEAMEO (Southeast Asian Ministers of Education Organization) เนื่องจากการที่ ฯพณฯ หม่อมหลวง ปิ่น มาลากุล ได้ร่วมการประชุมขององค์การ UNESCO มาหลายครั้ง ท่านเห็นว่าประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร และมักไม่มีใครได้รับเลือกให้เป็นกรรมการบริหารขององค์การ ฉะนั้นท่านจึงได้เชิญรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการของประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งขณะนั้นมาประชุมอยู่ที่กรุงเทพฯ มาพบปะสนทนากันที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตกลงจะร่วมมือช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ นับเป็นจุดเริ่มต้นขององค์การ SEAMEO ท่านเป็นผู้จัดให้สำนักงานขององค์การนี้อยู่ในกรุงเทพฯ และให้เลขาธิการคนแรกเป็นคนไทย

ปัจจุบัน SEAMEO เป็นองค์การระหว่างรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการร่วมมือกันในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทางการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม ประเทศที่ร่วมเป็นสมาชิกมี อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม กัมพูชา และไทย นอกจากนี้ยังมีสมาชิกสมทบ (Associate members) อีกคือ ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส และนิวซีแลนด์ มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารงานคือ SEAMES (Southeast Asian Ministers of Education Secretariat) ซึ่งตั้งสำนักงานอยู่ที่อาคารตาราคาม ถนนสุขุมวิท กรุงเทพฯ

การประพันธ์

เป็นที่ทราบกันดีว่า ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล มีผลงานด้านการประพันธ์เป็นอันมาก

มีทั้งงานด้านวิชาการ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการศึกษา สารคดีท่องเที่ยว บทละคร และกวีนิพนธ์ ฯลฯ บุคคลสำคัญ ซึ่งทำให้ท่านได้รับยกย่องว่าเป็น “กวีรัตนโกสินทร์” คือ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวนั่นเอง เจือ สตะเวทิน ได้กล่าวถึงหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ว่า

“ในปฐมวัยหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นมหาดเล็กของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เคยเล่าไว้ในหนังสือรวมกวีนิพนธ์ของท่านเล่มหนึ่งว่า เคยได้รับพระมหากรุณาธิคุณทรงสอนวิชาแต่งโคลงสี่สุภาพให้ ฉะนั้นถ้าพูดอย่างธรรมดาๆ ก็ว่าหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นศิษย์สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ในทางกวีนิพนธ์นั่นเอง แต่อันที่จริงควรจะเรียกรวมได้ว่าเป็นศิษย์ทางแต่งหนังสือจะถูกต้องมากกว่า เพราะหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล แต่งหนังสือแทบทุกชนิด”

ระหว่างปี พ.ศ.2458-2464 ขณะที่ ๗พรรษา หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นนักเรียนมหาดเล็กรับใช้ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ท่านได้รับการฝึกอบรมทางการละครมากที่สุด พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มักจะโปรดให้อ่านบทละครที่ทรงพระราชนิพนธ์เสร็จใหม่ๆ ให้ฟังเป็นประจำ ในด้านการแสดงละครเคยแสดงละครพระราชนิพนธ์หลายเรื่อง ทั้งละครรำ และละครพูด ละครเรื่องสำคัญ ๆ ที่เคยแสดง เช่น เรื่องโพงพาง และหัวใจนักรบ เป็นต้น นอกจากนี้เคยได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าชุดละคร (ตัมบ์แครมโบ)⁴ หลายครั้ง ส่วนในด้านการหนังสือพิมพ์ และการแต่งบทร้อยกรองก็ได้รับการฝึกสอนในการแต่งโคลงสี่สุภาพจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโดยตรง และทรงแต่งตั้งให้อยู่ในคณะบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ “ดุสิตสมิต” ตลอดมา

๗พรรษา หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้เริ่มเขียนหนังสือเมื่ออายุได้ประมาณ 14 ปี ผลงานที่เขียนคือ งานด้านคำประพันธ์ และเมื่ออายุได้ 21 ปี ขณะที่กำลังศึกษา ณ ต่างประเทศได้เขียนเรื่องลงหนังสือพิมพ์ ส่วนเรื่องประเภทบทละครและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานั้นเริ่มเขียนเมื่อประมาณ พ.ศ.2477-2478

ในการแต่งหนังสือนั้น ๗พรรษา หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล มักจะใช้นามจริง แต่ท่านก็มีนามแฝงด้วย นามแฝงที่พบมากที่สุด คือ ป.ม. ซึ่งย่อมาจากปิ่น มาลากุล นอกจากนั้นมีนามแฝงที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คือ **ประติสมิต**

นายเข้ม หมวกเจ้า เข้ม หมายถึง ปิ่น หมวก หมายถึง มาลา เจ้าแสดงว่าเป็นราชสกุล

ประเสริฐ หมายถึง ปิ่น หรือ ยอด ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชนิพนธ์อินทวิเชียรฉันทน์ บอกรายชื่อคณะบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ดุสิตสมิต

⁴ ตัมบ์แครมโบ เป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการฝึกซ้อมตัวละครของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยพระองค์ได้ทรงพัฒนา Dumb Crambo ของอังกฤษมาเป็นละครปริศนาของไทย วิธีการเล่น คือ แบ่งผู้เล่นเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายละ 20-30 คน เรียกว่าฝ่าย ก และ ฝ่าย ข ก็ได้ ฝ่าย ก แสดงละครปริศนา คือ เลือกภาษิตหรือคำพังเพย ซึ่งตามปกติจะประกอบด้วยคำ 4 คำมาแสดง 4 เรื่อง ให้มีความหมายถึงคำ 4 คำนั้นตามลำดับ โดยไม่บอกออกมาว่าอะไรเสร็จแล้วแสดง “รวมคำ” เป็นเรื่องที่ 4 ให้มีความหมายตรงกับภาษิต หรือคำพังเพยนั้นจบแล้ว ฝ่าย ข ก็ทายว่าภาษิตหรือคำพังเพยนั้นคืออะไร ถ้าทายผิดก็อาจแสดง “รวมคำ” ใหม่ให้ง่ายเข้า เสร็จแล้วฝ่าย ข ก็แสดงให้ฝ่าย ก ทายบ้าง ผู้ที่จะเป็นหัวหน้าชุดละครจะได้รับการแต่งตั้งล่วงหน้า 24 ชั่วโมง เพื่อจะได้มีเวลาไปคิดภาษิตและเตรียมการต่าง ๆ

ภารกิจในปัจจุบัน

ปัจจุบัน ๗พนฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นข้าราชการบำนาญสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และรับภาระเป็นรองประธาน เป็นประธาน เป็นที่ปรึกษา เป็นกรรมการ ในคณะกรรมการต่าง ๆ ทั้งขององค์กรและส่วนราชการ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีได้รับคำตอบแทนแต่ประการใด เช่น

1. เป็นรองประธานคณะกรรมการมูลนิธิ พระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นองค์ประธาน มูลินิธีนี้สืบเนื่องมาจากการฉลองครบรอบ 200 ปี วันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ซึ่ง ๗พนฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้เป็นประธานคณะกรรมการฉลอง ท่านมีความเห็นว่าการเผยแพร่พระเกียรติคุณจะต้องกระทำสืบเนื่องเพื่อให้ปวงชน และอนุชนรุ่นหลังได้ทราบ สมควรมีหน่วยงานรับช่วง จึงได้ริเริ่มจัดตั้งมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยขึ้น และได้กราบบังคมทูลขอให้มูลนิธินี้อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน กับขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นองค์ประธานกิจกรรมที่มูลนิธินี้ ที่สำคัญคือ

การจัดพิมพ์พิชิตพระราชนิพนธ์เผยแพร่

การจัดสร้างอุทยานที่วัดอัมพวันเจติยาราม จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นที่ตั้งของพระบรมราชานุสาวรีย์

จัดสร้างหมู่อาคารเรือนไทยเป็นพิพิธภัณฑ์และหอพระสมุด เพื่อให้ปวงชนชาวไทยและชาวต่างประเทศได้เข้ามาชมและศึกษาหาความรู้ขึ้นที่ในบริเวณอุทยานมูลนิธิ ที่จังหวัดสมุทรสงคราม

จัดงานวันพระบรมราชานุสรณ์เป็นประจำทุกปี

จัดสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และยังมีโครงการที่จะกระทำอีกหลายสิบโครงการ

จัดทุนวิจัยเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

2. เป็นรองประธานคณะกรรมการมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี เป็นองค์ประธาน มูลินิธีนี้สืบเนื่องจากการจัดงานฉลองครบ 8 รอบ และ 100 ปี วันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่ง ๗พนฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้เป็นประธานคณะกรรมการจัดงานฉลองฯ ครั้งนี้ เสร็จงานแล้ว ๗พนฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้บริจาคเงินส่วนตัวสองล้านบาท จัดตั้งมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ทรงรับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และทรงกระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี เป็นองค์ประธาน ผลงานที่สำคัญของมูลนิธิ คือ

จัดพิมพ์พิชิตพระราชนิพนธ์แจกเผยแพร่

จัดฤดูกาลแสดงละครบทรราชนิพนธ์เผยแพร่

จัดโครงการทวิปัญญา โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิบรรยายและอภิปรายและปาฐกถาธรรม

ส่งเสริมให้สถานศึกษาต่าง ๆ จัดแสดงละคร บทละครบทรราชนิพนธ์

จัดทำสารานุกรมเผยแพร่

จัดทำหนังสือนามสกุลพระราชทานเผยแพร่

จัดทำวารสาร "วชิราวุธานุสรณ์สาร" เผยแพร่

จัดห้องพิพิธภัณฑ์สมัย รัชกาลที่ 6

จัดห้องสมุดให้เป็นที่ศึกษาและค้นคว้า

ให้ทุนวิจัยพระมหากษัตริราชเจ้า

จัดงานวันพระบรมราชานุสรณ์ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ

จัดรทห้องสมุดเคลื่อนที่ บริการตามโรงเรียนในส่วนกลาง

นอกจากนี้ มูลนิธิยังมีโครงการสำคัญที่จะปฏิบัติต่อไป คือ

โครงการพิพิธภัณฑ์พระราชกรณียกิจ จะจัดสร้างที่อาคารชั้น 3 ของหอวชิราวุธานุสรณ์ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้จัดสร้างในวาระฉลองครบรอบ 100 ปี

การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในภาคต่าง ๆ

จัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ ค่ายหลวงบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

3. เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการมูลนิธิภัตตาหารวัดบรมวงศศิครวราราม ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน

มูลนิธินี้ ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้ริเริ่มจัดตั้งไว้โดยบริจาคเงินส่วนตัวและเงินที่บรรดาศิษย์มอบให้ในวาระคล้ายวันเกิดสมัยที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยบำรุงพระพุทธศาสนา การบูรณะซ่อมแซมและภัตตาหารถวายพระภิกษุสามเณร ในพระอาราม

4. เป็นประธานคณะกรรมการรวบรวมและค้นคว้าเกี่ยวกับพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งในวาระฉลองวันพระบรมราชสมภพครบ 8 รอบ 100 ปี ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ผลงานที่สำคัญของคณะกรรมการ คือ

ค้นคว้าพระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะครองราชสมบัติ เพื่อรวบรวมจัดพิมพ์สารานุกรม

ค้นคว้านามสกุลที่ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้สกุลต่าง ๆ เพื่อรวบรวมจัดพิมพ์หนังสือ นามสกุลพระราชทาน

ค้นคว้าสถานที่ต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จไปประทับ และทรงศึกษาระหว่างทรงศึกษา ณ ประเทศภาคพื้นยุโรป เพื่อรวบรวมจัดพิมพ์หนังสือ "เจริญรอยพระยุคลบาท" เผยแพร่

ค้นคว้าสถานที่ที่ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จไปทรงตั้งค่ายพักแรมกับคณะเสือป่า ในจังหวัดราชบุรี

จัดสร้างพระบรมรูปหล่อ พระอิริยาบถ ขณะประทับแรมกับคณะเสือป่า

5. เป็นประธานคณะกรรมการมูลนิธินิติไกรฤกษ์ ของกระทรวงศึกษาธิการ มูลนิธินี้ ๗แผนฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งไว้สมัยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ.2508 โดยท่านได้เสนอให้หลวงไกรฤกษ์ราชเสวี ซึ่งเป็นญาติของท่านผู้หญิงดุษฎีมาลา มาลากุล นำมรดกส่วนที่เป็นของ นายนิติ ไกรฤกษ์ บุตรชายของหลวงไกรฤกษ์ราชเสวี ซึ่งเสียชีวิตขณะศึกษาระดับปริญญาตรี ณ ต่างประเทศ มาบริจาคจัดเป็นทุนช่วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี

6. เป็นประธานคณะกรรมการโครงการพิพิธภัณฑสถานพระราชากรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นโครงการสืบเนื่องจากการจัดงานฉลองพระบรมราชสมภพครบ 100 ปี ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

โครงการนี้จะจัดสร้างพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในพระราชาอิริยาบถต่าง ๆ ที่แสดงถึงการพระราชทานความเจริญมั่นคง และการป้องกันประเทศให้กับแผ่นดินไทย ซึ่งคนในยุคปัจจุบันควรทราบ และเจริญรอยพระยุคลบาทด้วยการบำรุงรักษาสิ่งที่พระองค์ท่านได้พระราชทานไว้ กำหนดจัดสร้างที่อาคารชั้น 3 หอชิวราวุธานุสรณ์

7. เป็นประธานคณะกรรมการหอชิวราวุธานุสรณ์ ซึ่งเป็นอาคารที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดสร้างตามข้อเสนอของ ๗แผนฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ใช้เงินงบประมาณ 26,200,000 บาท กับเงินรับบริจาคสมทบการก่อสร้างอีกประมาณ 18 ล้านบาท ในจำนวนที่รับบริจาคนี้ เป็นเงินบริจาคของ ๗แผนฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ประมาณทั้งเงินสด และวัสดุครุภัณฑ์รวม 7 ล้านบาท

ปัจจุบันหอชิวราวุธานุสรณ์ ได้ใช้ประโยชน์ดังนี้

เป็นสถานที่เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของโครงการต่าง ๆ ของงานสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

เป็นสถานที่ประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาของหน่วยงานราชการและองค์กรต่าง ๆ

เป็นสถานที่จัดห้องสมุดให้เป็นที่ค้นคว้าศึกษาของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

เป็นสถานที่จัดสร้าง โครงการพิพิธภัณฑสถานพระราชากรณียกิจ

เป็นสถานที่จัดแสดงละครของโรงเรียนและมหาวิทยาลัย

เป็นที่ศึกษาภาคปฏิบัติของวิทยาลัยครูสวนสุนันทาแผนกศิลปการละคร

เป็นสถานที่จัดนิทรรศการเกี่ยวกับ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

8. เป็นประธานคณะกรรมการมูลนิธิสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาตาดำรงราชานุภาพของกระทรวงศึกษาธิการ ๗แผนฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้ริเริ่มจัดตั้งขึ้น ขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ท่านได้บริจาคเงินทุนร่วมกับบรรดาศิษย์และราชสกุลตาดำรง นอกจากนั้นพระธิดาของพระเจ้าบรมวงศ์เธอสมเด็จฯ กรมพระยาตาดำรงราชานุภาพ คือ หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ได้ประทานเงินส่วนใหญ่มอบด้วย มูลนิธินี้ช่วยทุนการศึกษานิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขา

วิชาที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอสมเด็จพระ

9. เป็นประธานคณะกรรมการมูลนิธิสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ฯ ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้ริเริ่มจัดตั้งขึ้น ขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พระธิดา ในสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ คือ หม่อมเจ้าหญิงดวงจิตร์ จิตรพงศ์ ปรทานเงินทุนส่วนใหญ่ นอกนั้น ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล จัดหาสมทบ มูลนิธินี้ช่วยทุนการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ด้านนาฏศิลป์ ศิลปกรรม ดนตรีไทย และจิตรกรรม ประติมากรรม

10. เป็นประธานคณะกรรมการจัดงานฉลองพระชนมายุ 60 พรรษา ของสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

11. เป็นประธานคณะกรรมการจัดงานฤดูกาลแสดงละครพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นการฟื้นฟูการแสดงละครบทพระราชนิพนธ์ให้นักเรียนประชาชนทั่วไปชม เพื่อเป็นแนวทางสร้างสรรค์ความคิดในการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดี เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และให้รักและหวงแหนแผ่นดินไทย

12. เป็นประธานคณะกรรมการจัดงานวันพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศ-เลิศหล้านภาลัย

13. เป็นประธานคณะกรรมการจัดงานวันพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

14. เป็นประธานชมรมสโมสร 6 เหลี่ยม ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ริเริ่มจัดตั้งขึ้น เพื่อรวบรวมนักวิชาการไว้รับช่วงงานเกี่ยวกับหอวิชาฐานุสรณ์ และงานมูลนิธิกับงานที่เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และงานทุกประเภทที่ท่านจัดดำเนินการอยู่ในขณะนี้

15. เป็นประธานคณะกรรมการทุนวิจัย พระมหาธีรราชเจ้า ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้บริจาคเงินจำนวนหนึ่งล้านบาท ให้เป็นทุนวิจัยพระมหาธีรราชเจ้า ทุนนี้ประกาศให้ปีละ 1 ทุนละหนึ่งแสนบาท จนถึงปี พ.ศ.2529 ปรากฏว่ามีผู้ได้รับทุนไปแล้ว 3 ราย

16. เป็นประธานคณะกรรมการจัดสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย สมาชิกที่ร่วมสัมมนาคือ ผู้แทนจากส่วนราชการ องค์กรและสถานศึกษา และประชาชนที่สนใจ

17. เป็นประธานคณะกรรมการจัดสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับพระราชประวัติของพระมหาธีรราชเจ้า

18. เป็นประธานคณะกรรมการจัดทำวารสารวชิราวุธานุสรณ์ เกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เผยแพร่แก่สถานศึกษาและเอกชนทั่วไป

19. เป็นประธานคณะกรรมการจัดบริการโสตทัศนอุปกรณ์ (เสียงและภาพ) ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล บริจาคเงินให้มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดซื้อเครื่องอุปกรณ์โสตทัศน เพื่อเป็นที่ค้นคว้าของนักเรียนนักศึกษา

และนักวิชาการ เกี่ยวกับการแสดงละครบทพระราชนิพนธ์พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

20. เป็นประธานคณะจัดทำสารานุกรม และนามสกุลพระราชทาน เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจที่ทรงริเริ่มจัดสร้างและพระราชทาน ในสมัยที่ทรงพระชนม์ชีพ

21. เป็นประธานคณะกรรมการราชินีมูลนิธิ มูลนิธินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทุนการศึกษา ของครูผู้สอนและนักเรียน ตลอดจนการดำเนินกิจการของโรงเรียน

22. เป็นที่ปรึกษาชมรมข้าราชการและครูอาวุโสของกระทรวงศึกษาธิการ

23. เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการฉลองวันประถมศึกษาแห่งชาติของกระทรวงศึกษาธิการ

24. เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกครูดีเด่น

25. เป็นกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ

ปริญญากิตติมศักดิ์

5 กรกฎาคม 2505 ครุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8 มิถุนายน 2507 นิติศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต (L.L.D. มหาวิทยาลัยอินเดียนา สหรัฐอเมริกา)

14 ตุลาคม 2509 ศิลปดุษฎีบัณฑิต (โบราณคดี) มหาวิทยาลัยศิลปากร

18 ธันวาคม 2510 การศึกษาดุษฎีบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

7 กุมภาพันธ์ 2516 ศิลปศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

12 ตุลาคม 2517 การศึกษาศรีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร

17 เมษายน 2527 ดุษฎีบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ราชรุจิยาภรณ์ 12 พฤศจิกายน 2458

รัตนภรณ์ วปร.5 พฤษภาคม 2460

ตติจุลจอมเกล้า (ตราสกุล) 20 กันยายน 2479

ตรีตราภรณ์มงกุฎไทย 20 กันยายน 2481

ตรีตราภรณ์ช้างเผือก 27 กันยายน 2483

ทุติยาภรณ์มงกุฎไทย 18 กันยายน 2486

ทุติยาภรณ์ช้างเผือก 4 ตุลาคม 2491

ประถมาภรณ์มงกุฎไทย 4 ธันวาคม 2492

เหรียญราชการชายแดน

ประถมาภรณ์ช้างเผือก 5 ธันวาคม 2494

จักรพรรดิมาลา 5 ธันวาคม 2495

ทุดิยจุลจอมเกล้า	5 พฤษภาคม 2497
มหาวชิรมงกุฏ	5 ธันวาคม 2497
รัตนารณณ์ ภาปร. 3	11 กันยายน 2499
มหาปรมาภรณ์ข้างเผือก	5 ธันวาคม 2500
ทุดิยจุลจอมเกล้าพิเศษ	5 พฤษภาคม 2503
เหรียญลูกเสือสดุดี	5 พฤศจิกายน 2504
เหรียญกาชาดสรรเสริญ	4 พฤษภาคม 2510
ปฐมจุลจอมเกล้า	5 พฤษภาคม 2510
เข็มครุฑวชิระของครุสภา	9 ตุลาคม 2516
เหรียญดุษฎีมาลา	
เข็มศิลปวิทยา	29 เมษายน 2526
รัตนารณณ์ ภาปร. 2	1 เมษายน 2528

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศ

สายสะพายเยอรมนี	22 พฤศจิกายน 2505
สายสะพายเบลเยียม	1 กุมภาพันธ์ 2507
สายสะพายญี่ปุ่น	15 ธันวาคม 2507
สายสะพายเกาหลี	5 กันยายน 2510
สายสะพายจีนไต้หวัน	4 มกราคม 2511

ทูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวายปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปดก กิตติมศักดิ์ แด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในฐานะประธานสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษา

หลวงสวัสดิศาสตรพุทธิ (สวัสดิ์ สุมิตร)
บูรพาจารย์ ผู้วางรากฐานการศึกษายุคบุกเบิก
ของสถาบัน "ศรีนครินทรวิโรฒ"

โดย : รองศาสตราจารย์หทัย ตันหยง

หลวงสวัสดิศาสตรพุทธิ ม.ว.ม.,ป.ช.,ท.จ.ว.
(สวัสดิ์ สุมิตร)

ปรัชญา การศึกษา คือ สิ่งที่เหลืออยู่ ภายหลังจากที่เราลืมอะไรหมดแล้ว

ภาพถ่ายทางอากาศ
 ตึก 3 หลังรุ่นเก่า เมื่อครั้งหลวงสวัสดิสารศาสตร์พุทธิ
 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน

แผ่นดินทุ่งผืนแรก จำนวน 100 ไร่ ณ ทุ่งบางกะปิ ซอยประสานมิตร ถนนสุขุมวิท กรุงเทพฯ อันเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตกลาง ที่ท่านเคยสัมผัส หรือสัมผัสอยู่ขณะนี้ มีประวัติย้อนหลังไปถึงระยะเวลาที่เพิ่งสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 เสาเข็มเสาแรกกระทุ้งลงไปในพื้นที่ ด้วยแรงงานคนกับเครื่องมือโบราณ คือ สามเกลอ โดยมี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (เลื่อน ศราภย์พิพัฒน์) เป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์ตึกหลังแรกหรือตึกหนึ่ง

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2490* นักการศึกษาสำคัญของไทยที่ร่วมกันจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร นอกจาก ฯพณฯ ม.ล.ปิ่น มาลากุล (ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการในเวลานั้น) ม.ล.มานิจ ชุมสาย (หัวหน้ากองฝึกหัดครู ผู้สอบคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครูรุ่นแรก) แล้ว ท่านอาจารย์ หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ นับว่าเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในฐานะเป็นผู้วางรากฐานระเบียบแบบแผนของโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร อันเป็นจุดเริ่มต้นเล็ก ๆ แต่แข็งแกร่งเป็นแก่นสารจะนำมาสู่ความเจริญของงานเป็นวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยในเวลาต่อมา

หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ
รับพระราชทานปริญญาบัตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์
ทางการศึกษา ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
พ.ศ.2514

ในวาระที่จะครบรอบ 42 ปี มคอ. รองศาสตราจารย์ ชม ภูมิภาค คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ให้ข้าพเจ้าเขียนเรื่องราวของเรา เกี่ยวกับท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ คำว่า “ของเรา” หมายถึง เรื่องที่ท่านอาจารย์คุณหลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิเคยดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ซึ่งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงดังกล่าว ต่อมาได้ยกฐานะเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา และมหาวิทยาลัย ดังปรากฏอยู่ทุกวันนี้

* บันทึกความทรงจำของ ฯพณฯ ม.ล.ปิ่น มาลากุล อดีตปลัดกระทรวงและอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ จึงเป็นนามของนักการศึกษา ท่านนี้สมควรอย่างยิ่งที่จะได้รับเกียรติจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจารึกอยู่บนบรรทัดแรกของรายนามผู้บริหารมหาวิทยาลัยในอดีต คำว่า “ในอดีต” หมายถึงประวัติศาสตร์ของสถาบันแห่งนี้ เริ่มต้นตั้งแต่ พ.ศ.2492 ก่อนจะได้รับสถาปนาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา (2497) และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2517)

เหตุที่รองศาสตราจารย์ ชม ภูมิภาค คณบดี จะมอบให้ข้าพเจ้าเขียนก็เพราะระหว่าง ปี พ.ศ.2492-2494 คณบดี กับข้าพเจ้าเป็นนักเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ระดับ ป.ป. และ ป.ม.ร่วมรุ่นมาด้วยกัน เคยเห็นข้าพเจ้ารับใช้ใกล้ชิดท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ คณบดีคงคิดว่าข้าพเจ้าจะรู้เรื่องท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิพอสมควร ซึ่งแท้จริงข้าพเจ้ารู้เรื่องท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิไม่มากมายอะไร แต่ก็พอจะรู้ ๆ ตามประสาของเด็กนักเรียนฝึกหัดครู รุ่นกางเกงขาสั้น กับอาจารย์ ซึ่งเวลานั้นทั้งคณบดีและข้าพเจ้าอยู่ ก็อยู่ระหว่าง 17-18 ปี เท่านั้น เมื่อคณบดีให้เขียน ข้าพเจ้าก็เขียน ดีเหมือนกันจะได้พื้นความจำไว้ นับวันภาพเก่าจะเลือนลงไปอย่างน่าเสียดาย

เมื่อกระทรวงศึกษาธิการตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ขึ้นที่ทุ่งบางกะปิ ถนนสุขุมวิท เมื่อ พ.ศ.2491 และเปิดสอนเมื่อ พ.ศ.2492 ทุ่งบางกะปิมีสภาพเป็นชนบท ในความรู้สึกว่าห่างไกลกรุงเทพฯ มาก มีอาจารย์อยู่ประจำกับพวกเรา 3 ท่านแรก คือ อาจารย์สวัสดิ์ สิงหพงษ์ อาจารย์ ม.ร.ว.จรีพรหม กมลาสน์ และอาจารย์เกยูร ลิ้มทอง มีท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ ซึ่งสมัยนั้นเรียกว่า อาจารย์ใหญ่ ท่านทำหน้าที่สอนด้วย แต่สอนกลางคืน ส่วนกลางวันท่านหายเข้าไปในเมือง เราติดตามประสาเด็ก ๆ ว่า ท่านคงเป็นใหญ่เป็นโตอยู่ในกระทรวง กลางวันจะเห็นท่านเต็มตาก็จะเฉพาะวันอาทิตย์ นอกจากหิวค้ำท่านมาสอนแล้ว พวกเรานักเรียนฝึกหัดครูจะพบท่านอีกครั้งตอนตีห้าหรือใกล้รุ่ง ความรู้สึกเล็ก ๆ เวลานั้นท่านเหมือนพ่อมากกว่าเป็นอย่างอื่น ดูท่านเอาใจใส่เลี้ยงดูพวกเราเหมือนเด็กในครอบครัว แรก ๆ ก็กลัวเพราะหน้าตาท่านเป็นฝรั่งชัด ๆ แต่พอใกล้ชิดแล้วเหมือนพระหลวงตาใจดี พูดช้า ๆ เมตตาพวกเรา เอาขนม (ฝรั่ง) มาแจกให้กินอยู่เสมอ ที่แปลกใจกันมากในหมู่ลูกศิษย์ก็คือ ท่านเป็นพุทธมามกะที่มีปฏิปทาเคร่งครัดในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาอย่างยิ่ง ซึ่งถ้าไม่ได้ใกล้ชิด ใคร ๆ ก็คิดว่าหน้าตาฝรั่งอย่างนั้นคงนับถือคริสต์ศาสนาเป็นแน่แท้

สถานที่อันเป็นวัฏจักรชีวิตระหว่างท่านอาจารย์กับนักเรียนฝึกหัดครู รุ่นนุ่งขาสั้น ก็คือ อาณาบริเวณตึกหนึ่ง รูปตัวที ซึ่งบัดนี้หรือทิ้งสร้างใหม่กลายเป็นโรงยิมของคณะพลศึกษาไปแล้ว ท่านอาจารย์จะพักอยู่กับครอบครัวที่บ้านพักริมคลองแสนแสบ หลังตึกหนึ่ง ซึ่งบัดนี้บ้านนั้นยังอยู่ มีตึกหอพักสร้างใหม่ โครงการเพชรในตมเป็ยตบ้งเสียจนเสียภาพพจน์ บ้านหลังนี้ภายหลังเป็นที่พักของศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี หลังจากนั้นก็ใช้เป็นสถานที่อะไรหลายอย่างซึ่งน่าจะอนุรักษ์ไว้เป็นพิพิธภัณฑ์ของมหาวิทยาลัย (ก็ไม่คิดทำกัน) ไม่ช้าคงจะรื้อทิ้งเหมือนตึกหนึ่งทีเลือนหายไปในอดีต

ตึกหนึ่ง

มองเห็นบ้านพักผู้อำนวยการโรงเรียนอยู่ด้านหลัง
มีโรงอาหารหลังคาจาก เคยใช้เป็นห้องเรียนชั่วคราวอยู่ข้าง ๆ

นักเรียนฝึกหัดครูชุดชาลันในระยะเวลาที่ท่านอาจารย์สวัสดิสารศาสตรพุทธิเป็นผู้บริหารชุดนั้น แรกเริ่มมีเพียง 31 คน โดยสอบคัดเลือกเอาจากนักเรียนฝึกหัดครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยากับฝึกหัดครูพระนคร และรับสมัครโดยตรงที่ประสานมิตร แต่ละปีรุ่นละ 30 คนเศษ รวม 5 รุ่น จำนวน 168 คน จึงเป็นสัญลักษณ์ของแสนแสน 168 ที่เรารู้จักกันในแวดวงของนักเรียนกางเกงชาลัน

ตึกหนึ่งเป็นทั้งตึกนอน และตึกเรียน ส่วนที่กินนั้นตอนแรกก็ไปกินที่บ้านอาจารย์ ม.ร.ว.จूरีพรหม ต่อมาไปกินที่โรงอาหารหลังคาจาก ครั้งแรกโรงอาหารอยู่ข้าง ๆ ตึก แล้วย้ายไปอยู่ตรงโรงงานวิทยาศาสตร์ (หลังตึกสองคณะมนุษยศาสตร์ปัจจุบัน) นักเรียนฝึกหัดครูรุ่นแรกมีหัวหน้านักเรียนตามแบบแผนของโรงเรียนกินนอน หัวหน้าใหญ่คือ คุณเสมอ นาคพงศ์ อธิบดีกรมการศาสนาปัจจุบัน (2533-2534)

นักเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ในชุดเสื้อขาว
กางเกงสีน้ำเงินขาสั้น

คุณเสมอ นาคพงศ์ ที่กล่าวถึงนี้ได้เป็นหัวหน้าใหญ่ของชาวแสนแสบ 168 ต่อมาทุกรุ่นไม่เคยถูกปฏิวัติ ปฏิรูป ปลดจากตำแหน่ง ดำรงตำแหน่งเหนียวแน่นเหมือนกับที่ท่านดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมการศาสนา ปัจจุบัน คุณเสมอ นาคพงศ์นับเป็นผู้มีบทบาทมาก ประสานรุ่นประสานน้ำใจชาวแสนแสบกางเกงขาสั้น ด้วยพลังแรงแข็งขันสม่าเสมอ หัวหน้านักเรียนสมัยนั้นจัดระบบตามชั้นตึก จึงมีหัวหน้าอีก 2 คน คือ หัวหน้าตึกชั้นล่าง คือ นายชม ภูมิภาค คณบดีคณะศึกษาศาสตร์คนปัจจุบัน (2533-2535) ส่วนหัวหน้าตึกชั้นบนคือ นายบรรจบ ต้นหยง (ข้าพเจ้า) กิจกรรมประจำวันก็คือ พวกเราจะต้องตื่นแต่ตีห้าเพื่อไปทำกายบริหารภายใต้การควบคุมของ อาจารย์ ม.ร.ว.จรีพรหม กมลลาศน์ สำหรับตัวข้าพเจ้าตีสี่ครึ่งก็ตื่นได้ทุกวัน เพราะอยู่บ้านนอกก็ตื่นเวลานี้ เพื่อจูงควายไปส่งพ่อไถนา ก็เลยเคยชิน พอตื่นล้างหน้า ล้างตา แปรงฟัน แต่งตัวชุดกายบริหาร เก็บที่นอนซึ่งเตียงเรียบริ้ว ข้าพเจ้าก็จะไปยืนอยู่หน้าประตูห้อง แล้วก็มีเสียงเดินกึก ๆ เป็นจังหวะก้าวซ้ำ ๆ มาแต่ไกล พอเสียงเหล็ยมระเบียบตึก เห็นไฟจากไปนที่ท่านคาบอยู่วาบ ๆ ท่านอาจารย์ร่างกายสูงโย่ง ก้าวซ้ำ ๆ เสื้อคลุมปลิวไสวเดินตรวจห้องนอน ห้องนั้นห้องนี้ นักเรียนฝึกหัดครูเด็ก ๆ ก็อย่างนั้นแหละ ตื่นเร็วบ้างช้าบ้าง ไม่เรียบริ้วบ้าง ท่านอาจารย์ก็ไม่เคยดูว่า เพียงแต่จ้องมองพวกเราที่เกรง ๆ กลัว ๆ กันแล้ว ที่ท่านฟังเสียงมากก็คือ ความเรียบริ้วของเตียงนอน ข้าพเจ้าจะยืนรับหน้าท่านอยู่หน้าห้อง ทำความเคารพทุกคืน ท่านเคยเอามือมาแตะไหล่ ยิ้มบ่อย ๆ และว่า “บรรจบ เธอดีมาก” ที่ว่าดีคงไม่ตีอะไรนักหนา เพียงแต่ว่ามีความสามารถซึ่งผ้าปูที่นอนให้ตั้งเปรี๊ยะ เวลาโยนเหรียญบาทลงบนผ้าปูที่นอนละก็

กระด้างขึ้นได้ ดูท่านอาจารย์จะชอบใจตรงนี้ หลังจากนั้นเราก็ลงไปเข้าแถวทำกายบริหาร พอรุ่งเช้า เราก็เห็นท่านอาจารย์กับบุตรธิดาเล็ก ๆ ชายหนึ่ง ชื่อธีระ หญิงหนึ่ง ชื่อ ศิริสุทธา เดินตามกันไปพร้อมกับคุณนาย (ภริยา) ของท่าน ไปขึ้นรถที่รอรับอยู่บนถนนข้ามคลอง (ปัจจุบันคือ ตึกสาม) และจะเห็นท่านอาจารย์กลับมาอีกครั้งประมาณบ่ายสี่หรือห้าโมงเย็น เป็นเวลาที่เราลงเล่นกีฬา เกมกีฬาที่เล่นเป็นพื้นและฝึกกันอย่างจริงจัง คือ รักบี้ฟุตบอล บ่อยครั้งที่ท่านลงจากรถได้ก็ถอดเสื้อนอกลงมาสอนการเล่นรักบี้ฟุตบอลให้พวกเรา โดยท่านลงวิ่งทั้งชุดทำงาน ไม่กลัวเปราะเปื้อน ดูท่านแข็งแรง ตัวใหญ่ แทะไม่อยู่ เวลาท่านวิ่งดูพลั่ว หลบหลีกอย่างเฉียวฉลาดคล่องแคล่ว เมื่อใดพวกเราวิ่งไล่แตกพลาดลงไปจ้ำม่ำกับพื้น ท่านอาจารย์หัวเราะชอบใจ

เรื่องกีฬารักบี้นี้ ท่านอาจารย์มอบหมายให้ อาจารย์ ม.ร.ว.จรีพรหม เป็นผู้ควบคุมฝึกสอนประจำ โดยเฉพาะ อาจารย์ ม.ร.ว.จรีพรหม นั้นท่านมีฝีมือในเกมรักบี้ฟุตบอลดีเยี่ยมคนหนึ่ง ภายหลังนายแพทย์บุญสม มาร์ติน ขณะนั้นเป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา (อดีต ร.ม.ต.ว่าการกระทรวงศึกษาธิการ) มาสอนเป็นอาจารย์พิเศษก็มาช่วยอีกแรงหนึ่ง ระยะเวลาพวกเราซึ่งเป็นเด็กบ้านนอกจำนวนแค่กระหิบบมือ นำทีมออกไปแข่งขัน ส่วนใหญ่ที่สนามศุภชลาศัย มีแต่แพ้กับแพ้กกลับมา คราวหนึ่งยกทีมไปเยือนถิ่นวชิราวุธ ถูกเขาปราบเสียงอมพระราม 60 จุดต่อ 0 แต่เราก็ไม่เคยย่อท้อ โดยเฉพาะท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาตรพุทธิ ท่านไม่สู้สนใจเรื่องแพ้ชนะ ท่านจะฝึกเบสิค ของท่านให้พวกเราอย่างสม่ำเสมอ ในที่สุดปี พ.ศ.2495 ทีมประสานมิตรก็สามารถครองโล่ชนะเลิศกีฬารักบี้ฟุตบอลทั้งทีมใหญ่ (15 คน) และทีมเล็ก (7 คน) เรานักกีฬาล้วนแข็งแรงปีกบินทรหดอดทน ในทีมชนะเลิศ 7 คน นั้น มีชม ภูมิภาค เป็นปีกซ้าย ข้าพเจ้าเป็นปีกขวา

ทีมรักบี้ชนะเลิศ 7 คน พ.ศ.2495

แถวหลัง (ซ้าย) ชม ภูมิภาค (กลางซ้าย) สมศักดิ์ เลานักดี (กลางขวา) ประวิทย์ อัครเวศน์ (ขวา) บรรจบ ดันหยง
แถวหน้า (ซ้าย) อุดม ด้วงเดช (กลาง) มนต์ ศุภธีระ (ขวา) ถม มันทาพันธ์

ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตร์พุทธิ ท่านเคยไปดูเราลงแข่งบางครั้ง ส่วนใหญ่ท่านจะติตราสาร ท่านได้ทราบว่าเขาชนะเลิศ ก็ยิ้มน้อย ๆ ไม่พูดว่าอะไร เป็นที่รู้กันว่าท่าที่อย่างนี้คือ ท่านพอใจ คุณอาจารย์ ม.ร.ว.จรัลพรหม ท่านภูมิใจภูมิใจมาก ท่านแล้วว่า โค้ชที่มิวชิราวุธ ถามว่า "เอาเด็กที่ไหนมาเล่น แทคก็เลยกับควาย" ท่านเลยตอบว่า "ไม่ใช่ควาย เป็นเด็กเลี้ยงควาย อย่าไปถามเด็กอีสาน เคี้ยวมีเรื่อง"

เมื่อกล่าวถึงกีฬารักบี้ฟุตบอลแล้ว คงจะต้องขยายความให้ชัดเจน แต่ก่อน (ก่อน พ.ศ.2490) ในประเทศไทยเกือบจะไม่มีใครรู้จัก นอกจากคนไทยที่เคยไปศึกษาในประเทศอังกฤษ ซึ่งปรากฏว่า ไปทำชื่อเสียงเป็นดารารักบี้ฟุตบอลมาแล้ว ดังเช่น หลวงสวัสดิสารศาสตร์พุทธิ กับ ศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญสม มาร์ติน เป็นอาทิ และกีฬารักบี้ฟุตบอลคู่แข่งฝักหักกันจริงจิงอยู่ที่โรงเรียนมิวชิราวุธ แห่งเดียวเท่านั้น นักเรียนโรงเรียนฝักหักครูชั้นสูง ประสานมิตร ก็ได้ฝึกกีฬารักบี้ฟุตบอลจากปรมาจารย์ (จากอังกฤษต้นตำรับ) ประสานมิตรจึงค่อนข้างจะมีชื่อเสียงเป็นแชมป์มาหลายครั้ง ครั้งแรกในปี พ.ศ.2494 ครองความชนะเลิศร่วมกับมิวชิราวุธ และปีถัดมา 2495 ครองตำแหน่งชนะเลิศเพียงผู้เดียวทั้งทีมใหญ่ 15 คน และทีมเล็ก 7 คน ครั้งล่าสุดปีนี้ (2533-2534) ทีมประสานมิตรก็กลับมาเป็นแชมป์อีก กลยุทธ์สำคัญของ อาจารย์ ม.ร.ว.จรัลพรหม ซึ่งทีมอื่นคาดไม่ถึงอย่างหนึ่งก็คือ การฝึกฝีมือแทค หรือภาษารักบี้ว่าแทคเกิด แทคมาก ๆ ฝ่ายตรงข้ามหรือคู่ต่อสู้จะอ่อนแรงลง โดยเฉพาะปีกคู่แข่งทุกทีมจะคัดเอาตัวนักวิ่งเร็วเพื่อผลทำแต้มจากการวางไทรย์ ในการเล่นทีมใหญ่ (15 คน) นั้น คราวหนึ่งข้าพเจ้าสังเกตเห็นท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตร์พุทธิ จะยืนคุยซุบซิบกับอาจารย์ ม.ร.ว.จรัลพรหม แล้วมองมาที่ข้าพเจ้า กับ ชม ภูมิภาค บ่อย ๆ ตอนนั้นเราอยู่แถวหน้าของกองสกรัม ประกอบสองข้าง มี สมศักดิ์ เลานักดี อยู่กลางเป็นฮุกเกอร์ ชม ภูมิภาค กับข้าพเจ้านั้นตัวล่ำ ๆ ท้วม ๆ สูงต่าหน้าหนักพอ ๆ กัน แต่ ชม ภูมิภาค ดูจะวิ่งเร็วกว่าข้าพเจ้า สกรัมครั้งใด ทีมไหน ก็ดันสู้เราไม่ได้ แต่ถ้าคู่ต่อสู้ฮุกโยนไปเข้าไลน์ได้ พอหลุดสกรัม ข้าพเจ้ากับ ชม ภูมิภาค ก็จะแยกตัววิ่งออกสกัด แทคคู่ต่อสู้ที่จับลูกวิ่งอยู่นัดเกือบทุกครั้ง แต่หลายครั้งก็แทคไม่ทัน เราจึงแพ้เขาบ่อย ๆ อย่างไรก็ตาม คุณภาพของทีมของเราดีขึ้นอยู่กับนักรักบี้อีก 2 คน คือ เสมอ นาคพงศ์ เป็นฟูลแบคที่เหนียวแน่น ตำแหน่งฟูลแบคนี้ สมคิด ศิริยารัตน์ เคยทำหน้าที่ แต่เหนียวแน่นสู้ เสมอ นาคพงศ์ ไม่ได้ แต่สมคิดมีฝีมือในการเตะลูกเข้าไกร์ทำแต้ม ประวิทย์ อิศเวศน์ (เป็นรุ่นน้อง) ก็เป็นนักรักบี้ตัวเด่น เล่นดีเยี่ยม ทำหน้าที่เป็นไพธาร์ฟ ตัวใหญ่แข็งแรง และรับลูกจาก อุดม ตั้งเดช สกรัมฮาร์ฟได้เข้าหากันอย่างยอดเยี่ยม ถ้ารับลูกแล้วไม่ได้จังหวะส่ง ประวิทย์จะวิ่งหื้อแนววางไทรย์ได้ทุกที่ ปัจจุบันประวิทย์ไปตั้งหลักฝั่งรุกรากอยู่ในสหรัฐอเมริกา ข้าพเจ้าประทับใจ อุดม ตั้งเดช สกรัมฮาร์ฟ (รุ่นน้อง) คนที่กล่าวถึงนี้มาก เป็นคนเฉลียวฉลาด ตัวเตี้ย ๆ ท้วม ๆ กลม ๆ คล่องแคล่ว มีศิลปะการหลบหลีกคู่ต่อสู้ เขาเกิดมาเล่นตำแหน่งนี้ และเป็นสกรัมฮาร์ฟที่ดีที่สุดยุคนั้น ถม มันทาพันธ์ ก็อีกคนหนึ่ง ราคานี้คุมเกมส์และจังหวะได้ดี แก่เกมเวลาเราพลาดได้อย่างอัศจรรย์ ถม มันทาพันธ์ เล่นดีทั้งรักบี้ และฟุตบอล อีกคนหนึ่ง คือ อรุณ ดาวเรือง ราคานี้เล่นไม่มีเทคนิคหรือศิลปะอะไรทั้งสิ้น แต่แรงดี วิ่งประชิดตัวถึงลูกถึงคน หัวสนามท้ายสนามอย่างกับช้างแรด ไม่เหน็ดเหนื่อย เล่นเอาคู่ต่อสู้เจอแรดเข้าพากันแหง ๆ รวน ๆ ไปทุกที นอกจากนี้ยังมีเพื่อนร่วมรุ่นและรุ่นน้องเล่นรักบี้ฟุตบอลเก่ง ๆ อีกหลายคน ต้องขออภัยที่มีได้กล่าวถึง ณ ที่นี้

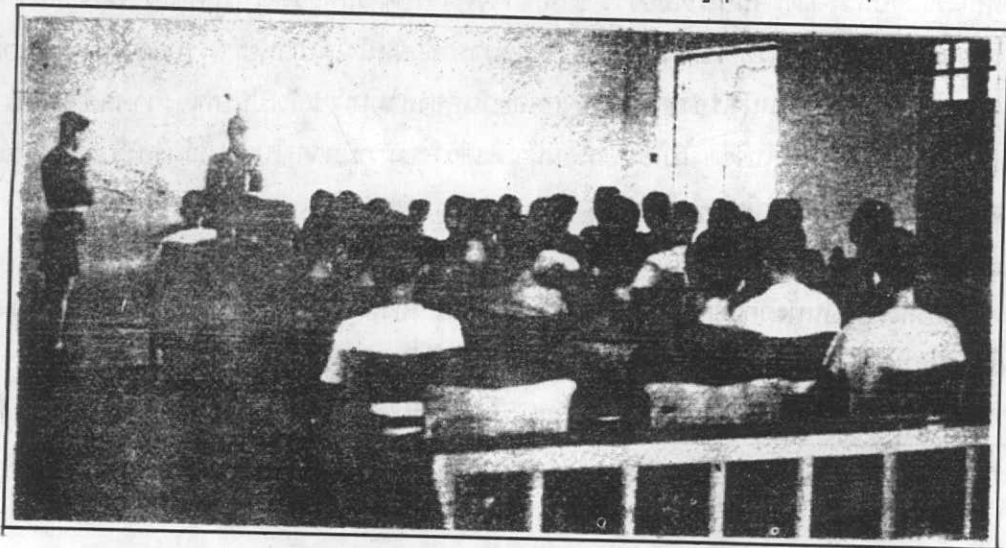
ก่อนไปแข่งขัน ท่านอาจารย์ หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ จะอบรมพวกเราให้มีใจเป็นนักกีฬา มีระเบียบวินัย ท่านปกครองเราตามระบบวินัยธร (แบบอังกฤษ) ห้ามมิให้ทำร้ายคู่แข่งชั้น ให้เล่นกีฬาอย่างสุภาพบุรุษ เรื่องนี้อาจารย์ ม.ร.ว.จรีพรหม ท่านร่วมฟังอยู่ด้วยในฐานะผู้จัดการทีม เห็นท่านฟังแล้วยิ้ม ๆ หนวดกระดิก ๆ เพราะท่านรู้อะไรดี ๆ ทุกครั้งว่า มีพวกเราหลายคนพอไปเจอคู่แข่งชั้นเล่นนอกเกม เราก็แอบเอาบ้างเพราะทนไม่ไหว ครั้งหนึ่งทีมของเราพบกับทีมมหาวิทยาลัยเกษตร มีนักรักบี้ทีมนั้นคนหนึ่งแตกเก่งเป็นไฟ จะแก้เกมอย่างไรไม่เป็นผล ข้าพเจ้าถูกแตกแรง ๆ เข้าก็เลยแอบเอาง่ามมือบีบลูกกระเดือก เกือบจะเกิดเรื่องมาแล้ว กลับจากแข่งขันข้าพเจ้าต้องหลบหน้าท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิอยู่เป็นเวลานาน คือ แอบไปยืนฟังเวลาท่านอบรมอยู่แถวหลังกัมพูชาไม่ยอมสบตาท่าน ทีมของเรากายใต้การอบรมอย่างเบสิค พบทีมดัง ๆ มาแล้ว แต่ทีมธรรมศาสตร์ ซึ่งมี อรุณ แสนโกสิก นักรักบี้ทีมชาติ ปรมาจารย์รักบี้ฟุตบอลไทย ข้าพเจ้าก็เคยแตกมาแล้ว เมื่อลงสนามพวกเราไม่เคยกลัวหน้าอินทรีหน้าพรหมทั้งนั้น แต่ทีมเกษตรศาสตร์นี่เอง นำความโคกเค็รามาให้เราต้องสูญเสีย พจนา พลทา ไปไม่มีวันกลับ ในการแข่งขันครั้งหนึ่ง เมื่อปี พ.ศ.2494 ข้าพเจ้าจำติดตา เพราะการจัดทีมวันลงแข่งขันกับทีมมหาวิทยาลัยเกษตร พจนา พลทา ถูกวางตำแหน่งให้เป็นไพธาร์ฟ คือ โฉนคนแรก ถัดมาก็ข้าพเจ้า เรียกว่า ยืน วิ่ง อยู่ใกล้ ๆ กัน ปกติ พจนาเป็นคนเอวบางร่างสูงโปร่ง เล่นดีแต่ไม่สู้จะแข็งแรง ถูกจัดไว้เป็นตัวจ่ายลูกที่ส่งมาจากอูดม ดั่งเวช สกริมฮาร์ฟ พจนา รับลูกแม่นยำ ลูกไม่ค่อยหล่นพื้น วันนั้น พจนา รับลูกได้ถูกผู้เล่นทีมเกษตรศาสตร์พุ่งเข้ามาแตกเกลกลางลำตัว ผลก็คือ พจนา ถูกหามออกไปนอกสนาม มีอาการปวดท้องมาก พวกเราเล่นต่อจนจบเกม ดูเหมือนทีมเราจะแพ้ ข้าพเจ้ากับเพื่อนร่วมทีมกลับหอ แต่ท่านอาจารย์ ม.ร.ว.จรีพรหม กับเพื่อน ๆ พาพจนาไปโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ คืนนั้นเอง พจนาก็จากพวกเราไป ข้าพเจ้าเห็นท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิมีอาการกระสับกระส่ายโคกเค็รามาก การตายของพจนา พลทานั้น ทำให้พวกเราหงอยเหงา ตึกนอนเจิบเฉียบ ยิ่งเวลากลางคืนพวกเรนน้องพากันนอนรวมสมหัวอยู่เฉพาะห้องเดียวเป็นกลุ่ม ๆ บ้างก็ว่าเห็น พจนา กลับมาตอนดึก ๆ ชาวสื่อนั้นออกมาจากพวกที่กลัวผีทั้งสิ้น แม้เราจะสูญเสียนักรักบี้ฟุตบอลไปแล้วคนหนึ่ง เราก็ไม่ย่อท้อ ข้าพเจ้ากลับไปเล่นในกองหน้าตามเดิม ผลการแข่งขันของทีมเราดีขึ้นเรื่อย ๆ แต่ก็ยังไม่สามารถโค่นทีมวิชาวุธลงได้ เรื่องอันตรายจากเล่นรักบี้ฟุตบอล ข้าพเจ้าสังเกตว่า ถ้าผู้เล่นร่างกายกำยำล่ำสัน มีร่างกายส่วนหนา มาก ๆ จะไม่ค่อยเป็นอันตราย ตัวอย่างร่างกายของ ชม ภูมิกาศ กับข้าพเจ้า เป็นต้น ข้าพเจ้าเคยได้รับอันตรายเฉพาะที่คาง กับหู เท่านั้น ผลแตกออกปอกเปิกเกิดขึ้นไม่ช้าก็หาย ข้าพเจ้านำเรื่องเพื่อนเล่นรักบี้ฟุตบอลแล้วตายไปแล้วให้มารดา (สิงห์บุรี) ฟัง มารดาข้าพเจ้าสั่งกำชับห้ามเล่น ถ้าไม่เชื่อจะตามลงมากองเทพฯ มาตีให้หัวแตก ข้าพเจ้าก็รับปากมารดาว่าจะเลิกเล่น คือ เลิกเล่นเฉพาะที่ไปอยู่บ้านจริง ๆ แต่พอกลับมาอยู่โรงเรียน ข้าพเจ้าก็ยังเล่นหนักกว่าเก่า นับว่าเป็นการรักษาดีจะกับมารดาอย่างโง่งไปโง่งมาตามประสาเด็กวัยรุ่นจริง ๆ

ในที่สุดวันหนึ่ง ม.ร.ว.จรีพรหม ท่านจะคิดอย่างไรก็เหลือเดา และจะเกี่ยวกับท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ที่ยืนคุมเชิงอยู่ข้างสนามหรือไม่ก็ไม่ทราบ วันนั้น ข้าพเจ้ากับชม ภูมิกาศ หุบววมบ่ง เพราะเสียสติในการสกรัมมากซ้ำแล้วซ้ำเล่า เราก็อุทธรณ์ว่าหูเจ็บ ทนไม่ไหว อาจารย์ ม.ร.ว.จรีพรหม ก็บอกว่าใจเย็น ๆ จะพาไปหาหมอ (และไม่เคยได้ไปหาหมอ แข็งเป็นไตอยู่จนปัจจุบัน

นี้) และแล้ว ชม ภูมิภาค กับข้าพเจ้าก็ถูกถอนออกไปเป็นปีก ให้ตัวปีกเดิมซึ่งวิ่งเร็วจัด (น.อ.มนัส ศุภธีระ ปัจจุบันรับราชการอยู่กองทัพอากาศ) หลบตำแหน่งเข้าในไลน์ แนวคิดนี้นับว่าเป็นกลยุทธ์ยอดเยี่ยม เพราะปีกคู่ต่อสู้คิดว่าลู่วิ่งมาครั้งใด ชม ภูมิภาค กับข้าพเจ้าจะแตกสิ่งไม่มีเหลือเป็นโอกาสให้ มนัส ศุภธีระ จะวิ่งห้อยแนบไปวางไทรย์สำเร็จ ซึ่งทีมอื่น ๆ ไม่คาดคิดเรื่องนี้ เพราะนักรักบี้ฟุตบอลทีมไหนทีมหนึ่งต่างก็คิดจะต้านทานปีก ซึ่งเป็นตัววิ่งทำไทรย์ และปีกอย่าง ชม ภูมิภาค และข้าพเจ้านั้น มะขามข้อเดียว ยิ่งกับรถถัง ไม่มีหุ่นเพรียวลมเป็นนักวิ่งอย่างทีมอื่น ๆ หน้าไหนจะกล้ามาต่อแยะ อันಿಸงส์จากการเล่นกีฬารักบี้ฟุตบอลดังกล่าว เมื่อจบการศึกษาแล้ว รองศาสตราจารย์ ชม ภูมิภาค ได้รับคัดเลือกโดยผ่านการทดสอบเป็นผู้ตัดสินกีฬารักบี้ฟุตบอลของกรมพลศึกษา ส่วนข้าพเจ้านั้น ศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญสม มาร์ติน อดีตอธิบดีกรมพลศึกษา ขอตัวไปบรรจุเป็นครูสอนรักบี้ฟุตบอลตามหลักสูตรใหม่ของโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาเป็นเวลาหนึ่งปี ข้าพเจ้าจึงเป็นผู้สอนกีฬารักบี้ฟุตบอล แก่นักเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาเป็นคนแรก ผู้ที่เคยเรียนกับข้าพเจ้าได้เป็นอธิบดีกรมพลศึกษาแล้วถึงสองคน (เจ้าตัวอาจจะลืมไปแล้ว) จากเป็นผู้เล่นทีม 7 คนชนะเลิศ มีข่าวว่าพวกเราจะได้รับเสื้อสามารถ แต่รอแล้วรอเล่า เรื่องมอบเสื้อสามารถก็เลื่อนหายไปเหมือนคลื่นกระทบฝั่ง

ข้าพเจ้ากล่าวถึงกีฬารักบี้ฟุตบอลมายืดยาวเช่นนี้ ก็เพื่อพึงภาพพจน์ครั้งกระนั้นให้เห็นชัดว่า ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ท่านเป็นนักกีฬา สอดคล้องกับท่านอาจารย์บันทึก ส่วนตัวไว้ว่า "เมื่ออายุครบรอบสอง ปราดเป็ร้องและว่องไว เมื่ออายุครบสามสี่ เป็นครูสอนฟุตบอล และรักบี้ และรอบห้า 60 ปี เล่นเทนนิสได้ แต่ไม่เอาชนะใคร แต่เมื่อเด็กหนุ่มสงสัยก็ทำให้หมดสงสัยได้ แต่ต้องไม่เป็นวันละไม่เกินสองเซต"

หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ท่านเป็นผู้รักษาระเบียบวินัยเคร่งครัด ตรงต่อเวลา รับผิดชอบ มีน้ำใจหนักแน่น และทำประโยชน์ให้ส่วนรวม วันหนึ่งข้าพเจ้าถาม รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ว่าจำได้ไหมว่า เมื่อเป็นนักเรียนฝึกหัดครูรุ่นฯ ลัน วัน ๆ หนึ่งเรามีตาราง

นักเรียนรุ่นทางเกงขาลันสวดมนต์ก่อนนอน (2493)

บริเวณห้องโถงชั้นบนตึกหนึ่ง ในภาพข้าพเจ้ากำลังนำสวดมนต์

เวลาอย่างไร คนบตีเป็นคนหัวดี (เรียนเก่ง) จำเเนน ตอบว่าเข้าตึนนอน 5.00 น. ทำกายบริหาร 5.45 น. เรียน เวลา 7.00-8.00 น. เรียนเสียก่อน 1 ชั่วโมง แล้วรับประทานอาหารเช้า ซึ่งเป็นข้าวต้ม ต้มนมสดคนละแก้ว 9.00-12.00 น. เรียน แล้วหยุดรับประทานอาหารกลางวัน 13.00-15.00 น. เรียน 15.00-17.00 น. กิจกรรมสนาม 17.00 น. รับประทานอาหารเย็น พอถึง 19.00 น. เข้าห้องสตั๊ดตีหรือเรียนพิเศษ ถึงเวลา 21.00 น. สวดมนต์แล้วไปนอนเอา 21.30 น. ระยะแรกนั้น คุณเสมอ คุณชม และข้าพเจ้าเป็นหัวหน้า นอนห้องเดียว ส่วนเพื่อน ๆ นอนห้องรวม มีทั้งห้องนอน 3 คน กับห้องโถง กางมุ้งนอนเรียงกันไปเป็นแถว ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิท่านจะเดินตรวจรอบตึก เทียวส่องไฟฉายวูบวาบ ๆ ถึงเราไม่หลับก็แกล้งนอนเฉย ๆ อย่างนี้ทุกวัน ส่วนกิจกรรมสนามนั้น วันจันทร์ พุธ ศุกร์ เล่นกีฬา อังคาร พฤหัสตี ทำงานโยธาหรือสวนครัว ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ท่านกำหนดให้มีตารางอย่างนี้ ตั้งแต่วันจันทร์ ถึงวันเสาร์ สำหรับวันเสาร์เลิกเร็วหน่อย เพราะเปิดโอกาสให้นักเรียนกลับบ้านได้ จึงมีวันหยุดเสาร์วันอาทิตย์ แต่กลางคืนต้องมาสวดมนต์พร้อมกัน เรื่องหยุดวันเสาร์นั้น ท่านอาจารย์ไม่เห็นด้วย ดังมีบันทึกของ ฯพณฯ ม.ล.ปิ่น มาลากุล เขียนถึง อาจารย์ หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิว่า “เมื่อทางราชการจะประกาศให้หยุดวันเสาร์เต็มวัน หลวงสวัสดิฯ ตั้งข้อสังเกตด้วยความไม่สู้จะพอใจนักว่า เราทำงานสัปดาห์ละ 6 วัน ยังสู้เขาไม่ได้ ทำงาน 5 วันจะสู้เขาไหวหรือ*

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิท่านจะถือเอาการทำงานมาก ทำงานหนักให้พวกเราเรียนกันมาก ๆ เป็นหลัก ท่านอาจารย์ก็เกรงว่าพวกเราจะเหงา จึงดำริให้มีการเข้าภาพยนตร์จากบริษัทภาพยนตร์ (แถว ๆ เฉลิมกรุง) มาฉายให้ดูตรงชานเฉลียงหลังตึกหนึ่งทุก ๆ คืนวันศุกร์ วิจิต วิสิทวงค์ นักเรียนรุ่นน้องรับหน้าที่ไปเช่าหนังมาฉาย แรก ๆ ท่านอาจารย์ก็มาสอนวิธีฉายหนัง แต่ท่านก็ไม่ค่อยว่าง ข้าพเจ้าจึงพา วิจิต วิสิทวงค์ไปรับคำแนะนำจากพี่ชายของข้าพเจ้า ซึ่งเป็นทหารเรือ วิจิต วิสิทวงค์ จึงสามารถฉายหนังได้ ภาพยนตร์รุ่นแรก ๆ ก็ดูสนุกดี แต่ต่อมา วิจิต เกิดไปเช่าหนังเรื่องหนึ่งเปิดฉากต่อยกกันสองสามหมัดแล้วเป็นบพเจรจาตลอดเพื่อน ๆ เลยโกรธกันมาก ทำท่าจะจับวิจิต ไปโยนบกโยนน้า ดีแต่ว่า ชม ภูมิภาค ไปห้ามไว้ เรื่องจึงระงับตั้งแต่นั้นมาเรื่องฉายหนังเลยเลิกไปโดยปริยาย

ตึกหนึ่งซึ่งเป็นทั้งตึกเรียนตึกนอนนั้น ชั้นล่างจะมีห้องสมุดกับห้องเรียน ห้องเรียนเป็นอฒจันทร์ลดหลั่น มีโต๊ะบรรยายและกระดานดำแผ่นใหญ่อยู่ข้างหน้าห้อง เวลา 19.00-21.00 น. ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ จะมาสอนหนังสือให้พวกเรา วิชาที่สอนส่วนใหญ่ภาษาอังกฤษ

* บันทึกไว้ด้วยคุณหลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ของ ฯพณฯ ม.ล.ปิ่น มาลากุล หนังสืออนุสรณ์, 25 ก.พ.2516

มีวิทยาศาสตร์บ้างไม่มาก เวลาท่านไปต่างประเทศ (ซึ่งไม่บ่อย) กลับมา ท่านก็จะเอาทัศนศึกษาของท่านมาบรรยายในห้องนี้ เวลานี้ เมื่อเราเริ่มเข้าเรียนเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ.2492 นั้นภาษาอังกฤษเริ่มเข้ามามีบทบาทในชีวิตของเรา บนป้ายนิเทศมีข้อความเขียนเป็นคติพจน์ว่า It is of great importance that punctuality must be strictly observed. ภาษาอังกฤษที่ท่านเริ่มสอนด้วยสำเนียงอังกฤษว่า 'The human body consist of three parts; the head, the trunk and the limbs' ท่านสอนสนุก เล่าเรื่องเมืองฝรั่งให้ฟัง ตื่นใจทุกครั้ง เมื่อเรียนพิเศษหลัง 21.00 น. แล้ว สวดมนต์ พวกเรามีการบ้านมาก จึงแอบมาทำในห้องสมุดกันดึก ๆ ที่จริงอาจารย์ท่านห้าม แต่คงรู้ว่าเรามีการบ้านมากเลยไม่ว่าอะไร วันหนึ่งมีภาษาอังกฤษมาเขียนไว้บนป้ายนิเทศ ว่า

Confucius, he says, successful men stay awake in daytime and not set up at night* พวกเราอ่านอีกก็ไม่ค่อยรู้เรื่อง จนกระทั่งท่านอาจารย์เกยูร ลิ้มทอง แปลให้ฟังจึงถึงบางอ้อ ตั้งแต่นั้นมาพวกเราก็ไม่กล้านอนดึกอีกเลย

ความเป็นอยู่ของพวกเราวนเวียนอยู่บนตึกหนึ่ง ชีวิตเกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ ก็ต้องสัมผัสกับลุงเขียว ภารโรงคนเดียวคนแรก เวลานั้นท่าทางลุงเขียวยังกับนายพรานที่ไปจับตัวมโนราห์ อีกคนคือแม่ครัวใหญ่ คือ ป้าชิ้น ป้าไม่ค่อยจะกินเส้นกินสีกับพวกเราก็ด้วยเรื่องเมนูอาหาร ป้าผอมแห้งแรงน้อยแต่ฝีปากจัด มองดูยังกับแม่มดในนิยายฝรั่ง แต่ที่แท้จริงแล้วป้าชิ้นเก่าทำดี ทำถูกตามบทบาทหน้าที่ของแก พวกเราคิดมากไปเอง บุคคลทั้งหมดที่กล่าวชื่อเสียงเรียงนามมานั้นล้วนแล้วแต่ได้รับความเมตตาจากท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ด้วยกันทั้งสิ้น และทุ่งบางกะปิเวลานั้นก็แจ้งสว่าง อาณาบริเวณใกล้เคียงยังเป็นทุ่งนา ยังมีร่องรอยค่ายทหารญี่ปุ่นให้เห็นเช่นที่เรียกว่า ตึกเหลือง เป็นต้น ผู้คนก็เห็นหน้ากันจำเจ ในวันหยุด (ราชการ) ข้าพเจ้าจะไปช่วยงานท่านอาจารย์ที่บ้าน เช่น ตัดหญ้า ช่วยทำเครื่องมือกลศาสตร์ ไปครั้งใดก็เห็นคุณนาย (ภริยา) ของท่านนั่งซักผ้าด้วยตนเอง ท่าทางท่านก็เป็นฝรั่งเช่นเดียวกับท่านอาจารย์ แต่เป็นน้อยกว่า วันหยุดตึกของเราเงียบ ๆ ถ้าจะเดินไปรอบ ๆ ตึก ตามร่มเงามุมตึก ก็มักจะพบหนังสือวางนอนหนังสือ ข้าพเจ้าเห็นเป็นประจำก็คือ ดร.ชาติตรี เมืองนาโพธิ์ อธิการบดีปัจจุบัน (2534) ดร.วัน สังข์สะอาด จรรย์ ปัทมดิลก บางครั้งมี ชม ภูมิภาค ด้วย อีกคนคือ เลิศ ชูนาถ ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา คนปัจจุบัน (2534) ดร.วิลาศ สิงหวิสัย รองเลขาธิการ ก.พ.(2534) ท่านเหล่านี้เห็นหนังสือโดยแท้ และดูจะเป็นกลุ่มที่ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ยกย่องว่าคงแก่เรียนด้วยกันทั้งนั้น ช่าง ๆ ตึกหนึ่งมีชุมชนชาวบ้านห้องที่ปลูกบ้านบนร่องสวน ต้นหมากรากไม้เขียวครึ้มเป็นหย่อม ๆ กัน ระหว่างทางจากตึกหนึ่งไปทางใต้ เข้าใจว่าเป็นกลุ่มเจ้าของที่ดินที่ไม่ยอมขายให้ทางราชการเวลานั้น ที่ข้าพเจ้าพูดถึงชุมชนชาวบ้านตรงนี้ก็เพราะข้าพเจ้าคุ้นเคยกับเด็กชายร่างผอม แก้วแว้ววิ่งเล่นล้อต๊อกลูก เด็กไทยสมัยนั้นถ้ายังเล็กอยู่ ไม่ค่อยชอบนุ่งผ้าเพราะอากาศร้อน บางครั้งพวกเราไปเล่นด้วย เด็กชายคนนั้นก็คือ คุณประยงค์ วินิจวงษ์

* บันทึกความทรงจำของ อาจารย์เกยูร ลิ้มทอง, 2527

เจ้าหน้าที่ธุรการเก่าแก่ของเรา ซึ่งทำงานอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์เวลานี้ พวกเราชอบพอกันดีกับเด็กชายประยงค์ เพราะเขาเป็นคนที่น่ารัก ยิ้มเก่ง เดี่ยวนี้ก็ยังเป็นเช่นนั้น ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตร์พุทธิ ท่านมักจะเดินไปเยี่ยมชาวบ้าน จนชาวบ้านแถบนี้รักใคร่ เคารพนับถือ เห็นท่าทางท่านเป็นฝรั่ง ก็เรียกว่า ป้า เรียกคุณนายว่า แม่หม่ม ชาวบ้านแถบนี้ก็เลยผสมผสานกลมกลืนเข้ากันเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ภายหลังลูกหลานก็ได้ทำงานในสถานศึกษาแห่งนี้กันเป็นส่วนมาก มีแปลกอยู่ตรงที่ไม่มีใครเข้ามาเป็นนักเรียนฝึกหัดครูเลยสักคนเดียว ผู้สูงเขี้ยวภาวโรงไม่ได้ ส่งลูกชายชื่อ บันลือ เรียนจนได้ปริญญา

สิ่งที่น่าจะเล่าสู่กันฟังก็คือ เรื่อง อาบน้ำ กับไปห้องสุขาของพวกเรา เมื่อรุ่นแรกข้าพเจ้าไปอยู่ตึกหนึ่งก็มีน้ำบาดาลสูบขึ้นมาใช้ พวกเราเป็นชาวชนบทคนไทยขนานแท้ดั้งเดิม จะต้องมีผ้าขาวม้าเป็นสัญลักษณ์ เวลาอาบน้ำแล้วเจ้าผ้าดังกล่าวตากไม่ค่อยเจริญตา หรือว่าจะเป็นการนิยมฝรั่งอารยประเทศ มีคำสั่งให้พวกเราห้ามนุ่งผ้าขาวม้าอาบน้ำในห้องน้ำเด็ดขาด อาจารย์ ม.ร.ว.จรีพรหม ท่านก็มาสาธิตวิธีใช้ผ้าเช็ดตัวเข้าห้องน้ำ เรื่องนี้ค่อนข้างยุ่งพิลึกพิลั่น เพราะคนไทยเราไม่เคยแก้ผ้าอาบน้ำ ก็เลยเกิดการละเล่นป็นห้องน้ำแอบดูเพื่อนกันสนุก แต่เดชะน้ำบาดาลขัดข้อง ภายหลังเราต้องไปอาบน้ำในสระ ซึ่งเวลานั้นคนถื่นนั้นเขาใช้อาบ ต้ม ไข่กัน เพราะน้ำทำยังสะอาดดีอยู่ สระที่อาบน้ำ ก็คือ สระมรกต อุดมไปด้วยปลา กุ้ง ซึ่งท่านอาจารย์ประกาศห้ามจับสัตว์น้ำเด็ดขาด ถ้าใครจับกุ้งมาจะต้องถูกหลวง (ม.ร.ว.จรีพรหม) ยึดเข้ากองกลางทันที สระมรกตที่ว่านี้คือ สระอันเป็นที่ตั้งของหอสมุดกลาง หรือหอสมุดพระเทพรัตนราชสุดาฯ เวลานี้ ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตร์พุทธิ ท่านสั่งให้ปลูกศาลามุงจากริมน้ำหลังหนึ่ง แล้วไม่สะพานพาด ไข้โดดน้ำเล่นที่หนึ่ง เราก็ไปโดดน้ำเล่นกันตุมตาม ศาลาหลังนั้นกลายเป็นศาลาโกหก เป็นสถานที่สรวลเสเฮฮา ทำดีต่อยกัน แต่สิ่งหนึ่งในความหลังครั้งนั้น ก็คือ พวกว่ายน้ำไม่เป็นก็ได้มาว่ายน้ำเป็น ณ สระแห่งนี้ มีหลาย ๆ ครั้งที่ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตร์พุทธิ เป็นห่วงพวกเราจะจมน้ำตาย ท่านก็เลยมาหัดให้พวกเราว่ายน้ำ ว่ายน้ำจนเป็นว่ายน้ำเก่งทุกคน และพวกเราก็เลยได้ใช้ผ้าขาวม้าของไทยขนานแท้ที่นุ่งว่ายน้ำ เสริจแล้วก็เอาไปตากไว้ที่ราวผ้าข้างตึกให้ดูมีระเบียบยิ่งขึ้น สำหรับส้วมหรือห้องสุขานั้น ใช้น้ำตึกไม่ได้ เพราะขาดน้ำ จึงได้สร้างส้วมหลุมไว้ประมาณ 10 ที่ เป็นโรงเตี๊ยม ฝาเสื่อรำแพน ตั้งอยู่ตรงบริเวณข้าง ๆ ตึกสอง ตรงที่มีโทรศัพท์สาธารณะนั่นเอง การถ่ายส้วมหลุมนั้นเป็นกิจกรรมที่ทุกทีทุก เพราะทุ่งบางกะปิเวลานั้นมีสุนัขเยอะแยะ ชาวบ้านก็เลี้ยงหมู ไก่ เป็ด ห่าน สัตว์พวกนี้ต้องชะตากับส้วมหลุมทั้งนั้น ยิ่งกลางคืนทุ่งบางกะปิอุดมไปด้วยงูนาขนานชนิด จนกระทั่งกลางคืน ลุงเขียวต้องปิดประตูหน้าต่าง มิฉะนั้นงูจะเลื้อยเข้าในตึก เราพบกับงูและต่างก็เคยเป็นเหยื่อมาตุมาแล้วทั้งสิ้น ถ้าเป็นสมัยนี้คงลงหม้อแกงไม่มีเหลือ

สิ่งที่น่าจะกล่าวถึง ก็คือ สภาพของซอยประสานมิตรในยุคนั้น (พ.ศ.2492-2495) เป็นซอยที่อุดมด้วยโคลน ถ้าจะเข้าเมืองโดยออกทางปากซอยไปถึงถนนสุขุมวิท กว่าจะเดินไปกลับ ก็ต้องเผชิญกับความเลอะเทอะเปรอะเปื้อน ผู้คนจึงนิยมนั่งเรือไปขึ้นทางประตูน้ำปทุมวันมากกว่าถนนสุขุมวิท เป็นถนนแคบ ๆ มีคูน้ำทั้งสองข้าง การเดินทางดูยากลำบากแต่ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตร์

พุทธิ ท่านก็ยอมเสียสละไปประจำอยู่กับพวกเรา ครูบาอาจารย์สมัยนั้นที่ท่านพักข้างนอกก็คงลำบากมาก รถเมล์ก็มีสายกรุงเทพฯ-ปากน้ำ ส่วนรถเมล์ชาวบริษัทนายเลิศ สุดสายแค่ซอยวัฒนา ซอยวัฒนามีโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ของหม่อมไค้ มีลูกท่านหลานเธอมาเรียนมาก ถนนในซอยจึงลาดยางเรียบร้อย ซอยประสานมิตรมีบ้านอยู่ไม่กี่หลัง แต่จะได้อยู่มีบ้านนายตำรวจชั้นอิกวินตั้งอยู่กลางซอย (พ.ต.อ.พุ่ม บุรณสมภพ) ถัดไปปากซอยอโศกก็มีโรงเรียนอโศกเรียเตอร์ มีร้านถ่ายรูปชื่อรัตนศิลป์ เราชอบไปถ่ายรูปกันที่นั่น ทั้งซอยอโศกและประสานมิตรยังไม่ได้ลาดยาง ทางเข้าซอยจึงเป็นโคลนและทะเลในฤดูฝน ข้าพเจ้าเห็นอาจารย์สองท่านที่แสนจะทรหด คือ อาจารย์ระวี สงวนทรัพย์ กับ อาจารย์พนัส หันนาคินทร์ ท่านถกขากางเกง ขี่จักรยานไปเรียนระดับปริญญาอักษรศาสตร์ ภาคพิเศษที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนพวกเรานั้นก็ใช้วิธีเดินช้า ๆ ออก ๆ จนรู้จักไปทั่ว เวลานั้นด้านหน้าโรงเรียนฝึกหัดครูมีถนนคอนกรีต (หน้าตึกเก่า) แล้ว พวกเราจะชอบไปเดินเล่นหลังอาหารเย็นเป็นประจำ เดินเล่นอยู่จนกระทั่งเกิดอาการเวียนหลังคาจากของมัธยมสาธิต โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงของเราไม่มีรั้วรอบขอบชิด เราอยู่ในระเบียบวินัย เวลาเดินเล่นห้ามเดินเลยประตูหน้าออกไป เราก็ถือปฏิบัติเคร่งครัด ไม่มีใครหนีเที่ยวกลางคืน เพราะจะมีการตรวจสอบผู้คนตอนสวดมนต์ทุกครั้ง ทัศนียภาพของประสานมิตรจึงแว้งแว้ง เป็นทุ่งนา ยังมีขวานมาดำนาน พวกเราเคยไปช่วยเขาดำนานกันสนุกมาก สมัยนั้นแม้จะรู้สึกเป็นที่เปล่าเปลี่ยวแต่ใจผู้ร้ายยังมีน้อย ไม่ค่อยมีสตรีเพศแต่งตัวสวยผ่านมา วัน ๆ หนึ่งเราจึงมองเห็นแต่ทุ่งนากับฝูงควาย นาน ๆ จะมีคนจีนถีบจักรยานร้องขายฝรั่งดอง มะยมดองผ่านมา ของซื้อของขายหายาก ส่วนใหญ่จะซื้อทางด้านริมคลองแสนแสบ

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า บ้านพักท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตร์พุทธิอยู่ริมคลองแสนแสบฝั่งตรงข้ามเป็นร่องสวนผลไม้ฝรั่ง มีทางรถไฟสายมักกะสัน-แปดริ้ว วิ่งขนานกับคลอง เวลานั้นทางกรุงเทพฯ เริ่มสร้างถนนเพชรบุรีตัดใหม่ ถ้ากล่าวถึงท่านอาจารย์แล้วไม่พูดเรื่องคลองแสนแสบ ก็ดูจะหมดความหมาย ท่านอาจารย์เป็นบุคคลที่ทำอะไรมีระบบแบบแผน ท่านรักษาสีสิ่งแวดล้อมและความสะอาด ท่านเพิ่งเล็งเรื่องนี้มาก เวลานั้นยังไม่มีเรือหางยาว จะมีแต่เรือบริษัทเรือเมล์ชาวนายเลิศกับเรือจ้างมีประทุน ผู้คนสมัยนั้นใช้น้ำคลอง ไม่มีน้ำประปา ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตร์พุทธิท่านว่าน้ำคลองสกปรก ต่อไปไม่ช่วยกันรักษาจะเหม็นเน่าอยู่ไม่ได้ จริงของท่านทีเดียว ท่านห้ามมิให้นักเรียนซื้ออาหารจากพ่อค้าแม่ค้าในลำคลองกิน ท่านว่าไม่ถูกอนามัย สมัยนั้นเราจะกลับเข้าเมือง เราก็จะลงเรือแจวติดประทุน นาน ๆ จะลงเรือยนต์ พวกเราชอบลงเรือแจวติดประทุน เพราะคนพายหัวเรือมักจะเป็นสาว ๆ และเรือประเภทนี้ได้สร้างนิยายรักอันลือลั่นมาแล้วทั้งในยุคนั้น และยุคถนนเพชรบุรีตัดใหม่เพียงพู่ เราจึงคุ้นเคยกับลำคลองสายนี้ มีบ้านหลายบ้านมีลูกสาวสวย แม่ค้าหลายคนมาร้องขายขนมเบื้องก็เป็นสาวสวย พวกเราก็มักจะแอบซัดคำสั่งไปซื้อขนมริมคลองถูกจับลงโทษกันบ่อย ๆ มีเรื่องเล่าว่า วันหนึ่งมีพวกเราแอบไปริมคลอง จะเฝ้ากับท่านอาจารย์พอดี ท่านอาจารย์ถามว่ามาที่นี่ทำไม ปรากฏว่าพวกเราคนหนึ่งมีปฏิภาณดีตอบว่า “ผมมาไล่เจ๊กหยงขายขนมไม่ให้จอดที่เขื่อนครับ” เรื่องความสะอาดและสิ่งแวดล้อมนี้ ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตร์พุทธิ ท่านเป็นห่วงกังวลใจมาก สอนพวกเราให้รู้จักระบบนิเวศวิทยาตั้งแต่บัดนั้น แต่นั่นแหละเมื่อหมดยุคท่านแล้ว อะไร ๆ ก็เสื่อมทรามลง สมดังที่อาจารย์สุพจน์ ชนะมา พูดเป็นคำคมไว้ว่า น้ำคลองแสนแสบนั้นมี 4 ยุค

ยุคแรก ดื่มได้	อาบได้	ใช้ได้
ยุคสอง ดื่มไม่ได้	อาบได้	ใช้ได้
ยุคสาม ดื่มไม่ได้	อาบไม่ได้	ใช้รดต้นไม้พอได้
ยุคสี่ ดื่มไม่ได้	อาบไม่ได้	ใช้รดต้นไม้ ต้นไม้ตายหมด

ถ้าเรามองคลองแสนแสบเวลานี้แล้วเห็นสังขรณ์ชัดเจน เราไม่เคยของท่านอาจารย์หลวง สวัสดิสารศาสตร์พุทธิเลย ว่า น้ำในคลองจะสกปรกถึงกับห้ามไม่ให้ซื้อขนมในคลองกิน บัดนี้ น้ำใน คลองแสนแสบได้พิสูจน์คำพูดของท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตร์พุทธิแล้ว

นักเรียนฝึกหัดครูพวกเราเด็กวัยรุ่นมาจากภูมิลำเนา พื้นเพต่างจังหวัด ต่างภาค ต่างวัฒนธรรม ในระยะแรกก็เป็นธรรมดา ๆ แยกพวกกันเห็นได้ชัด พวกภาคกลาง ภาคตะวันออกไม่สู้เกาะกลุ่มกัน มากนัก แต่นักเรียนภาคใต้ ภาคอีสาน ภาคเหนือเกาะกลุ่มกันแจ่มเดียว และพูดจาคนละสำเนียง และมักจะไม่ผสมผสานกัน บางคนก็มีความรู้สึกภาคนิยมจัด นอกจากนี้ยังแยกกลุ่มลูกทุ่ง ลูกผู้ดีกัน อยู่ในท่าในที่ พวกลูกข้าราชการ แต่งตัวดี ราคาแพง สะอาดสะอาด ฝึกนาฬิกา เสียบปากกาพกกันไว้ เขียวละ พวกลูกชาวนากระหม่อมกระแม่มใช้ของราคาถูก ไม่มีนาฬิกา ปากกา สำหรับข้าพเจ้าเป็นเด็ก ภาคกลาง แต่จะด้อยอะไรก็ไม่ทราบข้าพเจ้ากลับสนิทสนมกับเด็กภาคอีสาน เรียกว่าไปไหนไปด้วยกัน และมีอะไรก็ห่วงใยเอามาแบ่งปันกัน เด็กภาคอีสาน 2 คนนั้น คือ อรุณ ดาวเรือง กับ ชม ภูมิภาค ข้าพเจ้าพบ 2 คนนี้ครั้งแรก เมื่อ พฤษภาคม 2492 ณ หน้าประตูโรงเรียนฝึกหัดครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เราเดินเล่นจากย่านเจริญพาสณ์ม่วงเวียนเล็ก สะพานพุทธยอดฟ้า สนามหลวงด้วยกัน และก็มา อยู่ด้วยกันที่ประสานมิตร สมัยนั้นรถเมล์ขาวบริษัทนายเลิศเล่นสุดท้ายแค่ซอยวัฒนา เลิก 5 ทุ่ม เราไปเที่ยวงานถวายบังคมพระบรมรูปทรงม้า (23 ตุลาคม) เทียวจนดึกไม่มีรถกลับ เราเดินจากเขาดิน มาถึงประสานมิตร จำได้ว่ากว่าจะถึงก็เกือบสว่าง เราชู้สึกว่าจะต้องถูกท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสาร ศาสตร์พุทธิ ดุแน่ ๆ เปล่าหรอก ท่านถามแล้วยิ้ม ๆ ท่านคงมองรู้ว่าพวกเราเด็กต่างภาค ต่างสำเนียง ภาษา ไม่ค่อยจะกลมกลืนกัน แต่ก็ท่านมีวิธีการด้วยการให้เล่นเกม เพลง ควบคุมความเป็นอยู่ นานไป นานไปพวกเราก็เลยเข้ากันได้ มีเอกภาพกลายเป็นพวกเดียวกัน แสนแสบ 168 นักเรียนบางคนจาก บ้านมาไกล คิดถึงบ้าน วันหนึ่งข้าพเจ้าเห็นเพื่อนรุ่นน้องยื่นร้องให้ ถามแล้วได้ความว่าบ้านอยู่ภาค-เหนือ คิดถึงบ้านจะลาออกกลับบ้าน จำไม่ผิดคนยื่นร้องให้ บัดนี้เป็นอาจารย์อยู่ มศว บางเขน ข้าพเจ้า เป็นหัวหน้า นักเรียนชั้นบนก็มาพูดลอบใจ ยื่นพูดกันอยู่สองคน ไม่ทราบที่ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิ-สารศาสตร์พุทธิ ท่านเดินมาตั้งแต่เมื่อไหร่ รุ่ง ๆ ก็มายืนประชิดตัวเราเสียแล้ว ข้าพเจ้าก็เลยตกใจ เล่าเรื่องให้ท่านฟัง รุ่นน้องก็หยุดร้องให้ ท่านหัวเราะ เขามีอวางบนไหล่รุ่นน้องคนนั้น แล้วบอกว่า “ต่อไปจะเป็นครูที่ดี” แล้วท่านก็เดินจากไป ตั้งแต่นั้นมารุ่นน้องคนนั้นก็ไม่เคยคิดจะกลับบ้านอีกเลย

ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตร์พุทธิ ท่านจะอยู่ดูแลปกครองพวกเราอย่างไรนั้นสม่าเสมอ จะขาดหายไปเฉพาะเวลากลางวัน กับเวลาที่ท่านเดินทางไปต่างประเทศ เนื่องจากเราพบท่านอยู่ ทุกเมื่อเชื่อกันเอง เวลาท่านไม่อยู่จึงพากันคิดถึงเหมือนขาดอะไรไป

วันหนึ่งมีเหตุการณ์ตื่นเต้นมาก เวลา 17.00 น. ใกล้ค่ำวันศุกร์ที่ 29 มิถุนายน พ.ศ.2494 เกิดกบฏแมนฮัตตัน ที่ท่าราชวรดิษฐ์ หน้าพระบรมมหาราชวัง ท่านได้รับเชิญไปในงานพิธีมอบเรือ ขุดแมนฮัตตันด้วย ทราบว่าขณะนั้นน้องชายของท่าน คือ พลเรือตรี เล็ก สุมิตร ก็เป็นทหารเรือ และ ว่าทหารเรือจับตัวจอมพล ป.พิบูลสงครามไป พวกเรานั่งอยู่ตามชั้นบรรไดตึกหนึ่ง เห็นเครื่องบินบิน ฉวัดเฉวียนทิ้งระเบิดเสียงดังอยู่แต่ไกล ๆ พอใกล้จะมีดี ท่านอาจารย์ก็กลับมาทำทางท่านตื่นเต้น ท่านว่าเกิดมีเรื่องต่อสู้ยึดอำนาจกัน ปล่อยให้ใครเดินทางเข้าเมืองจะเกิดอันตรายภายหลังเหตุการณ์เข้าสู่ ภาวะปกติ กบฏถูกปราบ จอมพล ป.พิบูลสงคราม กลับมาเป็นนายกรัฐมนตรีตามเดิม ส่วนที่โรงเรียน ฝึกหัดครูของเราก็มีข่าวว่าท่านอาจารย์จะย้ายไป และมีผู้อำนวยการคนใหม่มาแทนท่าน ข่าวนี้ทำให้เกิดความสับสนขึ้นในใจของพวกเรา ระยะนั้นมีอาจารย์ใหม่ได้บรรจุหรือย้ายมาอยู่ด้วยหลายคน เช่น อาจารย์เขวง เรียงสุวรรณ อาจารย์ระวิ สงวนทรัพย์ อาจารย์สมปอง พิริยกิจ เป็นต้น ส่วนอาคาร ต่าง ๆ ก็ถูกสร้างขึ้น มีตึกสอง เป็นตึกสอนเสริมเสร็จปลายปี 2492 และ ตึกสาม เป็นตึกเรียน ปี 2493 พวกเราก็อาศัยพื้นที่ว่างทั้งหลายปลูกต้นไม้ ผักสวนครัวกันเพลิดเพลินจำเริญใจ ต้นไม้ที่ปลูกไว้สมัยนั้น จากบันทึกของท่านอาจารย์จันทนา พรหมเศรษฐี * ว่ามีต้น ก้ามปู ประดู่ ไข่เหล็ก ยูคาลิปตัส ศรีตรัง ชงโค มะม่วง แคนฝรั่ง สัก ฯลฯ ส่วนต้นมะขามเทศนั้นมีปลูกบ้าง มีต้นใหญ่ขึ้นอยู่เก่าอายุ มาก ๆ บ้าง เวลานั้นต้นมะขามเทศใหญ่เหลือต้นเดียวอยู่หลังตึก 3 ด้านเหนือ กลัวหนักหนาว่าใคร จะโค่นทิ้งเสีย ส่วนต้นจามจุรีหรือก้ามปูคงจะอายุมากบ้าง ถูกโค่นบ้าง ค่อย ๆ หมดสิ้นไป ก้ามปู เป็นไม้เนื้อดี ต้นใหญ่ ๆ ผู้คนจึงสนใจเอาไปทำโต๊ะเก้าอี้ เมื่อตอนที่สร้างหอสมุดกลาง บนสระมรกต นั้น ข้าพเจ้าส่งสารต้นไม้หลาย ๆ ต้นจะต้องถูกตัดทิ้ง มีประดู่ต้นหนึ่งอยู่ด้านหน้าตึกสี่ถุกรถยนต์ ถอยหน้าถอยหลังชนต้นประดู่นี้อยู่ไปมา ข้าพเจ้าส่งสารต้นประดู่นี้มาก เมื่อคนงานจะลงมือตัดมันทิ้ง จึงไปขอขุดเอาไปเลี้ยงไว้ ยังมีชีวิตอยู่ขณะนี้ ข้าพเจ้ายังนิยมชมเชยอาจารย์ท่านหนึ่ง ท่านรณณรงค์ ปลูกต้นไม้เก่า ๆ ที่มีในวรรณคดี ตรงบริเวณข้างหอสมุดเก่า อาณาบริเวณเชื่อมต่อกับหอประชุม มีต้นไม้ดี ๆ หลายต้น แต่เวลานี้ทรุดโทรมลง มีการขยายชานหอประชุมออกมาด้วยอิฐสีแดง ๆ สำหรับ จัดงานเลี้ยง งานพิธีต่าง ๆ ข้าพเจ้าส่งสารต้นสาระอย่างยิ่ง ต้นสาระอินเดียนี้หายาก เห็นมีน้อยต้น ในประเทศไทย ถ้าขึ้นปล่อยไว้ในสภาพเช่นปัจจุบันนี้ไม่ช้าคงตาย การจะสร้างลานจัดงานอย่างไร ก็ไม่มีใครว่า แต่ควรจัดคอกคั่นกันต้นไม้ และบำรุงรักษาให้ต้นไม้งอกงามด้วย ก็จะทำให้บริเวณนั้น งดงามกลมกลืนกันระหว่างต้นไม้กับสถานที่

ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิศาสตรพุทธิ ท่านเป็นคนรักต้นไม้ ท่านเอาต้นไม้แปลก ๆ มาปลูก อย่างแคนฝรั่ง สมัยนั้นเป็นไม้ใหม่ พอฤดูหนาวออกดอกเหมือนซากุระ ท่านจะเที่ยวเดินท่อม ๆ ตรวจสอบ ดูต้นไม้ทุกต้น เรื่องต้นไม้ที่ปลูกไว้รุ่นเก่านี้ถูกโค่นลงไปมาก ท่านอาจารย์ ม.ร.ว.จूरพรหม ท่านจะ

* เรื่องจริงที่เขียนให้อ่านเล่น ที่ระลึกครบเกษียณ 30 ก.ย.2522

วิตทุกชั่ววันเรื่องต้นไม้เก่าถูกโค่น วันหนึ่งท่านพบข้าพเจ้า ท่านว่า “บรรจบ เธอมาอยู่ประสานมิตร ครูฝากดูต้นไม้ด้วย” ข้าพเจ้ารับคำ แต่นึกขำในใจว่าจะไปดูได้ที่ไหน เพราะเมื่อข้าพเจ้ามาอยู่ประสานมิตรนั้น ต้นไม้ถูกเผาปนิกไปหมดแล้ว นอกจากต้นไม้ก็ปลูกผัก แปลงผักหรือสวนเกษตรของพวกเราอยู่ตรงตึกสี่ ซึ่งบัดนี้เป็นภาควิชาศิลปกรรม ของคณะมนุษยศาสตร์ และตรงนี้เมื่อสร้างตึกเรียนแล้วก็เคยใช้เป็นสถานที่พระราชทานปริญญาบัตร เมื่อปี พ.ศ.2501 ในงานพิธีนั้น ท่านอาจารย์ หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ เข้าเฝ้าใกล้ชิดเบื้องยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมราชินีนาถ ดังกล่าวแล้วว่าบริเวณนี้เราเคยใช้ทำสวนครัว งานสวนครัวถือว่าเป็นงานโยธา เราจะทำกันในวันอังคารกับพฤหัสบดี ข้าพเจ้าจำได้ว่าเกือบทุกครั้งเราเข้าแถวหน้าตึกหนึ่ง พอเริ่มเดินแถวข้ามสะพานโค้ง ท่านอาจารย์พร้อมกับครอบครัวจะกลับจากทำงานมาถึงพอดี พวกเราเดินแถวไป ท่านจะเดินตามไปดู แนะนำการปลูกผัก ปลูกต้นไม้ต่าง ๆ แล้วจึงเดินเข้าบ้าน เวลาท่านอาจารย์อยู่ด้วย ดูพวกเรามีระเบียบวินัย ทำงานกันอย่างสงบ มีอยู่ครั้งหนึ่งเราเข้าแถวแบกจอบเสียมเตรียมไปสวนครัว วันนั้นไม่เห็นท่านอาจารย์กลับมาอย่างเคย พวกเราก็เลยคิดว่าปลอดภัย ว่าแล้ว สดับ อัดสาระ (ขณะนี้ 2534 เป็นรองเลขาธิการ กค.กระทรวงศึกษาธิการ) ก็ร้องไห้สามลา เหมือนให้ขบวนชั้นหมาก หรือแห่นาคันเทียว อาจารย์ ม.ร.ว.จรีพรหม ท่านจะเดินมาจากมุมไหนไม่ทราบ เราหันไปท่านก็เดินตามหลังมา พร้อมกับถามว่า “ให้มาทำสวนครัวให้ทำไม นือ” สดับ อัดสาระ จึงตอบอย่างนอบน้อม (น่าเวทนา) ว่า “ผมๆ ๆ ดีใจที่จะได้ไปขุดดินนะ คะ ครัวบ” อาจารย์ ม.ร.ว.จรีพรหม ท่านก็ไม่ว่าอะไร ท่านคงรู้เบื้องลึกความรู้สึกของพวกเราว่า “งานโยธานี้บางทีก็น่าเบื่อเหมือนกันแหละ”

เมื่อสร้างตึกสองเสร็จ รุ่นน้อง ๆ ก็แยกย้ายกระจ่ายกันเข้าไปอยู่ในตึกนอนหลังใหม่กันอย่างคึกคัก ระยะนี้ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ท่านมีภารกิจมาก จึงได้ย้ายท่านอาจารย์ ม.ล.ฉวี ทินกร มาจากโรงเรียนการเรือน (วค.สวนดุสิต) แต่อาจารย์ ม.ล.ฉวี ท่านควบคุมนักเรียนวัยรุ่นไม่ไหว ท่านเลยย้ายกลับไป ระยะนี้ (2495-2497) ก็มีอาจารย์รุ่นใหม่บรรจุหรือย้ายเข้ามาสอนภายใต้การบริหารงานของท่านผู้อำนวยการ หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ทำให้สถานที่เรียนคึกคัก เช่น อาจารย์พนัส หันนาคินทร์ อาจารย์มานิต สาครินทร์ อาจารย์ขาว หารสุโพธิ์ อาจารย์ประเทือง มหารักษ์กะ อาจารย์สถิต เลียงถนอม อาจารย์สุนทรี กุลศรีโรจน์ อาจารย์ศิลา ฉายนีย์โยธิน อาจารย์ อัมพา โชติกเสถียร อาจารย์อภิรมย์ ณ นคร อาจารย์สุพจน์ ชนะมา อาจารย์เจริญ เครือวัลย์ อาจารย์ นิยม เรียงจันทร์ อาจารย์จันทนา พรหมเศรณี อาจารย์รัตนา ศรีรัตน์ อาจารย์สำราญ ถาวรายุคม์ (เลขาธิการ ก.พ. 2534) อาจารย์นันทา บุญประภัศร อาจารย์นาฏเฉียว สุมาวงศ์ อาจารย์ปราณี อัครเวศน์ อาจารย์ประสาท หลักศิลา อาจารย์สุรเดช วิเศษสุรการ อาจารย์ชวลิต ธนะชานันท์ อาจารย์สวาท เสนาถนรงค์ อาจารย์มยุรี รวมโกมุท อาจารย์เนือทิพย์ ลืออำรุง นอกนั้นเป็นอาจารย์พิเศษจากภายนอกมาสอนเป็นครั้งคราว เช่น อาจารย์สิงห์โต ปุกนุด อาจารย์นายแพทย์ บุญสม มาร์ติน อาจารย์รัญจวน อินทรกำแหง อาจารย์ม.ล.มานิจ ชุมสาย อาจารย์เยื่อ วิชัยดิษฐ์ อาจารย์ ดร.แนม บุญสิทธิ์ อาจารย์สนั่น ปัทมะทิน อาจารย์มหาเทพ กษัตริย์สมุห์ เป็นต้น โรงเรียนฝึกหัดครูของเราคึกคักขึ้นเพราะมีอาจารย์รุ่นหนุ่มรุ่นสาวมาสอนรอบ ๆ โรงเรียนก็เริ่มมีบ้านเรือนร้านค้าหน้าตาขึ้น ในบรรดาอาจารย์ที่มารุ่นใหม่นั้น ท่านที่มีความผูกพันกับพวกเราเป็นพิเศษ ข้าพเจ้า

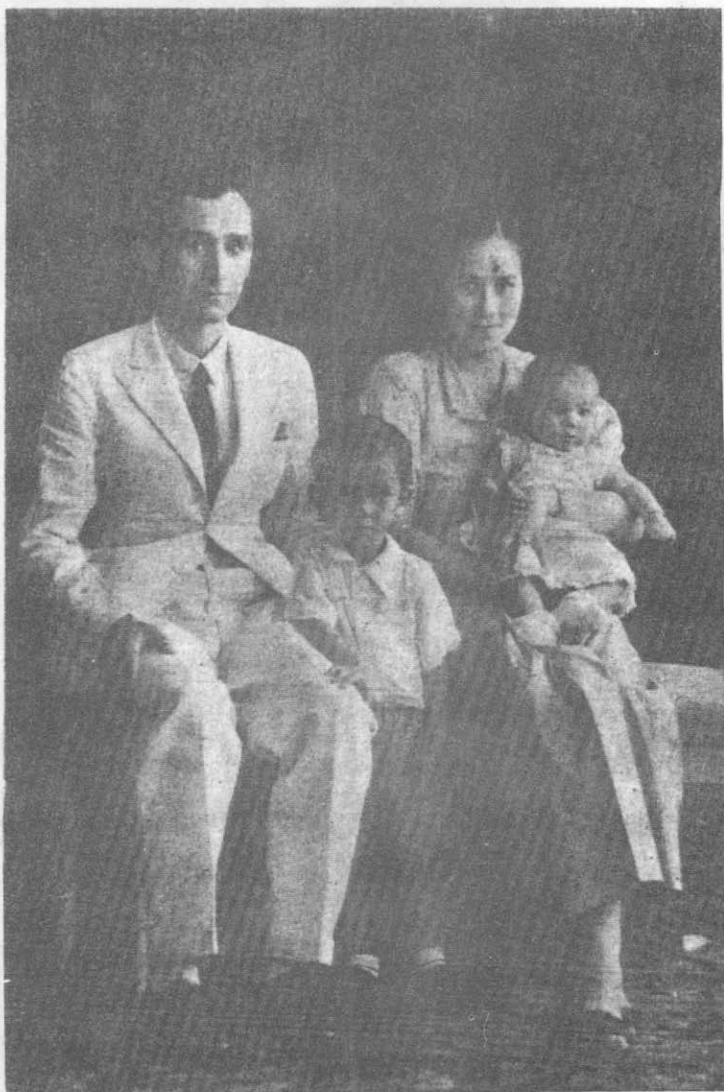
จำได้ 3 ท่าน ท่านแรกนั้นพวกเราคาดไม่ถึงว่าท่านจะกล้าหาญชาญชัยขนาดนั้น เมื่อทางราชการบรรจุท่านมาสอนนิชาเคมี ท่านก็หอบข้าวของมาพักกับพวกเรานหอพักที่เดียว ท่านอาจารย์สุนทร กุลศิริโรจน์ (พิริยกิจ) นั้นเอง เป็นอาจารย์สตรีคนแรก และคนเดียวที่มาอยู่กับพวกเราเหมือนกับว่าท่านเป็นผู้ชายคนหนึ่ง อีกท่านหนึ่งสร้างความประทับใจทั้งบุคลิกและลีลาชีวิต คือ ท่านอาจารย์สุพจน์ ชนะมา ทางราชการบรรจุท่านมาสอนคณิตศาสตร์ ท่านมาอยู่มาอน กิน เล่นกับพวกเรา อยู่เสียจนไม่ทราบว่ามีใครเป็นครูเป็นศิษย์ เราเรียนวิชา แคนคูลัส กับ โคออดิเนท ของท่านด้วยความยากเย็น ครั้งหนึ่งสอบวิชานี้ผลออกมาเราได้เกรดบี เราก็คิดว่าทำถูกหมด น่าจะได้เกรดเอ จึงพากันไปทักท้วงท่านอาจารย์สุพจน์ ท่านเดินหนี พวกเราก็ไม่ยอมเข้าชี้ รวนท่านไปมา ทำท่าจะมีเรื่อง ท่านพูดโพล่งออกมาว่า "ลือรู้ไหม อ้าวแล้วพวกลือตก อ้าวเอาตัวอย่างมาออก ถ้าอ้าวไม่เอาตัวอย่างมาออก น้ำหน้าพวกลือ หรือ ตกแหง หมา" พวกเราเลยได้คิด จริงของท่าน มิได้เห็นท่านเป็นเพื่อนเล่นอีกเลย อาจารย์อีกท่านหนึ่งท่านย้ายมาสอนตอนปลาย ๆ ยุค ที่ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ เป็นผู้อำนวยความสะดวกทางท่านคล้ำ เข้ม ๆ คม ๆ ดุ ๆ ท่านสอนครั้งใด พวกเราออกจากห้องเรียนจะต้องนำเอาเรื่องการสอนของท่านมาวิพากษ์วิจารณ์ในทำนองว่าอาจารย์ท่านดู จู้จี้ สอนแบบจ้ำจี้จ้ำไชทำนองนั้น การสอนของท่านเหมือนกฎของนิวตัน แรงไม่พอใจของพวกเราเข้าปะทะท่านครั้งนั้นมากเท่าใด แรงเคารพรักที่เกิดการตอบสนองกับผลการสอนที่มีคุณภาพของท่านก็มากขึ้นเท่านั้น ข้าพเจ้าก็สังเกตว่าครูบาอาจารย์ของพวกเราเดินแบบการสอนด้วยความมีระเบียบวินัย ซึ่งท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ เป็นแม่พิมพ์ต้นแบบ เป็นภาพพจน์ของนักเรียน ครู และศิษย์ที่ชัดเจน และถ่ายโยงมาสู่ยุคใหม่ ยุคของท่านผู้อำนวยการคนใหม่

ข้าพเจ้าจำต้นมะม่วงกับแคฝรั่งที่ปลูกไว้ข้าง ๆ ตึกสาม เป็นแถวเป็นแนว เพียงสามปี ต้นมะม่วงก็โตสูงพอจะเป็นร่มเงาได้แล้ว วันหนึ่งเราสังเกตเห็นสุภาพบุรุษท่านหนึ่งจะเป็นแขกก็ไม่ใช่เป็นฝรั่งก็ไม่เชิง ดูท่าทางเป็นชาวมาเลย์ ยืนอยู่ในชุดสีเทาอ่อน ๆ เราต่างมองดูว่า นี่ใครกันทำไมมายืนอยู่ตรงนี้ คอยใคร หลังจากนั้นก็เห็นบุรุษท่านนี้เดินไปเดินมา พวกเรานึกสงสัยว่าต้องมีเรื่องอะไรแน่ ๆ เวลานั้นก็ประมาณปลายปี พ.ศ.2495

และแล้ววันที่เราไม่คาดคิดก็มาถึง ค่ำวันหนึ่ง ปี พ.ศ.2496 ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ พร้อมด้วยคณาจารย์ก็เรียกพวกเราประชุมทั้งหมด ณ ห้องเรียนตึกหนึ่ง วันนั้นทุกคนเจียบกริบ ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ท่านกล่าวแนะนำให้เราเรารู้จักกับ ดร.สาโรช บัวศรี และว่าท่านผู้นี้จะดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ของพวกเราแทนท่านอาจารย์ต่อไป ดร.สาโรช บัวศรี ก็คือ บุรุษหนุ่มผู้ที่เราเห็นยืนอยู่ใต้ต้นมะม่วงเมื่อวันก่อนนั่นเอง พวกเราต่างยืนขึ้นแสดงความเคารพ เมื่ออาจารย์ใหญ่คนใหม่ของเรากล่าวคำปราศรัยด้วยสำเนียงมีจังหวะเน้นถ้อยเน้นคำ เจือด้วยอารมณ์ขันนิด ๆ เนื้อหา เรื่องราวที่พูด เราไม่ค่อยจะได้ยินมาก่อน แต่รู้สึกว่าจะค่อนข้างสมัยใหม่ ท่านว่าโลกปัจจุบันวิทยาศาสตร์เจริญก้าวหน้ามาก ต่อไปวิทยุจะไม่เพียงได้ยินเสียง แต่จะเห็นภาพด้วย เวลานั้นเรายังไม่รู้จักโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์ ช่อง 4 เพิ่งจะเริ่มจัดตั้งทดลอง ซึ่งเราไม่ค่อยมีความรู้ จึงพากันทิ้ง งงจนต่อสิ่งที่อาจารย์พูด และแล้วระเบียบแบบแผนอย่างอังกฤษก็หมดยุค

แบบอย่างของอเมริกันเริ่มเข้ามาสัมผัสกับชีวิตใหม่ของเรา นักเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ตั้งแต่บัดนั้น เมื่อท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิมอบงานแล้ว ท่านก็ย้ายกลับไปอยู่บ้านของท่านที่ถนนเพชรบุรี ส่วนอาจารย์ ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ก็ได้เข้าพักในบ้านริมคลองหลังนั้น และพวกเรานักเรียนรุ่นแรกก็เริ่มเติบโตเป็นผู้ใหญ่เกือบจะจบประโยคครุมัธยมอยู่แล้ว โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงก็เปลี่ยนฐานะเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2497 (วันประกาศพระราชบัญญัติ) แต่ความจริงได้มีนิสิตรุ่นที่ 1 เป็นรุ่นผู้ใหญ่ที่ทำงานแล้วมาเข้าเรียน 32 คน หมายเลข 1 คือ ดร.ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่จะพักกันที่ตึก 2 เป็นนิสิตอยู่หอพักเช่นกัน รุ่น ๆ ของพวกเรา (5 รุ่น) ส่วนเด็กกว่า รุ่น 1 กศ.บ. ซึ่งเป็นผู้ใหญ่อยู่ด้วยกัน ผสมผสานกลมเกลียวกัน และพวกเรานุ่งกางเกงขาสั้นก็ยกย่องว่า กศ.บ.รุ่น 1 เขาเป็นรุ่นพี่ (พิเศษ) และต่อมาก็มี กศ.บ.รุ่น 2 เราก็ยังถือว่าเขาเป็นพี่ เพราะส่วนใหญ่อายุมากกว่าพวกเรา อย่างเช่น คุณบรรจง ชูสกุลชาติ อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น ข้าพเจ้ายังจำได้ว่าบนหอนอนตึกสอง ข้าพเจ้าเห็นคุณบรรจง ชูสกุลชาติ กำลังเก็บข้าวของลงกระเป๋าค้างถามว่า “พี่จะไปไหน” คุณบรรจง ตอบว่า “ผมจะไปเป็นศึกษานิเทศก์อำเภอพะเยาเชียงราย” ข้าพเจ้ารู้สึกทึ่งมาก ตอนนั้นพวกเรากำลังจะเรียนจบฝึกหัดครูมัธยม ส่วนรุ่นน้อง ๆ เขาจะต้องจบ ออกศ.ตามหลักสูตรใหม่ กว่าที่พวกเราจะได้นุ่งกางเกงขายาวออกงานก็เมื่อเรียนสำเร็จประโยคครุมัธยม (ปม.) ส่วนใหญ่ก็จะได้เรียนต่อ กศ.บ.กันเลยทีเดียว มีเพียงส่วนน้อยที่ออกไปรับราชการ แต่ก็กลับมาเรียนต่อภายหลังในเวลาไม่นานนัก ในความรู้สึกของข้าพเจ้าซึ่งสอดคล้องกับความรู้สึกของ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ที่ว่าบรรดาผู้ที่มาศึกษาในวิทยาลัยวิชาการศึกษา และมหาวิทยาลัย เข้าใจว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เริ่มก่อตั้งครั้งแรกเมื่อเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา หรือ พ.ศ.2497 แม้แต่ผู้บริหารบางคนก็เข้าใจเช่นนั้น ทั้งนี้เพราะคนรุ่นหลัง ไม่เคยรู้และเข้าใจเรื่องราวของเกี่ยวกับบทบาทของท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ และโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง เห็นจะมีก็ รองศาสตราจารย์ ชม ภูมิภาค ที่พยายามทุกวิถีทางให้ความเข้าใจที่ถูกต้องว่า แท้ที่จริงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นั้นควรนับเวลาเริ่มต้นก่อตั้งสถานศึกษา ตั้งแต่วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2492 และมีหลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ เป็นผู้บริหารสถาบันแห่งนี้เป็นคนแรก รองศาสตราจารย์ ชม ภูมิภาค ได้ดำเนินการเรื่องนี้มาเป็นเวลาหลายปี จนกระทั่งบัดนี้เป็นที่ยืนยันว่า วงการมหาวิทยาลัยเริ่มจะยอมข้อมูลเรื่องนี้แล้ว จะมีอีกเพียงอย่างเดียวก็คือ การสร้างรูปธรรมอันเป็นอนุสรณ์ให้แก่ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ไว้ให้ปรากฏต่อไปในภายหน้า

เพื่อจะได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิชัดเจน ข้าพเจ้าขอเสนอประวัติโดยย่อของท่าน ซึ่งมีผู้เรียบเรียงไว้ ดังนี้

ครอบครัวของหลวงสวัสดิสารศาสตร์พุทธิ

หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ

เกิด วันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ.2444

ณ ตรอกกัปตันบุช อำเภอบางรัก จังหวัดพระนคร

บิดา นาย อี.เอส.สมิท

มารดา นางชุ่ม สมิท

พี่น้องร่วมบิดา มารดา

1. นายสนิท สุมิตร
2. หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ
3. นางแมรี แครี
4. พลเรือตรี เล็ก สุมิตร (ถึงแก่กรรม)
5. นางมากาเรต ฟอนแล
6. นายสนั่น สุมิตร

ครอบครัว

การแต่งงาน

รับพระราชทานน้ำสังข์ จากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7

ณ พระราชวังไกลกังวล หัวหิน เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2476 กับ

คุณถนอมศรี จิลลานนท์ ธิดามหาอำมาตย์เอก พระยาอินทรมนตรีศรีจันทร์กุมาร

กับคุณหญิงไผ่ อินทรมนตรี มีบุตรธิดา รวม 2 คน คือ นายธีระ สุมิตร และ

นางสาวศรีสุทธา สุมิตร

การศึกษา

- 2451 โรงเรียนอัสสัมชัญ
- 2457 โรงเรียนปทุมคงคา
- 2459 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
- 2462 ได้รับทุนรัฐบาลไปศึกษา ณ โรงเรียนฝึกหัดครูแอคซิเตอร์ (Accidor Teacher Training school) ประเทศอังกฤษ เป็นเวลา 2 ปี ได้รับประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ
- 2465 เข้าศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยอาร์เบอร์ดีน (Ardourdine University) เป็นเวลา 4 ปี ได้รับปริญญาตรีทางด้านวิทยาศาสตร์ (B.Sc)
- 2514 ได้รับพระราชทานปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาชีวิตราชการ
- 2461 นักเรียนสอนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
- 2469-2476 อาจารย์โรงเรียนมัธยมวัดเทพศิรินทร์ ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ
- 2476-2478 ทำการแทนอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมวัดสุทธิวราราม

- 2479-2481 อาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมวัดสุทัศนวราราม
 2482-2484 อาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมวัดเทพศิรินทร์
 2485-2489 หัวหน้ากองโรงเรียนรัฐบาล กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 2489 ผู้ช่วยอธิบดี กรมสามัญศึกษา
 2490 ผู้รักษาการในตำแหน่งอธิบดีกรมพลศึกษา
 2490-2494 อธิบดีกรมสามัญศึกษา
 2494-2497 อธิบดีกรมวิสามัญศึกษา
 2492-2497 ผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร อีกตำแหน่งหนึ่ง
 2503-2506 ผู้อำนวยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อิสริยาภรณ์

- 2472 เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย บ.ม.
 2480 จตุรภรณ์ช้างเผือก จ.ช.
 2482 ตฤตาภรณ์มงกุฎไทย ต.ม.
 2484 ตฤตาภรณ์ช้างเผือก ต.ช.
 2484 เหรียญจักรพรรดิมาลา
 2492 ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย ท.ม.
 2495 ทวีติยาภรณ์ ช้างเผือก ท.ช.
 2497 ประถมาภรณ์มงกุฎไทย ป.ม.
 2500 ทูตยจุลจอมเกล้า ท.จ.
 2500 ประถมาภรณ์ช้าง ป.ช.
 2501 เหรียญกาชาดสมนาคุณ ชั้นที่ 1
 2503 มหาวชิรมงกุฎ ม.ว.ม.
 2515 ทูตยจุลจอมเกล้า วิเศษ (ท.จ.ว.)

การประชุมระหว่างประเทศ

- 2493 เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยในการประชุม UNESCO ครั้งที่ 5 ที่กรุงฟลอเรนซ์ และเป็นผู้แทนประเทศไทยในการประชุม ICOM (พิพิธภัณฑ์)
 2495 เป็นผู้แทนไทยในการประชุม O.I.B.E. ครั้งที่ 15 ที่ Geneva
 2495 เป็นผู้แทนไทยในการประชุมร่างอนุสัญญาป้องกันวัตถุวัฒนธรรมในยามสงคราม ที่กรุงปารีส
 2495 ผู้แทนประเทศไทยในการประชุม Exchange of Persons ที่กรุงเทพฯ และเป็นประธานของการประชุม
 2496 ประชุม National Commission ของ U.S.A. Minnisota U.S.A.
 2499 ประธาน Study Conference Science Teaching (Unesco) Bangkok, Thailand, Chief Delegate

- 2503 เป็นหัวหน้าในการประชุม I.B.E. ครั้งที่ 23 ที่ Geneva
- 2507 ผู้สังเกตการณ์แทนครุสภา World Federation for Mental Health Bangkok (Sala Santitham)
- 2514 ได้รับพระราชทานปริญญาบัตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ทางการศึกษา
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
- 2516 ได้รับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติในฐานะครูอาวุโสของครุสภา (แต่ได้ถึงอนิจกรรม
เสียก่อน ณ โรงพยาบาลรามาริบัติ เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2515 เวลา
19.10 น.)

งานริเริ่มที่สำคัญ ๆ ของหลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ

งานที่ท่านริเริ่มไว้นั้นมีมากมายหลายประการ ขอยกมาเฉพาะบางประการที่มีความสำคัญ
เด่นชัด เช่น

1. โครงการปรับปรุงการศึกษาที่จังหวัดชลบุรี
2. โครงการโรงเรียนประเคราะห์
3. โครงการทดลองและปรับปรุงโรงเรียนมัธยมวิสามนัญศึกษา เลือกทดลองในโรงเรียน 4
แห่งคือ โรงเรียนวัดรางบัว โรงเรียนวัดสุวรรณาราม โรงเรียนบางกะปิ และโรงเรียนศรีสุริโยทัย และ
เป็นผู้คิดอักษรย่อ มศ. และได้ให้แนวคิดที่ว่าโรงเรียนมัธยมวิสามนัญตามจังหวัดต่าง ๆ คือ มหาวิทยาลัย
ของชาวชนบท หรือโครงการ ค.พ.ศ.และ พ.ศ.ภ. ในเวลาต่อมา ทำให้ครูบาอาจารย์รู้จักคำว่า Plan
of Action
4. โครงการผลิตครูการงานสันตติ เปิดสอนที่โรงเรียนบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โรงเรียนสวน
สุนันทาวิทยาลัย และโรงเรียนฝึกหัดครูมัธยม เรื่องนี้สำคัญมากจนท่านได้ออกปากกล่าวว่า 'do or die'
5. งานนิเทศการศึกษา เริ่มจัดตั้งหน่วยศึกษานิเทศก์ขึ้นเป็นหน่วยวิชาการของกรมวิสามนัญ
ศึกษา และขึ้นตรงต่ออธิบดี ระยะนั้นได้รับแต่งตั้งเป็นประธานคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา (ก.ป.ศ.)
6. แต่งตำราทางวิทยาศาสตร์ขึ้นหลายเล่ม เช่น บริทรศน์ทางวิทยาศาสตร์ภาคต่าง ๆ ดารา-
ศาสตร์ไทย ตำราเคมีเบื้องต้น เป็นต้น
7. บัญญัติศัพท์ทางวิทยาศาสตร์บางคำ ในสมัยนั้นศัพท์วิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ
อังกฤษ เมื่อท่านแต่งตำราเคมีเบื้องต้นจึงได้บัญญัติศัพท์ภาษาไทยขึ้นหลายคำ แต่เนื่องจากคำศัพท์
เหล่านั้นเป็นของใหม่ เป็นต้นเหตุให้กระทรวงธรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการบัญญัติศัพท์วิทยาศาสตร์
เบื้องต้นขึ้น ใน พ.ศ.2474 ตำราเคมีเบื้องต้นของท่านจึงมิได้ตีพิมพ์เพราะต้องรอศัพท์บัญญัติจาก
คณะกรรมการชุดนี้

นอกจากผลงานสำคัญ ๆ ของท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิแล้ว ยังมีผู้กล่าวถึง
ท่านอาจารย์ไว้ว่า

“หลวงสวัสดิฯ เป็นนักวิทยาศาสตร์โดยธรรมชาติและทางปฏิบัติเป็นนักบริหารโดยประสบการณ์
เป็นนักกีฬาทั้งกายและใจ เป็นหัวหน้างานซึ่งใช้พรหมวิหารเป็นหลักในการปกครองที่สำคัญที่สุด

และหาได้ยากที่สุด คือ น้ำใจเสียสละเพื่อผลงานส่วนรวมกับความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งปรากฏผลอยู่ในความมั่นคงแข็งแรงของการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ และอยู่ที่ภูมิประเทศของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่เปลี่ยนจากความรกร้างมาเป็นสนามหญ้าและเป็นหญ้าอันงดงาม”

ข่าวสาร ม.ช.ม.ปีที่ 1 ฉบับที่ 5 ฉบับ 1 พฤศจิกายน พ.ศ.2506

“หลวงสวัสดิศาสตรพุทธิ เป็นคนที่เปรียบพร้อมด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีปัญญาแตกฉานในวิชาวิทยาศาสตร์อันเป็นวิชาเฉพาะของเขา รวมความว่าเป็นตัวอย่างดีของข้าราชการและครูผู้มีหน้าที่อบรมกุลบุตรกุลธิดา”

กรมหมื่นพิทยาลภพฤทธิยากร, 2516

“คุณหลวงสวัสดิศาสตรพุทธิ เป็นครูที่ศิษย์เคารพรักใคร่ เป็นนักบริหารที่มั่นคงซื่อสัตย์ เป็นป้อมปราการที่แข็งแรงในวงการการศึกษาของไทย”

ม.ล.ปิ่น มาลากุล อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ, 2516)

“คุณหลวงสวัสดิศาสตรพุทธิ ผู้ได้รับสมญาว่า อธิบดีสุภาพบุรุษของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้มีอุดมคติว่า ทำดีกว่าพูด ท่านเป็นนักวิทยาศาสตร์ จึงพอใจที่จะพิสูจน์ผลงานด้วยการกระทำมากกว่าพูด และท่านเป็นผู้ที่รักการศึกษาและสนใจการศึกษาอยู่ตลอดชีวิต ท่านเห็นว่าการศึกษามีความสำคัญเท่าการบริหาร ฉะนั้นเมื่อท่านได้ปฏิบัติงานด้านการศึกษา และเฝ้าสังเกตวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวทางการศึกษาของไทยมาเป็นเวลานาน ทั้งในงานการปรับปรุงวิชาการ งบประมาณและการบริหาร ท่านจึงกล่าวคำคมไว้ว่า การศึกษา คือ สิ่งที่เหลืออยู่ภายหลังจากเรลิมอะไรหมดแล้ว ท่านจึงมองเห็นว่าดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษานั้น ไม่มีเวลาเหลือให้เราพูดเล่นเจรจาแก่นักนอก จากต้องรีบเร่งช่วยกันลงมือทำทันที กัมหน่ากัมตาทำด้วยความขะมักเขม้นเสียสละเอาจริงเอาจัง”

ศาสตราจารย์คุณบุญจวน อินทรกำแหง, 2516

เมื่อข้าพเจ้าออกไปรับราชการแล้วก็มักจะแวะเวียนไปเยี่ยมท่านอาจารย์หลวงสวัสดิศาสตรพุทธิ ที่กระทรวงศึกษาธิการเสมอ จำได้ว่าห้องทำงานของท่านอยู่ตึกชั้นล่างด้านเหนือ ครั้งแรกทีไปเยี่ยม ท่านสั่งเลขานุการหน้าห้องว่า “ถ้าคนชื่อบรรจบคนนี้มา ให้เข้าไปหาฉันได้เลย ไม่ต้องให้รอ” ข้าพเจ้าก็จะไปเยี่ยมท่านประจำ ส่วนใหญ่ไปกราบไหว้แล้วนั่งมองหน้าท่าน ท่านถามว่าเธอสบายดีหรือ ข้าพเจ้าตอบว่า สบายดี แล้วก็กราบลากลับ เป็นเช่นนี้นับครั้งไม่ถ้วน ข้าพเจ้ามีทุกข์อะไรก็ไม่เคยไปรบกวนท่าน ขอได้เพียงไปเห็นหน้าท่านเท่านั้น ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าคุณศิษย์คนอื่น ๆ ไปเยี่ยมท่านอย่างไรหรือไม่

วันหนึ่งซึ่งเป็นครั้งสุดท้ายที่ข้าพเจ้าไปเยี่ยมท่าน ท่านลุกขึ้นจูงมือให้ออกจากห้อง บอกให้เดินตามไปทางมุมตึกทิศใต้ ท่านพาข้าพเจ้าไปพบน้องชายของท่าน ชื่อ สนั่น สุมิตร รูปร่างหน้าตาก็เป็นฝรั่งเช่นกัน ทราบว่าท่านเป็นหัวหน้ากอง ภายหลังเป็นอธิบดีกรมวิสามัญและปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ท่านว่าต่อไปนี้ท่านจะเกษียณอายุราชการแล้ว มีอะไรให้มาหาอาจารย์สนั่น สุมิตร คนนี้เป็นน้องชายของท่าน ข้าพเจ้าจึงแสดงคารวะท่านอย่างนอบน้อม อาจารย์สนั่น สุมิตร ท่านก็ยิ้มรับ มองข้าพเจ้าด้วยความเมตตา เอามือแตะไหล่ข้าพเจ้าแล้วบอกว่ามีอะไรให้ไปหาท่าน หลังจาก

นั้นแล้วข้าพเจ้าไม่เคยได้พบท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิอีกเลย เคยไปหาท่านที่บ้านแล้วไม่พบ ข้าพเจ้าไม่ค่อยชอบไปรบกวนท่านที่บ้าน และในที่สุดข้าพเจ้าก็ทราบว่าคุณถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2515 รวมอายุท่านได้ 71 ปี

เมื่อระลึกถึงท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ปฏิปทาของท่านในฐานะครูอาจารย์ นั้นพิสดารหลักคุณธรรมของครูที่ว่า “**คุ้มครองศิษย์ทั่วทุกสารทิศ**” บารมีของท่านอาจารย์คุ้มครองศิษย์ได้จริง ๆ ประมาณ พ.ศ.2507 ขณะข้าพเจ้ารับราชการตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอทางภาคอีสาน มีโรงเรียนราษฎร์แห่งหนึ่งเบิกเงินอุดหนุนไม่ถูกต้อง (ครูใหญ่ไม่มีตัวอยู่ประจำ) ข้าพเจ้าจึงไม่ตั้งฎีกาเบิกเงิน จึงถูกเจ้าของโรงเรียนซึ่งมีสามีเป็นสมาชิกสภาจังหวัด ฟ้องว่ายกยอกเงินอุดหนุน อิทธิพลท้องถิ่นชนบทสูงมาก จนกระทั่งผู้ใหญ่ระดับอำเภอ จังหวัด และกองในกระทรวง จังจังไม่กล้าตัดสิน เพราะเกรงใจคนมีอิทธิพล การรักษานโยบายของแผ่นดินกลับจะมีโทษ เนื่องจากข้าพเจ้าถูกฟ้องว่ามีความผิดอย่างร้ายแรง ทำท่าจะถูกลงโทษทางวินัย ข้าพเจ้าก็ระลึกถึงคุณครูอาจารย์ขอให้ปกป้องคุ้มครอง และแล้วท่านอธิบดีผู้้นั้นคือ ท่านอาจารย์สนั่น สุมิตร พอเห็นหน้า ท่านหัวเราะว่า “**เธอเองหรือ**” แล้วเรื่องก็กลับตาลปัตร โรงเรียนกลับถูกสอบสวน เบิกเงินอุดหนุนคืนจำนวนมาก เพราะแอบผิดระเบียบมานาน อีกครั้งหนึ่ง เมื่อปี พ.ศ.2512 ข้าพเจ้าสอบเพื่อบรรจุแต่งตั้งดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์จังหวัดเอกได้ทีลำดับต้น ๆ แต่ยังไม่ได้รับบรรจุแล้วจนรอด เพราะเหตุใดจะไม่ขอล่าไว้ในที่นี้ ขณะนั้นรู้ถึงท่านผู้ใหญ่ มี ท่านอาจารย์สนั่น สุมิตร เป็นปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฯพณฯ สุกิจ นิยมานเหมินทร์ เป็นรัฐมนตรี รองปลัดกระทรวงคนหนึ่งพยายามสกัดกั้นมิให้ข้าพเจ้าได้รับแต่งตั้งทุกวิถีทาง แต่ด้วยบารมีแห่งครูบาอาจารย์ซึ่งเป็นเสมือนพระคุ้มครองศิษย์อีกเช่นเคย ท่านอาจารย์สนั่น สุมิตร ท่านเป็นปูชนียบุคคล มีวิจารณ์ญาณ ท่านจะทราบหรือไม่ว่าอะไรเป็นอะไรแต่ที่แน่ ๆ คือ ท่านทราบว่าตัวปัญหาคือ นายบรรจบ ดันหยง จึงมีบันทึกลังลงมาจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการว่า บุคคลที่ อ.ก.พ.ประกาศรับสมัครสอบแข่งขันก็ได้ตรวจคุณสมบัติครบถ้วนแล้ว เมื่อเขาสอบได้เหตุใดจะไม่บรรจุ ข้าพเจ้าจึงได้รับบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์จังหวัดเอก ด้วยอำนาจแห่งพระคุณครูบาอาจารย์คุ้มครอง

ตามความรู้สึกของข้าพเจ้า ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ จะเน้นการสอนศิษย์ของท่านให้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อนของข้าพเจ้าหลายคนรับราชการเคยประสบปัญหาในการทำงาน แต่ก็กันรัตนรายได้ด้วย มีความซื่อสัตย์เป็นที่ตั้งตั้งที่บูรพาจารย์ท่านนี้สั่งสอน ปลุกฝังพวกเรามา ดังจะยกตัวอย่างเช่น รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค แต่ครั้งดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร ของมหาวิทยาลัย เคยถูกดำเนินคดีอยู่เป็นเวลานาน ใคร ๆ ก็พูดใส่หูข้าพเจ้าว่าอาจารย์ชม ภูมิภาค มีส่วนเกี่ยวข้องในการทุจริต แต่ข้าพเจ้ารู้จักเพื่อนผู้นี้ดี เคยกล่าวปลอบใจว่า “**เรามีครูอาจารย์ เช่น หลวงสวัสดิ์ฯ เคยสอนเรามาดี อานุภาพของครูอาจารย์ของเราจะคุ้มครอง**” ข้าพเจ้าไม่เชื่อเลยว่าเพื่อนจะทุจริต ชีวิตของเพื่อนมีแต่เสียสละช่วยเหลือผู้อื่น และฐานะยากจนมาตลอดเพราะเป็นผู้มีมือโลกะในทรัพย์สินศฤงคาร ขอให้ทำงาน เงินทองไม่ได้ไม่สำคัญ ดังนั้นในอดีตท่านจึงทำงานในตำแหน่งที่สำคัญ ๆ ล้วนแล้วแต่ที่ไม่ได้เงินทั้งสิ้น ในที่สุดรองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค ก็หลุดรอด

ปลอดภัย จนกระทั่งได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งคนบตี คณะศึกษาศาสตร์ในเวลานี้ กรณีคุณเสมอ นาคพงศ์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมการศาสนา มีข่าวหนัก ๆ ที่rumเร้ากัฏกร่อนขาเก้าอี้อธิบดี ภาวะการเมืองเปลี่ยนแปลงไปมาอย่างรวดเร็ว อานุภาพของความสัจสุจริต คุณเสมอ นาคพงศ์ ก็สามารถพิสูจน์ให้ผู้คนที่ทั้งหลายเห็นว่าเขายังเหมาะที่จะเป็นอธิบดีกรมการศาสนา เพื่อนอีกคนหนึ่ง คือ คุณดุขฎฎี วงศ์ศศิธร รองอธิบดีกรมการศาสนา ประสบปัญหาเมื่อดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ด้วยมีคดีปลอมแปลงเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นข่าวคึกโครม ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ผู้น้อยหลายคนต้องคดี คุณดุขฎฎี วงศ์ศศิธร มีตำแหน่งรับผิดชอบโดยตรง เรียกว่าเป็นตำแหน่งกลาง เหมาะที่จะเป็นแพะรับบาปทุกกรณี เดชะอานุภาพแห่งความซื่อสัจสุจริตที่ท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ เคยอบรมสั่งสอนมา คุณดุขฎฎี วงศ์ศศิธร ต่อสู้พิสูจน์ตนเองว่าบริสุทธิ์ จึงนิรันตรายจากการถูกลงโทษทัณฑ์ อีกท่านหนึ่งคือ จรัญ ปัทมดิกล รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2534) ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมรุ่นของข้าพเจ้าเช่นเดียวกับ เสมอ นาคพงศ์ ชมภูมิกาค ดุขฎฎี วงศ์ศศิธร ก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่มีชีวิตการต่อสู้กับอธรรมมาอย่างโชกโชน มีความกล้าหาญชาญชัยที่จะต่อสู้กับพวกทุจริต ครั้งหนึ่งสมัครและได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์ ข้าพเจ้าเคยฟัง จรัญ ปัทมดิกล เล่าเรื่องชีวิตการต่อสู้กับข้าราชการที่ทุจริตแล้ว ต้องยอมรับว่าท่านผู้นี้ถ้าไม่มีพระคุ้มครองแล้วคงไม่รอดชีวิตจากสภาพอันเลวร้ายเหล่านั้นมาได้ พ.ต.อ.ทองอุณหเจริญสม ก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่ผ่านชีวิตทั้งการเป็นทหาร ตำรวจ เป็นวีรบุรุษปราบปรามยาเสพติดขบวนการขุนศึกก็เคยประสบปัญหาการทำงาน เพราะตั้งอยู่ในความสุจริต พวกมิฉฉาชีพย่อมไม่พอใจ แต่ก็รอดพ้นจากอันตรายมาได้

ท่านที่ข้าพเจ้ากล่าวนามยกตัวอย่างมานี้ล้วนแต่เป็นลูกศิษย์รุ่นกางเกงขาสั้นของท่านอาจารย์หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิทั้งสิ้น ทุกวันนี้เมื่อระลึกถึงท่านอาจารย์ครั้งใด ข้าพเจ้าจะไปด้อม ๆ มอง ๆ บ้านพักของท่านริมคลองแสนแสบ หลังที่ทำการของคณะพลศึกษา ข้าพเจ้าเคยไปยืนดูประตูบ้านที่ท่านเคยยืน และบันไดที่ท่านเคยก้าวลงก้าวขึ้น เมื่อลืมตาก็มองไม่เห็นเพราะบัดนี้ท่านจากไปแล้ว เมื่อหลับตา ร่างท่านอาจารย์ก็ปรากฏในมโนภาพ เป็นภาพของปุชฌนิยบุคคลที่ยิ่งใหญ่ในชีวิตของพวกเราแน่นอนที่สุด บัดนี้ท่านไปสถิตอยู่ ณ สรวงสวรรค์ ขอพวกเราจงสะสมคุณความดี เพื่อจะไปพบท่านอาจารย์ของพวกเราอีก ณ ที่นั้น

ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี
ปราชญ์ผู้ทรงคุณ

ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี

เกิด 16 กันยายน 2459 จังหวัดภูเก็ต

บิดา มารดา ขุนสารีรัฐวินิจ (จ่าบุญ) นางคำปัน สารีรัฐวินิจ

ครอบครัว สมรสกับนางสาวศิริ ศิริจรรยา

การศึกษา

มัธยมศึกษา

2472 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย ภูเก็ต

2473-75 ชั้นปีที่ 7 โรงเรียน The Anglo – Chinese School, (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น Methodist Boys School) ปีนัง British Malaya.

2476-77 ป.ป. โรงเรียนฝึกหัดครูประถม พระนคร

อุดมศึกษา

2478-2482 อ.บ., ป.ม.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2490-2494 M.A., Ph.D.Ohio State University, Columbus, Ohio, U.S.A. (ทางวิชาศึกษาศาสตร์)

2503 Certificate in University Administration,
Department of Health, Education and Welfare, WASHINGTON, D.C. ร่วมกับ
มหาวิทยาลัย MICHIGAN, ANN ARBOR

2506 ปริญญาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (ว.ป.อ.) รุ่นที่ 5, กองบัญชาการทหาร
สูงสุด กระทรวงกลาโหม

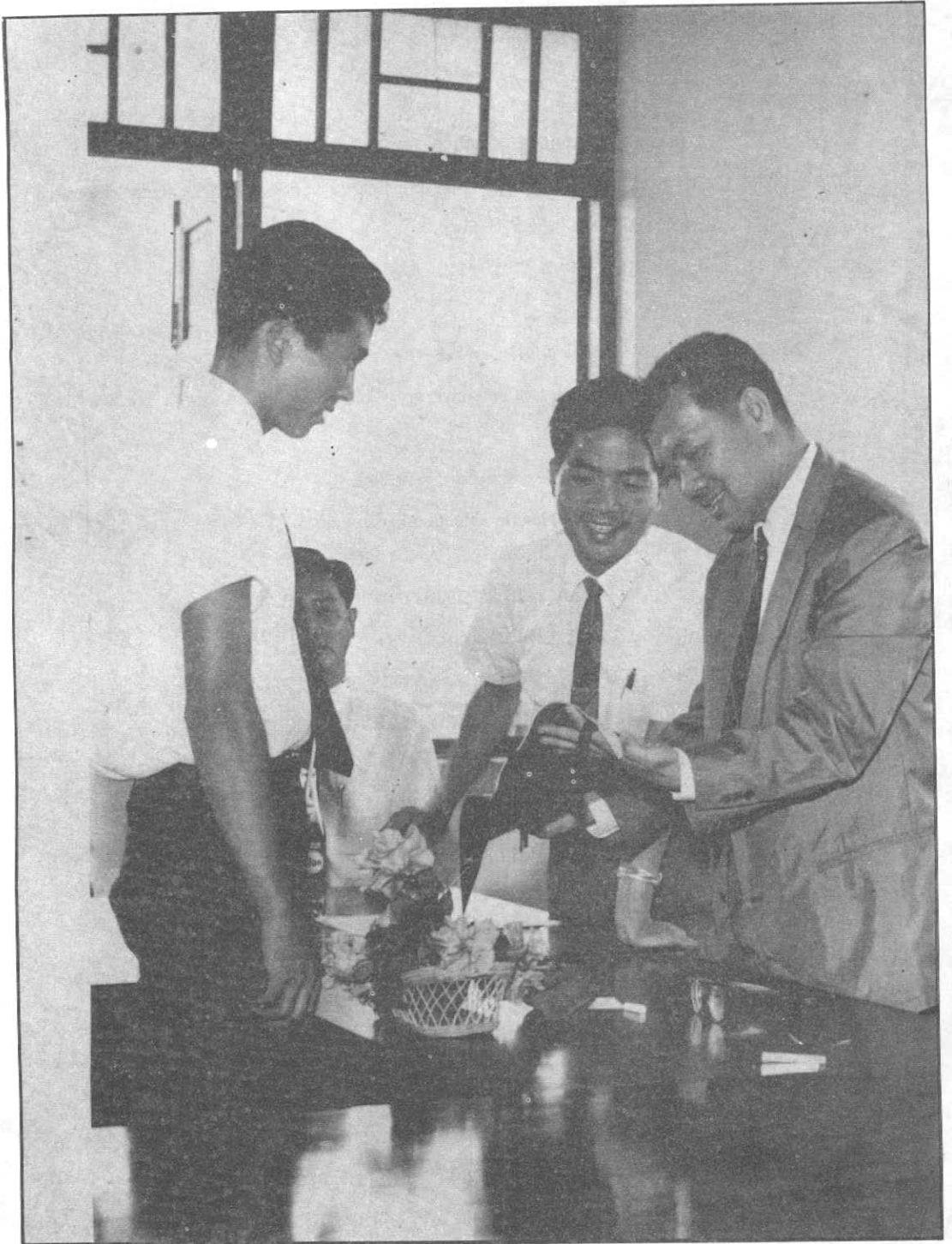
2512 ปริญญาการศึกษาดุซฐิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา

2515 ดุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ และเข็มแสนยาธิปไตย วิทยาลัยการทัพบก กระทรวงกลาโหม

2526 ปริญญาศึกษาศาสตร์ดุซฐิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

รางวัล และเกียรติที่ได้รับ

1. รางวัลในการสอบไล่ได้ที่หนึ่ง โรงเรียน Anglo – Chinese School (Methodist Boys School) ปีนัง
2. รางวัลในการเรียนดีเยี่ยม คณะอักษรศาสตร์ปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ทุนจุลจักรพงษ์ สำหรับผู้มีผลการเรียนดีเยี่ยม คณะอักษรศาสตร์ ปีที่ 3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. รางวัลการเรียนดีเยี่ยมในวิชาภาษาอังกฤษของ British Council คณะอักษรศาสตร์ปีที่ 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. สอบชิงทุนกระทรวงการต่างประเทศอเมริกัน ได้ที่หนึ่ง ได้ไปเรียนวิชาศึกษาศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัย Ohio State University (1947)
6. ได้รับเชิญเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมฟาย-เดลตา-แคปปา (Phi – Delta – Kappa, The Honorary – Fraternity For Men in Education) แห่งสหรัฐอเมริกา (เป็นคนแรกของประเทศไทย และเป็นอยู่จนบัดนี้) ณ มหาวิทยาลัย Ohio State.

7. ได้รับเกียรติคุณบัตร (Citation) จากมหาวิทยาลัยอินเดียนา สหรัฐอเมริกา เนื่องจากการได้ดำเนินการศึกษาได้ผลดีร่วมกับมหาวิทยาลัยอินเดียนา

8. ได้รับเชิญไปเป็น Senior Specialist ณ East – West Center, มหาวิทยาลัย Hawaii, สหรัฐอเมริกา (1968) ในด้านปรัชญาการศึกษา

9. เป็นคนหนึ่งที่ปรากฏชื่อในหนังสือ “ครูไทย 200 ปี” เพื่อร่วมสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี ของกระทรวงศึกษาธิการ (คุรุสภา)

หน้าที่การงาน และงานสำคัญ

1. อาจารย์สอนวิชาคณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา (2483-2484) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. อาจารย์ใหญ่โรงเรียนประจำจังหวัดภูเก็ต

3. ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนฝึกหัดครูประถม พระนคร

4. เสนอให้มีการสอนจนถึงระดับปริญญาตรี โท เอก แก่ผู้ที่เรียนสายครูและศึกษาธิการ โดยตรงเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การศึกษาไทย และร่วมก่อตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเพื่อการนี้ (2495) นับเป็นการริเริ่มที่สำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์การศึกษาไทย

5. ร่วมก่อตั้ง สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย (2496) เพื่อช่วยสนับสนุนให้อาชีพครูได้เป็น Profession ขึ้นมาจริง ๆ (ได้รับเลือกให้เป็นนายกคนแรกของสมาคมนี้และเป็นอยู่สองสมัย)

6. อาจารย์สอนในโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร

7. ผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร

8. รองอธิการ และหัวหน้าคณะวิชาการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา

9. อธิการวิทยาลัยวิชาการศึกษา

10. รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (1 ม.ค.2512-1 ต.ค.2513)

11. ริเริ่มเอาพุทธปรัชญามาร้อยกรองให้เป็นปรัชญาการศึกษาไทย (แบบ Normative) เพื่อว่าการศึกษาไทยจะได้มีรากฐานสัมพันธ์กับศาสนาประจำชาติไทยเป็นครั้งแรก และใช้สอนกันมาจนบัดนี้ นับเป็นการริเริ่มที่สำคัญยิ่งอีกครั้งหนึ่ง

12. อธิบดีกรมการฝึกหัดครู (2 ต.ค.2513-2517)

13. รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ครั้งที่ 2 (2517-2519เกษียณอายุราชการ)

หน้าที่การงานในด้านเป็นกรรมการบางประการ

1. กรรมการปรับปรุงหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

2. กรรมการสภาการศึกษาแห่งชาติ

3. กรรมการอำนวยการคุรุสภา

4. กรรมการองค์การค้ำของคุรุสภา

5. กรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม (UNESCO)

6. ประธานกรรมการฝ่ายการศึกษาของกรรมการแห่งชาติฯ

7. ประธานกรรมการฝ่ายวัฒนธรรมของกรรมการแห่งชาติฯ

8. ประธานกรรมการโรงเรียนราชภัฏ แห่งคุรุสภา

9. อนุกรรมการ ก.พ.วิสามันญ เรื่องหลักสูตรฯ
10. ประธานกรรมการวิทยาลัยเอกชน (2512-2516)
11. อนุกรรมการ ก.พ.วิสามันญ เรื่องนักเรียนต่างประเทศ
12. อนุกรรมการ ก.ม.วิสามันญ พิจารณาคุณวุฒิ
13. กรรมการ Governing Board ของศูนย์ Regional English Language Center (RELC) ณ สิงคโปร์ ซึ่งเป็นโครงการของ SEAMEO
14. สมาชิกสมัชชาแห่งชาติ (2516)
15. สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (23 ธ.ค.2516- 24 ม.ค.2518)
16. ประธานกรรมการประสานงานระดับชาติ สำหรับศูนย์ Regional English Language Center ในประเทศไทย
17. รองประธานคณะกรรมการจัดทำ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520

การเขียนหนังสือ และบทความที่สำคัญ

1. ปรินูญยานิพนธ์ สำหรับปริญญา Ph.D. ชื่อ 'A Study of Methods of Teaching Adults to Read as Developed for Literacy Campaigns by Some Member Nations of UNESCO
2. บทความเรื่อง 'A Showcase of Democratic Advance in Asia' ลงในวารสารของ สมาคมพาย เดิลตา-แคปปา ฉบับเดือนธันวาคม 1957 สหรัฐอเมริกา
3. หนังสือ เรื่อง "แนวคิดในการบริหารการศึกษา"
4. หนังสือ เรื่อง "พุทธศาสนากับการศึกษาแผนใหม่" ใช้เป็นตำราทางปรัชญาการศึกษา ฉบับนี้
5. บทความ เรื่อง "วิชาการศึกษาคืออะไร"
6. บทความ เรื่อง "ปรัชญาการศึกษา และแผนการศึกษาแห่งชาติ"
7. บทความ เรื่อง "ความหมายของคำว่า ประชาธิปไตย ในแง่ของการศึกษา"
8. บทความ เรื่อง "หัวข้อในการคิดเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา"
9. หนังสือ เรื่อง 'A Philosophy of Education for Thailand : The Confluence of Buddhism and Democracy' (เขียนระหว่างเป็น Senior Specialist ที่ East - West Center, มหาวิทยาลัย Hawaii) ใช้เป็นตำราทางปรัชญาการศึกษา ฉบับนี้
10. แปลหนังสือชื่อ 'World Problems in Education' ของนาย Jean Thomas แห่งองค์การ Inter - national Bureau of Education ออกเป็นภาษาไทยตามคำเชิญของคณะกรรมการฝ่ายการศึกษาของกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ แห่งสหประชาชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ)
11. บทความเรื่อง 'Role of Local U.N. Office or Center in Increasing International Understanding Through Teaching About the U.N.' เสนอ ณ ที่ประชุมของ W.C.O.T.P. ศาลาสันติธรรม กรุงเทพฯ (ได้รับรางวัล)
12. บทความเรื่อง "ปรัชญาการศึกษาในประเทศไทย"
13. ประธานคณะบรรณาธิการ เรียบเรียงหนังสือ "แผนนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ" กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ.2521)

การไปประชุม และดูงานในต่างประเทศ

- 1948 ประชุม UNESCO SEMINAR ที่เมือง Garden City, New York ในฐานะผู้สังเกตการณ์ จากประเทศไทย (ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัย Ohio State)
- 1951 ดูการศึกษาในประเทศอังกฤษ และดูงานเกี่ยวกับ UNESCO ที่สำนักงานใหญ่ของ UNESCO ณ กรุงปารีส
- 1955 ดูการศึกษาในสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมันนี และสเปน
- 1959 ดูการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่ ฮ็องกง ญี่ปุ่น ไต้หวัน ฟิลิปปินส์และสิงคโปร์
- 1960 ไปอบรมวิชาการบริหารมหาวิทยาลัย (University Administration) ณ มหาวิทยาลัย มิชิแกน เมืองแอนนาเบอร์ สหรัฐอเมริกา, แล้วแวะดูการศึกษาที่อังกฤษ, เดนมาร์ก และ อิตาลี
- 1962 คณะผู้แทนไทยไปประชุมใหญ่สามัญของ UNESCO ครั้งที่ 12 ณ กรุงปารีส แล้วดู การศึกษาที่กรุง Bonn, Hamburg, และ West Berlin
- 1963 ดูการศึกษาของ มาเลเซีย สิงคโปร์ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และไต้หวัน ในฐานะ นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 5
- 1964 คณะผู้แทนไทยไปประชุมใหญ่สามัญของ UNESCO ครั้งที่ 13 ณ กรุงปารีส แล้วดู การศึกษาที่กรุง London, Bristol และ Athens, แล้วร่วมประชุม Seminar On Adult Education ที่กรุงเยรูซาเลม ประเทศอิสราเอล
- 1966 หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปประชุม International Conference on Education ณ กรุง Geneva ประเทศ Switzerland แล้วแวะดูงานที่ฝรั่งเศส และอังกฤษ (ในการประชุม ครั้งนี้ได้รับเลือกเป็นรองประธานที่ประชุมด้วย)
- 1968 เป็น Senior Specialist ในวิชาปรัชญาการศึกษาประจำ East-West Center มหาวิทยาลัย Hawaii เป็นเวลา 5 เดือน, และได้รับเชิญไปปาฐกถาพิเศษ ณ มหาวิทยาลัย Utah State University, Logan, Utah; แล้วไปดูงานที่กรุง New York ที่มหาวิทยาลัย Indiana - และที่ประเทศญี่ปุ่น
- 1970 หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปประชุม เรื่อง Junior College จัดโดย American Association of Junior Colleges ณ East-West Center, Honolulu, Hawaii (26 ก.พ.-6 มี.ค. 2513)
- 1970 ผู้แทนไทยแต่ผู้เดียวไปประชุม ASPAC Education Seminar on 'Preparation of Teaching Materials on ASPAC Members ณ Chengchi University, Taipei, Taiwan (16-22 มี.ค. 2513)
- 1970 หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปประชุม International Conference on Education ณ Palais des Nations กรุง Geneva, Switzerland เรื่อง 'Improvement of Effectiveness of the Education System, Particularly Through Reduction of Educational Wastage' (1-9 ก.ค. 2513)

- 1970 หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปประชุม เรื่อง "นโยบายทางวัฒนธรรม" ณ กรุง Venice ประเทศอิตาลี (24 ส.ค.-2 ก.ย.2513) เป็นการประชุมนโยบายวัฒนธรรมเป็นครั้งแรกในโลก ได้นำเอาความหมายของคำว่าวัฒนธรรมอย่างใหม่มาเผยแพร่เป็นครั้งแรกในประเทศไทย
- 1971 ผู้แทนไทยไปประชุม International Conference on Education ณ Palais Wilson, กรุง Geneva เรื่อง 'Social Background of Children and Their Chance of Success in School' (15-23 ก.ย.2514)
- 1972 ไปดูการศึกษาของญี่ปุ่นตามคำเชิญของรัฐมนตรีศึกษาธิการของญี่ปุ่น (Mr.Inaba) (27 ก.ย.-17 ต.ค.2515)
- 1975 คณะผู้แทนไทยไปประชุม SEAMEO Conference ณ กรุง Baguio, ประเทศฟิลิปปินส์ (17-25 ม.ค.2518)
- 1975 ผู้แทนไทยไปประชุม International Conference on Education ณ Palais des Nations, - กรุง Geneva (27 ส.ค.-4 ก.ย.2518) แล้วไปดูงาน การศึกษา และวัฒนธรรม ที่ประเทศอังกฤษ โดยเป็นแขกของ British Council ระหว่าง 8-16 ก.ย.2518
- 1975 หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปประชุม 6th Regional Conference of National Commissions for UNESCO ณ กรุง New Delhi ประเทศอินเดีย (10-15 พ.ย.2518)
- 1976 รองหัวหน้าคณะผู้แทนไทย (ประธานฝ่ายวัฒนธรรม) ไปประชุม UNESCO General Conference ครั้งที่ 19 ที่กรุง Nairobi, ประเทศ Kenya (26 ต.ค.-30 พ.ย.2519) ในครั้งนี้สามารถทำให้ UNESCO ถือว่าโบราณสถานจังหวัดสุโขทัย เป็นโบราณสถานสำคัญของโลกแห่งหนึ่ง และจะมาช่วยทำนุบำรุง และเผยแพร่โบราณสถานแห่งนี้ให้ทราบกันทั่วโลก

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ

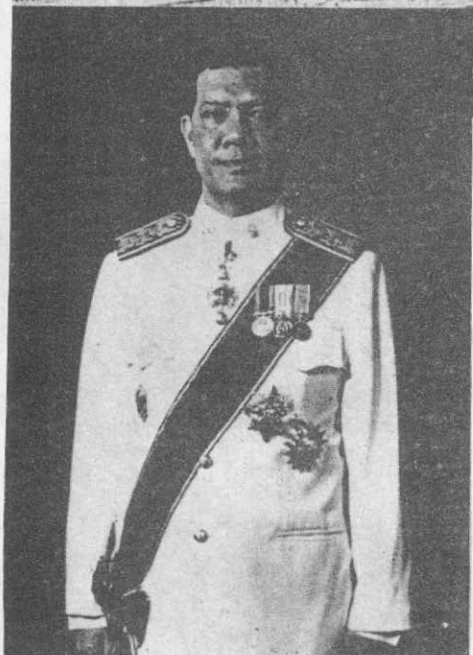
- 5 ธ.ค.2512 ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.) สายสะพาย สายที่ 1
- 5 พ.ค. 2513 ทุศิตจุลจอมเกล้า (ท.จ.)
- 5 ธ.ค. 2514 ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.) สายสะพาย สายที่ 2
- 5 ธ.ค. 2517 มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.) สายสะพาย สายที่ 3

เอกสารอ้างอิง

ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ปรารักษ์ผู้ทรงศีล จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสที่ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี มีอายุครบ 6 รอบ พุทธศักราช 2531 รายได้สมทบทุน "สาโรช-ศิริ บัวศรี" กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531

รูปรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุติยจุลจอมเกล้า 5 พ.ค.2513

เครื่องราชอิสริยาภรณ์มหาวชิรมงกุฏ

ในการทำงานเดียวกัน ในสังคมที่เป็นประชาธิปไตย ก็จำเป็นต้องมีน้ำใจประชาธิปไตย ต้องพยายามปลูกฝังน้ำใจประชาธิปไตยกับแต่เยาว์วัย จนเป็นนิสัยติดตัวไปจนถึงชั้นมัธยม และชั้นอุดมศึกษาและตลอดไป เราพูดกันอยู่เสมอในหมู่นักการศึกษาว่า น้ำใจประชาธิปไตยย่อมเป็นสิ่งสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของวิถีชีวิตภายในสังคมที่เป็นประชาธิปไตย ดังนั้น สถานศึกษาทุกระดับจะต้องพยายามปลูกฝังน้ำใจประชาธิปไตยนี้อย่างสม่ำเสมอโดยตลอดไปจะละเลยเสียมิได้

สารโธ บัตรี

คติพจน์

ขอให้นิสิต นักศึกษาทุกคน มีความรู้ประดุจนักปราชญ์ และมีความประพฤติประดุจ
ผู้ทรงศีล

สารโธ บัตรี

ตราของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ผมเป็นผู้คิดตอนนั้น เราเป็นสถานศึกษาใหม่ ๆ สีสียไม่มี ตราก็ไม่มี บังเอิญเมื่อตอนเรียนปริญญาตรีผมได้เรียนคณิตศาสตร์ จึงรู้ว่ามีส่วนกราฟอยู่เส้นหนึ่ง สมการของมันก็คือ $y = e^x$ เวลา plot กราฟแล้ว เส้นกราฟจะขึ้นเรื่อยไม่มีวันลง ประดุจจรวดขึ้นไป ในอวกาศ ภาษาอังกฤษเขาว่าประดุจเป็น Projectile in Flight เรื่องนี้เรียนเมื่อครั้งยังเรียนปริญญาตรี อยู่ที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรียนแล้วก็ทิ้งไป แต่ก็ยังจำได้ ต่อมาได้ไปเรียนวิชาการศึกษาที่ประเทศอเมริกา เขาก็สอนทางปรัชญาว่า ถ้าจะนิยามคำว่าการศึกษาละก็ อาจจะทำได้สองอย่าง คือ การศึกษาชนิดที่เป็นภาวะอย่างหนึ่ง และการศึกษาชนิดที่เป็นการกระทำอีกอย่างหนึ่ง ถ้าเป็นการศึกษาที่เป็นภาวะแล้ว ก็อาจพูดได้ว่า การศึกษาคือ การงอกงาม งอกงามไปเรื่อย ๆ ไม่มีวันรู้จักจบสิ้น แต่ถ้าเป็นทางการกระทำก็แปลว่าการที่เราจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เพื่อว่าผู้เรียนจะได้งอกงามขึ้นอย่างไม่มีการสิ้นสุดเหมือนกัน

สารโธ บัตรี

คำขวัญ

คุณครูฝึกหัดบัณฑิตนั้น วิทาลัยวิทย์ฝึกหัด
สามมัญ, นามะ โทษุ ๑๐ 3 ป.มร ลือ

1. ให้บัณฑิตได้มีความรู้ในทวิวิทย์
เป็นอันดี (Subject-matter understanding)

2. ให้บัณฑิตได้มีความรู้ในทวิวิทย์
เป็นอันดี (Professional Understanding)

3. ให้บัณฑิตได้เกิดมีความสามารถ
(Competencies) ต่างๆ เช่น ความสามารถในการ
ปกครองดูแลอบรม ความสามารถในการสอนดูแล
จัดอุปกรณ์การสอน ความสามารถในการติดต่อกับ
ผู้ปกครอง ดูแล ประชาชน ความสามารถในด้าน
และ วิจัย ฯลฯ

ดังนั้นจึงขอทวิวิทย์เป็นอันดีว่า บัณฑิตรุ่นนี้เพื่อ
สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตไปแล้ว ก็ควรได้
ดำรงตนให้อยู่ในแนวทางของสามมัญ, นามะ
ของวิทาลัยที่ 3 ป.มรนี้ไปตลอดไป.

วิทย์ วิทาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี
อธิการวิทยาลัยวิชาการศึกษา

การวางรากฐาน ด้านแนวคิดใหม่ทางการศึกษาในเมืองไทย

อาชีพครูในตอนนั้นเรียกว่าต่ำเหลือเกิน เพราะเพิ่งเลิกสงครามได้ไม่นาน การศึกษาในทางครูก็มีเพียงอนุปริญญาแค่นั้นเอง นี่หมายถึงเรียนสายครูโดยตรงนะครับ ก็มีแค่ครู ป.ม. เพราะฉะนั้นผู้ซึ่งเรียนครูเสร็จแล้ว ก็ไปเรียนกฎหมายต่อแล้วเขาก็โอนไปรับราชการกระทรวงอื่นกันโดยมาก ตอนนั้นทางราชการกระทรวงศึกษาธิการก็หนักใจมาก ไม่สามารถจะขยายการศึกษาได้เลย นี่แหละครับ ทำทายเป็นยิ่งครับ นี่หนึ่งนะครับ แล้วข้อสอง ใจผมเองนี่ร้อนมาก เพราะตัวเราเรียนโรงเรียนฝึกหัดครูมาก่อน เราก็รู้ว่าสถานการณ์ไม่มั่นคงเลย วิชาครูก็มีสอนเล็กน้อยเท่านั้น ไม่สามารถจะเป็นวิชาชีพกับเขาได้ ผมรู้สึกน้อยใจอยู่ตลอดเวลา จึงพยายามหาโอกาสอยู่เรื่อย เมื่อไรหนอจะได้มีโอกาสจัดทำการศึกษา หรือการเรียนทางครู หรือว่าทางวิชาศึกษาศาสตร์นี้ให้ขึ้นถึงระดับ Profession เหมือนกับวิชาชีพอื่นเขาบ้าง สองข้อนี้แหละอยู่ในใจผมอยู่ตลอดเวลา เป็นสิ่งที่ทำทายเป็น

ตอนนั้นผมกำลังสองอยู่ที่ประสานมิตรในปีแรก ก็พอดีท่านปลัดกระทรวงศึกษาธิการ คือ ข.พ.ณ.ฯ ท่านอาจารย์ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ท่านเรียกประชุมพวกลูกศิษย์ลูกหาสี่ห้าคน ประชุมกันที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ที่ตึกที่เรียกว่าตึกสอง (ตึกเรือบิน) ผมยังจำได้ดี ท่านอยากขยายการศึกษา ขยายประถมศึกษา มัธยมศึกษา แต่ไม่มีครูสอน ครูมีวุฒิน้อย ไม่มีใครนิยมอยู่ในอาชีพครู ผมก็เลยได้โอกาส (ตอนนั้นผู้ที่ร่วมประชุมด้วย เท่าที่ผมพอจะจำได้ มีคุณหญิงอุบล หุวะนันท์ และผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมตอนนั้นคือ อาจารย์สงวน เล็กสกุล และลูกศิษย์อื่นอีก บางคนผมก็เสนอทันที เสนอว่าขอให้ท่านอาจารย์ได้จัดการยกระดับการฝึกหัดครูให้เหมือนในต่างประเทศ คือ ให้สอนถึงระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก แล้วจะได้ฝึกคนเฉพาะทางไปเลย คนที่จะกลับไปสอนชั้นประถมก็เรียนประถมศึกษาจนถึงระดับปริญญาตรี โท เอก คนที่จะไปสอนชั้นมัธยมก็เรียนสาขามัธยมศึกษาในระดับปริญญาตรี โท และเอก แล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งสมัยนั้นคนไม่ค่อยให้ความสำคัญ เพราะบางคนมาจากเสมียน แต่ศึกษาธิการนั้นในต่างประเทศถือว่าสำคัญเหลือเกิน จะต้องยกขึ้นให้ถึงชั้นปริญญาตรี โท เอกด้วย ท่านก็เอาทันที ท่านบอกว่าต้องอาชีพศึกษา

ด้วยนะเพราะตอนนั้นเป็นแต่ครูช่างไม้เท่านั้น ไม่เป็นที่เคารพนับถือของประชาชนเท่าไรเลย ผมก็เสนอว่าเอาให้ถึงปริญญาตรี โท และเอกเช่นกัน ผมเรียนท่านว่า ข้อเสนอนี้อาจทำได้แน่เพราะไม้ซ้าพวกเรากลับมาจากเมืองนอกมากขึ้น ก็คงจะทำกันได้ ท่านก็ตกลงเอาทันทีเลย

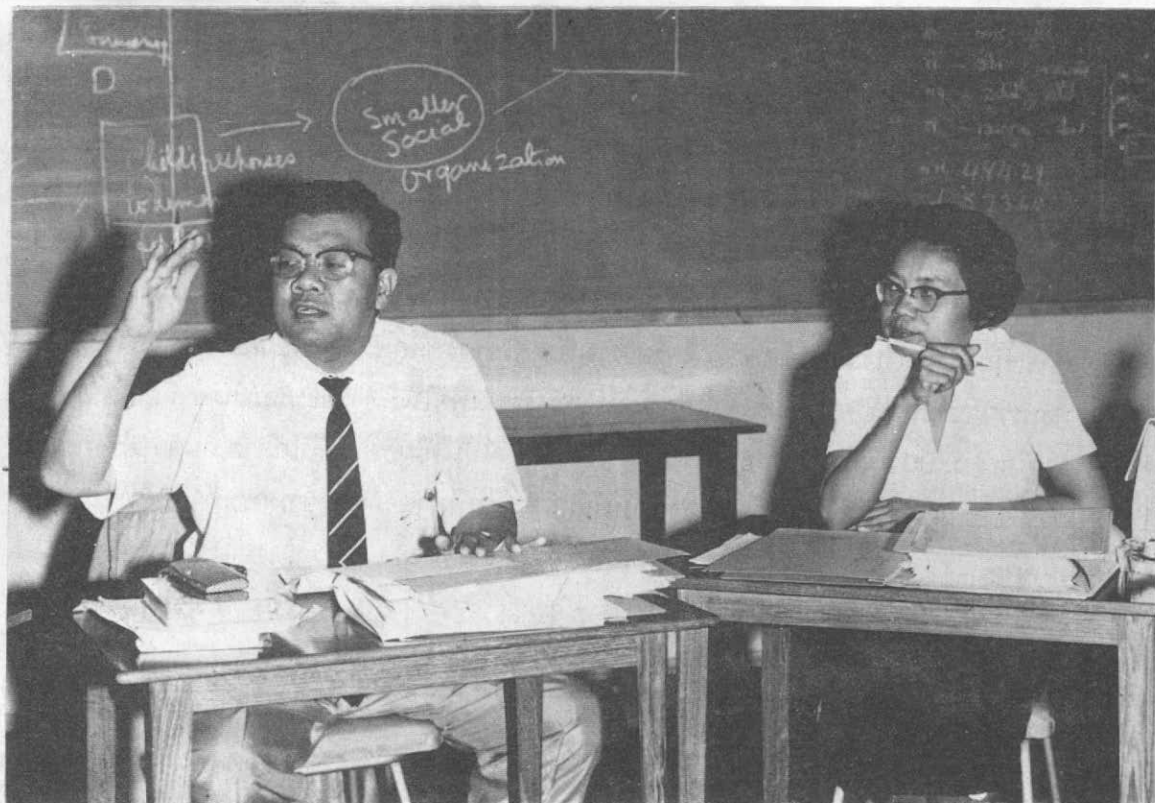
เริ่มรับเข้าเรียนปริญญา พ.ศ.2496 ถึง พ.ศ.2497 ก็จบรุ่นแรก เพราะเขาเรียนได้ ป.ม.มาแล้ว เรียนแค่ 2 ปีก็จบการศึกษา และออกพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้ในปี พ.ศ.2497 นั้นเอง เพื่อจะได้สามารถประสาทปริญญาได้

การสอนในระดับปริญญา นั้น จะต้องมีการออกพระราชบัญญัติในต้นปีการศึกษา 2496 นิสิตก็รับเข้ามาแล้ว มีการเชิญใครต่อใครเข้ามาช่วยกันสอน แล้วตัวผมเองก็สอน ดร.ละม้ายมาศ ครุฑทัตต์ กลับมาพอดี แล้วก็ ดร.แนม บุญสิทธิ์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พานิชย์ อยู่ที่กระทรวงก็ไปเชิญมาสอนสอน ๆ ไปแล้วก็คิดขึ้นว่าปีหน้านี้จะประสาทปริญญาแล้วยังไม่มีกฎหมายรองรับเลย ผมไม่ทราบด้วยกับเขาเลย นอกจากเรื่องทางวิชาการกระทรวงจึงเรียกผมไปชี้แจง เช่น ควรจะแบ่งเป็นกี่คณะวิชา คณะอะไรบ้าง ผมก็บอกว่าต้องมีสำนักอธิการ มีคณะวิชาการศึกษา คณะวิจัยการศึกษา อะไรๆ ทำนองนี้ แต่เกี่ยวกับว่าใครจะต้องมาเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยตำแหน่งของสภาวิทยาลัย ผมไม่ทราบเรื่องเหล่านี้ เขาจัดกันเองทั้งนั้น ตอนนั้นมีข้อควรสังเกตอยู่อันหนึ่ง คือ ในเวลาเดียวกันนั้นเอง ทางกระทรวงศึกษาธิการก็จะออกพระราชบัญญัติกรรมการฝึกหัดครูเข้าไปพร้อมกันเลย เขาส่งร่าง พ.ร.บ.ไปในที่ประชุมพรรคก่อน พรรคของรัฐบาลตอนนั้นคือ พรรคเสรี มนังคศิลา มีจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นหัวหน้าพรรคและมีพลเอกมังกร พรหมโยธีเป็นรองหัวหน้าพรรค และเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการด้วย กระทรวงศึกษาธิการก็ส่งพระราชบัญญัติไปพร้อมกันทั้งสองฉบับ คือ พ.ร.บ.วิทยาลัยวิชาการศึกษา กับ พ.ร.บ.กรรมการฝึกหัดครู เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่ามีบางคนรวมทั้งตัวผมเองด้วย ไม่เข้าใจว่าเหตุใดสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษา มีอธิบดีกรมต่าง ๆ อยู่ในสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษาในฐานะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แต่อธิบดีกรมการฝึกหัดครูไม่มี ผมเองก็ไม่รู้เรื่อง ภายหลังไปตามผู้รู้ว่าทำไมไม่มีละ ท่านผู้รู้ทางกฎหมายท่านบอกว่า ก็เพราะตอนเสนอร่าง พ.ร.บ.วิทยาลัยวิชาการศึกษา ยังไม่มีกรรมการฝึกหัดครู จะให้มีอธิบดีกรมการฝึกหัดครูอยู่ใน พ.ร.บ.วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้อย่างไร

ตอนนั้นในหมู่ประชาชน ความคิดที่ว่าจะให้ครูเรียนถึงปริญญายังไม่มี ดังนั้นการเสนอให้ครูมีการศึกษาถึงระดับปริญญาเป็นของที่แปลกมาก อีกประการหนึ่งนั้นจะให้สถาบันการศึกษาระดับวิทยาลัย ประสาทปริญญาเนี่ยยังไม่เข้าใจใหญ่ ฉะนั้นพอกฎหมายไปถึงพรรคเสรีมนังคศิลาแล้ว ผมก็ต้องไปชี้แจงหนักหน่วงมาก เพราะท่านผู้แทนราษฎรสมัยนั้นเขาไม่เข้าใจเลย เป็นวิทยาลัยอะไรให้ปริญญา? เป็นครู เป็นศึกษาธิการอำเภอจะเอาปริญญาเขี้ยวหรือ? ผมก็ต้องชี้แจงมากมาย ว่าจะต้อง

ขยายการศึกษา ผู้คนจะต้องไม่หนีไปจากอาชีพครู หรืออาชีพบริหารการศึกษานี้จะสำคัญมากต้อง
 ดึงเขาเข้ามา แล้วทั่วโลกเขาก็ทำกันแล้ว ซึ่งอันนี้ก็พอฟังได้ แต่พอมาถึงประเด็นที่ว่า วิทยาลัยจะ
 ประสาทปริญญาได้นี้ไม่เคยเห็น มีแต่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เท่านั้น
 เป็นแค่วิทยาลัยจะมาประสาทปริญญาไม่เห็นด้วย เป็นไปไม่ได้ ผมก็ออกไปชี้แจงอีก ชี้แจงให้เห็นว่า
 การศึกษาชั้นสูงนั้น ทำได้ทั้งที่เป็น University และที่เป็น College ในประเทศอเมริกา ทำกันมากมาย
 ในอังกฤษก็ทำ เพราะว่าอยู่เฉย ๆ จะตั้งมหาวิทยาลัยนั้นสิ้นเปลืองเงินทองมหาศาล เราเป็น
 ประเทศยากจนอาจจะไม่ได้ตั้งอะไรเลย ถ้าอยู่เฉย ๆ การศึกษาก็ไม่อาจจะก้าวไปได้เลย แต่ถ้าตั้ง
 เป็นวิทยาลัยก่อนแล้วภายหลังเจริญงอกงามดีแล้ว ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยก็ย่อมทำได้ แต่เขาก็
 ไม่ฟังเสียง เป็นวิทยาลัยจะมาประสาทปริญญาได้อย่างไร ตอนนั้นผมก็หนักใจมาก แต่ก็กัดฟันชี้แจง
 ต่อไปอีก แล้วก็เป็นการบังเอิญมีท่านรัฐมนตรีท่านหนึ่งซึ่งอยู่ในที่ประชุมนั้น และผมทราบว่าลูกของท่าน
 เรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในรัฐ California กำลังทำปริญญาเอกด้วย ผมจึงบอกว่าลูกของท่านรัฐมนตรี
 ในรัฐ California กำลังทำปริญญาเอกด้วย ผมจึงบอกว่าลูกของท่านรัฐมนตรีคนนั้นก็เรียนอยู่ที่ College
 ที่ California และกำลังทำปริญญาเอกด้วย ทำไม่จึงทำได้ล่ะ เขาจึงค่อยเงียบเสียงลง ท่านประธาน
 ที่ประชุมคือ พลเอก มังกร พรหมโยธี (วันนั้น จอมพล ป.พิบูลสงคราม ไม่มา) และท่านเป็นรัฐมนตรี
 ว่าการกระทรวงศึกษาธิการด้วย ท่านเป็นเจ้าของเรื่องเอง ท่านจึงสั่งการให้โหวตใครเห็นด้วยให้ยกมือ
 ใครไม่เห็นด้วย เอ้า! ชนะแล้ว ท่านเอาเลย (เสียงหัวเราะ) รวบรวมเลย เป็นอันว่า พ.ร.บ.วิทยาลัยวิชา
 การศึกษาผ่านที่ประชุมพรรคไปได้ ขึ้นต่อไป ผมก็ต้องไปชี้แจงต่อคณะกรรมการธิการของสภาผู้แทน
 ราษฎรอีก ซึ่งก็ทำได้สำเร็จมีท่านรองปลัดกระทรวงเชื้อ วิชัยดิษฐ์ ไปด้วย

อาจารย์ธำโรช บัวศรี ในสายตาของคนรอบข้าง

ท่านศาสตราจารย์ธำโรช บัวศรี เป็นผู้ที่มีภูมิฐาน ทั้งในการพูด การคิด และการกระทำ ท่านพูดเป็นหลักฐาน ท่านคิดเป็นหลักฐาน และท่านกระทำสิ่งใดก็เป็นหลักฐานและกระทำ พูดและคิดอย่างมีภูมิฐาน จากความมีภูมิฐานของท่านในทางกายกรรม วจีกรรม และมโนกรรม ดังกล่าวแล้ว เมื่อท่านจะดูจะด่าลูกศิษย์ ลูกศิษย์ก็ไม่โกรธและกลับเห็นเป็นข้าชั้นไปได้เสมอ ความมีภูมิฐานของท่าน ท่านสามารถทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย เรื่องเล็กให้กลายเป็นไม่มีเรื่อง และเรื่องใหญ่ให้กลายเป็นเรื่องเล็กได้เสมอในชีวิตแห่งการเป็นครูบาอาจารย์ของท่าน ท่านใช้วิธีการพูดให้ข้าชั้นด้วยคำคมที่เฉียบขาด เป็นที่น่าอัศจรรย์ใจอย่างยิ่ง

สิ่งที่บรรดาลูกศิษย์ประทับใจประทับใจตลอดมาก็คือ การแต่งกายอย่างมีภูมิฐานของท่าน การเดินการยืนและการนั่งอย่างภูมิฐานของท่าน ตลอดจนการครองรัก ครองเรือนอย่างเป็นหลักฐาน และอย่างมีภูมิฐานของท่าน

บรรจง ชูสกุลชาติ

อาจารย์มีความเชื่อว่า “มนุษย์ในปัจจุบันมีความสามารถหรือความชาญฉลาดประเภท Scientific Intelligence กันอย่างมากมายและรวดเร็วยิ่ง แต่ความชาญฉลาดที่จะให้อยู่กันอย่างมีความสุขสงบในสังคมมนุษย์ หรือที่เรียกกันว่า Social Intelligence มีจำนวนน้อย และเรื่องซ้ำมาก จึงเกิดความจำเป็นที่จะต้องหันมาช่วยกันผลักดัน จึงจะต้องคิดเรื่องสันติสุข โดยใช้จริยธรรมกันให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้” การให้การศึกษาทางจริยธรรมหรือจริยธรรมศึกษาตามแนวความคิดของท่าน คือ การสรรหาประสบการณ์ที่ลึกซึ้งพอเพียงมาให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดศรัทธาและเกิดค่านิยม จนยึดถือเอาจริยธรรมเป็นวิถีชีวิตแห่งตน ซึ่งในแนวทางนี้ท่านได้เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเห็นตัวอย่างที่ดีและให้ปฏิบัติตนเป็นเวลานาน เพียงพอจนเป็นนิสัย ดังเช่นที่ท่านได้พยายามกระทำกับผู้ที่จะเป็นครูนั่นเอง

สมชัย วุฑฒิปรีชา

- 2505 เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ไปประชุมผู้เชี่ยวชาญการฝึกหัดครูขององค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Education Science and Culture Organization : UNESCO) ณ มนิลา ประเทศฟิลิปปินส์
- 2506 เป็นผู้แทนประเทศไทยไปประชุมในการประชุมใหญ่ครั้งที่ 4 ของ ASAIHL ณ เมือง บันดง และประชุมเกี่ยวกับศิลปะ ที่บาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย
- 2509 เป็นผู้แทนประเทศไทยไปประชุมเรื่องปัญหาทางภาษา ณ มนิลา ประเทศฟิลิปปินส์
- 2511 เป็นผู้แทนประเทศไทยไปประชุมเรื่องการแนะแนว ณ เมืองตูริน ประเทศอิตาลี
เป็นผู้แทนประเทศไทยไปประชุมสามัญของ ASAIHL ณ เมืองเกซอน ประเทศฟิลิปปินส์
- 2512 เป็นผู้แทนประเทศไทยไปสัมมนาผู้เชี่ยวชาญการสอนในระดับมหาวิทยาลัย ณ กรุง เดลี ประเทศอินเดีย
เป็นผู้แทนประเทศไทยไปสัมมนาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรและการฝึกครูในเอเชีย ณ เมืองเกซอน ประเทศฟิลิปปินส์
- 2513 เป็นผู้แทนประเทศไทยไปประชุมโต๊ะกลม ณ กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์
เป็นผู้แทนประเทศไทยไปประชุมสามัญครั้งที่ 8 ของ ASAIHL ที่ฮ่องกง
- 2514 เป็นผู้แทนประเทศไทยไปประชุมกรรมการผู้บริหาร ASAIHL ณ ประเทศสิงคโปร์
- 2515 เป็นผู้แทนประเทศไทยไปประชุมคณะกรรมการผู้บริหาร ASAIHL ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย
- 2517 ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา
- 2520 เป็นผู้แทนประเทศไทยไปสัมมนา ASAIHL ที่เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์
ได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา

การดูงานในต่างประเทศ

- 2502 ไปดูงานด้านการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ณ ประเทศญี่ปุ่น ฮ่องกง ไต้หวัน และ ฟิลิปปินส์
- 2510 ไปดูงานกับคณะศึกษาศาสตร์วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ณ ประเทศต่าง ๆ ในยุโรป และเอเชีย
- 2511 ไปดูงานระดับมหาวิทยาลัย ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และฝรั่งเศส
- 2512 ไปดูงานด้านการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ณ ประเทศญี่ปุ่น

ผลงานทางวิชาการและงานราชการ

งานเขียนหนังสือ

1. ปรินูญานีพนธ์ เขียน ณ มหาวิทยาลัย OHIO STATE ชื่อ 'A Survey of pupil needs and problems in a boy and a girl secondary school in Bangkok, Thailand.'
2. ปรินูญานีพนธ์ เขียน ณ มหาวิทยาลัย INDIANA ชื่อ 'A study of the current status of teacher personnel in secondary and vocational schools of Bangkok, Thailand' with a view to program improvement.

3. ปริญญาบัตร เขียน ณ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ชื่อ "การศึกษาเพื่ออาชีพในโรงเรียนมัธยม"

4. "วิชาชีพในโรงเรียนมัธยม"

5. "วิธีสอนหัตถศึกษา"

6. ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา (หนังสือชุดมหาวิทยาลัยสำหรับชาวบ้าน อันดับ 9)

สำนักพิมพ์เคล็ดไทย กรุงเทพมหานคร 2517

ผลงานที่สำคัญ

1. ร่วมก่อตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งต่อมาได้รับการยกระดับขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ดำเนินการปรับวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นระดับกรม แยกออกจากกรมการฝึกหัดครูกระทรวงศึกษาธิการ

3. ดำเนินการยกระดับวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

4. จัดทำโครงการยุบรวมวิทยาเขตต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครไปอยู่วังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โครงการนี้แม้จะไม่สำเร็จ เพราะต้องเกษียณราชการไปเสียก่อน แต่ก็ยังสะท้อนให้เห็นความเป็นผู้มองการณ์ไกลในการแก้ปัญหาระยะยาว

คณาจารย์เดินแถวจากตึก 2 มายังบริเวณงานพระราชทานปริญญาบัตร ในตึก 4

ครูนั้นได้ชื่อเป็นพ่อพิมพ์แม่พิมพ์ของเด็ก เป็นประทีปส่องทางให้แก่ศิษย์ ครูจึงเป็นปูชนียบุคคลของศิษย์ ครูจะเป็นอย่างไรที่กล่าวนั้นได้ครูจึงต้องมีธรรมะประจำใจหลาย ๆ ประการ ด้วยเหตุที่ครูเป็นบุคคล ซึ่งมีสองสถานะ นั่นคือ สถานะหนึ่ง เป็นบุคคลธรรมดาเหมือนชาวบ้านทั่วไป ซึ่งจะต้องมีธรรมะ เช่น ศีลห้า คราวาธรรม สัมปยุตธรรม อิทธิบาทสี่ และอื่น ๆ ขณะเดียวกันอีกสถานะหนึ่งคือ "เป็นครู" ก็ต้องมีธรรมะสำหรับครูเพิ่มขึ้นอีกด้วย นั่นคือ จะต้องมีการกัลยาณธรรม และธรรมเทศกธรรม เป็นต้น

ครูคนหนึ่งของผู้เขียน ซึ่งเป็นผู้มีธรรมะทั้งหลายเหล่านี้เพียบพร้อม ไม่ขาดตกบกพร่องเลย คือ ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ท่านจึงเป็นผู้ที่เป็นครูโดยสมบูรณ์ เป็นที่เคารพยกย่องบูชาของศิษย์อย่างไม่เสื่อมคลาย ท่านเป็นปูชนียบุคคลโดยแท้

รองศาสตราจารย์รววิทย์ วตินสรการ

ศาสตราจารย์ ดร.สุฉา เหล่าสุนทร
ป.ช., ป.ม., ต.จ.จ.

ศาสตราจารย์ ดร.สุคใจ เหล่าสุนทร

เกิด เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2458 ณ บ้านเลขที่ 83 ถนนสี่พระยา บางรัก พระนคร

บิดา มารดา นายต่วน นางแถม เหล่าสุนทร

ครอบครัว สมรสกับ ดร.มาเรีย บุตร ดร.ยอร์ช มาซา และนางดอนซาโล มาซา เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ.2496 ณ มลรัฐอินเดียน่า ประเทศสหรัฐอเมริกา มีบุตร 2 และธิดา 1 คือ

1. นายสมชัย เหล่าสุนทร วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปี 2521
2. นายสมชาติ เหล่าสุนทร สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า ปี 2523
3. นางสาวมาลินี เหล่าสุนทร บริหารธุรกิจจาก Show College รัฐยูทาห์

การศึกษา

- 2472 มัธยมปีที่ 8 โรงเรียนวัดเทพศิรินทร์
 2478 อ.บ.ป.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อ.บ.รุ่นที่ 1)
 2494 M.A. OHIO STATE UNIVERSITY
 2496 M.S.in Ed. INDIANA UNIVERSITY
 2498 Ed.D. INDIANA UNIVERSITY
 2510 ปริญญา ว.ป.อ.วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร กระทรวงกลาโหม
 2523 ปริญญาการศึกษาศษฎีบัณฑิต (กิตติมศักดิ์)

ตำแหน่ง

- 2479-2483 อาจารย์ผู้ช่วยโท โรงเรียนมัธยมวัดเทพศิรินทร์
 2484-2485 ครูใหญ่ โรงเรียนประจำจังหวัดปัตตานี
 2485-2487 ครูใหญ่ โรงเรียนประจำจังหวัดสงขลา "มหาวิทยาลัยราชภัฏ"
 2478-2490 ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนฝึกหัดครูมัธยม
 2491-2493 ครูใหญ่ โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร
 2497-2511 รองอธิการและหัวหน้าคณะวิชาการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา
 2512-2517 อธิการ วิทยาลัยวิชาการศึกษา
 2517-2521 อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หน้าที่การงานอย่างอื่น ๆ

- 2502 เป็นผู้แทนประเทศไทยไปเจรจาเรื่องการส่งครูไปช่วยการศึกษาแก่ประเทศลาว ณ นคร เวียงจันทน์
 เข้าร่วมประชุม Cooperation International Agency (CIA) ที่ฮ่องกง ไต้หวัน และมนิลา
 2504 เป็นผู้แทนประเทศไทยไปประชุมในการประชุมใหญ่ครั้งที่ 3 ของ The Association of Southeast Asian Institute of Higher Learning: ASATHL) ณ กัวลาลัมเปอร์ ประเทศ มาเลเซีย

การยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย

ในปี พ.ศ.2512 ศาสตราจารย์ ดร.สุดีใจ เหล่าสุนทร อธิการวิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าฐานะของวิทยาลัยขาดความคล่องตัวในด้านการบริหารงานของวิทยาลัยเป็นอย่างมาก ประกอบกับวิทยาลัยมีความเจริญงอกงามถึงขีดสูงสุด สมควรที่จะได้ร่างพระราชบัญญัติยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย โดยมีเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้คือ

1. วิทยาลัยวิชาการศึกษา มีสภาพความพร้อมโดยสมบูรณ์ที่จะเติบโตเป็นมหาวิทยาลัย ปัจจุบันวิทยาลัยวิชาการศึกษา มีสาขาต่าง ๆ กระจายไปยังส่วนภูมิภาครวม 8 แห่ง และหากพิจารณาจากคณะวิชาหรือสาขาวิชาเอกที่เรียนแล้ว จะเห็นได้ว่าวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้ทำหน้าที่เหมือนกับมหาวิทยาลัยอยู่แล้ว

2. ความเจริญก้าวหน้าของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้มีการผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้ประเทศชาติเป็นจำนวนมาก

3. ความคล่องตัวในการบริหารงาน วิทยาลัยการศึกษา มีคณาจารย์ซึ่งมีคุณวุฒิในสาขาวิชาต่าง ๆ อยู่เป็นจำนวนมากเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ แต่มีความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องการบริหารงาน

4. ในด้านความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ถ้าวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยจะทำให้เกิดความคล่องตัวและความมีอิสระเสรีในด้านวิชาการแก่คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างยิ่ง

5. ในด้านเศรษฐกิจและสังคม การเพิ่มบัณฑิตในสาขาวิชาการต่าง ๆ ออกมาเป็นกำลังคนในการพัฒนาประเทศ นับว่าเป็นกำไรของการลงทุนทางการศึกษา เพื่อพัฒนาประเทศ

สำหรับความเคลื่อนไหวในการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา ขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยนั้น มีลำดับขั้นดังนี้

1. เสนอเรื่องเพื่อขอยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัยต่อสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษา
2. เสนอเรื่องเพื่อขอยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยต่อกระทรวงศึกษา
3. ทางกระทรวงศึกษาธิการได้เสนอเรื่องการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยต่อสภาการศึกษาแห่งชาติ
4. เสนอเรื่องการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาต่อสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
5. การดำเนินเรื่องการขอยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัยในระหว่างที่คณะปฏิวัติบริหารประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีกำเนิดจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาซึ่งได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ.2517 “ศรีนครินทรวิโรฒ” เป็นมงคลนามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่มหาวิทยาลัยนี้ มีความหมายว่า “มหาวิทยาลัยที่ เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร” จากปรัชญาของวิทยาลัยวิชาการศึกษาว่า “ศึกษา วิรุพหิ สมบูรณ์ การศึกษาคือ ความเจริญงอกงาม” อันปรากฏเป็นตราของมหาวิทยาลัยในรูปของกราฟจากสมการ $y = e^x$

- 28 เม.ย. 2492 กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูโดยเฉพาะขึ้นที่ถนนประสานมิตร อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร ให้ชื่อว่าโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร
- 18 พ.ค.2496 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ปรับปรุงและยกวิทยฐานะโรงเรียนนี้ถึงขั้นปริญญา ในวิชาการศึกษา เทียบเท่ามาตรฐานของต่างประเทศ เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา
- 16 ก.ย.2497 พระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ.2497 ประกาศใช้ วิทยาลัยวิชาการศึกษาจึงมีอำนาจให้ปริญญาสูงสุดถึงปริญญาเอก วิชาการศึกษาและวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยได้ รวมทั้งได้โอนและเปิดสาขาของวิทยาลัยขึ้นในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคขึ้นอีกรวม 7 แห่ง
- พ.ศ.2515 วิทยาลัยวิชาการศึกษาแยกจากกรมการฝึกหัดครู มีฐานะเป็นกรมหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการ
- 29 มิ.ย.2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และได้โอนไปสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เรียกชื่อมหาวิทยาลัย และชื่อวิทยาเขตตามสถานที่ตั้งของแต่ละวิทยาเขต

กุศลสดธาราจารย์ ดร.สุตใจ เหล่าสุนทร

ในระหว่างที่ศาสตราจารย์ ดร.สุตใจ เหล่าสุนทร อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2517-2522) ถึงแก่กรรม ทายาทของท่านและด้วยการประสานงานของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปิยรัตน์ โสภณพิศ กับคณาจารย์และญาติมิตรประสงค์จะขอตั้งกองทุนขึ้นเป็นที่ระลึกแด่ศาสตราจารย์ ดร.สุตใจ ด้วยท่านมีคุณูปการต่อมหาวิทยาลัยและบุคคลต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง การรณรงค์ตั้งกองทุนจึงเริ่มขึ้นตั้งแต่กุมภาพันธ์ 2525 วันที่ 29 มิถุนายน 2529 ซึ่งตรงกับวันสถาปนามหาวิทยาลัยได้มีการประกาศตั้งกองทุนอย่างเป็นทางการ และมีการชักชวนให้นับเอาวันที่ 29 มิถุนายน เป็นวันศาสตราจารย์สุตใจ เหล่าสุนทร อีกด้วย

กองทุนนี้มีผู้บริจาคเริ่มแรก 12,720 บาท ดร.มาเรีย เหล่าสุนทร ได้มอบเงินที่มีผู้บริจาคทำบุญในงานพระราชทานเพลิงศพอีก 53,100 บาท รวมเป็น 65,820 บาท ในปี 2522 มีผู้บริจาคเพิ่มเติมจนถึงเดือนกันยายน เป็นเงิน 122,860.50 บาท และในปีต่อ ๆ มาได้มีการจัดกิจกรรมหาเงินมาสมทบทุนเป็นระยะ ๆ เช่น ภาควิชาการบรรณารักษศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลางจัดงานในวันสัปดาห์ห้องสมุดขายหนังสือ และสิ่งของใช้แล้ว รณรงค์แจ้งให้ผู้มีจิตศรัทธาได้ทราบและขอรับบริจาค จนถึงเดือนมกราคม 2534 มีเงินทุนรวมทั้งสิ้น 685,426.10 บาท

ปัจจุบันกองทุนนี้อยู่ในความดูแลของคณะกรรมการชุดหนึ่ง ซึ่งมีอธิการบดีเป็นประธานกรรมการ โดยกองทุนมีวัตถุประสงค์ให้ใช้ดอกผลของเงินทุนเพื่อสนับสนุนการเรียน การสอน การวิจัย และสวัสดิการของข้าราชการและนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ท่านอธิการสุดใจ เหล่าสุนทร

ผมเรียกท่านศาสตราจารย์สุดใจ เหล่าสุนทรว่า ท่านอธิการ มาเป็นเวลากว่า 10 ปี แม้กระทั่งเมื่อท่านออกจากราชการไปแล้ว ผมก็ยังเรียกท่านอย่างนั้น ฉะนั้น ในที่นี้ผมก็ขอเรียกอย่างเดิม

ตลอดเวลากว่า 10 ปี ที่ผมได้มีโอกาสทำงานใกล้ชิดกับท่านอธิการสุดใจ ผมมีความประทับใจในบุคลิกภาพและพฤติกรรมการทำงานของท่านหลายประการ จนทำให้ผมมีความเคารพเลื่อมใสในตัวท่านอย่างจริงจัง ความเคารพนับถือในตัวท่านอย่างสูงนี้ เป็นแรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้ผมทุ่มเทกำลังปฏิบัติหน้าที่การทำงานที่ท่านมอบหมายให้อย่างเต็มความสามารถทุกครั้งไป

นอกเหนือจากหลักพรหมวิหาร สี่ ที่ท่านอธิการสุดใจยึดมั่นเป็นหลักธรรมในการบริหารงานของท่านเสมอมา มีพฤติกรรมที่ประทับใจผมมากดังต่อไปนี้

1. ความเป็นนักสู้ ท่านอธิการสุดใจเป็นนักสู้อย่างแท้จริง สิ่งใดที่ท่านเห็นว่าควรจะต้องต่อสู้และเป็นการต่อสู้เพื่อความถูกต้อง ท่านจะสู้อย่างเด็ดเดี่ยว สู้อย่างสุดใจ และไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งมวล เมื่อครั้งวิทยาลัยวิชา การศึกษาขอปรับฐานะขึ้นเป็นกรมแยกตัวออกจากกรมการศึกษาฝึกหัดครู และเมื่อครั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษาขอยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย ผมจำได้ว่ามีผู้คัดค้าน และมีอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย แต่ท่านอธิการผู้นี้ก็สู้อย่างเด็ดเดี่ยว และกระทำได้สำเร็จ ทั้งนี้ก็เพราะความเป็นนักสู้ของท่านนั่นเอง

2. ความเป็นผู้เห็นการณ์ไกล ผู้บริหารที่ดีต้องมองไปข้างหน้าเป็นระยะยาว ท่านอธิการสุดใจมีคุณสมบัติข้อนี้เต็มตัว เมื่อท่านรับตำแหน่งอธิการได้ไม่นาน ก็เริ่มคิดถึงปัญหาความคับแคบของวิทยาเขตประสานมิตร และปัญหาวิทยาเขตอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณสถานที่ของหน่วยงานอื่น ดังนั้นท่านจึงเริ่มลงมือเสาะแสวงหาที่มีบริเวณมากพอที่จะรวมวิทยาเขตต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครเข้าด้วยกันได้ ท่านเสาะแสวงหาอยู่หลายปีผลที่สุดก็พอใจที่วังน้อย ซึ่งเป็นที่ทรัพย์สินมีเนื้อที่กว่า 3000 ไร่ และในหลวงทรงมีพระบรมราชานุญาต ให้ซื้อได้ด้วยราคาเพียง 13 ล้านบาทเศษ ท่านอธิการมีจิตใจจดจ่อในเรื่องนี้มาก ได้มีการวางโครงการล่วงหน้า โดยร่วมกับองค์การยูเนสโก กำหนดเป็นโครงการก่อสร้างเป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบในระยะเวลาประมาณ 50 ปี โดยจะกระทำแบบค่อยเป็นค่อยไป โครงการนี้ไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะท่านออกจากราชการไปเสียก่อน ไม่ได้มีโอกาสสานต่ออย่างไรก็ดีแม้ท่านลาออกไปแล้ว ท่านก็ยังหวังอยู่เสมอว่าโครงการวังน้อยจะต้องเป็นจริงขึ้นอย่างแน่นอนในอนาคต ครั้งหนึ่ง โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจะขอย้ายออกไปตั้งอยู่ในที่วังน้อยผืนเดียวกันนี้ เมื่อทราบข่าวทางมหาวิทยาลัยไม่สนใจแล้ว พอท่านอธิการสุดใจทราบข่าวนี้ ท่านพูดว่า “ไม่ได้หรอก ที่นี้ในหลวงทรงยกให้เราแล้ว” และท่านก็ภูมิใจที่คำพูดของท่านเป็นจริง เพราะภายหลังก็ทราบว่าโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ย้ายไปตั้งที่อื่น

โครงการวังน้อยของท่าน แม้จะไม่สำเร็จแต่การดำเนินงานของท่านเกี่ยวกับเรื่องนี้ สะท้อนให้เห็นความเป็นผู้เห็นเหตุการณ์ไกล และความชาญฉลาดในการแก้ปัญหาของท่านอย่างเด่นชัด

3. ความมั่นใจในตนเอง ผมเคยเห็นคนมีความมั่นใจในตนเองมาาก แต่คนที่จะเชื่อมั่นในตนเองอย่างท่านอธิการสุดใจมีน้อย โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการตัดสินใจ ถ้าท่านตัดสินใจเรื่องหนึ่ง

เรื่องใดลงไปแล้ว ยากที่จะให้ท่านเปลี่ยนใจได้ ท่านมั่นใจและรับผิดชอบต่อการตัดสินใจอย่างเต็มที่ มีบางครั้งบางเรื่องผมไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจของท่าน ในฐานะเป็นผู้ช่วย จึงขออนุญาตทบทวน ส่วนมากท่านทบทวนแล้วก็ตกลงใจเช่นเดิม การที่ท่านเปลี่ยนใจยากนี้ บางคนเข้าใจท่านเป็นคนดีที่จริงท่านไม่ใช่คนดี แต่เป็นคนหนักแน่น และมีความเชื่อมั่นในตนเองมาก ตามความเป็นจริงแล้ว ท่านไม่ถึงกับไม่เคยยอมเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นหรือการตกลงใจเสียเลยอย่างที่เราเข้าใจกัน แต่การที่จะให้ท่านยินยอมเปลี่ยนได้นั้น จะต้องมีเหตุผลที่ดีกว่าและท่านเองยอมรับด้วย ความเป็นผู้มี ความเชื่อมั่นในตัวเองอย่างหนักแน่นนี้ เป็นลักษณะผู้นำที่เด่นมากประการหนึ่งของท่าน จากประสบการณ์ที่ผมทำงานร่วมกับท่านมากกว่า 10 ปี ผมเชื่อว่าผู้ที่สามารถทำให้ท่านอธิการสุดใจวันไหนไปจากการเป็นตัวของตัวเองได้นั้นหาได้ยากมากในโลกนี้

4. ความเป็นผู้ไม่พูดมาก ท่านอธิการสุดใจไม่ค่อยพูด และเมื่อท่านไม่ค่อยพูดก็เลยไม่ทราบ ว่าท่านคิดอะไร ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ท่านเป็นคนน่าเกรง คนเกรงท่านเองโดยท่านไม่ต้องทำอะไร ผมไม่เคยได้ยินท่านตำหนิใครรุนแรง เข้าใจว่าถ้อยคำที่ท่านใช้ ตำหนิคนนั้นคงจะมีจำกัดมาก แม้กระทั่งเวลาท่านโกรธมาก ๆ ก็ตำหนิด้วยคำพูดที่ผู้ถูกตำหนิคงไม่รู้สึกอะไร เคยเห็นเวลาที่ท่านโกรธมาก ครั้งหนึ่ง ตอนบัณฑิตไม่ค่อยตั้งใจซ้อมรับปริญญา ท่านเอ็ดตะโรเขาว่า ทำตัวเหมือนบัณฑิตชั้นสอง ผมเองก็ยังไม่ค่อยเข้าใจว่าท่านหมายถึงอะไร

ความไม่ค่อยพูดของท่านเกี่ยวพันไปเป็นนโยบายการบริหารงานโดยปริยาย เมื่อครั้งท่านใช้ผมไปสร้าง วศ.สงขลลา ซึ่งเป็น มศว สงขลลา ในปัจจุบันนี้ ท่านก็ไม่ได้แนะนำอะไร เพียงแต่บอกว่ามี ปัญหาอะไรมาปรึกษากัน วิธีนี้ก็ดีไปอย่างเพราะเป็นว่าท่านหัดให้คนคิด หัดให้พึ่งพาตนเองไม่ใช่คอยรับฟังแต่ผู้บังคับบัญชา ซึ่งทำให้ผู้ที่ทำงานมีความสบายใจและภาคภูมิใจในผลงานที่เกิดขึ้น

การพูดน้อยของท่านมีประโยชน์อีกอย่างหนึ่ง คือ สามารถทำให้ผู้ที่มีปัญหาคับอกคับใจ กลับมีความสบายอกสบายใจได้หลังจากพบปะกับท่านแล้ว ผมเคยเห็นเสมอว่าเมื่อมีผู้ที่มีปัญหา คับแคบใจมาหา ท่านจะออกมานั่งที่เก้าอี้รับแขก และรับฟังเป็นเวลานาน โดยไม่พูดอะไร เมื่อเขาพูดเสร็จท่านก็ตอบสนองเพียงคำสองคำ ผู้ที่มาหาาก็กลับไปด้วยความสบายใจทุกครั้ง อันนี้กระมังที่ทางณะแนวเขาว่าเป็นวิธีการให้ระบายนความอัดอั้นตันใจออกไปเสียเมื่อระบายแล้วจิตใจและความคิดอ่านก็ปลอดโปร่งเกิดความสบายอกสบายใจขึ้นได้

การพูดน้อย มีผลเสียสำหรับท่านเหมือนกัน เพราะเมื่อท่านไม่พูด คนก็ไม่ทราบว่าท่านคิดอะไร กำลังทำอะไร ด้วยเหตุนี้ งานดีเด่นที่ท่านทำไว้ ตลอดจนความคิดริเริ่ม เพื่อความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย จึงไม่เป็นที่ทราบกันแพร่หลายเท่าที่ควร นอกจากนี้การพูดน้อยเป็นผลทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันได้ในระยะหลัง ๆ ท่านถูกครหาในเรื่องที่ไม่เป็นเรื่องอันเกิดจากความไม่เข้าใจกันบ่อยครั้ง แต่ท่านก็เฉย ๆ ไม่ตอบโต้อะไร “แล้วเขาก็รู้กันเอง” ท่านว่าของท่านอย่างนั้น และเมื่อผมถูกครหาในฐานะเป็นผู้ช่วยของท่าน ท่านก็สอนให้ผมรู้จักขันติและทมะ ด้วยคำพูดสั้น ๆ ว่า “อาจารย์ก็เฉย ๆ เสียซี”

5. ความเป็นผู้ไม่โอ้อวด สิ่งที่ผมประทับใจท่านอธิการสุดใจมากอีกอย่างหนึ่ง คือ ท่านเป็นนักทำไม่ใช่คนนักพูดและไม่ชอบการโอ้อวดตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องการทำงาน เมื่อตอนที่ผมอยู่สงขลา ท่านไปเยี่ยมเยียนเป็นประจำ ผมพบว่าท่านเป็นคนที่รับรองง่ายที่สุด อยู่ง่าย กินง่าย และเป็นกันเองอย่างมาก เวลาไปไหนด้วยกันก็ไม่เคยแสดงตนว่ามีตำแหน่งใหญ่โตอะไร การแต่งกายไม่ฟุ้งเฟ้อ ขอแต่เพียงสุภาพเรียบร้อยเป็นใช้ได้ เกี่ยวกับเรื่องนี้ ผมเคยแอบนินทา ไม่รู้ว่าไปติดเสื่อกางเกงจากร้านไหน ถ้ารู้ผมจะไม่ยอมไปติดร้านนั้นเป็นอันขาด เพราะไม่เห็นจะได้รูปได้ทรงอะไร

ในด้านการงานก็เช่นกัน ผมรู้สึกที่ท่านพอใจที่ได้ทำในสิ่งที่ควรกระทำ และเมื่อลงมือทำก็พยายามทำให้สำเร็จ ท่านทำงานเพื่อส่วนรวมไม่ใช่เพื่อตนเอง เมื่อทำสำเร็จแล้ว ก็พอใจไม่เคยโฆษณาประชาสัมพันธ์ตัวเอง เมื่อครั้งท่านต่อสู้เพื่อยกระดับวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นกรมและเป็นมหาวิทยาลัยได้สำเร็จอันเป็นผลให้ชาวศรีนครินทร์ ทั้งเก่าและใหม่อยู่กันอย่างมีหน้ามีตาทุกวันนี้ ก็ไม่เคยได้ยินว่าท่านไปพูดคุยโอ้อวดตัวเองที่ไหนเลย

พฤติกรรมที่น่าเลื่อมใสของท่านยังมีอีกมาก แต่ผมขอหยุดเพียงเท่านี้ เพราะเวลาไม่อำนวย โดยสรุปแล้วผมอยากจะขอพูดว่า ท่านอธิการสุดใจ มีคุณสมบัติพิเศษอยู่ที่ว่า เมื่อทำงานกับท่านก็ทำด้วยความสบายใจ เป็นตัวของตัวเองโดยเต็มความภาคภูมิใจ มีความเป็นกันเองอยู่เสมอ มีปัญหาช่วยกันแก้ไม่เคยทอดทิ้งหรือตำหนิที่ทำงานผิดพลาด จากประสบการณ์ในการทำงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายหลากมา 20 ปี ผมพบว่าท่านเป็นคนหนึ่งที่มุ่งมั่นทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมโดยแท้จริง ความเป็นห่วงในเรื่องส่วนรวมนี้ ทำให้ท่านต้องเสี่ยงต่อการไม่เข้าใจและยอมรับตำแหน่งอธิการบดีต่อ แม้จะครบเกษียณอายุราชการแล้วอยู่ครั้งหนึ่ง ทั้งนี้เพราะท่านเป็นห่วงโครงการวังน้อยซึ่งท่านเชื่อว่าเป็นโครงการที่จะช่วยแก้ปัญหาที่มหาวิทยาลัยกำลังเผชิญอยู่ให้เบาบางลงได้

ท่านจากไปแล้ว ประเทศชาติสูญเสียนักการศึกษาที่มองการณ์ไกลไปอีกผู้หนึ่ง ขอความตั้งใจและความปรารถนาดีของท่านที่มีต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยเฉพาะ จงเป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั้งหลายและขออำนาจทุกศุลผลบุญที่ท่านได้อุทิศตนให้แก่ราชการ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมอย่างแท้จริงนั้น ดลบันดาลให้วิญญาณของท่านอธิการสุดใจ เหล่าสุนทร จงไปสู่สุคติในสัมปรายภพเทอญ

สมพร บัวทอง

เอกสารอ้างอิง

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.สุดใจ กล้าสุนทร ณ เมรุวัดธาตุทอง วันจันทร์ที่ 18 มกราคม 2525

“การศึกษา จะต้องค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงความคิดของสังคม ในชุมชน
มีฉะนั้นจะหาประโยชน์ได้น้อยมากหากมีवलงแต่สิ่งที่ดีงามในอดีต
อันจะมาเป็นประโยชน์อย่างจริงจังในปัจจุบันไม่ได้...”

สุดใจ เหล่าสุนทร

อาจารย์สุดใจ เหล่าสุนทร ในสายตาของคนรอบข้าง

“ผมรู้สึกที่ท่านพอใจที่ได้ทำในสิ่งที่ควรกระทำ และเมื่อลงมือทำก็พยายามทำให้สำเร็จ ท่านทำงานเพื่อส่วนรวมไม่ใช่เพื่อตนเอง เมื่อทำสำเร็จแล้วก็พอใจไม่เคยโฆษณาประชาสัมพันธ์ตัวเอง เมื่อครั้งท่านต่อสู้เพื่อยกกระดับวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นกรม และเป็นมหาวิทยาลัยได้สำเร็จอันเป็นผลให้ชาวศรีนครินทร์ ทั้งเก่าและใหม่อยู่กันอย่างมีหน้ามีตาทุกวันนี้ ก็ไม่เคยได้ยินว่าท่านไปพูดคุยโอ้อวดตัวเองที่ไหนเลย”

ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง

“...พ่อสอนให้เราพอใจ ยินดี ในสิ่งง่าย ๆ และธรรมดา สำหรับพ่อไม่มีอะไรที่พ่อจะเห็นว่าเล็กน้อย หรือต่ำต้อยเกินไป ไม่ว่าจะเป็นการทำอาหาร ง่าย ๆ เช่น ก๋วยเตี๋ยว หรือการเดินทางโดยรถสินค้ารถไฟ พ่อทำให้เราได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากมาย และทำให้เป็นเรื่องสนุกได้”

ดร.มาเรีย เหล่าสุนทร

“อาจารย์สุดใจ มีนิสัยใจคอเยือกเย็น เงียบเฉย ดูจะไม่เคยเห็น อาจารย์สุดใจโกรธใครเลย ฟัง ๆ ซ้ำพเจ้าพูดในฐานะผู้บังคับบัญชา ก็ไม่ว่าอะไร รับกลับเอาไปทำงานด้วยความบึกบึน ซ้ำพเจ้ามี นิสัยใจร้อน เร่งรัดในการงานเรียกอาจารย์สุดใจมาสั่ง ๆ จะเอา อย่างไหนอย่างนี้ อาจารย์สุดใจก็ไม่ว่าอะไร กลับไปทำงานด้วย ความบึกบึน ฉะนั้นงานที่อาจารย์สุดใจได้เป็นผู้นำและเป็นผู้ ดำเนินการจึงสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเสมอ”

ม.ล.มานิจ ชุมสาย

“แม้ท่านจะเป็นกันเอง และให้ความช่วยเหลือแก่ทุก ๆ คนเสมอ หน้ากันก็ตาม เมื่อถึงบทการทำงาน มีอยู่หลายครั้งที่ผู้เขียนเอง ก็ยังรู้สึกว่าท่านเป็นฝ่ายตรงกันข้าม ทุกคำที่ท่านปฏิเสธความเห็นของเรา (โดยเฉพาะหนุ่มเลือดร้อนทั้งหลาย) เราารู้สึกว่าท่านเป็น ฝ่ายตรงข้ามที่เราจะต้องเอาชนะให้ได้ และนี่แหละเป็นจุดที่ทำให้หลายคนได้เห็นห่างจากท่านออกไปทั้งที่ท่านเองอาจจะไม่เคยคิด และนำมาเป็นอารมณ์เลยก็ได้ อาจารย์สุดใจไม่เคยเปลี่ยน สไตลในเรื่องนี้ จึงเป็นของแน่แน่ จะมีผู้ที่มองท่านในทางลบและ ลืมถามเหตุผลที่ท่านยังไม่มีโอกาสชี้แจงให้ทราบ”

ดร.สุนทร แก้วฉาย

ความมุ่งมั่นในการพัฒนามหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.สุดใจ เหล่าสุนทร เป็นบุคคลที่มีความคิดเป็นของตนเอง เมื่อคิดว่าสิ่งใดถูกต้อง จะลงมือทำสิ่งนั้นอย่างไม่ย่อท้อถอย ตัวอย่างเรื่องนี้จะเห็นได้จากการที่ท่านมุ่งมั่นดำเนินการในการยกระดับวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นเป็นหน่วยงานระดับกรมได้สำเร็จตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้กลายเป็นกรมหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการ โดยแยกออกจากกรมการฝึกหัดครูซึ่งได้รับฝากงานไว้แต่เดิม โดยมีได้เป็นหน่วยราชการระดับใด เนื่องด้วยศาสตราจารย์ ดร.สุดใจ เหล่าสุนทร เป็นคนมองการณ์ไกล จึงมิได้หยุดอยู่เพียงแค่นั้น ยังได้รณรงค์ต่อไปเพื่อให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย โดยได้ออกสมุดปกขาวแจกแจกกระจายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้สาธารณชนทราบข้อเท็จจริง ท่านเขียนไว้ในคำนำสมุดปกขาวตอนหนึ่งว่า “เมื่อข้าพเจ้าได้รับตำแหน่งอธิการวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อเดือนมกราคม 2512 ได้พบว่า การดำเนินงานของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ไม่มีความคล่องตัวเป็นอันมาก จึงได้ร่าง พ.ร.บ.ยกฐานะวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยเสนอต่อสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2512 และรอรับฟังพิจารณาอยู่ 1 ปีเต็ม จนถึงเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2513 จึงได้เสนอร่าง พ.ร.บ.นี้ต่อประธานสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษาอีกครั้งหนึ่ง และเสนอให้เลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติเพื่อพิจารณาอีกทางหนึ่ง ใครจะว่าอย่างไร กรมการฝึกหัดครูและกระทรวงศึกษาหวังดีต่อการศึกษาของชาติด้วยความจริงใจ และบริสุทธิ์ใจ” ในที่สุดความมุ่งมั่นประการหนึ่งของศาสตราจารย์ ดร.สุดใจ เหล่าสุนทรก็กลับสัมฤทธิ์ผล พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2517 ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ.2517 กำหนดให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย และได้ชื่อตามที่พระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อให้ว่า “ศรีนครินทรวิโรฒ” และโอนไปสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ความมองการณ์ไกลของศาสตราจารย์ ดร.สุดใจ เหล่าสุนทรนั้น ยังมีอีกหลายประการ ประการสำคัญคือ โครงการยุบรวมวิทยาเขตต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ไปอยู่ที่อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ท่านเป็นผู้คิดเรื่องนี้ก่อนมหาวิทยาลัยอื่น ๆ หลายแห่งที่ดินที่อำเภอวังน้อย เป็นที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มีเนื้อที่กว่า 3,500 ไร่ จะขายให้แก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในราคาประมาณ 12 ล้านบาท โครงการนี้ได้จัดทำเอกสารทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ วางแผนผังไว้แล้วค่อนข้างจะสมบูรณ์ แม้ว่าโครงการนี้จะไม่ประสบผลสำเร็จ แต่ก็ยังสะท้อนให้เห็นความเป็นผู้มองการณ์ไกล ในการแก้ปัญหาระยะยาวของท่านได้เป็นอย่างดี

รองศาสตราจารย์วรัญญา วตินสรการ

“...ในช่วงชีวิตของผมที่ผ่านมา 52 ปี ผมได้มีโอกาสพบและร่วมงานกับผู้ใหญ่หลายต่อหลายท่าน บางท่านก็นักแน่น สุขุม ทานต่อการวิพากษ์วิจารณ์ได้ตลอดเวลา บางท่านก็เด็ดเดี่ยว เด็ดขาด บางท่านก็โอบอ้อมอารีให้กำลังใจแก่ผู้น้อย บางท่านก็ชอบต่อสู้อเพื่อหมุ่คณะโดยไม่หวั่นต่อภัยอันตรายจากผู้มีอำนาจ แต่ผมก็ยังไม่เคยพบใครที่มีคุณลักษณะครบทุกประการดังกล่าว นอกจากศาสตราจารย์ ดร.สุดใจ เหล่าสุนทร...”

รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ศรีภาพสินธุ์

ด้วยความปรารถนาดี จาก

ศิษย์เก่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ปฏิบัติงานที่วิทยาลัยครูลำปาง
รู้สึกภูมิใจที่สถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาการศึกษาในระดับสูง มีอายุครบ 42 ปี
ด้วยศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิ

นายไพฑูรย์ ธรรมแสง
อธิการวิทยาลัยครูลำปาง

ด้วยความปรารถนาดี

จาก

ศิษย์เก่า วศ. และ มศว ทุกวิทยาเขตที่อยู่ รัชมังคลาภิเษก
ณ วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก
ขอแสดงความชื่นชมยินดีที่
สถาบันการศึกษาเก่าของพวกเราได้ก่อตั้งมาครบ 42 ปีแล้ว

นายโสภณ สุวรรณโรจน์
อธิการวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม

อภิธานทนาการ

จาก

นายสำเริง นิลประติษฐ์

เลขาธิการคุรุสภา
และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(ศิษย์เก่ารุ่น 5)

100 ปี วิทยาลัยครูพระนคร และ 100 ปี การฝึกหัดครูไทย

ขอเชิญชวนศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน ทุกยุค ทุกรุ่น ร่วมกันเฉลิมฉลอง
วิทยาลัยครูพระนคร ที่ก่อตั้งมาครบ 1 ศตวรรษ
ในเดือนตุลาคม 2535 รายละเอียดโปรดติดตามต่อไป

นายธง รุญเจริญ กศ.บ.รุ่นที่ 2
อธิการวิทยาลัยครูพระนคร

อภินันทนาการ

จาก

บริษัท เรียลตี้ คอนสตรัคชั่น จำกัด

102/1-2 ถนนพัฒนาการ แขวงประเวศน์ สานหลวง กรุงเทพฯ 3224502-6

ประกาศสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดีเด่น

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้พิจารณาเห็นว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ผลิตบัณฑิตในด้านต่างๆ ออกไปรับใช้สังคม ตั้งแต่เป็นโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร วิทยาลัยวิชาการศึกษา และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในท้ายที่สุด เป็นเวลาถึง ๓๘ ปี มีศิษย์เก่าจากทุกวิทยาเขตกว่าหนึ่งแสนคน ได้ปฏิบัติหน้าที่รับใช้สังคมในด้านต่างๆ กันเห็นสมควรที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะได้ยกย่องศิษย์เก่าที่ได้ใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และอุทิศตนเป็นประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ จนได้รับความสำเร็จอย่างสูงในหน้าที่การงานเป็นที่ยอมรับยกย่องนับถือจากสังคมทั่วไป เป็นการนำชื่อเสียงมาสู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๔ (๔) คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกาศ "หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดีเด่น" ดังนี้

ข้อ ๑ บุคคลที่อยู่ในข่ายได้รับการคัดเลือก

ผู้ที่เป็นศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๒ เป็นต้นมา จากทุกวิทยาเขต

ข้อ ๒ คุณสมบัติ

ศิษย์เก่าตามข้อ ๑ ซึ่งมีคุณลักษณะ ดังนี้

๒.๑ ได้ใช้วิชาความรู้ประกอบอาชีพโดยสุจริตจนได้รับความสำเร็จอย่างสูงในหน้าที่การงาน

๒.๒ ได้รับการยกย่องนับถือจากสังคมโดยทั่วไปในฐานะศิษย์เก่า อันเป็นการนำชื่อเสียงมาสู่สถาบันการศึกษา

๒.๓ ได้ตอบแทนพระคุณสถาบันการศึกษาในรูปแบบต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

๒.๔ ได้เสียสละและอุทิศตนเป็นประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ

ข้อ ๓ การแบ่งประเภทงาน

๓.๑ ข้าราชการพลเรือนทั่วไป

- ๓.๒ ข้าราชการพลเรือนประเภทข้าราชการครู
 ๓.๓ ข้าราชการตุลาการ
 ๓.๔ ข้าราชการทหาร ตำรวจ
 ๓.๕ ผู้นำชุมชน
 ๓.๖ ข้าราชการการเมืองหรือนักการเมือง
 ๓.๗ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 ๓.๘ ธุรกิจเอกชนประเภทผู้ประกอบการ
 ๓.๙ ธุรกิจเอกชนประเภทลูกจ้าง
 ๓.๑๐ นักวิชาการ
 ๓.๑๑ ประเภทอื่นๆ ซึ่งคณะกรรมการบริหารสมาคมจะได้กำหนดเพิ่มเติม

ข้อ ๔ วิธีการคัดเลือก

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยนายกสมาคมจะได้ประกาศแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการคัดเลือกศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดีเด่น เพื่อดำเนินการสรรหา ศิษย์เก่าดีเด่นจากงานประเภทต่างๆ โดยการเสนอ ดังนี้

- ๔.๑ โดยผู้แทนรุ่นต่างๆ ของทุกวิทยาเขต
 ๔.๒ โดยชมรมหรือสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตหรือ

จังหวัด

- ๔.๔ โดยกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ๔.๕ โดยสภาคณาจารย์วิทยาเขต

ให้คณะอนุกรรมการพิจารณาคัดเลือกผู้สมควรได้รับการยกย่องไว้อย่างน้อยจำนวนประเภท งานละ ๒ คน เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาตัดสินของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นการตัดสินครั้งสุดท้ายเป็นประเภทงานละ ๑ คน ประเภทงาน ที่ไม่มีผู้เหมาะสม ก็ให้งดสำหรับปีนั้น

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ จะต้องไม่เปิดเผยรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก จนกว่าประธาน อนุกรรมการฯ จะได้ประกาศให้สาธารณชนได้ทราบทั่วไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๐

(รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค)

นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**ขอแสดงความยินดีเนื่องในโอกาสครบรอบ 42 ปี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**

ด้วยความปรารถนาดี จาก

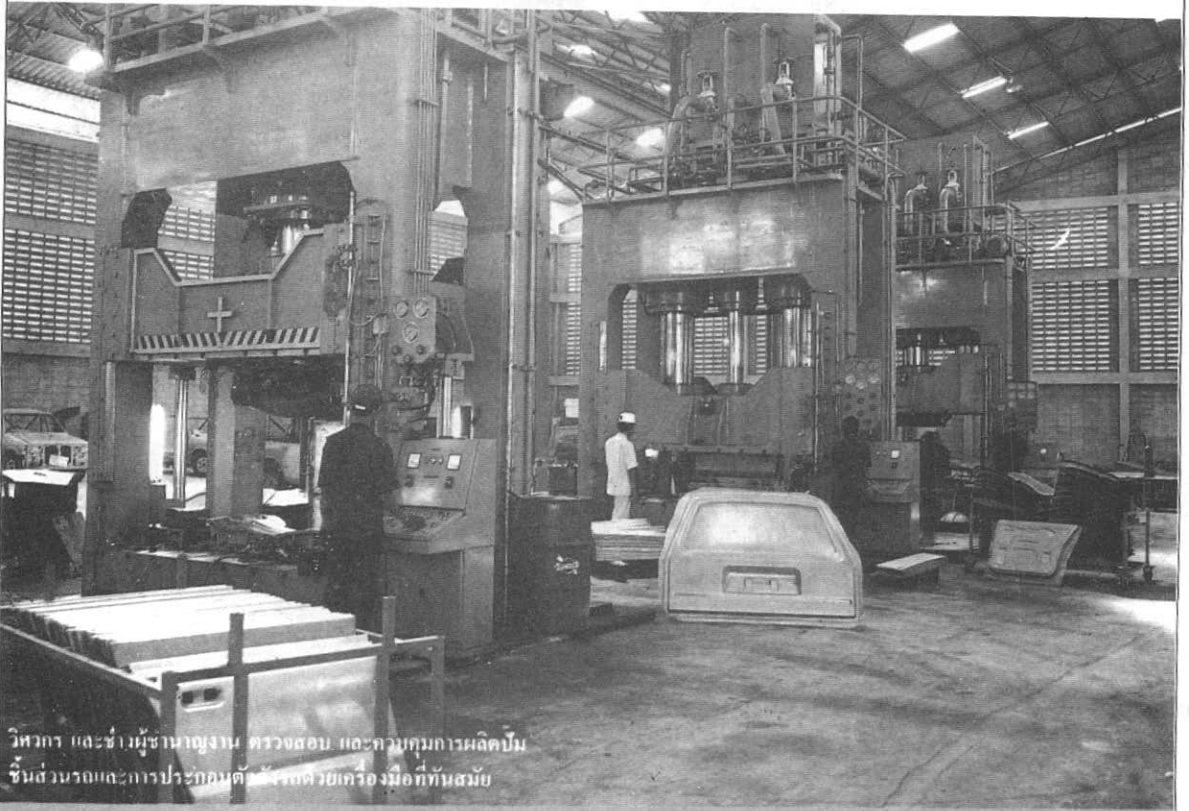

**นายแพทย์พิชิต เหล่าสุนทร
แพทย์หญิงมาลัย เหล่าสุนทร**

18/59 ซอยสวนหลวง สุขุมวิท 77
แขวงประเวศ พระโขนง กรุงเทพฯ โทร.3111565

โรงงานประกอบตัวถังสยามไฟบูลย์

83 หมู่ 11 ถ.เพชรเกษม กม.22 ต.อ้อมน้อย อ.กระทุ่มแบน
จ.สมุทรสาคร โทร.4202276,4202723,4201469

วิศวกร และช่างผู้ชำนาญงาน ตรวจสอบ และควบคุมการผลิตบ่ม
ชิ้นส่วนรถและการประกอบตัวถังด้วยเครื่องมือที่ทันสมัย

แผนควบคุมการบ่มแผ่นโลหะ
และชิ้นส่วนตัวถังของรถ

ใช้เครื่องมือเครื่องมอยละเอียดต่างๆ
ตามมาตรฐานโรงงานประกอบรถยนต์มีชื่อ

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

กรีนวัลเลย์ กรุ๊ป

47 หมู่ 2 ถ.บางนา-ตราด กม.15 ต.บางโฉลง อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540
โทร.3168344,3166240-6

อภินันทนาการ

จาก

บริษัท ไทยโพลีเมอร์ ซัพพลาย จำกัด

อภินันทนาการ

จาก

บริษัท ซินเธอร์-อะโกร จำกัด

21/35 ซอยแพร่เกษตร 2 ถนนงามวงศ์วาน
ลาดยาว บางเขน กรุงเทพฯ
โทร.5798473, 5798474, 5797932

คิงฟิชเชอร์

โฮลดิ้งส์ จำกัด

บริษัท คิงฟิชเชอร์ โฮลดิ้งส์ จำกัด

135 ถนนอาจณรงค์ คลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทร. 249-0592-8 โทรเลข: 87001 โทรสาร: (662) 249-5640

กล้องสำหรับมืออาชีพ
และมือสมัครเล่น
คุ้มค่าที่สุด
รับประกัน 3 ปี

ปัจจุบันนโยบายระหว่างประเทศทั่วโลกได้เปลี่ยนไป

ดังนั้นกล้องถ่ายภาพ ซีนิต, เคียฟ และกล้องส่องทางไกล เทนโต้ จาก สหภาพโซเวียต-รัสเซีย

คือความฝันที่เป็นจริงสำหรับทุกท่านที่รักความประหยัด

เชิญสอบถามรายละเอียดและแวะชมสินค้าด้วยความเป็นกันเองได้ที่ :-

ผู้แทนจำหน่ายและศูนย์บริการ

บริษัทเคทูไทย เอนเตอร์ไพรส์ จำกัด

KATE THAI ENTERPRISE COMPANY LIMITED

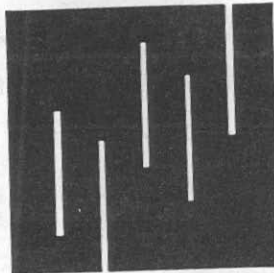
1081 ถนนพระราม 4 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330 โทร. 215-4587

1081 RAMA 4 ROAD PATUMWAN BANGKOK 10330
TEL. 215-4587 TELEX: 84083 OVERSEA TH
ATTN: KATE THAI

CONGRATULATIONS AND BEST WISHES

ON THE 42 YEARS SRINAKHARINNWIROJ UNIVERSITY

FROM

SIAM SYNTECH

WITH THE BEST COMPLEMENT

of

SIAM SYNTECH CONSTRUCTION CO.,LTD.

SIAM SYNTECH FOUNDATION CO.,LTD.

SIAM SYNTECH GENISYS CO.,LTD.

METRO H & CO.,LTD.

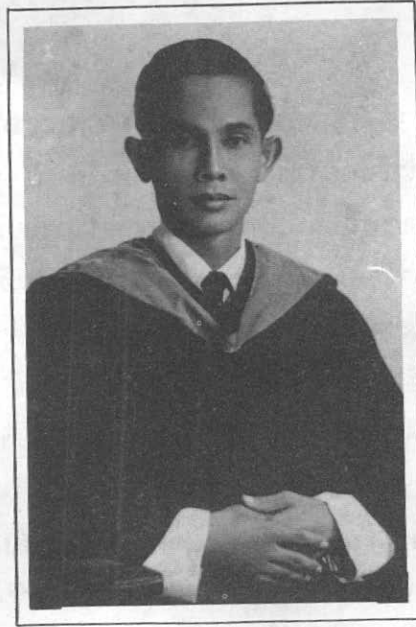
63 SUKHUMVIT 23 (PRASANMITR), BANGKOK 10110
TEL. 25998271-5

ทหารบก เป็นผู้อำนวยการหลักสูตร “ศิลปการบริหารและการบังคับบัญชา” ของสำนักเสนาธิการ และบริหารสังคมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นที่ปรึกษาธนาคารไทยทุน สมาคมการบริหารงานบุคคลสมุทรปราการและเป็นที่ปรึกษาผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครฝ่ายการศึกษา นายอำนวยการ คงมีสุข ได้ประกาศวลีหนึ่งเป็นเกียรติประวัติแก่ชีวิต ซึ่งเป็นที่ยอมรับของวงการธุรกิจทั่วไปโดยเฉพาะในวงการด้านประชาสัมพันธ์ ว่า “สร้างสรรค์พัฒนาวิชาประสานสัมพันธ์และบริการคุณภาพ” (Customer Quality Relations and Service ซึ่งใช้อักษรย่อ CQRS)

สำหรับด้านความผูกพันกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนั้น นายอำนวยการ คงมีสุข ได้มีส่วนร่วมปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยโดยสม่ำเสมอทั้งยังได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสมาคมศิษย์เก่า มศว มาตั้งแต่ชุดที่ 2 พ.ศ.2508 และเป็นเรื่อยมาจนถึง พ.ศ.2516 นายอำนวยการก็ได้ขอตัวไปประกอบธุรกิจ ในต่างจังหวัดระยะหนึ่ง และได้กลับมารับตำแหน่งกรรมการสมาคมศิษย์เก่า มศว อีกครั้งในชุดที่ 10-11 พ.ศ.2524-28 นับได้ว่า นายอำนวยการ คงมีสุข เป็นศิษย์เก่าที่ได้ปฏิบัติหน้าที่การงานและดำรงชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นชื่อเป็นเสียงแก่มหาวิทยาลัยติดต่อกันมาโดยสม่ำเสมอ

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ประกาศเกียรติคุณ นายอำนวยการ คงมีสุข เป็นศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดีเด่นประจำปี 2533 จึงประกาศเกียรติคุณ ในโอกาสจัดงานครบรอบ 42 ปี ของมหาวิทยาลัยไว้เพื่อทราบทั่วกัน

นายอำนวยการ คงมีสุข

นายอำนวยการ คงมีสุข เกิดวันที่ 1 พฤษภาคม 2472 ที่จังหวัดภูเก็ต เรียนหนังสือระดับประถม และมัธยมที่บ้านเกิด เป็นศิษย์เก่า กศ.บ.ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อ พ.ศ.2506 หลังจากนั้นได้ศึกษาต่อที่ประเทศอินเดียจนสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท ทางด้านรัฐประ-
ประศาสนศาสตร์

นายอำนวยการ คงมีสุข เดิมเป็นครู ที่โรงเรียนนิเขียรมาตุ จังหวัดตรัง ภายหลังย้ายเข้ามาเป็นครูอยู่ที่โรงเรียนอำนวยการศิลป์ฝั่งพระนคร หลังจากนั้นลาออกจากการประกอบวิชาชีพครู เพื่อไปรับตำแหน่งหัวหน้าแผนกปกครอง ศูนย์ฝึกอบรมโทรคมนาคม องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย นายอำนวยการ คงมีสุข เป็นผู้มีความรู้รอบตัวสูง หลังจากจบ กศ.บ. แล้วก็ได้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ประกอบกับเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี จึงเป็นที่รู้จักกว้างขวางในวงการศึกษาและวงการธุรกิจ มีตำแหน่งงานทางด้านธุรกิจหลายอย่าง อาทิ ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงแรมสยามคอนติเนนตัล ผู้ช่วยฝ่ายบริหารสำนักงานองค์การแรงงานระหว่างประเทศประจำภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก ผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงแรมโอเรียนเต็ล แล้วไปดำรงตำแหน่งผู้จัดการใหญ่ โรงแรมโฆษิต หาดใหญ่ เป็นนายคนแรก ของสมาคมการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา แล้วย้ายไปเป็นผู้จัดการใหญ่โรงแรมปวยหลวง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ระยะหนึ่ง ก็กลับไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายขายและที่ปรึกษาฝ่ายบริหารของโรงแรมเฟล จังหวัดภูเก็ต ตำแหน่งสุดท้ายที่ประกอบธุรกิจในฐานะลูกจ้างของนายอำนวยการ คือ ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โรงแรมบางกอกเพนินซูล่า

เนื่องจาก เป็นผู้มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์โดยเฉพาะในด้านประชาสัมพันธ์ นายอำนวยการ คงมีสุข จึงได้ดำรงประกอบธุรกิจเป็นส่วนของตนเอง โดยรับเป็นผู้จัดและนำสัมมนาให้องค์การต่าง ๆ ในลักษณะเชิงธุรกิจและการกุศลทั้งแก่ภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชน อย่างเช่นในปี พ.ศ.2526-27 ก็ได้รับจัดสัมมนา ให้แก่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ปีละ 3 รุ่น จนครบบุคลากรของสำนักงานแห่งนั้น นอกจากนี้ยังเป็นผู้บรรยายพิเศษ ให้แก่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และโรงเรียนเสนาธิการ

ฐานะที่ควรค่าแก่การให้ความเคารพเชิดชู ทั้งด้านคุณวุฒิ (ปริญญาตรีทางครู) คุณธรรมจริยธรรม เพื่อบรรลุป้าหมายดังกล่าว นายสำเริง นิลประดิษฐ์ ได้ดำเนินการให้มีการปรับปรุงกฎหมายครู ต่อจากที่คณะทำงานของนายจรรุญ มลิจันทร์ เลขานุการคนเก่าได้เริ่มไว้ ทั้งนี้เพื่อให้การควบคุมและออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ผลักดันให้มีการแยกบัญชีเงินเดือนครูเพื่อให้คล่องตัว ในการปรับรายได้ให้เหมาะสมกับครู เร่งรัดให้มีการปรับปรุงพัฒนาสวัสดิการด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในการประกอบวิชาชีพครู มีทั้งสวัสดิการด้านอุปโภคบริโภค สวัสดิการการเกษียณ ตลอดจนความพยายามที่จะผลักดันให้ครูมีสถาบันการเงินหรือธนาคารเป็นของตนเอง ผลักดันให้รัฐดูแลสวัสดิการ สวัสดิภาพของครูอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง

นายสำเริง นิลประดิษฐ์ เป็นผู้มุ่งมั่นอย่างแรงกล้าต่อสัมฤทธิ์ผลตามอุดมการณ์อย่างแท้จริง การควบคุมและพัฒนาครู การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรายได้และสถานภาพของครู ซึ่งมีจำนวนนับแสน ๆ คนทั่วประเทศนั้นย่อมมีผลกระทบในวงกว้าง ทั้งต่อสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ อุปสรรคขวากหนามในการดำเนินงานจึงมีรอบด้านทุกระดับและหลากหลายรูปแบบ อย่างไรก็ตาม นายสำเริง นิลประดิษฐ์ ก็ไม่ย่อท้อ ไม่เคยลดละความพยายามเพื่อประโยชน์ต่อครูแก่ครูสภา และการจัดการศึกษาของชาติตามที่ได้มุ่งมั่นเอาไว้ จึงนับว่า นายสำเริง นิลประดิษฐ์ เป็นศิษย์เก่าที่ควรแก่การเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับอนุชนนักปฏิบัติเพื่อส่วนรวมโดยแท้จริง

ฉะนั้น สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ประกาศเกียรติคุณ นายสำเริง นิลประดิษฐ์ เป็นศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดีเด่น ประจำปี พุทธศักราช 2533 ในโอกาสครบ 42 ปี มหาวิทยาลัยฯ จึงประกาศเกียรติคุณไว้เพื่อทราบทั่วกัน

นายสำเร็จ นิลประดิษฐ์

นายสำเร็จ นิลประดิษฐ์ เกิดเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2474 ณ ต.หลักฟ้า อ.ไชโย จ.อ่างทอง จบชั้นประถมและมัธยมจากอ่างทอง ได้รับวุฒิป.ม.จากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา แผนกฝึกหัดครูมัธยม และปริญญาตรี กศ.บ. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคค่ำ รุ่นแรก สมัยที่ยังมีฐานะเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ได้รับประกาศนียบัตรการบริหารและการนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์แคทเธอรีนเนี่ย นครลอสแอนเจลิส สหรัฐ โดยทุนฟูลไบรท์ หลังจากนั้นก็ได้ไปศึกษาดูงานด้านการศึกษา ณ ประเทศไทย ต่าง ๆ หลายครั้ง

การทำงานเพื่อการศึกษา นายสำเร็จ นิลประดิษฐ์ เริ่มเป็นครูที่โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม นนทบุรี เป็นครูใหญ่โรงเรียนบางบัว นนทบุรี เป็นครูใหญ่และเป็นอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย ศรีสะเกษ เป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สกลนคร แล้วย้ายเข้ามาเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนชั้นพิเศษ โรงเรียนทวีธาภิเศก โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยและเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ก่อนที่จะมาเป็นเลขาธิการคุรุสภาจนถึงปัจจุบัน

การเสียสละอุทิศเวลาทำงานเพื่อครู โดยเป็นนายกสมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย 4 สมัยติดต่อกัน เป็นผู้แทนครูในคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา 2 สมัยติดต่อกันเป็นผู้แทนใน อ.ก.ค.กรมสามัญศึกษา เป็นผู้แทนข้าราชการครูกรมสามัญศึกษา ใน ก.ค.เป็นอนุกรรมการถาวรและครั้งคราวใน ก.ค. และคุรุสภาอีกประมาณ 14 คณะ

นับตั้งแต่เกี่ยวข้องกับคุรุสภา เมื่อปี 2525 เป็นต้นมา นายสำเร็จ นิลประดิษฐ์ ได้ต่อสู้เพื่อยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูทั้งในด้านมาตรฐานการครองชีพ และมาตรฐานทางวิชาการ โดยมุ่งมั่นที่จะให้ครูเป็นปูชนียบุคคลอย่างแท้จริง มีเกียรติศักดิ์ศรี มีพฤติกรรมอันเหมาะสม มีรายได้และ

นางศิริพร ตันตียมาศ มีผลการสอนดีเด่นเป็นที่ประจักษ์เป็นอันมาก เช่น นับตั้งแต่ปี 2529-2533 นักเรียนที่นางศิริพร เป็นผู้สอนนั้น สามารถสอบชิงทุนส่งเสริมวิชาการของ กทม. ได้ทุกปี ปีละ 1-4 คน ไม่เคยเว้น เป็นผู้ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดการจัดบรรยายภาคห้องเรียนทุกปี และรางวัลอื่น ๆ อีกมาก นับได้ว่านางศิริพร ตันตียมาศ เป็นศิษย์เก่าที่น่าชื่อเสียงมาสู่มหาวิทยาลัยสมควรยกย่องเป็นอย่างยิ่ง

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ประกาศเกียรติคุณนางศิริพร ตันตียมาศ เป็นศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดีเด่นประจำปี 2533 จึงประกาศเกียรติคุณในโอกาสจัดงานครบรอบ 42 ปี ของมหาวิทยาลัยไว้เพื่อทราบทั่วกัน

นางศิริพร ตันติยมาศ

นางศิริพร ตันติยมาศ (สกุลเดิมยงพันธ์กิจวลี) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนประชาวิเวกณ์ เขตจตุจักร กทม. เกิดวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ.2495 ปัจจุบันอายุ 39 ปี สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) จาก มศว บางแสน เมื่อ พ.ศ.2521 โดยสมัครเรียนภาคค่ำในขณะที่ดำรงตำแหน่งครูโรงเรียน วัดปากบ่อ เขตพระโขนง กทม. เมื่อสำเร็จ กศ.บ.แล้ว ได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งครูโรงเรียนสวนหลวง เขตปทุมวัน จนถึงวันที่ 9 มกราคม 2528 จึงได้ย้ายมาประจำที่โรงเรียนประชาวิเวกณ์ จนถึงปัจจุบัน

นางศิริพร ตันติยมาศ เป็นครูที่มีอารมณ์เยือกเย็น สุขุม รอบคอบเป็นผู้เปรียบพร้อมด้วยคุณธรรม และจริยธรรม มีวินัย ใฝ่หาความรู้ มีความจริงใจและจริงจังในการทำงานมีความรับผิดชอบสูง เป็นผู้มีความวิญญานครู ที่ผู้บังคับบัญชา, เพื่อนร่วมงาน และผู้ปกครองต่างยอมรับโดยทั่วกัน ดังจะเห็นได้จากประวัติที่เคยได้รับการพิจารณาให้เลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ 2 ชั้น ถึง 5 ครั้งในปี พ.ศ.2519, 2525, 2528, 2530 และ 2532 ตามลำดับ และยังได้รับโล่ครูมาตรฐานดีเด่นสายปฏิบัติการสอนของ กทม. ถึง 3 ปีซ้อนใน พ.ศ.2532, 2533 และ 2534 ตามลำดับ โดยในปี 2534 ได้รับเลือกเป็นครูมาตรฐานดีเด่นในฐานะครูประจำชั้นเป็นอันดับ 1 ของกรุงเทพมหานครด้วย นอกจากนี้ยังมีงานเด่นๆ อีกมากมาย เช่น ได้รับทุนจาก กทม. ให้ไปดูงานและศึกษาต่างประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และญี่ปุ่นใน พ.ศ.2533 ได้รับเชิญเป็นวิทยากรสาธิตการสอนภาษาไทยให้แก่ครูสังกัด กทม. ตลอดจนถึง นักศึกษา ปริญญาโท จากสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งที่มาดูการศึกษาที่โรงเรียนสังกัด กทม. เป็นผู้ผลิตบทเรียนทางวิเทศน์ ได้แต่งและผลิตหนังสือเสริมเพื่อใช้สอนประกอบในชั้น และยังได้คิดประดิษฐ์วัสดุทัศนอุปกรณ์ช่วยประกอบการสอนจนสามารถทำให้การเรียนการสอนในชั้นได้รับผลสัมฤทธิ์เป็นที่ยอมรับ และยกย่องแก่ผู้เกี่ยวข้องและพบเห็นเป็นอันมาก

ในเครื่อง เพื่อความสะดวก รวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการค้นหา นอกจากนี้ยังได้รับเชิญให้เป็นผู้บรรยายพิเศษ ในสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สถิติการวัดผล และประเมินบุคคล การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การบริหารงานบุคคล แก่นักศึกษาระดับปริญญาโทและเอก จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ หลายแห่ง

ในด้านการต่างประเทศได้เคยเป็นผู้แทนรัฐบาลไปประชุม สัมมนา อบรม และดูงานในต่างประเทศหลายครั้ง โดยเฉพาะการเป็นหัวหน้าคณะผู้แทน ก.พ. Asean ไปจัดประชุมปฏิบัติการเชิงสถิติในประเทศกลุ่มเอเชียใต้ อันได้แก่ ประเทศอินเดีย ปากีสถาน บังคลาเทศ เนปาล และศรีลังกา ซึ่งเป็นการนำเอาระบบการบริหารงานที่เป็นจุดเด่นของแต่ละประเทศในกลุ่ม Asean ไปสถิติ เพื่อนำไปปรับปรุงการบริหารในกลุ่มประเทศเหล่านั้น ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการของ United World Colleges ประจำประเทศไทย ซึ่งเป็นองค์การเกี่ยวกับการศึกษาของเยาวชน ซึ่งมีเจ้าฟ้าชาย Charle มกุฎราชกุมารอังกฤษเป็นองค์ประธานในระดับคณะกรรมการสากล ในด้านหน้าที่ราชการได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการที่มีความสำคัญหลายแห่ง เช่น คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการพัฒนาชนบท คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร คณะกรรมการสภาพที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานของชาติ คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (กตร.) คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย (ก.ม.) คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ โดยเฉพาะเป็นประธานอนุกรรมการจัดทำเอกสารภาษาอังกฤษ ในวงการศึกษานั้น ก็เป็นผู้ทรงคุณวุฒิใน ออกค. ระบบฯ ฯลฯ ในปัจจุบันได้รับเลือกให้เป็นประธานชมรมนักบริหารข้าราชการพลเรือน ซึ่งมีสมาชิกตั้งแต่ระดับ รองอธิบดี อธิบดี รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ตรวจราชการกระทรวง รองปลัดกระทรวง ปลัดกระทรวง ซึ่งมีสมาชิกมากกว่า 500 คน หลังจากที่เคยได้รับเลือกให้เป็นเลขาธิการชมรม และรองประธานชมรมมาแล้วหลายสมัย

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ประกาศเกียรติคุณ ดร.วิลาศ สิงห์วิสัย เป็นศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดีเด่นประจำปี 2533 จึงประกาศเกียรติคุณในโอกาสจัดงานครบ 42 ปี ของมหาวิทยาลัยฯ ไว้เพื่อทราบทั่วกัน

ดร.วิลาศ สิงหวิสัย

ดร.วิลาศ สิงหวิสัย รองเลขาธิการ ก.พ.เกิดเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2477 เป็นชาวจังหวัดนครราชสีมา เรียนหนังสือระดับประถมและมัธยมศึกษาที่ จังหวัดนครราชสีมา เข้าเรียนที่โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงประสานมิตร เมื่อ พ.ศ.2494 จบปริญญาตรีการศึกษาวินิจฉัย สาขาประถมศึกษา ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เมื่อ พ.ศ.2501 เข้ารับราชการ ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ตำแหน่งอาจารย์ตรี จนกระทั่งปี พ.ศ.2502 ได้รับทุนการศึกษาให้ไปศึกษาต่อ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา จบการศึกษาระดับปริญญาโททางวิจัยการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยอินเดียนา เมื่อปี พ.ศ. 2504 ได้ Certificate of Advanced Study in Testing and Statistical Analysis จากมหาวิทยาลัยชิคาโก ปี พ.ศ.2505 และ จบการศึกษาระดับปริญญาเอกด้าน Statistics, Research & Evaluation จากมหาวิทยาลัยโตรอนโต ประเทศแคนาดา เมื่อปลายปี พ.ศ.2507 และได้เข้าเรียน วปอ. รุ่นที่ 27

เมื่อจบการศึกษาจากต่างประเทศแล้ว ก็ได้กลับเข้ารับราชการในส่วนราชการเดิม จนกระทั่งปี พ.ศ.2509 จึงได้โอนมารับราชการ ณ สำนักงาน ก.พ.ในตำแหน่งวิทยากรเอก หัวหน้าโครงการสอบรวม และได้รับการเลื่อนตำแหน่งขึ้นตามลำดับ เป็นผู้อำนวยการกองการสอบ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนจนขึ้นเป็น รองเลขาธิการ ก.พ.(นักบริหาร 10) เมื่อปี พ.ศ.2524 ในปัจจุบันรับผิดชอบงานหลักของ ก.พ.คือ ด้านการกำหนดตำแหน่ง การบริหารตำแหน่ง งานด้านการสอบ และการพัฒนาข้าราชการในระบบราชการพลเรือน

ดร.วิลาศ สิงหวิสัย เป็นผู้ที่มีผลงานในด้านต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะเรื่องการสอบของ ก.พ. ทั้งการสอบรับทุนต่าง ๆ และการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ โดยได้นำระบบการสอบรวมมาใช้โดยสำนักงาน ก.พ. เป็นผู้ดำเนินการสอบเอง เป็นที่เชื่อถือและยอมรับของบุคคลทั่วไป ซึ่งยังคงถือปฏิบัติมาจนถึงปัจจุบัน และคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทอื่น ๆ ได้นำระบบและวิธีดังกล่าวไปปรับใช้ เป็นผู้สนับสนุนและผลักดัน สำคัญในการนำระบบ Computer มาใช้ในการบริหารบุคคลในด้านต่าง ๆ ของสำนักงาน ก.พ. โดยเฉพาะการจัดทำทะเบียนประวัติบันทึกไว้

นางสาวยุพิน ดุษิยามี เป็นผู้ที่เสียสละอุทิศทั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิดและกำลังทรัพย์ โดยมุ่งมั่นที่จะพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเสริมสร้างประสบการณ์ ความรู้และคุณธรรมแก่เยาวชน ตลอดจนพัฒนาชุมชนและสังคม เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีเลิศทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ เป็นนักพัฒนาและนักบริหารที่แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิจรรณญาณส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้พบเห็นทั่วไป

จากผลงานที่ปรากฏสม่ำเสมอในฐานะที่เป็นผู้บริหารตลอดระยะเวลา 9 ปี ได้พัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้า จนทำให้โรงเรียนเป็นที่รู้จักเลื่อมใสและยอมรับของชุมชน เป็นผู้อุทิศชีวิตให้แก่งานอย่างแท้จริง จึงนับได้ว่าเป็นศิษย์เก่าที่นักบริหารและนักพัฒนาที่สมควรแก่การยกย่องอย่างยิ่ง

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีมติเป็นเอกฉันท์ ให้ประกาศเกียรติคุณนางสาวยุพิน ดุษิยามี เป็นศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดีเด่นประจำปี 2533 จึงประกาศเกียรติคุณในโอกาสจัดงานครบรอบ 42 ปี ของมหาวิทยาลัยไว้เพื่อทราบทั่วกัน

นายสาวยุพิน ดุชียามี

นางสาวยุพิน ดุชียามี ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐมเกิดวันที่ 15 สิงหาคม 2476 ที่ ตำบลปากน้ำ อ.เมือง จ.ชุมพร เรียนชั้นประถมและมัธยมที่บ้านเกิด แล้วได้รับทุนเข้ามาศึกษาต่อระดับครู ประถม และมัธยม ในกรุงเทพมหานคร รับราชการชั้นแรกที่โรงเรียนศรีอยุธยา จังหวัดชุมพร แล้วย้ายไปรับตำแหน่งครูตรีที่โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร ในปี 2497 จนถึง พ.ศ.2502 จึงได้รับทุนให้มาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรสำเร็จได้รับปริญญา กศ.บ. พ.ศ.2503 เมื่อกลับไปปฏิบัติงานได้ระยะหนึ่ง ก็ได้เลื่อนเป็นผู้ช่วยครูใหญ่โรงเรียนนั้นในปี พ.ศ.2510 ต่อมาได้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่เอก ที่โรงเรียนสมภารราชินีจังหวัดตรัง พ.ศ.2515 จนถึง พ.ศ.2523 จึงได้ย้ายมาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนราชินีบูรณะจนถึงปัจจุบัน

นางสาวยุพิน ดุชียามี เป็นศิษย์เก่า มศว ที่ได้พยายามนำความรู้ที่ได้ศึกษามาไปบริหารงาน ด้วยการกระจายอำนาจใช้การบริหารเชิงระบบ เนื่องจากโรงเรียนมีขนาดใหญ่และแบ่งเป็น 2 คณะ แต่ละคณะห่างกัน ประมาณ 6 กิโลเมตร ส่งเสริมบรรยากาศที่ดีต่อครู นักเรียนและผู้ร่วมงาน ตลอดจนสนับสนุนให้มีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการเรียนการสอน เช่น สนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์ ปรับปรุงห้องโสตทัศนศึกษา จัดห้องสมุดหมวดวิชาและห้องสมุดเสียง โครงการวิดีโอเทปทางการศึกษา เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนตลอดจนให้บริการแก่โรงเรียนอื่นด้วย ผลักดันและส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถจากการศึกษาต่อ การวิจัย การเขียนตำรา และการอบรม เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้ก้าวหน้า จัดการเรียนการสอนวิชาชีพที่ควบวงจรเพื่อเผยแพร่ผลิตผลทางด้านวิชาชีพของ นักเรียนสู่ชุมชน เป็นการฝึกทักษะและเพิ่มรายได้ ขณะเล่าเรียนด้วย ได้ริเริ่มโครงการที่สำคัญๆ เช่น โครงการจัดหางานให้นักเรียนทำกับชุมชนในวันหยุดโครงการพัฒนาโรงเรียนภายใต้ภาวะขาดแคลน เป็นต้น

ในส่วนความสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นั้น นายมานิต ศรยุทธเสนี ได้ร่วมเป็นคณะกรรมการสมาคมศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัย ในระหว่าง พ.ศ.2518-2522 แม้ขณะปฏิบัติงานอยู่ต่างจังหวัด ก็ได้มาร่วมกิจกรรมกับสมาคมศิษย์เก่าและกับมหาวิทยาลัยทุกครั้งที่ได้รับการบอกเล่า แม้ปัจจุบันก็ทำหน้าที่เป็นประธานชมรมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประจำจังหวัดตาก นายมานิตฯ ถือเป็นศิษย์เก่าที่มีความกตัญญูตเวทีและมีความผูกพันอย่างลึกซึ้งและสม่ำเสมอต่อมหาวิทยาลัย นับตั้งแต่จบการศึกษาดรจบจนปัจจุบัน

ฉะนั้น สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ประกาศเกียรติคุณ นายมานิต ศรยุทธเสนี เป็นศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดีเด่น ประจำปีพุทธศักราช 2533 ในโอกาสครบ 42 ปี มหาวิทยาลัยฯ จึงประกาศเกียรติคุณไว้เพื่อทราบทั่วกัน

นายมานิต ศรียุทธเสณี

นายมานิต ศรียุทธเสณี เกิดวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2492 ที่เขตธนบุรี ในสมัยที่ยังเป็นจังหวัดธนบุรี เรียนจบชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดเวฬุราชิน และจบชั้นมัธยมที่โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม แล้วจึงเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ จากนั้นได้สอบเข้าเป็นนักศึกษาภาคปกติในเป็นกรรมการของคณะกรรมการศึกษาจังหวัดตาก

ในขณะที่เป็นนิสิต นั้น นายมานิต ศรียุทธเสณี ได้มีส่วนร่วมกิจกรรมกับมหาวิทยาลัย เป็นที่น่าสนใจหลายอย่างคือ เป็นประธานนิสิต ชั้นปีที่ 1 เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ ชั้นปีที่ 2 เป็นรองประธานชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นหัวหน้าฝ่ายหาทุนชมรมพัฒนาการชนบท เป็นกรรมการฝ่ายประสานงานองค์การนิสิตนักศึกษา เป็นนายกองค์การนิสิตนักศึกษา และเป็นกรรมการบริหารศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย นับได้ว่า นายมานิต ศรียุทธเสณี เป็นศิษย์เก่าที่ได้สะสมประสบการณ์ไว้มากมายมาตั้งแต่ขณะเป็นนิสิต ครั้นเมื่อจบแล้ว นายมานิต ได้หันไปประกอบอาชีพทางด้านธุรกิจ โดยรับเป็นนักวิชาการและเจ้าหน้าที่แรงงานสัมพันธ์ ของสมาคมอุตสาหกรรมทอกระสอบไทย อยู่ระยะหนึ่งแล้ว จึงหวนกลับมาประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มประสบการณ์ด้านมวลชนอยู่ประมาณหนึ่งปี จึงได้ย้อนกลับไปประกอบงานธุรกิจเอกชนหลายแห่ง คือ เป็นผู้จัดการฝ่ายบุคคลบริษัทไทยซูรส จำกัด เป็นผู้จัดการฝ่ายบุคคลบริษัทฟาร์อีสต์การทออุตสาหกรรม จำกัด เป็นที่ปรึกษาด้านแรงงานสัมพันธ์ของบริษัทเจียบเชิงการทอ, บริษัทเพรสิเด็นท์ทริส จำกัด โรงพยาบาลกล้วยน้ำไท โรงพยาบาลบางไผ่ และโรงพยาบาลเกษมราษฎร์ ปัจจุบัน นายมานิต ศรียุทธเสณี นอกจากจะดำรงตำแหน่งผู้จัดการส่วนพนักงานสัมพันธ์และสวัสดิการ บริษัทผาแดงอินดัสทรี จำกัด แล้วยังเป็นที่ปรึกษาของสภาตำบลหนองบัวใต้ อ.เมือง จ.ตาก เป็นกรรมการของคณะกรรมการศึกษาจังหวัดตาก (สังกัดกรมสามัญศึกษา) เป็นรองประธานชมรมอาสาสมัครประชาสงเคราะห์ จังหวัดตาก เป็นรองประธานชมรมกีฬาเปตอง จังหวัดตาก และเป็นวิทยากรพิเศษ วิทยาลัยครูกำแพงเพชร และเทคนิคตาก

กรรมการสภาผู้แทนราษฎร พิจารณาร่าง พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน เมื่อ พ.ศ.2525 และกระทรวงศึกษาธิการได้ใช้มาจนถึงปัจจุบัน ได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในสมัยดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ร่วมเป็นกรรมการสังคายนาพระธรรมวินัย ตรวจชำระพระไตรปิฎก เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระชนมายุครบ 5 รอบ และสุดท้าย เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงครั้งหลัง ก็ได้จัดให้มีโครงการพัฒนาสำนักงานปลัดกระทรวงโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนารอบอัตรากำล้าง 3 ปีรอบที่ 2 (พ.ศ.2533-35) จนกระทั่งสำนักงาน ก.พ.และสำนักงานงบประมาณ ได้เพิ่มและจัดสรรอัตรากำล้างให้แก่สำนักงานปลัดกระทรวงเป็นจำนวนมากชนิดที่ไม่เคยได้รับเช่นนี้มาก่อนนับตั้งแต่ตั้งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมา

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ประกาศเกียรติคุณนายมงคล ศรีไพรวรรณ เป็นศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดีเด่นประจำปี 2533 จึงประกาศเกียรติคุณในโอกาสจัดงานครบรอบ 42 ปี ของมหาวิทยาลัยไว้เพื่อทราบทั่วกัน

นายมงคล ศรีไพรวรรณ

นายมงคล ศรีไพรวรรณ อดีตรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เกิดวันที่ 23 พฤศจิกายน 2472 ที่อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เรียนจบการศึกษาระดับประถมและมัธยมที่บ้านเกิด แล้วได้รับทุนเข้ามาศึกษาต่อ จนสำเร็จระดับครูประถม-มัธยมที่โรงเรียนฝึกหัดครูประถมพระนครและฝึกหัดครูมัธยม ใน พ.ศ.2491 และ 2492 ตามลำดับ เมื่อจบการศึกษาระดับครูมัธยม (ป.ม.) แล้ว ได้รับการบรรจุเป็นครูโรงเรียนเทพศิรินทร์ ระหว่าง 2493-2496 เป็นศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสมัยที่ยังเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาครั้งแรก พ.ศ.2497 หลังจากนั้นอีก 3 ปี ได้สอบชิงทุนไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเทนเนสซี สหรัฐอเมริกา และสอบได้ปริญญาโททางการศึกษา (M.S. in Ed) ใน พ.ศ. 2501 หลังจากนั้นได้กลับมาราชการ ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ สำนักงานปลัดกระทรวง ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด พ.ศ.2504 หัวหน้ากองกลาง พ.ศ.2509 ในปี 2509 นี้เอง ได้เข้าร่วมประชุมลูกเสือโลกครั้งที่ 4 และเข้ารับการอบรมในชั้นครูฝึก (Training the Team Course) ที่กีลเวลปาร์ค กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 จังหวัดยะลา พ.ศ.2514 ได้เลื่อนเป็นผู้ตรวจราชการกระทรวงชั้น 2 พ.ศ.2516 เป็นรองอธิบดีกรมการศาสนาและรองปลัดกระทรวง พ.ศ.2519-20 ตามลำดับ จนกระทั่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ เป็นเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พ.ศ.2521 เป็นอธิบดีกรมการศาสนา พ.ศ.2529 ก่อนเกษียณอายุราชการได้กลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงอีกครั้งหนึ่ง

นายมงคล ศรีไพรวรรณ เป็นศิษย์เก่าคนหนึ่งของ มศว ที่มีผลงานมากมาย เริ่มเป็นศึกษาธิการอำเภอตั้งแต่วัยเบญจเพศ เจริญก้าวหน้ามาโดยลำดับเมื่อไปอยู่อำเภอและจังหวัดใด ก็ได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ยึดปรัชญาที่ว่าการศึกษาคือ ความเจริญงอกงาม เป็นคติประจำใจ ผู้ได้บังคับบัญชาทุกระดับมีความเคารพยำเกรง รักใคร่ นับถือและยอมรับ ได้รับการคัดเลือกให้เข้าศึกษาหลักสูตรของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (ว.ป.อ.) ใน พ.ศ.2521 เป็นรุ่นที่ 21 ได้เคยร่วมเป็นคณะ

ก็ยังเป็นกรรมการที่ปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และเป็นประธานกรรมการมูลนิธิศาสตราจารย์ ดร.อึ้ง บั้วศรี

นายนิเวศ คำผอง เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นที่ยอมรับในวงการตุลาการและวงการศึกษาย่างกว้างขวาง เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านงานต่างประเทศหลายแห่ง ทั้งในสหรัฐอเมริกา อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ และญี่ปุ่น เคยได้รับเชิญเป็นวิทยากรในการสัมมนาป้องกันอาชญากรรมขององค์การ UNAFEI กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่นเป็นเวลา 4 สัปดาห์เมื่อ พ.ศ.2533

พื้นฐาน จากการศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทำให้นายนิเวศ คำผอง เป็นนักคิตนักค้นคว้า นักการศึกษา เคยได้รับเลือกเป็นบรรณาธิการหนังสือ "ตุลพาท" ซึ่งเป็นวารสารที่เป็นที่รู้จัก โดยแพร่หลายของกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานชมรมนักกฎหมายชาวอีสาน ปัจจุบันก็ยังเป็นกรรมการสอนความรู้เนติบัณฑิต เป็นกรรมการสอบคัดเลือกผู้ที่จะเข้ารับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา เป็นอาจารย์พิเศษ ทั้งที่เนติบัณฑิตสภากรมตำรวจ และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

นับได้ว่า นายนิเวศ เป็นผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตการงานเป็นผู้นำเกียรติและชื่อเสียงมาสู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มาโดยสม่ำเสมอ

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ประกาศเกียรติคุณ นายนิเวศ คำผอง เป็นศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดีเด่นประจำปี 2533 จึงประกาศเกียรติคุณในโอกาสจัดงานครบรอบ 42 ปี ของมหาวิทยาลัยไว้เพื่อทราบทั่วกัน

นายนิเวศ คำพอง

นายนิเวศ คำพอง ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา เกิดวันที่ 26 สิงหาคม 2579 ที่ตำบลคำป้อ อำเภอนาหว้า จังหวัดสกลนคร เรียนหนังสือระดับประถมศึกษาที่จังหวัดสกลนคร มัธยมศึกษาที่จังหวัดอุดรธานี แล้วสอบเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสนารุ่นแรก จนสำเร็จอนุปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (อ.กศ.) ใน พ.ศ.2500 แล้วได้รับการบรรจุเป็นครูโรงเรียนวัดหนองจอก กรมวิสามัญศึกษา ระหว่างนั้นได้สมัครเข้าศึกษาวิชากฎหมายที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จนสอบไล่ได้รับปริญญานิติศาสตรบัณฑิต (นบ.) เมื่อ พ.ศ.2503 และเมื่อสามารถสอบได้ตามหลักสูตรเนติบัณฑิตไทย (น.บ.ท.) ใน พ.ศ.2506 แล้ว นายนิเวศ ได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการสำนักงานเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ.2508 เปลี่ยนวิถีชีวิตจากครูไปเริ่มรับราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา และในปีถัดมาก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ เป็นผู้พิพากษาจังหวัดร้อยเอ็ด ระหว่างปี 2510-2512 ลาศึกษาต่อต่างประเทศ สำเร็จนิติศาสตรมหาบัณฑิต LL.M หรือ Master of Laws จากมหาวิทยาลัยซิดนีย์ประเทศออสเตรเลีย ใน พ.ศ.2512 ปี พ.ศ.2513-14 ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครราชสีมา แล้วเลื่อนเป็นหัวหน้ากองการคดี กระทรวงยุติธรรมใน พ.ศ.2515 เป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดเชียงใหม่ ใน พ.ศ.2518 ย้ายกลับเข้ากรุงเทพ มาช่วยราชการในหน้าที่ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีการะหว่าง พ.ศ. 2519-23 และระหว่างปี 2524-29 ได้เป็นผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ และผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ปี พ.ศ.2530 ช่วยทำงานในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลฎีกา อีก 1 ปีต่อมาก็ได้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลฎีกา และเป็นรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค 1 ระหว่าง พ.ศ.2532-33 ปัจจุบันเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา

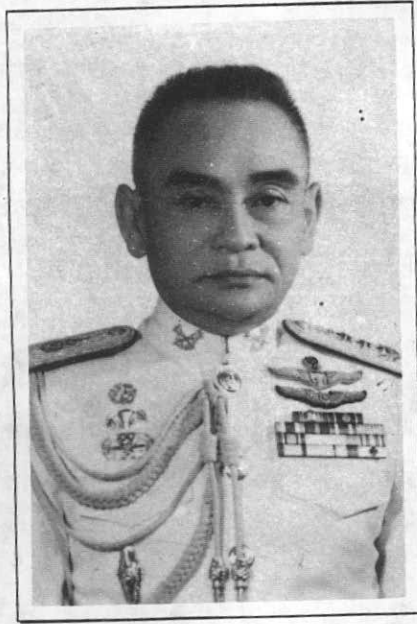
นายนิเวศ คำพอง แม้จะมีได้รับราชการครุมาโดยตลอด แต่ก็มีส่วนผูกพันกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมาโดยสม่ำเสมอ เช่น เคยได้รับเลือกตั้งเป็นนายกสโมสรศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แม้ปัจจุบัน

และเมื่อเกษียณอายุราชการแล้ว ได้สมัครเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จนสามารถสอบไล่ได้ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาจัดการงานก่อสร้าง และสาขานิเทศศาสตร์ บัณฑิต ใน พ.ศ.2528 และ 2531 ตามลำดับ

นับได้ว่า พลโทฝงพร บุญเลี้ยง เป็นศิษย์เก่าที่สามารถใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ควบคู่กัน ไปด้วยกับการปฏิบัติราชการประจำ เป็นศิษย์เก่าที่มีสมรรถนะสูง สมควรถือเป็นตัวอย่างแก่ศิษย์เก่าโดยทั่วไป

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ประกาศเกียรติคุณ พลโท ฝงพร บุญเลี้ยง เป็นศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดีเด่นประจำปี 2533 จึงประกาศเกียรติคุณ ในโอกาสจัดงานครบรอบ 42 ปี ของมหาวิทยาลัยไว้เพื่อทราบทั่วกัน

พลโทฝังพร บุญเลี้ยง

พลโทฝังพร บุญเลี้ยง ราชวงศ์รักรัษพิเศษ เกิดวันที่ 7 ธันวาคม 2467 ที่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก เมื่อ พ.ศ.2518 ขณะนั้น ดำรงยศพันเอก ในตำแหน่งหัวหน้ากองส่งกำลังกองทัพภาคที่ 3 โดยใช้ลิตธิ วุฒิ พ.ม. ซึ่งสอบได้มา ตั้งแต่ พ.ศ.2503 เมื่อสำเร็จสอบไล่ได้วุฒิ กศ.บ.แล้ว ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นรองเลขาธิการกองทัพอากาศ ที่ 3 ใน พ.ศ.2519 แล้วเป็นผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 7 และผู้บังคับการจังหวัดทหารบก ลำปาง ยศพลตรี ใน พ.ศ.2521 ได้นำความรู้ประสบการณ์ และเทคนิคตลอดจนปรัชญาตามแนวทางของ วิชาการศึกษาไปประกอบการปฏิบัติงานสายทหารจนสามารถให้งานลุล่วงไปด้วยดี จากความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ทำให้ได้รับคำชมเชยจากหน่วยเหนือว่าเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีความสามารถเป็นเยี่ยม ได้รับความไว้วางใจแต่งตั้งเป็น เจ้ากรมยุทธโยธาทหารบกใน พ.ศ.2523 และอีก 3 ปีต่อมา ก็ได้รับ พระราชโองการโปรดเกล้าฯ เป็นพลโท ในตำแหน่งเจ้ากรมพลังงานทหาร ตำแหน่งสุดท้ายก่อน เกษียณอายุราชการ คือ เจ้ากรมอุตสาหกรรมทหาร

พลโท ฝังพร บุญเลี้ยง เป็นศิษย์เก่าที่แม้ว่าจะไม่ได้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา แต่ก็ได้ใช้ความรู้ ความสามารถด้านวิชาการศึกษาที่ได้รับมาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จนเป็นที่ประจักษ์ มีผลงานทั้งประจำและพิเศษเป็นอันมาก ทั้งด้านราชการสงคราม ด้านการปราบปรามจลาจล ตลอด จนกรณีเวลาเมื่อเหตุฉุกเฉิน ได้เข้าปฏิบัติงานในกองกำลังเฉพาะกิจ 342 กรณีปราบปราม ผกค. ใน ฐานะผู้บัญชาการ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ เป็นองครักษ์เวรใน พ.ศ.2522 เป็นนายทหาร พิเศษประจำกองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ พ.ศ.2524 และเป็นราชองครักษ์พิเศษ มาตั้งแต่ พ.ศ.2527 จนถึงปัจจุบัน พลโทฝังพร บุญเลี้ยง ได้เข้าเป็นนักศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) ชุดที่ 21 เมื่อ พ.ศ.2522 หลังจากได้วุฒิ กศ.บ.เพียง 4 ปี นอกจากนี้ ยังได้ใช้เวลาว่างพิเศษศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จนได้รับปริญญาธรรมศาสตรบัณฑิต เมื่อ พ.ศ.2495

การร่างคำพิพากษา ล้วนได้นำกระบวนการทางการศึกษาไปประยุกต์ให้เข้ากับกระบวนการยุติธรรม ทำให้งานในหน้าที่สำเร็จลุล่วงด้วยดีได้รับคำยกย่องจากการปฏิบัติหน้าที่จากสังคมทั่วไป จนกระทั่ง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เชิญให้มารับตำแหน่งเป็นกรรมการที่ปรึกษาทางกฎหมาย เมื่อ พ.ศ.2533 จนถึงปัจจุบัน

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ประกาศเกียรติคุณ นายบุญส่ง วรรณกลาง เป็นศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดีเด่นประจำปี 2533 จึงประกาศเกียรติคุณในโอกาสจัดงานครบรอบ 42 ปี ของมหาวิทยาลัยไว้เพื่อทราบทั่วกัน

นายบุญส่ง วรรณกลาง

นายบุญส่ง วรรณกลาง ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา เกิดวันที่ 5 สิงหาคม 2477 ที่ อ.บ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เรียนหนังสือระดับประถมและมัธยมที่อำเภอบ้านหมี่ นั่นเอง เมื่อจบชั้นมัธยมปีที่ 6 ใน พ.ศ.2493 แล้วได้มาสมัครเข้าศึกษาต่อ ณ โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงประสานมิตร สำเร็จได้วุฒิ อ.กศ. แล้วได้รับการบรรจุเป็นครูที่อำเภอบ้านหมี่ เป็นครูอยู่ 3 ปี ก็ลาออกมาสมัครศึกษาต่อที่ มศว สมัยที่ยังเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เมื่อ พ.ศ.2500 เมื่อสำเร็จได้ปริญญา กศ.บ.แล้ว ได้รับการบรรจุเป็นครูที่โรงเรียน ป.พัน 101 อำเภอเมืองลพบุรี เมื่อ พ.ศ.2502 ในขณะที่กำลังศึกษาต่อที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา นั้น นายบุญส่ง วรรณกลาง ได้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อยู่ก่อนแล้ว พอติสสอบได้ปริญญานิติศาสตร์บัณฑิต (น.บ.) ในปี พ.ศ.2502 ปีเดียวกับที่ได้ กศ.บ.นั่นเอง ดังนั้น ในปี พ.ศ.2504 จึงได้เปลี่ยนวิถีชีวิตไปรับตำแหน่งอัยการผู้ช่วย กรมอัยการ กระทรวงมหาดไทย รับราชการที่กรมอัยการอยู่ระยะหนึ่งก็ได้ย้ายไปเป็นอัยการผู้ช่วยประจำศาลจังหวัดแม่สอด จังหวัดตากใน พ.ศ.2504 นั่นเอง 3 ปีต่อมาได้โอนไปรับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา กระทรวงยุติธรรมใน พ.ศ.2507 แล้วได้ย้ายไปเป็นผู้พิพากษาหลายแห่งอาทิ ที่ศาลจังหวัดเบตง ศาลแขวงสุราษฎร์ธานี ศาลจังหวัดกาญจนบุรี แล้วได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ เป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาล จังหวัดนราธิวาส ใน พ.ศ.2519 ได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครปฐม พ.ศ.2520 หลังจากนั้นจึงได้ย้ายมาดำรงตำแหน่ง ผู้พิพากษาศาลอาญา ศาลแพ่ง ศาลอุทธรณ์ เป็นผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลฎีกา และผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาตามลำดับ จนถึงปัจจุบัน

นายบุญส่ง วรรณกลาง เป็นศิษย์เก่า มศว ที่ได้นำความรู้ความสามารถทางด้านการบริหาร และปรัชญาการศึกษาไปใช้กับหน้าที่ตำแหน่งได้อย่างกลมกลืน ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจ การบันทึก

ประกาศสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรื่อง ศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดีเด่น พ.ศ.2533

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินการสรรหาศิษย์เก่าดีเด่น พ.ศ.2533 ตามหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดีเด่น และในการประชุม คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ครั้งที่ 2/2534 เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2534 คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2533 ประกาศ ให้บุคคลต่อไปนี้เป็นศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดีเด่น พ.ศ.2533 คือ

1. นายมงคล	ศรีไพรวรรณ	อดีตรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2. ดร.วิลาศ	สิงห์วิสัย	รองเลขาธิการ ก.พ.
3. นายสำเริง	นิลประดิษฐ์	เลขาธิการคุรุสภา
4. นายนิเวศน์	คำผอง	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา
5. พลโทผ่องพร	บุญเลี้ยง	ราชองครักษ์พิเศษ
6. นายบุญส่ง	วรรณกลาง	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา
7. นายอำนาจ	คงมีสุข	ประกอบธุรกิจด้านการฝึกอบรม
8. นางสาวยุพิน	ดุขียามี	ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินีบูรณะ นครปฐม
9. นางศิริพร	ตันติยศ	ครูโรงเรียนประชานิเวศน์ กทม.
10. นายมานิต	ศรยุทธเสนี	ผู้จัดการฝ่ายบุคคล บริษัทผาแดงอินดัสทรี จำกัด

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะมอบโล่ประกาศเกียรติคุณศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดีเด่น ในงาน 42 ปี มศว ขึ้นชุมนุม ซึ่งจะจัดขึ้น ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในวันเสาร์ที่ 27 เมษายน 2534

จึงประกาศมาเพื่อทราบทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 6 มีนาคม 2534

(รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มศว

นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ